ÖZETLER KİTABI

III. Uluslararası Coğrafya Eğitimi Kongresi

(UCEK 2021)

“ Yaşam İçin Coğrafya Eğitimi”

ABSTRACTS BOOK

III. International Congress on Geographical Education

(ICGE-2021)

“Geographical Education fort he Life”

UCEK-2021, 14-17 Ekim 2021 / ICGE-2021, 14–17 October 2021
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas / TÜRKİYE

KONGRE ONURSAL BAŞKANLARI

Prof. Dr. Mahmut ÖZER (Milli Eğitim Bakanı / Tensip Buyurmaları Halinde)
Prof. Dr. Alim YILDIZ (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü)

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Hakan KOÇ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Adem SEZER Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Ali MEYDAN Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent AKSOY Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Eyüp ARTVİNLİ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Gülpınar AKBULUT ÖZPAY Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Taner ÇİFCİ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Abdulkadir ERGÜN Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Zekeriya Fatih İNENÇ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Arş. Gör. Fatih KARTAL Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Arş. Gör. Muhammet ÖZDEN Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Adem UZUN Milli Eğitim Bakanlığı / Sivas Bilsem Müdürü
Kemal AKALIN Milli Eğitim Bakanlığı
Ozan İLTER Milli Eğitim Bakanlığı
Mesut SÜZER Milli Eğitim Bakanlığı
Taner BİÇKİ Milli Eğitim Bakanlığı

KONGRE BİLİM KURULU

Prof. Dr. Abdulkadir UZUNÖZ Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Abdullah SOYKAN Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr. Adem SEZER Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan PINAR Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Akif AKKUŞ Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Prof. Dr. Ali M. AL - GHAMDI King Saud University

Prof. Dr. Ahmet ATASOY Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Asım ÇOBAN Amasya Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Barbaros GÖNENÇGİL İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Bayram ÇETİN Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent AKSOY Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cemali SARI Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Cevdet YILMAZ Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Claudia Moreira GARCIA Secretaria De Educação Do Estado Do Paraná, Brazil
Prof. Dr. Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Prof. Dr. Emin ATASOY Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Emin TOROĞLU Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Eren YÜRÜDÜR Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof.ssa Emillia SARNO Universita Degli Studi Del Molise
Prof. Dr. Gülpınar AKBULUT ÖZPAY Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Eyüp ARTVİNLİ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan KOÇ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Mete DOĞAN Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan YİĞİTBAŞIOĞLU Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Hakkı YAZICI Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Hamza AKENGİN Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan ÇUKUR Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan KARA Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Hayriye SAYHAN Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim KOPAR Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. İhsan BULUT Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. İsmet AKOVA İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir KARATEKİN Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Kenan ARIBAŞ Aksaray Üniversitesi
Prof. Dr. Kenan ARINÇ Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Liliana DUMITRACHE Universitatea din Bucuresti Facultatea de Geografie
Prof. Dr. Lorena ROCCA University of Padova
Prof. Dr. M. Taner ŞENGÜN Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Akif CEYLAN Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ÜNLÜ Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Zeydin YILDIZ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr. Mesut DOĞAN İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Mete ALIM Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa CİN Giresun Üniversitesi

Prof. Dr. Murat Türkeş Boğaziçi Üniversitesi
Prof. Dr. Nazlı GÖKÇE Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Necati Tomal Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Nevzat GÜMÜŞ Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Nurettin ÖZGEN Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Nuriye GARİPAĞAOĞLU Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Nusret KOCA Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan ÖZEY Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan SEVER Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Raziye ÇAKICIOĞLU OBAN Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Robert KOLVOORD James Madison University
Prof. Dr. Saliha KODAY Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Serhat ZAMAN Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Sultan BAYSAN Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Tahsin TAPUR Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Ülkü ESER ÜNALDI Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ünsal BEKDEMİR Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Yavuz AKBAŞ Trabzon Üniversitesi Assoc.
Prof. Dr. Hanifah MAHAT University Pendidikan Sultan Idris
Prof. Dr. Yılmaz GEÇİT Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç.Dr. T.Ahmet ERTEK İstanbul Üniversitesi
Doç.Dr. Abdurrahman DİNÇ Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç.Dr. Ali Ekber GÜLERSOY Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç.Dr. Alper UZUN Balıkesir Üniversitesi
Doç.Dr. Alperen KAYSERİLİ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Doç.Dr. Aurel GHEORGHILAŞ University of Bucharest
Doç.Dr. Baştürk KAYA Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç.Dr. Bahram Nekouie SADRY University of Science and Culture
Doç.Dr. Bogdan SUDITU University of Bucharest
Doç.Dr. Caner ALADAĞ Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç.Dr. Daniela Dumbrăveanu University of Bucharest
Doç.Dr. Ebru GENÇTÜRK GÜVEN Trabzon Üniversitesi
Doç.Dr. Emre ÖZŞAHİN Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Doç.Dr. Erkan YEŞİLTAŞ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Doç.Dr. Erol KAPLUHAN Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç.Dr. Esen DURMUŞ Fırat Üniversitesi
Doç.Dr. Faruk AYLAR Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç.Dr. Gökçe KILIÇOĞLU Gazi Üniversitesi
Doç.Dr. Günay KAYA Atatürk Üniversitesi
Doç.Dr. Hakan ÖNAL Balıkesir Üniversitesi
Doç.Dr. Veronika Nikolaevna KHOLINA RUDN University
Doç.Dr. Hüseyin MERTOL Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç.Dr. Mehmet BAYARTAN İstanbul Üniversitesi
Doç.Dr. Mehmet ŞEREMET Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç.Dr. Meryem HAYIR KANAT Yıldız Teknik Üniversitesi Doç.Dr. Muazzez HARUNOĞULLARI Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Doç.Dr. Mucip DEMİR Kafkas Üniversitesi Üniversitesi
Doç. Dr. Murat TANRIKULU Çankırı Karatekin
Doç.Dr. Musa ULUDAĞ Trakya Üniversitesi
Doç.Dr. Mustafa Kemal ÖZTÜRK Hacettepe Üniversitesi
Doç.Dr. Namık Tanfer ALTAŞ Atatürk Üniversitesi
Doç.Dr. Nazan KARAKAŞ ÖZÜR Çankırı Karatekin Üniversitesi
Doç.Dr. Nevin Özdemir Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç.Dr. Nihal YILDIZ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç.Dr. Niyazi KAYA Lahey Büyükelçiliği Eğitim Müşaviri
Doç.Dr. Osman ÇEPNİ Karabük Üniversitesi
Doç.Dr. Süheyla ÜÇIŞIK ERBİLEN Doğu Akdeniz Üniversitesi
Doç.Dr. Şaban ÇELİKOĞLU Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç.Dr. Şenay GÜNGÖR Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç.Dr. Tahsin YILDIRIM Aksaray Üniversitesi
Doç.Dr. Vedat KARADENİZ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Doç.Dr. Yasin DOĞAN Pamukkale Üniversitesi
Doç.Dr. Yavuz DEĞİRMENCİ Bayburt Üniversitesi
Doç.Dr. Yurdal DİKMENLİ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç.Dr. Alexey NAUMOV Moscow State University
Doç.Dr. Selman ABLAK Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Doç.Dr. Zafer KUŞ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Abdulkadir ERGÜN Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Abdullah BALCIOĞULLARI Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Adnan Doğan BULDUR Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Ayşe AKKURT ÇAĞLAR Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Ayşe OKUYUCU Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Cennet ŞANLI Pamukkale Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Çağlar Kıvanç KAYMAZ Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Hamza YAKAR Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Hediye Arzu GÖKÇE GÜNDÜZOĞLU Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi İbrahim GÖKBURUN Pamukkale Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi İlker EROĞLU Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi İskender DÖLEK Muş Alparslan Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Lütfü NAZİK Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Muhammed ORAL Karabük Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Muhammet KAÇMAZ Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Mustafa KÖSE Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Neşe DUMAN Çankırı Karatekin Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Numan ERTAŞ Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Salih YILDIRIM Marmara Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Seçkin HARDAL Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Semra YILMAZ ÇİLDAM Siirt Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Serkan SABANCI Siirt Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Sibel IŞIK MERCAN Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Şevki BABACAN Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Zafer BAŞKAYA Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Zekeriya Fatih İNEÇ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Ziya İNCE Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Dr. Alina MARECİ University of Bucharest Dr. Anca TUDORICU University of Bucharest Dr. Bekir DERİNÖZ Balıkesir Üniversitesi Dr. Rafael de Miguel GONZALEZ Zaragoza University

NOT: III. Uluslararası Coğrafya Eğitimi Özetler Kitabında yer alan bildiriler de olabilecek bilimsel hata ve bilimsel etik ihlallerinden ilgili bildirinin yazarı veya yazarlar sorumludur.

İÇİNDEKİLER

Türkiye'de İlkokul Düzeyinde Coğrafya Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmaların İçerik Değerlendirmesi 1

Assessment Of The Content Of Studies Conducted In The Field Of Geography Education At The Primary School Level In Turkey 2

Coğrafya Öğretmenlerinin Derslerinde Yerel Coğrafyadan Yararlanma Durumlarının İncelenmesi 3

Investigation of the Status of Using Local Geography in the Lessons of Geography Teachers 4

Okul Öncesinde ve İlkokulda Çevre Eğitimi Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi 5

Investigation of Teachers' Views on Environmental Education Practices in Pre-School and Primary School 6

Osmanlı Türkçesiyle Coğrafya Bilim Mirasına Yolculuk 7

The Journey to Geography Science Heritage with Ottoman Turkish 8

Narrowing the Gap Between Formal and Non-formal Education in Teaching Heritage Management. Babel Project and Ludamus Project – Case Studies. 9

Lise Öğrencilerinin Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Sivas Örneği 10

Examination of High School Students' Attitudes Towards Geography Course in Terms of Various Variables: The Case of Sivas Province 11

Making Room for Non-Formal Education Methods in the Study of Geography: Benefits and Opportunities 12

The Importance of Field Classes and Practical Classes in Geography Teaching, for High School Students, and their After-School Contribution. 13

12. Sınıf Öğrencilerinin Türkiye'nin Komşu Ülkelerini Belirleyebilme Becerileri ve Görüşleri 14

The Skills And Options Of The 12th Grade Students To Determinetes Turkey's Neigboring Countries 15

Öğretmenlerin Dağ Kavramına İlişkin Algılarının Belirlenmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması 16

Teachers' Perceptions of the Concept of Mountain: A Metaphorical Analysis 17

Coğrafya Öğretmenlerinin Mekânsal Düşünme Becerisine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi 18

Examining Geography Teachers' Views on Spatial Thinking Skills 19

Uluslararası Coğrafya Olimpiyatı Yazılı Sınav Sorularının Analizi 20

Analysis of the International Geography Olympiad Written Response Test Questions 21

İklim Okuryazarlığı İlkeleri Açısından Ortaokul Ders Kitaplarında İklim Anlatısı 22

Climate Narrative in Secondary School Textbooks in Terms of Climate Literacy Principles. 23

Coğrafya Öğretim Programında Dijital Okuryazarlık Becerisi ve Lise Öğrencilerinin Uygulama Düzeyleri 24

Digital Literacy Skills and Application Levels of High School Students in the Geography Curriculum 25

Ortaöğretim Coğrafya Müfredatında Yer Almayan Bir Göl Oluşum Şekli: Heyelan Gölleri (Anadolu'dan Örneklerle) 26

A Lake Formation Form Not in The Secondary Education Geography Curriculum: Landslide Lakes (With Examples From Anatolia) 27

Hayat Bilgisi Öğretim Programı ve Ders Kitaplarının Coğrafi Beceriler Açısından İncelenmesi 28

Examination of Life Science Course Curriculum and Textbooks in Terms of Geographical Skills 29

Introducing GOLDEN: The Global Online Learning Development and Extended Network .. 30

Türkiye'nin Coğrafi Bölgelerine Ortaöğretim Coğrafya Ders Kitaplarında Yer Verilmemesi, Yerleşme ve İdari Coğrafya Konularında Yapılan Yanlış ve Eksiklikler 31

Turkey's Geographical Regions Not Included in Secondary Education Geography Textbooks, Mistakes and Deficiencies in Settlement and Administrative Geography Subjects. 32

Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Öğrencilerin Coğrafya Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Ve Hazırbulunuşluk Seviyeleri 33

Problems Encountered by Foreign Students Studying in Turkey in Teaching Geography and Level of Readiness 35

Erken Çocukluk Dönemindeki Çocukların Doğaya Karşı Tutumlarının Doğa Resimleri Üzerinden Analizi 37

Analysis Of The Attitudes Of Students Studying In Early Childhood Towards Nature Through Nature Pictures 38

Nüfus Piramitleri Konuşuyor 39

What Population Pyramids Tell Us ? 40

2018 Lise Coğrafya Dersi Öğretim Programının Coğrafi Beceriler Işığında Bloom Taksonomisine Göre Analizi 41

Analysis of the 2018 High School Geography Curriculum by Bloom Taxonomy in the Light of Geographical Skills 42

Hüzün Turizmi Kapsamında Sinop Cezaevinin Turizm Potansiyelinin Farklı Yönlerden İncelenmesi 43

Investigation Of The Tourism Potential Of Sinop Prison Within The Scope Of Dark Tourism From Different Aspects 44

12. Sınıf Öğrencilerinin Türkiye'nin Komşu Ülkelerine Karşı Algı Düzeyleri 45

Perception Levels Of 12 Th Class Student Against Turkey Neighboring Country 46

Coğrafya Eğitiminin Geleceği İçin Bir Yol Haritası: 2016 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi 47

A Roadmap for the Future of Geography Education: 2016 International Charter on Geography Education 48
Ülkeler Coğrafyası Dersinde Uygulanabilir Bir Öğretim Tekniği: Misafir Konuşmacı Destekli Öğretim Tekniği 49
A Teaching Technique Can Be Used in Geography of Countries Course: The Guest Speaker Aided Instruction Technique 50
Türkiye'de Temel Eğitim Ders Kitaplarında Meteorolojik Kökenli Doğal Afetler 51
Meteorological Disasters in Primary Education Course Books in Turkey 52
Dirençli Bir Toplum Oluşturmada Eğitimin Önemi (Göç) 53
The Importance Of Education In Building Resilient Society (Migration) 54
Çocuk Dergilerinde Günümüz Dünya Sorunları 55
Current World Problems In Children's Magazines 56
4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Coğrafya Kavramları 57
Geography Concepts In The 4th And 5th Grade Social Studies Textbooks 58
Özel Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Coğrafya Kavramına İlişkin Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Yoluyla İncelenmesi 59
Examining the Cognitive Structures of Gifted Secondary School Students Regarding the Concept of Geography by Using the Word Association Test 60
Coğrafya, Kimlik ve Vatandaşlık: Coğrafya Öğretim Programları Üzerine Bir Analiz 61
Geography, Identity and Citizenship: An Analysis of the Geography Curriculum 62
Covid-19 Salgını Döneminde Coğrafya Öğretmenlerinin Ders Dışı Zamanlarını Değerlendirme Yöntemlerinin İncelenmesi 63
Investigation of Geography Teachers' Methods of Evaluating Out of Class Time During the Covid-19 Pandemic Period 64
John Dewey'nin Yaklaşımıyla Coğrafya Eğitiminde Yöntem 65
Method in Geography Education with John Dewey's Approach 66
Türk ve Yabancı Uyruklu Lise Öğrencilerinin Yerel Coğrafya Bağlamında Mekânı Algılama Becerileri 67
Space Perception Skills of Turkish and Foreign High School Students in the Context of Local Geography 68
Günümüz Coğrafya Eğitiminde Öğretmenlerin En Sık Kullandığı Öğretim Yöntemine Yönelik Değerlendirme 69
An Evaluation of the Teaching Method Most Commonly Used by Teachers in Today's Geography Education 70
Coğrafya Öğretmenlerinin Biçimlendirici Değerlendirmeye İlişkin Metaforik Algıları 71
Metaphoric Perceptions of Geography Teachers on Formative Assessment 72
Ders Programları ve Kitapları Üzerinden Polonya ve Türkiye'de Coğrafya Öğretimi 73
Teaching Geography in Poland and Turkey through Curriculums and Textbooks 74

Temel Eğitim Ders Kitaplarında Meteorolojik Kökenli Olaylarının Sunumuna Coğrafi Bir Bakış 75
A Geographical Overview of the Presentation of Meteorological Events in Basic Education Textbooks 76
Okul Öncesi Eğitimi Programında Coğrafi Beceriler 77
Geographic Skills in Pre-school Education Program 78
İnteraktif Haritaların ve Karekod Uygulamaların Coğrafya Eğitiminde Kullanılması 79
The Use Of Interactive Maps And Data Matrix Applications In Geography Education 80
Okul Dışı Öğrenme Ortamlarında Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Öğretmenlerin Yer Bilimleri Başarı Düzeylerine Etkisi 81
The Effects of the Out-of-School Learning Activities on the Earth Science Achievement Levels of the Teachers 82
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi 83
Evaluation Of Social Studies Prospective Teacher's Attitudes Towards Geography Course 84
Oyun Hamurları İle İzohipslerin ve Topografik Özelliklerin Öğretimi 85
Teaching Contour Lines And Topographic Features Using Play Dough 86
Coğrafya Dersinde Sanal Oryantiring: Etkinlik Tasarımı 87
Virtual Orientiring In Geography Lesson: Event Design 88
Artırılmış Gerçeklik (AR) Teknolojisinin Coğrafya Eğitiminde Kullanılması: LandscapAR ile Canlanan İzohipsler 89
Using Augmented Reality (AR) Technology in Geography Education: Isohypse Maps Revived with LandscapAR 90
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Harita Konusuna İlişkin Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Düzeylerinin İncelenmesi 91
Investigating The Level Of Social Studies Teacher Candidates On Technological And Pedagogical Content Knowledge Related To The Subject Of Map 92
2018 Sosyal Bilgiler Lisans Programının Coğrafya Öğretimi Açısından İncelenmesi: Akademisyen Görüşleri 93
An Investigation of the 2018 Social Studies Undergraduate Program in Terms of Geography Teaching: Academician Views 94
UbD (Anlamaya Dayalı Tasarım) Modeline Göre Tasarlanmış Coğrafya Dersinin Öğrencilerin Derse Yönelik Tutum ve Motivasyonları Üzerindeki Etkisi 95
The Effect of Geography Lesson Designed According to UbD (Understanding By Design) Model on Students' Attitudes and Motivation towards the Lesson 96
Küçük Prens Hikâye Kitabında Yer Alan Coğrafi Kavramlar 97
Geographical Concepts In The Little Prince Storybook 98
Türkiye'de Sürdürülebilir Çevre Eğitimi: İşleyişi, Metotları ve Lise Öğrencilerine Uygulanabilirliği 99

Sustainable Environmental Education in Turkey: Its Operation, Methods and Applicability to High School Students 100
Afetler ve Sürdürülebilir Kalkınma Eğitiminde Ciddi Oyunlar 101
Serious Games in Disaster and Sustainable Development Education 102
Öğrencilerin Göç Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi 103
Examining Students' Metaphorical Perceptions on the Concept of Migration 104
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Covid-19 Salgın Sürecinde Coğrafya Eğitimine Yönelik Görüşleri 105
Social Studies Teachers's Perspectives on Geography Education During Covid-19 Epidemic Process 106
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Gezilerden Yararlanma 107
Benefiting from Excursions in Social Studies Teaching 108
Türkiye'de Küresel Vatandaşlık Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Eğilimlerinin İncelenmesi 109
Investigation of Research Trends of Graduate Theses on Global Citizenship in Turkey 110
Sosyal Bilgiler Dersi 'Kültür ve Miras' Öğrenme Alanı Bağlamında Kdz. Ereğli İlçesinde Elpek Bezi Üretimi 111
The Example Of Elpek Cloth Production In Karadeniz Ereğli In Turkey For The Learning Field Of' Culture And Heritage' In Social Studies Course 112
Eğitimde Avrupa Değerleri 113
European Values in Education 114
Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Sosyal Bilgiler Dersine Entegrasyonu: Örnek Bir Materyal Tasarımı 115
Integration of Augmented Reality Technology into Social Studies Course: A Sample Material Design 116
Çocukluk Çağında Kırsal Alanda Elde Edilen Coğrafi Bilgiler ve Bunun Mesleki Becerilerde ve Günlük Hayatta Kullanımı 117
In Childhood Age Geographical Information Obtained In The Rural And Its Use In Professional Skills And In Daily Life 118
Coğrafya Eğitiminde Özne Olarak Yaşanılan Mekânın Kullanılması; Evimizin Coğrafyası 119
Use Of Living Space As A Subject In Geography Education; Geography Of Our Home 120
Coğrafya Eğitiminin Ekolojik Ayak İzinin Azaltılmasına Etkisinin İncelenmesi: Amasya Merkez İlçe Örneği 121
Investigation Of The Effect Of Geography Education On Reducing The Ecological Footprint: Amasya Central Districtdisc Example 122
Ortaöğretim Öğrencilerinin Çevre Duyarlılığı Kavramına Yönelik Metaforik Algıları 123
Metaphor Senses Aimed At the Concept of Environmental Awareness of Secondary Education Students 124

Coğrafya Dersi Öğretim Programı 9. ve 10. Sınıf Kazanımlarının SOLO Taksonomisine Göre İncelenmesi 125

Analysis of 9th and 10th Grade Outcomes of the Geography Lesson Curriculum According to SOLO Taxonomy 126

Coğrafya Eğitimine Teknoloji Entegre Edilmiş Etkinliklerin Tasarlanması ve Uygulaması: 4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Projesi Örneği 127

Desıgnıng and Implementıng Technology-Integrated Actıvıtıes in Geography Educatıon: An Example on 4005 Innovatıve Educatıonal Practıces Project 128

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Siyasi Coğrafya ve Türkiye Jeopolitiği Alt Disiplini Algı Düzeylerine Yönelik Bir İnceleme 129

An Examination On Social Science Teachers' Perception Levels Of Political Geography And Turkey's Geopolitics Sub-Discipline 130

Amasya'nın Tarihsel Geçmişi Üzerinde Coğrafyanın Etkisi 131

The Effect of Geography on the Historical Past of Amasya 132

Covid-19 Salgın Döneminde Uzaktan Eğitim Sorunlarının Ortaöğretim Öğrencileri, Coğrafya Öğretmenleri ve Coğrafya Öğretmen Adaylarına Göre Değerlendirilmesi 133

Evaluation of Distance Education According to Secondary Education Students and Geography Teacher Candidates during the Covid-19 Epidemic Period 134

2018 İlköğretim Fen Bilimleri Öğretim Programında Yer Alan Coğrafya Konularına Dair Bir İnceleme 135

An Investigation on Geography Subjects in 2018 Primary Science Curriculum 136

Türkiye'de Öğretmenlik Alan Bilgisi Sınavlarında Yer Alan Coğrafya Sorularının Bloom Taksonomisine Göre Analizi 137

Analysis of Geography Questions in Teaching Subject Knowledge Exams in Turkey According to Bloom's Taxonomy 138

Nasreddin Hoca Fıkralarındaki Coğrafi Unsurlar 139

Geographical Elements in Nasreddin Hodja Jokes 140

Atatürk Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Programının Öğrenci Tercihi Açısından Değerlendirilmesi (2016-2020) 141

Evaluation of Atatürk University Geography Teaching Program in Terms of Student Preference (2016-2020) 142

Türkiye İkliminin Öğretiminde Basılı Haritalar ve Google Earth Programının Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi 143

Evaluation of Printed Maps and Google Earth Program in Teaching the Climate of Turkey According to Students' Views 144

Pandemi Sürecinde Lisansüstü Eğitimde Öğretim Üyelerine İlişkin Öğrenci Görüşleri 145

Student Opinions on Faculty Members in Graduate Education During the Pandemic Process 146

Harita Okuryazarlığı ve Web 2.0 Araçları 147

Map Literacy and Web 2.0 Tools 148
Etkileşimli E-Kitaplara Yönelik Öğretmen Görüşleri: Coğrafya Dersi Örneği 149
Teacher Opinions on Interactive E-Books: A Sample of a Geography Lesson 150
Sınıf Dışı Eğitim Uygulamaları Potansiyeli Kapsamında Samsun'a Bir Bakış 151
A Look at Samsun in the Scope of Outdoor Education Applications Potential 152
Coğrafya'da Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Eleştirel Bir Bakış 153
Teaching Practice Courses in Geography A Critical Evaluation 154
Arazi Çalışmalarının Coğrafya Öğretimindeki Önemi 155
Importance of Field Studies in Geography Teaching 156
Coğrafya Öğretmenlerinin Liselerdeki Coğrafya Eğitimi Hakkındaki Görüşleri 157
Opinions of Geography Teachers on Geography Education in High Schools 158
İnsan – Mekân Etkileşimi ile Türkiye'deki Doğal Afetler İlişkisinin Öğretmen Adayları Tarafından Değerlendirilmesi 159
The Evaluation of the Relationship of Human- Place Interaction and Natural Disasters in Turkey by Teacher Candidates 160
Türkiye'de Jeopark Eğitimi Açısından Coğrafya Öğretim Programının İncelenmesi 161
Investıgatıon Of Geography Currıculum In Terms Of Geopark Educatıon In Turkey 162
Çevre Yönetimi Bağlamında Büyükşehir Belediyelerinin Rolü: Adana İli Örneği 163
The Role Of Metropolitan Municipilities Within The Context Of Enviromental Management: Adana Province 164
Public space, fear and gender discrimination 165
1963-2023 Türkiye'nin Kalkınma Planlarında Enerji Politikaları 166
Energy Policies in Turkey's Development Plans between 1963-2023 167
Arazi Toplulaştırma Uygulamasının Tarımsal Faaliyet ve Üretime Etkisi (Sivas Ulaş İlçesi Örneği) 168
The Effect of Land Consolidation Implementations on Agricultural Activity and Production (Sivas, Ulaş District Case) 169
Ortaokul Öğrencilerinin Zihin Haritalarında Doğal Kaynaklarımız 170
Our Natural Resources in Secondary School Students' Mind Maps 171
Sivas'ın Korunmaya Açık Doğal Mekânlarından Biri: Tödürge Gölü ve Sürdürülebilir Turizme Yönelik Bir Ön Çalışma 172
One of Sivas's Natural Places to be Protected: Lake Tödürge and a Preliminary Study on Sustainable Tourism 173
Siirt Meteoroloji İstasyonuna Ait Bazı İklim Parametrelerinin Trend Analizi 174
Trend Analysis of Some Climate Parameters Belonging to Siirt Meteorological Station 175
YÖK Atlas Veri Tabanına Göre Gümüşhane Üniversitesi'nin Etki Alanı 176
Gümüşhane University's Area of Influence According to YOK Atlas Database 177

Göksu Çayı Havzası'nın Hidrografik Etki- Arazi Kullanım Modeli İlişkisi Kapsamında Havza Yönetimi 178

Watershed Management in the Scope of the Hydrographic Impact Land Use Model Relationship of the Göksu Stream Basin 179

İnsan Kaynaklı Jeomorfolojik Süreçler: Antropojenik Jeomorfolojiye Yöntemsel Yaklaşım 180

Human Induced Geomorphological Processes: A Methodological Approach to Anthropogenic Geomorphology 181

Standartlaştırılmış Yağış İndeksi (SYİ) Yöntemine Göre Tekirdağ İstasyonunun (1940-2020) Kuraklık Analizi 182

Drought Analysis of the Tekirdag Station (1940-2020) According to the Standardized Precipitation Index (SPI) 183

Komşu Akarsu Havzalarının Morfometrik Analizlerle Değerlendirilmesi: Ambar ve Berkilin Çayları Örneği 184

Evaluation of Neighboring Stream Basins by Morphometric Analysis: The Example of Ambar and Berkilin Streams 185

EXPO 2023´ün Kahramanmaraş Turizmine Olası Etkilerinin Değerlendirilmesi 186

Evaluation of the Possible Effects of EXPO 2023 on Kahramanmaraş Tourism 187

Baraj Rezervuarındaki Alansal ve Hacimsel Değişikliklerin Zamansal ve Mekânsal Ölçekte Karşılaştırması: Naip Barajı Örneği (Tekirdağ/Türkiye) 188

Temporal and Spatial Comparison of Areal and Volumetric Changes in the Dam Reservoir: A Case Study of Naip Dam (Tekirdag/Turkey) 189

Haritalar Kullanarak Tekirdağ İl Nüfusunun Zamansal ve Mekânsal Değişimini Anlamak (1927-2020) 190

Understanding the Temporal and Spatial Change of Tekirdag Province Population Using Maps (1927-2020) 191

Burdur Havzası'ndaki Göllerde Yaşanan Seviye Değişikliklerinin Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Uzaktan Algılama (UA) İle Tespiti 192

Detection of Level Changes in Lakes in the Burdur Basin with Geographic Information Systems (GIS) and Remote Sensing (UA) 193

Bozüyük Kent Halkının COVID-19 Pandemi Sürecinde Rekreasyonel Eğilim ve Taleplerindeki Değişim 194

The Change in Recreational Tendencies and Demands of Bozüyük City Residents During the COVID-19 Pandemic Period 195

Jeolojik Miras Alanlarının Değerlendirilmesi: Karaleylek Kanyonu ve Saklıkapı Kanyonu Örneği 196

Evaluation of Geological Heritage Sites: The Case of Karaleylek Canyon and Saklıkapı Canyon 197

İç Savaşlarda Enerji (Petrol ve Doğal Gaz) Faktörünün Etkisi: Suriye Örneği 198

The Effect of Energy (Oil and Natural Gas) Factor in Civil Wars: The Case of Syria 199

Türk Dünyası Ülkelerinde Nüfus Politikaları 200
Population Policies in the Countries of the Turkic World 201
Coğrafi İşaretli Ürünler Kapsamında Beypazarı Yöresel Ürünlerinin Türk Patent Ve Marka Kurumu Tescil Mevzuatınca Değerlendirilmesi 202
Evaluation Of Beypazari Regional Products Within The Scope Of Geographical Marked Products By Turkish Patent And Trademark Institution Registration Legislation 203
Karabük İlinde Nüfusu 5000'den Az Olan Belediye Örgütlü Yerleşmeler Üzerine Bir İnceleme 204
A Study on Municipally Organized Settlements with a Population of Less than 5000 in Karabük Province 205
Fosil Polen Kayıtları İle Tödürge Gölü (Sivas)'nün Paleovejetasyonun İncelenmesi 206
Investigation Of Paleovejetation Of Tödürge Lake (Sivas) With Fossil Pollen Records 207
Topografik Özellikler ve Termiteryalar Arasındaki İlişkisinin İncelenmesine Bir Örnek: Kruger Milli Parkı (Güney Afrika Cumhuriyeti) 208
An Example of Examining the Relationship Between Topographic Features and Termitaria: Kruger National Park (Republic of South Africa) 209
Coğrafya Eğitiminde Sulak Alanlarda Analitik Metotlara Dayalı Ekolojik Risk Analizlerinin Önemi 210
Importance of Ecological Risk Analysis Based on Analytical Methods in Wetlands in Geography Education 211
Afetlerle Mücadelede Geleneksel Ekolojik Bilginin (GEB) Rolü 212
The Role of Traditional Ecological Knowledge (TEK) for Combating Disasters 213
Dizilerin Turizm Faaliyetlerine Etkisi: Gönül Dağı Dizisi (Sivrihisar) Örneği 214
Effect Of Series On Tourism Activities: Gönül Dağı (Sivrihisar) Example 215
Türkiye Kıyılarında Deniz Suyu Yüzey Sıcaklıklarındaki Eğilimler 216
Trends In Sea Surface Temperatures On The Coasts Of Turkey 217
Alakır Çayı Havzası'nda (ANTALYA) Hidroelektrik Santrallerinin Etkisi; Doğal Afet ve Çevre Sorunları 218
The Effects of the Hydroelectric Power Plants on the Alakır River Watershed (Antalya): Natural Disaster and Environmental Issues 219
Türk Dış Ticaretinde Kobi'lerin Yeri ve Önemine İlişkin Bir Değerlendirme 220
An Assessment Of The Place And İmportance Of Sme's Inturkish Foreign Trade 221
İklim Değişikliğinin Siirt'te Tarım Üzerine Etkileri 222
Effects of Climate Change on Agriculture in Siirt 223
Nevşehir İli Ürgüp İlçesinin Genel Coğrafi Özellikleri 224
General Geographical Features of Nevşehir Province Ürgüp District 225
Denizli'nin Hava Kalitesi Üzerinde Çöl Tozlarının Etkisi 226
The Effect of Desert Dust on Denizli's Air Quality 227

Sivas Yıldız Dağı'nın Bitki Varlığı, Özellikleri ve Kullanım Şekilleri 228
Plant Presence, Features And Uses of Sivas Yıldız Mountain..... 229
Yazıhan İlçe'sinde (Malatya) Yer ve Mevkii Adlarının Coğrafi Kaynakları 230
Geographical Sources of Settlement and Locality Names in Yazıhan District (Malatya)..... 231
Kula Unesco Global Jeopark'in Turizm Potansiyeli ve Turizm Paydaşlarının Tutumlarının Belirlenmesi 232
Tourism Potential Of Kula Unesco Global Geopark And Determining The Attitudes Of Tourism Stakeholders..... 233
Kültürel ve Tarihsel Değerlerin Miras Turizmi ile Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Kapsamında Değerlendirilmesi: Elmalı Örneği 234
Sustainable Cultural and Historical Values with Heritage Tourism Evaluation within the Scope of Rural Development: The Case of Elmalı 235
Elmalı Örtüaltı Yayla Sebzeciliğinin Coğrafi Özellikleri 236
Geographical Features of Elmalı Greenhouse Highland Vegetable Cultivation..... 237
Kültürel Coğrafya Açısından Diyarbakır İli ve İlçelerinin Toponimisi 238
Toponymy of Diyarbakır Province and Districts in terms of Cultural Geography 239
Erzincan İlinin Güneş Enerjisi Potansiyeli ve İldeki Güneş Enerjisi Santralleri 240
Solar Energy Potential of Erzincan Province and Solar Power Plants in The Province 241
Göç ve Kente Uyum; Çay Mahallesi Örneği (Mersin) 242
Migration and Adaptation to the City; The Case of Çay Neighborhood (Mersin) 243
Giresun İlinin Sel ve Taşkınlardan Kaynaklı Çevre Sorunları..... 244
Environmental Problems Caused by Torrents and Floods in Giresun Province 245
Kültürel Mirasın Korunması ve Turizm İlişkisi Bağlamında Altınköy Açık Hava Müzesi .. 246
In The Context Of The Conservation Of Cultural Heritage And Tourism Altınkoy Open Air Museum..... 247
Türkiye'de Cinsiyet Ayrımına Özel Bir Örnek; Sarısu Kadınlar Plajı Uygulamasına Coğrafi Bir Yaklaşım 248
A Special Example of Gender Discrimination in Turkey; A Geographical Approach to Sarısu Women's Beach Application 249
Ağrı'da 2016-2018 Yılları Arasında Ulaşım Güzergâhlarında Meydana Gelen Trafik Kazalarının Analizi 250
Analysis Of Traffic Accidents Occuring On Transportation Routes In Ağri Between 2016-2018..... 251
Seçim Coğrafyası Literatürü Üzerine Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme..... 252
A Comparative Assessment on Literature of Electoral Geography 253
Gelişen Kayseri'nin Değişen Yüzü Erciyes Dağının Alternatif Turizm Potansiyelleri..... 254
Alternative Tourism Potentials Of Erciyes Mountain, Changing Face Of Developing Kayseri 255

Taymir Yarımadası'nın MODİS Verilerine Göre 2002-2021 Yılları Arası Yüzey Sıcaklıkları Değişimlerinin ve Belirsizliğinin Analizi 256

Analysis of Surface Temperature Changes and Uncertainty of Taymyr Peninsula According to MODIS Data Between 2002-2021 257

Kilis İlinin Demografik Dönüşümünde Suriyeli Göçerlerin Payı 258

The Share of Syrian Refugee in The Demographic Transformation of Kilis Province 259

Tunceli Şehri Yer Seçiminin Jeolojik ve Jeomorfolojik Kökenli Doğal Riskler Açısından Değerlendirilmesi 260

Evaluation of Tunceli City Location Selection in Terms of Geological and Geomorphological Origin Natural Risks 261

Erzincan Ovası ve Yakın Çevresinde Yayılış Gösteren Doğal Bitki Örtüsünün Fiziki Çevre Koşulları ile İlişkisi ve Bitki Örtüsü Dağılışının NDVI Analizi ile Belirlenmesi 262

The Relationship of Natural Vegetation in Erzincan Plain and its Surrounding with Physical Environmental Conditions and Determination of Vegetation Distribution by the NDVI Analysis 263

Comparative Evaluation and Analysis of the Index of Regional Education Advantage for the implementation of the National Plan of Recovery and Resilience 264

Konargöçer Yaşam Felsefesi: Sarıkeçililer Örnekleminde Göç Güzergahları ve Sürdürülebilir Soft Turizmi 265

Nomadic Life Philosophy: Migration Routes and Sustainable Soft Tourism in the Sample of Sarıkeçililer 266

Cidde'de Türk Berberlerinin Mekansal Dağılışı 267

Spatial Distributıon of Turkısh Barbers in Jeddah 268

Şehirsel Açık-Yeşil Alanların Siirt Şehri Ölçeğinde İncelenmesi 269

Investigation of Urban Open-Green Areas on the Scale of siirt 270

Belasi (Ötedere) Vadisinin Kültür ve Doğa Turizmi Açısından Değerlendirilmesi 271

Evaluation of Belasi (Ötedere) Valley in terms of Culture and Nature Tourism 272

9 ila 13. Yüzyıllar Arasında Orta Fırat Havzası ve Malatya'nın Beşerî Coğrafyası 273

Human Geography of The Middle Euphrates Basin and Malatya: Between the 9th and 13th Centuries 274

Orta Çağda İslam Coğrafyacılarının Denizleri Keşfi ve Denizlere Dair Bilgileri 275

The Discovery of the Seas and the Knowledge About the Seas of Islamic Geographers in the Middle Ages 276

Karst ve İnsan Faaliyetleri: Kızılca Polyesi (Tavas/Denizli) Örneği 277

Karst and Human Activities: The Example of Kızılca Polje (Tavas/Denizli) 278

Mahallelerin Bütünleşme ve Ayrışmasında Etkili Olan Faktörler Üzerine Bir İnceleme; Erzurum İli Örneği 279

An examination on the factors that are effective in the integration and decomposition of neighborhoods; Example of Erzurum Province 280

Ulusal Sermayeli Zincir Marketlerin Bakkallar Üzerindeki Etkileri; Ağrı Kenti Örneği 281
Effects of National Capital Chain Markets on Grocery Stores; The Example of Ağrı City .. 282
Türkiye'de Sosyal Bilgiler Öğretimi 283
Social Studies Education In Turkey 284
Terörden Arınan Cilo Dağlarında Coğrafi Gözlemler (Hakkari/2021) 285
Geographical Observations on the Terror-Free Cilo Mountains (Hakkari/2021) 286
Geçmişin Gölgesi Anıt Ağaçlar: Mersin İli Örneği 287
Shadow Of The Past Monumental Trees: Mersin Provincial Example 288
Jips Kayacının Ekolojisi ve Kullanım Alanları 289
Ecology And Uses Of Gypsum Rock 290
Kuyucuk Gölü'nün Zamansal Değişiminin İncelenmesi ve Kurumasına Neden Olan Faktörler* 291
Investigation of the Temporal Change of Kuyucuk Lake and Factors Causing the Drying .. 292
Kuşak ve Yol İnisiyatifi ve Türkiye: Fırsatlar ve Riskler 293
The Belt and Road Initiative and Turkey: Opportunities and Risks 294
Sürdürülebilir Kentsel Yaşam Modeli Perspektifinde Anamur İlçesi Örnekleminde Cittaslow Felsefesi Yaklaşımı 295
Cittaslow Philosophy Approach in the Sample of Anamur District in the Perspective of Sustainable Urban Life Model 296
Çağırgan Havzası Yerleşmeleri ile Bazı Coğrafi Faktörler Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi 297
Examination of The Relations between Çağırgan Basin Settlements and Some Geographical Factors 298
Sürdürülebilir Kentler ve Coğrafya: Sürdürülebilirliğin Coğrafi Göstergeleri 299
Sustainable Cities and Geography: Geographical Indicators of Sustainability 300
Ağlı (Kastamonu) İlçesinde Geleneksel Kızak Yarışlarının Kültürel Coğrafya Perspektifinde İncelenmesi 301
Investigation of Traditional Sled Races in Ağlı (Kastamonu) District from the Perspective of Cultural Geography 302
Yerel Yönetimlerde Coğrafyacı (Jeomorfolog) Mesleğinin İş Potansiyeli ve Uygulamaları 303
Business Potential and Applications of the Geographer (Geomorphologist) Profession in Local Governments 304
Mekânsal Planlama Çalışmaları ve Coğrafya 305
Spatial Planning Studies and Geography 306
Kafamda Bir Tuhaflık Romanının (Orhan Pamuk) Zaman Coğrafyası Perspektifinden Okumak 307
Reading A Strangennes in My Mind (Orhan Pamuk) with Time Geography Perspective 308

İliç Kuzeydoğusu Karstik Depresyonlar Ve Morfolojik Dağılışı 309
Northeast Of Ilic Karstic Depressions And Its Morphological Distributıon..... 310
Cumhuriyetin İlk Yıllarında Gaziantep Vilayetine Sağlık Coğrafyası Açısından Bir Bakış . 311
A View From Health Geography To Gaziantep Province In The Early Years Of The Republic 312
Sanal Mekân ve Gerçek Mekân Birlikteliği: Mobil Oyun Oynayan Öğrenciler ve Ev İlişkisi 313
Virtual Space and Places: The Relationship between the students playing mobile game and their home..... 314
Emirler Köyü Mevkii Heyelan Sahası 315
Emirler Village Locality Landslide Field..... 316
Otizmli Çocuklarda Gündelik Hayat Mekânı Olarak Okul..... 317
School as a Place of Everyday Life for Children with Autism 318
Oğuzeli (Altınekin/Konya) Mahallesi'nde Yapılan Tarımsal Arazi Toplulaştırmasına İlişkin Çiftçi Görüşleri..... 319
Farmer Opinions on Agricultural Land Consolidation in Oğuzeli (Altınekin/Konya) District 320
Coğrafya Eğitimi İle İlgili Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Atıf Analizi..... 321
Analysis of Graduate Theses Related to Geography Education: Citation Analysis 322
Lise Öğrencilerinin Kentsel Çevre Algısı Üzerine Bir Araştırma: Gaziantep İli Örneği 323
A Research on High School Students' Perception of Urban Environment: The Case of Gaziantep Province 324
Temel Dini Kaynaklarda Coğrafya, Seyahat ve Eğitim..... 325
Geography, Travel and Education in Basic Religious Sources..... 326
Ortaokul Öğrencilerinin Doğal Afet Kavramına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Belirlenmesi..... 327
Determination of Secondary School Students' Cognitive Structures for the Concept of Natural Disaster by Using the Word Association Test 328
Karikatürlerin Siyasi Coğrafya ve Jeopolitikte Kullanımı Üzerine Bir Değerlendirme 329
An Evaluation of the Use of Cartoons in Political Geography and Geopolitics 330
Küresel İklim Değişikliği ve Çölleşmeyle Mücadelede Sürdürülebilir ve Ekolojik Bir adım: Afrika Yeşil Duvar Projesi..... 331
A Sustainable and Ecological Step in Combating Global Climate Change and Desertification: Afrika Green Wall Project..... 332
Covid-19 Pandemisi'nin Tetiklediği Küresel Bir Kriz: Çip Krizi, Nedenleri ve Küresel Ekonomiye Etkileri 333
A Global Crisis Triggered by the Covid-19 Pandemic: The Chip Crisis, Causes and Effects on the Global Economy..... 334

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Erozyon ve Heyelan Kavramlarına İlişkin Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Yoluyla Analizi 335

Analysis of Social Studies Teacher Candidates' Cognitive Structures Regarding the Concepts of Erosion and Landslide by Using the Word Association Test 336

Toplumsal ve Coğrafi İmgeler Açısından Sinema: Dondurmam Gaymak, Entelköy Efeköy'e Karşı, İftarlık Gazoz 337

Cinema in Terms of Social and Geographical Images: Dondurmam Gaymak, Entelköy Efeköy'e Karşı, İftarlık Gazoz 338

Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Kuraklığa İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi .. 339

Examination of Social Studies and Geography Teachers' Opinions on Drought 340

Hatila Vadisi Bazalt Sütunları ve Yakın Çevresinin Jeopark Potansiyelinin Belirlenmesi ... 341

Determination of Geopark Potential of Hatila Valley Basalt Columns and Its Immediate Surroundings 342

21. Yüzyıl Becerileri İle 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Yer Alan Becerilerin Karşılaştırılması 343

A Comparison of 21ST Century Skills With Skills In 2018 Social Studies Curriculum 344

Covid-19: Pandemi Sürecinde Sosyal Bilgiler Eğitiminin Uzaktan Eğitim Faaliyetleri ile Verilmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri 345

Covid-19: Student Opinions on Giving Social Studies Education with Distance Education Activities in the Pandemic Process 346

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sürdürülebilir Çevreye İlişkin Bilişsel Yapıları: Kelime İlişkilendirme Örneği 347

Cognitive Structures Of Pre-Service Classroom Teachers Regarding The Sustainable Environment: Example Of Word Association 348

Ortaokul Öğrencilerinin Küresel Isınmaya Yönelik Görüşleri 349

Opinions Of Secondary School Students On Global Warming 350

Interdisipliner (Disiplinler Arası) Bir Paradigmayla Coğrafyanın Sosyal Bilgiler Eğitimi İçerisindeki Rolü 351

The Role of Geography in Social Studies Education with an Interdisciplinary Paradigm 352

Sosyal Bilgiler Proje Ödevlerinde Çizgi Roman Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri ... 353

Student Opinions on the Use of Comics in Social Studies Project Assignments 354

İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Katılım Beceri Düzeylerinin İncelenmesi* .. 355

Investigation of Social Participation Skill Levels of Primary School Fourth Grade Students* 356

Pandemide Öğretmen Olmak: Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Deneyimleri 357

Being A Teacher During The Pandemic: Remote Education Experiences Of Classroom Teachers 358

Sosyal Bilgiler Eğitiminde Coğrafya: UCEK Örneği 359

Geography in Social Studies Education: The Example of UCEK 360
Küresel Jeopolitikte Çin'in Artan Etkisi 361
China's Growing Influence in Global Geopolitics 362
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Dijital Öğretim Materyali Geliştirme Öz-Yeterlilik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 363
Investigation of Social Studies Teacher Candidates Self-Efficacy Attitudes in Dijital Teaching Material Development in Terms of Various Variables 364
Gine Körfezi'nde Deniz Haydutluğu ve Coğrafyanın Etkisi 365
Piracy in the Gulf of Guinea and the Impact of Geography 366
Doğal Afetler ve Afet Eğitiminin İlk ve Ortaokul Düzeyinde Öğretim Programlarında Yer Alma Durumunun İncelenmesi: Sosyal Bilgiler Dersi Örneği 367
Investigation of Natural Disasters and Disaster Education in Primary and Secandary School Curriculums: A Social Studies Course Case 368
İşitme Engelli Öğrencilere Sosyal Bilgiler Kavramlarının Öğretimi 369
Teaching Social Studies Concepts To Hearing Impaired Students 370
Gölhisar İlçesi'nin Turizm Coğrafyası Bağlamında İncelenmesi 371
Investigation of Gölhisar District in the Context of Tourism Geography 372
Turizmde Coğrafi Görünüm ve Deneyimsel Öğrenme Modeli: Z Kuşağının Modele İlişkin Görüşleri 373
Tourism Landscape and Experiential Learning Model: Views of Generation Z on the Model 374
Erbaa Depremlerinin Otantik Öğrenmeler Açısından İncelenmesi (1939-1942-1943 Depremleri) 375
Investigate of Erbaa Earthquakes In Terms Of Authentic Learning (1939-1942-1943 Earthquakes) 376
Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Dersi Öğretim Programlarının Afet Eğitimi Açısından İncelenmesi 377
Investigation of Life Studies, Social Studies and Geography Curriculum in Terms of Disaster Education 378
7. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabının Tablo, Grafik ve Diyagram Çizme ve Yorumlama Becerisi Açısından İncelenmesi 379
Examining the 7th Grade Social Studies Textbook in Terms of Drawing Tables, Graphics and Diagrams and Interpretation Skills 380
Bilsem Öğrencilerinden 10-13 Yaş Aralığındaki Bireylerin Ekolojik Ayak İzi İle Aile Gelir Düzeyleri Ve Eğitim Seviyeleri Arasındaki İlişkinin Araştırılması 381
Investigation Of The Relationship Between Ecological Footprint And Family Income Levels And Educational Levels Of Individuals Aged 10-13 Of Bilsem Students 382
2018 Sosyal Bilgiler Deri Öğretim Programı Doğrultusunda Hazırlanan 4 ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Çevre Okuryazarlığı Becerisinin Değerlendirilmesi 383

Evaluation of Environmental LiteracySkills in 4th and 5th Grade Social Studies Textbooks Prepared in Accordance With 2018 Social Studies Curriculum 384
TÜBİTAK Destekli Çevrimiçi Bilimsel Bir Etkinliğe Yönelik Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Görüşleri 385
Opinions Of Social Studies Teachers On An Online Scientific Event Supported By TÜBİTAK 386
Google Earth Engine ile İstanbul İli Yıllık Yağış ve Ortalama Yağış Haritalarını Üretimi .. 387
Production Of Istanbul Province Time-Series Average And Annual Premium Maps With Google Earth Engine 388
Sosyal Bilgiler Dersinde Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrencilerin Çevresel Duyarlılığına Etkisi 389
The Effect Of Creative Drama Method On Students' Environmental Sensitivity In Social Studies Lesson 390
Sürdürülebilir Turizmle Korumak: Mümkün mü, Çelişki mi? 391
Conserving with Sustainable Tourism: Possible or Contradiction? 392
Web 2.0 Araçları İle Harita Okuryazarlığı: İnteraktif Uygulamalardan MapHub Örneği 393
Map Literacy with Web 2.0 Tools: An Example of An İnteractive Application Maphub 394
Afet Öğretimine Disiplinler Arası Bakış 395
Interdisciplinary Perspective to Disaster Education 396
Aday Makalelerde Yer Alan Haritaların Niteliğinin Değerlendirilmesi 397
Evaluation of the Maps' Quality in the Candidate Articles 398
Zenginleştirilmiş Eğitim Etkinliklerinin Üstün Zekalı Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersindeki Başarı Tutumlarına Etkisi 399
The Effect of Enriched Educational Activities on the Achievement Attitudes of Gifted Students in Social Studies Course 400
Küresel İklim Değişikliği Konusunun Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Ders Kitaplarına Yansımaları 401
Reflections of Global Clımate Change on Socıal Studıes Curruculum and Lesson Books ... 402
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Pandemi Döneminde Çevrim İçi Eğitime Yönelik Düşünceleri 403
Social Studies Teachers' Thoughts On Online Education İn The Pandemic Period 404
Ortaöğretim Coğrafya Öğretiminde Uzaktan Algılama Yöntemlerinin Kullanılması 405
Using Remote Sensing Methods In Secondary School Geography Teaching 406
Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrencilerin Instagram Kullanımının Değerlendirilmesi 407
Evaluation of Students' Instagram Use in Social Studies Lessons 408
Konya İli Bölgesinde Çumra İlçesi Merkezinde Yetişen Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Ağır Metal İçeriklerinin Araştırılması 409

Investigation of Heavy Metal Contents of Some Medicinal and Aromatic Plants Grown in Çumra District Center in Konya Province 410

Ortaokul Sosyal Bilgiler Derslerinde Doğal Afetlerin Hareketli İnfografikler İle Öğretiminin Öğrenci Başarısına ve Dersin Tutumuna Etkisi 411

The Effect Of Teaching Natural Disasters With Moving Infographics On Student Success And Attitude Of The Course In Secondary School Social Studies Courses 412

Coğrafi Keşifler Konusunun Öğretilmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri 413

Teachers Views on Teaching the Subject of Geographical Discoveries 414

1968'den Günümüze Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Coğrafi Keşifler Konusunun Anlatımı 415

Explaınıng Geographıcal Dıscoverıes In Socıal Studıes Textbooks From 1968 To Present . 416

Coğrafya Konularında Değerlerin Kazandırılmasında Örnek Olay Yönteminin İşlevi 417

The Function of Case Study Method in Gaining Values in Geography Subjects 418

Lisansüstü Eğitimde Dokuz Eylül Üniversitesi'nin Tercih Edilmesinde Öğrenci Yönelimlerinin Belirlenmesi 419

Determination Of Student Options In Preference Of Dokuz Eylül University For Postgraduate Education 420

Bir Coğrafya Popüler Bilim Yayıncılığı Örneği: geoCED 421

An Example Of Geography Popular Science Publishing: geoCED 422

Eyyübiye İlçesinde Mevsimlik Gezici Tarim İşçisi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma 423

A Research On Seasonal Mobile Agricultural Worker Students In Eyyubiye District..... 424

ABD ve Türkiye'de Sosyal Bilgiler Programlarının İklim Değişikliği Açısından Karşılaştırılması 425

A Comparative Analysis of the US and Turkish Social Studies Curricula Regarding their Focus on Climate Change 426

1968'den Günümüze Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarinda Doğal Afetler ve Afet Eğitimi 427

Natural Disasters And Disaster Education In Social Studies Course Curriculum From 1968 To The Present 428

Coğrafya Lisans Öğrencilerinin Covid-19 Padendemi Döneminde Uzaktan Eğitime İlişkin Deneyim ve Görüşleri 429

focus on the lesson very The Experience And Opinions Of Geography Undergraduate Students About Distance Education During The Covid-19 Pandemic..... 430

Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Ve Ders Kitaplarında Yer Alan Doğal Afetlere İlişkin Konu ve Kazanımların Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi (4,5,6 ve 7.Sınıf Düzeyi) 431

Social Studies Is Included In The Curriculum and Textbooks Values of Issues and Achievements Related to Natural Disasters in the Field In Terms of Education, it should be examined (4,5,6 and 7. Class Level) 432

Irak'ta Ortaokulda Okutulan Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Coğrafya Konularının İncelenmesi: Bir İçerik Analizi 433

Examining Geography Subjects in Social Studies Textbooks Used in Secondary Schools in Iraq: A Content Analysis 434

Nüfus İle İlgili Yapılan Araştırmalara Yönelik Bibliyometrik Bir İnceleme……..435
A Bibliometric Analysis of Research about Population ……436

Türkiye'de İlkokul Düzeyinde Coğrafya Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmaların İçerik Değerlendirmesi

İbrahim Demirbaş [1,*] & Duran Aydınözü [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Kastamonu Üniversitesi
idemirbas28@gmail.com

Özet

Coğrafya yeryüzünü ve yeryüzünü etkileyen beşeri ve fiziki unsurları inceleyerek bireylere coğrafi bilgi, coğrafi beceri ve coğrafi bakış kazandıran bir bilim dalıdır. Bu kazanımlar iyi bir coğrafya eğitimi ile edindirilmektedir. Coğrafya eğitimi, doğal ve beşeri dünya hakkındaki problemleri farklı bakış açıları kazanarak incelemeyi ve değişik ölçekler belirleyip kullanarak bunlara cevap bulmayı sağlamaktadır. Coğrafya eğitimi, dünyanın bir başından bir başını yerel ve genel manada anlamak, araştırmacı bir yapıyı ve sınıf içerisinde ve dışarısında problem çözebilme kabiliyeti kazandırmaktadır. Ülkemizde ilkokul seviyesinden başlayarak, lise seviyesine kadar, coğrafya dersi okutulmaktadır. Ders adları farklı olmakla beraber; ilkokulda hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersi, lisede coğrafya adıyla haftalık ders çizelgelerinde belirli bir sistem dâhilinde verilmektedir (Karabağ, 2001). Fakat coğrafya eğitimi ile ilgili çalışmalar çoğunlukla coğrafya biliminin doğrudan kendi adıyla ders olarak okutulduğu ortaöğretim ve yükseköğretim düzeylerinde gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda coğrafya derslerinin okul programlarına girmesinden itibaren coğrafya eğitimiyle ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Öte yandan ülkemizdeki eğitim sistemi içinde okuma yazma ve bazı diğer temel bilgilerin öğrencilere kazandırıldığı en önemli dönem ilkokul eğitimi dönemidir. Temel eğitimde ilkokul dönemi (1., 2., 3. ve 4. sınıf) içinde öğrenciler için en önemli derslerden olan hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde coğrafya konuları bulunmaktadır. Bu kapsamda coğrafya dersleri ilkokul öğrencilerinin eğitimi ve gelecek yaşamları için önemli yere sahiptir. Coğrafya eğitiminin küçük yaşlardan itibaren bireylere kazandırılması, gelecekte o toplum bireylerinin doğayı anlama, onu koruma, ülkesini sevme ve onu koruma duygusunu da o ölçüde geliştirecektir (Yılmaz, 2018). Küçük yaşlardan itibaren çocuklar, oynadıkları oyunlarla yakınındaki nehir, tepe, deniz kenarı ve bitkileri öğrenerek mekânı ve üzerindekileri tanımaya başlamaktadır (Palmer ve Birch, 2004). Aslında bu keşif insanın dünyaya geldiğinde çevresindeki olayları incelemesi ve anlamasıyla başlamaktadır (Soydan, 2014). Coğrafya ile ilk temas da bu şekilde gerçekleşmiş olmaktadır. Temel bilgilerin verildiği temel eğitim aşamalarından biri olan ilkokul düzeyinde coğrafya eğitimiyle ilgili çalışmalar bulunmaktadır. Ancak ilkokul düzeyinde coğrafya eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu araştırmanın amacı Türkiye'de ilkokul düzeyinde coğrafya eğitimi alanında yapılan çalışmaların içerik değerlendirmesini yaparak ilkokul düzeyinde coğrafya eğitiminin durumu ve gelecekteki yönelimi noktasında ipuçları elde etmektir. Nitel yaklaşımın esas alındığı araştırmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir. Doküman analizi, ulaşılabilen basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir (Wach, 2013 aktaran Kıral, 2020). Araştırmada doküman olarak ilkokul düzeyinde coğrafya eğitimi alanında yapılan yüksek lisans, doktora tezleri ve makaleler incelenmiştir. Araştırmada toplanacak olan veriler, temaların oluşturulması sürecini kapsayan içerik analizi yoluyla çözümlenmesi sağlanacaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, İlkokul Eğitimi, Sosyal Bilgiler, Coğrafya Eğitimi, İçerik

Assessment Of The Content Of Studies Conducted In The Field Of Geography Education At The Primary School Level In Turkey

İbrahim Demirbaş [1,*] & Duran Aydınözü [1]

Abstract

Geography is a branch of science that examines the earth and the human and physical elements that affect the earth, and gives individuals geographical knowledge, geographical skills and geographical perspective. These achievements are acquired through a good geography education. Geography education enables to examine the problems about the natural and human world by gaining different perspectives and to find answers to them by determining and using different scales. Geography education, understanding the whole world in a local and general sense, provides an investigative structure and the ability to solve problems in and outside the classroom. In our country, geography lessons are taught starting from the primary school level to the high school level. Although the course names are different; Life studies and social studies lessons in primary school are given within a certain system in weekly lesson schedules under the name of geography in high school (Karabağ, 2001). However, studies on geography education are mostly carried out at secondary and higher education levels where geography is taught as a course in its own name. In this context, many studies have been carried out on geography education since the inclusion of geography lessons in school curricula. On the other hand, the most important period in which students gain literacy and some other basic knowledge in the education system in our country is the primary school education period. In basic education, there are geography subjects in life studies and social studies lessons, which are the most important lessons for students in the primary school period (1st, 2nd, 3rd and 4th grades). In this context, geography lessons have an important place for the education and future lives of primary school students. The introduction of geography education to individuals from an early age will improve the sense of understanding, protecting, loving and protecting the nature of the individuals of that society in the future (Yılmaz, 2018). From an early age, children learn about the rivers, hills, seasides and plants around them by playing games (Palmer & Birch, 2004). In fact, this discovery starts with the human's examination and understanding of the events around him when he comes to the world (Soydan, 2014). The first contact with geography took place in this way. There are studies on geography education at the primary school level, which is one of the basic education stages in which basic information is given.

However, no study has been conducted to examine the studies on geography education at primary school level. The purpose of this study is to evaluate the content of the studies in the field of primary school geography education in Turkey and to obtain clues about the status and future orientation of geography education at primary school level. The document analysis method was used in the research based on the qualitative approach. Document analysis is a qualitative research method used to analyze the content of written documents rigorously and systematically. Document analysis is a systematic method used to examine and evaluate all available documents, including printed and electronic materials (Wach, 2013 as cited in Kıral, 2020). Master's, doctoral theses and articles in the field of geography education at primary school level were analyzed as a document in the research. The data to be collected in the research will be analyzed through content analysis that covers the process of creating themes.

Keywords: Primary School, Primary School Education, Social Studies, Geography Education, Content

Coğrafya Öğretmenlerinin Derslerinde Yerel Coğrafyadan Yararlanma Durumlarının İncelenmesi

Nezaket Şeyma Şahin [1,*], Tuğyan İlknur Adıgüzel [1], Tarık Yıldız [1] & Galip Öner [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Erciyes Üniversitesi
nezseysah@gmail.com

Özet

Coğrafya genellikle insanlar tarafından ülkelerin başkentlerinin, akarsularının, bitki örtüsünün adlarının ezberlendiği bir ders olarak görülmektedir. Sanılanın aksine coğrafya yeryüzünü ve insan-çevre etkileşimini inceleyerek yeryüzünü anlamaya ve anlamlandırmaya çalışan çok boyutlu bir bilimdir. Coğrafya öğretimi ise formal ve informal ortamlarda bireylere kazandırılması hedeflenen coğrafi bilgi, beceri, değer ve tutumların tümü olarak adlandırılmaktadır. Coğrafya yaklaşımlarından biri olan yerel coğrafya ise yeryüzünün sınırlandırılmış bir alanının coğrafi olarak çeşitli açılardan incelenmesidir. Buna göre yerel coğrafya öğretimi de öğrencilerin öğrenim gördüğü okulun yakın çevresinde veya civar bölgesinde yer alan, coğrafya öğretiminde kullanılabilecek tüm coğrafi unsurların eğitim-öğretim sürecinde etkin bir şekilde kullanıldığı bir öğretim yaklaşımıdır. Yerel coğrafya öğretimiyle öğrencilerin yakın çevresinden başlayarak bulunduğu çevreyi ve bölgeyi daha iyi anlamasına sağlamasının yanı sıra ülkesini ve dünyayı da anlamasını kolaylaştırmaktadır. Yerel coğrafya öğretiminden okul öncesinden, yükseköğretime kadar her kademede yararlanılmaktadır. Ortaöğretim kademesinde yararlanılabilecek başlıca derslerden biri de coğrafyadır. Coğrafya Dersi Öğretim Programında yerel coğrafyaya ilişkin konular sınırlı olarak yer alsa da coğrafya öğretmenleri eğitim-öğretim sürecinde yerel coğrafi kaynaklardan yararlanmaları önem arz etmektedir. Alanyazında yerel coğrafya öğretimine ilişkin çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu kapsamda araştırmanın amacı coğrafya öğretmenlerinin yerel coğrafya öğretimine ve eğitim-öğretim sürecindeki uygulamalarına ilişkin görüş ve düşüncelerini tespit etmektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Fenomenolojinin amacı, belirli bir fenomeni deneyimleyen bireylerin deneyimlerinin temellerini tanımlamak ve anlamaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan 20 coğrafya öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kartopu örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada veri toplama tekniği olarak bireylerin herhangi bir olgu hakkındaki deneyimlerini ve düşüncelerini anlamak ve tanımlamak için en kullanışlı veri toplama aracı olan görüşmelerden yararlanılmıştır. Görüşmeler açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Ses kaydı ile kayıt altına alınan görüşmeler yazıya aktarılarak nitel veri analiz tekniklerinden biri olan betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Araştırmanın inandırıcılığı destekleme amacıyla kod ve temalar her bir yazarlar tarafından ayrı ayrı gözden geçirilmiş temalara son halinin verilmesi ise dördüncü yazarın sorumluluğunda gerçekleştirilmiştir. Temalar bütüncül bir betimlemeyle yorumlanmış ve doğrudan alıntılarla açıklanmıştır. Araştırma sonucunda coğrafya öğretmenlerinin yerel coğrafi unsurlardan yeterince yararlanmadıkları, yerel coğrafyadan daha çok alan/arazi gezilerinde yararlandıkları, yerel coğrafi unsurlarının öğrenme sürecinde kullanılmasının öğrencilere çeşitli yararlar sağladığını ve coğrafya öğretim programında yerel coğrafyaya yeterince yer almadıklarını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularından hareketle coğrafya öğretiminde yerel coğrafi unsurların kullanımına ilişkin öğretmenlere ve politika yapıcılara önerilerde bulunulmuştur. Bu çalışma TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012000464 başvuru numarasıyla desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Yerel Coğrafya, Yerel Coğrafya Öğretimi

Investigation of the Status of Using Local Geography in the Lessons of Geography Teachers

Nezaket Şeyma Şahin [1,*], Tuğyan İlknur Adıgüzel [1], Tarık Yıldız [1] & Galip Öner [1]

Abstract

Geography is generally seen as a lesson in which people memorize the names of countries' capitals, rivers, and vegetation. Contrary to popular belief, geography is a multidimensional science that tries to understand and make sense of the earth by examining the earth and human-environment interaction. Geography teaching, on the other hand, is defined as all of the geographical knowledge, skills, values and attitudes that are aimed to be acquired by individuals in formal and informal environments. Local geography, which is one of the geography approaches, is the geographic study of a limited area of the earth from various angles. Accordingly, local geography teaching is a teaching approach in which all geographical elements that can be used in geography teaching are effectively used in the education-teaching process, located in or around the school where the students are studying. With local geography teaching, it helps students to better understand their environment and region, starting from their immediate surroundings, as well as making it easier for them to understand their country and the world. It is used at all levels, from local geography teaching to pre-school to higher education. One of the main courses that can be used in secondary education is geography. Although the topics related to local geography are limited in the Geography Curriculum, it is important for geography teachers to benefit from local geographical resources in the education process. Studies on local geography teaching are very limited in the literature. In this context, the aim of the research is to determine the views and thoughts of geography teachers on local geography teaching and its practices in the education-teaching process. Phenomenology, one of the qualitative research methods, was used in the research. The study group of the research consists of 20 geography teachers working in secondary education institutions affiliated to Kayseri Provincial Directorate of National Education. Snowball sampling method was used to determine the study group. Interviews were used as a data collection technique in the research, and the data were obtained with a semi-structured interview form. The data were analyzed with descriptive analysis, one of the qualitative data analysis techniques. As a result of the research, it was concluded that the geography teachers did not make use of the local geographic elements sufficiently, that the use of local geographical elements in the learning process provided various benefits to the students and that they did not take part in the local geography adequately in the geography curriculum. Based on the findings of the research, suggestions were made to teachers and policy makers regarding the use of local geographical elements in geography teaching. This study was supported by TUBITAK BIDEB with application number 1919B012000464.

Keywords: Geography Education, Local Geography, Local Geography Teaching

Okul Öncesinde ve İlkokulda Çevre Eğitimi Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi

Nur Yıldırım [1,*], Sadık Karayel [1] & Galip Öner [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Erciyes Üniversitesi
nur.ylldrm1311@gmail.com

Özet

Çevre tüm canlıların yaşamlarını sürdürdükleri, etkileşim içinde bulundukları fiziki, biyolojik, sosyal, kültürel, doğal vb. ortamlardır. Küreselleşmenin hızlanmasıyla birlikte biyoloji çeşitliliğin azalması, hava, su ve toprak kirliliği, deniz ve okyanus kirliliği, doğal kaynakların tükenmesi, ormanların azalması, çölleşme, iklim değişikliği gibi çeşitli çevre problemlerini ortaya çıkarmış veya hızlandırmıştır. Çevre sorunlarının tümü birbirleriyle bağlantılı ve tamamı insan kaynaklıdır. Çevre sorunları bilinçli veya bilinçsiz insan faaliyetlerinin bir sonucu olarak artmakta ve devam etmektedir. Çevre sorunlarının çözümü için ise yine insan kaynaklı davranış ve faaliyetlere ihtiyaç duyulmaktadır. Çevre sorunlarının çözümünde yararlanılabilecek başlıca unsur ise eğitimdir. Özellikle erken yaşlarda kazandırılacak çevre duyarlığı ile çevre sorunlarının çözümüne önemli katkılar sağlanabilir. Çevre eğitimi toplumda çevre bilincinin geliştirilmesi, çevreye duyarlı bireylerin yetiştirilmesi, doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunması, çevresel faaliyetlere etkin şekilde katılım ve çevre sorunlarının çözümünde görev alma olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle çevre eğitimi çevrenin korunması için bilgi, beceri, değer ve tutum geliştirme sürecidir. Çevre eğitiminden okul öncesinden, yükseköğretime kadar her kademede yararlanılmaktadır. Ancak erken yaşlarda çevre eğitiminin başlaması daha önem arz etmektedir. Çünkü okul öncesi ve ilkokul döneminde kazanılan bilgi, beceri, değer ve tutumlar bireylerin çevreye karşı duyarlılığını kalıcı hale getirmektedir. Bu kapsamda araştırmanın amacı okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin çevre eğitimine ve öğrenme-öğretme sürecindeki uygulamalarına ilişkin görüş ve düşüncelerini tespit etmektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Olgubilim çalışmalarının amacı, belirli bir fenomeni deneyimleyen bireylerin deneyimlerini anlamak ve anlamlandırmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı anaokul ve ilkokul kurumlarında görev yapmakta olan 15'i okul öncesi, 15'i sınıf öğretmeni olmak üzere toplamda 30 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kartopu örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada veri toplama tekniği bir olgu hakkında bireylerin deneyimlerini ve düşüncelerini anlamak için en kullanışlı veri toplama aracı olan görüşmelerden yararlanılmıştır. Görüşmeler okul öncesi ve sınıf öğretmenleri için ayrı ayrı hazırlanan, açık uçlu sorulardan oluşan, iki yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ses kaydı ile kayıt altına alınmış ve yazıya aktarılarak analiz edilmiştir. Veriler nitel veri analiz tekniklerinden biri olan betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Araştırmada inandırıcılık kapsamında kod ve temalar her bir yazar tarafından ayrı ayrı gözden geçirilmiş temalara son halinin verilmesi ise üçüncü yazarın sorumluluğunda gerçekleştirilmiştir. Temalar bütüncül bir betimlemeyle yorumlanmış ve katılımcılardan edinilen doğrudan alıntılarla açıklanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların öğrenme-öğretme süreçlerinde çevre eğitiminden yeterince yararlanmadıkları ancak okul öncesi öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine göre daha fazla yararlandıkları tespit edilmiştir. Araştırmanın bulgularından hareketle okul öncesinde ve ilkokulda çevre eğitiminden yararlanılmasına ilişkin öğretmenlere ve politika yapıcılara önerilerde bulunulmuştur. Bu çalışma TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012000409 başvuru numarasıyla desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevre Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Öğretmenler

Investigation of Teachers' Views on Environmental Education Practices in Pre-School and Primary School

Nur Yıldırım [1,*], Sadık Karayel [1] & Galip Öner [1]

Abstract

The environment is the physical, biological, social, cultural, and natural environment in which all living things live and interact. With the acceleration of globalization, the decrease in biological diversity has revealed or accelerated various environmental problems such as air, water, and soil pollution, sea and ocean pollution, depletion of natural resources, reduction of forests, desertification, and climate change. All environmental problems are interconnected and all of them are human-induced. Environmental problems are increasing and continuing as a result of conscious or unconscious human activities. For the solution of environmental problems, human-based behaviors and activities are needed. The main factor that can be used in solving environmental problems is education. Especially with environmental awareness to be gained at an early age, important contributions can be made to the solution of environmental problems. Environmental education is defined as developing environmental awareness in society, raising environmentally sensitive individuals, protecting natural, historical, and cultural values, actively participating in environmental activities, and taking part in the solution of environmental problems. In other words, environmental education is the process of developing knowledge, skills, values , and attitudes for the protection of the environment. Environmental education is used at all levels, from pre-school to higher education. However, it is more important to start environmental education at an early age. Because the knowledge, skills, values , and attitudes gained in the pre-school and primary school period make the environmental sensitivity of individuals permanent. In this context, the research aims to determine the opinions and thoughts of preschool and primary school teachers about environmental education and their practices in the learning-teaching process. Phenomenology, one of the qualitative research methods, was used in the study. Phenomenological studies aim to understand and make sense of the experiences of individuals who experience a particular phenomenon. The study group of the research consists of 30 teachers, 15 of whom are pre-school and 15 of whom are classroom teachers, working in kindergarten and primary school institutions affiliated to Kayseri Provincial Directorate of National Education. The snowball sampling method was used to determine the study group. In the research, interviews, which are the most useful data collection tool, were used to understand the experiences and thoughts of individuals about a phenomenon. The interviews were conducted through two semi-structured interview forms consisting of open-ended questions prepared separately for preschool and classroom teachers. The interviews were audio-recorded and analyzed by translating. The data were analyzed with descriptive analysis, which is one of the qualitative data analysis techniques. Within the scope of persuasiveness in the research, the codes and themes were reviewed separately by each author, and the finalization of the themes was carried out under the responsibility of the third author. The themes were interpreted with a holistic description and explained with direct quotations from the participants. As a result of the research, it was determined that the participants did not benefit enough from environmental education in the learning-teaching processes, but preschool teachers benefited more than classroom teachers. Based on the findings of the research, suggestions were made to teachers and policymakers regarding the use of environmental education in pre-school and primary school. This research was supported by TÜBİTAK BIDEB with application number 1919B012000409.

Keywords: Environmental Education, Preschool Education, Classroom Education, Teachers

Osmanlı Türkçesiyle Coğrafya Bilim Mirasına Yolculuk

Nisa Akgöz [1,*] & Halil Mesut Baylak [2]

[1] Coğrafya Yüksel Bahadır Alaylı Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Coğrafya Çankırı Karatekin Üniversitesi
nisaakgoz.1@gmail.com

Özet

Osmanlı Türkçesi ile yazılmış ve o dönemin eğitim ve öğretim faaliyetlerinin bir göstergesi olan ders kitaplarının merak edilmesi ve ilgi duyulması ile günümüz şartlarıyla değerlendirilmesinin yapılması bilim kültür mirası açısından önemlidir. Bu sebeple somut olmayan kültürel miras içerisinde değerlendirilen bu kitaplar/metinler Türk kültürünün temsili açısından değerlidir. Osmanlı Türkçesi metinlerin / kitapların öğrenilmesi ve okunması konusunda, merakı olan bireyler olarak yetişmesini sağlamak eğitimin en önemli amacıdır. Osmanlı Türkçesinin öğrenilmesi Osmanlı döneminde yazılmış eserlerin ve ortaya konulan engin içeriğin anlaşılmasında önem arz etmektedir. Özellikle Osmanlı devletinin Coğrafya biliminin öğretilmesinde ortaya koyduğu birikime yönelik farkındalığın artırılması gerekmektedir. Bu çalışma ile Osmanlı Türkçesi ile yazılmış ve Osmanlı bilim kültürünün mirası üzerinde kullanılmış olan dönemin Coğrafya ders kitaplarına karşı bir değerlendirme ve yaklaşım belirleme amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda II. Abdülhamit Han döneminde ders müfredatı olarak eğitim sistemine giren Coğrafya ders kitaplarının genel bir değerlendirilmesi yapılarak kültürel zenginliğimizden yararlanma, Coğrafya ve medeniyet bilincini oluşturmada farkındalık yaratmak asıl hedefi oluşturmaktadır. Bu kapsamda çağımız öğrencilerinin, Coğrafya bilimi ve Coğrafya ders kitaplarına karşı farkındalık durumları ihtiyaç-analiz anketi ile ortaya konulmuştur. Sonuçları itibariyle geçmiş dönem Coğrafya ders kitaplarına karşı olan farkındalık, ilgi ve merakı; bilimin ortak miras olduğu noktasından hareketle yapılan kıyaslama ve yorumlamalardan yola çıkılarak, bu duruma karşı olan bakış açısı geliştirilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın ana materyalini dönemin Osmanlı Türkçesiyle yazılmış coğrafya ders kitapları oluşturmaktadır. Coğrafya bilim tarihinin gelişimi açısından yazıldığı dönemi değerlendiren çalışmalar (tez, makale, bildiri vs.) ile kıyaslama yapılmıştır. Ankete dayalı ihtiyaç analizi ile günümüz Coğrafya ders kitapları ile dönemin ders kitaplarına karşı ilgi, merak ve farkındalık düzeyleri araştırılmıştır. Literatür taraması ile elde edilmiş bilgilerden de faydalanılarak geçmiş dönem Coğrafya ders kitaplarına karşı olan farkındalık, ilgi ve merakı; bilimin ortak miras olduğu noktasından hareketle yapılan kıyaslama ve yorumlamalardan yola çıkılarak, bu duruma karşı olan bakış açısı geliştirilmeye çalışılmıştır. Ankete katılan 100 öğrenciden yüksek bir çoğunluğu Osmanlı Türkçesi ile yazılmış Coğrafya ders kitabına karşı ilgi duymadıklarını beyan etmişlerdir. Ancak eğer bu eser günümüz Türkçesi ile beraber ele alınan bir kitap olursa ilgi düzeylerinin artabileceği gözlemlenmiştir. Katılımcıların Osmanlı Türkçesi ile yazılmış ders kitaplarının kültürel mirasımıza ait bir unsur olduğuyla ilgili farkındalığa sahip oldukları ifade edilebilir. Özellikle Osmanlı Türkçesi ile günümüz Türkçesinin beraber bulunduğu eserlerin kişisel ve toplumsal gelişime katkı sunacağına olan inanç oldukça yüksek bir veri ortaya koymuştur. Bütün bu sonuçlara karşın en ilginç ve ele alınması gereken veri ise katılımcıların yarıdan fazlasının Osmanlı Dönemi'ne ait eğitim-öğretim müfredat ve ders içeriklerine karşı merak duygusunun üst düzeyde olmasıdır. 13-18 yaş grubu, yani lise seviyesindeki katılımcıların Osmanlı Türkçesi ile yazılmış, yazıldığı dönemin eğitim içerik ve materyallerine karşı geliştirilebilir duygu ve düşünce içerisinde bulundukları sonucu oldukça umut vericidir. İşte bu ilginin kültürel miras olgusu içerisinde değerlendirilerek farkındalığın artırılmasına yönelik "Miras Coğrafya" dergisinin hazırlanmasının önemli bir işlev yüklenebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Coğrafya Ders Kitabı, Miras Coğrafya, Bilim Kültürü.

The Journey to Geography Science Heritage with Ottoman Turkish

Nisa Akgöz [1,*] & Halil Mesut Baylak [2]

Abstract

It's important in terms of science culture heritage to be curious and interested about the textbooks, which are written in Ottoman Turkish and which are an indicator of the educational activities of that period, and to evaluate them with today's conditions. For this reason, these books/texts evaluated within intangible cultural heritage are valuable in< terms of representation of Turkish culture. The most important aim of the education is to raise individuals who are curious about learning and reading texts/books in Ottoman Turkish. Learning Ottoman Turkish is important in understanding the works which are written in the Ottoman period and the vast content presented. Especially, it's necessary to increase the awareness of the accumulation of the Ottoman state in the teaching of Geography. With this work, it's aimed to determine an evaluation and approach to the Geography textbooks of the period written in Ottoman Turkish and used on legacy of Ottoman science culture. In line with this purpose, making use of our cultural richness and creating awareness of geography and civilization constitute by making a general evaluation of the Geography textbooks that entered the education system as a course curriculum in the period of Abdulhamit II is the main goal. In this context, the awareness of students of our age against Geography science and Geography textbooks was revealed with a need-analysis questionnaire. Awareness, interest and curiosity towards past Geography textbooks as a result; based on the comparisons and interpretations made from the point that science's a common heritage, the perspective against this situation has been developed.

The main material of the work is Geography textbooks written in Ottoman Turkish of the period. A comparison has been made with the works (thesis, article, communique etc.) that evaluate the period in which it was written in terms of the development of the history of Geography science. With the need analysis based on the questionnaire, the levels of interest, curiosity and awareness of today's Geography textbooks and the textbooks of the period were investigated. Awareness, interest and curiosity towards the Geography textbooks of the past period by making use of the information obtained through the literature review; Based on the comparisons and interpretations made from the point that science is a common heritage, the perspective against this situation has been developed. Most of 100 students who participated in the survey declared that they are not interested in the Geography textbook written in Ottoman Turkish. However, it has been observed that if this work is handled with today's Turkish, their interest levels could increase. It can be stated that the participants are aware of the fact that the textbooks written in Ottoman Turkish are an factor of our cultural heritage. Especially, the belief that works in which Ottoman Turkish and today's Turkish are together will contribute to personal and social development has revealed a very high level of data. Despite all these results, the most interesting data that needs to be addressed is that more than half of the participants had a high level of curiosity towards the curriculum and course contents of the Ottoman Period. It is quite promising that the 13-18 age group, that is, high school level participants, improvable feelings and thoughts against the educational content and materials of the period written in Ottoman Turkish. It has been concluded that the preparation of the "Heritage Geography" magazine, which aims to increase awareness by learning the cultural heritage phenomenon of this interest, will undertake an important function.

Keywords: Cultural Heritage, Geography Textbook, Heritage Geography, Science Culture.

Narrowing the Gap Between Formal and Non-formal Education in Teaching Heritage Management. Babel Project and Ludamus Project – Case Studies.

Anca Tudoricu [1,*] & Daniela Dumbrăveanu [1]

Abstract

The present study aims to present four methods adapted from various fields and used to collect and promote cultural heritage in a non-formal fashion. *Cantastorie* and *Labyrinth Theatre* are mainly derived from the performing arts sector, while the *Living Library* started out as an innovative awareness tool in the service of human rights. These three methods have been adapted and tested in Romania, Italy, Spain and Portugal in the context of implementing the Erasmus+ KA2 strategic partnership project "BABEL: desarrollo de técnicas educativas innovadoras para la difusión del patrimonio literario y oral".

The fourth method is promoting tangible and intangible heritage through immersive game based experiences and tabletop games. While there are some boardgames that use cultural heritage as their backdrop, very few actually aim at promoting it directly and educating the players in this field. This is presently being attempted through the Erasmus+ KA2 strategic partnership project "LUDAMUS! Playing with heritage".

One of the main challenges in promoting oral heritage, for example, refers to capturing its nuances and delivering them to the public, while also stimulating general interest for dissemination and preservation.

Our study is based on horizontal learning and learning-by-doing: first off, each partner organisation involved in the BABEL and LUDAMUS! projects shared their theoretical and practical know-how of their respective preferred method. The aim was to then experiment with these methods by using them to disseminate tangible and intangible (especially oral and literary) heritage.

The findings presented in this paper are drawn from the direct experience and observations of the project partners.They are related to the positive impact of these techniques and the advantages of using methods that are based on the pillars of non-formal education. Such methods prove appealing to the general public thanks to their flexibility and participatory nature, but also because they foster dialogue and value personal stories as a way to enhance the learning experience. Intangible heritage is like a living organism – dynamic and ever changing with the times, so it seems only fitting that we honour that spirit when teaching heritage management. By introducing methods based in non-formal education, we can actually get closer to the public by speaking to their life experience and appealing to their emotional connection with the heritage. Narrowing the gap between formal and non-formal education in teaching heritage management has the very positive outcome of emphasising this very aspect. Heritage in general, but intangible heritage in particular, tends to lose relevance in the public eye due to its more abstract nature and to constantly evolving cultural norms. Relevance can be regained if the public can connect to the heritage on a more social and emotional level; non-formal education can help us make this leap by humanizing dry, theoretical knowledge, and making it more accessible to anyone with a minimal interest in the topic.

Keywords: Cultural Heritage, İntangible Heritage, Cantastorie, Labyrinth Theatre, Living Library, Tabletop Games, İmmersive Experiences.

Lise Öğrencilerinin Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Sivas Örneği

Gökhan Altan [1,*] & Turgay Sezer Yıldırım [2]

[1] Coğrafya Sivas Bilim ve Sanat Merkezi
[2] 10. Sınıf Öğrencisi Sivas Bilim ve Sanat Merkezi
comu.gokhanaltan@gmail.com

Özet

Coğrafya, insan ve doğal ortam arasındaki ilişki ve etkileşimleri kendine has yöntemlerle inceleyen bilim dalıdır. Coğrafya biliminin tarihine göre, insan-doğa ilişkisinin başladığı ilk insanlardan itibaren günümüze kadar geçen süreçte Coğrafya biliminin değişimi ve insanlar tarafından nasıl algılandığı merak konusu olmuştur.Bu çalışmada, Coğrafi bilginin kullanımından başlayarak geçmişten günümüze bilim tarihi ele alındı. Coğrafi bilginin günümüzdeki önemi ve gelecekteki durumu üzerine değerlendirmeler yapıldı. Coğrafi bilginin coğrafi keşifler dönemindeki etkisiyle parlak bir bilim haline geliş sürecinden günümüzde seçmeli ders haline dönüşen olumsuz gelişiminin üzerinde duruldu. Bu durumun önemli bir problem olarak ortaya konulması ve yaratacağı yeni birtakım problemlerin coğrafya biliminin ve dersinin geleceğini olumsuz etkileyeceği kaçınılmaz bir gerçektir. Bu bağlamda bu problemin Sivas'taki lise öğrencilerinin Coğrafya tutumu belirlenerek değerlendirilmesi ve Coğrafya biliminin geleceği hakkındaki değerlendirmelere katkı sağlaması amaçlanmaktadır.Çalışmanın literatür kapsamı oldukça geniş tutulmuş olup farklı alanları kapsaması nedeniyle hem coğrafi bilgiye yönelik hem de öğrencilerin tutum özelliklerini belirlemeye yönelik araştırmalar yapıldı. Çalışmada kullanılan Coğrafya tutum ölçeği, Sivas'taki 13 farklı lisede eğitim-öğretim faaliyetlerine devam eden hazırlık, 9 ve 12. Sınıf öğrencilerine uygulandı. Araştırmanın örneklemini 1017 lise öğrencisi oluştururken, çalışmanın zamansal kapsamı 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılının I. Kanaat dönemindeki lise öğrencilerinin duyuşsal özelliklerini içermektedir.Çalışmada kullanılan Coğrafya Tutum Ölçeğine cevap veren lise öğrencilerinin Coğrafya tutumları tespit edilerek Coğrafya dersine bakış açıları belirlenmeye çalışıldı. Öğrencilere uygulanan ölçek SPSS 22.0 paket programı kullanılarak analiz edilerek sonuçları değerlendirildi. Coğrafya biliminin lisede seçmeli ders olmasına kadar giden olumsuz süreçler ile ilgili yapılması gereken faaliyetler hakkında önerilerde bulunuldu. Coğrafya Tutum Ölçeği ile öğrencilerin ilgi ve farkındalık düzeyi arttırılmaya çalışılarak, öğrencilerin konuyla ilgili umursamadıkları kavramların ve tanımlamaların üzerine düşünmeleri sağlanmaya çalışıldı.Çalışmanın önemi, Coğrafya biliminin tarihi konusunda ülke ölçeğinde ve yerelde çok fazla çalışmaya konu olmadığı görülen Sivas'ın, Coğrafya bilimi konusunda tutumunun tespitine yönelik literatürde ilk çalışmanın yapılıyor olmasıdır. Lise öğrencilerinin Coğrafya tutumunun ölçeğe verilen cevaplar doğrultusunda; cinsiyet, sınıf tekrarı, yaş, kalınan ders ve gelir düzeyi gibi değişkenlerde 0.05 anlamlılık düzeyinde istatistik açıdan anlamlı farklılıklar görülmezken, okul türü, coğrafyayı sevme düzeyi, alanı ve sınıf düzeyi gibi değişkenler açısından 0.05 düzeyinde istatistik açıdan anlamlı farklılıklar tespit edildi.Ölçekteki tüm maddeler içerisinde Kesinlikle katılıyorum seçeneğinin en fazla işaretlendiği "*Coğrafya dersini yaşayarak-görerek öğrenmek isterim.*" en belirleyici maddelerden biridir. Metafor araştırması ayrıca değerlendirilmiş ve ortak olan cevapların seçiminden önce verilen cevapların ayıklanma sürecine geçilmiştir. Metafor sorusuna öğrencilerin büyük bir bölümü olumlu benzetmeler içeren kavramlar kullanırken, genellikle hayat, doğa, yaşam vb. kavramların fazlasıyla kullanıldığı tespit edildi. Coğrafya bilimi her dönemde önemini koruyacak ve gezegenin sırrını çözmeye devam edecektir.

Anahtar Kelimeler: Lise, Coğrafya Bilim Tarihi, Coğrafya Tutum Ölçeği, Sivas

Examination of High School Students' Attitudes Towards Geography Course in Terms of Various Variables: The Case of Sivas Province

Gökhan Altan [1,*] & Turgay Sezer Yıldırım [2]

Abstract

Geography is a branch of science that examines the relationships and interactions between humans and the natural environment with its unique methods. Evolution of geography as an independent science and how it is perceived by public has been a matter of curiosity in the since ancient times.In this study, the history of geography from the past to the present, starting from the use of geographical knowledge, is elaborately discussed. Evaluations were made on the current importance and future status of geographical information. The negative development of geographical information, which turned into an elective course from a promising science in the period of geographical discoveries, was emphasized. It is an inevitable fact that this situation will be emerge as an important challenge and that some new issues to be created by that will adversely affect the future of geography as a science and a course at school. In this context, it is aimed to evaluate this problem by identifying attitude of high school students towards the geography courses in Sivas and to contribute to the studies about the future of this science. The literature scope of the study was quite broad, covering different fields of study areas. Therefore, extensive research was carried out in oder to obtain geographical information and to determine the attitudinal characteristics of students. The geographical attitudes scale used in the study was administered to the preparatory, 9th and 12th grade students studying in 13 different high schools in Sivas. While the sample of the research consisted of 1017 high school students, the temporal scope of the study included the affective characteristics of high school students in the first term of the 2019-2020 academic year. The attitudes of high school students responding to the Geographical Attitudes Scale were determined and their perspectives on geography course were investigated. The data obtained were analyzed using the SPSS 22.0 package program and the results were evaluated. Several suggestions were made regarding the negative processes leading up to the fact that geography was an elective course in high school. Using the Geographical Attitude Scale, the level of interest and awareness of the students was aimed to be increased, and to make the students think about the concepts and definitions that they did not care about. The importance of the study lies in that it is the first study in the literature to determine the attitudes of the students living in Sivas, which is not considered to be the subject of many studies on the history of geography science at the country and local scale. In line with the responses to the scale of the geography attitude of high school students, the following results were obtained: While there were no statistically significant differences in variables such as gender, grade repetition, age, failed course and income level, statistically significant differences were found in variables such as school type, level of liking for geography, field of study and grade level. Among all the items in the scale, the statement "I would like to learn about the geography by experiencing and seeing", which was highly agreed among the participants, is one of the most decisive factors. The metaphor research was also evaluated seperately and the process of sorting out the responses was started before the common responses were selected. While most of the students used concepts that contained positive analogies such as life, nature and living to the metaphorical question. It was found that these concepts were overly used by the students. The geography will maintain its importance in every period and will continue to solve the mystery of the planet.

Keywords: High School, Geography Science History, Geography Attitude Scale, Sivas

Making Room for Non-Formal Education Methods in the Study of Geography: Benefits and Opportunities

Alina Mareci [1,*], Eliza Donescu [2], Mihaela Preda [2], Iuliana Vijulie [3] & Elena Bogan [4]

[1] Department of Human and Economic Geography University of Bucharest, Faculty of Geography

[2] Department of Human and Economic Geography Faculty of Geography, University of Bucharest

[3] Department of Regional Geography and Enviroment Faculty of Geography, University of Bucharest

[4] Human and Economy Geography Faculty of Geography, University of Bucharest

alina.mareci@unibuc.ro

Özet

Education and specifically formal education is recognizable by specific attributes: it takes place in well-established institutions, it follows a well-planned timetable and structure, and it is intentional. On the other hand, non-formal education was described in 1947 as any organized, systematic educational activity, carried on outside the framework of the formal system (schools/university). Non-formal education methods number a series of advantages that the rigid and strongly rotted system of formal education might find more challenging to achieve. It addresses people of all ages and is accessible to everyone; it may be short in duration and/or low intensity; it does not necessarily require a continuous pathway-structure, which also means that it can cover various, and more importantly current, themes and topics including learning life skills and preparing for active citizenship; it is voluntary; it has educational objectives and as such can incorporate traditional education needs; it is a participatory process; it is built around involving both individual and group learning with a collective approach; it is based on and incorporates the experience of all participants and organizers, and it is organised on the basis of the participants' needs. The authors consider that the importance of this study stems from its multiple facets. In essence, it deals with a relatively new method of disseminating knowledge or competences while also proposing actual activities that can be used in a formal setting. The methodology included longitudinal observations made by the authors, who have followed the work of NGOs using non-fomal education for over a decade. The observations consisted of monitoring projects that took the form of youth exchanges co-financed by the European Commission through Erasmus+ programme, training courses, or stand-alone workshops, with them themselves taking part in some of these projects. The methodology also included interviews with geography students that participated in such projects. Their feedback was used in order to compile the advantages of such methods, as to the viability of using non-formal education methods in a formal education setting. The main findings relate to the main advantages of incorporating non-formal education methods into courses at the Faculty of Geography and also why geography students especially are more opened to such methods and would better benefit from them. The study presents one specific activity that the authors experienced, transferred and adapted in their formal education work. We also make recommendations about a few methods characterizing non-formal education that we managed to incorporate into the formal education process.

Keywords: Participatory Approach, Erasmus+ Programs, Alternative Methods, Geography Education

The Importance of Field Classes and Practical Classes in Geography Teaching, for High School Students, and their After-School Contribution.

Claudia Moreira Garcia

Educação Secretaria De Educação Do Estado Do Paraná
claudia_moreiragarcia@yahoo.com.br

Özet

Coğrafya öğretimi, Brezilya'da tanıtıldığı gözlemlendiğinde birçok dönüşüm geçirdi. Bu dönüşümler, ders çalışmaktan olayları, haritaları ve ülkeleri ezberlemeye, sınıfta bilgisayar ve yazılım kullanımı gibi daha teknik etkinliklerle günümüze kadar uzanmaktadır. Öğretmenler için sadece içeriklerini iletmek için değil, aynı zamanda Coğrafya konusuna öğrencilerin ilgisini uyandırmak ve böylece önemini anlamak için dersleri yönlendirmek her zaman büyük bir zorluk olmuştur. İster devlet ister özel okullarda olsun, coğrafya öğretimi öğrenciler için günlük yaşamlarındaki önemini anlamaları ve dünyanın dinamiklerini anlamak için bilgiyi aktarmanın yeni yollarını arayan öğretmenler için bir zorluk olmaya devam ediyor. . Yeni coğrafya öğretim strateji ve tekniklerinin kullanımı eğitimin her kademesinde kullanılabilir ve kullanılmalıdır; Ne de olsa profesörler, coğrafyanın büyüsünü göstererek öğrencilerinin ilgisini uyandırmanın yollarını yaratmakta uzmandırlar. Bu makalenin amacı, müfredatı düzeltmenin bir yolu olarak coğrafya öğretiminde alan derslerinin ve uygulamalı derslerin önemini göstermek ve bu tür derslerin lise sonrası günlük yaşamlarında öğrencileri nasıl etkilediğini göstermektir. olası profesyonel seçiminiz. Bu değerlendirme, nitel önyargının metodolojik temelinde, bu yazarın sosyal ağının bir parçası olan eski lise öğrencilerine 20 yıllık bir süre boyunca (1997-2017) uygulanan bir anket aracılığıyla, Eyaletteki devlet okullarında gerçekleştirilmiştir. Parana, Brezilya Alan etkinliklerinin ve uygulamalı etkinliklerin öneminin gözlemlenmesine temel olarak, laboratuvarda yapılan bazı dersler, alan (kısa, orta veya uzun süreli dersler) ve sınıf içi uygulamalar, ders veren öğrencilerle birlikte rapor edilmiştir. Bu yirmi yıl içinde meydana gelen okul. Bu etkinlikler her zaman belirli bir dizinin eğitim sürecine eklenen içerik ve temalarla ilgili olmuştur. Saha etkinlikleri, önceden seçilen yerlerde ve okul düzeyine uygun etkinliklerle 1 (bir) ile 5 (beş) gün arasında sürebilir. B okulunda toprak laboratuvarı, çevre ve öğrencilerin kendileri tarafından inşa edilen Toprak Müzesi odaklı eğitim kurumunda uygulamalı dersler ve A okulunda ücretsiz GIS yazılımı kullanılarak bilgisayar laboratuvarında etkinlikler gerçekleştirildi. A Okulu, bu yazar tarafından ilkokul ve normal lise sınıflarında farklılaştırılmış etkinliklerin gerçekleştirildiği ilk okuldur. B Okulu, çevre, tarım ve alternatif enerji ile ilgili teknik derslerde ikinci okula, yalnızca teknik orta öğretime karşılık gelir. Brezilya'da lise öğrencileri için normal modaliteye ve teknik modaliteye sahibiz. Bu okullar, öğrencilerin disipline olan ilgilerinin yanı sıra, temel kabul edilen ancak yıllar içinde gelişen öğretim tekniklerinin uygulanmasında bir laboratuvar olarak kullanılmaya başlandı. Araştırma, bu etkinliklerin tanıtımında, coğrafyanın ne olduğunu anlamada ve birçoğu halen yüksek lisans ve doktora eğitimi alan bu öğrencilerden bazılarının kariyer seçiminde olumlu yönler gösterdi. Bu yazarın benimsediği bu pedagojik modelde disiplinin uygulamalı ve alan dersleriyle öğretilmesi, sonuçlar açısından tatmin edici olmuştur. Bunun nedeni, birçok öğrencinin coğrafyayı temel eğitim bağlamında hala önemli bir ders olarak görmesidir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Coğrafya Öğretimi, Pedagojik Model, Alan Dersleri

12. Sınıf Öğrencilerinin Türkiye'nin Komşu Ülkelerini Belirleyebilme Becerileri ve Görüşleri

Metin Akgün

Coğrafya Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
denizakgungs@hotmail.com

Özet

Mekân, insanların varoluşundan beri tartışılan bir kavramdır. Çeşitli anlamlar ve bağlar içerir. TDK ya göre mekân; yer bulunan yer, ev yurt anlamlarına gelmektedir. Bilim ise Mekânı; ilintiler bütünü olarak ele almaktadır. Mekân, insanın bütün faaliyetlerini yaptığı, tüm tecrübelerinin yaşandığı yer olarak tanımlanabilir. İlk zamanlarda Coğrafyanın ilgi alanı iken şimdi birçok sosyal bilim tarafından incelenmektedir. Mekân, zaman kavramı ile belirli açılardan ele alınmaktadır. Mekân, zamana eklenecek bir şeyden ziyade onun bir bileşenidir. Mekân, toplumun ve sosyal yapının cezbettiği bir ürün, toplumu ve sosyal yapıyı etkileyen bir müessir olarak ifade edilebilir. Bireylerin yaşadıkları ülkenin dünya üzerindeki pozisyonunu, anlayabilmeleri, çevrelerinde yer alan ülkeleri değişen zaman karşısında değerlendirebilmeleri, ülkeler arasındaki sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi ilişkileri düşünüp, analiz edebilmeleri için mekânsal bilgiye ihtiyaçları vardır. Mekânsal bilgi sadece ne, nerede sorularının cevaplarını vermeyip, bunun ötesinde niçin, nasıl ve aralarındaki etkileşimi yer ve zamana göre durumunu açıklar. Ülkeler arasındaki ilişkiler çok çeşitlidir. Tek bir bakış açısıyla incelenemez. Günümüzde küreselleşme ile birlikte ülkeler arasındaki ilişkiler çok boyutlu olmaya başlamış her bir başlık ayrı incelenebilir konu haline gelmiştir. Coğrafya eğitim sisteminde Türkiyenin yer aldığı bölgelerin tarihi, kültürel, ekonomik, ticari ilişkileri incelenmektedir. Öğrencilerin Türkiyenin komşu ülkelerini belirleyebilme becerileri ve görüşleri Talim Terbiye Coğrafya kılavuzuna göre dokuzuncu sınıflarda üçüncü ünite, onuncu sınıflarda beşeri sistemler içinde göç ve küresel ortam ve bölgeler konusunda on birinci sınıflarda Küresel Ortam ve Ülkeler başlığında ve ulaşım sistemlerinde, on ikinci sınıflarda ise üçüncü ünite olan Türkiyenin komşu ülkelerinden bahsetmektedir. Bir ülkenin uluslararası imajı; yirmibirinci yüzyılda ülkenin uluslararası kamuoyunda etkinliğini gösteren en önemli araçlardan birisidir.(Gültekin B 2013) Türkiye'nin ihracatta öncelikli Pazar oluşurken komşu ülkeleri hedeflemesi ve bu ülkelere yapılan ihracatları artırmaya yönelik izlemini geliştirmesi önem taşımaktadır.(TÜİK,2020) Çalışmamızda Türkiyenin genel konumu ve mekânsal değeri vurgulanmış, komşu ülkelerle olan ilişkileri incelenmiştir. Komşu ülkelerle olan siyasi-ekonomik-sosyal değerler vurgulanmış ülkeler başlıklar halinde incelenmiştir.

Bu çalışma 2021-2022 eğitim öğretim döneminde lise öğrencilerinin Türkiyenin komşu ülkelerini belirleyebilme becerileri ve görüşleri üzerine yapılmıştır. Bu amaca ulaşmada belirlenen alt problemler bunlardır:

Lise öğrencilerinde:

1.1. Komşu ülke sorulduğunda nasıl bir cevap vermektedir?
1.2. Türkiyenin komşu ülkeleri denildiğinde hangi ülkeleri tabloya yazıyorlar?
1.3 Türkiyenin komşu ülkeler ile ilgili bilgileri nereden öğreniyorlar?
1.4 Türkiyenin komşu ülkelerine olan algısı (iyi-orta-kötü) hangi düzeyde?
1.5 Algısı kötü olan ülkeler mi daha çok akılda kalıcı yoksa iyi olan ülkeler mi?
1.6 Seyahat amaçlı gezilerde öğrenciler hangi ülkeleri ziyaret etmek istiyorlar? Neden bu ülkeleri ziyaret etmek istiyorlar? Ziyaret etmek istedikleri ülkelere karşın belirleyebilme becerileri daha mı iyi?
1.7 Harita üzerinden komşu ülkeleri belirleyebiliyorlar mı?
1.8 Komşu ülkeler içindeki hangi ülkelerin yerlerini doğru ya da yanlış belirliyorlar?

Anahtar Kelimeler: Jeopolitik, Türkiye, Balkanlar, Kafkaslar, Ortadoğu, Eğitim, Öğrenciler

The Skills And Options Of The 12th Grade Students To Determinetes Turkey's Neigboring Countries

Metin Akgün

Abstract

Space is a concept that has been discussed since the existence of humans. It contains various meanings and ties. According to TDK, the place; place means place, home or home. Science is the Space; relations as a whole. Space can be defined as the place where people do all their activities and experience all their experiences. (Tumertekin and Özgüç, 2002) While it was an area of interest in geography at first, it is now studied by many social sciences. Space is handled from certain aspects with the concept of time. Space is a component of time rather than something to add to it. (Knowledgeable, 2021) . Space can be expressed as a product attracted by society and social structure, as an influencer that affects society and social structure. (Şıkoülu E, Arslan H 2015) Individuals need spatial information in order to understand the position of the country they live in in the world, to evaluate the countries around them in the face of changing times, to think and analyze the social, cultural, economic and political relations between countries. (Köşker N 2020) Spatial information does not only provide answers to what and where questions, but also explains why, how and the interaction between them according to place and time. (T,H 2011) Relations between countries are very diverse. It cannot be viewed from a single point of view. Today, with globalization, the relations between countries have started to be multidimensional and each topic has become a subject that can be examined separately. The historical, cultural, economic and commercial relations of the regions where Turkey is located in the geography education system are examined. According to the Talim Terbiye Geography guide, students' ability to identify the neighboring countries of Turkey is the third unit in the ninth grades, in the tenth grades the subject of migration and global environment and regions in human systems, in the eleventh grades the title of Global Environment and Countries and in transportation systems, in the twelfth grades the third unit is Turkey. mentions neighboring countries. International image of a country; It is one of the most important tools showing the effectiveness of the country in the international public opinion in the twenty-first century. (Gültekin B 2013) It is important for Turkey to target neighboring countries while forming a priority market in exports and to develop its follow-up to increase exports to these countries. its value was emphasized and its relations with neighboring countries were examined. The political-economic-social values with the neighboring countries were emphasized and the countries were examined under the headings.

This study was carried out on the skills and views of high school students in determining Turkey's neighboring countries in the 2021-2022 academic year. These are the sub-problems identified in achieving this goal:

In high school students:

1.1. How does the neighboring country respond when asked?
1.2. When Turkey's neighboring countries are mentioned, which countries do they write in the table?
1.3. Where do they learn about Turkey's neighboring countries?
1.4. What is Turkey's perception of its neighboring countries (good, medium, or bad)?
1.5. Countries with bad perceptions, more memorable or good ones?
1.6. Which countries do students want to visit during their travel trips? Why do they want to visit these countries? Are their ability to identify better versus countries they want to visit?
1.7. Can they identify neighboring countries on the map?
1.8. Which countries within the neighboring countries do they locate correctly or incorrectly?
Keywords: Geopolitics, Turkey, Balkans, Caucasus, Middleeast, Education, Students

Öğretmenlerin Dağ Kavramına İlişkin Algılarının Belirlenmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması

Melike Kozanhan [1,*] & Yurdal Dikmenli [1]

[1] Temel Eğitim Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
melikekozanhan20@gmail.com

Özet

Ana yeryüzü şekillerden biri olan dağ kavramı günlük hayatta oldukça fazla kullanılmasına rağmen tanımlanması veya tasvir edilmesi oldukça zor bir kavramdır. Dağ, orojenik ve volkanik hareketler sonucu oluşmuş olan, yükseldikleri temel üzerinde onlarca kilometrekarelik alan kaplayan, nisbi yükseltileri 600 metreyi aşan, yamaç eğimleri %40'ın üzerinde olan, akarsular tarafından derin vadilerle yarılan, üzerinde çok sayıda ara yer şeklini de barındıran, kabarık ana yeryüzü şekli olarak tanımlanmaktadır. Dağların yüksek, engebeli ve yüce oluşu, mitolojiden efsaneye, şiirden türküye, ninniden maniye, hikâyeden bulmacaya kadar kültürler içinde kendine farklı açılardan yer bulmuş ve onu bir figür haline getirmiştir. Bu figürün konumlandırıldığı yer bazen olumlu bazen de olumsuz olduğu görülmektedir. Ayrıca dağlar ormanlara ve hayvanlara ev sahibi, pek çok ırmağa da kaynaklık eden bir gözedir. Dağlar kimi zaman birer dinlenme yeri, kimi zaman ise Ağrı Dağı Efsanesi'nde olduğu gibi sevgililerin ayrılığının sembolüdür. Bu çalışmanın amacı geçmişten bugüne, sosyal yaşamdan kültürel yaşama, edebiyattan coğrafyaya kadar kendine yer bulmuş olan dağ kavramına yönelik öğretmenlerin metaforik algılarının belirlenmesi, ilişkilendirme nedenleri ve ortaya çıkan metaforların ne gibi ortak özellikler barındırdıklarının ortaya konulmasıdır. Dağ kavramı ile ilgili daha önce metaforik bir algı ve gerekçelerine yönelik böyle bir çalışma yapılmamıştır. Buradan yola çıkarak dağ kavramının hangi kavramlara benzetildiği ve benzetilme gerekçeleri bu çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Kırşehir ve Erzurum illerinde ilkokul ve ortaokullarda görev yapan 64 öğretmenden oluşmaktadır. Zaman kaybını önlemesi ve kolay ulaşılabilmesi nedeniyle uygun örnekleme yöntemi kullanılarak katılımcılara ulaşılmıştır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış sorudan oluşan anket formu kullanılarak elde edilmiştir. Katılımcılardan formda yer alan "Dağ … benzer; çünkü …" ifadesini, bir metafora yoğunlaşarak tamamlamaları istenmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak, verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde yapılan temel işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır. Katılımcı öğretmen görüşleri K1, K2, K3, …. K64 biçiminde kodlanarak belirtilmiştir. Kategorilerin oluşturulmasında kullanılan katılımcı görüşlerine de yer verilerek doğrudan betimlemeler yapılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğretmenlerin dağ kavramıyla ilişkili toplam 43 metafor ürettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin bu metaforlar ile dağ kavramının farklı yönlerine vurgu yaptıkları anlaşılmaktadır. Metaforların gerekçeleri dikkate alındığında dört kategoride sınıflandırılmıştır. Bu kategoriler şekil açısından, zorluk göstermek açısından, duygu açısından ve bağımsızlık açısından şeklinde adlandırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre katılımcıların dağ kavramını en çok zorlukla ilgili kavramlara benzettikleri tespit edilmiştir. Dağın en fazla; baba, üçgen, başarı ve ülke kavramlarına benzetildiği görülmüştür. Öğretmenlerin dağ kavramına yönelik zengin metafor algılarından da anlaşılacağı üzere öğrenme ve öğretme sürecinde kavramları anlamada ve açıklamada metaforlar öğretim tekniği olarak kullanılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, Nitel Araştırma, Dağ, Öğretmen,

Teachers' Perceptions of the Concept of Mountain: A Metaphorical Analysis

Melike Kozanhan [1,*] & Yurdal Dikmenli [1]

Abstract

Although the concept of “mountain," one of the prominent landforms, is frequently used in daily life, it is not easy to define or describe. A mountain can be defined as a massive landform that is formed by orogenic and volcanic activities, covers an area of thousands of kilometers squared, and has a relative altitude of more than 600 meters and slopes of more than 40%. A mountain is incised by deep valleys and rivers and includes many intermediary landforms. The high, rugged, and supreme nature of mountains has been addressed in various cultural sources from myths to legends, from poetry to folk songs and lullabies, and from stories to puzzles, which makes it a *figure*. This figure’s connotations can be positive or negative. Furthermore, mountains host forests and animals and are the sources of rivers. Mountains sometimes serve as resting places and are sometimes the symbol of the separation of lovers, as in the Legend of Mount Ararat. This study aimed to determine teachers’ metaphorical perceptions of the mountain concept, to reveal the reasons for associations and the common features and connotations of the metaphors. The study examined teachers’ metaphors from a broad perspective, from the past to the present, from social to cultural life, and from literature to geography. There has not been a similar study dealing with metaphorical perceptions and underlying reasons in the literature. The study concentrated on mountain analogies and the underlying reasons. It was a qualitative study employing a phenomenology design. The participants were 64 teachers working in primary and secondary schools in Kırşehir and Erzurum in the 2020-2021 academic year. The participants were selected using an appropriate sampling method to prevent wasting time. The researchers collected the data by using a survey including semi-structured questions. The participants were asked to complete the statement: "Mountain is similar to…….., because …". The data were analyzed using the content analysis technique, in which the initial attempt is to categorize similar data under specific concepts and themes and interpret them. Participant teachers were coded as follows: P1, P2, P3, …. P64. Explicit descriptions and quotations were made in the paper. The results revealed that the teachers produced 43 metaphors associated with the mountain concept, and they emphasized different aspects of the mountain concept. About the reasons for the metaphors, we found four categories: shape analogy, difficulty analogy, emotion analogy, and freedom analogy. The results suggested that the participants mainly compared mountains to the concepts related to difficulty. Mountain was mostly allegorized as father, triangle, achievement, and country. As understood from teachers’ rich metaphors of the mountain, it would be beneficial to employ metaphors as an effective teaching technique for explaining certain concepts in education.

Keywords: Metaphor, Qualitative Research, Mountain, Teacher

Coğrafya Öğretmenlerinin Mekânsal Düşünme Becerisine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

Adem Sezer [1] & Cennet Şanlı [2,*]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Uşak Üniversitesi
[2] Coğrafya Pamukkale Üniversitesi
cennet2011@gmail.com

Özet

Mekânsal düşünme becerisi coğrafya öğretiminde önemli düşünme becerilerinden biridir. Literatürde mekânsal kavramlar, mekânın temsil araçları ve akıl yürütme süreçlerinin bileşimi olarak tanımlanan bu beceri günlük hayatımızdan iş yaşamamıza kadar pek çok alanda işe koşulmaktadır. Bu bağlamda yapılan araştırmada coğrafya öğretmenlerinin mekânsal düşünme becerisine yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu kolay ulaşılabilir durum örneklemesine göre belirlenen MEB'e bağlı kurumlarda öğretmenlik yapan 30 coğrafya öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile çevrimiçi olarak elde edilmiştir. Form iki bölümden oluşmakta olup, ilk bölümde coğrafya öğretmenlerin demografik bilgileri; ikinci bölümde mekânsal düşünme becerisinin *tanımı, önemi, bileşenleri, öğretimine* yönelik açık uçlu sorular yer almaktadır. Formun yapı ve görünüş geçerliliğin sağlanmasında dil uzmanı ve coğrafya eğitimi alan uzmanı görüşü alınmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz tekniğine göre çözümlenmiştir. Bu süreçte araştırmacılar, ilk aşamada ayrı ayrı katılımcılarının açık uçlu sorulara verdikleri cevapları okuyarak birinci döngü kodlama yapmışlardır. İkinci aşamada araştırmacılar bu kodlardan anlamlı bir şekilde ikinci döngü kodlama gerçekleştirmişlerdir. Üçüncü aşamada araştırmacılar yaptıkları kodlamaları karşılaştırılarak nihai kodlama yapmışlardır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; coğrafya öğretmenlerinin ağırlıklı olarak mekânsal düşünme becerisini *çevre analizi* ve *konumu belirleme* kavramlarıyla ilişkilendirerek tanımladıkları görülmüştür. Coğrafya öğretmenlerine göre mekânsal düşünmenin temel bileşenleri yer *ve konum* kavramlarıdır. Coğrafya öğretmenleri mekânsal düşünme becerisini çoğunlukla; *matematik* ve *tarih* disiplinleriyle ilişkilendirmiş olup, bu becerinin öneminin *coğrafyanın bir mekân bilimi* olmasından kaynaklandığını düşünmektedir. Coğrafya öğretmenlerine göre mekânsal düşünme becerisi *öğretilebilir* bir düşünme becerisidir ve bu becerinin öğretiminde teknolojinin kullanılmasını gerekmektedir. Ayrıca coğrafya öğretmenleri mekânsal düşünme becerisinin öğretiminde ağırlıklı olarak öğretim yöntemlerinden *anlatım ve soru-cevap yöntemini;* öğretim materyalleri ve teknolojilerinden, *harita ve akıllı tahta*yı kullandıklarını ifade etmişlerdir. Coğrafya öğretmenleri mekânsal düşünme becerisinin öğretimine yönelik uygulama ve etkinliklerini genel olarak *harita bilgisi* konusunun öğretiminde gerçekleştirmektedir. Bu bulgular doğrultusunda araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerinin mekânsal düşünme becerisinin *tanımı* ve *önemi* konusunda yeterli bilgiye sahip olduğu ifade edilebilir. Bununla birlikte coğrafya öğretmenlerinin mekânsal düşünmenin bileşenlerine ilişkin sınıflandırması uluslararası literatür ile örtüşmemektedir. Coğrafya öğretmenleri genel bir eğilim olarak mekânsal düşünme becerisi bileşenlerini, *mekânın temel kavramlarıyla* ifade etmişlerdir. Ayrıca coğrafya öğretmenlerinin mekânsal düşünme becerisinin öğretimini coğrafyanın bazı konularıyla sınırlandırması, mekânsal düşünme becerisinin önemini bilmelerine rağmen, öğretmeye ilişkin *uygulamalarının* yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Bu bağlamda coğrafya öğretmenlerin mekânsal düşünme becerisinin öğretimine ilişkin uygulamalarına artırmaya yönelik hizmetçi eğitim programlarına alınması önerilebilir. Alan eğitimi uzmanları tarafından mekânsal düşünme becerisini öğretmeyi amaçlayan etkinlik örnekleri hazırlanabilir. Ayrıca gelecekte yapılacak araştırmalarda öğretmenlerin mekânsal düşünme becerilerini ve bu becerilerini etkileyen faktörleri inceleyen deneysel çalışmalar tasarlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Mekânsal Düşünme Becerisi, Coğrafya Öğretmenleri, Coğrafya Öğretimi

Examining Geography Teachers' Views on Spatial Thinking Skills

Adem Sezer [1] & Cennet Şanlı [2,*]

Abstract

Spatial thinking is one of the key thinking skills in geography teaching. It is defined as a combination of spatial concepts, tools of spatial representation, and reasoning processes and is used in many areas ranging from daily life to working life. Thus, this study aimed to examine geography teachers' views on spatial thinking skills. To this end, the study used a qualitative case study design. The sample consisted of 30 geography teachers teaching in institutions affiliated with the Ministry of National Education. The sample was selected using convenience sampling. The data were collected online using a semi-structured interview form designed by the researchers. The form consisted of two parts. The first part was concerned with geography teachers' demographics and the second part included open-ended questions about *the definition, importance, components,* and *teaching of spatial thinking skills*. To ensure the construct and face validity of the form, opinions were sought from a language expert and geography education expert. The data were analysed using descriptive analysis. At the first stage of analysis, the researchers did the first-cycle coding by independently reading participants' responses to open-ended questions. At the second stage, they refined the initial codes through second-cycle coding. At the third stage, the researchers compared their codes and arrived at the final coding. The analysis results showed that the geography teachers defined spatial thinking skills mostly in connection with *environmental analysis* and *location finding*. According to the geography teachers, the main components of spatial thinking were *place* and *location*. The geography teachers mostly associated spatial thinking skills with *mathematics* and *history*. They explained the importance of spatial thinking skills with *geography being a spatial science*. They also believed that spatial thinking skills are teachable and argued that technology should be employed in teaching spatial thinking skills. The geography teachers stated that they mainly use *lecture* and *question-answer* methods to teach spatial thinking skills. They also reported that among teaching materials and technologies, they often use *maps* and *smart boards* to teach spatial thinking skills. They also stated that they generally carry out their practices and activities for the teaching of spatial thinking skills to teach the subject of *map knowledge*. These findings suggest that the participating geography teachers have sufficient knowledge of the *definition* and *importance* of spatial thinking skills. However, the way how the geography teachers classified the components of spatial thinking does not accord with the international literature. The geography teachers generally described the *components of spatial thinking* skills using basic concepts of space. Additionally, the geography teachers constricted the teaching of spatial thinking skills to some topics of geography. This suggests that although they were aware of the importance of spatial thinking skills, their *teaching practices* were insufficient. Thus, a possible recommendation could be to offer geography teachers in-service training aimed at promoting their practice of teaching spatial thinking skills. Examples of activities aimed at teaching spatial thinking skills can be prepared by field education experts. In addition, in future research, experimental studies that examine the spatial thinking skills of teachers and the factors affecting these skills can be designed.

Keywords: Spatial Thinking, Geography Teachers, Geography Teaching

Uluslararası Coğrafya Olimpiyatı Yazılı Sınav Sorularının Analizi

Elif Yelgeç Ekici [1], Cennet Şanlı [2,*] & Adnan Pınar [3]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Necmettin Erbakan Üniversitesi,
[2] Coğrafya Pamukkale Üniversitesi
[3] Necmettin Erbakan Üniversitesi
cennet2011@gmail.com

Özet

Uluslararası Coğrafya Olimpiyatı (International Geography Olympiad: iGeo) fikri 1994 yılında Prag'da gerçekleştirilen Uluslararası Coğrafya Birliği kongresinde ortaya çıkmış, öğrencilerin coğrafya disiplinin önemini algılaması, coğrafi ve çevresel çalışmalara ilgi duyması, farklı ülkelerden gelen öğrencilerin sosyal etkileşimini sağlamayı amaçlayan uluslararası bir faaliyettir. Ülkeler kendi ulusal sınavlarını yaparak coğrafi becerileri üst düzeyde olan 16-19 yaş aralığındaki 4 öğrencisiyle bu organizasyona katılım sağlarlar. Olimpiyatın resmi dili İngilizcedir ve üç aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama yazılı sınav, ikinci aşama multimedya test ve son aşama ise arazi çalışmasıdır. Bu araştırmada Uluslararası Coğrafya Olimpiyatı yazılı sınavlarında sorulan soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin (YBT) göre incelenmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin bilişsel alan başarılarını tespit etmek amacıyla hazırlanan soruların düzeylerini belirlemek için geliştirilen birçok sınıflandırma sistemi bulunmaktadır. Ancak soru düzeylerinin sınıflandırılmasında uluslararası düzeyde de kabul gören yaklaşım Bloom tarafından geliştirilen bilişsel alan taksonomisidir. Bloom'un bilişsel alan taksonomisi bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarından oluşur. Eğitimde yaşanan değişimler ve gelişmeler Anderson ve Krathwohl (2010) tarafından bu taksonominin revize edilmesine neden olmuştur. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi bilgi boyutu ve bilişsel süreç boyutlarından oluşmaktadır. Bilgi boyutu, "öğrenciler ne biliyor?", bilişsel süreç boyutu da "öğrenciler nasıl düşünüyor?" sorularına cevap aramaktadır. Bilgi boyutu; olgusal, kavramsal, bilimsel ve üst bilişsel bilgi basamaklarından, bilişsel süreç boyutu ise hatırlama, anlama, uygulama, çözümleme, değerlendirme ve yaratma basamaklarından oluşmaktadır. Bu bağlamda yapılan çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılarak, 2015-2019 yılları arasında iGeo yazılı sınavlarında sorulan toplam 180 soru, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi göre analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin bilgi birikimi boyutuna göre soruların %10'u olgusal bilgi, %73'ü kavramsal bilgi, %15'i işlemsel bilgi ve %1'i üst bilişsel bilgi basamağında yer almaktadır. Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin bilişsel süreç boyutuna göre soruların %4'ü hatırlama %63'ü anlama, %12'si uygulama %3'ü çözümleme, %10'u değerlendirme ve % 6'sı yaratma basamağında bulunmaktadır. Bu bulgular dikkate alındığında iGeo yazılı sınav sorularının ağırlıklı olarak, kavramsal bilgi düzeyinde ve anlama basamağında olduğu ifade edilebilir. Yazılı sınav sorularında ikinci olarak, işlemsel bilgi düzeyinde ve uygulama basamağındaki sorularının yer alması, üst bilişsel süreçlerinin temel aşamalarının bu sınav içeriğinde önemli bir yere sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu bağlamda elde edilen sonuçlarının olimpiyatlarına katılacak öğrencilerin hazırlanmasında, dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca ülkelerin iGeo başarılarında yazılı sınav sorularının analizi ve bu doğrultuda öğrencilere bir eğitim programının yapılması yeterli koşullar değildir. Bu nedenle gelecekte yapılacak araştırmalarda, olimpiyatların diğer aşamalarının incelenmesine yönelik nitel çalışmalar tasarlanabilir ve bu çalışmalarda öğrenci başarısına etki edebileceği düşünülen değişkenler (demografik özellikler, eğitim sistemleri ve kültürel bağlamlar gibi) ve bu değişkenler arasındaki ilişkiler incelene bilinir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Uluslararası Coğrafya Olimpiyatı, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

Analysis of the International Geography Olympiad Written Response Test Questions

Elif Yelgeç Ekici [1], Cennet Şanlı [2,*] & Adnan Pınar [3]

Abstract

The idea of the International Geography Olympiad (iGeo) was originated at the International Geographical Union Congress held in Prague in 1994. The iGeo is an international activity that aims to enable learners to perceive the importance of geography, stimulate their interest in geographical and environmental studies, and foster social interaction between learners from all over the world. Countries participate in this organization by making their own national exams by choosing the best 4 students with high geographical skills between the ages of 16-19. The official language of the iGeo is English and the iGeo consists of three parts: a written response test, multimedia test, and fieldwork exercise. This study aimed to analyse the iGeo written response test questions according to the Revised Bloom's taxonomy. Several taxonomies have been designed to determine the level of questions prepared to measure learners' cognitive learning. However, the internationally accepted approach to classifying questions is the cognitive domain taxonomy proposed by Bloom. Bloom's taxonomy of the cognitive domain consists of six major categories: knowledge, comprehension, application, analysis, synthesis, and evaluation. In line with the changes and developments in education, Anderson and Krathwohl (2010) revised this taxonomy. The Revised Bloom's Taxonomy consists of the knowledge dimension and the cognitive process dimension. The knowledge dimension looks for an answer to the question "What do learners know?", while the cognitive process dimension looks for an answer to the question "How do learners think?". The knowledge dimension consists of factual, conceptual, procedural and metacognitive knowledge. The cognitive process dimension consists of remembering, understanding, applying, analysing, evaluating, and creating levels. A total of 180 questions in the iGeo written response tests between 2015 and 2019 were analysed according to the Revised Bloom's Taxonomy using content analysis. The analysis results showed that 10% of the questions were concerned with the factual knowledge level of the knowledge dimension, 73% were concerned with conceptual knowledge, 15% were concerned with procedural knowledge, and 1% were concerned with metacognitive knowledge. Looking at the distribution of the questions across the cognitive process dimension, 4% were concerned with the remembering level, 63% were concerned with the understanding level, 12% were concerned with the applying level, 3% were concerned with the analysing level, 10% were concerned with the evaluating level, and 6% were concerned with the creating level. Given these findings, it seems that the iGeo written response test questions generally tended to predict learners' conceptual knowledge and understanding level. Secondly, the fact that the questions at the procedural knowledge level and the application stage are included in the written exam questions can be interpreted as the basic stages of the metacognitive processes have an important place in the content of this exam. In this context, it is thought that the results obtained should be taken into account in the preparation of the students who will participate in the Olympics. In addition, the analysis of the written exam questions in the iGeo success of the countries and the preparation of a training program for the students in this direction are not sufficient conditions. For this reason, in future research, qualitative studies can be designed to examine other stages of the Olympics and the variables that are thought to affect student achievement (such as demographic characteristics, education systems and cultural contexts) and the relationships between these variables can be examined in these studies.

Keywords: Geography Education, International Geography Olympiad, Revised Bloom's Taxonomy

İklim Okuryazarlığı İlkeleri Açısından Ortaokul Ders Kitaplarında İklim Anlatısı

Hamza Yakar

Eğitim Bilimleri Bölümü Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
hmzyakar@gmail.com

Özet

Ortaokul kademesi eğitim-öğretim yapısı içerisinde, öğrencilerin hayata yönelik farkındalıklarını artıracağı önemli bir düzeydir. Bu yüzden geleceğin bireyleri açısından oldukça önemli olan temel bazı beceri ve anlayışlar bu kademede öğrencilere aktarılmalıdır. İklim okuryazarlığı, genel olarak iklimle ilgili kavramları açıklayabilmeyi, eklimin insan ve toplum yaşamı üzerine etkilerini anlamlandırabilmeyi içeren ve içerisinde beceri boyutunun da olduğu bir kavramdır. İklimin birey ve toplum yaşamına etkilerinin giderek daha fazla hissedildiği düşünüldüğünde, öğrencilerin iklim okuryazarı birer birey olmaları günümüzde beklenen bir anlayıştır. Bu çalışmanın amacı, iklim okuryazarlığı ilkeleri açısından ortaokul ders kitaplarında, iklim konusunun nasıl aktarıldığını belirlemektir. Araştırma nitel araştırma desenine dayanmaktadır. Bu doğrultuda araştırmada, doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynaklarını, 2020-2021 yılı eğitim-öğretim döneminde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ortaokul düzeyinde okutulması önerilen ders kitapları oluşturmaktadır. Araştırmanın veri kaynaklarına, Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan Eğitim Bilişim Ağı [EBA] (https://www.eba.gov.tr) üzerinden erişilmiştir. Araştırma kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığı'nın belirlemiş olduğu ortaokul haftalık ders çizelgesindeki zorunlu ve seçmeli derslerin kitapları incelenmiştir. Fakat bazı seçmeli derslerin ders kitapları (Seçmeli Şehrimiz Ders Kitabı ve Seçmeli Çevre Eğitimi Ders Kitabı) henüz hazırlanmadığı için, bu ders kitapları araştırma kapsamında incelenememiştir. Ders kitaplarından elde edilen veriler, araştırmacı tarafından oluşturulan "Ders Kitabı İnceleme Formu" üzerine işlenmiştir. Bu formda; temel kategoriler, iklim okuryazarlığı ilkeleri, dersler, üniteler ve konu isimleri gibi başlıklar yer almaktadır. Ortaokul ders kitaplarında yer alan iklim konusu, iklim okuryazarlığı ilkelerinin kategorilerine göre analiz edilmiştir. Bunlar; "yaşam ve iklim", "nasıl biliriz?", "yeryüzünün güç kaynağı", "karmaşık etkileşim", "değişkenlik ve değişim", "insan faaliyetleri" ve "karar verme" kategorileridir. Bu araştırmada, veri analizi sürecinde incelenen kategoriler önceden belirlendiği için betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, 5, 6, 7 ve 8. sınıf fen bilimleri; 5, 6 ve 7. sınıf sosyal bilgiler ve 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında iklim okuryazarlığı ilkeleri açısından iklim konusunun ortaokul düzeyinde, öğrencilere farklı boyutlarda aktarılmaya çalışıldığı tespit edilmiştir. İklim okuryazarlığı kategorileri açısından ele alındığında, fen bilimleri ders kitaplarında, iklim konusunun daha çok teknik boyutu denilebilecek "yeryüzünün güç kaynağı" kategorisine yönelik içeriklere daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Buna karşın, sosyal bilgiler ve Türkçe ders kitaplarında ise iklim konusunun daha çok sosyal boyutu denilebilecek "karmaşık etkileşim" ve "insan faaliyetleri" kategorilerine yönelik içeriklere daha fazla vurgu yapılmıştır. Türkçe ders kitaplarında yer alan iklim okuryazarlığı ilkelerine dayalı iklim anlatısının tamamının, öğretim programının öngördüğü "doğa ve evren" teması kapsamında öğrencilere sunulduğu görülmektedir. Ayrıca yapılan analizler sonucunda, iklim konusun anlatımında yeryüzündeki iklim sisteminin karmaşık olan insan kararlarından etkilendiği ilkesine dayanan "karar verme" kategorisine, hiçbir ortaokul ders kitabında yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İklim, İklim Okuryazarlığı, Ortaokul Ders Kitabı, Coğrafya Eğitimi.

Climate Narrative in Secondary School Textbooks in Terms of Climate Literacy Principles

Hamza Yakar

Abstract

The secondary school level is an important level within the education structure where students will increase their awareness of life. Therefore, some basic skills and understandings, which are very important for the individuals of the future, should be transferred to the students at this level. Climate literacy is a concept that includes explaining the concepts related to climate in general, making sense of the effects of climate on human and social life, and includes a skill dimension. Considering that the effects of climate on individual and social life are felt more and more, it is an expected understanding today that students become climate literate individuals. The aim of this study is to determine how the subject of climate is conveyed in secondary school textbooks in terms of climate literacy principles. The research is based on the qualitative research design. In this direction, the document analysis method was used in the research. The data sources of the research are the textbooks recommended to be taught at the secondary school level by the Ministry of National Education (pronounced MEB) in the 2020-2021 academic year. The data sources of the research were accessed through the Education Information Network [pronounced EBA] (https://www.eba.gov.tr) established by the Ministry of National Education in Turkey. Within the scope of the research, the books of the compulsory and elective courses in the secondary school weekly course schedule determined by the Ministry of National Education were examined. However, since the textbooks of some elective courses (Elective Our City Textbook and Elective Environmental Education Textbook) have not been prepared yet, these textbooks could not be examined within the scope of the research. The data obtained from the textbooks were processed on the "Textbook Review Form" prepared by the researcher. In this form; there are titles such as basic categories, climate literacy principles, courses, units and subject names. The climate issue in secondary school textbooks was analyzed according to the categories of climate literacy principles. These; “life and climate”, “how do we know”, “power of the earth”, “complex interaction”, “variability and change”, “human activities” and “decision making” categories. In this study, the descriptive analysis method was used as the categories examined in the data analysis process were determined beforehand. As a result of the research, it has been determined that in the 5th, 6th, 7th and 8th grade sciences textbooks; the 5th, 6th and 7th grade social studies textbooks and 5th, 6th, 7th and 8th grade Turkish textbooks, the climate subject in terms of climate literacy principles is tried to be conveyed to secondary school students in different dimensions. When considered in terms of climate literacy categories, it has been determined that the content of the "power source of the earth" category, which can be called the technical dimension of the climate subject, is existed more in the science textbooks. On the other hand, in the social studies and Turkish textbooks, the contents of the "complex interaction" and "human activities" categories, which can be called the social dimension of the climate subject, are more emphasized. It is seen that the entire climate narrative based on climate literacy principles in Turkish textbooks, is presented to students within the scope of the "nature and universe" theme envisaged by the curriculum. In addition, as a result of the analyzes made, it was concluded that the "decision making" category, which is based on the principle that the climate system on earth is affected by complex human decisions, is not included in any secondary school textbooks.

Keywords: Climate, Climate Literacy, Secondary School Textbook, Geography Education.

Coğrafya Öğretim Programında Dijital Okuryazarlık Becerisi ve Lise Öğrencilerinin Uygulama Düzeyleri

Dilek Akça [1,*], Ali Meydan [2] & Mustafa Sarıbaş [3]

[1] Coğrafya Aksaray Ahmet Cevdet Paşa Sosyal Bilimler Lisesi
[2]
[3] Coğrafya Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
dilekakkca@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın iki ana amacı bulunmakta olup, birinci amacı dijital okuryazarlık becerisinin coğrafya öğretim programında kazanımlar özelinde ne kadar yer aldığını ortaya çıkartmaktır. İkinci amacı ise, ortaöğretim öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerisinin kullanma düzeylerini belirlemek, geliştirilmesi ve doğru kullanılması konusunda çözüm önerileri sunmaktır. Yapılandırmacı eğitim felsefesine uygun olan bilgisayar teknolojilerini coğrafya derslerinde kullanmak, 21. yüzyıl öğrencisinin öğrenme ihtiyacına cevap verebilmek için dijital okuryazarlık becerisinin derse entegre edilerek, verilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda Millî Eğitim Bakanlığı gelişen bilim ve teknolojiye uygun eğitim verebilmek ve öğrenci başarısını artırmak amacıyla 2010 yılından itibaren okullarda Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) ve 2012 yılından itibaren Eğitim Bilişim Ağı (EBA) isimli ders materyallerini çevrim içi sunan projeleri uygulamaya koymuştur. Dolayısıyla gelecek nesillerimizi dijital okuryazarlığı becerisini öğretmek ve iyi bir dijital okuryazar olmalarını sağlamak gerekmektedir. Araştırma iki aşamadan oluşmakta olup her iki aşamada da nitel araştırma modeli kullanılmıştır. İlk bölümde doküman analizi tekniğinde; MEB'in 2018 yılında yayınladığı 9, 10, 11, 12. sınıf coğrafya öğretim programlarında dijital okuryazarlık becerisi ile ilişkilendirilen kazanımlar incelenmiştir. Dijital okuryazarlık becerilerine yönelik alan yazıdan yararlanılmıştır. 2018 yılına ait coğrafya öğretim programı Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun web sitesinden ulaşılmıştır. Dokümanları anlama aşmasında elimizde bulunan öğretim programının kazanımları ve dijital okuryazarlık becerisi tek tek incelenerek sınıf ve ünite bazında karşılaştırmalı olarak alt problemlere göre araştırılması yapılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler ile tablolar oluşturulmuş ve içerik analizi yöntemiyle veriler çözümlenmiş. Ardından araştırmacı tarafından yorumlaması yapılmıştır. Ardından çalışmaya nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak lise öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerisine ilişkin uygulama düzeylerinin ortaya çıkarılması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu alan uzmanları ve dil uzmanlarının görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubunu; 2020-2021 öğretim yılında Aksaray ilinde bulunan dört farklı (Anadolu lisesi, Fen lisesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi) devlet okulunda öğrenim görmekte olan ve gönüllülük esasına göre çalışmaya katılan lise öğrencileri oluşturmuştur. Veri toplama aracından elde edilen veriler; içerik analizine tabi tutulmuş, elde edilen veriler frekans tekniği kullanılarak tablolar halinde sunulmuş ve yüzdelik değerleri verilmiştir. Ayrıca katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilerek araştırmanın güvenirliliği artırılmıştır. Araştırmanın sonucunda; dijital okuryazarlık becerisi coğrafya dersi öğretim programının kazanımlarla doğrudan bağlantısı olmadığı, yetkinlikler bölümünün "Türkiye Yetkinlikler Çerçevesinde" belirlenen sekiz anahtar yetkinlikten biri olan "Dijital Yetkinlik" olarak yer aldığı ortaya çıkmıştır. Bunun yanında öğrencilerimizin dijital okuryazarlık düzeylerinin orta düzeyde oldukları, coğrafya derslerinde yeterli düzeyde dijital ders etkinliklerinin kullanılmadığı tespit edilmiştir. Bu hususta; coğrafya derslerinde güncel dijital içerikler paylaşılabilir, öğrencilere coğrafya kazanımlarına uygun dijital içerik üretmeleri sağlanabilir. Dijital uygulamalar ile coğrafya dersi cazip hale getirilebilir. Bunun yanında çalışma sonuçlarının, z kuşağı olarak nitelendirilen öğrencilerin dijital araç ve platformları kullanım durumlarının belirlenmesi bağlamında eğitim çalışmalarına yol göstermesi açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Öğretim Programı, Dijital, Dijital Okuryazarlık Becerisi, Lise Öğrencileri.

Digital Literacy Skills and Application Levels of High School Students in the Geography Curriculum

Dilek Akça [1,*], Ali Meydan [2] & Mustafa Sarıbaş [3]

Abstract

Developments and application areas on information and technology have become more widespread in 2020 due to the Covid 19. Digital platforms and tools have increased their place and importance with distance education. The use of digital platforms in geography education has led to the use and acquisition of digital literacy skills on teachers and students. This research has two main aims. Its first aim is to reveal how much digital literacy skill takes place in the geography curriculum in terms of learning outcomes. The second aim is to determine the level of use of digital literacy skills of secondary school students, to offer solutions for its development and correct use. Skill is to give students ability in the education and training process. To live in accordance with the information age, students' high-level skills and learning tendencies are expressed as 21st century skills. Digital literacy is to evaluate present information critically and effectively and produce new information using digital technologies. Digital literacy is not only about obtaining information from digital technologies,but it is also evaluating, analyzing , creating, presenting and using information. Using technology in geography lessons has become necessary to integrate digital literacy skills into the lessons to respond to the learning needs of the 21st century students.So, the Ministry of National Education has implemented the projects named FATİH and EBA. Therefore, it is necessary to teach our future generations digital literacy skills and ensure they become good digital literate. The research consists of two stages.A qualitative research model was used in both stages.First, in the document analysis technique; The geography curriculum of 2018 has been accessed from the website of Board of Education and Discipline of MNE.The achievements associated with digital literacy skills were examined. The literature on digital literacy skills was used.The achievements and the digital literacy skills were examined one by one , evaluated and compared on the basis of class and unit to sub-problems.Tables were created using the data and they were analyzed by content analysis method.It was interpreted by the researcher. The study was carried out in the semi-structured interview technique. As a data collection tool, a semi-structured interview form was used to reveal the application levels of high school students on digital literacy skills. The interview form was prepared in line with the opinions of field and language experts.The study group is from four different public high school students of the 2020-2021 academic year participating voluntarily from Aksaray.The data were subjected to content analysis, presented in tables using the frequency technique.Their percentage values were given. In addition, the reliability of the research was increased including direct quotations from the views of the participants. As a result ; It has been revealed the digital literacy skills in geography curriculum is not directly related to the achievements and "Digital Competence" is included as one of the eight key competencies determined in the "Turkey Competencies Framework". In addition, it has been determined the digital literacy levels of our students are at a medium level ,digital lesson activities are not used sufficiently in geography lessons. In this respect; Up-to-date digital contents can be shared in geography lessons, students can be provided to produce suitable digital contents for their geography acquisitions. Geography courses can be made attractive with digital applications. In addition, it is thought the results of the study will be important in terms of guiding the educational studies for determining the use of digital tools and platforms by the students described as Z generation.

Keywords: Geography Curriculum, Digital, Digital Literacy Skill, High School Students.

Ortaöğretim Coğrafya Müfredatında Yer Almayan Bir Göl Oluşum Şekli: Heyelan Gölleri (Anadolu'dan Örneklerle)

Yahya Öztürk

Coğrafya Iğdır Anadolu Lisesi
Yhyztrkgeo76@hotmail.com

Özet

Okyanus, deniz ve akarsuların yanı sıra insanoğlunun yararlandığı başlıca su kaynaklarından olan göller; jeoloji, jeomorfoloji ve iklim gibi birtakım süreçlerin denetiminde oluşmaktadır. Çanaklarının morfojenetik gelişimini ve evrimini denetleyen içsel ve dışsal parametrelere göre tasnif edilen göller, farklı oluşum türlerine ayrılmaktadır. En temelde yapay (baraj) ve doğal diye ikiye ayrılan göl oluşumları, doğal göller başlığı altında da farklı alt türlere ayrılmaktadır. Tektonik, volkanik (krater), buzul (sirk) ve karstik göller diye ayrılan doğal göller ayrıca set gölleri olarak da ikincil alt türlere ayrılmaktadır. Burada setlenmeyi dolayısıyla göllenmeyi sağlayan süreçlere göre ise alüvyon set, lav set, heyelan set, traverten set, moren set ve kıyı set gölleri sınıflandırılması kabul görmektedir. Son olarak ise çoklu etkiyle gelişen çanak morfolojisinden dolayı karma yapılı göller de (tektono-karstik, tektono-lav vs.) söz konusu olmaktadır. Ülkemizin lise eğitim sisteminde su kaynakları konusuna dahil olan göller konusu ortaöğretim Coğrafya müfredatında 10. sınıf düzeyinde sunulmaktadır ve konuyla ilgili kazanımların verilmesinde yukarda belirtilen sınıflandırılma genel anlamda kabul edilmektedir. Nitekim MEB ders kitaplarında ve özel eğitim kurumlarının hazırlamış olduğu yardımcı materyallerde konunun ele alınış şekli de bu çerçeveye uymaktadır. Ancak bilimsel makale, bildiri, jeomorfolojik kitap, kitap bölümü vs. gibi veri kaynaklarından bazılarında heyelanlı topoğrafyalar üzerinde gelişen ve oluşumu tamamen heyelanın kendi dinamiklerine bağlı olan göllere yer verilmektedir. Bu göller belirli bir eğim doğrultusunda kayan/akan kütlenin uç kısmında (heyelan topuğu) oluşan geriye doğru eğimlenme (ters eğimlenme) sonucu evrilen çanaklarda gelişmektedir. Ancak bazen de aktif heyelan gövdesi üzerindeki dalgalı topoğrafyada akma-kayma yönüne zıt (dik) şekillenen sırtların gerisindeki küçük çanaklarda oluşmaktadırlar. Anadolu'nun heyelan zenginliğinden dolayı çok sayıda heyelan gölü olmasına rağmen bu göl oluşum şekli ortaöğretim coğrafya müfredatında yer almamaktadır. Bu durumun oluşmasında göl zengini olan Anadolu'da heyelan göllerinin diğer büyük ölçekli göllerin gölgesinde kalmış olması, yeterince araştırılmaması, bazılarının geçici olması ve heyelan göllerinden yararlanma imkanlarının oldukça kısıtla olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim bu tür göller hacim olarak fazla büyük olmamakla birlikte genelde sarp/engebeli yamaçlarda görülmektedirler. Tüm bunlardan hareketle bu çalışmanın temel amacı da ulusal coğrafya müfredatında görülen bu eksikliğe dikkat çekmek ve coğrafya eğitim camiasında farkındalık oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın veri kaynaklarını konuya yönelik yapılan bilimsel araştırmalar, MEB ders kitapları ve özel kurumlarca hazırlanan yardımcı ders materyalleri oluşturmaktadır. Çalışmada Anadolu'da heyelan jeomorfolojisi/göl oluşumlarına dair yapılan çalışmaların, ders kitaplarının incelenmesi; heyelan göllerinin ad ve lokasyonlarını içeren bir veri setinin hazırlanması yöntem olarak uygulanmıştır. Bunun sonucunda ise jeomorfoloji kitaplarında, bilimsel makale ve bildirilerde, kitap bölümlerinde heyelan göllerine dair tanım ve örneklere yer verilirken, MEB ve özel eğitim kurumlarının hazırlamış olduğu ders kitap/kaynaklarında heyelan göllerinin yer almadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Heyelan, Göl, Coğrafya Müfredatı.

A Lake Formation Form Not in The Secondary Education Geography Curriculum: Landslide Lakes (With Examples From Anatolia)

Yahya Öztürk

Abstract

Lakes are classified according to the intrinsic and extrinsic parameters that make up their bowls, therefore lakes are divided into different types of formations. Lakes, which are the main water resources that people benefit from, develops under the control of geology, geomorphology and climate. Throughout history, lakes have been sources of human activities such as drinking water, irrigation water, transportation, energy production, and fishing. The lakes, which are basically divided into two as artificial (dam) and natural, are also divided into different sub-types under the title of natural lakes. Natural lakes, which are divided into tectonic, volcanic (crater), glacial (circus) and karst lakes, are also divided into secondary subspecies as set lakes. Here, on the other hand, classification of alluvial barrier, lava barrier, landslide barrier, travertine barrier, moraine barrier and coastal barrier lakes is accepted according to the processes that provide embankment and therefore ponding. Finally, due to the bowl morphology developed with the complex effect, mixed lakes (tectono-karstic, tectono-lava etc.) are also in question. Due to the richness of landform units and the abundance of internal-external forces, many lake types are seen in Anatolia. In our country, the subject of lakes in the education system is presented at the 10th grade level in the secondary education geography curriculum and the above-mentioned classification is accepted in teaching the subject. As a matter of fact, the way the subject is handled in the textbooks of the Ministry of National Education and in the supplementary materials prepared by private education institutions conforms to this framework. However, such as scientific articles, papers, books, etc. some of the geomorphological data sources are included landslide lakes. The formation of these lakes is completely dependent on landslides. These lakes develop in bowls that evolve as a result of backward tilting (reverse tilting) that formed at the tip of the sliding/flowing mass in a certain slope direction. Sometimes they are formed in small bowls behind the ridges shaped against the flow direction in the wavy topography on the active landslide body. Although there are many landslide lakes due to the richness of landslides in Anatolia, this form of lake formation is not included in the secondary education geography curriculum. Although there are many landslide lakes due to the richness of landslides in Anatolia, this form of lake formation is not included in the secondary education geography curriculum. Based on all these, the aim of this study is to draw attention to this deficiency in the geography curriculum and to raise awareness. In this context, the literature on the subject has been scanned and examples of landslide lakes from Anatolia have been compiled.

Keywords: Landslide, Lake, Geography Curriculum.

Hayat Bilgisi Öğretim Programı ve Ders Kitaplarının Coğrafi Beceriler Açısından İncelenmesi

Kadir Eldemir [1,*] & Abdullah Türker [1]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
kadfeldemir@gmail.com

Özet

Öğretim faaliyetleri sonucunda öğrencilere kazandırılması hedeflenen kabiliyetler olarak tanımlanan beceriler günümüzde tüm öğretim programlarının temel bileşenlerinden biri haline gelmiştir. 1994 yılında gerçekleştirilen Geography Education Standart Project (Coğrafya Eğitimi Standartları Projesi) kapsamında coğrafya beceriler beş başlık altında ifade edilmiştir. Proje kapsamında ifade edilen beş temel coğrafi beceri; coğrafi sorular sorma, coğrafi bilgi edinme, coğrafi bilgileri düzenleme, coğrafi bilgileri analiz etme ve coğrafi soruları yanıtlama olarak belirlenmiştir. Türkiye'de uygulanan öğretim programlarında coğrafi beceri kavramı ilk olarak 2005 Coğrafya Dersi Öğretim Programı (CDÖP)'nda kullanılmıştır. 2018 yılındaki CDÖP'te aynı şekilde sekiz coğrafi beceriye yer verilmiştir. Coğrafi beceriler başlığı altında ele alınan beceriler ortaöğretim coğrafya dersi kapsamında ele alınsa da ortaokul ve ilkokul düzeyindeki bazı derslere ait öğretim programlarında yer alan beceriler temel coğrafi becerilere hazırlık olarak değerlendirilebilir. İlkokul döneminden itibaren verilen güçlü bir coğrafi beceri alt yapısı oluşturulmasının önemi büyüktür. Buradan hareketle çalışmada ilkokul 1, 2 ve 3. sınıf düzeylerinde okutulan Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (HBDÖP)'nda yer alan kazanımlar ile Hayat Bilgisi ders kitapları coğrafi beceriler açısından incelenmiştir. Çalışmanın temel amacı HBDÖP ve ders kitaplarının coğrafi beceriler bakımından incelenmesi oluşturmaktadır. Güncel HBDÖP ve ders kitaplarının coğrafi becerilere göre incelenmesine dair yapılmış çalışmaların sınırlı olması çalışmanın önemini artırmaktadır. Doküman incelemesi yönteminin kullanıldığı araştırma kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı sayfasından ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden ulaşılan HBDÖP ve Hayat Bilgisi ders kitapları taranmıştır. HBDÖP'nda yer alan 23 temel yaşam becerisinden beş tanesinin doğrudan coğrafi becerilerle ilgili olduğu tespit edilmiştir. HBDÖP'nda yer alan altı ünite içerisinde üç sınıf düzeyinde yer alan toplam 148 kazanım içerisinde 38 tanesinin doğrudan coğrafi becerilerle ilgili olduğu belirlenmiştir. 1. sınıf düzeyindeki kazanımların %20,7'si, 2. sınıf düzeyinde %30'u ve 3. sınıf düzeyinde %26,6'sı coğrafi becerilerle ilişkili durumdadır. HBDÖP'nda yer alan altı ünite içerisinde coğrafi becerilerle ilişkili en fazla kazanımın Doğada Hayat ve Ülkemizde Hayat ünitelerinde yer aldığı görülmüştür. HBDÖP'nda coğrafya ile ilintili kazanımların, CDÖP'nda yer alan sekiz temel coğrafi beceriden beşi ile doğrudan ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bunlar; coğrafi gözlem, coğrafi sorgulama, harita becerileri, değişim ve sürekliliği algılama ve arazide çalışma becerileridir. HBDÖP'da belirlenen 38 kazanımdan 29'u coğrafi gözlem becerisi, dördü coğrafi sorgulama, üçü harita becerisi, bir tanesi değişim ve sürekliliği algılama ve bir tanesi de arazide çalışma becerisi ile ilişkilidir. Hayat Bilgisi 1. , 2. ve 3. Sınıf ders kitaplarında bulunan etkinlik alanları, coğrafi becerilere yer verildiği ünitelerde bulunan etkinlikler ile uyumlu olduğu belirlenmiştir. Etkinlikler genel anlamda coğrafi gözlem becerisine dayalıdır. Sonuç olarak ilkokul çağından itibaren verilen coğrafi beceriler ilerleyen kademelerde öğrencilerin coğrafya ve sosyal bilgiler derslerine olan ilgi ve alakayı arttıracağı gibi coğrafi bilgi ve beceri düzeyi yüksek bir topluma erişmek içinde sağlam zemin oluşturacaktır. Araştırma sonucunda okul öncesi ve ilkokul dönemindeki coğrafi becerilerin yeri ve kazandırılmasına yönelik çalışmaların artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Beceriler, Hayat Bilgisi Öğretim Programı, Coğrafya Eğitimi

Examination of Life Science Course Curriculum and Textbooks in Terms of Geographical Skills

Kadir Eldemir [1,*] & Abdullah Türker [1]

Abstract

Skills, which are defined as the abilities that are aimed to be acquired by students as a result of teaching activities, have become one of the basic components of all curricula today. Within the scope of the Geography Education Standard Project carried out in 1994, geography skills are expressed under five headings. Five basic geographical skills expressed in the scope of the project; geographical questions, obtaining geographical information, organizing geographical information, analyzing geographical information and answering geographical questions. The concept of geographical skills was used for the first time in the 2005 Geography Curriculum (GC) in the curricula applied in Turkey. Eight geographical skills were also included in the GC in 2018. Although the skills covered under the title of geographical skills are covered in the secondary education geography course, the skills included in the curriculum of some courses at secondary and primary school levels can be considered as preparation for basic geographical skills. It is of great importance to establish a strong geographical skills infrastructure, which has been given since the primary school period. From this point of view, in the study, the achievements in the Life Science Course Curriculum (LSCC) taught at primary school 1st, 2nd and 3rd grade levels and the Life Science textbooks were examined in terms of geographical skills. The main purpose of the study is to examine the LSCC and textbooks in terms of geographical skills. The limited number of studies on the examination of current LSCC and textbooks according to geographical skills increases the importance of the study. Within the scope of the research in which the document review method was used, the LSCC and Life Science textbooks accessed from the Ministry of National Education page and the Education Information Network (EIN) were scanned. It has been determined that five of the 23 basic life skills in the LSCC are directly related to geographical skills. It has been determined that 38 of them are directly related to geographical skills out of a total of 148 acquisitions at three grade levels within the six units in the LSCC. 20.7% of the gains at the 1st grade level, 30% at the 2nd grade level and 26.6% at the 3rd grade level are related to geographical skills. It was seen that the most acquisitions related to geographical skills among the six units in the LSCC were in the units of Life in Nature and Life in Our Country. It has been determined that the acquisitions related to geography in LCC are directly related to five of the eight basic geographical skills in GC. These; geographic observation, geographical inquiry, mapping skills, perceiving change and continuity, and working in the field. Out of 38 acquisitions determined in the LSCC, 29 are related to geographical observation skills, four to geographic inquiry, three to map skills, one to perceiving change and continuity, and one to working in the field. It has been determined that the activity areas in the Life Science 1st, 2nd and 3rd grade textbooks are compatible with the activities in the units where geographical skills are included. Activities are generally based on geographical observation skills. As a result, the geographical skills given from the primary school age will increase the interest and interest of the students in geography and social studies lessons in the later stages, and will create a solid ground for reaching a society with a high level of geographical knowledge and skill. As a result of the research, it is recommended to increase the studies on the place and acquisition of geography skills in pre-school and primary school periods.

Keywords: Geographic Skills, Life Science Course Curriculum, Geography Education

Introducing GOLDEN: The Global Online Learning Development and Extended Network

Richard Schultz [1,*] & Michael Demers [2]

Abstract

The Global Online Learning Development and Extended Network (GOLDEN) is a global panel of experts in instructional design, online pedagogy and andragogy, diversity/equity/inclusiveness (DEI) concepts, accessibility, and teaching with technology whose mission is to provide professional development support on a global basis for those educators who are new to online teaching with technology. Ultimately, a global community of practice will be formed speaking to the mission of the initiative, "*To support online educators everywhere with online learning knowledge and skills and create a community of practice containing online learning experts*."

Because the pandemic beginning in 2020 challenged eductors to teach well in an online environment, this advisory board of experts was created to support online educators and create a global community of practice for online educators from all sectors.

The Board currently has over three-hundred and eight-five experts from thirty-nine countries committed to the initiative. There are several directorates created based on areas of expertiseincluding online pedagogy, instructional design, alternative audiences (adult learners, special education learners, young learners, ESL, etc.), DEI concepts and culturally responsive teaching, accessibility, innovative tools and technology, and several others. The initiative launched during the second week of July 2021.

The group is open to anyone in any discipline or workforce area (especially learning and development/design) interested in providing guidance and support to educators teaching online. We will begin with a pilot study centering on a group of diverse educators in a secondary school for gifted students collecting data on their needs for online teaching improvement. As we form a collaborative community of practice, our outcomes will focus on scholarship in the form of conference presentations, manuscript submissions and publications, development of professional webinars and recordings, an asynchronous micro-learning experience, a massiveopen online course (MOOC), and the eventual publishing of an evolving e-book.

The board will be considered an "Online Learning Think Tank" and focuses on cutting edge and innovative ways of providing culturally responsive online learning experiences for students in many sectors. The advisory board members will be empowered to drive the initiative based on their expert experiences and perspectives. Grants, partnerships, sponsorships, and research are all part of the longer-term plans in this learning laboratory.

The time commitment is flexible and entirely up to each board member based on their schedule. If a contribution can be made to the initiative, all are welcome to participate. Join the movement to support online educators and create a global community of practice for the online community.

Anyone interested in joining the advisory board may request further information directly from Dr. Rich Schultz at rschultz@imsa.edu

Keywords: Online Learning, Distance Learning, Community of Practice, Instructional Design

Türkiye'nin Coğrafi Bölgelerine Ortaöğretim Coğrafya Ders Kitaplarında Yer Verilmemesi, Yerleşme ve İdari Coğrafya Konularında Yapılan Yanlış ve Eksiklikler

Ali Özçağlar

Coğrafya Karabük Üniversitesi
ozcaglar@karabuk.edu.tr

Özet

Bu bildirinin asıl amacını, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından komisyonlara hazırlatılan ortaöğretim coğrafya ders kitaplarından Türkiye'nin coğrafi bölgelerinin neden çıkartıldığının tartışmaya açılması, lise coğrafya öğretmenlerinin ve üniversitelerde Türkiye Coğrafyası derslerini okutan öğretim üyelerinin bu duruma dikkatlerinin çekilmesi, yerleşme ve idari coğrafya konularında yapılan yanlışlık ve eksikliklerin ele alınması oluşturmaktır. 06-21 Haziran 1941 tarihleri arasında Milli Eğitim Bakanlığı'nın organizasyonunda Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde toplanan Birinci Coğrafya Kongresinde, ilk ve ortaöğretim coğrafya müfredat programları gözden geçirilerek yeniden düzenlenmiş, Türkiye'nin coğrafi bölgeleri belirlenerek sınırları çizilmiş, raporları hazırlanarak kitap olarak basılmıştır. Türkiye'de coğrafya bilim tarihi yönünden devrim niteliği taşıyan 1941 Birinci Coğrafya Kongresi kararları doğrultusunda Türkiye Coğrafyası dersleri, coğrafi bölge sistematiğine oturtularak işlenmeye başlamıştır. Halen üniversitelerin coğrafya bölümlerinde Türkiye'nin coğrafi bölgeleri ders olarak okutulmakta ve okutulmaya da devam edecektir. Her nedense, Milli Eğitim Bakanlığı ortaöğretim coğrafya ders kitaplarında coğrafi bölgeleri kaldırmış olup ortaöğretimle üniversite arasında anlamsız bir uyumsuzluk oluşturulmuştur. 1941 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın önderliğinde ve himayesinde belirlenen Coğrafi bölgelerin şimdi Milli Eğitim Bakanlığının ders kitaplarından çıkarılması, büyük bir çelişki yaratmaktadır. Aynı zamanda bu durum, yetersiz koşullara rağmen kongreye katılarak özveri ile çalışan rahmetli hocalarımızın emeklerinin hiçe sayılması, 90 yıllık birikimin çöpe atılması anlamını taşımaktadır. Mekânsal olarak makro ve mikro ölçekte ele alınan bölgeler, oluşum şekillerine göre homojen ve heterojen bölgeler; kapsam ve niteliklerine göre de biçimsel (formal), işlevsel (fonksiyonel) ve algısal bölgeler şeklinde sınıflandırılmaktadır. Formal bölgeler grubunda; homojen oluşumlu Doğal Bölgeler, Sosyo-Kültürel Bölgeler, Hammadde Üretim Bölgeleri, Sanayi Bölgeleri ile heterojen oluşumlu Coğrafi Bölgeler yer almaktadır. Bütünüyle homojen oluşumlu olan İşlevsel (Fonksiyonel) Bölgeler ise hizmet sektörü içindeki faaliyetlere göre (eğitim, sağlık, ulaştırma-iletişim, pazarlama-ticaret, turizm-rekreasyon, yönetim, güvenlik, planlama vb) belirlenmektedir. Algısal bölgeler, somut veriye-bilgiye dayalı olmayan psikolojik, sosyolojik ve siyasal algılara göre zihinde tasarlanan bölgelerdir. 9.Sınıf Coğrafya Ders Kitabında bölge türleri yukarıda belirtildiğinin aksine eksik ele alınmış olup coğrafi bölgelere yer verilmemiştir. Kitaplarda Türkiye ile ilgili konuların (iklim, yerleşme, hayvancılık vb.) işlenişi sırasında ele alınan unsurların mekânsal dağılışında coğrafi bölgelerin gizlenerek kullanılması ise başlı başına tuhaflıktır. Hem coğrafi bölgeleri kabul etmeyeceksiniz hem de metin içinde coğrafi bölgeleri kullanacaksınız. Bu çelişkili durumun ortadan kaldırılması gerekmektedir. 9. ve 11. Sınıf Coğrafya Ders kitaplarında yerleşme ve idari coğrafya ile ilgili kavramların birçoğu yanlıştır ve eksiktir. Örneğin, il merkezi ile merkez ilçenin aynı anlama geldiğinin belirtilmesi, köy tanımının 97 yıl önce 1924 yılında kabul edilen 442 sayılı Köy Kanunu'ndan alıntılanarak yapılması, Osmanlı döneminde nahiyeye benzeyen çeşitli sayıda köylerden oluşan bir idari ünite olan "divan" ın sanki halen varmış gibi kırsal yerleşme tipi olarak gösterilmesi, şehirlerin az gelişmiş küçük modelleri olan kasabaların kırsal yerleşmeler içinde ele alınması yapılan başlıca yanlışlardır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Türkiye Coğrafyası, Coğrafi Bölge, Yerleşme, İdari Coğrafya

Turkey's Geographical Regions Not Included in Secondary Education Geography Textbooks, Mistakes and Deficiencies in Settlement and Administrative Geography Subjects.

Ali Özçağlar

Abstract

The main purpose of this paper is to discuss why the geographical regions of Turkey were removed from the secondary education geography textbooks prepared by the commissions by the Ministry of National Education, to draw the attention of high school geography teachers and faculty members who teach Turkish Geography courses at universities, to address the mistakes and deficiencies in settlement and administrative geography. to be handled. At the First Geography Congress, which was held at the Faculty of Language, History and Geography in Ankara between 06-21 June 1941 under the organization of the Ministry of National Education, primary and secondary education geography curricula were reviewed and rearranged, the geographical regions of Turkey were determined and their borders were drawn. was prepared and published as a book. In line with the decisions of the 1941 First Geography Congress, which was revolutionary in terms of the history of geography science in Turkey, Turkish Geography lessons began to be taught by placing them in the geographical region systematic. Geographical regions of Turkey are still taught in the geography departments of universities and will continue to be taught. For some reason, the Ministry of National Education has removed geographical regions in secondary education geography textbooks and a meaningless incompatibility has been created between secondary education and university. The fact that the geographical regions determined under the leadership and auspices of the Ministry of National Education in 1941 are now removed from the textbooks of the Ministry of National Education creates a great contradiction. At the same time, this situation means that the efforts of our late professors, who participated in the congress and worked with devotion despite the inadequate conditions, were disregarded and 90 years of experience were thrown away. Spatially considered at macro and micro scale, regions are homogeneous and heterogeneous according to their formation forms; According to their scope and characteristics, they are classified as formal, functional and perceptual regions. In the group of formal regions; There are Natural Regions with homogeneous formation, Socio-Cultural Regions, Raw Material Production Regions, Industrial Regions and Geographical Regions with heterogeneous formation. Functional Regions, which are completely homogeneous, are determined according to the activities within the service sector (education, health, transportation-communication, marketing-trade, tourism-recreation, management, security, planning, etc.). Perceptual regions are regions designed in the mind according to psychological, sociological and political perceptions that are not based on concrete data-knowledge. In the 9th Grade Geography Textbook, the types of regions are covered incompletely, contrary to the above, and geographical regions are not included. The use of geographical regions by concealing them in the spatial distribution of the elements discussed during the treatment of the subjects related to Turkey (climate, settlement, animal husbandry, etc.) in the books is a peculiarity in itself. You will not only accept geographic regions and you will use geographic regions within the text. This contradictory situation needs to be eliminated. Many of the concepts related to settlement and administrative geography in 9th and 11th Grade Geography Textbooks are wrong and incomplete. For example, stating that the city center and the central district mean the same thing, the definition of village is made by quoting the Village Law No. 442, which was accepted 97 years ago in 1924, it is as if the "divan", an administrative unit consisting of various villages similar to a township in the Ottoman period, still exists. The main mistakes made are to show it as a rural settlement type and to consider towns, which are underdeveloped small models of cities, as rural settlements.

Keywords: Geography Education, Geography of Turkey, Geographical Region, Settlement, Administrative Geography.

Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Öğrencilerin Coğrafya Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Ve Hazırbulunuşluk Seviyeleri

Ertuğrul Alper Kurban

Coğrafya Öğretmenliği Özel İhramcızade Anadolu Lisesi
alperkurban36@gmail.com

Özet

Küreselleşen dünya da artık eğitim tek bir kavramla ya da tek bir alanla sınırlanamayacak kadar geniş bir konu haline gelmiştir bu küreselleşmeyle birlikte toplumsal ve sosyal ilişkiler de ki değişimlerde uluslararası bir durum haline gelmiştir Ülkemizde ki gibi yabancı öğrencilerin bir araya getirilerek yapılan eğitim faaliyetlerine çok kültürlü eğitim ismi verilmektedir. Çok kültürlü eğitim (Multicultural Education); Farklılıklara vararak farklı kültürden bireylerin eşit imkanlarla aynı ortamda eğitim görmesi olarak tanımlanabilir. Ülkemizde bu öğrenci hareketliliği genel itibariyle ilk defa 1981 yılında Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı (YÖS) ile başladığı kabul edilmektedir. Araştırma Türkiye'de eğitim gören yabancı öğrencilerin Lise öğrenim kademesinde daha önce hiç coğrafya dersi almamış ve almış olan öğrencilerde ki hazırbulunuşluk düzeylerinin ne olduğu sorusundan yola çıkılarak başlamıştır. Alt problemler olarak da;

Türkiye de öğrenim gören yabancı öğrencilerin coğrafya derslerinde ki karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

Coğrafya dersini çok kültürlü sınıflarda işlemek ders verimliliğini ne yönde etkiler

Coğrafya dersi içerisinde ön öğrenme gerektiren konuların öğrencilerin kendi ülkelerinde öğrenmemesi ya da o konunun olmaması sonucu yaşanan problemler ve çözüm önerileri neler olabilir. Gibi sorular sorularak çalışmanın temeli oluşturulmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın amacı; Çalışmanın temel amacı son yıllarda ülkemize gelen yabancı öğrencilerin lise düzeyinde ki eğitim kademesinde aldıkları coğrafya eğitiminde ki sorunları tespit etmek, geldikleri ülkelerde ki coğrafya dersi alan-almayan öğrencilerin hazırbulunuşluklarının saptanmasıdır.

Çalışmanın Önemi; Yabancı öğrencilerinde ülkemizde eğitim haklarının bulunması ve dünyada büyük bir öğrenim hareketliliğine neden olması açısından bu öğrencilere verimli şekilde dersleri aktarmak ülkemizin yurtdışında iyi bir izlenime sahip olmasını sağlayacaktır.

Çalışmanın Yöntemi; Bu araştırma çalışmanın katılımcılarını oluşturan yabancı uyruklu öğrencilerin görüşlerine dayanılarak oluşturulan nitel bir çalışmadır. Bu çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin coğrafya dersinde hazırbulunuşluklarının ve yaşadıkları sorunları belirleyebilmek için betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır**.**

Çalışma da kullanılan Evren ve Örneklem; Araştırmanının çalışma grubunu İstanbul İli Büyükçekmece ilçesindeki Özel İhramcızade Anadolu Lisesinde öğrenim gören 50 yabancı öğrenci ve 2 coğrafya öğretmeni oluşturmaktadır. Yabancı öğrencilerin yoğunluğu göz önüne alınarak bu okulun seçilmesi uygun görülmüştür.

Çalışma grubunu oluşturan öğrenci sayısı ve milliyetleri aşağıda ki Tablo 1 de gösterilmiştir.

ÖĞRENCİLERİN GELDİKLERİ ÜLKE	**ÖĞRENCİ SAYISI**
SUDAN	3
SURİYE	2

FAS	3
ENDONEZYA	2
KAZAKİSTAN	6
PAKİSTAN	1
TAYLAND	2
ÇİN	1
YUNANİSTAN	2
TACİKİSTAN	2
DAĞISTAN (RUSYA)	3
İNGUŞETYA (RUSYA)	3
DOĞU TÜRKİSTAN	3
ÜRDÜN	5
MISIR	8
YEMEN	4
TOPLAM	**50**

Çalışma da verilerin toplanması ise; Araştırmacı tarafından Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu düzenlenerek sağlanmıştır.

Bu araştırma üzerine çalışmalar hala devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hazırbulunuşluk, Yabancı Öğrenci, Coğrafya

Problems Encountered by Foreign Students Studying in Turkey in Teaching Geography and Level of Readiness

Ertuğrul Alper Kurban

Abstract

Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Öğrencilerin Coğrafya Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Ve Hazırbulunuşluk Seviyeleri

Prof. Dr. Mehmet ÜNLÜ

İstanbul, Kadıköy, Marmara Üniversitesi

Ertuğrul Alper KURBAN

İstanbul, Kadıköy, Marmara Üniversitesi

Küreselleşen dünya da artık eğitim tek bir kavramla ya da tek bir alanla sınırlanamayacak kadar geniş bir konu haline gelmiştir bu küreselleşmeyle birlikte toplumsal ve sosyal ilişkiler de ki değişimlerde uluslararası bir durum haline gelmiştir Ülkemizde ki gibi yabancı öğrencilerin bir araya getirilerek yapılan eğitim faaliyetlerine çok kültürlü eğitim ismi verilmektedir. Çok kültürlü eğitim (Multicultural Education); Farklılıklara vararak farklı kültürden bireylerin eşit imkanlarla aynı ortamda eğitim görmesi olarak tanımlanabilir. Ülkemizde bu öğrenci hareketliliği genel itibariyle ilk defa 1981 yılında Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı (YÖS) ile başladığı kabul edilmektedir. Araştırma Türkiye'de eğitim gören yabancı öğrencilerin Lise öğrenim kademesinde daha önce hiç coğrafya dersi almamış ve almış olan öğrencilerde ki hazırbulunuşluk düzeylerinin ne olduğu sorusundan yola çıkılarak başlamıştır. Alt problemler olarak da;

Türkiye de öğrenim gören yabancı öğrencilerin coğrafya derslerinde ki karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

Coğrafya dersini çok kültürlü sınıflarda işlemek ders verimliliğini ne yönde etkiler

Coğrafya dersi içerisinde ön öğrenme gerektiren konuların öğrencilerin kendi ülkelerinde öğrenmemesi ya da o konunun olmaması sonucu yaşanan problemler ve çözüm önerileri neler olabilir. Gibi sorular sorularak çalışmanın temeli oluşturulmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın amacı; Çalışmanın temel amacı son yıllarda ülkemize gelen yabancı öğrencilerin lise düzeyinde ki eğitim kademesinde aldıkları coğrafya eğitiminde ki sorunları tespit etmek, geldikleri ülkelerde ki coğrafya dersi alan-almayan öğrencilerin hazırbulunuşluklarının saptanmasıdır.

Çalışmanın Önemi; Yabancı öğrencilerinde ülkemizde eğitim haklarının bulunması ve dünyada büyük bir öğrenim hareketliliğine neden olması açısından bu öğrencilere verimli şekilde dersleri aktarmak ülkemizin yurtdışında iyi bir izlenime sahip olmasını sağlayacaktır.

Çalışmanın Yöntemi; Bu araştırma çalışmanın katılımcılarını oluşturan yabancı uyruklu öğrencilerin görüşlerine dayanılarak oluşturulan nitel bir çalışmadır. Bu çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin coğrafya dersinde hazırbulunuşluklarının ve yaşadıkları sorunları belirleyebilmek için Betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır**.**

Çalışma da kullanılan Evren ve Örneklem; Araştırmanının çalışma grubunu İstanbul İli Büyükçekmece ilçesindeki Özel İhramcızade Anadolu Lisesinde öğrenim gören 50 yabancı öğrenci ve 2 coğrafya öğretmeni oluşturmaktadır. Yabancı öğrencilerin yoğunluğu göz önüne alınarak bu okulun seçilmesi uygun görülmüştür.

Çalışma grubunu oluşturan öğrenci sayısı ve milliyetleri aşağıda ki Tablo 1 de gösterilmiştir.

ÖĞRENCİLERİN GELDİKLERİ ÜLKE	**ÖĞRENCİ SAYISI**
SUDAN	3
SURİYE	2
FAS	3
ENDONEZYA	2
KAZAKİSTAN	6
PAKİSTAN	1
TAYLAND	2
ÇİN	1
YUNANİSTAN	2
TACİKİSTAN	2
DAĞISTAN (RUSYA)	3
İNGUŞETYA (RUSYA)	3
DOĞU TÜRKİSTAN	3
ÜRDÜN	5
MISIR	8
YEMEN	4
TOPLAM	**50**

Çalışma da verilerin toplanması ise; Araştırmacı tarafından Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu düzenlenerek sağlanmıştır.

Bu araştırma üzerine çalışmalar hala devam etmektedir.

Keywords: Foreign Students, Teaching Geography, Level of Readiness

Erken Çocukluk Dönemindeki Çocukların Doğaya Karşı Tutumlarının Doğa Resimleri Üzerinden Analizi

Leyla Dönmez [1,*] & Eyüp Artvinli [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
leyladonmezogu@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, erken çocukluk döneminde okul öncesi düzeyde eğitim gören çocukların doğaya ve çevreye karşı tutumlarını, hayal ettikleri yaşam alanları için yaptıkları çizimlere dayanarak analiz etmektir. Erken çocukluk, doğa sevgisinin ve doğa bilincinin kazanılacağı çok kritik bir süreçtir. Çocukluğun erken dönemlerinde gelişen bu farkındalık, ekolojik sorumluluğun kazanılabileceği bir süreci de ifade eder. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi eğitim almış çocukların doğayı nasıl algıladıklarını ve doğaya karşı tutumlarını, hayal ettikleri yaşam alanları için oluşturdukları doğa resimlerinden yola çıkarak belirlemektir. Çalışmadan elde edilen veriler okul öncesi eğitim kurumlarında okuyan 62 çocuktan toplanmıştır. Çalışmada veri toplamak için çocukların çizdiği doğa resimleri kullanılmıştır. Çocuklar tarafından çizilen görüntüler nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Doğa resimlerine bakıldığında canlı yaşamın sadece bitki ve hayvan topluluklarından oluştuğu görülmüştür. Resim insani unsura rastlanmaması oldukça ilginç bulunmuştur. Bu sonuçlara göre, çocuk için doğa, insanın varolmadığı bir ortam olarak tasvir edilmektedir. Çocuğun doğayla iç içe yaşayarak öğreneceği okul tasarımları geliştirilerek çocuğun birey olarak doğa bilinci arttırılabilir. Oysa çocuk, doğanın bir parçası olduğunun bilincinde, doğanın bir parçası olduğu inancıyla, yaşamını daha sürdürülebilir bir anlayışla severek ve koruyarak gelişim sürecini tamamlayabilir. Doğa eğitimi ile akademik performans (Becker ve dip., bilişsel işlev, beceri geliştirme, fiziksel aktivite, ruh sağlığı, bireysel huzur, sosyal ilişkileri, kişisel özellikleri, şefkat ve benlik saygısı ve çevresel tutum ve davranışları üzerinde olumlu etkilerinin olduğu eğitim ortamlarındaki çalışmalarla desteklenmiştir, 2017; Dillon ve ark., 2006; Fiennes ve diğ., 2015; Hattie ve ark. 1997; Lovell, 2016; Rickinson ve ark., 2004; Waite ve diğ., 2016). Bu çalışma ile doğa eğitiminin çevreye farkındalığı arttırmadaki önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bu noktada Coğrafya Eğitimi almak ve getirdiği coğrafi becerileri kazanmak gerekir. Doğayı bilen ve doğayla uyum içinde yaşamanın sırlarını öğrenen bireyler, doğanın öğrenme ortamlarına yansıyabileceği gerçeğini yansıtarak coğrafya eğitiminin desteğiyle nitelikli doğa eğitimini öğrenirler.

Sonuçlar ve öneriler bölümünde de bahsedildiği gibi bu çalışma ile doğanın Coğrafya Eğitimi üzerindeki etkileri yansıtılmaktadır ve Coğrafya eğitimcileri için pratik öneriler geliştirilmektedir. Her ne kadar değinilmiş olsa da, bu çalışmanın amacı, doğal (ve/veya inşa edilmiş) ortamlarda yürütülen coğrafi arazi çalışmalarının ve saha gezilerinin pedagojik rolü ve değeri yansıtılmaktadır. Çok sayıda inceleme ve çalışma bu konuyu uzun uzadıya incelemiştir (Gold ve ark ., 1991; Herrick, 2010; Kent ve diğ. 1997; Nairn, 2005; Orion Ve Hofstein, 1994). Buradaki amaç, çevre psikolojisi literatüründen coğrafyacılara daha az aşina olabilecek doğa-öğrenme ilişkilerine ilişkin bulguları aktararak bu önemli konunun anlaşılmasını sağlamaktır. Bu sebeple bu araştırma literatür ve coğrafya alan eğitimi açısından büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Doğa Eğitimi, Erken Çocukluk Dönemi Eğitimi, Doğa Resimleri

Analysis Of The Attitudes Of Students Studying In Early Childhood Towards Nature Through Nature Pictures

Leyla Dönmez [1,*] & Eyüp Artvinli [1]

Abstract

The aim of this research is to analyze the attitudes of children who are educated at preschool level in early childhood to nature and the environment based on the drawings they make for the living places they dream of. Early childhood is a very critical process in which love of nature and awareness of nature will be acquisition. This awareness, which develops in the early stages of childhood, also refers to a process in which ecological responsibility can be acquired. The aim of this research is to determine how preschool-educated children perceive nature and their attitude towards nature based on the nature paintings they create for their imagined living places. Data from the study was collected from 62 children studying in preschool education institutions. In the study, nature pictures drawn by children were used to collect data. The images drawn by children were analyzed using content analysis from qualitative data analysis methods. Looking at nature paintings, it has been observed that living life consists only of communities of plants and animals. No pictures have been found of man intertwining with nature. According to these results, nature for the child is portrayed as an environment in which human beings do not exist. By developing school designs that the child will learn by living intertwined with nature, the child's awareness of nature as an individual can be increased. However, the child can complete the development process by loving and protecting nature with a more sustainable understanding of his life with the belief that he is a part of nature, aware that he is a part of it. In educational settings, studies suggest that nature can have positive effects on academic performance, cognitive function, skills development, physical activity, mental health, subjective wellbeing, social relations, personal characteristics, such as compassion and self-esteem, and environmental attitudes and behaviours (Becker et al., 2017; Dillon et al., 2006; Fiennes et al., 2015; Hattie et al., 1997; Lovell, 2016; Rickinson et al., 2004; Waite et al., 2016). This review considers this evidence. At this point, it is necessary to train in geography and acquire the geographical skills that it brings. Individuals who know nature and learn the secrets of living in harmony with nature learn qualified nature education with the support of geography education, reflecting the fact that nature can be reflected in learning environments.

The conclusions and recommendations section reflects on the implications for geography education and proposes a small number of practical recommendations for geography educators. Although touched upon, the intent of this review is reflect on the pedagogical role and value of geography fieldwork and fieldtrips conducted in natural (and/or built) environments. A wealth of reviews and studies have explored this subject at length (Gold et al., 1991; Herrick, 2010; Kent et al., 1997; Nairn, 2005; Orion & Hofstein, 1994). Rather, the intent is to convey findings from the environmental psychology literature on nature-learning relations, which may be less familiar to geographers, to build understanding of this important issue.

Keywords: Geographical Education, Nature Education, Early Childhood Education, Nature Pictures

Nüfus Piramitleri Konuşuyor

Uğur Türe [1,*], Ahmet Emir Gökay [2] & Alperen Dama [2]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Fen Bilimleri Milli Eğitim Bakanlığı Turhal Şeker Fen Lisesi
ugurture@gmail.com

Özet

Çalışmamız Tokat ilinin ve ilçelerinin demografik profillerini ve yıllara göre bu demografik yapıda meydana gelen değişimleri mukayeseli olarak belirleyerek bu değişimlerin göçle ve diğer değişkenlerle bağlantılarını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bilindiği gibi nüfusun demografik yapısını analiz etmede en yaygın olarak kullanılan araç nüfus piramitleridir. Nüfus piramitleri nüfusun yaş ve cinsiyet yapısını incelemenin ve bunlar üzerinden yapılacak karşılaştırmaların en önemli aracıdır. Bu grafikler bir eksenle nüfusu cinsiyete göre ayırır ve bu eksenin iki tarafında bulunan çubuk grafiklerden meydana gelir. Genel olarak grafiğin sağ tarafı kadın sol tarafı erkek nüfusu göstermektedir. Yatay eksende mutlak nüfus sayısı, dikey eksende ise yaş grupları yer almaktadır. Nüfus piramitleri ülkenin özelliklerine göre farklı biçimlere sahip olmaktadır. Nüfus piramidinin biçimini belirleyen en önemli unsur doğumlardır. Doğum hızlarının yüksek olması çocuk sayısının fazla olmasına ve bu da piramidin tabanının genişlemesine neden olmaktadır.

Bu nedenle çalışmamızda gerek kullanışlı ve pratik olması gerekse 10. Sınıf coğrafya müfredatının hedef ve kazanımları içinde yer verilmesi nedeniyle çalışmamızda Tokat nüfusunun demografik analizini yaparken nüfus piramitlerini kullandık. Bir sınıf içi etkinlikten seçilen iki öğrenci ile yürütülen bu çalışma doğrudan Coğrafya dersi 10. Sınıf müfredatında yer alan aşağıdaki kazanımlarla da ilgilidir:

10.2.4. Nüfus piramitlerinden hareketle nüfusun yapısıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.

10.2.6. Türkiye'de nüfusun dağılışını, nüfusun dağılışında etkili olan faktörler açısından değerlendirir.

10.2.7. Güncel verilerden yararlanarak Türkiye nüfusunun yapısal özelliklerini analiz eder.

Bu tip demografik analizler yapılacak yatırımların planlanmasında ve demografik verilerin mevcut ve gelecekte göstereceği muhtemel durumun bilinmesi kaynakların daha etkin ve verimli kullanılmasını sağlayacaktır. Özellikle göçler, göçlerin yönü ve niteliği gibi demografik hareketlilikler çağımızın en önemli sorun alanlarından birini oluşturmaktadır. Bu noktada bizim çalışmamız Tokat ilinin ve ilçelerinin demografik profillerini ve yıllara göre bu demografik yapıda meydana gelen değişimleri mukayeseli olarak belirleyerek bu değişimlerin göçle ve diğer değişkenlerle bağlantılarını neden sonuç ilişkileri bağlamında değerlendirerek analiz etmeyi bu sayede araştırmacılara ve yerel politika yapıcılara başlangıç için somut ve anlaşılabilir veriler sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmamızda, Tokat ilinin ve ilçelerinin demografik profillerinin çıkarılması ve yıllara göre bu demografik yapıda meydana gelen değişimleri belirleyebilmek için il geneli ve ilçelerine ait demografik verilerin TÜIK veri tabanından Excel dosyası formatında indirilmesi, bu değişimlerin çizgi grafikler ve popülasyon piramitlerine dönüştürülerek varsa ilçeler arasındaki farkların muhtemel değişkenler hesaba katılarak göçle ve diğer değişkenlerle bağlantılarını neden sonuç ilişkileri bağlamında değerlendirerek analizinin yapılması, gibi süreç ve yöntemler uygulanmıştır.

Sonuç olarak yaptığımız çalışmanın, demografik verilerin ve TÜIK veri tabanının ara yüzünün öğrenilmesi ve buradan veri indirme becerisinin kazanılmasına, veri tabanından elde edilen demografik verilerin (yas, cinsiyet, nüfus) grafik ve çizgi diyagramlara gösterilerek böylelikle karmaşık istatistik verilerin görsellerle ifade edilebilen somut verilere dönüştürülmesini, bu somut verilerin çıkarım yapılabilecek hale getirilip bu verilere etki eden diğer değişkenlerle ilişkilerinin ve bunların sosyal, iktisadi etkenler ve göçler bağlamında değerlendirilebilmesine Tokat ili ve ilçelerin mukayeseli bir demografik ve göç profilinin çıkarılmasına, toplamdaysa elde edilen sonuçların yerel politika üreticilere ve araştırmacılara kaynak oluşturmasına yol açacağını ön görmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Göç, Demografik Yapı, Tokat, Nüfus Piramitleri

What Population Pyramids Tell Us ?

Uğur Türe [1,*], Ahmet Emir Gökay [2] & Alperen Dama [3]

Abstract

In this study we aim, determining the demographic profiles of Tokat province and its districts and the changes in this demographic structure according to years comparatively, to analyze the connections of these changes with migration and other variables. As it is known the population pyramids are the most widely used tool to analyze the demographic structure of the population. Population pyramids are the most important tools to examine the age and gender structure of the population, and of the comparision which will be done over them. These graphs divide the population according to the gender with an axis and consist of bar graphs on both sides of this axis. Generally, the right side of the graph shows the female population and the left side shows the male one. The number of population is absolutely on the horizontal axis and there are age groups on the vertical axis. Population pyramids have different shapes according to the characteristics of the country. Births are the most important factors determining the shape of the population pyramid. The high birth rate brings about the high number of children and so, that brings about the base of the pyramid to expand.

For this reason, we used population pyramids in our study while performing the demographic analysis of the population of Tokat because of the fact that it is both useful and practical and includes the goals and achievements of the 10th grade's Geography curriculum. This study, which was pursued with two students chosen from an in-class activity, is directly related to the following earnings of the 10th grade curriculum of the Geography course:

10.2.4. Based on the population pyramids, it infers about the structure of the population.

10.2.6. In terms of the factors affecting the distribution of the population, It evaluates the distribution of the population in Turkey.

10.2.7. By using current data, It analyzes the structural characteristics of Turkey's population.

This type of demographic analysis will enable the resources to be used more effectively and efficiently in the planning the investments to be made and also being known the current and future probable situation of the demographic data. Demographic movements such as migrations, the direction and nature of migrations create one of the most important problems of our age. At this point, our study determines the demographic profiles of the province of Tokat and its districts and the changes that occurred in this demographic structure over the years comparatively. It evaluates and analyzes the links of these changes with migration and other variables in the context of cause and effect relationships. In this way, it aims to provide researchers and local policy makers with concrete and understandable data for the beginning. In our study, we downloaded the demographic data of the province and its districts in Excel file format from the TUIK database in order to determine the demographic profiles of the province of Tokat and its districts to determine the changes in this demographic structure over the years.

As a result; We foresee that,

*The demographic data (age, gender, population) obtained from this database will lead to the conversion of complex statistical data into concrete data that can be expressed with visuals after being shown in graphic and line diagrams,

*these concrete data will be made inferable and their relations with other variables affecting them will be evaluated in the context of social, economic factors and migrations,

*this study will lead to a comparative demographic and migration profile of Tokat province and its districts and in total, the results obtained will lead to a resource for local policy makers and researchers.

Keywords: Migration, Demographic Structure, Tokat, Population Pyramids

2018 Lise Coğrafya Dersi Öğretim Programının Coğrafi Beceriler Işığında Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Leyla Dönmez [1,*] & Eyüp Artvinli [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
leyladonmezogu@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı 2018 yılında uygulamaya koyulan Lise coğrafya dersi öğretim programının coğrafi beceriler ışığında Bloom taksonomisine göre analizini yapmaktır. Çalışmadaki veriler nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yoluyla toplanmış olup sonuçlar içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Lise coğrafya dersi öğretim programına bakıldığında programda coğrafi beceriler özel bir yere konumlandırılmıştır. Bu coğrafi beceriler şu şekildedir. Coğrafi gözlem, arazide çalışma, coğrafi sorgulama, zamanı algılama, değişim ve sürekliliği algılama, harita becerileri, tablo, grafik ve diyagram hazırlama ve yorumlama, kanıt kullanma. Aynı zamanda öğretim programındaki 9, 10, 11, ve 12. Sınıftaki üniteler de şu şekilde listelenmiştir. Doğal sistemler, Beşeri sistemler, Küresel ortam: bölgeler ve ülkeler, çevre ve toplum. Öğretim programındaki kazanımların Bloom taksonomisine göre sıralaması sınıf düzeyinde şu şekildedir. 9. Sınıf kazanımlarına bakıldığında bu kazanımların % 65'inin hatırlama basamağına ait kazanımlar olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda kazanmların % 27'inin anlama basamağına ait olduğu tespit edilirken uygulama basamağına ait yalnızca %4 kazanımın olduğu görülmüştür. Bununla birlikte analiz etme basamağına ait %2 kazanımın varlığı tespit edilirken değerlendirme basamağına ait de %2 kazanım öğretim programında tespit edilmiştir. Bunlara karşın yaratma basamağına ait kazanımlara rastlanmamıştır. Bununla birlikte 9. Sınıf düzeyinde coğrafi becerilerin birçoğunun kazanımlarda yer aldığı tespit edilmiştir. Coğrafi becerilerin bu kadar aktif bir biçimde kazanımlarda yer almasını yanı sıra Bloom taksonomisindeki seviyenin daha çok hatırlama ve anlama basamağında kalması oldukça düşündürücüdür. 10. Sınıf kazanımlarına bakıldığında ise bu kazanımların% 58'inin hatırlama basamağına ait kazanımlar olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda kazanımların % 24'ünün anlama basamağına ait olduğu tespit edilirken uygulama basamağına ait yalnızca % 10 kazanımın olduğu görülmüştür. Bununla birlikte analiz etme basamağına ait % 5 kazanımın varlığı tespit edilirken değerlendirme basamağına ait de %3 kazanım öğretim programında tespit edilmiştir. Bunlara karşın yaratma basamağına ait kazanımlara rastlanmamıştır. Bununla birlikte 10. Sınıf düzeyinde coğrafi becerilerin birçoğunun kazanımlarda yer aldığı tespit edilmiştir. 11. Sınıf kazanımlarına bakıldığında ise bu kazanımların% 49'unun hatırlama basamağına ait kazanımlar olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda kazanımların % 36'ünün anlama basamağına ait olduğu tespit edilirken uygulama basamağına ait yalnızca % 8 kazanımın olduğu görülmüştür. Bununla birlikte analiz etme basamağına ait % 4 kazanımın varlığı tespit edilirken değerlendirme basamağına ait de %3 kazanım öğretim programında tespit edilmiştir. Bunlara karşın yaratma basamağına ait kazanımlara rastlanmamıştır. Bununla birlikte 11. Sınıf düzeyinde coğrafi becerilerin birçoğunun kazanımlarda yer aldığı tespit edilmiştir.

12. Sınıf kazanımlarına bakıldığında ise bu kazanımların% 62'sinin hatırlama basamağına ait kazanımlar olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda kazanımların % 28'inin anlama basamağına ait olduğu tespit edilirken uygulama basamağına ait yalnızca % 5 kazanımın olduğu görülmüştür. Bununla birlikte analiz etme basamağına ait % 3 kazanımın varlığı tespit edilirken değerlendirme basamağına ait de %2 kazanım öğretim programında tespit edilmiştir. Bunlara karşın yaratma basamağına ait kazanımlara rastlanmamıştır. Bununla birlikte 11. Sınıf düzeyinde coğrafi becerilerin birçoğunun kazanımlarda yer aldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lise Coğrafya Dersi Öğretim Programı, Coğrafi Beceriler, Bloom Taksonomisi

Analysis of the 2018 High School Geography Curriculum by Bloom Taxonomy in the Light of Geographical Skills

Leyla Dönmez [1,*] & Eyüp Artvinli [1]

Abstract

The aim of this study is to analyze the High School geography course curriculum implemented in 2018 according to Bloom taxonomy in the light of geographical skills. Data in the study was collected from qualitative research methods through document review and the results were analyzed by content analysis method. Looking at the high school geography course curriculum, geographical skills are positioned in a special place in the program. These geographical skills are as follows. Geographical observation, field work, geographical inquiry, time perception, change and continuity perception, map skills, table, chart and diagram preparation and interpretation, using evidence curriculum. Units in the class are also listed as follows. Natural systems, Human Systems, Global Environment: regions and countries, environment and society. The ranking of achievements in the curriculum according to Bloom taxonomy is as follows at the grade level. 9. Looking at Class gains, it was found that 65% of these attainments were attainments belonging to the recall step. At the same time, 27% of the gains were found to belong to the understanding step, while only 4% of the attainments were found to belong to the application step. However, the presence of 2% attainment for the analysis step was determined, while the 2% attainment for the evaluation step was determined in the curriculum. However, the attainments of the creation step were not found. 9, however. Many of the geographical skills at grade level have been found to be involved in attainment. It is very suggestive that geographical skills are so actively involved in achievements, as well as that the level in Bloom's taxonomy remains more at the stage of remembrance and understanding. 10. Looking at Class attainments, it was found that 58% of these attainments were attainments belonging to the recall step. At the same time, 24% of the gains were found to belong to the understanding step, while only 10% of the attainments were found to belong to the application step. However, the existence of 5% gain for the analysis step was determined, while the 3% attainment for the evaluation step was determined in the curriculum. However, the attainments of the creation step were not found. 10, however. Many of the geographical skills at grade level have been found to be involved in attainment. 11. Looking at Class attainments, it was found that 49% of these attainments were attainments belonging to the recall step. At the same time, 36% of the attainments were found to belong to the understanding step, while only 8% of the attainments were found to belong to the application step. However, the existence of 4% attainment for the analysis step was determined, while the 3% attainment for the evaluation step was determined in the curriculum. However, the attainments of the creation step were not found. 11, however. Many of the geographical skills at grade level have been found to be involved in attainment.

12. Looking at Class attainments, it was found that 62% of these attainments were attainments belonging to the recall step. At the same time, 28% of the attainments were found to belong to the understanding step, while only 5% of the attainments were found to belong to the application step. However, the existence of 3% attainment for the analysis step was determined, while the 2% attainment for the evaluation step was determined in the curriculum. However, the attainment of the creation step were not found. 11, however. Many of the geographical skills at grade level have been found to be involved in attainment.

Keywords: High School Geography Curriculum, Geography Skills, Bloom Taxonomy

Hüzün Turizmi Kapsamında Sinop Cezaevinin Turizm Potansiyelinin Farklı Yönlerden İncelenmesi

Adem Yücel

Coğrafya Öğretmeni Mevlüde Ahmet Doğanay Fen Lisesi
admycl75@gmail.com

Özet

İnsanların ihtiyaçlarının zamanla değişmesi farklı turizm faaliyetlerinin de ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Günümüzde klasik deniz, kum, güneş turizmi anlayışı değişmiş ve turizm faaliyetleri yılın tüm zamanlarına yayılmıştır. İnsanlığın en eski yerleşim alanı olan, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, zengin bir kültürel birikime sahip olan ülkemizin tüm turizm faaliyetleri bakımından sahip olduğu potansiyeli harekete geçirmesi gerekir. Ülkemizin turizm geliri bakımından yeri de olması gerekenin çok altındadır. Türkiye turizm gelirlerinin milli gelir içerisinde ortalaması OECD ülkeleri ortalamasının birazcık üzerinde ola da sahip olduğu potansiyel göz önüne alındığında istenilen seviyede değildir. Bu nedenle Türkiye klasik turizm anlayışının yanı sıra çeşitlenen yeni turizm alanlarında da pay sahibi olmalıdır. Turizm faaliyetlerinin faydaları sadece ülkenin milli ekonomisine sağladığı maddi gelirlerle sınırlandırılmaz. Gelişmiş turizm potansiyeli bir ülkeye her alanda önemli avantajlar sağlar. Özellikle yeni nesillerin başta coğrafya, edebiyat ve tarih alanlarında olmak üzere eğitiminde de turizm faaliyetleri önemli bir görevi yerine getirir. Savaş alanları, toplama kampları, cezaevleri, suikast ve katliam yerleri gibi alanlar insanların her zaman ilgisini çekmiştir. İnsanlar bu alanları farklı nedenlerle ziyaret etmek istemişler ve bu ziyaret faaliyetleri bir turizm etkenliğine dönüşmüştür. Farklı motivasyonlarla turistlerin ilgisini çeken bu yeni turizm etkinliği "Hüzün Turizmi" olarak adlandırılmaktadır. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bu yeni turizm faaliyetinin yapıldığı yerler ile ilgili birçok örnek bulunmaktadır. Afyonkarahisar ve Başkomutan Tarihi Milli Parkı, Ulucanlar Cezaevi, Çanakkale ilindeki şehitlikler bu yerlerden bazılarıdır. Tarihi Sinop Cezaevi Türkiye'nin Hüzün Turizmi potansiyeli bakımından üzerinde durulması gereken en önemli yapıdır. Bu çalışmada son yıllarda önemli bir turizm çeşidi olan Hüzün Turizminin (Dark Turizmi) ülkemizdeki en güzel örneği olan tarihi Sinop Cezaevi'nin Hüzün Turizmi kapsamında potansiyelinin farklı yönlerden incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada veriler, konu ile ilgili yerli ve yabancı makalelerden, kitaplardan, resmi ve özel internet sitelerinden, döküman incelemesi yolu ile elde edilmiş olup verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Çalışma sonucunda Tarihi Sinop Cezaevi'nin başta burada yatan ünlü mahkûmlar olmak üzere köklü geçmişi, mimarisi gibi birçok özelliği ile Hüzün Turizmi açısından ciddi bir potansiyelinin bulunduğu ancak bunun yeterli tanıtımının yapılmadığı tespit edilmiştir. Cezaevi ile ilgili resmi ve özel internet siteleri incelendiğinde ayrıntılı tanıtıcı içeriklere sahip olmadığı çoğunlukla cezaevinde daha önce yatan kişiler üzerinden tanıtıldığı tespit edilmiştir.

Hüzün Turizminin ülkemizdeki en güzel örneği olan Sinop Cezaevinin hüzün turizmi bakımından potansiyelinin artırılması için de çeşitli öneriler getirilmiştir. Özellikle Cezaevini tanıtan Sinop İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü internet sitesi Tarihi Cezaevi sayfasının zenginleştirilmesi gerekir. Ulusal ve uluslararası alanda Sinop Valiliği ve Sinop Belediyesinin cezaevinin tanıtılmasında daha aktif rol alması gerekir. Cezaevinin tanıtımında mahkûmların kimliğinin yanı sıra cezaevinin mimari özellikleri, tarihi geçmişi gibi farklı özelliklerinin de zikredilmesi gerekir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Dark Turizmi, Sinop Cezaevi

Investigation Of The Tourism Potential Of Sinop Prison Within The Scope Of Dark Tourism From Different Aspects

Adem Yücel

Abstract

The change in the needs of people over time has led to the emergence of different tourism activities. Today, the classical understanding of sea, sand and sun tourism has changed and tourism activities have spread to all times of the year. Our country, which is the oldest settlement of humanity, has hosted many civilizations, and has a rich cultural background, needs to activate its potential in terms of all tourism activities. Our country's place in terms of tourism income is also far below what it should be. Although the average of Turkey's tourism revenues in national income is slightly above the average of OECD countries, it is not at the desired level considering the potential it has. For this reason, Turkey should have a share in the diversified new tourism areas as well as the classical tourism understanding. The benefits of tourism activities are not limited to the financial income that the country provides to the national economy. Developed tourism potential provides a country with significant advantages in every field. Tourism activities play an important role in the education of new generations, especially in the fields of geography, literature and history. Areas such as battlefields, concentration camps, prisons, places of assassination and massacre have always attracted people's attention. People wanted to visit these areas for different reasons and these visit activities have turned into a tourism activity. This new tourism activity, which attracts the attention of tourists with different motivations, is called "Dark Tourism". As in the world, there are many examples of places where this new tourism activity is carried out in Turkey. Afyonkarahisar and Commander-in-Chief Historical National Park, Ulucanlar Prison, martyrdoms in Çanakkale are some of these places. Historical Sinop Prison is the most important structure that should be emphasized in terms of Turkey's tourism potential. In this study, it is aimed to examine the potential of the historical Sinop Prison, which is the most beautiful example of Dark Tourism, which is an important tourism type in recent years, within the scope of Tourism from different aspects.

In the study, the data were obtained from domestic and foreign articles, books, official and private websites, through document review, and descriptive analysis method was used in the analysis of the data.

As a result of the study, it has been determined that the Historical Sinop Prison has a serious potential in terms of Dark Tourism with its many features such as its deep-rooted history, architecture, especially the famous prisoners, but it has not been adequately promoted. When the official and private websites about the prison are examined, it has been determined that they do not have detailed introductory content, and they are mostly introduced through people who have been in prison before.

Various suggestions have been made to increase the potential of Sinop Prison, which is the best example of dark tourism in our country, in terms of dark tourism. In particular, the Historical Prison page of the Sinop Provincial Culture and Tourism Directorate website, which promotes the Prison, should be enriched. The Sinop Governorate and Sinop Municipality should take a more active role in promoting the prison nationally and internationally. In the promotion of the prison, besides the identity of the prisoners, different features such as the architectural features and historical background of the prison should also be mentioned.

Keywords: Tourism, Dark Tourism, Sinop Prison

12. Sınıf Öğrencilerinin Türkiye'nin Komşu Ülkelerine Karşı Algı Düzeyleri

Metin Akgün [1,*] & Salih Yıldırım [1]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
denizakgungs@hotmail.com

Özet

Mekân, insanların varoluşundan beri tartışılan bir kavramdır. Çeşitli anlamlar ve bağlar içerir. TDK ya göre mekân; yer bulunan yer, ev yurt anlamlarına gelmektedir. Bilim ise Mekânı; ilintiler bütünü olarak ele almaktadır. Mekân, insanın bütün faaliyetlerini yaptığı, tüm tecrübelerinin yaşandığı yer olarak tanımlanabilir. (Tümertekin ve Özgüç, 2002)) Mekânsal bilgi sadece ne, nerede sorularının cevaplarını vermeyip, bunun ötesinde niçin, nasıl ve aralarındaki etkileşimi yer ve zamana göre durumunu açıklar. (T,H 2011) Günümüzde küreselleşme ile birlikte ülkeler arasındaki ilişkiler çok boyutlu olmaya başlamış her bir başlık ayrı incelenebilir konu haline gelmiştir. Ek olarak ekonomik faaliyetler için sınırdaş ülkeler arasındaki ilişkilerde çok önemlidir. Dünyada bulunan birçok ülkenin komşu ülkeleri ile ticari ilişkileri kuvvetlidir. OEC ye göre Yunanistan'ın en büyük ticari ortağı Almanya ve İtalya'dan sonra Türkiyedir. Ticaret hacmi yaşanan politik sorunlara rağmen 2.02 milyar doları aşmıştır. Aynı şekilde Irak ile yapılan ihracat hacmi 10.2 milyar doları aşmıştır. Türkiye ile komşu ülkeler arasındaki ilişkiler şimdi olduğu kadar geçmiş dönemde de önemliydi. Geçmiş tarihlerden başlayan ilk yerleşmeler ve bunların bıraktığı toplumsal miras ülkenin konumu her daim göz önünde tutulmuştur. Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının birleşim noktasında kalan Türkiyenin bulunduğu coğrafya önemli olmuştur. Türkiye'nin matematik konumunun yanında kıtalara, denizlere, boğazlara, ticaret yollarına, çeşitli yerşekillerine, zengin enerji kaynaklarına, kültür birikimine göre o çevresindeki ülkelere göre önem arz eder. (Kaya, F 2007) Abd ve AB ülkelerinin Orta Doğu ile olan ilişkileri Türkiye'yi ekonomik ve politika açısından önemli ölçüde etkilemiştir. Kuzeyinde Batı devletleri olarak da bilinen AB ülkeleri güneyinde Afrika ve Orta Doğu doğusunda ise Asya ülkeleri bulunmaktadır. Günümüzde ülkeler, dış ticarette sürekli bir gelişme sağlayabilmek için bölgesel bütünleşmeler içinde yer almakta ve komşu ülkelerle dış ticaretin geliştirilmesine yönelik politikalar izlemektedir(İnançlı ve Ak, 2005: 385).

Türkiye'nin jeopolitik konumu içerisinde 12 sınıfların kazanım başlıkları içinde Küresel ortam ve Bölgeler başlığı içinde öğretilmesi gereken komşu ülkeler ve arasındaki ilişkilere yer verilmektedir. Bu makalede 12.sınıf öğrencilerinin Türkiye'nin komşu ülkelerini belirleyebilme becerisi ve komşu ülkeler hakkındaki görüşleri hakkındaki algı düzeyleri incelenmiştir. MEB in hazırladığı Coğrafya Talim Terbiye kitabına göre 9 sınıftan itibaren Dünyayı oluşturan bölgelerden başlayıp Türkiye ve çevresindeki coğrafi bölgeler konusu başlıklar dâhilinde anlatılmaktadır.

YÖNTEM

Nicel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve güç analizi sayısal göstergelerle meydana gelmektedir. (Başkale, H 2021) Çalışmamızda Nicel Araştırma yöntemlerinden olan Betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışma evrenini 2020-2021 eğitim öğretim yılında Türkiyedeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı lise kurumlarında öğrenimlerine devam eden 12 sınıf öğrencilerini kapsamaktadır. Çalışma örneklemi, olasılığa bağlın olmayan amaçlı örneklem stratejisine göre yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili 12 sınıf öğrencilerinden Okul 1, Okul 2, Okul 3, Okul 4, Okul 5,Okul 6, Okul 7, Okul 8 oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Algı, Tutum, Komşu Ülke, Coğrafya, Eğitim

Perception Levels Of 12 Th Class Student Against Turkey Neighboring Country

Metin Akgün [1,*] & Salih Yıldırım [1]

Abstract

Space is a concept that has been discussed since the existence of humans. It contains various meanings and ties. According to TDK, space; place means place, home or home. Science is the Space; relations as a whole. Space can be defined as the place where people do all their activities and experience all their experiences. (Tümertekin & Özgüç, 2002) Spatial information not only gives answers to what and where questions, but also explains why, how and the interaction between them according to place and time. (T,H 2011) Today, with globalization, the relations between countries have started to be multidimensional and each topic has become a subject that can be examined separately. In addition, it is very important for economic activities in relations between bordering countries. Many countries in the world have strong commercial relations with their neighboring countries. According to the OEC, Greece's largest trading partner is Turkey, after Germany and Italy. Despite the political problems experienced, the trade volume exceeded 2.02 billion dollars. Likewise, the volume of exports to Iraq exceeded 10.2 billion dollars. Relations between Turkey and neighboring countries were as important in the past as they are now. The first settlements starting from the past and the social heritage left by them, the position of the country has always been taken into consideration. The geography of Turkey, which is at the junction of the continents of Europe, Asia and Africa, has been important. In addition to Turkey's mathematical position, continents, seas, straits, trade routes, various landforms, rich energy resources and cultural accumulation are important compared to the countries around it. (Kaya, F 2007) The relations of the USA and EU countries with the Middle East have significantly affected Turkey in terms of economy and politics. There are EU countries, also known as Western states, in the north, Africa in the south and Asian countries in the east of the Middle East. Today, countries take part in regional integrations in order to ensure a continuous development in foreign trade and follow policies for the development of foreign trade with neighboring countries (İnançlı and Ak, 2005: 385).

Within the geopolitical position of Turkey, the relations between neighboring countries and which should be taught under the title of Global environment and Regions are included in the titles of 12 classes. In this article, the perception levels of 12th grade students about Turkey's ability to identify neighboring countries and their views on neighboring countries were examined. According to the Geography Education and Training book prepared by the Ministry of National Education, starting from the 9th grade, starting from the regions that make up the world, the geographical regions in Turkey and its surroundings are explained under the titles.

METHOD

In quantitative research, validity, reliability and power analysis occur with numerical indicators. (Başkale, H 2021) Descriptive survey method, which is one of the Quantitative Research methods, was used in our study. The universe of this study includes 12th grade students who continue their education in high school institutions affiliated to the Ministry of National Education in Turkey in the 2020-2021 academic year. The study sample was made according to the non-probability purposive sampling strategy. The sample of the study consists of School 1, School 2, School 3, School 4, School 5, School 6, School 7, School 8 from Istanbul province 12 grade students.

Keywords: Perception, Attitude, Neighboring Country, Geography, Education

Coğrafya Eğitiminin Geleceği İçin Bir Yol Haritası: 2016 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi

Bahaddin Şahin

Öğretim Programları Dairesi Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
bahaddinsahin@gmail.com

Özet

Uluslararası Coğrafya Birliği (International Geographical Union - IGU), dünya genelinde farklı ülkelerdeki coğrafya topluluklarını tek bir çatı altında toplamayı amaçlayan uluslararası bir kuruluştur. IGU bünyesinde coğrafya ile ilgili olarak farklı akademik alanlara ilişkin çok sayıda komisyon yer almaktadır. Bu komisyonlar içerisinde 1952'den günümüze değin varlığını sürdüren Coğrafya Eğitimi Komisyonu (Commission on Geographical Education - CGE) da yer almaktadır. Coğrafya Eğitimi Komisyonu temelde uluslararası eğitim ve araştırma yoluyla coğrafya eğitiminin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Komisyon bu amaç doğrultusunda 1992-2016 yılları arasında coğrafya eğitimi ile ilgili olarak uluslararası ölçekte iki bildirge (1992 ve 2016 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi) ve üç deklarasyon (2000 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Kültürel Çeşitlilik Deklarasyonu, 2007 Uluslararası Kalkınma İçin Coğrafya Eğitimi Luzern Deklarasyonu ve 2015 Coğrafya Eğitiminde Uluslararası Araştırma Deklarasyonu) yayınlamış ayrıca bölgesel ölçekte olan bir deklarasyonu (2013 Avrupa'da Coğrafya Eğitimi Roma Deklarasyonu) da imzalamıştır. Komisyonun yayınlamış olduğu uluslararası coğrafya eğitimi bildirgeleri ve deklarasyonları çok sayıda ülkede coğrafya eğitimini önemli ölçüde etkilemiş ve yön vermiştir. Bununla birlikte uluslararası bildirge ve deklarasyonlar bir anlamda son otuz yıl içerisinde coğrafya eğitiminde değişen bağlamları ve gelişmeleri içermesi yönünden de son derece önemlidir.

1992 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi'nin yayınlanmasından yirmi dört yıl sonra, coğrafya ve coğrafya eğitimi disiplinlerindeki önemli gelişmelere bağlı olarak Uluslararası Coğrafya Birliği (IGU) Coğrafya Eğitimi Komisyonu (CGE) tarafından ikici bir bildirge hazırlanmıştır. Söz konusu bu yeni bildirge 33. IGU Kongresi'nde katılımcıların dikkatine sunulmuştur. 2016 Bildirgesi genel anlamda dünya genelinde coğrafya eğitiminin ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde kurumsallaşmasını amaçlayan uluslararası bir kılavuzdur olarak değerlendirilebilir. Bildirge bir anlamda politika yapıcılar, müfredat geliştiricileri ve coğrafya eğitimcileri için kaliteli coğrafya eğitiminin hedeflerini ilerletmek için değişen bağlamları yansıtmaktadır.

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinin tercih edildiği bu araştırmanın amacı 2016 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesini değerlendirmektir. Buna göre 2016 bildirgesi 1992 Bildirgesine göre daha özlü bir yapıya sahip olmakla birlikte uluslararası bir eylem planını içermesi yönüyle son derece önemlidir. 2016 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi iki temel söylem etrafında şekillenmiştir. Bunlardan birinci coğrafya eğitiminin gelecek için hayati bir öneme sahil olduğu, ikincisi ise uluslararasılaşma yoluyla coğrafya eğitimin kalitenin arttırılmasıdır. Bildirgenin içerdiği eylem planı kaliteli bir coğrafya eğitimi için coğrafya öğretmenlerine, coğrafya eğitimcilerine ve eğitim politikası yapıcıları ve karar vericilere çeşitli görevler ve sorumluluklar öngörmektedir. 2016 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi'nde yer alan 5 anahtar eylem her ne kadar bildirgede uluslararası eylem planı olarak adlandırılsa da bütün mekânsal ölçeklerde uygulanabilecek bir eylem planı olarak görülebilir. Bu nedenle 2016 bildirgesinin ön gördüğü bu eylem planı Türkiye'de coğrafya eğitiminin geleceği için bir yol haritası olarak coğrafya eğitimcileri tarafından değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: 2016 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi, Coğrafya Eğitiminde Uluslararasılaşma, Coğrafya Eğitimi

A Roadmap for the Future of Geography Education: 2016 International Charter on Geography Education

Bahaddin Şahin

Abstract

The International Geographical Union (IGU) is an international organization that aims to gather geographical communities in different countries around the world under a single roof. There are many commissions in different academic fields related to geography within the body of IGU. Among these commissions is the Commission on Geography Education (CGE), which has existed since 1952. Commission on Geography education basically aims to improve geography education through international education and research. For this purpose, the commission published two international charters (1992-2016 International Charter on Geographical Education) and three declarations (2000 International Declaration on Geographical Education for Cultural Diversity, 2007 Lucerne Declaration on Geography Education for Sustainable Development, 2015 International Declaration on Research in Geography Education) on geography education between 1992 and 2016 and also signed a regional declaration (2013 Rome Declaration on Geographical Education in Europe). International geography education charters and declarations published by the Commission have significantly influenced and shaped geography education in many countries. In addition, international charters and declarations are extremely significant in terms of including the changing contexts and developments in geography education in the last thirty years.

Twenty-four years after the 1992 International Charter on Geographical Education was published, a second declaration was prepared by the Commission on Geographical Education of the International Geographical Union based on the important developments in geography and geography education disciplines. This new declaration was presented to the attention of the participants at the 33rd International Geographical Congress. The 2016 Charter can be considered as an international guide aimed at the institutionalization of geography education at the primary and secondary levels throughout the world. In a sense, the charter reflects changing contexts to advance the goals of quality geography education for policymakers, curriculum developers, and geography educators.

The purpose of this research, in which document analysis is preferred as one of the qualitative research methods, is to evaluate the 2016 International Charter on Geography Education. Accordingly, although the 2016 Charter has a more concise structure than the 1992 Charter, it is extremely important as it contains an international action plan. The 2016 International Charter on Geography Education was shaped around two main discourses. The first one is that geography education has vital importance for the future, and the second one is to increase the quality of geography education through internationalization. The action plan contained in the Charter foresees various duties and responsibilities for geography teachers, geography educators, education policymakers, and decision-makers for a quality geography education. Although the 5 key actions in the 2016 International Charter on Geography Education are called international action plans in the declaration, they can be seen as an action plan that can be applied at all spatial scales. Therefore, this action plan foreseen by the 2016 Charter should be evaluated by geography educators as a roadmap for the future of geography education in Turkey.

Keywords: 1992 International Charter on Geographical Education, Internationalization in Geography Education, Geography Education

Ülkeler Coğrafyası Dersinde Uygulanabilir Bir Öğretim Tekniği: Misafir Konuşmacı Destekli Öğretim Tekniği

Namık Tanfer Altaş [1] & Turan Aksakal [2,*]

[1] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi/coğrafya Eğitimi Atatürk Üniversitesi
[2] Sınıf Öğretmenliği Artvin Çoruh Üniversitesi
turanaksakal@hotmail.com

Özet

Üzerinde yaşanılan dünyada siyasal bakımdan sınırları birbirinden ayrılmış ülkeler mevcuttur. Bu ülkeler fiziki (yeryüzü şekilleri, iklim, bitki örtüsü, hidrografya vb.), beşeri (nüfus özellikleri, yerleşme özellikleri, kültürel özellikleri vb.) ve siyasi (yönetim şekli, ülkeler arası ilişkiler vb.) özellikleri yönüyle de birbirinden farklı özellikler gösterebilmektedirler. Ana konusu ülkeler ve bu ülkeler arasındaki ilişkiler ile milletlerarası siyasi, ekonomik örgütlenmeler olan ülkeler coğrafyası dersinde, öğrencilerin bu özellikleri en iyi şekilde öğrenmeleri, üzerinde yaşadığı dünyayı ve ülkeleri en iyi şekilde tanımaları, öğrendikleri bu bilgileri kullanarak çeşitli çıkarım yapmaları önemlidir. Bunun için aktif öğretim teknikleri kullanılarak öğrencilerde kalıcı öğrenmenin gerçekleştirilmesi ve öğrencilerin bu öğrendiklerini yaşamlarında kullanabilmeleri gereklidir. Öğrenme ortamı olan sınıfta, akademik başarı ve kalıcı öğrenmenin gerçekleştirilmesi için ülkeler coğrafyası dersinde uygulanabilecek aktif öğretim tekniklerinden birisi de misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğidir.

Ülkeler coğrafyası dersinde misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği uygulanmak istendiğinde misafir konuşmacının seçimi ve bu tekniğin uygulanması sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar mevcuttur. Seçilecek misafir konuşmacının eğitim seviyesinin öğrencilerle eşdeğer ya da daha üst seviyede olması, misafir konuşmacının çağrıldığı derste işlenilen ülkenin vatandaşı olup en az lise eğitimini bitirene kadar ülkesinde yaşamış olması önemli hususdur. Ayrıca misafir konuşmacı seçimini bizzat öğretmen yaparak, onunla birebir görüşmesi, misafir konuşmacının sosyal ve kişisel iletişim özelliklerinin dersin kazanımlarının gerçekleşmesine yeterli düzeyde olup olmadığına kanaat getirmelidir. Misafir konuşmacıya davet aşamasında dersin bulunduğu sınıfın düzeyi, yaş grubu, dersin süresi ve ders esnasında neler yapılacağı ile ilgili bilgilerin verilmesi gereklidir. Öğretmen derste yapılacak olan tüm etkinlikleri misafir konuşmacıyla birlikte ders öncesinde planlamalıdır. Misafir konuşmacı derse ülkesinin özelliklerini yansıtacak şekildeki kılık kıyafetle gelmeli ve kişisel deneyimlerini en iyi şekilde derste öğrencilere aktarabilmeli, etkili sunum yapabilmeli, sunumu sırasında dersin hedeflerinin dışına çıkmamalı, sunumunu görsel öğelerle çeşitlendirebilmeli, öğrencilerin sorularını açık ve anlaşılır şekilde cevaplayabilmeli, dersin hedeflerini gerçekleştirebilecek ipuçlarını öğrencilerle paylaşabilmelidir. Öğrencilerde misafir konuşmacıya öğretmene gösterdikleri saygıyı göstermeli ve misafir konuşmacının sınıfta kendini yabancı hissetmemesini sağlamaları gereklidir. Misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği sayesinde öğrenciler kitabi bilgilerin dışında gerçek dünyadaki canlı bir örnekle karşılaşmış ve akıllarındaki soruları bizzat o ülke ile tecrübeleri olan kişiye sorarak birinci ağızdan cevapları öğrenmiş olacaklardır. Bu yönüyle misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği ülkeler coğrafyası dersinin kazanımlarının gerçekleşmesi için öğrencileri aktif kılıp, öğrenmeyi kalıcı hale getiren ve öğrencilerin derse hevesle gelmesini sağlayarak, ideal bir öğrenme ortamının ortaya çıkmasını sağlayan aktif bir öğretim tekniğidir.

Bu çalışmada, misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği kapsamlı olarak ele alınmış, ülkeler coğrafyası dersinde uygulanmasının önemi ortaya konmuştur. Ayrıca misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği ile işlenebilecek örnek bir ders örneği de verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ülkeler Coğrafyası, Misafir Konuşmacı, Öğretim Tekniği

A Teaching Technique Can Be Used in Geography of Countries Course: The Guest Speaker Aided Instruction Technique

Namık Tanfer Altaş [1] & Turan Aksakal [2,*]

Abstract

There are countries on the earth that they were separated with borders from each other. These countries may have different features in terms of their physical (land forms, climate, vegetation cover, hydrography), humanistic (population, habitation, and cultural characteristics), and political (regime, transnational relations) features. In the geography of countries course, which includes countries, relations of these countries, and international political, economic organizations as the main object, it is important for students to learn these features, recognize the earth and countries in the best way and to use this information and make generalizations. For this it is necessary to provide permanent learning for students use active teaching method and help them use these learning in their live by using active teaching methods. For providing academic achievement and permanent learning in the learning environment, one of the active teaching techniques that can be used in geography of countries course is guest speaker aided instruction technique.

There are some aspects that must be taken into consideration during choosing guest speaker and using this technique if we want to use guest speaker aided instruction technique in the geography of countries course. The chosen guest speaker must be at the same education level with the students, or higher than them. He or she must be a citizen of mentioned country in the course and should be stayed at least until finishing high school in the mentioned country. Also the teacher must be select the guest speaker in person and decide if the guest speaker's social and personal communication skills are adequate for the courses learning outcomes. The guest speaker must be informed about the class level, age group, length of the lesson, and what will happen in the lesson at the invitation step of guest speaker. The teacher must plan the all course activities with the guest speaker before the lesson. The guest speaker must come to the class with his or her country's wear for reflecting the countries characteristics, must reflect the personal experiences to students in a best way, must make an effective presentation, must not exceed the course objectives during the presentation, must enrich the presentation with visual aids, must answer students' questions clearly, and must share clues that are for accomplishing the course objectives. And students should show respect to the guest speaker same as they show their teacher. They must make the guest speaker feel comfortable in their class. With the guest speaker aided instruction technique, students will gain information not only from books but also from live samples from the real word and ask their questions directly the person from the country they want to learn about. With this aspect the guest speaker aided instruction technique is an efficient learning technique that makes students active and learning permanent, provides enthusiasm for students and an ideal learning environment.

In this study the guest speaker aided instruction technique was dealt with comprehensively and its importance in implementing geography course is put forward. Besides, a lesson sample was given that could be taught with the guest speaker aided instruction technique.

Keywords: Geography of Countries, Guest Speaker, Teaching Technique

Türkiye'de Temel Eğitim Ders Kitaplarında Meteorolojik Kökenli Doğal Afetler

Ceylan Çakır Karagüç [1] & Hakan Önal [2,*]
[1] Coğrafya Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
[2] Türkçe ve Sosyal Bilgiler Balıkesir Üniversitesi
onal@balikesir.edu.tr

Özet

Öğrenme ve öğretmeye ait süreçler içerisindeki en eski materyallerden birisi ders kitaplarıdır. Geçmişten günümüze sürekli olarak, geliştirilen bilgilerle donatılarak, eğitim hayatına giren insanların hizmetine sunulan ders kitapları, öğretmene rehber öğrenciye kaynak olarak varlığı sürdürmektedir. Dolayısıyla ders kitaplarındaki bilgiler ve onların sunuluş biçimleri, öğrencilerin zihinlerinde sağlam yer edinmekte ve gelecek yaşantılarında da yansıma yoluyla karşılarına çıkabilmektedir. Bireyin gelişiminde her ne kadar genetik özellikler, bireysel farklılıklar, aile yapısı ve çevre koşullarıetkili olsa da eğitim, bu etmenlerin hepsi üzerinde değiştirici ve geliştirici bir rol oynayabilmektedir. Geleneksel bilgilerle donatılmış bireylerin bile düzenli ve kaliteli bir eğitim sonucunda daha önceki öğrenmelerini ve tutumlarını bilimsel bilgilerle karşılaştırıp onları süzgeçten geçirebilir duruma geldikleri bilimsel çalışmalarla ispatlanmıştır. Kaldı ki bireyin çevresindeki olaylara ve hayata karşı olan merak ve ilgisinin, bilimsel faaliyetlere olan yaklaşımlarının en üst düzeyde olduğu çocukluk döneminde verilen bilgilerin önemi daha da artmaktadır. Çocukluk dönemindeki eğitimlerde verilen bilgilerin ileriki yıllarda kolay kolay değiştirilemediği konusundaki çalışmalarda oldukça fazladır. Özellikle farklı bilim alanlarına ait terminolojik kavram yanılgılarının eğitimin üst kademelerinde daha fazla olması gerçeği bunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu çalışmada da ortaöğretim, lise ve üniversitelerde yapılmış olan kavram yanılgıları konulu bilimsel çalışmalara atıfta bulunularak, meteorolojik ve yer kökenli afetler konularındaki kavram yanılgılarının, temel eğitim ders kitaplarındaki yanlışlarla olan ilişkisi irdelenmiş yani bu kavram yanılgılarının temeli araştırılmıştır., Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinin kullanıldığı çalışmada farklı yayınevleri tarafından hazırlanan ve okullarda dağıtımına izin verilmiş olan ilkokul 2 ve 3. sınıf fen bilimleri ders kitapları (4 adet) incelenmiştir. Kitaplardaki bilgiler, Genel geçerliği olan kaynak niteliğindeki basılı kitaplar ve elektronik kaynaklardan (TÜBA Sözlük, Meteoroloji Sözlüğü, Bilimsel Makaleler) karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Yapılan çalışmadan elde edilen bulgularda ders kitaplarında yer alan ve meteorolojik olayların temelinde yatan ısı ve sıcaklık gibi kavramların bilimsel olarak doğru ve yerinde kullanıldıkları tespit edilmiştir. Buna karşın meteorolojik olayların kendisi veya bu olayların afet boyutuna gelmesindeki süreçler ve etmenler konusu verilirken çoğu yerde konuyu basite indirgeme amacıyla eksik bilgiler verilmiş, birçok yerde ise bilimsel bilgiden uzak açıklamalar yapılmıştır. Ayrıca sadece coğrafya öğretiminde değil, bilimsel bilginin her alanında var olan sebep sonuç ilişkisi de bu konuda göz ardı edilmiştir. İlgili kitaplardaki bu durum“hava veya suyun kendi etrafında hızla dönmesiyle oluşan fırtına türüne hortum denir” şeklinde verilen bilgiden de görülmektedir. Bazı yerlerde ise yanlış bilgiler verilmiştir ki buna örnek olarak da yoğun sisli bir havada nasıl davranılacağı anlatılırken verilen sis tanımı gösterilebilir. Burada “bulutların alçalarak yeryüzüne inmesiyle oluşan duman” olarak tanımlanan sis, bilimsel bilgilerle çelişmektedir. Benzer şekilde, çığ oluşumunu “dağdan kopan kar kümelerinin yuvarlanması ve yuvarlandıkça büyümesi” olarak tanımlayan ders kitapları diğer afet türlerinde de benzer hatalarla doludur. Öğrencilerin gelecek yıllardaki öğrenmelerinin temelini oluşturan temel eğitim kademesinde verilen yanlış bilgiler mutlaka sorunlara yol açacaktır. Öğrenciler sistemdeki sarmal yapının gereği olarak üst kademelere çıktıkça alt kademedeki bilginin bir sonraki halini ve daha üst düzey boyutunu öğreneceği yerde, bu tip yanlışlar nedeniyle yeniden terminoloji ve kavram öğrenimine yönelmek zorunda kalacaktır. Ders kitaplarının kaynakça kısımlarının da incelendiği çalışmada, incelemeye konu olan kavramlara kaynaklık eden verilerin nereden alındığına dair bir esere de rastlanılamamıştır. Çalışma sonunda, meteorolojik ve yer kökenli afetlerin tanım ve kavram olarak temel eğitim kademelerinde nasıl sunulması gerektiğine dair öneriler de yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Temel Eğitim, Ders Kitapları, Coğrafya Öğretimi, Hava Olayları

Meteorological Disasters in Primary Education Course Books in Turkey

Ceylan Çakır Karagüç [1] & Hakan Önal [2,*]

Abstract

Course books are among the oldest materials of teaching and learning processes. Equipped with continuously updated knowledge from past to present and presented to the service of people in the education life, they maintain their existence as guides to teachers and sources to students. Therefore, knowledge and ways of presenting knowledge in course books establish a strong presence in students' minds and emerge through reflections in their future experiences. Despite the fact thatgenetic features, individual differences, family structures, and environmental conditions are effective in human development, education can play a transformative and improving role over all these elements. Scientific studies proved that as a result of qualified and systematic education, even individuals previously provided with traditional knowledge become able to compare their past learnings and attitudes with scientific knowledge and filter them accordingly. Therewith, the knowledge provided to an individual during his childhood becomes much more significant when his curiosity and interest for the surrounding events and his approach to scientific activities are at their peak. Studies on the difficulty of revising knowledge gained in childhood are significantly high in numbers. The fact that the number of misconceptions in various scientific fields are higher in the upper stages of education clearly reveals this challenge. Likewise, this study addresses the roots of misconceptions in the subject areas of meteorological and geological disasters by referring to the scientific studies in secondary, high school, and university education. Utilizing document analysis, one of the qualitative inquiry methods, this study examines elementary education course books and workbooks prepared in different publishing houses and permitted to be distributed at schools. Findings obtained from the study confirm that the use of concepts such as heat and temperature that lie at the heart of meteorological events is scientifically correct and accurate in the course books. On the other hand, when presenting meteorological events themselves as well as processes and factors in their turn into disasters, imperfect and unscientific knowledge is provided in many occasions for the sake of simplifying the subject. Furthermore, cause and effect relationship existing not only in geography teaching but in all fields of scientific knowledge is ignored in this subject. This condition can be observed in statements such as "the type of storm that is formed as a result of air and water rapidly spinning around themselves is called a tornado". In some cases, even misinformation is given such as the definition of fog presented while explaining what to do in thick fog. Here, the definition of fog as "the smoke formed as a result of clouds lowering and landing on earth" is contradictory with scientific knowledge. Likewise, course books, defining the formation of avalanche as "the rolling and growth of snow clusters coming off mountains", are full of similar mistakes in their definitions of other types of disasters as well. Misinformation presented at the primary education level that constructs the foundation of student learning in the latter years of their education will inevitably cause issues. According to the spiral structure of the curricular system, while students moving to the upper grades are supposed to learn the next version and dimension of the knowledge presented to them in the lower grades, instead, they will have to revisit terminology and concept learning stage as a result of these types of errors. Besides, this study which also examined the bibliographies of the course books, did not come across a reference indicating the source of the data that the related subjects are grounded on. Suggestions on how to present meteorological and geologicaldisasters definitively and conceptually at the primary education level are presented at the end

Keywords: Primary Education, Course Books, Geography Teaching, Weather Events

Dirençli Bir Toplum Oluşturmada Eğitimin Önemi (Göç)

Canan Seyhan [1,*] & Busenur Cemre Kılıç [2]

[1] Sosyal Bilgiler Eğitimi Balıkesir Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bursa Uludağ Üniversitesi
c.atikbay@gmail.com

Özet

İnsanların toplu halde veya tekil olarak hayatlarının geri kalanını geçirmek üzere yaptıkları yer değiştirme hareketi olan göç, olumlu ve olumsuz pek çok etkiye sahip karmaşık bir olgudur. İlkel geçim toplumlarının hareketleriyle başlayan bu olgu, günümüze kadar artarak ve çeşitlenerek gelmiştir. Ülke sınırları içerisindeki göç hareketleri çeşidine bağlı olarak sınırlarını aşmış, komşu ülkelere geçmiş ve küresel bir olguya dönüşmüştür. Bir tarafta nüfus yapısı ve dinamizmi bozulduğu için düzenli bir şekilde göçmen alan ülkeler diğer tarafta da insani nedenlerle göçmenlere kucak açmak zorunda kalan ülkeler, karşı tarafta ise nüfusunu ve belki de nüfuzunu kaybeden ülkeler yer almaktadır. Dolayısıyla göç olgusuna bakış, devletler bazında farklılık gösterebilmektedir. Bu da devletleri bir göç politikası üretmeye ve uygulamaya zorlamaktadır. Toplumun göçe ve göçene verdiği tepki, devlet politikalarıyla şekillense de gelenekler, görenekler ve eğitim de bu konuda önemli bir yere sahiptir. Eğitimden kasıt, bilgi ve becerinin yanında bu tür olguların değer yargılarının ve devlet politikalarının pedagojik bir perspektifle öğrencilere aktarılması sürecidir. Örgün eğitimde göç konusu, öğretim programları içerisindeki kazanımlar ve bu doğrultuda hazırlanan ders kitapları sayesinde ele alınmaktadır. Bir olgunun öğretimine ilişkin detaylar ele alınmak istendiğinde programlara ve ders kitaplarına bakılması gerekmektedir. Buradan hareketle ders ve içerikler aracılığıyla bilgi, beceri ve değerleri kazandırmayı amaçlayan eğitimin ana hedefi ülkesine ve milletine sorumlu, etkin vatandaşlar yetiştirmektir. Dolayısıyla Türk gençlerinin, ülkemizin bulunduğu coğrafi konumu gereği öncelikle çevresinde sonra da dünya genelinde meydana gelen gelişmeleri takip eden, sorgulayan, analiz eden ve sonuç çıkaran bireyler olması gerekliliğinden yola çıkarak bu çalışmada, günümüz Türkiyesinin en güncel konusu olan göç ve etkilerinin öğretim programlarında ve programlar çerçevesinde hazırlanan ders kitaplarındaki yansımaları incelenmiştir.

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği esas alınarak yapılan bu çalışmada; Türkiye'de Temel Eğitimde okutulan hayat bilgisi dersi 1.sınıf, 2.sınıf ve 3. sınıf, sosyal bilgiler dersi 7. sınıf, coğrafya dersi 10. sınıf ve 12. sınıf ile tarih dersi 9.sınıf, 10.sınıf ve 11. sınıf ders kitapları içerisindeki göç olgusu sarmal içerik düzenleme yaklaşımı çerçevesinde ele alınmıştır. Konu ders kitaplarındaki işleniş tarzının yanı sıra ilgili müfredattaki kazanımlar açısından da değerlendirilmiştir. Ayrıca kazanımlar dışında değerler boyutunda da değerlendirilmiştir.

İnceleme sonucunda müfredattaki kazanımlar ile ders kitabı içeriğinin uyumlu olduğu tespit edilirken, hem kapsam hem de kavramsal olarak eksiklikleri olduğu görülmüştür. Ülkenin hem uluslararası hem de ulusal göç ile ilgili mevzuatı, ilgili kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları gibi kapsam; şartlı mülteci, sığınmacı gibi kavramsal eksikliklerinin olduğu görülmüştür. Buna karşın Türkiye'de, eğitim yoluyla göç sorunlarına dirençli bir toplum oluşturmada kazanımların hem içerik hem de ders kitaplarına yansıyan rolü de çalışmada ayrıca ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Öğretimi, Göç, Öğretim Programı, Sarmal İçerik Düzenleme Yaklaşımı.

The Importance Of Education In Building Resilient Society (Migration)

Canan Seyhan [1,*] & Busenur Cemre Kılıç [2]

Abstract

Migration, the movement of people to spend the rest of their lives collectively or individually, is a complex phenomenon with many positive and negative impacts. This phenomenon, which began with the movements of primitive subsistence societies, has expanded and diversified to the present day. Depending on the nature of the migratory movements within the national borders, it has become a global phenomenon that has spread to neighboring countries that have crossed their borders. On the one hand, there are countries that regularly receive immigrants because their population structure and dynamics are deteriorating, on the other hand, there are countries that have to receive immigrants for humanitarian reasons, and on the other hand, there are countries that have lost their population and perhaps their influence. Therefore, the perspective of immigration may be different in different states. This forces states to develop and implement migration policies. Although society's response to immigration and immigrants is shaped by state policy, traditions, customs, and education also play an important role in this context. Education is the process of imparting knowledge and skills, as well as value judgments and state policies related to such phenomena, to students with an educational perspective. Migration in formal education is addressed through the achievements in the curricula and textbooks prepared in this direction. If it is preferred to deal with the details of teaching a phenomenon, it is necessary to look at the programs and textbooks. From this point of view, the main objective of education, which aims to acquire knowledge, skills and values through teaching and content, is to educate active citizens who are responsible for their country and nation most current issue of today's Turkey in the curricula and textbooks created under the programs have been studied, starting from the need for individuals to follow, question, analyze and draw conclusions from developments in their environment throughout the world.

In this study, based on the technique of document analysis, one of the qualitative research methods, the phenomenon of migration in the textbooks of 1st, 2nd, and 3rd grade for life skills, 7th grade for social studies, 10th grade for social studies, and 12th grade for social studies is evaluated. The subject was evaluated in terms of the learning style in the textbooks as well as the performance in the respective curriculum. In addition to performance, it was also evaluated in terms of values.

As a result of the study, it was found that the performance in the curriculum and the content of the textbook were compatible, while deficiencies were found in terms of both scope and concept. It was found that there are conceptual deficiencies such as the country's legislation on international and national migration, relevant institutions and organizations, and non-governmental organizations. On the other hand, the study also discusses the role of achievements reflected in both content and textbooks in creating a society resistant to migration problems through education in Turkey.

Keywords: Geography Teaching, Migration, Curriculum, Spiral Content Arrangement Approach.

Çocuk Dergilerinde Günümüz Dünya Sorunları

Şifa Nur Akbulut [1] & Ayşe Çağlar [2,*]

[1] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
ayse.akkurt@gop.edu.tr

Özet

Çocuklar son yıllarda dünya sorunlarıyla, bazen gündelik hayatlarında sevdiği bir sanatçıya ait bir röportajda, bazen okudukları bir dergi kapağında, bazen sosyal medyada, televizyonda, arkadaş sohbetinde, bazense okulda koronavirüs pandemisi nedeniyle yüzleşmek durumunda kalmıştır. Özellikle 2020 yılında hem yetişkinler hem de çocuklar birdenbire koronavirüs pandemisiyle karşılaşmış devamında yine depremler, yangınlar ve sellerle dünyanın sorunlarını daha fazla hissetmişlerdir. Bu durum dünyanın geleceği, sorunlarıyla ilgili meraka aynı zamanda bireylerin kendi gelecekleriyle ilgili kaygılara sebep olmuş olabilir. Bu noktada yaşadığımız zamanda günümüz dünya sorunlarının azımsanmayacak şekilde bireyleri ve toplumları etkilediği, gelecekte bizleri nelerin beklediği ve toplumların bu sorunlarla nasıl baş edeceği gibi konular oldukça önem kazanmıştır.

Ülkemizde pandemi sürecinde pek çok dergi evde kalan bireylerin okuyabilmeleri, rahatlıkla ulaşabilmeleri için ücretsiz olarak sunulmuştur. Çocuk dergileri de bunlardandır. Bu doğrultuda geleceğin yetişkinleri olan çocuklara sunulmuş bu dergilerin dünya sorunlarını merak eden, belki sorgulayan çocuklar için dünya sorunlarından bahsetmesi oldukça önemlidir. Bu dergilerde dünya ve dünya üzerindeki canlıların hayatını olumsuz yönde etkileyen olaylardan ve bu sorunlara ait çözüm önerilerinin sunulduğu temaların olması çocukların, yaşadıkları dünya üzerindeki sorunlardan haberdar olmalarını sağlayacak aynı zamanda bu sorunların çözümüne onların da dahil edilmesine katkı sağlayabilecektir.

Bu çalışmada, okul çağına yönelik çıkarılan çocuk dergilerinin kapak ve içeriklerinin günümüz dünya sorunları açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama kaynağını amaçlı örnekleme yöntemlerinden "ölçüt örnekleme" kullanılarak, 6-14 yaş grubuna yönelik, 2020 yılına ait, dijital olarak bedava ulaşabilir, her ay yayını olan, ölçütlerine uygun belirlenen beş farklı çocuk dergisinin 60 sayısı oluşturulmuştur. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre incelenen dergi kapaklarının %28.3'ünde günümüz dünya sorunlarına yönelik temaların yer aldığı ortaya çıkarılmıştır. Kapaklarda en çok kullanılan günümüz dünya sorunu hayvanların neslinin tükenmesi, hayvan haklarının vurgulandığı *"hayvan sorunları"*, ikinci sırada ise korona virüsün vurgulandığı *"salgın hastalıklar"* olduğu belirlenmiştir. Yine *"çocuk sorunları", "aşırı tüketim", "çevre sorunları", "iklim değişikliği", "şiddet", "teknolojik sorunlar", "sorunlara ait düzenlenen günler"* sırasıyla dergi kapaklarındaki diğer sorunlar olarak ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca dergi kapaklarında birden fazla günümüz dünya sorununa yer verildiği görülmüştür. Dergilerinde tüm konu ve konu başlıklarının ise %23.9'unda günümüz dünya sorunlarına yönelik konulara rastlanılmıştır. Konularda en fazla doğal sorunlara yer verildiği, doğal sorunları sırasıyla beşeri sorunların izlediği belirlenmiştir. Dergilerde en fazla değinilen doğal sorun, hayvan sorunlarıdır. Hayvan sorunlarından en çok "*hayvanların neslinin tükenmesi, gıda ve barınma sorunu, avlanma ve çöplerden dolayı yaşanan sorunlara"* değinilmiştir. Dergilerde beşeri sorunlardan en çok nüfus ile ilgili *salgın hastalıklar, kronik hastalıklar, bağımlılıklar, yoksulluk, açlık, çocuk sorunları, savaşlara* değinilmiştir. Günümüz dünya sorunlarıyla birlikte coğrafya öğretiminin öneminin daha fazla hissedildiği son yıllarda bu çalışmanın günümüz dünya sorunları ile yapılan çalışmalara çeşitlilik katacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Dergileri, Günümüz Dünya Sorunları, Coğrafya Öğretimi

Current World Problems In Children's Magazines

Şifa Nur Akbulut [1] & Ayşe Çağlar [2,*]

Abstract

In recent years, children have had to face world problems, sometimes in an interview with an artist they love in their daily lives, sometimes on the cover of a magazine they read, sometimes on social media, on television, in conversation with friends, and sometimes at school due to the coronavirus pandemic. Especially in 2020, both adults and children suddenly encountered the coronavirus pandemic, and they felt the problems of the world more with earthquakes, fires, and floods. This situation may have caused curiosity about the future of the world and its problems, as well as concerns about the future of individuals. At this point, the issues such as current world problems affect individuals and societies in a substantial way, what awaits us in the future and how societies will deal with these problems have gained importance.

In Turkey, many magazines were offered free of charge during the pandemic so that individuals who stayed at home could read and access them easily. Children's magazines are among them. In this direction, it is very important that these magazines, which are presented to the children who are the adults of the future, help them be curious about world problems. The fact that these magazines have themes that present the events that adversely affect the life of the living things in the world and the solutions to these problems will ensure that children are aware of the problems in the world they live in, and will also contribute to their inclusion in the solution of these problems.

This study aimed to examine the covers and contents of children's magazines for school-age children in terms of the current world problems. In the study, document analysis, one of the qualitative research data collection methods, was used. Criterion sampling, one of the purposeful sampling methods of the research was used as the sampling method. The magazines selected for this research were all published in 2020. Of all the magazines, 60 issues of five different children's magazines, which can be accessed free of charge, were published every month, and intended for the 6-14 age group were included in the study. Content analysis was used to analyze the data. According to the findings, it was revealed that 28.3% of the magazine covers examined included themes related to the current world problems. It has been determined that the most common current world problem used on the covers is the extinction of animals, "animal problems" in which animal rights are emphasized, and "epidemics" in which the coronavirus is emphasized in the second place. Again, "children's problems", "overconsumption", "environmental problems", "climate change", "violence", "technological problems", "important days organized for solving problems" emerged as other problems on the covers of the magazines, respectively. In addition, it was seen that more than one contemporary world problem was included on the covers of the magazines. In the magazines, 23.9% of all topics and subject headings were related to current world problems. It was determined that natural problems were mostly included in the subjects, and natural problems were followed by human problems, respectively. The most frequently mentioned natural problem in magazines is animal problems. Among the animal problems, mostly "extinction of animals, problems of food and shelter, hunting and problems experienced due to garbage" were mentioned. Among the human problems, most of the population-related epidemics, chronic diseases, addictions, poverty, hunger, child problems, and wars were mentioned in the magazines. In recent years, when the importance of geography teaching was felt more with current world problems, it was thought that this study would add diversity to the studies conducted with current world problems.

Keywords: Children's Magazines, Current World Issues, Geography Teaching

4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Coğrafya Kavramları

Emine Çetin [1], Mustafa Övünç Kurnaz [1] & Ayşe Çağlar [1,*]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
ayse.akkurt@gop.edu.tr

Özet

Coğrafya dağılışı yapılabilen her konuyu incelemektedir. İnceleme alanındaki şekilleri, yeryüzünde meydana gelen olgu ve olayları adlandırarak onların tanınmasını sağlamaktadır. Coğrafya içinde insan olan her şeyle ilgilidir ve fen bilimleri ve sosyal bilimler arasında köprüdür. Bu ilgi ve bilimler arası ilişki coğrafya öğretiminde fiziki, beşeri, ekonomik olgu ve olayları öğretirken, olaylar arası ve disiplinler arası ilişkileri açıklarken oldukça fazla sayıda kavram kullanılmasına sebep olmaktadır. Bu kavramlar coğrafya öğretiminin önemli bir parçasıdır. Kavramları tam olarak anlamayan öğrencilerin coğrafi olay ve olguları anlayabilmeleri, neden sonuçlarıyla bağ kurabilmeleri oldukça güçtür. Kavramlar coğrafya öğretiminde bu kadar önemliyken yapılan pek çok çalışma coğrafyanın ezber olarak algılandığını, öğrencilerin kavram yanılgıları yaşadıklarını, coğrafya öğretim programlarında kavram sayılarının çok fazla sayıda olduğunu ve kavram öğretimi sorunlarının olduğunu göstermektedir Öğrenciler bir kavramı ilk defa öğreniyorlarsa kavramın anlaşılmasının önemi oldukça büyüktür. Coğrafya öğretiminde ilk öğrenilen kavramlar sonraki öğrenilecek kavramlar açısından oldukça önemlidir. Coğrafya öğretiminde ilkokul ve ortaokuldaki coğrafya kavramlarının daha sonraki öğrenmeler için temel olduğu bilinmektedir. Bilindiği üzere ders kitapları hem öğretmenler hem de öğrencilerin başvuru kaynağı, derslerde kullandığı önemli materyaldir. Bu materyaldeki coğrafya konularına ilişkin coğrafya kavramlarının tespit edilerek somut olarak ortaya koyulması, sosyal bilgiler ve coğrafya öğretimine kaynak olması açısından önemlidir.

Bu çalışmada 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programına göre hazırlanan sosyal bilgiler 4. ve 5. sınıf ders kitaplarında yer alan coğrafya konularıyla ilgili kavramların belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Araştırma verilerini Eğitim Bilişim Ağı'nda yer alan Türkiye'de 2020-2021 eğitim-öğretim yılında kullanılan 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programına göre hazırlanan Milli Eğitim Bakanlığı'nın 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitapları oluşturmaktadır. Bu bağlamda iki adet ders kitabı incelenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İki akademisyen, iki sosyal bilgiler öğretmeni olmak üzere dört uzman görüşüne başvurulmuştur. Çalışma sonucunda 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan fiziki, beşeri ve ekonomik coğrafya kavramlarını kapsayan kavramlar listesi oluşturulmuştur. 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında kavram yoğunluğunun fazla olduğu, fiziki coğrafya kavramlarının daha fazla olduğu görülmüştür. Bütün öğrenme alanlarında coğrafya kavramlarına yer verildiği fakat coğrafya kavramlarının öğrenme alanları içerisine farklı oranlarda dağıldığı tespit edilmiştir. 4. ve 5. sınıflarda sosyal bilgiler ders kitaplarında coğrafya kavramların daha çok İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanında yoğunlaştığı görülmüştür. 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarındaki coğrafya ile ilgili kavramların oldukça fazla sayıda olduğu ve bu sebeple bu kavramların tümünün kazandırılmasının zor olacağı düşünülmektedir. Çalışma sonucunda ortaya çıkarılan kavram tablolarıyla öğretmen adayları ve öğretmenler için somut bir kaynak oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın sosyal bilgiler dersi öğretmen adayları ve öğretmenlerinin 4. ve 5. sınıf düzeyinde kavram öğretimini planlayabilmesi için faydalı olabileceği düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Kavramları, Sosyal Bilgiler, Coğrafya, Ders Kitabı, Kavram Öğretimi

Geography Concepts In The 4th And 5th Grade Social Studies Textbooks

Emine Çetin [1], Mustafa Övünç Kurnaz [1] & Ayşe Çağlar [1,*]

Abstract

The science of geography investigates everything that can be distributed on earth. By naming the shapes in the study area, the phenomena and events occurring on earth, it provides their recognition. Geography's interest is everything related to humans and it is the bridge between the natural sciences and the social sciences. This interest and inter-science relationship cause a large number of concepts to be used in teaching geography while teaching physical, human, economic facts and events, and explaining inter-events and interdisciplinary relations. These concepts are important parts of geography teaching. It is very difficult for students who do not fully understand the concepts to be able to understand geographical events and phenomena and to explain cause and effect relationships. While concepts are so important in geography teaching, many studies showed that learning geography is perceived as memorization, students have misconceptions, the number of concepts included in geography curricula is too high and there are problems with teaching concepts in geography lessons. If students are learning the concept for the first time, the importance of understanding this concept is highly important. Concepts learned first in geography teaching are very important in terms of concepts to be learned later. It is known that geography concepts in primary and secondary schools are the basis for further learning in geography teaching. As it is known, textbooks are the source of reference for both teachers and students and the important material they use in lessons. Identifying the geographical concepts in the textbooks by revealing the concepts concretely would be an important source for social studies and geography teaching.

This study aimed to determine the concepts related to geography subjects in the Social Studies 4th and 5th-grade textbooks prepared according to the 2018 Social Studies curriculum. In the study, document analysis, one of the qualitative research designs, was used. The research data consists of the 4th and 5th grade Social Studies textbooks of the Ministry of National Education, which were prepared following the 2018 Social Studies Curriculum in Turkey. These textbooks are used in the 2020-2021 academic year in the Education Information Network. In this context, two textbooks were examined. Content analysis was used to analyze the data. Four experts, two academicians and two social studies teachers were consulted. As a result of the study, a list of concepts covering physical, human, and economic geography concepts in 4th and 5th-grade social studies textbooks was created. .. It has been seen that the density of concepts in the textbooks is high and the concepts of physical geography have a bigger place. It has been determined that geography concepts are included in all learning areas, but geography concepts are distributed in learning areas at different rates. In the 4th and 5th grade Social Studies textbooks, geography concepts are mostly concentrated in the learning area of People, Places, and Environments. It is claimed that the concepts related to geography in the 4th and 5th-grade social studies textbooks are quite numerous and therefore it will be difficult for students to learn all of these concepts. Developing the concept tables as a result of the study, it was attempted to create a concrete resource for preservice and in-service teachers. It is discussed that this study could be useful for preservice and in-service social studies teachers to plan concept teaching at the 4th and 5th-grade levels.

Keywords: Geography Concepts, Social Studies, Geography, Textbook, Teaching Concepts

Özel Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Coğrafya Kavramına İlişkin Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Yoluyla İncelenmesi

Hilmi Demirkaya [1] & Mustafa Arslan [2]

[1] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Akdeniz Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Antalya Bilim ve Sanat Merkezi
mustafaarslan@live.at

Özet

Bu araştırmanın amacı, kelime ilişkilendirme testi yoluyla, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından genel zihinsel yetenek alanında özel yetenekli olarak tanılanmış olan ve bu kapsamda Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören ortaokul öğrencilerin Coğrafya kavramına ilişkin zihinsel, bilişsel yapılarını ortaya çıkarmaktır. Öğrenciler Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı ilkokullarda öğrenim görmekte iken, Özel Öğretim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yapılan ölçme işlemleri neticesinde genel zihinsel, müzik ve görsel sanatlar alanlarında özel yetenekli öğrenciler olarak tanılanmaktadır. Bu alanlarda özel yetenekli olarak tanılanan öğrenciler, ilkokul ikinci sınıf düzeyinden lise son sınıf düzeyine kadar, bilim ve sanat merkezlerinde, normal okul eğitimleri dışındaki zamanlarda öğrenim görmektedirler. Kelime ilişkilendirme testleri sosyal ve fen alanları başta olmak üzere birçok bilim dalında akademik çalışmalarda kullanılmaktadır. Kelime ilişkilendirme testleri bireylerin bilişsel yapısını ve bu yapı içerisinde bulunan kavramların arasındaki bilgi temelli bağları çözmek, uzun süreli hafızadaki kavramların, kelimelerin arasındaki ilişkilerin yeterli ve anlamlı olup olmadığını tespit etmek için kullanılan bir yöntemdir. Özel yetenekli bireyler, yaşıtlarına göre daha hızlı öğrenen; yaratıcılık düzeyleri sanat ve liderlik için yüksek kapasiteye sahip olan, akademik yetenekleri üst derece de bulunan, soyut fikirleri anlama ve algılama becerileri yüksek, bağımsız hareket edebilen ve yüksek performans sahibi bireylerdir. Ülkemizin ve dünyanın geleceği için büyük önem arz eden bu bireylerin, çevrelerini ve yaşadıkları dünyayı algılama şekillerinin ortaya çıkarılması önemlidir. Bu amaçla yapmış olduğumuz çalışma nitel araştırma yöntemine göre yapılmış ve tarama modelinde betimsel bir araştırma olarak hazırlanmıştır. Araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılında yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Akdeniz Bölgesi'nde yer alan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı bir Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenim gören 100 özel yetenekli öğrenci ile oluşturulmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan Kelime İlişkilendirme Testi kullanılmıştır. Uygulama süreci içerisinde, öğrencilere "Coğrafya" anahtar kavramı verilmiş ve öğrencilerin bu kavram hakkında zihinlerinde çağrışan kelimeleri, sözcükleri, kendilerine verilen belirli bir süre içerisinde, uygun boşluklara yazmaları istenmiştir. "Coğrafya" kavramı hakkında özel yetenekli öğrencilerin bilişsel yapılarında oluşan ve onlar tarafından yazılan bu kelimelerin, sözcüklerin, verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yöntemi uygulanmıştır. Ayrıca kelime ilişkilendirme testi içerisinde öğrencilerden "Coğrafya" kavramı ile ilgili bir cümle kurmaları istenmiştir. Öğrencilerin kurmuş oldukları ilgili cümleler, içerdikleri anlamlara ve özelliklere göre sınıflandırılmış, analiz edilmiştir. Katılımcıların coğrafya anahtar kavramı için vermiş oldukları yanıtlar tek tek incelenerek, verilen cevaplar için bir frekans tablosu oluşturulmuştur. Frekans tablosundaki veriler değerlendirilmiş ve öğrencilerin bilişsel yapılarını ortaya koyan kavram ağları oluşturulmuştur. Genel zihinsel yetenek alanında özel yetenekli olarak tanılanmış olan ortaokul öğrencilerinin Coğrafya kavramına ilişkin bilişsel yapıları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kelime İlişkilendirme Testi, Özel Yetenekli Öğrenciler, Coğrafya.

Examining the Cognitive Structures of Gifted Secondary School Students Regarding the Concept of Geography by Using the Word Association Test

Hilmi Demirkaya [1] & Mustafa Arslan [2,*]

Abstract

The aim of this research is to reveal the mental and cognitive structures of the middle school students, who were identified as gifted in the field of general mental ability by the Ministry of National Education, and who studied at the Science and Art Center in this context, regarding the concept of geography, through the word association test. While the students are studying in primary schools affiliated to the General Directorate of Basic Education of the Ministry of National Education, they are identified as gifted students in the fields of general mental, musical and visual arts as a result of the measurement procedures carried out within the General Directorate of Special Education and Guidance Services. Students who are identified as gifted in these fields are educated in science and art centers from the second year of primary school to the last year of high school at times other than their normal school education. Word association tests are used in academic studies in many branches of science, especially in social and science fields. Word association tests are a method used to solve the cognitive structure of individuals and the knowledge-based connections between the concepts in this structure, to determine whether the relationships between the concepts and words in long-term memory are sufficient and meaningful. Gifted individuals learn faster than their peers; they are individuals with a high level of creativity, high capacity for art and leadership, high academic abilities, high ability to understand and perceive abstract ideas, act independently and have high performance. It is important to reveal the way these individuals perceive their environment and the world they live in, which is of great importance for the future of our country and the world. For this purpose, our study was carried out according to the qualitative research method and was prepared as a descriptive research in the scanning model. The research was carried out in the 2021-2022 academic year. The study group of the research was formed with 100 gifted students studying in a Science and Art Center affiliated to the General Directorate of Special Education and Guidance Services of the Ministry of National Education in the Mediterranean Region. The Word Association Test prepared by the researchers was used as a data collection tool in the study. During the application process, the key concept of "Geography" was given to the students and the students were asked to write the words that came to mind about this concept in the appropriate spaces within a certain time given to them. The descriptive analysis method was applied in the analysis of these words, words and data formed in the cognitive structures of gifted students about the concept of "geography" and written by them. In addition, within the word association test, students were asked to make a sentence about the concept of "Geography". The related sentences formed by the students were classified and analyzed according to their meanings and features. The answers given by the participants for the key concept of geography were examined one by one, and a frequency table was created for the answers given. The data in the frequency table were evaluated and concept networks were created that reveal the cognitive structures of the students. The cognitive structures of the secondary school students, who were diagnosed as gifted in the field of general mental ability, regarding the concept of geography were examined.

Keywords: Word Association Test, Gifted Students, Geography.

Coğrafya, Kimlik ve Vatandaşlık: Coğrafya Öğretim Programları Üzerine Bir Analiz

Zafer Kuş [1] & Hilal Mert [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
h.mert@ahievran.edu.tr

Özet

Kimlik insanların doğuşu ile birlikte içinde bulunulan sosyal, siyasal ve coğrafi yapıya bağlı olarak kişinin kendini tanımlama durumudur. Kimlik en genel anlamıyla, bireyin bütün özelliklerini kapsar; hem kişinin kendisini nasıl gördüğü, hem de toplum açısından nasıl görüldüğü, kimlik kavramıyla doğrudan ilişkili konulardır. Bu açıdan kimlik, "benliğin" nasıl tanımlandığına ve başkalarıyla bağlantılı olarak nasıl sınıflandırıldığına da işaret etmektedir.

Ancak kimlik kavramı o kadar geniş ve değişik anlamları olan bir kavramdır ki tek bir tanımla sınırlı kalması mümkün değildir. Bundan dolayı geçmişten günümüze kimlik kavramına ilişkin birçok tanımlama yapılmıştır. Kimliğe ilişkin ayrıca birçok sınıflama da yer almaktadır. Kimliğin bu geniş etki alanından dolayı farklı disiplinlerin çalışma alanı içerisinde yer aldığı görülmektedir. Dolayısıyla kimlik kavramını ifade ederken sosyoloji, psikoloji, hukuk, felsefe, tarih, coğrafya, siyaset bilimi ve vatandaşlık gibi alanların çalışma alanı içerisinde olduğunu söylemek gerekir. Bu sosyal bilim alanları içerisindeki araştırma konularının birçoğu kimlik kavramı ile ilişkili konulardır. Her bir alan kendi araştırma sınırlılıkları içerisinde kimlik kavramını ele almaktadır. Kimlik oluşumuna etki eden kent, bölge, ülke, coğrafi konum, kıta, yarım küre gibi birçok kavram doğrudan coğrafya biliminin araştırma alanı içerisindedir.

Fransız İhtilalinden bu yana ulus-devletlerin inşasında eğitim, vatandaşlara istenilen kimliğin kazandırılmasında en büyük araçlardan biri olagelmiştir. Okulda verilen eğitim aracılığıyla devlet ideolojisi veya mevcut dönemin ideolojisi vatandaşlara meşru bir yol ile verilmeye çalışılmıştır. Kimlik inşasında, ülkelere ve dönemlere göre farklılık gösterse de, her dönemde eğitim sistemi içerisinde bazı dersler ön plana çıkmıştır. Türkiye açısından düşünüldüğünde bu derslerin başında tarih, coğrafya, vatandaşlık, sosyal bilgiler gibi dersler gelmektedir. Osmanlı Devleti sona erip yeni Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kurulması ile birlikte bu dersler aracılığıyla bir kimlik inşası oluşturulmaya çalışılmıştır. Dönemlere göre bazı farklılıklar olsa da bu derslerin her birisinde kimlik inşasına yönelik hedefler belirlenmiştir. Bu bağlamda vatandaşlar devletine olan aidiyet duygularını eğitim ile okullarda öğrenmekte ve buna uygun kimliği inşa etmektedir. Modern dönemle birlikte vatandaşlar devletin sahip olduğu ideolojiyi eğitim ile içselleştirerek siyasal iktidarın varlığının devamı için en önemli aktörler olarak görülmüştür. Kimlik inşasına yönelik olarak tarih, sosyal bilgiler ve vatandaşlık ders kitapları, öğretim programlarına ilişkin literatürde çok sayıda çalışma yer almaktadır. Ancak coğrafya dersine ilişkin olarak kimlik inşasına yönelik sınırlı sayıda çalışma yer almaktadır. Bu araştırmanın temel amacı, 2005 ve 2018 ortaöğretim coğrafya öğretim programının kimlik ve vatandaşlık inşası açısından incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2005 ve 2018 coğrafya öğretim programları oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında doküman incelemesi kullanılacak ve veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilip bulgular sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Kimlik, Vatandaşlık, Öğretim Programı.

Geography, Identity and Citizenship: An Analysis of the Geography Curriculum

Zafer Kuş [1] & Hilal Mert [1]

Abstract

Identity is the state of self-identification of the person depending on the social, political and geographical structure of the birth of people. Identity, in its most general sense, encompasses all the characteristics of the individual; Both how a person sees himself and how he is seen in terms of society are issues directly related to the concept of identity. In this respect, identity also refers to how the "self" is defined and classified in relation to others.

However, the concept of identity is such a broad and diverse concept that it cannot be limited to a single definition. Therefore, many definitions have been made regarding the concept of identity from past to present. There are also many classifications of identity. Due to this wide area of influence of identity, it is seen that different disciplines are included in the field of study. Therefore, while expressing the concept of identity, it should be said that fields such as sociology, psychology, law, philosophy, history, geography, political science and citizenship are in the field of study. Many of the research topics within these social science fields are related to the concept of identity. Each field deals with the concept of identity within its own research limitations. Many concepts such as city, region, country, geographical location, continent, hemisphere that affect the formation of identity are directly in the research field of geography.

In the construction of nation-states since the French Revolution, education has been one of the biggest tools in gaining the desired identity to the citizens. Through the education given at the school, the state ideology or the ideology of the current period was tried to be given to the citizens in a legitimate way. In identity construction, although it differs according to countries and periods, some courses have come to the fore in the education system in each period. When considered in terms of Turkey, these courses come first, such as history, geography, citizenship, and social studies. With the end of the Ottoman Empire and the establishment of the new Republic of Turkey, an identity construction was tried to be formed through these lessons. Although there are some differences according to the periods, goals for identity construction have been determined in each of these courses. In this context, citizens learn their sense of belonging to the state through education in schools and build an appropriate identity accordingly. With the modern period, citizens have been seen as the most important actors for the continuation of the existence of political power by internalizing the ideology of the state with education. There are many studies in the literature on history, social studies and citizenship textbooks and curricula for identity construction. However, there are a limited number of studies on identity construction related to the geography course. The main purpose of this research is to examine the 2005 and 2018 secondary education geography curriculum in terms of identity and citizenship construction. Case study, one of the qualitative research designs, will be used in the research. The study group of the research consists of 2005 and 2018 geography curricula. Document analysis will be used in the collection of data and the data will be analyzed by content analysis method and the findings will be presented.

Keywords: Geography, Identity, Citizenship, Curriculum.

Covid-19 Salgını Döneminde Coğrafya Öğretmenlerinin Ders Dışı Zamanlarını Değerlendirme Yöntemlerinin İncelenmesi

Ziya İnce [1,*], M.mücahit Yentür [2] & Vedat Şahin [1]

[1] Coğrafya Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
[2] Şişli Milli Eğitim Müdürlüğü Milli Eğitim Bakanlığı
zince@nku.edu.tr

Özet

Bir sağlık krizi olmasına karşın salgın, ülke ekonomileri ile beraber eğitimi de büyük oranda etkilemiştir. Covid-19 salgını ile beraber eğitim kurumları uzaktan eğitim faaliyetlerine hız verilmiş okullarda uzaktan eğitime geçilmiştir. Salgının aniden ortaya çıkması ve hızlı bir şekilde yayılması sonucu birçok eğitimci, çevrimiçi eğitim, materyal ve eğitim teknolojileri konusunda zorluklarla karşı karşıya kalmıştır. Uzaktan eğitimde temel iletişim teknolojilerine sahip olanlar ve sahip olmayanlar arasında bilgiye ulaşma açısından bazı eşitsizliklerin de olduğu bir çok araştırma ile görülmüştür. Bu çalışmada, Covıd-19 salgını döneminde coğrafya öğretmenlerinin ders dışı zamanlarını nasıl değerlendirdikleri araştırılmıştır. Çalışmaya, coğrafya öğretmenlerinin salgın sürecinde öğretim dışında evde harcadıkları zamanlarında yaptıkları faaliyetler konu edilmiştir. Bu çalışmanın coğrafya öğretmenlerinin salgın döneminde ders dışı zamanlarını değerlendirme yöntemlerini inceleme açısından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmada temel olarak nicel araştırma yöntemi ve tarama deseni kullanılmıştır. Literatür taraması yapıldıktan sonra araştırma verilerinin toplanması için coğrafya öğretmenlerinin ders dışında neler yaptığının incelenmesi amacıyla iki bölümden oluşan bir form oluşturulmuştur. Formun ilk bölümünde demografik bilgiler yer alırken ikinci bölümünde Covid-19 salgını döneminde coğrafya öğretmenlerinin ders dışı zamanlarını değerlendirme yöntemlerinin neler olduğunu inceleyen bir soru yer almaktadır. Çevrim içi olarak coğrafya öğretmenlerine ulaştırılan form coğrafya öğretmenleri tarafından gönüllü olarak doldurulmuştur. Araştırma grubunu İstanbul'un farklı sosyo-ekonomik özelliklere sahip ilçelerinde görev yapan ve gönüllü olarak araştırmaya katılan 324 coğrafya öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma verilerinin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Coğrafya öğretmenlerinden elde edilen veriler sınıflandırılmış, frekans ve yüzdelik puanlar bakımından incelenerek tabloya dökülmüştür.

Araştırma sonuçlarına göre coğrafya öğretenlerinin Covid-19 salgını döneminde okula gitmeyip derslerini evden verdiklerinde ve evde geçirdikleri boş zamanlarında neler yaptıkları konusunda büyük bir çeşitlilik görülmektedir. Bu konuda öğretmenlerin görüşleri kategorilere göre sınıflandırıldığında kitap okuma, ev işlerine yardım etme, tv seyretme, elektronik araçlardan video izleme, spor ve egzersiz faaliyetleri yapma, elektronik araçlardan arkadaşlar ve akrabalar ile görüşmelerin yapılan faaliyetler arasında olduğu görülmüştür. Bunun dışında az da olsa; ders içerikleri üretme, proje yazma, kişisel gelişim kurslarına katılma, animasyon üretme, çocuk bakımı, şiir yazma, okulda idari işler yapma, sokak hayvanatlarını besleme, evde tamir işleri yapma ve video çekimi gibi uğraşlar sıralanmıştır. Bu bakımdan derslerini uzaktan eğitim yöntemi ile veren coğrafya öğretmenlerinin bu yeni duruma alışma ve uyum sağlamada başarılı olduğu söylenebilir. Coğrafya öğretmenleri evde zaman geçirdiklerinde, zamanlarını ders dışında kişisel, mesleki ve akademik gelişimleri için harcadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda coğrafya öğretmenlerinin ders dışındaki faaliyetleri; kişisel, mesleki ve akademik gelişimlerine katkı sağlayacağı gibi eğitim sisteminin gelişimine, öğrencilerin faydalanmasına, sosyal hayatın renklenmesine ve ülke ekonomisine katkı sağlayacak türden, çeşitli ve faydalı olduğu söylenebilir. Bu veriler ve sonuçlar doğrultusunda coğrafya öğretmenlerine Web tabanlı içerikler geliştirmeleri amacıyla eğitim verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Salgını, Coğrafya Öğretmenleri, Ders Dışı Zaman, Coğrafya Eğitimi

Investigation of Geography Teachers' Methods of Evaluating Out of Class Time During the Covid-19 Pandemic Period

Ziya İnce [1,*], M.mücahit Yentür [2] & Vedat Şahin [1]

Abstract

Despite being a health crisis, the epidemic has greatly affected the country's economies as well as education. With the Covid-19 epidemic, educational institutions accelerated their distance education activities, and distance education was started in schools. As a result of the sudden emergence and rapid spread of the epidemic, many educators have faced difficulties in online education, materials and educational technologies. It has been seen in many studies that there are some inequalities in terms of accessing information between those who have and those who do not have basic communication technologies in distance education. In this study, it was investigated how geography teachers evaluated their extracurricular time during the Covid-19 epidemic. The study was focused on the activities of geography teachers during the epidemic, during the time they spent at home outside of teaching. It is thought that this study will contribute to the field in terms of examining the methods of evaluation of geography teachers' extracurricular time during the epidemic period.

In this research, quantitative research method and scanning design were used as the basis. After the literature review, a form consisting of two parts was created in order to examine what geography teachers do outside of the classroom in order to collect the research data. While demographic information is included in the first part of the form, in the second part there is a question examining the methods of evaluating the extracurricular time of geography teachers during the Covid-19 outbreak. The form, which was delivered to geography teachers online, was voluntarily filled by geography teachers. The research group consisted of 324 geography teachers working in districts of Istanbul with different socio-economic characteristics and participating in the research voluntarily. Descriptive analysis was used in the analysis of the research data. The data obtained from the geography teachers were classified, examined in terms of frequency and percentage points and put into a table.

According to the results of the research, there is a great diversity in what geography teachers do during the Covid-19 epidemic, when they do not go to school and give their lessons from home and what they do in their spare time at home. When teachers' opinions on this subject were classified according to categories, it was seen that reading books, helping with housework, watching TV, watching videos from electronic devices, doing sports and exercise activities, and meeting with friends and relatives from electronic devices were among the activities. Apart from this, albeit a little; occupations such as producing course content, writing projects, participating in personal development courses, producing animation, child care, writing poetry, doing administrative work at school, feeding street animals, doing home repairs and shooting videos are listed. In this respect, it can be said that geography teachers who give their lessons with the distance education method are successful in getting used to and adapting to this new situation.

When geography teachers spend time at home, it emerges that they spend their time outside of the classroom for their personal, professional and academic development. In this context, it can be said that the activities of geography teachers outside the classroom will contribute to their personal, professional and academic development, as well as contributing to the development of the education system, the benefit of students, the coloring of social life and the country's economy. In line with these data and results, training can be provided for geography teachers to develop Web-based content.

Keywords: Covid-19 Pandemic, Geography Teachers, Extracurricular Time, Geography Education.

John Dewey'nin Yaklaşımıyla Coğrafya Eğitiminde Yöntem

Vedat Şahin [1] & Ziya İnce [1,*]

[1] Coğrafya Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
zince@nku.edu.tr

Özet

John Dewey (1859-1952) sadece eğitim üzerine eserler vermemiş çok farklı konular üzerine kitaplar yazmıştır. Demokrasi, ahlak, deneyim, özgürlük, coğrafya, din, doğa, eğitim felsefesi gibi birçok konu hakkındaki düşüncelerine eserlerinde yer vermiştir. Dewey, eğitim felsefesi olarak faydacılığı esas almış ve deneyciliği benimsemiştir. Ayrıca öğrenciyi merkeze alan bir eğitim yaklaşımı ve öğrenmede etkin yöntemlerin kullanılması savunmuştur. Bunun yanında problem çözmeye dayalı yöntemlerle eğitim yapılmasını dile getirmiştir. Bu yönüyle Dewey bireyin merkeze yerleştirilerek öğretimin yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Dewey, sadece bilgilerin aktarıldığı ve öğrencilerin edilgen durumda kaldığı eğitim anlayışına karşı çıkmıştır. Buna karşılık eğitimin hayatın bir parçası olmasını ve hayattan kopuk bir eğitim yapılmamasını savunur. Dolasıyla etkili bir eğitim gerçekleşebilmesi için konuların gerçek yaşama hitap etmesi gerektiğini ifade eder.

Bir eğitimci olarak Dewey, öğretimin nasıl yapılacağı ve neler öğretilmesi gerektiği üzerinde durduğu gibi coğrafya eğitiminin de önemini dile getirmiştir. Bu bağlamda Dewey, örneğin coğrafya eğitiminin ayrılmaz parçalarından olan deneyime dayalı öğrenme prensibi üzerinde önemle durmakta ve faydasına yer vermektedir. Bu çerçevede coğrafya dersinin doğal ve fiziksel olaylara önem verdiğini ve bu yönüyle faydalı olduğunu ifade etmektedir.

Dewey, sosyal bilgiler öğretimi bağlamında coğrafya derslerine büyük önem vermiş ve öğretim metotları üzerinde durmuştur. Aslında Dewey, coğrafya dahil birçok bilimin öğretilmesinde yöntemin önemine vurgu yapmıştır. Bu bağlamda, öğretimin ilk aşamasında konuların günlük yaşamın deneyimlerine dayanmasını önemsemiştir. Ona göre ister tarih, ister coğrafya veya doğa bilimlerinden biri olsun, öğrenim olarak adlandırılabilecek her şey, başlangıçta sıradan yaşam deneyimi kapsamına giren temel malzemelerden türetilmelidir. Diğer yandan coğrafya dersinin ansiklopedik bilgi yığını haline dönüşmesinden uzak tutulmalıdır. Düşünmenin boşlukta devam edemeyeceği ve ancak gerçeklerle ilgili bilgilere dayanması yoluyla ve çıkarımlar yapılarak elde edilebileceğini belirtir. Öğrenmede ise kademeli bir işleyişin olduğunu ifade eder. Basitten karmaşığa giden bir yol izlenmesi ve zamanla genellemelerin, sınıflandırmaların ve mantıksal çıkarımların elde edileceğini ortaya koyar. Bu bağlamda coğrafya ile ilgili başta tanımlar verilmesi ve sonra bilimdeki gelişmelere bağlı olan çeşitli soyut terimler ve tanımların tek tek öğretilmesine geçilmesi gerektiğini savunur. Yani önce basit birimlerden başlayarak daha karmaşık olanlara doğru gidilmesini savunur. Bundan maksat ise zihnin yalnızca önemli bilgiler edinmesi değil, aynı zamanda mantıksal alışkanlıklar elde etmek için yavaş yavaş hazır mantıksal tanımlara, genellemelere ve sınıflandırmalara uyum sağlamasıdır.

Dewey, yakından uzağa ilkesinin coğrafya öğretimi açısından gerekliliği üzerinde önemle durur. Yakın çevreden edinilen bilgilerin insanın düşünme ufkunu açacağını savunur. Bu anlamda, analizin senteze yol açacağını; sentez ise analizi mükemmelleştireceğini belirtir.

Dewey'nin eğitim anlayışı ve bu çerçevede coğrafya eğitimine uygulanabilecek düşüncelerinin ele alındığı bu çalışma bir literatür taraması şeklinde yapılmıştır. Bu bağlamda öncelikle Dewey'in eserleri incelenmiştir. Bunun yanında konu üzerine yapılmış araştırmalar gözden geçirilmiş ve çalışmada kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, John Dewey, Coğrafya Eğitiminde Yöntem

Method in Geography Education with John Dewey's Approach

Vedat Şahin [1] & Ziya İnce [1,*]

Abstract

John Dewey (1859-1952) not only wrote works on education but also wrote books on many different subjects. He has included his thoughts on many issues such as democracy, morality, experience, freedom, geography, religion, nature, and educational philosophy. Dewey took utilitarianism as a philosophy of education and adopted empiricism. He also advocated a student-centered educational approach and the use of effective methods in learning. Furthermore he stated that education should be done with methods based on problem solving. In this respect, Dewey emphasized that education should be done by placing the individual in the center. Dewey opposed the understanding of education in which only information is transferred and students remain passive. On the other hand, he advocates that education should be a part of life and that education should not be disconnected from life. Therefore, it states that in order for an effective education to take place, the subjects must address real life.

As an educator Dewey, emphasized the importance of geography education as well as how teaching should be done and what should be taught. In this context, Dewey lays emphasis on the experiential learning principle, which is an integral part of geography education, for example. In this context, he states that the geography course gives importance to natural and physical events and is beneficial in this respect.

Dewey, gave great importance to geography lessons in the context of social studies teaching and emphasized teaching methods. In fact, Dewey emphasized the importance of method in teaching many sciences, including geography. In this context, in the first stage of teaching, it is important that the subjects are based on the experiences of daily life. According to him, anything that can be called learning, whether in history, geography, or the natural sciences, must initially be derived from the basic materials that fall within the scope of ordinary life experience. On the other hand, it should be kept away from the transformation of the geography course into an encyclopedic pile of information. It states that thinking cannot continue in a vacuum and can only be achieved by making inferences and relying on information about facts. It means that there is a gradual process in learning. It reveals that following a path from the simple to the complex, and over time, generalizations, classifications and logical inferences will be obtained. In this context, regarding geography; He argues that firstly, definitions should be given and then various abstract terms and definitions depending on the developments in science should be taught one by one. In other words, it advocates starting from simple units and moving towards more complex ones. The purpose is that the mind not only acquires important information, but also gradually adapts to ready-made logical definitions, generalizations and classifications in order to acquire logical habits.

Dewey emphasizes the necessity of the close-away principle in terms of geography teaching. He argues that the information obtained from the immediate environment will open the human's thinking horizon. In this sense, it states that analysis will lead to synthesis, while synthesis will perfect the analysis.

This study, which deals with Dewey's understanding of education and his ideas that can be applied to geography education in this framework, was conducted as a literature review. In this context, first of all, Dewey's works were examined. In addition, studies on the subject were reviewed and used in the study.

Keywords: Geography Education, John Dewey, Method in Geography Education

Türk ve Yabancı Uyruklu Lise Öğrencilerinin Yerel Coğrafya Bağlamında Mekânı Algılama Becerileri

Hüseyin Duygu [1,*] & Hilmi Demirkaya [2]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Alanya Doğa Koleji
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi
huseyin-duygu@hotmail.com

Özet

Coğrafya; eskiçağdan beri birçok bilim insanı tarafından farklı şekillerde tanımlansa da genel manada insan ile doğanın ilişkisini, bu ilişkinin nedenlerini, sonuçlarını ve dağılışını inceleyen bir bilimdir. İnsanlar günlük hayatta genellikle yerel/yakın çevrelerinde yaşarlar. Bu anlamda bireyler öncelikle yerel çevrelerinin, sonra da tüm dünyanın doğal ve beşeri özelliklerini iyi tanıyabilmek için sıklıkla coğrafya bilimine başvurmaktadırlar. Coğrafya biliminin konularında yer alan uluslararası ve ulusal göç hareketleri ile günümüzde insanlar için dünya "küçük bir köy" haline gelmiştir. Göç ile özellikle ülkelerarası yaşam alanı değiştiren insanlar için yeni yerleşilen mekanın fiziksel ve beşeri unsurlarının algılanması ve öğrenilmesi büyük önem arz etmektedir. İnsanların uluslararası göç ile yer değiştirmeleri sonucunda çok kültürlü toplum ve eğitim ortamları meydana gelmektedir. Coğrafya eğitimi de öğrencilerin öncelikle hayatlarını sürdürdükleri yakın çevrelerindeki, şehirlerindeki, ülkelerindeki ve tüm dünyadaki doğal ve beşeri unsurları tanımalarını sağlayan bir disiplindir. Öğrencilerin yakın çevrelerinden dünya coğrafyasına kadar var olan tüm doğal ve beşeri değerleri koruyarak geçmişten geleceğe aktarmayı öğrenmelerini sağlamak da coğrafya eğitiminin temel amaçlarındandır. Bu noktada göç yaşamış öğrencilere coğrafya eğitimi ile yeni yaşam alanlarının tanıtılması ve öğretilmesi gerekmektedir. Böylece bu öğrenciler ileride o coğrafyanın ve toplumun, çevresini ve doğasını bilen, seven, koruyan ve gelecek nesillere aktaran vatandaşları olacaklardır. Bu çalışma, yabancı uyruklu ve Türk lise öğrencilerinin öncelikle yakın çevrelerini ve daha sonra da yeni yerleştikleri şehirlerini ve ülkelerini nasıl ve ne derece tanıdıklarını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında Akdeniz Bölgesinde, yabancı uyruklu vatandaşların yoğun olarak yerleştikleri bir şehirde faaliyet gösteren bir özel okulda öğrenim gören lise öğrencileri ile gerçekleştirilecektir. Araştırmada temel nitel araştırma yöntemi kullanılacaktır. Araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu yazılı ve sözlü sorular öğrencilere yöneltilecektir. Yine araştırmacı tarafından geliştirilen harita üzerinde yakın çevreden uzağa çeşitli yollar, doğal ve tarihi mekanlar, hava alanları, limanlar, tarım alanları vb. öğrencilere sorularak yaşadıkları coğrafyayı ne kadar tanıdıkları tespit edilmeye çalışılacaktır. Elde edilen bulgular üzerinden yabancı uyruklu öğrenciler ile Türk öğrencilerin yakın ve uzak çevrelerinde mekanı algılama seviyelerinde ne gibi farklılıklar olduğu ortaya konulmaya çalışılacaktır. Elde edilen bulgulardan hareketle özellikle çevresel mekanları algılamada güçlük çeken öğrenciler tespit edilerek ailesi ve öğretmenleri tarafından desteklenebilecektir. Bu çalışma yabancı uyruklu öğrenciler ile Türk öğrencilerin çevresel mekanı algılama yeterliliklerini tespit ederek diğer şehirlerdeki veya ülkelerdeki öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik bir örnek teşkil edebilecektir. Bu anlamda coğrafya eğitimine, ailelerin çocuklarına çevreyi öğretme konusundaki uygulamalarına katkı sağlaması beklenmektedir. Bu konuda anaokulu, ilkokul ve ortaokul seviyelerinde de Türk ve yabancı uyruklu öğrencilerin coğrafi mekanları algılama becerileri tespit edilebilir. Böylece konu ile ilgili çalışmalar arttıkça coğrafya eğitiminin güncelleme ihtiyaçları da tespit edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Lise Coğrafya Eğitimi, Yabancı Uyruklu Öğrenciler, Mekanı Algılama Becerisi, Yerel Coğrafya

Space Perception Skills of Turkish and Foreign High School Students in the Context of Local Geography

Hüseyin Duygu [1,*] & Hilmi Demirkaya [2]

Abstract

Geography, although it has been defined in different ways by many scientists since ancient times, is a science that examines the relationship between man and nature in general, the causes, consequences and distribution of this relationship. People generally live in their local environment in daily life. In this sense, individuals often refer to the science of geography in order to get to know the natural and human characteristics of their local environment and then the whole world. With the international and national migration movements in the subjects of geography science, the world has become a "small village" for people today. It is of great importance to perceive and learn the physical and human elements of the newly settled place, especially for people who change their living space internationally with migration. As a result of such displacement of people due to international migration, multicultural society and multicultural educational environment are formed. Geography is a discipline that enables students to get to know the natural and human elements in their immediate surroundings, cities, countries and the whole world. One of the main purposes of geography is to ensure that students learn to preserve all the natural and human values that exist from their immediate environment to the world geography and transfer them from the past to the future. At this point it is necessary to introduce and teach geography of new living spaces to students who have experienced migration. Thus, these students will become citizens of that geography and society; they will know, love, protect and transfer their environment and nature to future generations. This study aims to determine how and to what extend foreign and Turkish high school students get to know first their immediate surroundings and then the cities and countries where they have newly settled. The research will be carried out in the 2021-2022 academic year with high school students studying in a private school, operating in a city of the Mediterranean Region where foreign citizens are heavily settled. Basic qualitative research method will be used in the research. Open-ended written and oral questions developed by the researcher will be directed to the students. It will be tried to determine how well the students know the geography of the place they live in by asking them the questions on the map developed by the researcher, showing various roads, natural and historical places, airports, ports, agricultural areas, etc. Through the findings, it will be tried to reveal what kind of differences there are in the perception levels of foreign students and Turkish students, considering their close and distant environment. Based on the findings, students who have difficulties in perceiving environmental spaces will be identified and supported by their families and teachers. This study will set an example for the needs of students in other cities or countries by determining the competence of foreign students and Turkish students to perceive environmental space. In this sense, it is expected to contribute to geography education and the practices of families in teaching their children about the environment. In this regard, perception skills of Turkish and foreign students at kindergarten, primary and secondary school levels can be determined. Thus, as the studies on the subject increase, the update needs of geography education can be determined.

Keywords: High School Geography Education, Foreign Students, Space Perception Skill, Local Geography

Günümüz Coğrafya Eğitiminde Öğretmenlerin En Sık Kullandığı Öğretim Yöntemine Yönelik Değerlendirme

Ramazan Çimen

Coğrafya Eğitimi Konya Meram Fen Lisesi
cimenramazan@gmail.com

Özet

Coğrafi olay denilince ilk akla gelen bilim olan coğrafya; insan yaşamının merkezinde yer almaktadır. Bu özelliği ile "sınavlara ve sınıflara sığdırılmış bir bilim" olmaktan çıkmıştır. Bu nedenle yapılan araştırma, günümüzde her geçen gün daha da önemli hale gelen coğrafya eğitiminin öğrencilere ve bireylere daha etkili ve kalıcı biçimde aktarılması, ideal bir coğrafya eğitiminin nasıl olması gerektiğinin ortaya konulması gibi hususlarının irdelenmesi bakımından önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı; lise coğrafya öğretmenlerinin coğrafya eğitiminde en sık kullandıkları öğretim yöntemini tespit etmek ve bu yöntemin coğrafya eğitimindeki rolünü değerlendirmektir. Çalışma bu amaç doğrultusunda 2017-2018 Eğitim öğretim yılında kolay ulaşılabilir olması nedeniyle random olarak belirlenen Konya, İzmir, Antalya, İstanbul ve İzmir'de gerçekleştirilmiştir. 508 coğrafya öğretmenine uygulanan anket sonuçları bilgisayar ortamında Microsoft Excel ve Microsoft Word programları ile analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Bu araştırmada hem "nitel" hem de "nicel" verilere yer verildiğinden "Günümüz Coğrafya Eğitiminde Öğretmenlerin En Sık Kullandığı Öğretim Yöntemine Yönelik Değerlendirme" yapmak ve yorumlamak amacıyla "karma" araştırma yöntemi ve "açıklayıcı desen" kullanılmıştır.

Coğrafya eğitiminde anlatım, gezi gözlem, soru cevap, tartışma, gösteri gibi birçok öğretim metodundan faydalanılmaktadır. Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgulara göre bu metotlar içinde lise coğrafya eğitiminde en çok kullanılan öğretim yöntemi "anlatım" tekniğidir. Yine lise coğrafya öğretmenlerine uygulanan anket sonuçlarına göre coğrafya eğitiminde en çok kullanılan anlatım metodunu soru-cevap yöntemi izlemektedir. Bu bulgulardan liselerde coğrafya eğitiminin genel olarak anlatım ve soru cevap metotları ile gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Düz anlatım yöntemi olarak da bilinen anlatım metodunun öğretmen merkezli olması, öğretmenin aktif, öğrencinin pasif olması, öğrencileri ezberciliğe yöneltmesi, öğrencileri hazıra alıştırması gibi dezavantajları bulunmaktadır. Bu dezavantajlar göz önüne alındığında "anlatım" metodunun bireylere coğrafi bilincin kazandırılmasında etkili bir yöntem olmadığı görülmektedir. Uygulamalı bir bilim olan coğrafya eğitiminde "anlatım" metodu ile birlikte diğer metotların ve ders araçlarının da etkili bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Araştırmadan elde edilen verilere göre; verimli bir coğrafya dersinin yapılabilmesi için en etkili öğretimin "zenginleştirilmiş coğrafya dersliği" ile gerçekleştirilebileceği görüşüdür. Coğrafya eğitiminde; özellikle coğrafya materyalleri ile donatılmış coğrafya dersliklerinin kullanılması, gözlemlemeye dayalı alan çalışmalarının yapılması, bilimsel laboratuvar çalışmaları niteliğinde olan arazi çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Büyük oranda anlatım yöntemi ile gerçekleştirilen lise coğrafya eğitimi yapılandırmacı yaklaşım ile desteklenmeli, ders materyalleri ile zenginleştirilmeli, öğrencinin daha aktif hale getirilmesi sağlanmalıdır. Etkili bir coğrafya eğitimi için; coğrafya eğitiminde öğretmenlerin en çok kullandığı anlatım metodu, diğer öğretim metotları ve ders araçları ile desteklenmelidir. Öğretmenler öğretim materyalleri ve kullanımı konusunda zaman zaman seminerlere alınmalıdır. Zenginleştirilmiş coğrafya derslikleri oluşturulmalıdır. Arazi gezilerinin arttırılması ve gezilerin önündeki prosedürler azaltılmalıdır. Okulların araç gereç konusundaki eksiklikleri giderilmelidir. Öğretmenler materyal geliştirme konusunda gerekli eğitimlere tabi tutulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Yöntemleri, Coğrafya Öğretim Yöntemi, Coğrafya Eğitimi

An Evaluation of the Teaching Method Most Commonly Used by Teachers in Today's Geography Education

Ramazan Çimen

Abstract

Geography, which is the first science that comes to mind when geographical event is mentioned, is at the center of human life. With this feature, it has ceased to be a "science packed into exams and classes". For this reason, the research is important in terms of examining the issues such as transferring geography education, which is becoming more important day by day, to students and individuals more effectively and permanently, and revealing how an ideal geography education should be. The aim of this study is ; to determine the teaching method most frequently used by high school geography teachers in geography education and to evaluate the role of this method in geography education. For this purpose, the study was carried out in Konya, İzmir, Antalya, İstanbul and İzmir, which were determined randomly due to being easily accessible in the 2017-2018 academic year. The results of the questionnaire applied to 508 geography teachers were analyzed and interpreted with Microsoft Excel and Microsoft Word programs. Since both "qualitative" and "quantitative" data were included in this study, "mixed" research method and "explanatory design" were used in order to make and interpret the "Evaluation of the Teaching Method Most Frequently Used by Teachers in Today's Geography Education".

In geography education, many teaching methods such as narration, travel observation, question and answer, discussion and demonstration are used. According to the findings obtained from the results of the research, the most used teaching method in high school geography education among these methods is the "narration" technique. Again, according to the results of the survey applied to high school geography teachers, the second used method in geography education is question-answer method. From these findings, it was concluded that geography education in high schools was generally carried out with narrative and question-answer methods. The lecture method, also known as the narration method, has disadvantages such as being teacher-centered, the teacher being active and the student passive, directing the students to memorization, and getting the students to reach informaiton without searching or brainstorming on it y. When these disadvantages are taken into consideration, it is seen that the "narration" method is not an effective method in gaining geographical awareness to individuals. In geography education, which is an practical science, other methods and course tools should be used effectively together with the "explanation" method. According to the data obtained from the research; It is the opinion that the most effective teaching can be carried out with the "enriched geography classroom" in order to have an efficient geography lesson. In geography education; In particular, it is necessary to use geography classrooms equipped with geography materials, to conduct field studies based on observation, and to conduct field studies, which are scientific laboratory studies. High school geography education, which is mostly carried out with the narration method, should be supported with a constructivist approach, enriched with course materials, and the student should be made more active. For an effective geography education; The narration method most used by teachers in geography education should be supported by other teaching methods and course tools. Teachers should periodically be taken to seminars on teaching materials and their usage. Enriched geography classrooms should be created. Field trips should be increased and procedures in front of trips should be reduced. The deficiencies of schools in terms of equipment should be eliminated. Teachers should be trained in material development.

Keywords: Teaching Methods, Geography Teaching Method, Geography Education

Coğrafya Öğretmenlerinin Biçimlendirici Değerlendirmeye İlişkin Metaforik Algıları

Yağmur Karabulut

Coğrafya Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
yagmurkarabulut460@gmail.com

Özet

Coğrafya dersinin içerisinde yer alan kazanımlar birbiri ile bağlantılı konu ve kavramlar ile doludur. Coğrafyanın bu yapısı ders içerisinde öğrenilmeyen ya da eksik öğrenilen bir kavramın varlığı nedeniyle konunun ilerleyen kısımlarında öğrencinin konudan kopmasına veya eksik öğrenmeler edinmesine neden olabilir. Aynı durum birbiri ile bağlantılı konular arasında herhangi bir ölçme aracı kullanılmaksızın yeni konulara geçildiğinde de karşımıza çıkmaktadır. Fakat bu durumda dersi anlamakta zorlanan öğrencinin eksikliğini gidermeye yönelik hiçbir çalışma yapılmamış olmasından dolayı sadece zihinsel bir sorunla değil aynı zamanda duygusal bir sorunla da öğrencinin karşılaşmasına neden olur. Öğrencide gelişen başarısızlık duygusu öğrencinin dersten kopmasına ve derse yönelik olumsuz duygular geliştirmesine neden olmaktadır. Bu olumsuz durum biçimlendirici değerlendirme aracılığıyla ortadan kaldırılabilir. Biçimlendirici değerlendirme ile elde edilen veriler ile ders esnasında dahi öğretim planlanabilir, eğitim ilgi ve ihtiyaçlar doğrultusunda yeni bir forma dönüştürülebilir. Anlık elde edilebilen veriler ile derse olan ilgi artırılırken bu ilgiye bağlı olarak öğrencinin öğrenme potansiyelini tespit etmek kolaylaşır. Tüm bu bileşenler sayesinde öğrenenin eksikleri en kısa zamanda kapatılarak etkili ve donanımlı bir öğrenme sağlanır. Bu araştırmanın amacını coğrafya öğretmenlerinin biçimlendirici değerlendirmeye yönelik zihinlerinde geliştirdikleri algıları, sahip oldukları metaforlar aracılığı ile belirlemek ve bu metaforların hangi alt kategoriler altında toplandığını analiz etmek oluşturmaktadır. Araştırmanın coğrafya öğretmenlerinin biçimlendirici değerlendirmeye yönelik bakış açısını yansıtacağı gerçeği ve bu durumun ise coğrafya derslerinde biçimlendirici değerlendirmenin kullanılma oranını etkileyeceğinden önem arz etmektedir. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen çalışmada fenomoloji-olgubilim deseni kullanılmıştır. Çalışmada yer alan katılımcılar amaçsal örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 yılında kamuda veya özel sektörde görev yapan ve derslerinde biçimlendirici değerlendirmeleri aktif olarak kullanan 19 coğrafya öğretmeni oluşturmaktadır. Coğrafya öğretmenlerine gönderilen form ile ‘’Biçimlendirici değerlendirme…benzer çünkü;…’’cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Çalışma sonucunda elde dilen veriler içerik analizine tabi tutularak değerlendirilmiştir. Katılımcıların ürettikleri metaforlar alfabetik sıra baz alınarak listelenmiş, listelenen metaforların karşılarına açıklamaları yazılmıştır. Metaforların açıklamaları okunarak benzer özelliklere sahip metaforlara kodlar verilmiştir. Herhangi bir metafor üretmeyen ya da üretilen metafor ile uygun olmayan açıklamalar içeren veriler, çalışma kapsamının dışında tutulmuştur. Kodlamalardan yararlanarak ilgili metafor grubunu niteleyecek kategori ismi belirlenmiştir. Araştırmacının oluşturduğu analizin güvenirliğini hesaplamak için Miles & Huberman’ın geliştirmiş olduğu güvenirlik formülü kullanılmıştır. Güvenirlik sonucu %90 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan 19 coğrafya öğretmeninin formlara verdikleri cevaplar doğrultusunda 13 farklı ve geçerli metafor üretilmiştir. 5 öğretmenin formlara verdikleri yanıtların metafor üretmemesi sebebiyle değerlendirme dışında bırakılmıştır. Üretilen metaforlar 5 kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler içerisinde en çok metafor barındıran kategoriler; yol gösterici, rehber olarak biçimlendirici değerlendirme ve şekil verici olarak biçimlendirici değerlendirme kategorileri olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Biçimlendirici Değerlendirme, Metafor, Coğrafya Öğretmeni

Metaphoric Perceptions of Geography Teachers on Formative Assessment

Yağmur Karabulut

Abstract

The objectives in the geography lesson are full of interrelated subjects and concepts. This system of geography may cause student to break away from the subject or get incomplete learning for the next parts of the subject of a concept as it is not learned in the course or learned incompletely. The same situation can be observed when we start to new subjects without using any measurement tool between related subjects. However; in this case, since no work has been done to make up for the deficiency of the student who has difficulty in understanding the lesson, it causes the student to encounter not only a mental problem, but also an emotional problem. The feeling of failure causes giving up the lesson and developing negative feelings towards the lesson. This negative feeling can be eliminated with the help of formative assessment. The expression to plan teaching emphasized in this definition goes beyond planning the next lesson as with the data obtained through formative assessment, the teaching can be planned even during the lesson, and the education can be transformed into a new form in line with the interests and needs. Determination to the lesson and learning potential depending on the interest becomes easy with the data obtained instantly. It is aimed by the researcher to determine the perceptions that geography teachers have developed in their minds towards formative assessment through the metaphors they have and to analyze under which sub-categories these metaphors are gathered in a course such as the geography lesson, where interim assessments are very important. In the study in which qualitative research approach has been used phenomonolgy pattern is selected. The participants in the study are determined according to exemplification method. The research's study group consists 19 teachers working in state schools and private schools and using formative assessments actively in their lessons in 2020-2021 academic year. Geography teachers are asked to fill in the forms with the sentence: Formative assessment…… alike……because;…. The results gathered from the study have been analyzed based on content analysis. The metaphors that the participants produced are listed alphabetically and the related explanations are written next to the produced metaphors. Codes have been assigned to the metaphors which are alike upon reading the metaphors. The data which do not produce or fit the produced metaphor have been excluded from the study. The category name is identified with the help of coding. The credibility formula that Miles & Huberman developed has been used to calculate the credibility of the analysis formed by the researcher. The result of the credibility has been found as %90. In the light of answers that 19 geography teachers have filled in in the forms, 13 different and valid metaphors have been produced. The answers of 5 teachers have been excluded from evaluation as their answers do not produce metaphors. The produced metaphors have been categorized under five headings. Among these categories, the categories that encompassing the most metaphors are directive, formative assessment as a guide and formative assessment as former.

Keywords: Formative Assessment, Metaphor, Geography Teacher

Ders Programları ve Kitapları Üzerinden Polonya ve Türkiye'de Coğrafya Öğretimi

Meryem Dinsever [1,*] & Sultan Baysan [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
meryembusradinsever@gmail.com

Özet

Polonya 1999 eğitim sisteminde yaptığı değişiklikten sonra 2017 yılında eğitim sisteminde tekrar bir değişikliğe gitmiştir. Son yıllardaki PISA başarıları düşünüldüğünde Polonya'nın eğitim sisteminde değişikliğe gitmesi merak konusu olmuştur. Çalışma, Polonya ve Türkiye'deki öğrencilere verilen coğrafya eğitimiyle benzer ve farklı yönleri ortaya koymak amacı ile hazırlanmıştır. Literatür incelendiğinde Polonya-Türkiye coğrafya ve sosyal bilgiler dersleri itibariyle karşılaştırma yapılan çalışmalara rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmanın, Türkiye'de sosyal bilgiler içerisinde coğrafya öğretiminin nasıl gerçekleştiği ve Polonya coğrafya dersleri ile benzer, farklı yönleri ortaya koymak açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Polonya'nın 2017-2018 eğitim öğretim yılında coğrafya öğretimi üzerine hazırlamış olduğu öğretim programı ve Nowa Era Yayıncılık'a ait ders kitapları ile Türkiye'nin 2018-2019 eğitim öğretim yılında hazırlamış olduğu sosyal bilgiler öğretim programı ve ders kitapları incelenmiş benzer ve farklı yönler saptanmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular çerçevesinde Polonya'nın 4. sınıf öğrencilerine doğa dersi kapsamında disiplinlerarası yaklaşımla coğrafya konularını aktardığı, 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerine tek disiplinli yaklaşımla coğrafya dersi başlığı altında coğrafi bilgiyi kazandırmayı amaçladığı görülmüştür. Türkiye'de ise disiplinlerarası yaklaşımla hazırlanan sosyal bilgiler dersi kapsamında belirli öğrenme alanları altında coğrafi bilginin öğrenciye kazandırılması hedeflenmektedir. Polonya'da Türkiye'ye göre daha evrensel/küresel bir coğrafya öğretimi yaklaşımı olduğu dikkat çekmiştir. İki ülkenin de coğrafya öğretim programında harita okuma, bütüncül bakış açısı, analiz, yerler, insanlar-kültürler arasındaki ilişkiyi anlama, mekânsal hayal gücü gibi becerilerin benzerlik gösterdiği anlaşılmıştır. İki ülkenin öğretim programlarında da öğretmenlere tavsiye niteliği taşıyan öneriler bulunmaktadır. Fakat Türkiye'den farklı olarak Polonya coğrafya öğretim programında beyin fırtınası, karar ağacı, metaplan, SWOT analizi, klasör-portföy, grup çalışması, saha çalışması gibi ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin daha fazla verildiği görülmüştür. Polonya coğrafya ders kitaplarına bakıldığında ders kitaplarının Türkiye sosyal bilgiler ders kitaplarına göre genel olarak içeriği daha fazla yansıttığı düşünülmektedir. Genel olarak bakıldığında her iki ülkenin de bazı ders kitaplarında uygun renkleri kullandığı, bazı ders kitaplarında ise kullandıkları renkleri daha dikkatli seçmeleri gerektiği düşünülmektedir. Polonya coğrafya kitaplarının arka kapaklarında konu içeriği ile bağlantılı haritaların kullanıldığı ve bu haritaların turuncu, sarı, yeşil, kırmızı renklerle renklendirildiği Türkiye sosyal bilgiler ders kitaplarının arka kapağında ise konulara yardımcı olması amacıyla hazırlanan haritaların kitabın son sayfalarına eklendiği görülmüştür. Polonya'da okutulan coğrafya konu içeriğine bakıldığında Türkiye'de okutulan sosyal bilgiler kapsamındaki coğrafya içeriğine göre konuların daha yoğun olarak işlendiği görülmüştür. Polonya'da coğrafya dersine farklı kıtalarda yer alan ülkelerin gelenekleri, ekonomik yapısı ve coğrafi özellikleri ayrıntılı şekilde verilmektedir. Türkiye'de verilen sosyal bilgiler konu içeriklerinde ise uzak coğrafyalar ve kültürleri ile uzak coğrafyalarda yaşayan insanların ekonomileri ile ilgili daha çok konu ve ayrıntıya yer verilmesi önerilebilir. Ayrıca Türkiye'de ilkokul ve ortaokul öğrencilerine yönelik sosyal bilgiler dersinde daha evrensel/küresel bir bakış açısına sahip coğrafya eğitimi anlayışı benimsenebilir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Öğretim Yöntem ve Teknikleri, Coğrafya Öğretim Programı, Ders Kitapları, Polonya, Türkiye.

Teaching Geography in Poland and Turkey through Curriculums and Textbooks

Meryem Dinsever [1,*] & Sultan Baysan [1]

Abstract

After the change in the education system in 1999, Poland made another change in the education system in 2017. Considering the PISA achievements in recent years, it has been a matter of curiosity that Poland has changed its education system. The study was prepared with the aim of revealing the similarities and differences in the geography education given to students in Poland and Turkey. When the literature is examined, few studies have been found in terms of Polandand Turkey geography and social studies courses. For this reason, it is thought that the study is important in terms of how geography teaching is carried out in social studies courses in Turkey and to reveal similar and different aspects with Polish geography courses. In the study, document analysis method, one of the qualitative research methods, was used. Curriculums and textbooks prepared by both countries on geography teaching were examined and similar and different aspects were tried to be determined. Within the framework of the findings, it was seen that Poland taught geography subjects with an interdisciplinary approach to the 4th grade students within the scope of Nature lesson, and aimed to gain geographical knowledge to the 5th, 6th, 7th and 8th grade students under the title of Geography lesson with a single-disciplinary approach. In Turkey, within the scope of the social studies course, which is prepared with an interdisciplinary approach, it is aimed to provide students with geographical knowledge under certain learning areas. It has been noted that there is a more universal/global geography teaching approach in Poland compare to Turkey. It has been understood that the skills such as map reading, holistic perspective, analysis, understanding the relationship between places, people and cultures, spatial imagination in the geography curriculum of both countries are similar. There are also recommendations in the curricula of both countries, which are advisory to teachers. However, unlike Turkey, it has been seen that measurement-evaluation methods and techniques such as brainstorming, decision tree, metaplan, SWOT analysis, folder-portfolio, group and fieldwork are given more in the Polish geography curriculum. When we look at the Polish geography textbooks, it is thought that the textbooks generally reflect the content more than the Turkish social studies textbooks. In general, it is thought that both countries use appropriate colors in some textbooks, and they should choose the colors they use more carefully in some textbooks. It has been seen that maps related to the subject content are used on the back covers of the Polish geography books and these maps are colored with orange, yellow, green and red colors, while the maps prepared to help the subjects are added to the last pages of the book on the back cover of the Turkish social studies textbooks. The traditions, economic structure and geographical features of the countries on different continents are given in detail of the geography course in Poland. Therefore, it can be suggested to include more subjects and details about the distant geographies and their cultures and the economies of the people living in distant geographies in the social studies subject contents given in Turkey. In addition, a more universal/global perspective of geography education can be adopted in the social studies course for primary and secondary school students in Turkey.

Keywords: Geography Teaching Methods and Techniques, Geography Teaching Program, Textbooks, Poland, Turkey.

Temel Eğitim Ders Kitaplarında Meteorolojik Kökenli Olaylarının Sunumuna Coğrafi Bir Bakış

Niyazi Kaya [1] & Hakan Önal [2,*]

[1] Eğitim Müşaviri Hollanda Büyükelçiliği Lahey Eğitim Müşavirliği
[2] Türkçe ve Sosyal Bilgiler Balıkesir Üniversitesi
onal@balikesir.edu.tr

Özet

İnsan davranışlarının ve tutumlarının kaynağı hakkında yapılan çalışmalar ve bu konuda öne sürülen teorilerin sayısı oldukça fazladır. Her ne kadar, doğuştan gelen, aileden ve yakın çevreden gözlem yoluyla alınan tutum ve davranışlar çoğunlukta olsa da eğitimin insana kattıkları da en az onlar kadar önemlidir. Örgün eğitimin başlangıcı olan temel eğitimde verilen coğrafi bilgi, beceri, değer ve tutumlar sonraki eğitim kademelerindeki öğrenmelere de kaynaklık ettiği için hayati öneme haiz bir dönemdir. Bundan dolayı bu dönemde verilecek eksik ve yanlış bilgiler hatalı öğrenmelere neden olacağı için sonraki eğitim kademelerine ve günlük yaşama da etki etmektedir. Eğitim programlarında yer alan bilgilerin öğrencilere planlı ve sistematik bir şekilde aktarımında kullanılan materyaller içerisinde ders kitapları önemli bir yer tutmaktadır. Türkiye'de temel eğitimden başlayıp, lise bitene kadar bütün kademelerde ders kitapları öğrencilere ücretsiz dağıtılmaktadır. Dolayısıyla ders kitaplarındaki bilgiler sadece okulda kalmayıp, bütün öğrencilerin evine de gitmektedir. Bu nedenle ders kitaplarındaki bilgiler, öğrenme açısından yaygın bir etki de oluşturmaktadır.

Temel eğitimdeki hava olayları konusuna ait olgu, kavram ve şekillerin, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygun bulunan ve okullarda dağıtımı yapılan, farklı kademelerdeki Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki sunumunda farklılıkların ve yanlışlıkların belirlenmesini konu edinen bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Farklı yayınevlerine ait ders kitaplarının incelendiği araştırmada elde edilen bulgulara göre Temel Eğitimde farklı sınıflarda öğretim materyali olarak kullanılan ders kitaplarında hava olayları konularında verilen bilgi ve görsellerde eksik ve/veya yanlışlıkların olduğu belirlenmiştir. İncelenen ders kitaplarında, örneğin buluttaki su buharının soğuk hava ile karşılaşınca yağmur oluşturması, buluttan inen yağmurun soğuk havaya rastlayınca donmasıyla oluşan buz toplarının dolu olarak yere düşmesi gibi anlatımlar ile tanımlanan bu tip hava olaylarının bilimsel tanımlarından uzak olduğu tespit edilmiştir. Bu eksik veya yanlışlara rüzgar, kar ve fırtına tanımları da dahildir.

Ders kitaplarındaki bu eksik ve yanlış anlatımın her ne kadar bilgiyi basitleştirip çocukların seviyesine göre sunabilme kaygısıyla yapıldığı değerlendirilse de nedeni ne olursa olsun bu yaklaşım bilimin doğasına aykırıdır. Çalışmada ayrıca ilgili terminoloji ve kavramlarda yapılan eksik ve yanlış anlatımların hangi kaynaklardan alındığı da tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu konuda, incelenen ders kitaplarının kaynakçaları içerisinde yapılan aramada, tanımı yapılan hava olaylarının terimlerinin karşılığını gösteren bilimsel bir kaynak tespit edilememiştir. Araştırmaya konu olan hava olaylarının, daha önceki yıllara ait ders kitaplarında da benzer şekilde tanımlanması ve gösterilmesi, kitap yazarları tarafından bir referans olarak kabul edildiği kanaatine varılmıştır. Bu da kitap yazarlarının bilgiyi kendi dimağlarında değerlendirerek aktardıklarını ya da önceki yıllara ait kitaplardaki onaylanmış bilgilerden alıntılandığını göstermektedir. Çalışmada sadece ders kitaplarındaki eksik ve yanlışlara değinilmemiş, aynı zamanda bu kavramların ilgili literatürdeki anlamlarının, çocukların öğrenmeye ve bilime meraklarının en açık olduğu temel eğitim kategorisinde nasıl verilebileceğine dair öneriler de sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Temel Eğitim, Ders Kitapları, Coğrafya Öğretimi, Hava Olayları

A Geographical Overview of the Presentation of Meteorological Events in Basic Education Textbooks

Niyazi Kaya [1] & Hakan Önal [2,*]

Abstract

The number of studies and theories on the source of human behaviors and attitudes is high. Although most of the attitudes and behaviors that are congenital, acquired through observation from the family and close circle are in the majority, the contribution of education to people is at least as crucial as them. Geographical knowledge, skills, values, and attitudes are given in basic education and become a source for learning at later education levels, so basic education is a period of vital importance as a basis for formal education. Therefore, incomplete and incorrect information the student had during this term will result in erroneous learning. Moreover, it will affect subsequent education levels and daily life.

This study focuses on determining the differences and mistakes in the facts, concepts, and figures of the weather events in basic education textbooks. We have examined meteorological weather events such as rain, fog, hail, snow, wind by the document analysis method in all the textbooks prepared by different publishers. According to the findings obtained in this research, it is clear that there are missing and/or inaccuracies in the information and visuals given on weather events in the textbooks used as teaching materials in different classes in Basic Education. For instance, in the textbooks, the definitions of weather events are not mentioned. There is no expression about how rain forms when vapor in the cloud comes across with cold weather. Besides, we did not find any written or visual information about how rainfalls from the cloud freeze sand becomes ice balls.

It seems that authors usually prefer to simplify the facts to be understandable easily by the students. However, this attitude cannot be acceptable in terms of the scientific approach. It is also against the nature of science. In this study, we have also examined the source of missing and wrong expressions on concepts and terminology of geography. The bibliographies are not sufficient for writing a geography textbook. For example, there is no source on weather events in the bibliography of all textbooks we have examined. So, we can infer that the authors prefer to write what they had in their minds about the related concepts and definitions, and they do not need to update their knowledge. Apart from the deficiencies and mistakes in the textbooks, we made suggestions on the relevant concepts and definitions for the students at the age of being interested in learning and science.

Keywords: Basic Education, Textbooks, Geography Teaching, Weather Events

Okul Öncesi Eğitimi Programında Coğrafi Beceriler

Ceylan Çakır Karagüç [1,*], Abdullah Türker [1] & Ülkü Eser Ünaldı [2]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
[2] Coğrafya Öğretmenliği Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
ceylan.cakir@gmail.com

Özet

Coğrafya biliminin insanı ve mekânı konu aldığı ve hayatın her aşamasında doğrudan veya dolaylı olarak her bireyin karşısına çıktığı söylenebilir. Bireyin okul dışındaki yaşamda da eğitim süresince edindiği bilgileri kullanıyor olması, okulun öğrencileri hayata hazırlama işlevini gerçekleştirdiği anlamına gelir. Bu noktada beceri kavramı önem kazanmaktadır. 1994 yılında gerçekleştirilen Geography Education Standarts Project (Coğrafya Eğitimi Standartları Projesi) kapsamında beş temel coğrafi beceri belirlenmiştir. Bunlar; coğrafi sorular sorma, coğrafi bilgi edinme, coğrafi bilgileri düzenleme, coğrafi bilgileri analiz etme ve coğrafi soruları yanıtlama olarak belirtilmiştir. Coğrafi beceri kavramı Türkiye'de ilk kez 2005 yılında Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda harita becerileri, gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, coğrafi beceriler, coğrafi sorgulama becerisi, tablo, grafik ve diyagram hazırlama ve yorumlama becerisi, zamanı algılama becerisi, kanıt kullanma becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi olarak sekiz başlık altında toplanmıştır. Coğrafi becerilerin bir kısmı ilköğretim düzeyinde, hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinin kapsamında öğrencilere verilmektedir. Okul öncesi dönemden itibaren çocuklar sahip oldukları yoğun merak duygusuyla kendilerini, çevrelerini, diğer canlıları ve dünya üzerindeki hareketlerinin önemini anlamaya başlarlar. Çevrelerine dair ilk farkındalıkları gelişir. Buradan hareketle bu çalışmada Okul Öncesi Eğitimi Programı (OÖEP) incelenmiş, coğrafi kazanımlar ve coğrafi becerilerle ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın temel amacını OÖEP'nin coğrafi becerilere göre incelenmesi oluşturmaktadır. Daha önce yapılan araştırmalarda, okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan OÖEP'de doğrudan coğrafya ile ilgili bir başlık olmadığı, dolaylı olarak coğrafya konularına değinildiği ifade edilmektedir. OÖEP'nin coğrafi beceriler açısından incelenmesine dair çalışmaların kısıtlı olması nedeniyle çalışma önem taşımaktadır. Eğitim sisteminin en alt basamağı olan okul öncesi dönemde, öğrenilenlerin ve kazanılan davranışların kalıcı etkileri nedeniyle okul öncesi eğitim programları coğrafya eğitimi açısından temel oluşturmaktadır ve çalışma bu nedenle önem taşımaktadır. Çalışmada nitel bir veri analizi yöntemi olarak "doküman analizi yöntemi" kullanılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı sayfasından OÖEP taranmıştır. 2013 yılında güncellenen OÖEP gelişimsel bir program olarak tanımlanmış ve bu bağlamda gelişim özelliklerine göre kazanımlar ve göstergeleri (Bilişsel gelişimle ilgili 21, dil gelişimi ile ilgili 12, sosyal ve duygusal gelişimle ilgili 17, motor gelişimle ilgili 5, öz bakım becerileriyle ilgili 8 kazanım ve göstergeleri), kavramlar da dikkate alınarak coğrafi beceriler açısından incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Diğer gelişimsel özelliklere oranla coğrafya ve coğrafi beceriler ağırlıklı olarak bilişsel gelişimle ilgili kazanımlarda yer almaktadır. OÖEP'de yer alan kavramların ise oransal olarak neredeyse yarısının coğrafya ve coğrafi becerilerle ilişkili olduğu görülmüştür. Bir arkadaşının evine nasıl gidilebileceği, nereden alışveriş yapılacağı, yakın çevreyi, doğayı, meteorolojik olayları, çevre kirliliğini algılayabilmesi hatta okula nasıl gidileceği konularında karar verirken dahi coğrafi becerilere başvurulmaktadır. Bu nedenle coğrafi becerilerin, bilişsel gelişim dışındaki diğer gelişim alanlarında da etkinliklerle desteklenmesi önerilmektedir. Bu sayede bilgiyi somutlaştırması kolaylaşacak ve coğrafya ile coğrafi becerileri okul öncesi dönemde çocukların yaşamına dahil etmekle toplumsal olarak maksimum yararı düşünebilen, çevreye duyarlı bireylerin yetişmesi olanak bulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Beceri, Okul Öncesi Eğitimi Programı, Coğrafya Eğitimi

Geographic Skills in Pre-school Education Program

Ceylan Çakır Karagüç [1,*], Abdullah Türker [1] & Ülkü Eser Ünaldı [2]

Abstract

It can be said that the science of geography deals with people and place, and it confronts every individual directly or indirectly at every stage of life. The fact that an individual uses the knowledge s/he has acquired during her/his education in life out of school means that the school performs the function of preparing students for life. At this point, the concept of skill gains importance. Five basic geographic skills were determined within the scope of the Geography Education Standards Project carried out in 1994. These are listed as asking geographic questions, acquiring geographic information, organizing geographic information, analyzing geographic information and answering geographic questions. The concept of geographic skills was first collected under the eight headings In Turkey in 2005 in the Geography Curriculum. The headings are map skills, observation skill, fieldwork skill, geographic inquiry skill, skill of preparing and interpreting tables, graphs and diagrams, chronology skill, skill of using evidence and skill of perception about change and continuity.Some of the geographic skills are given to students within the scope of life studies and social studies courses at primary school level. Starting from the pre-school period, children begin to understand themselves, their environment, other living things and the importance of their actions on the earth, with their intense sense of curiosity. Their first awareness of their environment begins to improve. From this point of view, in this study, Pre-School Education Program (PEP) was examined and tried to be associated with geographic achievements and geographic skills. The main purpose of the study is to examine the PEP according to geographic skills. In previous studies, it was stated that there is no title directly related to geography in the PEP applied in pre-school education institutions, but geography issues are indirectly mentioned. The study is important because of the limited number of studies on examining the PEP in terms of geographic skills. Due to the permanent effects of the learned and acquired behaviors in the pre-school period, which is the lowest level of the education system, preschool education programs form the basis for geography education, and this is why the study is important. In this study, "document analysis method" was used as a qualitative data analysis method. The PEP was scanned from the Ministry of National Education website. Updated in 2013, the PEP was defined as a developmental program and in this context, the acquisitions and indicators (21 acquisitions and indicators related to cognitive development, 12 related to language development, 17 related to social and emotional development, 5 related to motor development, 8 related to self-care skills) according to the developmental characteristics were examined and evaluated in terms of geographical skills, taking into account the concepts. Compared to other developmental characteristics, geography and geographic skills are predominantly included in the acquisitions related to cognitive development. It has been seen that almost half of the concepts in the PEP are proportionally related to geography and geographic skills. Geographical skills are used even when deciding on how to go to a friend's house, where to shop, how to perceive the neighborhoods, nature, meteorological events, environmental pollution, and even how to go to school. For this reason, it is recommended to support geographic skills with activities in other areas of development other than cognitive development. Thus, it will be easier to embody knowledge and by incorporating geography and geographical skills into the lives of children in the preschool period, it will be possible to raise environmentally sensitive individuals who are able to think of the maximum social benefit.

Keywords: Geographic Skill, Pre-school Education Program, Geography Education

İnteraktif Haritaların ve Karekod Uygulamaların Coğrafya Eğitiminde Kullanılması

Hakan Koç [1] & Gamze Çiğdem [2,*]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
[2] Coğrafya Eğitimi Yüksek Lisans Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
gamze123.gid@gmail.com

Özet

Eğitim öğretim faaliyetlerinde çeşitli teknik, yöntem ve materyaller kullanılmaktadır. Kullanılan farklı teknikler sayesinde öğrenme kalıcı ve eğlenceli hale getirilebilir. İçinde yaşadığımız bilgi çağında bu yöntem ve materyallerin geliştirilmesinde bilgisayar destekli programlar ve yazılımlar dikkat çekmeye başlamıştır. Bahsi geçen yazılım ve programlar sayesinde konuyu görselleştirmek, çok boyutlu hale getirmek, haritalar ve interaktif ortamlar oluşturmak mümkündür.

Temelde görselliğin yoğunlukta olduğu coğrafya dersi öğretimi için teknoloji kullanımı oldukça avantaj sağlayabilmektedir. Coğrafya öğretiminde kullanılan materyaller arasında haritalar önemli bir yere sahiptir. Bu noktada harita okuryazarlığı devreye girer. Bir haritadan faydalanabilmek için onu anlamak ve yorumlayabilmek gerekir ancak her bireyin kendine has bir öğrenme süreci vardır. Kişiden kişiye bu süreç uzayabilir yahut kısalabilir. Bu nedenle kullanılan materyalin genele hitap etmesi, anlaşılır ve açık olması önemlidir. İlgi çekici olması da kullanılan materyalin etkinliğine olumlu katkı sağlayabilir. Ortaöğretim seviyesindeki öğrenciler için ilgi çekici kavramı artık teknoloji ve oyunla anlam kazanmaktadır. Coğrafya dersinin öğretiminde de bu durum interaktif haritalarla önemli bir avantaja dönüştürmek mümkündür.

İnteraktif öğrenmeyi sağlamak için gerekli materyalleri oluşturmada daha öncede ifade edildiği üzere çeşitli yazılımlar kullanılmaktadır. Bu bilgisayar yazılımları aracılığıyla öğrenciye sorular sorulur. Öğrenci kendi cevabını girer. Daha sonra yazılım sayesinde öğrenciye yanıtının doğru veya yanlış olduğunun dönütü anında verilir. Bu şekilde öğrenciye bilgilerini sık sık sınama ve pekiştirme imkânı sağlanmış olur. İnteraktif bir öğrenme ortamı sağlayan bu yazılımlar ile çok çeşitli içeriklerde ürünler ortaya koyulabilir. Bunlardan birisi olan ve interaktif bir ortamda hazırlanan haritalar ile öğrenci öğrenme sürecine dahil edilerek hem daha verimli hem de daha eğlenceli bir yol izlemek mümkündür. Öğrencinin birebir sürece dahil olduğu okul dışında da kullanmaya devam edebileceği interaktif haritaların, bugün neredeyse herkesin kolayca erişebileceği kare kod sistemi ile entegre halde kullanımı da materyali ve kullanılan teknolojiyi çok daha faydalı hale getirecektir. Karekodlar sayesinde sanal ortamdaki seçilen bilgi, belge veya herhangi bir içerik arzu edildiği anda bilgisayar, telefon veya tabletlerin ekranına yönlendirilerek kişi istediği bilgi ve içeriğe kolayca ulaşabilmektedir. Bu durumda Coğrafya gibi oldukça kapsamlı bir dersin öğretiminde geleneksel yöntemlerden biraz uzaklaşarak daha yenilikçi, eğlenceli ve modern yeni yöntemler kullanmak öğrenme sürecini öğretmen ve öğrenci açısından çok daha verimli ve kolay bir hale getirecektir. İşlenecek olan konulara uygun hazırlanan interaktif haritalar ve onların karekodları sayesinde süreç okul dışına da taşınarak; öğrenci istediği anda ve yerde konuyu tekrar etme ve çalışma imkânına sahip olacaktır. Esasında bir yüksek lisans tezi olan çalışmanın uygulama aşaması ve elde edilen verilerin analizi 2021- 2022 eğitim öğretim döneminde gerçekleşecektir. Bu çalışmanın amacı coğrafya eğitiminde interaktif haritaların ve karekod uygulamaların kullanımının gerekliliğine dikkat çekerek oluşturulan örnekler ve coğrafya eğitimine katkı sağlayacağı düşünülen önerilerle; coğrafya öğretmenleri ile tüm katılımcılara konu ile ilgili bir izlenim oluşturmaktır. Çalışmada deneysel yöntem kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: İnteraktif Harita, Karekod, Teknoloji, Coğrafya Eğitimi, Coğrafya.

The Use Of Interactive Maps And Data Matrix Applications In Geography Education

Hakan Koç [1] & Gamze Çiğdem [2,*]

Abstract

Education and training activities in various technical methods and materials are used. Lasting learning and fun with different techniques that are used can be made. In the information age in which we live, these programs began to attract attention in the development of software and computer-aided methods and materials. Thanks to the software and programs mentioned, the subject visualizing multi-dimensional to make maps and it is possible to create interactive environments.

Basically, where is the density of visualization can provide an advantage in the use of technology for teaching quite a geography lesson. The materials used in the teaching of geography has an important place in the map. At this point, the map is engaged in literacy. In order to benefit from a map needs to be able to understand it, but every individual has unique learning process. This process may be extended or can be shortened from person to person. Therefore, to address General of the material used, it is important that clear and understandable. Be interesting it can provide a positive contribution to the effectiveness of the material used. Interesting concept for secondary level students, technology and to the game are of importance. In the teaching of geography with this interactive map it is possible to convert significant advantage.

Creating interactive learning materials that are required to provide as stated before, a variety of software are used. Through this software, students are asked questions. The student enters their answer. Then, thanks to the software, the student shall be the donut that is correct or incorrect answer. In this way, there is the opportunity for frequent testing of students ' knowledge and reinforcement. Software that provides products in an interactive learning environment with a variety of content can be placed. And one of them in an interactive environment student learning included in the process by being prepared with maps, more efficient, and more fun it is to see. Outside of school the student exactly where they are involved in the process of interactive maps that you can continue to use today, almost everyone can easily access the code system technology integrated with the frame, use as much of the material used will also make it more useful. Datamatrix selected in the virtual environment through the information, document or any of the content computer at the desired time, the person is directed to the screen of your phone or tablet wanted the information and content can easily reach. In this case, fairly comprehensive course in the teaching of geography a little distanced from traditional methods, such as more innovative and fun new and modern methods in terms of the use of teacher and student will make the learning process much more efficient and easy. Topics that will be covered thanks to the interactive maps and matrices prepared to appropriate process their data outside the school moved; and eliciting the student will have the opportunity to work anywhere and at any time. In fact, a master's with thesis the implementation phase of the study and the analysis of the data obtained from the 2021 - 2022 academic year will take place. The aim of this study in geography education by drawing attention to the necessity of the use of interactive maps and data matrix applications are thought to contribute to instances created with the suggestion that education and Geography; Geography teachers with all participants is to create an impression about the subject. The experimental method was used in the study.

Keywords: Interactive Map, Datamatrix, Technology, Geography Education, Geography

Okul Dışı Öğrenme Ortamlarında Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Öğretmenlerin Yer Bilimleri Başarı Düzeylerine Etkisi

Barış Semiz [1,*], Serhat Süral [2] & Önder Şensoy [3]

[1] Jeoloji Mühendisliği Pamukkale Üniversitesi
[2] Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü Pamukkale Üniversitesi
[3] Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü Gazi Üniversitesi
bsemiz@pau.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı; coğrafya, fen bilimleri, sınıf ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen faaliyetlerin yer bilimlerine yönelik başarı düzeylerindeki etkisini araştırmaktır. Araştırmada yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın uygulama basamağı, Tübitak 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları destekleme programı kapsamında gerçekleştirilen "Çürüksu Havzasında Yer Bilimleri Eğitimi-4 (2020)" isimli projede yapılmıştır. Proje kapsamında katılımcı olarak yer almış öğretmenler çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Çalışma grubunu oluşturan katılımcılar 14 coğrafya öğretmeni, 19 fen bilimleri öğretmeni, 2 sınıf öğretmeni ve 2 sosyal bilgiler öğretmeni olarak toplam 37 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırma sırasında çalışma grubuna yer bilimleri konularına uygun olacak şekilde eğitmenler ve rehberler eşliğinde arazi çalışması, doğa gezileri ve laboratuvar uygulamaları yapılmıştır, yapılan her çalışmada farklı yer bilimleri konularına yönelik bilgilendirme ve inceleme fırsatı verilmiştir. Yapılan çalışmalarda kayaç ve mineral incelemeleri, fosil incelemeleri, mikroskop incelemeleri, deprem simülasyonları yanında Kayaköy fosil Lokalitesi, Laodikeia antik Kenti, Pamukkale travertenleri, Karahayıt kırmızı su, Güney şelalesi, Kaklık mağarası, Traverten Ocakları, Honaz fayı, Cindere barajı, Ulubey kanyonları, Kışladağ altın madeni, Kula Salihli Global Jeoparkı gibi bölgelerde örnek toplama, gezi gözlem ve inceleme çalışmaları yapılmıştır. Araştırma sırasında veri toplama aracı olarak Yer bilimleri başarı testi kullanılmış, test için gerekli geçerlik güvenirlik çalışmaları bir ön uygulamayla yapılmıştır. Yer Bilimlerine yönelik araştırmacılar tarafından geliştirilen ve uzman görüşünün alındığı 50 soruluk çoktan seçmeli test, yine bu alanda eğitim almış öğretmenlere uygulanarak madde analizi ve güvenirlik testleri yapılmıştır. Akademik başarı testinin güvenirlik analizi için KR20 (Kuder – Richardson 20) güvenirlik testi uygulanmış ve akademik başarı testinin güvenirlik katsayısı 0.81 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu sonuç, testten elde edilen verilerin madde analizi yapılmasına uygun olduğunu göstermiştir. Geliştirilen akademik başarı testi ilk olarak projenin başladığı gün uygulanmış ve elde edilen veriler ön test olarak kaydedilmiş; projenin tamamlandığı gün geliştirilmiş olan başarı testi son test olarak tekrar uygulanarak istatistik programıyla iki veri arasındaki anlamlı fark çıkıp çıkmadığına bakılmıştır. Bunun için Dependent Sample t testi uygulanmıştır. Buna göre son test olarak uygulanan başarı testinde elde edilen verilerden yola çıkarak anlamlı bir farkın olduğu söylenebilir. Ortaya çıkan bu sonuç, gerçekleştirilen Yer Bilimleri Eğitimi projesinin öğretmenler üzerinde bilişsel anlamda belirli bir yükselişi oluşturduğu ya da mevcut başarılarını pozitif yönde bir artışa sebep olduğu şeklinde yorumlanabilir. Gerçekleştirilen Yer Bilimleri konulu proje kapsamında okul dışı öğrenme ortamları ile öğrenme sürecini zenginleştirmek öğrencilerde olduğu gibi öğretmenlerde de öğrenme çıktılarının gelişimini açısından etkisi olduğu gibi, coğrafya öğretmenlerinin ve farklı branşlarda ki öğretmenlerin de mesleki gelişimlerine fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Gelecekte benzeri çalışmaların yer bilimleri başlığı dışında öğretmenlere uygulanması, öğretmen yetiştirme programlarında dâhil edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnformal Öğrenme, Okul Dışı Öğrenme, Coğrafya Eğitimi, Öğretmen Eğitimi

The Effects of the Out-of-School Learning Activities on the Earth Science Achievement Levels of the Teachers

Barış Semiz [1,*], Serhat Süral [2] & Önder Şensoy [3]

Abstract

The aim of this study was to investigate the effect of the out-of-school learning activities of geography, science, classroom and social studies teachers on the achievement level in earth sciences. In this research, the quasi-experimental design was used. The implementation phase of the research was carried out in the Project titled "Earth Sciences Education in Curuksu Basin-4 (2020)" carried out within the framework of TÜBİTAK 4004 Nature Education and Science Schools Support Program. The working group of the study consisted of project participant teachers. The study group comprised a total of 37 participants as 14 geography teachers, 19 science teachers, 2 classroom teachers and 2 social studies teachers. Fieldwork, nature trips and laboratory practices related to earth sciences subjects were carried out by trainers and guides, and all this provided the opportunity to inform and examine different earth sciences subjects. In addition to rocks and minerals studies, fossil studies, microscope studies and earthquake simulations, sample collection, trip-observation and observation were performed in Kayaköy Fossil Locality, the Ancient City of Laodikeia, Pamukkale Travertines, the Karahayıt Red Springs, Güney Waterfall, Kaklik Cave, Travertine Quarries, Honaz Fault, Cindere Dam, Ulubey Canyon, Kışladağ Gold Mine and the Kula-Salihli UNESCO Global Geopark. The Earth Science Achievement Test was used as a data collection tool, and the validity and reliability studies were carried out through a pre-application. Item analysis and reliability tests were conducted by applying the 50-multiple-choice questions, developed by Earth scientists and prepared by taking expert opinion, to teachers trained in this field. The Kuder-Richardson Formula 20 (KR20) was used to assess the reliability coefficient of the academic achievement test and the Kuder-Richardson coefficient (KR20) was 0.81. This result revealed that the data were appropriate for item analysis. The final version of the academic achievement test was first applied on the day the project started and the data obtained were recorded as a pre-test. The achievement test, which was developed upon the completion of the project, was reapplied as a post-test to identify whether there was a significant difference between the two data and the statistical program. To this end, the dependent sample t-test was applied. The achievement test, which was applied as the post-test, denoted a significant difference. Overall, it can be argued that the implementation of the Earth Science Education Project yielded a certain cognitive increase among teachers or a positive increase in teachers' current success. It is thought that enriching the learning process with out-of-school learning environments within the scope of the Earth Sciences Project has an impact on the development of learning outcomes for teachers as well as students, and it will also improve the professional development of geography teachers and teachers from different branches. Further, it is important to administer similar studies to teachers in the future, except for the field of earth science, and to incorporate them into teacher training programs.

Keywords: Informal Learning, Out-Of-School Learning, Geography Education, Teacher Training.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi

Serap Nazlıgül Kılınç [1,*] & Ali Meydan [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
seraapkilinc@gmail.com

Özet

Coğrafya; sosyal bilgiler dersi için önemli alanlardan birisidir. İçinde yaşamış olduğumuz çevrede doğal özellikler, insan ve doğamız arasındaki karşılıklı etkileşim ve bu etkileşimin sonucunda biz insanların ortaya koyduğu ekonomik ve beşeri etkinlikleri kendi prensipleri çerçevesinde inceleyip sonuca varan bir bilim dalıdır. Coğrafya; hem fiziki hem de beşeri dünya hakkında farklı bakış açıları geliştirmek için zorunludur. Müfredatımızda da yer alan, çevreyi ve devam ettirilebilir gelişmelere dair sonuç odaklıdır ve anlamlandırmaya yönelik ilerler. Doğal çevre ve beşeri sistem arasında oldukça dikkat çekici ve önemli bağ kurucudur. Çocuklar, gençler ve biz coğrafyayı öğrendikçe farklı kültürleri tanırız ve toplumları ayrıntılı inceleyebilme şansına sahip oluruz. Sonuç olarak bizler ulusların nasıl birbirleri ile ilişkili olduğunu anlamamızı sağlar. Tüm bunlar öğrenildikten sonra kendi kültürümüzü, sorumluluklarımızı, hangi değerlerimiz olduğunu öğrenir ve dünyaya açılarak diğer kültürlerin insanlarına dair düşünme şansını yakalarız. Coğrafya öğretiminin amaçlarına bakmak gerekirse: Coğrafya biliminde bulunan temel kavramlar, kuramlar ve ders ile alakalı metodolojiyi kullanarak araştırmalar yapabilir ve sonuçlarını rapor eder. İnsan ve doğayı birleştirerek ilişkilendirir ve coğrafyayı sorgulama becerisine sahip olur. Evrenle ilgili kavramlara hâkim olur ve yaşam ile ilişki kurar. Kaynakların kullanımında tasarruf bilinci oluşur. Çevresel, kültürel ve siyasi ilişkilerin uluslararası rolünü kavrar. Ekosisteme yönelik sorumluluk sahibi olur. Coğrafya dersi, ilköğretim kademesinde ve daha çok sosyal bilgiler dersi içerisinde yer almaktadır. İnsan-insan ve insan-çevre ilişkisini çeşitli bilimlerden beslenerek oluşturmuş olan sosyal bilgiler dersi; ekonomi, coğrafya, siyaset bilimi, psikoloji, antropoloji, tarih, gibi disiplinlerden meydana gelmiştir. Her disiplin ders için çok önemlidir ancak coğrafya öğretimi sosyal bilgiler dersi için temel disiplin basamağını oluşturur. Öğrencilerden birtakım olumlu tutumlar sağlayabilmek için, bu dersleri veren öğretmenlerimize birçok önemli görev düşmektedir. Öncelikle öğretmenlerimiz de coğrafyaya karşı olumlu duygular beslemeli, bilgili ve donanım sahibi olmalıdırlar. Ayrıca günümüz teknolojilerinden sıkça faydalanmaları gerekmektedir. Ders öncesi gerekli olan öğretim yöntemlerinin düzenlenmesi öğrencileri coğrafyaya karşı daha ilgili hale getirmeye yarayacaktır. Yapacağımız çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya dersine yönelik tutumlarını belirlemektir. Sosyal Bilgiler öğretmenliğinden mezun olacak öğretmen adaylarının coğrafya dersine yönelik tutumlarını belirlemek için Demirkaya ve Arıbaş (2004) tarafından hazırlanan ve 30 maddeden oluşan tutum ölçeği, Nevşehir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi 1,2,3 ve 4. Sınıf öğrencilerden 120 kişiye uygulanacaktır. Araştırma da öğretmen adaylarımızın coğrafyaya dersine yönelik oluşan tutumlarında gerçekten sorun olup olmadığı, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğretmen adayların cinsiyetleri ile coğrafya dersine yönelik tutumları ve tüm kademelerdeki öğretmen adaylarının coğrafyaya yönelik tutumları arasındaki ilişki incelenecektir. Yapılacak olan araştırmada anket yöntemi kullanılacaktır. Araştırmada kullanılacak veriler, örnekleme alınan öğretmen adaylarına geliştirilmiş olan Likert türü coğrafya tutum ölçeği uygulanarak elde edilecektir. Bu tutum ölçeği 2021-2022 öğretim yılının Eylül ayında uygulanacaktır. Yapılacak olan gözlem, elde edilecek olan bulgular, sonuçlar ve öneriler araştırma bittiğinde aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlar, Sosyal Bilgiler

Evaluation Of Social Studies Prospective Teacher's Attitudes Towards Geography Course

Serap Nazlıgül Kılınç [1,*] & Ali Meydan [1]

Abstract

One of the most significant areas in social studies is geography. It is a discipline that investigates the natural aspects of the environment that we live in, the bilateral connection between humans and nature, and the economic and human activities that emerge as a result of this interaction, all while adhering to its own set of principles. Geography is essential for gaining new views on the physical and human worlds. It is goal-oriented and progresses toward understanding the environment and sustainable development, both of which are included in our curriculum. It is a stunning and necessary connection between the natural world and the human system. We learn geography as children, young people, and adults, and we learn about other cultures and have the opportunity to analyze societies in depth. In conclusion, it enables us to comprehend how nations interact with one another. After we have studied all of this, we will learn about our own culture, our duties, and our beliefs, as well as having the opportunity to think about individuals from different cultures through opening up to the universe. To consider the goals of geography education: They can do research and present the findings utilizing the basic concepts, theories, and techniques covered in the geography course. They combine human and natural elements and have the ability to challenge geographic boundaries. They have mastered the notions of the universe and have developed a relationship with life. In the utilization of resources, there is a conscious awareness of saving. Understands the function of environmental, cultural, and political interactions on a global scale and takes on responsibility for the ecosystem. Geography is taught in elementary school and is primarily covered in social studies classes. The social studies course includes of disciplines such as economics, geography, political science, psychology, anthropology, and history, which have formed the human-human and human-environment interaction by feeding on diverse sciences. Every field is critical to the course's success, however geography education is the first step in the social studies course. Our teachers who teach these courses have a number of crucial responsibilities in order to instill healthy attitudes in the students. First and foremost, our teachers should have a good attitude toward geography and be well-versed in the subject. They must also make extensive use of today's technology. Preparing the necessary teaching strategies before to the class will assist to stimulate the students' interest in geography. The aim of our research is to find out how social studies prospective teachers perceive geography lessons. The 30-item attitude scale prepared by Demirkaya and Arıbaş (2004) in order to ascertain the attitudes of teacher candidates who will graduate from Social Studies teaching towards the geography lesson will be applied to 120 students from Nevşehir University Education Faculty Social Studies Education 1st, 2nd, 3rd, and 4th-grade students. The study will provide an insight into whether there is a problem with our prospective teachers' attitudes toward geography lessons, the relationship between the gender of prospective teachers studying in the Social Studies Education Department and their attitudes toward geography lessons, and the attitudes of prospective teachers at all levels toward geography. In this study, the survey method will be used. The data for the study will be gathered by administering a Likert-type geography attitude scale to the sampled teacher candidates. This attitude scale will be implemented in September 2021-2022 school year. When the research is completed, the observations to be made, the results to be collected, the conclusions and recommendations to be made will be conveyed.

Keywords: Prospective Teachers, Attitudes Towards Geography Course, Social Studies

Oyun Hamurları İle İzohipslerin ve Topografik Özelliklerin Öğretimi

Hakan Koç

Coğrafya Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
hakankoc66@gmail.com

Özet

Eğitim amaç ile başlar, öğretim faaliyetleri ile devam eder, ölçme ve değerlendirme ile son bulur. Öğretim faaliyetleri içerisine öğretim materyalleri, öğretim yöntemleri ve teknikleri, öğretim ortamı gibi bir çok unsur girer. Bu unsurlar bireyin öğrenme düzeyi üzerinde etkili olabilmektedir. Öğretim faaliyetlerinde bireyi sürecin içerisinde ne kadar aktif tutarsanız öğrenme de o düzeyde kalıcı hale gelir ve öğrenme yüzdesi artar. Yaşantı konisine göre, birey okuduklarının %10'unu, dinlediğinin %20'sini, gördüğünün %30'sunu ve yaparak yaşayarak öğrendiğinin %90'nı nı hatırlamaktadır. Kısaca özetle birey öğreme ortamı içerisinde beynin farklı loblarını kullanması durumunda öğrenmenin kalıcılık yüzdesi artmaktadır. Coğrafya derslerinde bireylerin dokunmasına, tatmasına, görmesine, işitmesine kısaca beş duyusuna hitap ederek, coğrafyayı öğretmek, coğrafya öğretimini kalıcı hale getirdiği gibi bu dersin öğrenciler tarafından sevmesine de neden olacaktır.

Harita öğretimi ile kazanımlar, coğrafya öğretmenleri tarafından genellikle tahtaya izohipleri çizerek, çizmiş olduğu izohipsle bire bir uyumlu olmayan yeryüzü şekillerine ait fotografları gösterilerek izohipslerin genel özellikleri ve topografik özellikler öğretilmektedir. Bu sıraladığımız, yöntem ve teknikler bireylerin görme, duyu organlarına hitap ederken, dokunarak ve yaparak yaşayarak öğrenmesine, üç boyutlu öğrenmesine yönelik değildir. Oyun hamurları ile bireylerin görme, duyma, dokunma ve hissetme duyularına hitap ettiği gibi yaparak ve yaşarak öğrenmesini sağladığı gibi aynı zamanda bireylere eğlenceli bir öğrenme ortamı sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, ilk ve orta öğretimdeki öğrencilerin izohipsleri ve anayeryüzü şekillerini dokunarak, yaparak – yaşayarak öğrenmesine ortam hazırlamak aynı zamanda bu yöntemin uygulanabililirliği noktasında bu dersin öğretmenlerinden görüş almaktır.

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden Durum Çalışması "Case Study" ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri odak görüşme tekniği toplanmıştır. Katılımcılardan veriler yarı yapılandırılmış 2 adet sorudan oluşan ölçek ile toplanmıştır. Odak grup görüşmesine katılan öğretmenlerimizle çevrimici olarak toplanılmış ve onlara iki adet soru yöneltilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin verdikleri cevaplar katılımcıların rızası alınarak kayıt altına alınmıştır. Odak grup görüşmesine katılan öğretmenler amaçlı örneklem ile belirlenmiştir. Araştırmanın verileri betimsel analiz tekniği ile değerlendirilmiştir.

Katılımcı öğretmenlerle yapılan odak grup görüşmesi sonucunda, öğretmenlerimizin ağırlıklı olarak izohiplerin ve topografyanın temel özelliklerinin öğretiminde gösteri yöntemini kullandıklarını kısmen araziye çıkardıklarını ve internet bağlantılı harita siteleri üzerinden bu konuları öğrettiklerini ifade etmişlerdir. Oyun hamurunu kullanmadıklarını beyan etmişlerdir. Oyun hamurları ile izohipslerin ve ana yerşekillerinin nasıl öğretildiği araştırmacı tarafından gösterildekten sonra katılımcı öğretmenler izohipslerin somutlaştırmada oyun hamurunun etkili olabileceğini, öğrencilerin dokunarak, yaparak ve yaşayarak öğrenmesine imkan hazırladığına dair görüş belirtmişlerdir. Katılımcılardan bazıları ise oyun hamuru ile öğretimin zenginleştireleceği ve çeşitlendireleceği aynı zamanda öğretimin eğlenceli hale geleceğini ifade etmişlerdir. Bir katılımcı öğretmenimiz, oyun hamuru ile izohipslerin öğretiminin lise düzeyinde ve kalabalık sınıflarda uygulamanın zor ve zaman alacağı konusunda görüş belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: Oyun Hamuru, İzohips, Topografik Özellikler, Öğretim

Teaching Contour Lines And Topographic Features Using Play Dough

Hakan Koç

Abstract

Education begins with a purpose, continues with teaching activities, and ends with assessment and evaluation practices. Teaching activities include many elements such as teaching materials, teaching methods and techniques, and teaching environment. These factors can be decisive in the learning level of the individual. The more the learner is engaged in the teaching activities, the more permanent the learning becomes, and the learning percentage increases as well. The cone of experience indicates that the learners remember 10% of what they read, 20% of what they listen to, 30% of what they see, and 90% of what they learn by doing. In short, if the learners use different lobes of their brains in the learning environment, the permanence of learning increases. Teaching geography by creating an environment that allows learners to touch, taste, see, hear and briefly address their five senses in geography lessons will not only make geography teaching permanent, but will also make learners to become more interested in the lesson.

While achieving the learning outcomes of the map teaching, teachers teach the general characteristics of contour lines and topographic features generally by drawing contour lines on the board, by showing photographs of landforms that are not exactly compatible with the contour lines they have drawn. The methods and techniques listed above address individuals' sight and sense organs; however, they do not allow individuals to learn by touching and doing, and are not designed for three-dimensional learning. Play dough appeals to the individuals' senses of sight, hearing, touch and feeling, enables them to learn by doing and experiencing, and provides individuals with a fun learning environment.

The aim of this study is to prepare an environment for primary and secondary school students which allows learners to learn about contour lines and main landforms by touching, doing and experiencing, and also to get the teachers' opinions on the applicability of this method.

The researcher used the Case Study method which is one of the qualitative research methods, as the method and collected the data using the focus interview technique. The researcher collected the data from the participants using a semi-structured scale consisting of 2 questions. The researcher interviewed the teachers who participated in the focus group interview online and asked them two questions. The researcher recorded the answers given by the teachers with the consent of the participants. The researcher determined the teachers who participated in the focus group interview by purposive sampling method. The researcher evaluated the data using descriptive analysis method.

As a result of the focus group interviews with the participating teachers, they stated that the teachers mainly used the demonstration method in teaching the basic features of contour lines and topography, partially took the learners out into the field and taught these subjects through internet-connected map sites. They stated that they did not use play dough. After the researcher showed the play dough approach to teaching the contour lines and main landforms, the participants expressed that play dough could be effective in concretization of contour lines and that play dough might provide an opportunity for students to learn by touching, doing and experiencing. Some of the participants stated that the play dough might enrich and diversify the teaching environment, and teaching will become fun at the same time. However, one of the participants stated that it would be difficult and time-consuming to use play dough in teaching contour lines at high school level and in crowded classrooms.

Keywords: Play Dough, Contour Line, Topographic Features, Teaching

Coğrafya Dersinde Sanal Oryantiring: Etkinlik Tasarımı

Nazlı Gökçe [1] & Ayşe Tosun [2,*]
[1] Anadolu Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anadolu Üniversitesi
aysetosun0948@gmail.com

Özet

İnsan yaşamı boyunca içinde yaşadığı çevreyi anlamak, keşfetmek, ondan doğru yararlanmak ve geleceğe yönelik planlamalar yapabilmek için coğrafya öğrenir. Günlük yaşamımıza baktığımızda her anımız coğrafi bir olayla iç içedir. Yer-yön tayini yapabilme, harita ve grafik okuma, doğal çevreye duyarlı olma, mekânsal problemleri çözme gibi çok sayıda beceri ve değer coğrafya temellidir. Bu durum coğrafyanın nasıl öğretilmesi gerektiği sorusu üzerinde daha fazla çalışma yapılmasına neden olmuş, öğretimin davranışçı anlayıştan ziyade öğrenen merkezli, aktif katılım temelinde, uygulamaya dönük ve proje temelli olması gerektiğini göstermiştir. Bilgilerin aktarılıp, uygulamaların yapılmadığı ve öğrencilerin pasif olduğu bir derste ilgi ve motivasyon düşmekte ve etkili bir öğrenme gerçekleşememektedir. Özel yetenekli öğrenciler akranlarına göre farklı bilişsel, duyuşsal veya psikomotor özellikleri taşıyarak olaylara ve sorunlara farklı açılardan bakıp çözüm odaklı olabilmektedirler. Türkiye'de özel yetenekli bireylere yönelik eğitim Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. BİLSEM'de coğrafya dersi Bireysel Yetenekleri Farkettirme (BYF) ve Özel Yetenekleri Geliştirme (ÖYG) programında yer alan öğrencilere uygulanmaktadır. BYF öğretim programları; örüntü/desen, değişim, sistem, fikir ayrılıkları, keşif, güç, ilişkiler/bağlantılar ile uyum/adaptasyon temaları çerçevesinde oluşturulmuştur. BYF programında yer alan temalar genel itibariyle coğrafya temelli olmakla birlikte özel yetenekli bireylerin eğitimini de önemli hale getirmektedir. Bu nedenle coğrafya dersinde özel yetenekli bireylerin kendilerini geliştirme imkânı bulacakları, yaşama yakın, uygulama ve beceri temelli etkinliklere ihtiyaç vardır. Bu açıdan özel yetenekli öğrencilerin derse karşı motivasyonunu arttırmak ve kalıcı öğrenmeleri için doğa içinde mekânsal keşfi içeren oryantiring sporu iyi bir etkinlik olarak kullanılabilir. Oryantiring ile bireyler doğa içinde ya da şehir içi, park, okul ve müze gibi farklı mekânlarda önceden yerleştirilmiş hedefleri harita aracılığıyla bulmaktadır. Oryantiring, harita kullanma, yer-yön tarif etme, mekânsal algı, analiz, değerlendirme ve mekânsal görselleştirme gibi birçok coğrafi beceriden oluşmaktadır. Bu açıdan coğrafya derslerinde yapılacak olan etkinlikler açısından oryantiring sporu bir fırsat olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda yapılan çalışma ile coğrafya derslerinde çevrimiçi harita uygulaması olan Google maps aracılığıyla sanal oryantiring etkinliklerinin hazırlanıp uygulanması ve etkinliğin BİLSEM BYF programındaki öğrenciler tarafından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Etkinlik 2020 Bilim ve Sanat Merkezleri Coğrafya Dersi Öğretim Programı BYF programında yer alan "Harita Bilgisi" öğrenme alanı ile kazanımlarına uygun oluşturulmuştur. Hazırlanan etkinlikte; amaçlar, öğrenme yaşantıları ve değerlendirme gibi aşamalar ile kazandırılması beklenen kavram, beceri ve değerler yer almıştır. Etkinlik öncesi oryantiring sporunun yapılacağı mekân Google maps uygulamasında belirlenerek krokisi, hedef noktaları ve yönergesi hazırlanmıştır. Ayrıca her hedef noktasında öğrencilerin cevaplanması gereken bir soru yerleştirilmiştir. Araştırma nitel yöntemlerden özel durum çalışması ile yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Muğla ili Menteşe ilçesi Bilim ve Sanat Merkezi BYF programında eğitim gören 10 özel yetenekli öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir. Görüşme formunun geçerliliğinde; 1 coğrafya eğitimi alan uzmanı, 1 sosyal bilgiler öğretmeni ve 1 özel eğitim öğretmeninin görüşüne başvurulmuş ve uzmanlardan gelen görüşler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Uygulama öncesinde 1 öğrenci ile pilot görüşme gerçekleştirilmiştir. Uygulama sonrası sanal oryantiring etkinliğine ilişkin gönüllü olan öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde ses kayıt cihazı kullanılarak elde edilen verilere yönelik içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizinde; kodlar, kavramlar ve son olarak temalara ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda özel yetenekli öğrencilerin görüşlerine göre coğrafya dersinde sanal oryantiring etkinliğinin harita kullanma, mekânı tanıma, yer-yön tarif etme açısından daha anlaşılır olduğu ve içeriğin somut hale geldiği anlaşılmıştır. Ayrıca ilk kez harita aracılığıyla yer-yön bulmaya çalıştıkları ve oyun ile eğlenerek derse karşı motive oldukları görülmüştür. Gelecek çalışmalarda araştırmacılar, oryantiring sporunun hangi coğrafi becerilerinin gelişimini desteklediği ve akademik başarılarına olan etkisinin nasıl olduğu konusunda nicel veya karma yöntemler kullanılarak çalışmalar yürütülebilir.

Anahtar Kelimeler: Özel Yetenekli Öğrenci, Sanal Oryantiring, Coğrafya Dersi

Virtual Orientiring In Geography Lesson: Event Design

Nazlı Gökçe [1] & Ayşe Tosun [2,*]

Abstract

Throughout his life, people learn geography in order to understand and explore the environment in which they live, to make use of it correctly and to make plans for the future. When we look at our daily life, every moment is intertwined with a geographical event. Many skills and values, such as being able to determine the direction of the place, reading maps and graphics, being sensitive to the natural environment, and solving spatial problems, are based on geography. In a lesson where information is transferred, applications are made and students are passive, interest and motivation decrease and an effective learning cannot take place. Special talented students, who are of great importance for the future in the teaching of geography lessons, need to be well trained. Education for gifted individuals in Turkey is carried out through Science and Art Centers (BİLSEM). Bilsem Geography lessons are applied to students in the program of Recognizing Individual Talents and Developing Special Talents. Although the themes in the BYF program are generally geography-based, it also makes the education of gifted individuals important. For this reason, there is a need for practice and skill-based activities that are close to life in which gifted individuals will have the opportunity to develop themselves in geography lessons. Orienteering sport, which includes spatial exploration in nature, can create a good activity for gifted students to increase their motivation towards the lesson and to learn by having fun. Orienteering consists of many geographical skills such as using maps, describing places and directions, spatial perception, analysis, evaluation and spatial visualization. Orienteering is an opportunity in the organization and presentation of geography course content. With this study, it was aimed to prepare and implement virtual orienteering activities through Google maps, which is an online map application in geography lessons, and to evaluate the activity by students in the BİLSEM BYF program. The event was created in accordance with the learning field and the acquisitions of the "Map Information" in the 2020 Science and Art Centers Geography Course Curriculum BYF program. Before the event, the place where the orienteering sport will be held was determined in the Google maps application, and its sketch, destination points and directive were created. In addition, a question to be answered by the students is placed at each target point. The research was carried out using a semi-structured interview technique with a case study from qualitative methods. 10 gifted students studying in the Science and Art Center ETF program in Muğla province Menteşe district were included in the research. In the validity of the interview form, 1 geography education expert, 1 social studies teacher and 1 special education teacher were consulted and necessary arrangements were made. A pilot interview was conducted with 1 student. After the application, interviews were held with the students who volunteered for the virtual orienteering activity. Content analysis was conducted for the data obtained by using a voice recorder during the interviews with the students. As a result of the study, it was understood that the virtual orienteering activity in the geography lesson was more understandable in terms of using maps, recognizing the place, describing the place-direction, and the content became concrete, according to the opinions of the gifted students. In addition, it was seen that they tried to find place and direction through the map for the first time and were motivated towards the lesson by having fun with the game. In future studies, researchers can carry out studies using quantitative or mixed methods on which geographical skills the orienteering sports support the development of and how it affects their academic success.

Keywords: Gifted Students, Virtual Orienteering, Geography Lesson

Artırılmış Gerçeklik (AR) Teknolojisinin Coğrafya Eğitiminde Kullanılması: LandscapAR ile Canlanan İzohipsler

Tolga Eldurmaz

Coğrafya Hisar Okulları
teldurmaz@gmail.com

Özet

21. yy. eğitim anlayışında en önemli öğretmen materyallerinin başını çeken eğitim teknolojileri özellikle son 10 yıl içerisinde hızla gelişmiş ve tüm akademik disiplinlerin eğitiminde oldukça önemli bir hal almıştır. Coğrafya dersleri de diğer tüm derslerde olduğu gibi eğitim teknolojilerinin çalışma alanı içerisine girmiş ve bu doğrultuda çeşitli yazılım ve uygulamalar dijital materyal olarak oluşturulmuştur. Bu kapsamda özellikle web 2.0 araçları olarak tanımlanan yeni nesil uygulamalar, sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamaları, dijital eğitsel oyunlar gibi pek çok dijital materyal coğrafya derslerinde kendilerine yer bulmuştur. Ancak burada çoğu zaman öğretmenler konfor alanından çıkmayarak ya bu materyallere mesafeli yaklaşmış ya da teknoloji kullanımını bir araç olarak değil "derste kullanmış olmak için kullanmak" gibi bir amaçla yanlış kullanmıştır. Bu durum ise ders kalitesini yükseltmek yerine daha da düşmesine neden olan belirsizlikler doğurmuştur. Ancak tüm dünyada olduğu gibi COVID – 19 salgını nedeniyle hızla çevrimiçi eğitime geçen ülkemizde öğretmenler hızlı bir dijital dönüşüm yaşayarak ister istemez bu dijital materyalleri amacına uygun bir şekilde "araç" olarak kullanmaya başlamıştır.

Bu çalışmada da bir mobil artırılmış gerçeklik uygulaması olan LandscapAR uygulaması ele alınarak ders içi kullanımına yönelik coğrafya öğretmenlerine yön gösterici eser ortaya konulması ve literatürdeki eksikliği gidermek amacıyla akademik başarıya etkisi değerlendirilmiştir. Artırılmış gerçeklik (AR), 3 boyutlu sanal ortamların tarama ya da tanılama yoluyla gerçek dünyaya gerçek zamanlı olarak aktarıldığı bir teknolojidir. Bu teknoloji sayesinde telefon kamerasında gördüğümüz gerçek görüntünün içine etkileşimli 3 boyutlu sanal unsurları hiç çaba sarf etmeden entegre edilmesi mümkündür. Bu kapsamda ders videoları, görsel materyaller ya da oyunlaştırma çalışmaları yapılabilmektedir. LandscapAR'da ise tanılama tabanlı bir uygulama olarak bir kağıda çizilen izohips haritalarının uygulama kamerasında taratılarak 3 boyutlu yer şekillerine dönüştürülmektedir. Bu sayede 2 boyutlu haritaların 3 boyutlu hale getirilip somutlaması yapılmaktadır. "Artırılmış gerçeklik teknolojisinin coğrafya derslerinde kullanılmasının akademik başarıya olumlu etkisi olabilir mi?" hipotezi üzerinden nicel bir araştırma olarak deneysel desene sahiptir. Gerçek deneysel modele uygun şekilde deney ve kontrol gruplarına ön test ve son test uygulamaları yapılarak öğrencilerin akademik düzeyindeki değişim ölçülmüştür.

Uygulama oldukça basit bir ara yüze sahip olup tüm öğretmen ve öğrencilerin akıllı telefon ya da tabletlerinde kullanımına uygun olduğu, 2 boyutlu bir harita modeli olan izohipslerde arazinin okunması ve somutlaması konusunda yaşanılan sorunların giderilmesi için uygun bir materyal olarak görülmüştür. Tüm orta öğretim öğrencilerini kapsayan evrenden daraltılarak oluşturulan 150 kişilik deney grubunun oluşturduğu örneklem grubunda ön test sonuçları ile son test sonuçları arasında beklenilen pozitif gelişme görülmüştür. Bu doğrultuda bu ve bu tarz artırılmış gerçeklik temelli dijital materyallerin coğrafya derslerinde daha fazla kullanılması gerektiği önerisi ortaya konulmuştur. Ayrıca uygulamanın çeşitli kısıtlılıklarından dolayı alan ihtiyacını karşılayan daha kapsamlı bir mobil uygulama hazırlanması kararlaştırılmış ve bu doğrultuda çalışmalara başlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Artırılmış Gerçeklik, Eğitim Teknolojileri, Coğrafya Eğitimi, İzohipsler

Using Augmented Reality (AR) Technology in Geography Education: Isohypse Maps Revived with LandscapAR

Tolga Eldurmaz

Abstract

21st century educational technologies, which lead the most important teacher materials in the understanding of education, have developed rapidly especially in the last 10 years and have become very important in the education of all academic disciplines. Geography lessons, like all other lessons, have entered the field of study of educational technologies and in this direction, various software and applications have been created as digital materials. In this context, many digital materials such as new generation applications, virtual and augmented reality applications, digital educational games, which are defined as web 2.0 tools, have found a place in geography lessons. However, here most of the time, teachers did not go out of their comfort zone and either approached these materials with a distance or misused the use of technology not as a tool, but for the purpose of "using it to be used in the lesson". This situation created uncertainties that caused the quality of the lessons to decrease rather than increase it. However, in our country, which has rapidly switched to online education due to the COVID-19 epidemic, as in the whole world, teachers have experienced a rapid digital transformation and inevitably started to use these digital materials as "tools" in accordance with their purpose.

In this study, LandscapAR application, which is a mobile augmented reality application, was discussed and its effect on academic success was evaluated in order to present a guide for geography teachers for in-class use and to eliminate the deficiency in the literature. Augmented reality (AR) is a technology in which 3D virtual environments are transferred to the real world in real time through scanning or diagnostics. Thanks to this technology, it is possible to integrate interactive 3D virtual elements into the real image we see on the phone camera without any effort. In this context, course videos, visual materials or gamification studies can be done. In LandscapAR, as a diagnostic-based application, isohypse maps drawn on a paper are scanned in the application camera and converted into 3D landforms. In this way, 2D maps are made 3D and concretized. “Can the use of augmented reality technology in geography lessons have a positive effect on academic success?” It has an experimental design as a quantitative research on the hypothesis. In accordance with the real experimental model, pre-test and post-test applications were made to the experimental and control groups, and the change in the academic level of the students was measured.

The application has a very simple interface and is suitable for use by all teachers and students on their smart phones or tablets, and it has been seen as a suitable material for solving the problems experienced in reading and concretizing the land in isohypse, which is a 2D map model. The expected positive development was observed between the pre-test results and the post-test results in the sample group formed by the experimental group of 150 people, which was narrowed down from the universe covering all secondary school students. In this direction, it has been suggested that this and such augmented reality-based digital materials should be used more in geography lessons. In addition, due to various limitations of the application, it was decided to prepare a more comprehensive mobile application that meets the need for space, and work has begun in this direction.

Keywords: Augmented Reality, Education Technology, Geography Education, Isohypse Maps

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Harita Konusuna İlişkin Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Düzeylerinin İncelenmesi

Merve Ayvaz [1] & Yavuz Akbaş [1,*]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Trabzon Üniversitesi
yavuzakbas52@gmail.com

Özet

Öğretmenlerin nitelikli olması öğrencilerin öğrenmelerini etkilemektedir. Yani bir öğretmen alanında ne kadar nitelikli ya da yeterli ise öğrencilerin öğrenmelerinin kalıcılığı da o oranda artacaktır. Bundan dolayı öğretmenlerin öğretim süreçlerinde öğretmenlik mesleğini etkili biçimde yerine getirebilmeleri için alan ve pedagojik bilgilerinin yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Bu yeterlilikler, öğrencilere anlamlı bilgiyi kazandırabilme, öğrenme güçlüklerini tespit edebilme, yöntem ve tekniklerin seçimi, amaçları belirleyebilme, doğru planlama yapılması ve öğrencilerin değerlendirilmesi gibi birçok öğeyi içine almaktadır. Öğretmenlerin alan ve pedagojik bilgisinin yanında eğitim-öğretim sürecinde teknolojiyi entegre konusundaki yeterliklerini ifade etmede ise, teknoloji, pedagoji ve alan bilgisinin birleştirilmesinden oluşan teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB) kavramı kullanılmaktadır. TPAB teknolojiyi kullanarak daha etkin ve üretken bir öğrenme süreci yaratmak için teknolojiyi ve pedagojik alan bilgisi arasındaki etkileşim üzerinde durmaktadır. Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının harita konusuna ilişkin Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) düzeylerini tespit etmektir. Araştırmada, karma (mixed) yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2017-2018 akademik yılı bahar döneminde, bir üniversitenin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programında öğrenim gören 70 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu öğretmen adayları içinden 12'si ile vignettelere dayalı yarı yapılandırılmış mülakatlar yürütülmüştür. Çalışmanın nicel boyutunda veri toplama aracı olarak "Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) Ölçeği", nitel boyutunda ise "kavram haritası, ders planları ve vignetteye dayalı yarı yapılandırılmış mülakatlar" kullanılmıştır. Çalışmanın, belirli bir konu/kavram özelinde Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının TPAB düzeylerini tespit etmeye odaklanması bakımında önemli olduğu düşünülmektedir. İlgili alanyazında konuya ilgili çalışmaların, daha çok nicel yaklaşıma dayalı, belirli bir alana özgün olmayıp temel yeterlikleri ölçmeyi amaçlayan anket ve ölçekler kullanılarak yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Bu çalışmada veri çeşitliği oluşturamaya çalışılmış ve öğretmen adayları kendilerine sunulan vignetteler aracılığı ile problemlerle yüzleşme ve onlara yönelik çözümler bulmaya yönlendirilmiştir. Vignettelerde yer alan senaryoların özgün olup ilgi alanda yapılacak diğer çalışmalar için örnek oluşturacağı düşünülmektedir. Araştırmada TPAB ölçeğinden elde edilen veriler SPSS programı aracılığıyla analiz edilirken, kavram haritaları ve ders planlarından elde edilen veriler, geliştirilen rubrikler aracılığıyla analiz edilmiştir. Ayrıca vignetteye dayalı yarı yapılandırılmış mülakatlardan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının TPAB'ın alt boyutları genelde iyi düzeyde oldukları tespit edilmiştir. Bu alt boyutlar içerisinde en düşük seviyedeki Teknolojik Bilgi (TB)'si, en yüksek seviyedeki Teknolojik Alan Bilgisi (TAB)'dir. Öğretmen adaylarının TPAB düzeylerini ölçmede tek bir ölçme aracının yeterli olamayacağını, TPAB ölçeğinin yanında kavram haritaları, ders planları ve vignetteye dayalı mülakatların kullanılmasında adaylarının bu konudaki TPAB seviyelerini net bir şekilde ortaya koymada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlara bağlı olarak, öğretmen adaylarının öğretim programlarını yakından incelemelerine fırsat verecek ders ve öğretim uygulamalarına lisans programlarında daha fazla yer verilmesi yönünde öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Öğretmen Adayı, Harita, Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi, Vignette Tekniği

Investigating The Level Of Social Studies Teacher Candidates On Technological And Pedagogical Content Knowledge Related To The Subject Of Map

Merve Ayvaz [1] & Yavuz Akbaş [1,*]

Abstract

The quality of teachers affects the learning of the students. In other words, the more qualified or sufficient a teacher is in his/her subject, the more the permanence of students' learning would increase. For this reason, teachers must have sufficient content and pedagogical knowledge in order to effectively implement their teaching profession in teaching processes. These competencies include many elements such as providing students with meaningful knowledge, identifying learning difficulties, choosing methods and techniques, determining goals, making correct planning, and evaluating students. The concept of technological pedagogical content knowledge (TPACK), which consists of combining technology, pedagogy and content knowledge, is used to express teachers' competence in integrating technology in the education-teaching process, as well as their content and pedagogical knowledge. TPACK focuses on the interaction between technology and pedagogical content knowledge in order to create a more effective and productive learning process by using technology. The aim of this study is to determine the TPACK levels of social studies teacher candidates on the subject of maps. In the research, mixed method was used. The sample of the research consists of 70 teacher candidates studying in the Social Studies Teaching Program of a university in the spring semester of the 2017-2018 academic year. With 12 of those prospective teachers, semi-structured interviews based on vignettes were conducted. In the quantitative dimension of the study, TPACK Scale was used as the data collection tool, and in the qualitative dimension of the study concept map, lesson plans and semi-structured interviews based on vignettes were used. It is thought that the study is important in that it focuses on determining the TPACK levels of social studies teacher candidates in a specific subject/concept. In the relevant literature, it is understood that the studies on the subject are carried out by using questionnaires and scales that are based on a quantitative approach, not specific to a particular subject matter, but aiming to measure basic competencies. In this study, it is tried to create a variety of data and pre-service teachers were directed to face problems and find solutions for them through the vignettes presented to them. It is thought that the scenarios in the vignettes are original and will set an example for other studies to be done in the area of interest. While the data obtained from the TPACK scale in the study were analyzed with SPSS program, and the data obtained from concept maps and lesson plans were analyzed by using developed rubrics. Besides, the data from semi-structured interviews based on vignette were subjected to content analysis. According to the results of the research, it was determined that the sub-dimensions of TPACK of prospective social studies teachers are generally at a good level. Among these sub-dimensions, the lowest level was found in Technological Information (TI) and the highest level was found in Technological Content Knowledge (TCK). It was concluded that a single measurement tool could not be sufficient to measure the TPACK of the candidates and that the use of concept maps, lesson plans and interviews based on vignette were effective in clearly demonstrating the TPACK levels in these topics. Based on the results obtained, suggestions were made to include more lesson and teaching practices in undergraduate programs, which would allow prospective teachers to closely examine the curriculum.

Keywords: Social Studies, Pre-service Teacher, Map, Technological Pedagogical Content Knowledge, Vignette Technique

2018 Sosyal Bilgiler Lisans Programının Coğrafya Öğretimi Açısından İncelenmesi: Akademisyen Görüşleri

Taner Çifçi [1] & Mehmet Ethem Kılınçoğlu [2,*]

[1] Temel Eğitim Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
ethmklnc@hotmail.com

Özet

Sosyal Bilgiler lisans programının coğrafya öğretimi açısından akademisyen görüşleri doğrultusunda incelenmesini esas alan bu araştırmanın amacı, 2018 yılında güncellenen Sosyal Bilgiler öğretmenliği lisans programının temel derslerinden olan Coğrafya dersinin ve içeriğinin durumu, Coğrafya öğretimine yönelik algı ve tutumları, daha iyi bir coğrafya öğretiminin Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yetiştirildiği üniversitelerde ve okullarda nasıl gerçekleştirilebileceğine yönelik Sosyal Bilgiler öğretmenliği alanında eğitim veren akademisyenlere sorulan sorular ve alınan cevaplar üzerinden değerlendirmelerde bulunmak amaçlanmıştır. Akademisyenlerin sosyal bilgiler lisans programını coğrafya öğretimi açısından incelenip değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışma bir nitel araştırmadır. Verilerin toplanması ve yorumlanması amacıyla sosyal bilimler alanında çok sık kullanılan nitel araştırma yöntemi desenlerinden açıklayıcı durum çalışması deseni kullanılmıştır. Yürütülen araştırma kapsamında katılımcılar 2019-2020 eğitim yılında çeşitli üniversitelerin Sosyal Bilgiler eğitimi alanında görevli akademisyenlerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan akademisyenlerin belirlenmesinde amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Daha sonra elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara bakıldığında, Coğrafya grubu derslerinde ders saati ve çeşitliliği açısından azalma olduğu, alanında yetkin Coğrafya içerikli dersleri anlatabilecek akademisyen sayısının az olması, saha-arazi çalışmalarının kısıtlı olması, ders kredilerinin azaltılması, Ülkeler Coğrafyası dersinin kaldırılması, Harita Bilgisi ve Uygulamaları dersinin seçmeli olması, Günümüz Dünya Sorunları dersinin seçmeli dersler kategorisine alınması lisans programında yaşanan değişimin Coğrafya Öğretimi açısından olumsuz değişimler olarak değerlendirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Afet Yönetimi dersinin zorunlu olması, genelden özele ders düzeninin olması, tamamlayıcı seçmeli derslerin eklenmesi, programın coğrafi yeterlilikleri karşılama durumunun yeterli olması ise programın güncellenmesinden sonra olumlu yönde değişimler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada bulguların değerlendirilmesiyle elde edilen sonuçlara göre: Genel olarak 2018 Sosyal Bilgiler öğretmenliği lisans programı güncellenmesiyle beraber geçmiş programlarla kıyaslandığında; Sosyal Bilgiler dersinin disiplinler arası bir sentez yapısı göz önüne alındığında Sosyal Bilgiler lisans programında yer alan Coğrafya grubu derslerinin sayısı ve saatleri arttırılarak Coğrafya gibi geniş bir ders yelpazesi olan disiplinin program içerisindeki nicelik sorunu giderilebilir, Sosyal Bilgiler lisans programında yer alan Coğrafya derslerinin ders saatlerinin arttırılması, tamamlayıcı seçmeli derslerin eklenmesi ile Coğrafya konularının öğretimi açısından oluşan olumsuz yönler düzeltilebilir, Üniversitelerin eğitim fakültesi Sosyal Bilgiler anabilim dallarında görev yapan coğrafyacı akademisyenlerin yeterli sayıda ve donanımlı bir şekilde yetiştirilmesi, günümüz eğitim-öğretim teknolojik materyallerini iyi ve aktif bir şekilde kullanması , derslerin teoriden çok uygulamaya dönük olması programda yer alan derslerin niteliği açısından önem arz etmektedir,Sosyal Bilgiler lisans programına Coğrafya içerisinde önemi artan Coğrafya Bilgi Sistemi (CBS) içerikli derse yer verilmelidir, Üniversite tarafından finanse edilecek arazi-saha gezi ve çalışmaları düzenlenmelidir, Sosyal Bilgiler lisans programı MEB ve YÖK işbirliğinde MEB ilk ve ortaokul Sosyal Bilgiler ders kazanımlarını da kapsayacak şekilde hazırlanmalıdır önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademisyen Görüşleri, Lisans Programı, Coğrafya Öğretimi, Sosyal Bilgiler

An Investigation of the 2018 Social Studies Undergraduate Program in Terms of Geography Teaching: Academician Views

Taner Çifçi [1] & Mehmet Ethem Kılınçoğlu [2,*]

Abstract

The purpose of this study, which is based on the examination of the Social Studies undergraduate program in terms of geography teaching in terms of academicians' views, is the status of the Geography course and its content, which is one of the basic courses of the Social Studies teaching undergraduate program updated in 2018, the perceptions and attitudes towards geography teaching, and that a better geography teaching Social Studies teachers are trained. In this study, it is aimed to make evaluations on the questions asked to the academicians who teach in the field of Social Studies teaching and the answers received, about how it can be carried out in universities and schools. This study, which aims to examine and evaluate the social studies undergraduate program of academics in terms of geography teaching, is a qualitative research. In order to collect and interpret the data, the explanatory case study design, one of the most frequently used qualitative research method designs in the social sciences, was used. Within the scope of the research carried out, the participants consist of academicians working in the field of Social Studies education of various universities in the 2019-2020 academic year. Criterion sampling, one of the purposeful sampling types, was used to determine the academicians participating in the research. A semi-structured interview form was used as a data collection tool. Then, the obtained data were analyzed using content analysis.

Considering the results obtained in the research, it is seen that there is a decrease in the course hours and diversity in the Geography group courses, the number of academicians who can teach competent geography courses, the limited field-land studies, the reduction of course credits, the abolition of the Geography of Countries course, the elective Map Knowledge and Applications course. It has been concluded that the change in the undergraduate program is evaluated as negative changes in terms of Geography Teaching. It has been concluded that there are positive changes after the updating of the program if the Disaster Management course is compulsory, there is a general to specific course order, supplementary elective courses are added, and the geographical qualifications of the program are sufficient. According to the results obtained by evaluating the findings in the research: In general, with the updating of the 2018 Social Studies teaching undergraduate program, it was observed that there was a decrease in terms of course hours and diversity in the Geography group courses when compared to the previous programs. In addition, it has been determined that the number of academicians who can teach competent geography courses and the limited field-land studies cause problems in terms of geography education. It has been suggested that the new programs should be prepared in cooperation with the relevant institutions, MEB-YÖK, and that the number and variety of geography-related courses should be increased.

Keywords: Academician Views, Undergraduate Program, Geography Teaching, Social Studies

UbD (Anlamaya Dayalı Tasarım) Modeline Göre Tasarlanmış Coğrafya Dersinin Öğrencilerin Derse Yönelik Tutum ve Motivasyonları Üzerindeki Etkisi

İsmet Çüçen
Ted Alanya
ismetcucen@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın konusu, UbD (Anlamaya Dayalı Tasarım) modeline göre tasarlanmış olan coğrafya dersinin öğrencilerin derse yönelik tutum ve motivasyonları üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırma evreni olarak Antalya'nın Alanya ilçesindeki bir özel okul tercih edilmiştir. Grup 9. Sınıf düzeyinde 32 öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin 14 ü kız öğrencilerden 18 i ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Grupta 16 öğrenci deney, 16 öğrenci ise kontrol grubundadır. Araştırmada deney kontrol gruplarının eşitliğini belirlemek için bilgi düzeyleri birbirlerine yakın olan, aynı sınıf seviyesinde bulunan iki sınıf şubesi belirlenmiştir. Deney grubuna UbD (Anlamaya Dayalı Tasarım) modeline göre tasarlanmış olan ders tasarımı, kontrol grubuna geleneksel öğretmen merkezli öğrenme uygulanmıştır. Uygulamadan önce gruplara ön-test olarak tutum ölçeği ve hazırlanan başarı testi verilmiştir. Uygulama bitiminde gruplara tutum ölçeği ve başarı testi son-test olarak uygulanmıştır. Uygulamada öğrenci görüşlerine yer verilmiştir.Çalışma dört hafta süresince devam etmiştir. Araştırmanın, öğrencilerin coğrafya dersine yönelik tutumları üzerinde etkili olup olmadığını incelemek amacıyla Güven ve Uzman (2006) tarafından geliştirilen "Coğrafya Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" uygulanmıştır.

Araştırmada deney kontrol gruplarının eşitliğini belirlemek için bilgi düzeyleri birbirlerine yakın olan, aynı sınıf seviyesinde bulunan iki sınıf şubesi belirlenmiştir. Deney grubuna UbD (Anlamaya Dayalı Tasarım) modeline göre tasarlanmış olan ders tasarımı, kontrol grubuna geleneksel öğretmen merkezli öğrenme uygulanmıştır. Uygulamadan önce gruplara ön-test olarak hazırlanan başarı testi ve coğrafya dersine yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. Uygulama öncesi toplanan veriler grupların denklik durumunun kontrolü için de kullanılmıştır. Uygulama bitiminde gruplara tutum ölçeği ve başarı testi son-test olarak uygulanmıştır.

Öğrencilerin başarı durumlarını belirlemek için ünite ile ilgili başarı testi geliştirilmiştir. "Büyük İklim Tipleri" başarı testi geliştirilirken önce ünite analizi yapılmış, coğrafya dersi programı doğrultusunda hedef ve davranışlar belirlenmiştir. Sonra testin kapsam geçerliliği dikkate alınarak 25 soruluk çoktan seçmeli bir test hazırlanmıştır. Testte kullanılan sorular Orta Öğretim Genel Müdürlüğü (OGM) tarafından 9. sınıf öğrencileri için hazırlanan coğrafya soru bankasından seçilmiştir. Soruların seçilmesinde okulun coğrafya zümresi başkanından uzman görüşü alınmıştır.

Araştırmada öğrencilerin coğrafya dersine yönelik tutumlarının ölçülmesi amacıyla Güven ve Uzman (2006) tarafından hazırlanan, geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış, 39 maddeden oluşan tutum ölçeği kullanılmıştır.

Coğrafya tutum ölçeğinde sorulan sorular; coğrafya dersinin genel özellikleri ve önemine ilişkin tutumları, coğrafya dersi öğretmeninin ders işleyiş tarzına ilişkin tutumlarını, coğrafya dersinin içeriğinde yer alan konu örüntüsüne olan ilgi çekiciliğine ilişkin tutumları, coğrafya dersinin ders dışında öğrenci yaşantısı açısından önemine ilişkin tutumlarını, coğrafya dersinin diğer alanlarla ve derslerle olan bağlantısına ilişkin tutumları, coğrafya dersinin öğrenciye sağladığı katkıların boyutuna ilişkin tutumları, coğrafya dersinin işlendiği ortama ilişkin tutumları, coğrafya dersinde kullanılan öğretim tekniklerine ilişkin tutumları, coğrafya dersinin kapsamının yeterliliğine ilişkin tutumları ve coğrafya dersinde kullanılan yazılı ve basılı materyallere ilişkin tutumları ortaya koymaya yöneliktir.

Elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemelerinde SPSS 25 programından yararlanılmış ve grupların başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı anova testi ile kontrol edilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda coğrafya öğretiminde anlamaya dayalı tasarım modelinin (UbD) yönteminin öğrencinin tutum ve başarı düzeyini geleneksel yönteme göre anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, UbD, Tasarım

The Effect of Geography Lesson Designed According to UbD (Understanding By Design) Model on Students' Attitudes and Motivation towards the Lesson

İsmet Çüçen

Abstract

As the subject of this research, the effect of the geography course, which was designed according to the UbD (Understanding by Design) model, on the students' attitudes and motivations towards the course was researched. A private school in the Alanya district of Antalya was chosen as the population of the research. The group consists of 32 students at the 9th grade level. 14 of these students are female students and 18 of them are male students. 16 students are in the experimental group and 16 students are in the control group. To determine the equality of the experimental and control groups in the research, two class branches with close levels of knowledge and at the same class level were determined. The lesson design, which was designed according to the UbD (Understanding by Design) model, was applied to the experimental group, and traditional teacher-centered learning was applied to the control group. Before the application, the groups were given an attitude scale and an achievement test as a pre-test. At the end of the application, the attitude scale and achievement test were applied to the groups as a post-test. Student opinions were included in the application. The study continued for four weeks. "Attitude Scale Towards Geography Lesson" developed by Güven and Uzman (2006) was applied to examine whether the research was effective on students' attitudes towards the geography lesson. SPSS 25 program was used in the statistical analysis of the data obtained, and whether there was a significant difference between the success levels of the groups was checked with the ANOVA test. As a result of the findings, it was seen that the understanding by design model (UbD) method in geography teaching made a significant difference in the attitude and success level of the students compared to the traditional method.

Keywords: Geography, UbD, Design

Küçük Prens Hikâye Kitabında Yer Alan Coğrafi Kavramlar

Ebru Gezer [1,*] & Yurdal Dikmenli [2]

[1] Sınıf Öğretmenliği Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
[2] Temel Eğitim Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
ogr.ebru.gezer@ahievran.edu.tr

Özet

Coğrafya yeryüzünün doğal, toplumsal ve ekonomik olgularını insanla bağ kurarak inceleyen bir disiplindir. Bütün disiplinlerde olduğu gibi coğrafyanın temelini de benzer olgu, olay ve süreçleri kategorize etmede kullanılan kavramlar oluşturmaktadır. İnsanın çocukluk döneminden itibaren dünyaya yönelik sorular sorması, coğrafya ilgi ve merakının başladığını göstermektedir. Bu nedenle çocuklar doğal coğrafyacı olarak adlandırılabilir. Erken yaşlarda, dünyaya ilişkin bilgiler içeren ve bireyde keşfetme isteği oluşturan öğrenme yaşantıları oluşturulmalıdır. Hikâye kitapları da çocuklara yakın ve uzak çevrelerinde bulunan farklı yaşamlara yönelik öğrenme yaşantıları sunan araçlardan biridir. Hikâyelerin birçoğu çocukların yaşantılarının bir bölümünü oluşturduğu için günlük yaşamdaki kullandıkları coğrafi kavramları keşfetmeleri ve öğrenmelerine de yardımcı olacaktır. Çünkü bir hikâyenin konusu doğadan ve insandan uzak olamayacağı için belli bir coğrafya ve coğrafi bilgiden de ayrı düşünülemez. Bu çalışmanın amacı Küçük Prens hikâye kitabında yer alan coğrafi kavramları belirlemek ve bu kavramların sınıflandırmaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi deseni kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını Türkçeye Cemal Süreyya ve Tomris Uyar tarafından çevrilen, Saint-Exupery'in Küçük Prens adlı hikâye kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına uygun olarak, verilerin analizinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Veriler iki araştırmacı tarafından analiz edilerek çalışmanın güvenirliği sağlanmaya çalışılmıştır. Hikâye kitabındaki coğrafi kavramlar belirlenmiş ve belirli özelliklerine göre kategorize edilmiştir. Kavramlar belirlenen kategoriler dâhilinde yüzde ve frekanslarına göre tablolaştırılmıştır. Analiz sonucunda fiziki coğrafya, beşeri coğrafya ve genel coğrafya olmak üzere üç temel kategori ve bu kategoriler içinde yer alan toplam 79 coğrafi kavram belirlenmiştir. Ayrıca kategorilerin oluşturulmasında kullanılan kavramların geçtiği cümlelere doğrudan alıntılar yapılarak analizler güçlendirilmiştir. Bunun yanı sıra kitabın yazarı Saint-Exupery tarafından resmedilen coğrafi kavramların yer aldığı görsellere de yer verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre kitapta en fazla fiziki coğrafyaya yönelik coğrafi kavram olduğu tespit edilmiştir. En sık tekrar eden coğrafi kavramlar fiziki coğrafya konu alanlarından astronomi ve uzay bilimlerinde yer alan; gezegen, yıldız ve Dünya'dır. Küçük Prens'in ziyaret ettiği gezegenlerin ve diğer coğrafi kavramların metinle uyumlu olarak yazar tarafından resmedilmiş olmasının hikâyede anlatılanları somutlaştırdığı tespit edilmiştir. Küçük Prens'te hikâye unsurlarından biri olan mekânın anlaşılırlığı, hem metinsel olarak hem de görsel olarak sağlandığı söylenebilir. Kitabın kahramanının bulunduğu farklı çevreleri betimlemek için fiziki ve beşeri coğrafya kavramlarından yararlanılmasının yanı sıra, coğrafyacı, coğrafya ve coğrafya kitabı gibi doğrudan coğrafyaya yönelik kavramlardan da yararlanılmıştır. Kavram öğretiminde hikâye kitaplarının kullanılması ve görsellerle zenginleştirilmesi, coğrafi kavramların öğretimi açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir. Elde edilen sonuçlara göre Küçük Prens'in coğrafya kavramlarını temel alan bir hikâye kitabı olduğu söylenebilir. Bu nedenle coğrafi kavramların öğretiminde edebi metinler ve görsel unsurların kullanımına önem verilmesi ve bu amaçla Küçük Prens hikâye kitabının kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hikâye Kitabı, Coğrafi Kavram, Küçük Prens.

Geographical Concepts In The Little Prince Storybook

Ebru Gezer [1,*] & Yurdal Dikmenli [2]

Abstract

Geography is a discipline that examines the natural, social and economic phenomena of the earth by establishing connections with human beings. As in all disciplines, the basis of geography also consists of the concepts which are used to categorize similar phenomena, events and processes. A human being asking questions about the earth as of his/her childhood indicates that his/her interest and curiosity of geography has begun. Therefore, children can be called natural geographers. As of the early ages, the learning experiences that contain information about the earth and that create within the individual a desire of discovering should be provided. And storybooks are one of the tools that offer children learning experiences about different lives existing in their near and far surroundings. Since many of the stories constitute a part of children's lives, they will also help them discover and learn the geographical concepts they use in daily life. That's because since the subject of a story cannot be far from nature and human beings, it also cannot be considered apart from certain geography or geographical knowledge. The purpose of this study is to determine the geographical concepts in the Little Prince storybook and to classify these concepts. The document analysis design, which is one of the qualitative research methods, was used within the research. The data source of the research is the storybook of Saint-Exupery's "The Little Prince", which was translated into Turkish by Cemal Sureyya and Tomris Uyar. In accordance with the purpose of the research, the document analysis technique was used in the analysis of the data. The data were analyzed by two researchers to ensure the reliability of the study. The geographical concepts in the storybook were determined and categorized according to their specific characteristics. Concepts are tabulated according to their percentages and frequencies within the determined categories. As a result of the analysis, three basic categories, namely physical geography, human geography and general geography, and a total of 79 geographical concepts within these categories were determined. In addition, the analyzes were strengthened by making direct references to the sentences where the concepts used in the creation of the categories exist. In addition, the images depicted by the author of the book Saint-Exupery comprising geographical concepts were also included. According to the results obtained, it has been determined that the geographical concepts which were mostly mentioned in the book were related to physical geography. The most frequently repeated geographical concepts are "planet, star and Earth", which are the concepts of astronomy and space sciences, the themes of physical geography. And it has been determined that the author's depiction of the planets and other geographical concepts visited by the Little Prince in compliance with the text, objectifies the elements narrated within the story. It can be said that the clarity of the space, which is one of the story elements, is provided both textually and visually in The Little Prince. Using storybooks in teaching the concepts and enriching them with visuals is very important in terms of teaching geographical concepts. From this point of view, story texts and visuals can be used in the process of creating a basis for geographical information or increasing the permanence of this information.

Keywords: Storybook, Geographical Concept, The Little Prince.

Türkiye'de Sürdürülebilir Çevre Eğitimi: İşleyişi, Metotları ve Lise Öğrencilerine Uygulanabilirliği

Hatice Efe

Coğrafya Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
haticeefe89@gmail.com

Özet

Son yüzyılda çevre sorunlarının artış göstermesi, çevre ile ilgili yapılan araştırmaların artışını beraberinde getirmiştir. Çevre sorunlarının azaltılabilmesi çevre bilincine sahip bireylerle mümkündür. Bu bilinci taşıyan insanların yetiştirilmesinde çevre eğitimi büyük rol üstlenmektedir. Bu çalışma sürdürebilir çevre eğitiminin işleyişi ve metotları ile lise öğrencileri üzerinde etkilerinin sonuçlarını görebilmek ve çevre sorunlarını en aza indirebilmek amacıyla yürütülecektir. Çalışmada kullanılacak yöntem, karma yöntem ve ölçüm aracı geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş anket tekniği olup daha önce yapılan bir araştırmacının çalışmasından revize edilmiş şekilde kullanılacak ve SPSS ile analiz edilecektir. Anket soruları 27 sorudan oluşmaktadır. Bunun yanında yarı yapılandırılmış görüşme formu da kullanılacaktır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu soruları da 10 sorudan oluşmaktadır.

Çalışma, İstanbul ili Üsküdar ilçesindeki seçilmiş olan resmi Fen lisesi, Anadolu Lisesi, Anadolu İmam Hatip Lisesi, Anadolu Teknik ve Meslek Lisesi, Özel Fen Lisesi, Özel Anadolu Lisesi olarak 10 tane kurumdan oluşmaktadır. Çalışma bu okullardaki 12.sınıf öğrencilerine uygulanma aşamasında olduğundan uygulanacak öğrenci sayısı şu an için net olmamakla birlikte uygulama başlangıcında olması sebebiyle henüz bulgulara ulaşılamamaktadır.

21. yüzyılda dünyada gözlenen hızlı nüfus artışı ve insan ihtiyaçlarının çoğalmasıyla birlikte hava, su gibi çeşitli kaynakların hızlı ve bilinçsiz tüketimi, atıkların çevreye saçılması, çarpık kentleşme vb. başta doğanın dengesinin bozulması olmak üzere çok sayıda soruna neden olmaktadır. Çevre konusu son otuz yıldır dünyada en çok tartışılan toplumsal gündem konuları arasında yer almaktadır. Uluslararası platformlarda çevre sorunlarının önlenmesine ve çözümüne yönelik ilk kayda değer çalışmalar 1970 yılları başından itibaren başlamıştır. Özellikle 1972 yılında Stockholm'de düzenlenen Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansı ile çevre eğitimi küresel bir olgu haline gelmiştir. Bu çerçevede bazı ülkelerde çevre eğitimi programları geliştirilmiş, çevre ve çevre bilinci ile ilgili çok sayıda araştırma yapılmaya başlanmıştır. Bu araştırmalar öz olarak doğanın dengesinin korunması ve bireylerde çevre bilincinin sağlanmasının temelinde eğitimin olması vurgusu yer almaktadır. Bu nedenle, toplumsal olarak okul sistemi içinde çevre ile ilgili verilen eğitimin içeriği, kapsamı ve niteliği son derece önem taşır.

Çevre bilinci, çevre ile ilgili bilgilerin, çevreye yönelik tutumun ve çevreye yararlı davranışların geliştirilmesidir. Bu tanıma göre doğa ve ekolojiyle ilgili sahip olunan bilgiler ve çevredeki sorunlarla bu sorunlara ait çözüm yollarıyla ilgili bilgilerin öğrenilmesi, çevreye ait olumlu tavır ve düşüncelerin artırılması ve çevrenin bozulmasına kayıtsız kalamayan ve bunun olmaması için gerekli davranışları gösteren kişi sayısının artırılması, çevre bilinci oluşturmanın temel noktalarıdır. Toplumda çevre bilincine sahip bireylerin yetiştirilmesi ancak erken yaşlarda başlanan etkili bir çevre eğitimi ile gerçekleşir. Doğa ile ilgili eğitimler, Avustralya'daki okul kampları İngiltere'deki kırsal alanda yapılan çalışmalar ve Amerika'da Wilbur Jackman'ın "Nature Study for the Common Schools" kitabının basılmasıyla önem kazanmıştır. Ancak, zamanla çevre eğitiminin, doğayı ve doğal kaynakları koruma eğitiminden farklı olduğu anlaşılmış; toprak, su, ya da orman gibi doğal kaynakları geliştirme ve korumanın yanı sıra biyosfer, biyomlar ve ekosistemleri de kapsayacak şekilde tüm çevreyi korumanın ve iyileştirmenin de önemi vurgulanmıştır. Çevre eğitimi, aynı zamanda, dünyanın sonunu hazırladığı düşünülen durumların yok edilmesi için gerekli bir araç olarak öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevre Eğitimi, Sürdürülebilir Çevre Eğitimi, Uygulanabilirlik, Duyarlılık.

Sustainable Environmental Education in Turkey: Its Operation, Methods and Applicability to High School Students

Hatice Efe

Abstract

The increase in environmental problems in the last century has brought about an increase in research on the environment. Reducing environmental problems is possible with individuals who are environmentally conscious. Environmental education plays a major role in raising people with this awareness. This study will be carried out in order to see the results of the operation and methods of sustainable environmental education and its effects on high school students and to minimize environmental problems. The method, mixed method and measurement tool to be used in the study is a questionnaire technique whose validity and reliability has been tested. The survey questions consist of 27 questions. In addition, a semi-structured interview form will also be used. Semi-structured interview form questions also consist of 10 questions.

The study, consists of 10 institutions as selected official Science High School, Anatolian High School, Anatolian Imam Hatip High School, Anatolian Technical and Vocational High School, Private Science High School, Private Anatolian High School in Üsküdar district of Istanbul. Since the study is in the process of being applied to the 12th grade students in these schools, the number of students to be applied is not clear for now, but the findings are not yet available due to the fact that the application is at the beginning.

Although the life to be lived with the 21st world and human beings are progressing rapidly, worldwide and unconscious lives such as water, revival scattering of wastes, warlike urbanization and so on. causes a multitude of problems that can create a small child. The environmental issue has been among the most discussed agenda in the world for the last year. The first evaluation evaluation of the analysis and analysis of environmental problems in international platforms is in its infancy in 1970 design. There will be a global future, especially with the environmental conference for people to be held in Stockholm in 1972. It has been grown with a large number of materials related to the environment and the environment. This is the emphasis on education, which is important to you and the development of environmental awareness. In this development, it is comprehensive and extremely important in the education given with the environment in the school.

Environmental awareness is the development of environmental information, attitudes towards the environment and environmentally beneficial behaviors. According to this definition, learning information about nature and ecology, information about environmental problems and solutions to these problems, increasing positive attitudes and thoughts about the environment, and increasing the number of people who can not remain indifferent to the deterioration of the environment and show the necessary behaviors to prevent this are the main points of creating environmental awareness. Raising individuals with environmental awareness in society can only be achieved with an effective environmental education started at an early age. Nature-related education gained importance with school camps in Australia, studies in rural areas in England, and the publication of Wilbur Jackman's book "Nature Study for the Common Schools" in the United States. However, over time, it has been understood that environmental education is different from education to protect nature and natural resources; In addition to developing and protecting natural resources such as soil, water, or forest, the importance of protecting and improving the entire environment, including the biosphere, biomes and ecosystems, was emphasized. Environmental education is also envisaged as a necessary tool for the elimination of situations that are thought to be preparing the end of the world.

Keywords: Sustainable Environmental Education in Turkey: Its Operation, Methods and Applicability to High School Students

Afetler ve Sürdürülebilir Kalkınma Eğitiminde Ciddi Oyunlar

Rukıye Adanalı

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
rukiyeadanali@mu.edu.tr

Özet

Lo Imposible (2012) filmi, 26 Aralık 2004'te Tayland'da yaşanan tsunami felaketinin ortasında kalan bir ailenin gerçek hikayesini beyazperdeye aktaran, afet popüler kültürü örneklerinden biridir. Bu kültürün önemli bir parçası olan ciddi oyunların ise, afet öncesi ve afet sonrası yaşanan olayları gerçeğine yakın simule edip diğer bazı unsurları da ekleyerek, oyunculara afet yönetimi stratejilerini öğretebileceğine ilişkin literatürde çalışmalar mevcuttur. Afetlere karşı dirençli toplumlar yaratmak aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma ile ilişkilidir. Özellikle UNESCO ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlar ile yerel ve ulusal çeşitli üniversite, kamu ve sivil organizasyonların sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda, afet eğitimi, çevre eğitimi, cinsiyet eşitliği, insan hakları, hastalıklar gibi konuların eğitiminde ciddi oyunlardan yararlandığı görülmektedir. Ciddi oyunlar, eğlence unsurunun ikinci plana atıldığı, bir konunun beceri ve eğitimini veya herhangi bir alana ilişkin eğitici bir mesajı önceliğe alan oyunlardır. Ciddi oyun tasarım sürecinde geleneksel video oyunu tasarım grubuna, alan uzmanları ve eğitim bilimciler de eklenir. Özellikle 2000'li yıllarda yeniden parlayan ciddi oyunların, alanyazında askeri eğitim, sağlık ve egzersiz, pazarlama, sanayi, ticaret, uluslar arası ilişkiler, bilim-teknoloji ve mühendislik, meslek eğitimi gibi akla gelebilecek hemen her alanda kullanım örneklerine rastlanır. Dünyamızda yer kökenli ve diğer afetler yanında, küresel iklim değişikliğinin artması nedeniyle iklim kökenli afetlerin de arttığı görülmektedir. Buna son olarak küresel salgın Covid 19 eklenmiştir. Disiplinler arası doğası ile coğrafya, afet eğitimi ve sürdürülebilir kalkınma konularını ele alan temel disiplindir. Ciddi oyunlar ile coğrafi olgu ve olaylara ilişkin *orada olma, bizzat ve işbirlikli yaparak öğrenme* ve dolayısıyla empati, motivasyon, akılda kalıcılık ve derinlemesine öğrenme imkanları artmaktadır. Özellikle dijital yerliler için ilgi çekici alternatif bir öğrenme aracı olabilecek ciddi oyunlar, uluslararası alanda bir süredir kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, afet eğitimi ve sürdürülebilir kalkınma konuları ile ilgili ciddi oyunların coğrafya eğitimi ile bağlarını kurmak ve bir dizi örneği değerlendirmektir. Bunun için öncelikle afet risk yönetimi ve sürdürülebilir kalkınma ile ilgili ciddi oyunların sınıflandırmasını yapan akademik çalışmalar incelenmiş; bazı ciddi oyun örnekleri detaylı ele alınmış; oyunların etkililiğine ve özelliklerine ilişkin oyun web siteleri ve ilgili diğer akademik çalışmalar birbiriyle çapraz analize tabi tutulmuştur. Bunun yanı sıra belirlenen bazı oyunlar oynanış biçimi, oyuncu sayısı ve hedef kitle, afet risk yönetimi ve sürdürülebilirlik kazanımları, oyunların değerlendirme biçimleri, sınırlılıkları ve öğrenme çıktıları, ele aldıkları afet çeşitleri ve sürdürülebilir kalkınma konuları gibi kriterler açısından literatür doğrultusunda değerlendirilmiştir. Yapılan alanyazın derleme sonucunda ortaya çıkan temel sonuçlar ciddi oyunlarda afet risk yönetimi, çatışma çözümü, kentleşme, su yönetimi, ekoloji, çevre eğitimi, tarım ve arazi yönetimi ile enerji temalarının yaygın olduğu, afetlere hazırlık becerilerinin kazandırıldığı ve empati geliştirilmesidir. İklim değişikliği ile ilgili afetler ön planda iken kuraklık ve orman yangınlarına doğrudan değinen oyunların sayısı azdır. Son yıllarda ciddi oyunların afet ve sürdürülebilir kalkınma eğitimindeki kullanımına ilişkin çalışmaların sayısı artmakla birlikte, ampirik araştırmaların görece az sayıda olduğu ve veri toplama araçlarının çeşitlendirilmesi gerektiği görülmüştür. Ancak ciddi oyunlar, coğrafya derslerinde bilgi ve beceri kazandırmada potansiyeli yüksek eğitim araçları olabilir.

Anahtar Kelimeler: Ciddi Oyunlar, Afet Eğitimi, Sürdürülebilir Kalkınma

Serious Games in Disaster and Sustainable Development Education

Rukıye Adanalı

Abstract

The movie Lo Imposible (2012) is one of the examples of disaster popular culture told the true story of a family caught in the middle of the tsunami disaster in Thailand on December 26, 2004. There are studies in the literature that serious games, which are an important part of this culture, can teach disaster management strategies to the players by simulating the events before and after the disaster, by adding some other elements. Creating disaster-resilient societies is also associated with sustainable development. It is seen that international organizations such as UNESCO and the United Nations and various local and national universities, public and civil organizations benefit from serious games in the education of subjects such as disaster education, environmental education, gender equality, human rights and diseases in line with the principles of sustainable development. Serious games are games that prioritize the skill and education of a subject or an educational message related to any field, where the element of entertainment is put in the background. In the serious game design process, domain experts and pedagogs are added to the traditional video game design group. Especially in the 2000s, there are examples of the use of serious games in almost every conceivable field, such as military education, health and exercise, marketing, industry, trade, international relations, science-technology and engineering, vocational training in the literature. In addition to ground-based and other disasters in our world, it is seen that climate-based disasters are also increasing due to the increase in global climate change. Lastly, the global epidemic Covid 19 was added. With its interdisciplinary nature, geography is the main discipline that deals with disaster education and sustainable development. Through serious games, personal and collaborative learning about geographical phenomena and events, and therefore empathy, motivation, memorability and in-depth learning opportunities increase. Serious games, which can be an interesting alternative learning tool especially for digital natives, have been used internationally for some time. The aim of this study is to establish the ties of serious games related to disaster education and sustainable development with geography education and to evaluate a series of examples. Firstly, academic studies that classify serious games related to disaster risk management and sustainable development were examined; some games are discussed in detail; game websites and other related academic studies on the effectiveness and features of games were cross-analyzed with each other. In addition, some determined games were evaluated in terms of criteria such as gameplay, the number of players, target audience, disaster risk management and sustainability gains, evaluation styles, limitations and learning outcomes of the games, the types of disasters they deal with and sustainable development issues. The main conclusions that emerged as a result of the literature review are that the themes of disaster risk management, conflict resolution, urbanization, water management, ecology, environmental education, agriculture and land management, and energy are common in serious games, and disaster preparedness skills are gained and empathy is developed. While disasters related to climate change are at the forefront, the number of games that directly address drought and forest fires is few. Although the number of studies on the use of serious games in disaster and sustainable development education has increased in recent years, it has been observed that empirical studies are relatively few and data collection tools need to be diversified. However, serious games can be educational tools with a high potential for gaining knowledge and skills in geography lessons.

Keywords: Serious Games, Disaster Education, Sustainable Development

Öğrencilerin Göç Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi

Zeynep Canbaba [1,*] & Ramazan Özey [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
[2] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Marmara Üniversitesi
zeynep.canbaba@erzincan.edu.tr

Özet

Coğrafyaya ait sayısız kavram ve terim bulunmaktadır. Bu nedenle terim sözlüğü bulunan az sayıdaki disiplinden biridir. Coğrafya derslerinde özellikle soyut kavramların öğretiminde yer yer zorluklar yaşanmaktadır. Eğitimde yaşanılan zorluklara çözüm için geliştirilen eğitim yöntemleri coğrafya eğitiminde de sıklıkla uygulanmaktadır. Dersin giriş aşamasında öğrencilerin ön bilgilerinin tespit edilmesi dersin işlenişi açısından önem az etmektedir. Öğrencilerin ön bilgilerinin tespitine ek olarak kavram yanılgılarının giderilmesi kavramların öğretimi açısından oldukça önemlidir. Bu açıdan en uygun ve faydalı yöntem metafor yöntemidir. Metafor yöntemiyle kavram yanılgılarının tespiti ve giderilmesi eğitimde uzun süredir kullanılan bir yöntemdir. Eğitim-öğretim içerisinde metaforların kullanılmasıyla; öğrencilerin anlaşılması zor veya soyut olan kavramları, olguları somutlaştırarak algılamaları kolaylaşır. Bu sayede öğrenciler eğitim ortamına aktif katılım yapmış olurlar. Aynı zamanda düşünme yetileri ve yaratıcılıkları da gelişmiş olur. Bilimsel kavramları zihinsel çağrışımlarla kodlayarak daha kolay öğrenir ve daha uzun süre zihinde tutabilirler.

Bu araştırma, Ortaöğretim öğrencilerinin ‘‘Göç’’ kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji/phenomology) deseni kullanılmıştır. Çalışma grubu 2017 yılında Erzincan ili, Sosyal Bilimler Lisesi’nde öğrenim gören hazırlık, 9 ve 10. sınıf 226 öğrencilerdir. Çalışma grubunun Erzincan’dan seçilmesinin sebebi; Erzincan’ın sosyo-ekonomik çehresinin son yıllarda oldukça değişmiş olması ve Ahıska, Afganistan, Pakistan ve Suriye’den dış göç almasıdır. Şehir transit göç yolu üzerinde yer aldığı için bu ülkelerden gelen göçmenlerin bazıları yerleşik düzene geçerken bazılarının bir süre kaldıktan sona batıdaki ülkeler göç etmek üzere şehri terk etmeleridir.

Araştırma verileri yarı-yapılandırılmış anket formu yoluyla elde edilmiştir. İlk bölümde demografik değişkenler, ikinci bölümde ise açık uçlu anket soruları yer almaktadır. Açık uçlu anket soruları ‘‘Göç .....’ya benzer/gibidir. Çünkü .....’’ formatındadır. Toplanan verilerin analiz edilmesi ve yorumlanmasında içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi sayesinde benzer veriler gruplanarak somutlaştırılmış ve daha anlaşılır bir hale getirilmiştir. 226 anketten boş bırakılan ve metafor- gerekçe bağlantısı olmayanlar elendikten sonra geriye kalan 160 ankete numaralandırma yapılarak değerlendirmeye alınmıştır. Ankette yer alan cümledeki her iki boşluğu anlamlı kelimelerle doldurulmuş olanlar değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen metaforlar kavramsal kategoriler altında toplanmıştır. Oluşturulan kategorilerin doğruluğu konusunda iki uzmana danışılarak görüş birliğine varılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; öğrenciler göç kavramına yönelik 63 farklı metafor üretmiştir. Üretilen metaforlar 6 farklı kavramsal kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler; eylem/olay, canlı grubu, coğrafi kavram, yerleşim yeri/millet, duyguların ifadesi ve tatil’dir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin yaşadıkları sosyal çevreden etkilendiği ve göçü genel olarak olumsuz düşündükleri görülmüştür. Öğrencilerden bazılarının kavram yanılgısı yaşandığı, kavram yanılgılarının en çok hazırlık sınıfında yaşandığı ve sınıf seviyesi yükseldikçe kavram yanılgısı sayısının düştüğü değerlendirilmiştir. Metafor yönteminin kullanılmasında, öğrencilerin düşüncelerini özgürce ve rahatlıkla ifade etmesi açısından anketlerin fayda sağladığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Metafor, Eğitim

Examining Students' Metaphorical Perceptions on the Concept of Migration

Zeynep Canbaba [1,*] & Ramazan Özey [2]

Abstract

There are numerous concepts and terms belonging to geography. It is therefore one of the few disciplines with a glossary of terms. There are some difficulties in the teaching of abstract concepts, especially in geography lessons. Educational methods developed to solve the difficulties experienced in education are also frequently applied in geography education. Determining the pre-knowledge of the students at the entrance stage of the course is of little importance in terms of the teaching of the course. In addition to determining students' prior knowledge, eliminating misconceptions is very important in terms of teaching concepts. In this respect, the most appropriate and useful method is the metaphor method. Detection and elimination of misconceptions with the metaphor method is a method that has been used in education for a long time. With the use of metaphors in education; It becomes easier for students to perceive concepts that are difficult to understand or abstract by embodying facts. In this way, students actively participate in the educational environment. At the same time, their thinking skills and creativity will also be developed. By coding scientific concepts with mental associations, they can learn more easily and keep them in their minds longer.

This research was carried out to determine the metaphors of secondary school students about the concept of "migration". In the research, phenomenology (phenomenology) design, one of the qualitative research methods, was used. The study group consisted of 226 preparatory, 9th and 10th grade students studying at Erzincan Social Sciences High School in 2017. The reason for the selection of the working group from Erzincan; The socio-economic aspect of Erzincan has changed considerably in recent years and it has received external migration from Meskhetian, Afghanistan, Pakistan and Syria. Since the city is located on the transit migration route, some of the immigrants from these countries are settled, while others leave the city to migrate to the western countries after staying for a while.

Research data were obtained through a semi-structured questionnaire. In the first part, there are demographic variables, and in the second part there are open-ended survey questions. Open-ended survey questions are/are similar to “Migration .....”. Because it is in the .....' format. Content analysis method was used in the analysis and interpretation of the collected data. Thanks to the content analysis, similar data were grouped and concretized and made more understandable. After the 226 questionnaires that were left alone and did not have a metaphor-justification connection were eliminated, the remaining 160 questionnaires were evaluated by numbering. Those who filled both gaps in the sentence in the questionnaire with meaningful words were evaluated. Obtained metaphors were grouped under conceptual categories. Two experts were consulted about the accuracy of the created categories and a consensus was reached.

According to the findings obtained from the research; students produced 63 different metaphors for the concept of migration. The metaphors produced were collected in 6 different conceptual categories. These categories are; action/event, living group, geographical concept, place of residence/nation, expression of emotions, and vacation. As a result of the research, it was seen that the students were affected by the social environment they lived in and they generally thought of migration negatively. It was evaluated that some of the students had misconceptions, most of them were in the preparatory class, and the number of misconceptions decreased as the grade level increased. It has been observed that the questionnaires are beneficial in terms of the use of the metaphor method, in terms of the students expressing their thoughts freely and comfortably.

Keywords: Migration, Metaphor, Education.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Covid-19 Salgın Sürecinde Coğrafya Eğitimine Yönelik Görüşleri

Tuğçe Çal Pektaş [1,*] & Hilmi Demirkaya [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Akdeniz Üniversitesi
[2] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Akdeniz Üniversitesi
tugcecal4@gmail.com

Özet

2019 Aralık ayında Çin'in Wuhan şehrinde görülen Covid-19 salgını daha sonra tüm dünyaya hızla yayılarak pandemi sürecini başlatmıştır. Bu salgın sürecinde tüm Dünya yeni bir sürecin içerisine girmiş olup tüm toplu kapalı ve açık alanlar kapatılmıştır. Eğitim-öğretim faaliyetleri evden uzaktan online eğitim yoluyla sürdürülmüştür. Hazırlıksız aniden başlayan bu süreç öğretmenleri, velileri ve öğrencileri çeşitli açılardan etkilemiştir. Bu yeni süreç öğrenciler için olduğu kadar öğretmenler için de zorlu ve uyum sağlaması güç bir durum olması açıdan araştırmacılar tarafından birçok yönüyle tartışılmaktadır. Online eğitim sürecinde öğretmen görüşleri eğitimin etkililiği ve çeşitli sorunların incelenmesi ve geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu nedenle bu araştırma kapsamında sosyal bilgiler öğretmenlerinin covid-19 salgın döneminde coğrafya eğitimi hakkındaki görüşlerinin incelenmesi hedeflenmiştir. Coğrafya eğitimi ortaokullarda sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından verilmektedir. Bu sebeple bu çalışma sosyal bilgiler öğretmenleriyle yürütülmüştür. Bu çalışma nitel araştırma yöntemine uygun olarak tasarlanmıştır. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini milli eğitim bakanlığına bağlı ortaokullarda çalışan on beş sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Sosyal bilgiler öğretmenleri online eğitim sürecinde coğrafya eğitimine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlerini ortaya koymuşlardır. Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre; sosyal bilgiler öğretmenleri coğrafya eğitimi için coğrafya öğrencilerdeki öğrenme veriminin yüz yüze eğitime göre online eğitimde daha düşük olması, öğrencilerin online eğitim erişiminde zorluklar yaşaması, online eğitimde, öğrenciden dönüt alınamama, derse katılımın düşük olması, derse katılan öğrencilerin pasif davranması derse katılım göstermemesi gibi olumsuz sonuçların yanı sıra, öğretmenlerin coğrafya eğitimi alanında üç boyutlu görseller, haritalar, videolar çeşitli etkinlikler ve materyallerin paylaşımının kolay olması, coğrafya eğitimi açısından online materyallerin çeşitli olması ve bu materyaller üzerinden ödevler verilebilmesi ve ödev takibinin kolay olması gibi olumlu sonuçlara da ulaşılmıştır. Öğretmenler bu araştırma kapsamında uzaktan (online) eğitim yoluyla verilen coğrafya eğitimine yönelik çeşitli eleştiriler ve öneriler sunmuşlardır. Öğretmenler öncelikli olarak en önemli problemin öğrencilerin online eğitime erişim için araç-gereç, internete ulaşım eksikliklerinin olduğunu ve bu sorunun çözülmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre bazı öğretmenlerin online eğitim teknolojilerinin kullanımında zorluklar yaşadığı ve bununla ilgili hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Pandemi, Uzaktan Eğitim, Öğretmen Görüşleri

Social Studies Teachers's Perspectives on Geography Education During Covid-19 Epidemic Process

Tuğçe Çal Pektaş [1,*] & Hilmi Demirkaya [2]

Abstract

The Covid-19 epidemic, which was seen in Wuhan, China in December 2019, then spread rapidly all over the world and started the pandemic process. During this epidemic process, the whole world has entered a new process and all public closed and open areas have been closed. Education-teaching activities were carried out through distance education from home. This process, which started suddenly without preparation, affected teachers, parents and students in various ways. This new process is being discussed by researchers in many aspects, as it is a difficult situation for teachers as well as students to adapt to. In the online education process, teachers' opinions are important in terms of the effectiveness of education and the examination and development of various problems. Therefore, within the scope of this research, it is aimed to examine the views of social studies teachers about geography education during the covid-19 epidemic period. This study was designed in accordance with the qualitative research method. Case study design, one of the qualitative research designs, was used. The sample of the research consists of 15 social studies teachers working in secondary schools affiliated to the Ministry of National Education. The data were collected with a semi-structured interview form prepared in line with expert opinions. Descriptive analysis technique was used in the analysis of the data obtained from the research. Social studies teachers revealed their positive and negative views on geography education in the online education process. According to the results obtained from the research findings; For geography education, social studies teachers have negative results such as the lower efficiency of geography learning in online education compared to face-to-face education, the difficulties of students in accessing online education, the inability to get feedback from the students in online education, the low participation in the lesson, the passive behavior of the students who attend the lesson. In addition, positive results were obtained such as the ease of sharing three-dimensional images, maps, videos, various activities and materials in the field of geography education, the variety of online materials in terms of geography education, the ability to give homework through these materials and the ease of tracking homework. Within the scope of this research, teachers presented various criticisms and suggestions for geography education given through distance education. Teachers stated that the most important problem is the students' lack of tools and equipment for accessing online education, and that this problem should be solved. In addition, according to the results obtained from the research findings, it was determined that some teachers had difficulties in the use of online education technologies and needed in-service training related to this.

Keywords: Geography Education, Pandemic, Distance Education, Teacher Opinions

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Gezilerden Yararlanma

Ramazan Yıldırım [1,*] & Şaban Ortak [2]

[1] Coğrafya Öğretmeni Kutso Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Afyon Kocatepe Üniversitesi
rmznyldrm@gmail.com

Özet

Türkiye'nin eğitim hedeflerini açıklayan Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde, öğrencilerin kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine; bitki ve hayvan türlerini, yöresel yemeklerini, oyunlarını ve folklorunu tanımasına derslerle bütünleşik veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilmesi temel eğitimin geliştirilmesindeki yenilikçi uygulamalar arasında sayılmıştır. Sosyal bilgiler dersi, bu türden etkinlikler için oldukça uygun bir içeriğe sahiptir. Bu araştırmada, ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinin kazanımlarıyla ilişkili olarak düzenlenen geziler ile ilgili görüşleri alınmış ve böylece gezilerin sosyal bilgiler öğretimindeki katkısı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırma nitel bir çalışma olup veriler, görüşme ve doküman incelemesi teknikleri kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Kütahya Merkez ilçedeki bir ortaokulun 6.sınıfına devam eden 28 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada, çalışma grubundaki öğrencilerle sosyal bilgiler dersi "Üretim, Dağıtım ve Tüketim" öğrenme alanındaki konular işlenirken ünitedeki kazanımlarla ilişkilendirme yapılarak gerçek dünya bağlamlarına geziler düzenlenmiştir. Bu kapsamda defterdarlık binası, tıbbi bitkiler araştırma merkezi, güneş enerji santrali, fidan/çiçek satış ve peyzaj işletmesi, büyükbaş hayvan çiftliği ve geri dönüşüm fabrikası olmak üzere altı farklı alana gezi yapılmıştır. Öğrencilerden gezilerdeki gözlemlerini günlüklerine yansıtmaları istenmiştir. Ayrıca ünite bitiminde tüm öğrencilerle yarı – yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler, öğrencilerin bilgisi dâhilinde ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Veriler, transkripsiyon yöntemiyle yazılı metne dönüştürülmüş ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Veri setinin transkripsiyonu sırasında öğrencilerin gerçek isimleri yerine kod isimler kullanılmıştır. Elde edilen transkriptler görüşme yapılan öğrencilere okutularak kayıtların doğruluğu öğrencilere teyit ettirilmiştir. Böylece üye denetimi yapılarak görüşmelerin güvenirliği artırılmaya çalışılmıştır. Veriler araştırmacı ve alana ilişkin yetkinliğe sahip doktora eğitimi alan bir uzman tarafından ayrı ayrı kodlanmış, ortaya çıkan kodlara göre tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Yapılan kodlamalar üzerinde güvenirlik (uyuşum yüzdesi) 0.81 bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğrencilerin, geziler süresince uzman kişilerden bilgi aldıkları, vergi vermenin önemini kavradıkları, bölgede yetişen tıbbi ve aromatik bitkilerin yetişme koşullarını, faydalarını, kullanım alanlarını ve bitkilerden elde edilen ürünleri öğrenme fırsatı buldukları, atık poşetlerden plastik üretiminin aşamalarını öğrendikleri, fabrika çalışma koşullarını gözlemledikleri, geri dönüşümün önemini kavradıkları, büyükbaş hayvan yetiştiriciliği hakkında bilgi aldıkları, hayvanların yetişme ortamının özelliklerini gözlemledikleri, veterinerlik mesleği ile ilgili bilgilendikleri, güneş enerjisi kullanmanın yararlarını öğrendikleri ve güneş panellerinin maliyeti, ömrü, konumlandırılması, tehlikeleri hakkında bilgi sahibi oldukları ve bölgeye özgü ağaç türlerini tanıdıkları anlaşılmaktadır. Sürecin sonunda dersin kazanımlarıyla ilişkili olarak düzenlenen gezilerin, öğrencilere okul ile gerçek yaşam arasında bağ kurmalarına olanak tanıdığı görülmüştür. Öğrenciler, geziler sayesinde okul öğrenmelerinin gerçek dünya bağlamındaki karşılıklarını görme imkânı bulmuşlardır. Geziler, öğrencileri uzman kişiler ile bir araya getirmiş ve öğrencilerin birincil kaynaklardan bilgi edinmelerini sağlamıştır. Öğrenciler, sınıf ortamında elde edemeyecekleri bilgi, beceri ve deneyimleri geziler sırasında gerçek dünya bağlamlarında edinmişlerdir. Geziler, öğrencilere yaşadıkları çevreyi keşfetme fırsatı sunmuştur. Çalışma sonunda, eğitimcilere ders kazanımlarıyla ilişkilendirmeler yaparak uygunluk, ekonomiklik ve öğrenci faydası göz önüne alınmak suretiyle geziler düzenlemeleri tavsiye edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gezi ve Gözlem, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Ders Dışı Faaliyet

Benefiting from Excursions in Social Studies Teaching

Ramazan Yıldırım [1,*] & Şaban Ortak [2]

Abstract

In the 2023 Education Vision document of the Ministry of National Education, Turkey's educational goals are explained. In the document, it is recommended to give importance to the students to discover the production, culture, art and geographical capacity of their own region, to get to know plant and animal species, local dishes, games and folklore. In this context, it is recommended that teachers do extracurricular activities. Social studies course has a very suitable content for such activities. In this research, the opinions of the 6th grade students about the excursions organized in relation to the achievements of the social studies course were taken and thus the contribution of the excursions in the social studies teaching was tried to be revealed. The research is a qualitative study and the data were collected using interview and document analysis techniques. The study group of the research consisted of 28 students attending the 6th grade of a secondary school in the central district of Kütahya. In the research, while the subjects in the social studies lesson "Production, Distribution and Consumption" were taught with the students in the study group, trips were organized to real world contexts by making associations with the achievements in the unit. In this context, trips were made to six different areas, namely the Revenue Office building, the medicinal and aromatic plants research center, the solar power plant, the sapling / flower sales and landscaping business, the cattle farm and the recycling factory. Students were asked to reflect their observations during the trips in their diaries. In addition, semi-structured interviews were conducted with all students at the end of the unit. The interviews were recorded with a voice recorder within the knowledge of the students. The data were converted into written text by transcription method and analyzed by content analysis. During the transcription of the data set, code names were used instead of the real names of the students. The transcripts obtained were read to the interviewed students and the accuracy of the recordings was confirmed by the students. Thus, the reliability of the interviews was tried to be increased by conducting member audits. The data were coded separately by the researcher and a doctoral specialist with competence in the field, and themes and sub-themes were created according to the codes that emerged. The reliability (percentage of agreement) on the coding was found to be 0.81. At the end of the process, it was seen that the trips organized in relation to the learning outcomes of the course allowed students to establish a connection between school and real life. Thanks to the field trips, the students had the opportunity to see the real-world counterparts of their school learning. The trips brought students together with experts and enabled students to obtain information from primary sources. Students gained knowledge, skills and experiences that they could not obtain in the classroom environment in real-world contexts during the trips. The trips offered students the opportunity to explore their environment. At the end of the study, it was recommended that the educators organize trips by making associations with the course outcomes, taking into account convenience, affordability and student benefit.

Keywords: Excursion-Observation, Social Studies Education, Extracurricular Activity

Türkiye'de Küresel Vatandaşlık Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Eğilimlerinin İncelenmesi

İlknur Toy

Sosyal Bilgiler Eğitimi Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
ilknurtoy29@gmail.com

Özet

Teknolojinin etkisiyle iletişimin ve ulaşımın kolaylaşması sonucu mekânsal sınırların giderek anlamını yitirdiği kültürlerin ve toplumların birbirine yaklaştığı kilometrelerce ötedeki bilgiden, deneyimden, haberden ve sorundan hemen haberdar olunduğu dünyamız artık adeta küçük bir köye dönüşmüştür.

Dünyamızda savaş, yoksulluk, açlık, susuzluk, çevre kirliliği, orman yangınları, çölleşme, iklim değişikliği ve küresel ısınma, kuraklık, göç, terör, sağlık gibi küresel sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunların en günceli 21. yüzyılın ilk çeyreğinde Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan bir korona virüs (covid 19) olmuştur. Bu virüs çok geçmeden tüm dünyayı etkisi altına almış ve yaşamlarımızı yönlendirmiştir. Bununla birlikte iletişim, ulaşım, ticaret, eğitim ve göç gibi gelişmeler sonucu farklı kültürden insanların bir araya gelme süreci hız kazanmış ve çok kültürlülük artmıştır. Bunlara ilaveten 21. yüzyılda daha birçok alanda (sosyal, siyasal, kültürel, etniksel vb.) küresel gelişme yaşanmaktadır.

Tüm bu gelişmeler, mevcut sorunlar ve gelecekteki muhtemel sorunlar dikkate alındığında vatandaşlık anlayışının ve eğitiminin değişimi kaçınılmaz olmuştur. Bu anlamda artık günümüzün ve geleceğin tüm bireylerinin küresel birer vatandaş olmaları beklenmektedir. Bireylerin artık hem kendi ülkelerinin hem de dünya sorunlarına yönelik sorumluluk bilinci ve duyarlılığı gelişmiş farklılıklara saygı duyan aktif vatandaşlar olarak yetişmeleri istenmektedir. Bugünün ve geleceğin dünyasının ihtiyaçlarına yanıt vermek amacıyla her bir bireyin küresel vatandaş veya dünya vatandaşı olarak yetişmeleri gerekmektedir. Bunu gerçekleştirmenin yolu eğitimden geçmektedir. Eğitim alanında konuya yönelik çalışmaların yapılması önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de küresel vatandaşlık üzerine yapılmış lisansüstü tezlerdeki araştırma eğilimlerini saptamak ve yeni araştırmalar hakkında araştırmacılara fikir vermektir**.** Literatüre özgün araştırmalar kazandırmada araştırma eğilimlerinin belirlenmesi önemlidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırma, betimsel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan küresel vatandaşlık konusu ile ilgili 12 yüksek lisans ve 5 doktora olmak üzere toplam 17 tez oluşturmaktadır. Söz konusu tezlerin tümüne ulaşıldığı için örneklem alımına gidilmemiştir. Araştırma kapsamındaki tezlerde yıl ve branş farkı gözetilmemiştir. "Küresel vatandaşlık, dünya vatandaşlığı" anahtar sözcükleriyle taranmıştır. Konu ile ilgili tüm tezler; tezin yayınlanma yılı ve tezin türü, anabilim dalı, özgün dili, tema, yöntem, model, çalışma grubu, veri toplama aracı ve veri analizi değişkenlerine göre incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacının geliştirdiği tez sınıflama formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ve betimsel istatistiki teknikler (frekans ve yüzde) ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda, en çok tezin 2015 ve 2019 yıllarında tamamlandığı, tezlerde sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenliği anabilim dalının ön plana çıktığı, yapılan tezlerin en çok yüksek lisans tezi olduğu, tez temalarının algı, tutum ve görüş ile bir konu ya da değişken ile ilişkisi üzerine yoğunlaştığı görülmüştür. Ayrıca tezlerdeki yöntemin nicel araştırma yöntemi, desenin tarama modeli, çalışma grubunun öğretmen ve öğretmen adayları, veri toplama aracının ölçek ve veri analizinin istatistiki analiz olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular ışığında küresel vatandaşlığa yönelik doktora çalışmalarının ve nitel çalışmaların artırılması önerilebilir. Bunlar ile birlikte nicel araştırma kapsamında deneysel çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Küresel Vatandaşlık, Lisansüstü, Tez, Araştırma Eğilimi, Türkiye

Investigation of Research Trends of Graduate Theses on Global Citizenship in Turkey

İlknur Toy

Abstract

As a result of the facilitation of communication and transportation with the effect of technology, our world, where cultures and societies are getting closer to each other, where spatial boundaries gradually lose their meaning, has turned into a small village where we are immediately aware of information, experience, news and problems from miles away.

Global problems such as war, poverty, hunger, thirst, environmental pollution, forest fires, desertification, climate change and global warming, drought, migration, terrorism and epidemics are experienced in our world. The most recent of these problems has been a corona virus (covid 19), which emerged in Wuhan, China in the first quarter of the 21st century. This virus soon affected the whole world and directed our lives. However, as a result of developments such as communication, transportation, trade, education and migration, the process of gathering people from different cultures has accelerated and multiculturalism has increased. In addition to these, in the 21st century, there is a global development in many areas.

Considering all these developments, current problems and possible future problems, the change in citizenship understanding and education has become inevitable. In this sense, it is now expected that all individuals of today and the future to be global citizens. Individuals are now requested to grow up as active citizens who have developed a sense of responsibility and sensitivity towards the problems of their own country and the world, and respect the differences. In order to respond to the needs of today's and tomorrow's world, each individual is required to grow up as a global citizen or world citizen. The way to achieve this is through education. It is important to carry out studies on the subject in the field of education.

The aim of this study is to determine research trends in postgraduate theses on global citizenship in Turkey and to give an idea to researchers about new research. It is important to determine research trends in bringing original studies to the literature. Quantitative research method was adopted in the study. The research was carried out in descriptive survey model. The universe of the research consists of 17 theses, 12 master's and 5 doctorate, on the subject of global citizenship in the database of YÖK National Thesis Center. Since all of mentioned theses were reached, no sampling was made. Year and branch differences were not observed in the theses within the scope of the research. It was scanned with the keywords "global citizenship, world citizenship". Theses related to subject; The year of publication of the thesis and the type of thesis, department, original language, theme, method, model, study group, data collection tool and data analysis variables were examined. The thesis classification form developed by the researcher was used as a data collection tool. The obtained data were analyzed by content analysis and descriptive statistical techniques. As a result of the research, it was found that the most thesis was completed in 2015 and 2019, the social studies and classroom teaching department came to the fore in theses, the theses were mostly master's thesis, thesis themes focused on perception, attitude and opinion and the relationship with a subject or variable. In addition, it was determined that the method in theses was quantitative research method, the scanning model of the design, the teachers and teacher candidates of the study group, the scale of the data collection tool and the statistical analysis of the data analysis. In light of these findings, it can be recommended to increase doctoral studies and qualitative studies on global citizenship. Additionally, it can be recommended to carry out experimental studies within scope of quantitative research.

Keywords: Global Citizenship, Graduate, Thesis, Research Tendency, Turkey

Sosyal Bilgiler Dersi 'Kültür ve Miras' Öğrenme Alanı Bağlamında Kdz. Ereğli İlçesinde Elpek Bezi Üretimi

Birgül Büyükçetin [1,*] & Şaban Çelikoğlu [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Ormanlı Ortaokulu
[2] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
brglctn333@gmail.com

Özet

Kültürel birikimi ve zenginliği temsil eden, sanatsal öneme sahip olan yöresel ürünler, kültürün devamlılığı için korunması ve yaşatılması gereken mirastır. Bu çalışmada, Sosyal Bilgiler dersinde kültür ve miras öğrenme alanı ile ilgili kazanımları elde etmede yerel ve sözlü tarih çalışmalarına yer vermenin önemini unutulmaya yüz tutmuş geleneksel el sanatlarından biri olan Elpek Bezi dokumacılığı özelinde ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışmada, Sosyal Bilgiler dersi Kültür ve Miras öğrenme alanının işlenişinde sözlü tarih ve yerel kültür çalışmalarına yer vermenin, öğrencilerin kültürel değerlerini tanımaları ve sahip çıkma bilincine erişmeleri bağlamında değerlendirmeye yönelik olarak nitel yaklaşımla ele alınmıştır. Araştırma tarihsel bir dönemi kapsaması sebebiyle doküman analizine ve sözlü tarih yöntemine başvurulduğu için nitel araştırma kapsamındadır. Örneklem seçiminde kartopu örneklem tekniğine başvurulmuştur. Araştırmaya konu oluşturan unutulmaya yüz tutmuş geleneksel el sanatlarından biri olan Elpek bezi dokumacılığına ilişkin bilgiler; Kdz. Ereğli köylerinde 1990'lı yıllara dek Elpek bezi dokumacılığını bizzat yapmış 19 kadın ile görüşülerek elde edilmiş ve onlardan alınan fotoğraflarla veriler desteklenmiştir. Sözlü tarih yöntemi kapsamında yapılan görüşmeler için görüşme formunun hazırlanmasından önce araştırma konusuna dair alan yazın taraması yapılmış, ardından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu sahada uygulanmıştır. Çalışmada, Zonguldak ili Ereğli ilçesi köylerinde 1990'lı yıllara dek Elpek bezi üretimi için dokuma tezgâhlarının başına geçen, Elpek bezi dokumacılığının köy halkının sosyo-ekonomik yaşamına nasıl katkıda bulunduğunu deneyimlemiş on dokuz kişi ile yapılan görüşmeler neticesinde önemli bulgulara ulaşılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda, Ereğli ilçesinde 1990'lı yılların başına dek elpek bezi dokuması yapmış kişilerin tecrübelerinden elde edilen bilgiler ışığında keten ekim sürecinden iplik haline getirip dokuma tezgâhının başına geçinceye dek birbirleri arasındaki güçlü imeceye, boş zamanlarını kendi ihtiyaçlarını karşılamak adına değerlendirdiklerine, çeyiz yapmak ve aile bütçesine katkı sağlamak maksadıyla elpek bezi dokuması yaptıkları bulgularına ulaşılmıştır.Sonuç olarak Unesco'nun tanımıyla "Yaşayan İnsan Hazineleri'nin" Geçmişte sosyo kültürel ve ekonomik yaşamda önemli bir yere sahip olduğu ancak günümüzde herhangi bir üretim yapılmadığı, düzen tezgâhlarının söküldüğü ya da tavan aralarına kaldırıldığı, söz konusu geleneksel el sanatının unutulmaya yüz tutma sürecine girmiştir. Bu bağlamda söz konusu faaliyetin yaşatılması ve yeni nesillerin farkındalık düzeylerini artırılmasına yönelik olarak elde edilen verilerin Sosyal Bilgiler dersinde kültür ve miras öğrenme alanı ile ilgili kazanımları elde etmeleri ve geçmiş ile gelecek arasında bağın korunması ve yaşatılması adına önem arz etmektedir. Maharetli ellerden çıkan ve bugün sandıklarında bekletilen, Kdz. Ereğli ile özdeşleşmiş Elpek bezi dokumacılığının kamu ve yerel yönetim organizasyonu ile müzede sergilenmesi, canlandırılarak ya da videolarını oynatılarak ile görünür kılınması, Sosyal Bilgiler dersi kapsamında bu mekânın ziyaret edilip öğrencilere ürünün ve ürün ile ilgili süreçlerin yerinde tanıtılması, sürdürülebilirlik açısından faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Elpek Bezi Dokumacılığı, Kültür ve Miras, Sosyal Bilgiler Dersi

The Example Of Elpek Cloth Production In Karadeniz Ereğli In Turkey For The Learning Field Of' Culture And Heritage' In Social Studies Course

Birgül Büyükçetin [1,*] & Şaban Çelikoğlu [2]

Abstract

Representing cultural background and richness besides their artistic importance, local products are the heritage that must be preserved and kept alive for the sake of cultural sustainability. This study aims to reveal the importance of including local and oral history studies in order to achieve the expected acquisitions related to the learning field called Culture and Heritage in the Social Studies course, by focusing on the particular example of Elpek Cloth weaving, which is one of the traditional handicrafts that has run the risk of sinking into oblivion. A qualitative approach was used to evaluate the inclusion of oral history and local culture studies in teaching Culture and Heritage in the Social Studies course, with reference to its impact on students' recognizing their cultural values and reaching the awareness of protecting them. Due to covering a certain historical period, this study drew on document analysis and oral history method, within the scope of qualitative research. Snowball sampling technique was used in sample selection. Relevant data on Elpek cloth weaving, which is one of the forgotten traditional handicrafts, was obtained by interviewing 19 women who had personally made Elpek cloth weaving in the villages of Black Sea Ereğli until the 1990s, and supported by the photographs received from them. Prior to preparing the interview form for the interviews to be conducted within the scope of the oral history method, a literature review was carried out on the research topic, and then the semi-structured interview forms were administered to the participants. Significant results were explored as a result of the interviews with nineteen women who worked on weaving looms for manufacturing the Elpek cloth until the 1990s in the villages of Karadeniz Ereğli district of Zonguldak province and experienced how Elpek cloth weaving contributed to the socio-economic life of the villagers. Results of the interviews shed light on the experiences of such people who had been weaving the Elpek cloth until the early 1990s in Karadeniz Ereğli, revealing the strong cooperation between women in the process from planting the flax to spinning the yarn and weaving on the weaving loom, and how they used their spare time to meet their own needs and how they weaved the Elpek cloth in order to make dowry and contribute to the family budget.

As a result, this traditional handicraft, a 'Living Human Treasure' as defined by UNESCO, played a critical role in socio-cultural and economic life in the past, but today it is being forgotten since no production has been made, its benches have been dismantled or put in attics. Consequently, in order to keep this handicraft alive and raise awareness of new generations in this regard, the data obtained is noteworthy to draw upon for the purposes of making students achieve learning gains related to the field of Culture and Heritage in the Social Studies course and to preserve and maintain the link between the past and the future. It will be beneficial in terms of sustainability if the Elpek cloth weaving, which is identified with Karadeniz Ereğli as a valuable handicraft made by talented hands, though they are being kept in chests of drawers, is exhibited in museums with the cooperation of the public and local government, by making it visible through role-play performances in museums or displaying relevant videos, visiting such museums or workshops with students within the scope of the Social Studies course and introducing the product and related processes to the students on site.

Keywords: Elpek Cloth Weaving, Culture And Heritage, Social Studies Course

Eğitimde Avrupa Değerleri

Semra Sütgibi [1,*], Duygu Metin Peten [2] & Sonia Amado [3]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Ege Üniversitesi
[2] Fen Bilgisi Öğretmenliği Ege Üniversitesi
[3] Psikoloji Ege Üniversitesi
semra.sutgibi@ege.edu.tr

Özet

EVALUE değerler eğitimi üzerine odaklanmış bir Erasmus + projesidir. Proje ortakları Hollanda (Tilburg ve Fontys Üniversiteleri), Belçika (Eurogeo ve Leuven Katolik Üniversitesi), Slovakya (Mateja Bela V Banskej Bystrici Üniversitesi) ve Türkiye (Ege Üniversitesi)'dir. Son yıllarda ülkemizde ve Avrupa'da değerler eğitiminin eğitim müfredatlarında önemli bir yere sahip olduğunu görmekteyiz. Vatandaşlık ve değerler eğitiminin zorunluluk olmasına rağmen, araştırmalar tüm Avrupa ülkelerinde öğretmenlerin özellikle göç, mülteci, demokrasi gibi tartışmalı konuları öğretmekte zorlandığını, bu nedenle de vatandaşlık ve değerler eğitiminin göz ardı edildiğini göstermektedir. Bunun çeşitli nedenleri olmakla birlikte; müfredata bağlı kalma baskısı, öğretim faaliyetlerini geliştirme ve yönlendirmede uzman yetersizliği ve uygun öğretim materyal ya da araçlarının bulunmaması bu nedenlerden bazılarıdır. Proje başlangıcında görüştüğümüz öğretmelerimiz, ülkemizde de değerler eğitimi ile ilgili Avrupa'daki meslektaşlarının sahip olduğu sorunlara benzer sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. EVALUE projesinin amacı da eğitimde yaşanan bu boşluğu uygun araçlar ve öğretim materyalleri sunarak doldurmak ve bu konuda müfredatın gereklilikleri ile uyum sağlamaktır. Bu doğrultuda proje ortakları tarafından göç, demokrasi, çevre, dayanışma ve hoşgörü olmak üzere beş tema seçilmiş ve üzerinde çalışılmaya başlanmıştır. İlk faaliyet olarak, Avrupa Değerler Çalışmaları (EVS) ve Avrupa Sosyal Anketi'nin (ESS) verilerine dayanan bir "web aracı" hazırlanmıştır. Haritalar ve araştırmalar için çeşitli harita modlarını içeren bu web aracı, sosyolojik teorilere dayanarak, daha önceden belirlenmiş olan, göç, çevre, demokrasi, dayanışma ve hoşgörü temaları ile ilgili değerleri grafikler şeklinde (scatter plots) görmemize olanak sağlamaktadır. Avrupa Sosyal Anketi'nden (ESS) yola çıkarak hazırlanmış kısa bir anketin doldurulmasına imkân sağlayan web aracı, bu anketi dolduran öğrencilerin kendilerinin bu değerler ve gruplar arasında nerede yer aldığını görmesine izin vermektedir. Ayrıca öğrenciler için dijital sınıflar ya da diğer okullardaki sınıflarla işbirliği yapabilecekleri imkânlar yaratılabilecektir. İkinci olarak, öğretmenlerin web aracının hangi konularda kullanılabileceğini belirlemeleri için müfredatı analiz etmelerine olanak sağlayan bir matris geliştirilmiştir. Bu matris bütün katılımcı ülkeler tarafından öğretim materyallerinin hazırlanması sırasında kullanılmaktadır. Materyallerin tasarlanmasına geçilmeden, müfredat matrisinin oluşturulabilmesi için, önce proje ortağı ülkelerin coğrafya, tarih, sosyal bilgiler ve fen bilgisi gibi belli başlı alanların müfredatları taranmış, seçilen tema başlıları altındaki konu ve kazanımlar çıkarılmıştır. Böylece müfredata uygun ve öğretmenlerin derslerinde rahatlıkla kullanabileceği öğretim materyallerinin hazırlanmasına başlanmıştır. Materyallerin hazırlanması aşamasında ve sonrasında materyallerin sınıfta denenmesinde bağlantı kurulan çeşitli okul ve öğretmenlerle birlikte çalışılmış ve çalışılmaya devam edilmektedir.

Kongrede; Eylül 2019'da başlayıp, Ağustos 2022'de sonlanacak olan proje ile ilgili şu ana kadar yapılan ve yapılacak olan çalışmaların eğitimcilerimiz ile paylaşılması ve belki de bu vesileyle yeni projeler için önayak olma hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Değerler Eğitimi, Öğretim Müfredatı, Avrupa.

European Values in Education

Semra Sütgibi [1,*], Duygu Metin Peten [2] & Sonia Amado [3]

Abstract

EVALUE is an Erasmus+ project focused on values education. The project partners are the Netherlands (Tilburg and Fontys Universities), Belgium (Eurogeo and Leuven Catholic University), Slovakia (Mateja Bela V Banskej Bystrici University) and Turkey (Aegean University). In recent years, we see that values education has an important place in education curricula in our country and in Europe. Although citizenship and values education is a necessity, studies show that in all European countries, teachers have difficulties in teaching controversial topics such as immigration, refugees, democracy, and therefore citizenship and values education is ignored. Although there are various reasons for this; the pressure to adhere to the curriculum, the lack of experts in developing and directing teaching activities, and the lack of appropriate teaching materials or tools are some of these reasons. Our teachers, with whom we met at the beginning of the project, stated that they had similar problems with their colleagues in Europe regarding values education in our country. The aim of the EVALUE project is to fill this gap in education by providing appropriate tools and teaching materials and to comply with the requirements of the curriculum in this regard. In this direction, five themes, namely migration, democracy, environment, solidarity and tolerance, were selected by the project partners and started to be worked on. As a first activity, a "web tool" was prepared based on data from the European Values Studies (EVS) and the European Social Survey (ESS). This web tool, which includes maps and various map modes for research, allows us to see values related to the themes of migration, environment, democracy, solidarity and tolerance in the form of graphs (scatter plots), based on sociological theories. The web tool, which enables the completion of a short questionnaire based on the European Social Survey (ESS), allows students who fill out this questionnaire to see where they rank among these values and groups. In addition, opportunities will be created for students to collaborate with digital classrooms or classes in other schools. Secondly, a matrix has been developed that allows teachers to analyze the curriculum to determine in which subjects the web tool can be used. This matrix is used by all participating countries during the preparation of teaching materials. Before starting to design the materials, the curricula of major fields such as geography, history, social studies and science of the project partner countries were scanned, and the subjects and achievements under the selected themes were extracted. Thus, the preparation of teaching materials that are suitable for the curriculum and that teachers can easily use in their classes has begun. During the preparation of the materials and afterwards, in the classroom trialing of the materials, various schools and teachers contacted have been worked with and continue to be studied.

In the congress; ıt is aimed to share the works done and to be done so far regarding the project, which will start in September 2019 and end in August 2022, with our educators, and perhaps take the lead for new projects on this occasion.

Keywords: Values Education, Teaching Curriculum, Europe.

Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Sosyal Bilgiler Dersine Entegrasyonu: Örnek Bir Materyal Tasarımı

Fatih Kayaalp [1,*], Muzaffer Özdemir [2], Bayram Gökbulut [3] & Maksut Önlen [4]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
[2] Computer and Instructional Technologies Education Çanakkale Onsekiz Mart University
[3] Eğitim Programları ve Öğretim Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
[4] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Kastamonu Üniversitesi
fatihkayaalp25@gmail.com

Özet

Sosyal bilgiler, disiplinler arası yaklaşım esasıyla farklı sosyal bilim dallarını bünyesinde toplamıştır. Sosyal bilgilerin ana omurgasını oluşturan sosyal bilimlerin başında coğrafya gelmektedir. Sosyal bilgiler dersinin şekillenip zenginleşmesinde coğrafi bilgi, beceri ve değerler çok önemli bir yer tutmaktadır. Ancak sosyal bilgiler dersi içerisinde yer alan coğrafi konuların kapsamlı bir içeriği barındırması, görsel ve işitsel desteklere ihtiyaç duyması, soyut coğrafi kavramların yer alması gerek öğretmenleri gerekse araştırmacıları coğrafi bilgi, beceri ve değerlerin öğretiminde kullanılabilecek alternatif öğretim materyal ve metot arayışlarına yöneltmektedir. Öyle ki hem araştırmacıların hem de öğretmenlerin odağında öğrencilerin derin ve anlamlı öğrenmelerini ön plana çıkaran uygulamalar yer almaktadır. Öğretmen ve araştırmacıların bu arayışına gelişen öğretim teknolojileri önemli bir cevap niteliğindedir. Öğretim süreçlerine dahil olan teknolojik uygulamalar her geçen gün çeşitlenmektedir. Bu çeşitlilik içerisinde en dikkat çeken teknolojilerden birisi de gerçek dünya ile sanal imgeleri birleştiren, gerçek ve sanal nesneler arasında eş zamanlı etkileşim sağlayan artırılmış gerçeklik uygulamasıdır. Öğretim süreçlerine entegre edilen artırılmış gerçeklik teknolojisi öğrenme sürecini daha aktif, etkili ve anlamlı hale getirerek öğrencilerin eğlenerek öğrenmesini sağlamakta onlara esnek öğrenme imkanı vermektedir. Bu çalışmanın amacı, coğrafya konularının öğretiminde artırılmış gerçeklik uygulaması ile dijital bir materyal tasarımı yapmaktır. Materyal tasarım sürecinde analiz, tasarım, geliştirme, uygulama, değerlendirme gibi temel bileşenlerden oluşan ADDIE öğretim tasarımı modeli esas alınmıştır. Materyal, 6. sınıf sosyal bilgiler dersi "İnsanlar, Yerler ve Çevreler" öğrenme alanında yönelik geliştirilmiştir. ADDIE öğretim tasarımı modeline göre geliştirilen bu materyalin analiz aşamasında 2018 sosyal bilgiler öğretim programında yer alan öğrenme alanı, öğrenme alanına ilişkin kazanım/lar, 6. sınıf sosyal bilgiler ders kitabı, öğrenci özellikleri dikkate alınarak öğrenme alanına ilişkin ihtiyaçlar tespit edilmiştir. Tasarım aşamasında öğrenme alanına ilişkin tespit edilen ihtiyaçları gidermeye yönelik bir öğretim materyali taslağı oluşturulmuştur. Geliştirme basamağında ise araştırmacılar tarafından hazırlanan öğretim materyali taslağı, Unity 3D ve Vuforia SDK programları ile bir artırılmış gerçeklik uygulamasına dönüştürülmüştür. Yapılmış olan öğretim materyalinin öğrenme ortamlarında uygulanması ve yapılan uygulamanın öğrenme çıktılarına (akademik başarı, derse yönelik tutum, motivasyon vb.) yansıması ilerleyen süreçte tamamlanacaktır. Coğrafya konularının öğretimine ilişkin geliştirilen öğretim materyalinin dikkat çekici, merak uyandırıcı, öğrenmeye teşvik edici bir nitelikte olduğu düşünülmektedir. Geliştirilen bu öğretim materyalinin sınıf ikliminde pozitif bir değişim yapması; coğrafya konularının daha kolay öğrenilmesini, öğrenilen bilgilerin uzun süre hafızada kalıp daha kolay hatırlanmasını; öğrencilerin derse katılımını ve öğrenme motivasyonunu olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir. Özellikle teknoloji ile öğrenme ortamlarını bütünleşme çabasında olan eğitimin farklı paydaşlarının (aile, öğretmen, okul yöneticileri, eğitime ilişkin politika yapıcılar) artırılmış gerçeklik teknolojisi ile desteklenmiş öğretim materyallerine yoğunlaşmaları önerilmektedir. Genelde sosyal bilgiler özelde ise coğrafya konularına uygulanan artırılmış gerçeklik teknolojisinin sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinde de kullanılması ve yapılan uygulamaların öğrenme çıktılarına olan etkisinin benzer çalışmalar ile ortaya konulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Artırılmış Gerçeklik, Dijital Materyal, Coğrafya, Sosyal Bilgiler Eğitimi

Integration of Augmented Reality Technology into Social Studies Course: A Sample Material Design

Fatih Kayaalp [1,*], Muzaffer Özdemir [2], Bayram Gökbulut [3] & Maksut Önlen [4]

Abstract

The discipline of social studies comprises different branches of social sciences based on an interdisciplinary approach. In this context, geography stands out among the social sciences in such a way as to constitute the foundation of social studies. Geographic knowledge, skills, and values play a critical role in shaping and enriching the social studies course. However, factors such as the comprehensive content of the geography subjects, the need for audio-visual tools as well as the necessity to teach abstract geographical concepts lead both teachers and researchers to search for alternative teaching materials and methods to be used for teaching geographical knowledge, skills, and values. Such a need is so compelling that both researchers and teachers feel the necessity for focusing on practices emphasizing and attempting to ensure the deep and meaningful learning of students. In this sense, constantly developing instructional technologies are regarded to function as an important solution to ease the search of teachers and researchers. Indeed, it is a fact that technological tools and applications incorporated in teaching processes are diversifying day by day. Combining real world and virtual images in such a way as to provide simultaneous interaction between real and virtual objects, augmented reality is definitely one of the most remarkable technologies in this diversity. Augmented reality technology, when integrated into teaching processes, is highly likely to turn the learning process into a more active, effective, and meaningful one, so that students can learn while having fun in addition to enjoying flexible learning opportunities. From this standpoint, this study aims to design a digital material by making use of augmented reality for the purpose of teaching geography. The material design process was based on the ADDIE instructional design model, which consists of certain, basic components such as analysis, design, development, application, and evaluation. The material was developed for the 6th grade social studies course, namely, 'People, Places, and Environment' as a learning area. While developing an instructional material based on augmented reality, we first took into account the learning area specified in the 2018 social studies curriculum, besides the acquisition/s related to the learning area, the 6th grade social studies textbook, student characteristics, and the basic principles of preparing teaching materials. A teaching material draft was created by the researchers in the design phase in order to meet the identified needs regarding the learning area, whereas in the development stage, it was transformed into an augmented reality application via Unity 3D and Vuforia SDK programs. The stages of putting the teaching material into practice in learning settings and observing the learning outcomes (i.e., academic achievement, attitude towards the course, motivation, etc.) will be completed in the future. We believe that the teaching material developed for geography teaching is not only attention-taking and intriguing, but also encouraging to learning. We also anticipate that this developed teaching material will make a positive contribution to the classroom climate, make the process of learning geography easier, help retain what is learned for a longer time and recall it with ease, and positively influence students' participation in the lesson and their motivation to learn. We recommend that different stakeholders of education, in particular (family, teachers, school administrators, education policy makers), who try to integrate technology and learning environments should concentrate on teaching materials supported by augmented reality technology. Additionally, augmented reality technology, which can be applied to social studies in general and geography in particular, should be used in different disciplines of social sciences and the effect of the applications on learning outcomes should be revealed by conducting future studies.

Keywords: Augmented Reality, Digital Materials, Geography, Social Studies Education

Çocukluk Çağında Kırsal Alanda Elde Edilen Coğrafi Bilgiler ve Bunun Mesleki Becerilerde ve Günlük Hayatta Kullanımı

Leman Albayrak

Coğrafya 19 Mayıs Üniversitesi
eraalbayrakleman@gmail.com

Özet

Günümüz dünyasında en önemli sorunlardan biri doğal dengenin giderek bozulmasıdır. Sürdürülebilirliğin sağlanması ve daha iyi bir çevre için coğrafi bilgiden yeterince faydalanılmaması ise Coğrafya Eğitimi ile ilgilidir. Şehirleşme, betonlaşma, nüfus ve tüketimin artmasıyla doğa ile kurulan bağlar ve doğada geçirilen süre giderek azalmakta, çevre sorunları ile mücadele giderek zorlaşmaktadır. Günümüzde daha yaşanabilir bir dünya için coğrafi çevre konusunda bilinçli insanlara daha çok ihtiyaç duyulmakta, bu durum fiziki çevrenin tanınmasını ve doğa koşullarının iyi anlaşılmasını daha da önemli kılmaktadır.

Coğrafi bilginin kazanımı, insan faaliyetlerinde doğaya uyumlu ve sürdürülebilir uygulamaların önünü açmaktadır. Coğrafi bilgi, insan hayatının her alanında önemli olup gerek okul müfredatında gerek sınıf dışı eğitim alanlarında önemli yere sahiptir. Bu nedenle küçük yaşlarda, bulunulan ortama dayalı olarak ve okul dışında kazanılan yerel coğrafi bilgi insan yaşamında gerekli olan pek çok veriyi sunmaktadır. Bu bağlamda çocukların, gelecek yaşamları için beceri edinme, doğayı anlamlandırma ve kendi yeterliliğinin farkına varma sürecinde doğa ile iç içe olan kırsal alanlar önemli mekânlar olmaktadır. Hayatın büyük oranda doğa koşullarına bağlı olduğu yerleşimlerde yerel coğrafi bilgi önemli bir rehberdir.

Bu çalışmada köy ve kasabalarda yaşayan okul çağındaki çocukların doğa ile iç içe olan kırsal yaşamda, fiziki çevreye dair ne tür bilgiler edinebildiği, bunları hangi yollarla kazandığı ve bu bilgi, beceri ve davranışların toplamı olan coğrafi okuryazarlığın geleceğe yönelik muhtemel faydaları üzerinde durulmuştur.

Çalışmanın verileri, Artvin ilinde 2016-2020 yılları arasında yapılan arazi çalışmaları ve katılımlı gözlemlere dayalıdır. Elde edilen veriler fiziki çevreye dayalı öğrenme, kültürel yapıya dair kazanım ve yaşam becerilerinde etkili unsurlar olarak sınıflandırılmıştır. Bu araştırma nitel bir çalışma olup bir duruma ilişkin süreçler bütünsel bir yaklaşımla araştırılıp betimsel analiz yapılmıştır.

Çocukların fiziki çevreyle ilgili tespit edilen bilgi ve kazanımları; mevsimleri gözlemleme, akarsulardan ve ormandan istifade etme, bitkileri tanıma, eğimli arazide hareket, hava olaylarını anlamlandırma, zaman kavramı, çevreye duyarlılık, çeşitli doğal risklere karşı öngörü kazanma, yabani ve evcil hayvanları tanıma vb. şeklinde sınıflandırılmıştır. Toprak, bitkiler, kabuklu hayvanlar, çakıl, kum gibi doğal malzemeler oyunun bir parçası olabilmektedir. Bu unsurların çocukların gelecek yaşamlarında biyoloji, ornitolog, jeolog, çiftçi, veteriner gibi meslekleri edinme çabası konusunda yönlendirici olması muhtemeldir. Aynı zamanda yerelde tanınan iklim elemanları, güncel sorun olan iklim krizine yönelik ilgiyi canlı tutabilecektir.

Beşerî ögeler olarak ise iş birliği (imece) yapabilme, hasattan sonra tohumlukların ayrılarak saklanması vb. gözlemlerle sürdürülebilirlik pratikleri, yerel ekonomik faaliyetlere katılma, yenilen hayvansal ve bitkisel gıdaların yetişme ortamını tanıma gibi küçük yaşta kazanılan çeşitli pratikler bulunmaktadır.

Bilgi ve beceri kazanımı aynı anda, farklı yaş gruplarıyla birlikte ve aynı ortamda gerçekleşmektedir. Çocuklar bu ortamda ileriki meslek yaşamları için organize iş yapabilme, merhamet duygusu, yardımseverlik gibi kişilik özellikleri kazanabilmektedir.Dolayısıyla yerel fiziki ve beşerî coğrafya koşullarına dayalı olarak edinilen kazanımlar, çocukların gelecek yaşamları için oldukça önemli hale gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Coğrafi Bilgi, Kırsal Alanlar, Coğrafya Eğitimi, Yaşayarak Öğrenme

In Childhood Age Geographical Information Obtained In The Rural And Its Use In Professional Skills And In Daily Life

Leman Albayrak

Abstract

One of the most important problems in today's world is the gradual deterioration of the natural balance. Ensuring sustainability and not making use of geographical information for a better environment is related to Geography Education. With the increase in urbanization, concretization, population and consumption, the bonds established with nature and the time spent in nature are gradually decreasing, and the struggle with environmental problems becomes increasingly difficult. Today, people who are conscious of the geographical environment are more needed for a more livable world, which makes it even more important to recognize the physical environment and better understand the natural conditions. The acquisition of geographical knowledge paves the way for sustainable and environmentally compatible practices in human activities. Geographical information is important in every aspect of human life and has an important place in the school curriculum and in the fields of out-of-class education. For this reason, local geographical knowledge gained at an early age, based on the environment and outside of school, provides many data that are necessary in human life. In this context, rural areas intertwined with nature become important places in the process of children gaining skills for their future lives, making sense of nature and realizing their own competence. Local geographic knowledge is an important guide in residential areas where life largely depends on natural conditions. In this study, what kind of information about the physical environment can be obtained by school-age children living in villages and towns in rural life, which is intertwined with nature, in which ways they acquire them, and the possible benefits of geographic literacy, which is the sum of this knowledge, skills and behaviors, for the future are emphasized. The data of the study is based on field studies and participatory observations made between 2016-2020 in Artvin Province. The data obtained were classified as learning based on the physical environment, the acquisition of cultural structure and effective elements in life skills. This research is a qualitative study and the processes related to a situation were investigated with a holistic approach and descriptive analysis was made. Children's knowledge and achievements about the physical environment; observing the seasons, benefiting from streams and forests, recognizing plants, moving on sloping terrain, making sense of weather events, the concept of time, environmental awareness, gaining insight against various natural risks, recognizing wild and domestic animals, etc. classified as. Children living in the region can observe these processes and gain awareness of the natural conditions that threaten human activities with the warnings and behaviors they hear from the people around them. Natural materials such as soil, plants, crustaceans, gravel, sand can be a part of the game. These factors are likely to guide children's efforts to acquire professions such as biology, ornithologist, geologist, farmer and veterinarian in their future lives. At the same time, locally known climate elements will be able to keep the interest in the current problem of the climate crisis alive. As human elements, it is possible to cooperate (mece), to separate and store the seeds after harvest, etc. The acquisition of knowledge and skills takes place at the same time, with different age groups and in the same environment. In this environment, children can gain personality traits such as being able to do organized work, a sense of compassion, and helpfulness for their future professional life. Therefore, the gains gained based on local physical and human geography conditions become very important for the future lives of children.

Keywords: Local Geographic Knowledge, Rural Areas, Geography Education, Learning By Experience

Coğrafya Eğitiminde Özne Olarak Yaşanılan Mekânın Kullanılması; Evimizin Coğrafyası

Cevdet Yılmaz

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü 19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

cyilmaz@omu.edu.tr

Özet

Günümüz coğrafya eğitiminin en önemli sorunlarından biri coğrafi bilginin gerekliliği ve gündelik hayattaki karşılığının öğrencilere benimsetilememesidir. Bu durum Coğrafya bilimine özel ilgi duyan çok az insan dışında diğerlerinin Coğrafya bilimini gereksiz ve sıradan olarak görmesine neden olmakta, bu kişiler ileriki hayatlarında da bu bakış açısını kolay kolay değiştirmeyerek Coğrafya bilimine ve Coğrafyacılara karşı önyargılarını sürdürmektedirler. Sosyal Bilimlerden Fen liselerine, Anadolu liselerinden Meslek liselerine kadar bütün okullarda az veya çok mutlaka okutulmakta Coğrafya derslerinin içeriğinde yapılacak küçük bir değişiklik ya da Coğrafya öğretmenleri vasıtasıyla yapılacak sınıf içi bazı düzenlemelerle Coğrafya dersleri sevdirilebilir, insanlar gelecek hayatlarında Coğrafyaya daha çok sempati duyabilirler. Dahası, Coğrafya biliminin geçmişte oynadığı rol kadar, günümüz şartlarında yaşantımıza katkıları ve gelecekte hayatımızı nasıl kolaylaştırabileceği konusunda sağlayacağı faydalarla bu bilim dalı temel eğitimden geçmiş bütün vatandaşlarımızın ortak noktası olabilir. Nasıl mı?

Barınma insanoğlunun en temel ihtiyaçlarından biridir. En basit kulübeden en görkemli saraylara, köy evinden şehirdeki apartman dairelerine kadar çok geniş yelpazesi olan barınakların hiçbiri konum, biçim ve yapı malzemesi itibarıyla bulundukları coğrafyadan bağımsız değildir. Coğrafya öğretmenleri hangi tür okulda ve hangi sınıf seviyesinde olursa olsunlar "barınma yeri ve ihtiyacı"ndan hareketle bütün öğrencileri ortak bir noktada buluşturabilirler. Hiçbir öğrenci yaşadığı yeri, mekânı, evi, daireyi bilmezden gelemez. Bunlar söz konusu olduğunda az veya çok kulak kabartır ve mutlaka dinler. Öğretmen, Coğrafya derslerinde hangi konu olursa olsun, "Misal; Evimiz" diye söze başlayarak;

-Evimizin yeri ile Coğrafyada mekân kavramı, konum, kuruluş yeri ve çevre ilişkileri arasında bağ kurulabilir, örnek şekiller çizilerek harita bilgisi ve Kartografya ile ilişkilendirebilir.

-Evimizin yapı malzemesi, içlerindeki çeşitli eşya ve araç gereçler ile bunların üretimini ve bölgesel dağılımlarını konu alan Ekonomik Coğrafya arasında ilişki kurabilir.

-Evin bulunduğu mekân kırda mı, şehirde mi; alçakta mı yüksekte mi; kıyıda mı yamaçta mı olduğu ile yer şekilleri arasında bağ kurabilir.

-Evin bulunduğu yer ve bölgeden kaynaklanan jeolojik, jeomorfolojik, klimatolojik, meteorolojik özellikler ile doğal çevre ve afet riskleri arasında bağ kurabilir.

-Evdeki, ailedeki, apartmandaki kişi sayısı ve bunların nitelikleriyle nüfusun, kökeni, yaş, cinsiyet, eğitim, sağlık, istihdam özellikleri arasında bağ kurabilir.

-Evin ısınma şekli, kullanılan yakıt miktarı ve ödenen ücretler ile enerji kullanımı, enerji tüketimi ve dünyadaki başlıca enerji kaynakları arasında bağ kurabilir.

-Evin kat sayısı, odaların güneşlenme ve aydınlık süreleri ile dünyanın hareketleri ve mevsimler arasında bağ kurabilir.

-Evde yenilen içilen, günlük gıda tüketimi, çarşı-pazar alışverişi ile gıda üretimi, üretim şekilleri, ulaştırma, tarım ve sanayi üretimi, gıda temini, bu açıdan ülkemizdeki ve dünyadaki durum, üretici ve tüketici ülkeler, zengin ve yoksul devletler arasında bağ kurabilir.

-Evin suyunun nerden geldiği, atıklarının nereye döküldüğü ile doğal kaynaklar ve çevre sorunları arasında bağ kurulabilir.

-Evden okula geliş gidişlerinde kullandıkları ulaşım yolları ve araçları ile yerleşim alanı ve dışındaki arazi kullanımı, ulaşım şekilleri ve ulaşım vasıtaları arasında bağ kurulabilir.

Bu şekilde örnekler çoğaltılabilir ve "evimiz" ile Coğrafyanın neredeyse bütün konuları arasında bağ kurulabilir. Hangi okul, hangi sınıf diye bakılmaksızın daha dersin başında öğrencilerin evleri merkez alınarak Coğrafyanın hayatının her safhasında insanla ne kadar iç içe olduğu vurgulanabilir. Bu yaklaşım ilkokuldan lise sona kadar bütün çocukların ve gençlerin dikkatini çekecektir. Liseden sonra kim hangi branşa yönelirse yönelsin; ister tıp, ister mühendislik, ister sosyal, ister doğa bilimleri olsun, hemen herkes ilk ve ortaöğretimde gördüğü Coğrafya dersleri sayesinde yaşadığı mekânla arasındaki ilişkileri unutmayacaktır. Yetişkin olduklarında ev ararken, yaptırırken, kiralarken bu bilgileri her daim hatırlayacaklardır. Bu durum ülkemizde Coğrafya dersleri ve Coğrafya biliminin önemini arttıracak, başka bu kişilerin ileride Coğrafyaya karşı tutum ve davranışları hep olumlu olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Coğrafya Dersi, Evimin Coğrafyası, Coğrafi Bilgi

Use Of Living Space As A Subject In Geography Education; Geography Of Our Home

Cevdet Yılmaz

Abstract

One of the most important problems of today's geography education is the necessity of geographical knowledge and the inability to adopt its equivalent in daily life to students. This situation causes others to see the science of geography as unnecessary and ordinary, except for a few people who have a special interest in the science of geography. It is more or less definitely taught in all schools from Social Sciences to Science high schools, from Anatolian high schools to Vocational high schools. With a slight change in the content of Geography courses or some in-class arrangements to be made by Geography teachers, Geography courses can be made popular, and people can feel more sympathy for Geography in their future lives. Moreover, as much as the role of geography in the past, its contribution to our lives in today's conditions and the benefits it will provide in terms of how it can make our lives easier in the future, this branch of science can be the common point of all our citizens who have had basic education. How Does? Shelter is one of the most basic human needs. From the simplest cottage to the most magnificent palaces, from village houses to city apartments, none of the shelters are independent of their geography in terms of location, form and building material. Geography teachers can bring all students together at a common point, no matter what kind of school or grade level they are in, based on their "sheltering place and need". No student can ignore the place, place, house or flat they live in. When it comes to these, he listens more or less and always listens. The teacher, no matter what subject is in Geography lessons, "For example; Starting with the words "Our home";

-Can establish a connection between the location of our house and the concept of space in Geography, location, establishment location and environmental relations, and associate it with map information and cartography by drawing sample shapes.

-Will be able to establish a relationship between the building materials of our house, the various goods and equipment in them, and the Economic Geography of their production and regional distribution.

-Is the place where the house is located in the countryside or in the city; low or high; can make a connection between landforms and whether they are on the shore or on the slope.

-Can establish a connection between the geological, geomorphological, climatological, meteorological features arising from the place and region of the house and the natural environment and disaster risks.

-Can make a connection between the number of people in the house, family, apartment and their qualifications and the origin, age, gender, education, health and employment characteristics of the population.

-Will be able to link the way the house is heated, the amount of fuel used and the wages paid, and energy use, energy consumption and the major energy sources in the world.

-The number of floors of the house can be related to the sun and light times of the rooms, the movements of the earth and the seasons.

-Etc.

In this way, examples can be multiplied and a link can be established between our "home" and almost all subjects of Geography. Regardless of which school or which class it is, at the beginning of the lesson, students' homes can be centered and it can be emphasized how intertwined Geography is with people at every stage of their life. This approach will attract the attention of all children and young people from primary school to the end of high school.

Keywords: Geography Education, Geography Lesson, Home Geography, Geographical Knowledge

Coğrafya Eğitiminin Ekolojik Ayak İzinin Azaltılmasına Etkisinin İncelenmesi: Amasya Merkez İlçe Örneği

Semiha Dizkırıcı [1,*] & Ülkü Eser Ünaldı [2]
[1] Coğrafya Öğretmenliği Meb
[2] Coğrafya Öğretmenliği Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
semihadizkirici05@gmail.com

Özet

«İnsanlığın ekolojik sorunları» adıyla yaklaşık son yüzyılda yaşanan, yaşamsal öneme sahip evrensel sorunlarla insanoğlu yüzleşmek zorunda kalmıştır. Gelecekte kaç gezegene ihtiyaç vardır sorusuna cevap arayışları, gelecek kuşaklara bırakılacak Dünya için önem arz etmektedir. Ekolojik ayak izi yöntemi de bu bağlamda devreye girmektedir. Ekolojik ayak izi bir bireyin veya bir topluluğun ya da faaliyetin tükettiği kaynakların yerine konulabilmesi veya tekrardan üretilebilmesi yanı sıra ortaya çıkan atığı temizleyebilmek için gerekli biyolojik anlamda gerekli kullanılabilir, tarım yapmaya ve yaşamaya uygun doğal ortamın büyüklüğüne denilmektedir. Ölçü birimi olarak da küresel hektar kullanılmaktadır. (Eren ve ark. 2017). Çalışmada "Coğrafya eğitiminin ekolojik ayak izinin azaltılmasına etkisinin incelenmesi: Amasya merkez ilçe örneği" isimli konu araştırılmıştır. Ulusal ve uluslararası kuruluşlar çevre sorunlarına çözümler aramak adına sürekli çalışmalar yapmakta, toplantılar düzenleyip bildirgeler yayınlanmakta lakin çevre sorunları insan ve canlı yaşamını tehdit etmeye devam etmektedir. Çevre sorunlarının çözümü elbette en temelde doğru bir çevre eğitimi verilerek, çevreye duyarlı, çevre bilinci kazanmış bireyler yetiştirerek mümkün olacaktır. Bunun için de orta öğretim müfredatında en uygun ders tartışmasız Coğrafya dersidir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu orta öğretim coğrafya müfredatının her yıl son ünitesi olan "Çevre ve Toplum" ünitesi çevre bilinci kazandırmak adına hazırlanmıştır. 12.sınıf coğrafya dersi müfredatında ve ders kitaplarında da Ekolojik Ayak İzi kavramı yer almaktadır. Ekolojik ayak izi kavramı çevre eğitiminde önemli bir yer tutmaktadır. Ekolojik ayak izi ölçümü doğanın ne kadarına sahip olduğumuzu göstermesi açısından önem arz etmektedir. Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır. 1. Araştırmaya katılan öğrencilerde, Coğrafya eğitimi öncesinde ve sonrasında ekolojik ayak izi büyüklüklerinde anlamlı düzeyde bir fark var mıdır? 2. Araştırmaya katılan öğrencilerde, ekolojik ayak izi büyüklüklerinde eğitim gördükleri okul türüne göre anlamlı düzeyde bir fark var mıdır? 3. Araştırmaya katılan öğrencilerde, ekolojik ayak izi büyüklüklerinde eğitim gördükleri sınıf düzeyine göre anlamlı düzeyde bir fark var mıdır? 4. Araştırmaya katılan öğrencilerde ekolojik ayak izi kavramının bilinmesine ait bulgular 5. Araştırmaya katılan öğrencilerde ekolojik ayak izi kavramının alt boyutlarının bilinmesine ait bulgular 6. Araştırmaya katılan öğrencilerde ekolojik ayak izinin azaltılmasına yönelik bulgular 7. Araştırmaya katılan öğrencilerin kendi ekolojik ayak izi büyüklüklerinin ölçülmesi ve bununla ilgili yorumları 8. Ekolojik ayak izi değerini görmek, çevreye duyarlı davranış geliştirmede etkili midir? 9. Ekolojik ayak izi kavramının hangi sınıf düzeyinde yer alması ile ilgili görüşler 10. Ekolojik Ayak İzi Kavramı coğrafya müfredatında yer almalı mıdır? 11. Ekolojik Ayak İzi Kavramını coğrafya müfredatında hangi sınıf düzeyinde yer almalıdır? Bu araştırmanın katılımcılarını Amasya merkez ilçede bulunan farklı türlerdeki ortaöğretim kurumlarında (Fen Lisesi, Anadolu Lisesi,Sosyal Bilimler Lisesi Meslek Lisesi) eğitim gören 9.ve 12. sınıf öğrencileri arasından seçilen 3'er öğrenci olmak üzere toplam 20 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı öğrencilerin ekolojik ayak izi büyüklüklerinde Coğrafya derslerinin etkisini belirlemektir. Aynı zamanda ekolojik ayak izi kavramının eğitimde daha etkin kullanılmasını sağlayarak çevre bilincinin geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca öğrencilerin doğaya yönelik farkındalıklarını artırarak doğa dostu davranışlar geliştirmelerini sağlamaktır. Araştırmanın verilerini toplamak için araştırmacı tarafından hazırlanan ve sonrasında uzman görüşleri alınarak son hali verilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Ayrıca uluslararası kabul gören ekolojik ayak izi ölçüm aracı olan https://www.footprintcalculator.org/home/en linki kullanılarak ekolojik ayak izi ölçümü yapılmıştır. Araştırma sonucunda ekolojik ayak izi büyüklüklerinde sınıf bazında ve okul türlerine göre karşılaştırıldıklarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ekolojik ayak izi değerini görmenin çevreye duyarlı davranış geliştirmede etkili olduğu saptanmıştır. Ekolojik ayak izi kavramının müfredatta yer alması gerektiğini fakat 12.sınıf değil de 9. ve 10. sınıflarda yer bulmasının daha faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekolojik Ayak İzi, Coğrafya Eğitimi, Çevre

Investigation Of The Effect Of Geography Education On Reducing The Ecological Footprint: Amasya Central Districtdisc Example

Semiha Dizkırıcı [1, *] & Ülkü Eser Ünaldı [2]

Abstract

In this study, the subject named "Examination of the effect of geography education on reducing the ecological footprint: Amasya central district example" was investigated. Efforts are made to seek solutions to environmental problems, but environmental problems continue to threaten human and living life. Of course, the solution to environmental problems will be possible by giving the right environmental education, and by raising individuals who are sensitive to the environment and gain environmental awareness. For this reason, the most appropriate course in the secondary education curriculum is undoubtedly the Geography course. The "Environment and Society" unit, which is the last unit of the secondary education geography curriculum prepared by the Ministry of National Education, has been prepared to serve this purpose. The concept of Ecological Footprint is also included in the 12th grade geography curriculum. In this study, answers to the following questions were sought. 1. Is there a significant difference in the ecological footprint sizes of the students participating in the study before and after the geography education? 2. Is there a significant difference in the ecological footprint sizes of the students participating in the study, according to the type of school they attend? 3. Is there a significant difference in the ecological footprint sizes of the students participating in the research, according to the grade level they are educated in? 4. Findings on knowing the concept of ecological footprint in the students participating in the research 5. Findings on knowing the sub-dimensions of the concept of ecological footprint in the students participating in the research 6. Findings on reducing the ecological footprint in the students participating in the research 7. Measuring the size of the ecological footprint of the students participating in the research and using it related comments 8. Is seeing the ecological footprint value effective in developing environmentally sensitive behavior? 9. Opinions on which grade level the concept of ecological footprint should take place. The participants of this research consist of a total of 20 students, 3 of whom are selected from among the 9th and 12th grade students studying in different types of secondary education institutions located in the central district of Amasya. The aim of the research is to determine the effect of Geography lessons on the ecological footprint sizes of students. At the same time, it is to contribute to the development of environmental awareness by contributing to the use of the concept of ecological footprint in education. At the same time, it is to increase students' awareness of nature and to enable them to develop nature-friendly behaviors. A semi-structured interview form, which was prepared by the researcher and then finalized by taking expert opinions, was used to collect the data of the research. In addition, ecological footprint measurement was made using the link https://www.footprintcalculator.org/home/en, which is an ecological footprint measurement tool. As a result of the research, there was no significant difference in ecological footprint sizes when they were compared according to class and school types. It has been determined that seeing the ecological footprint value is effective in developing environmentally sensitive behavior. It was concluded that the concept of ecological footprint should be included in the curriculum, but it would be more beneficial if it was included inthe 9th and 10th grades rather than the 12th grade

Keywords: Ecological Footprint, Geography Education, Environment

Ortaöğretim Öğrencilerinin Çevre Duyarlılığı Kavramına Yönelik Metaforik Algıları

Zeynep Yıldırım Alataş

Coğrafya Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
zeynepyildirimcog@gmail.com

Özet

İnsanoğlu yaşadığı çevre ile sürekli etkileşim içerisindedir. Son zamanlarda insanlar artık çevreye zarar veren, çevreyi bir gün hiç tükenmeyecek gibi sınırsız ve tek taraflı kullanmaya başlamıştır. Bu bağlamda çevre eğitiminin amacı ise çevreye duyarlı, çevreye yönelik sorumlu davranışlar gösteren, çevre okuryazarı bireyler yetiştirmektir. Metafor kavramı son zamanlarda eğitim alanında yapılan birçok araştırmanın temelini oluşturmuş, araştırmanın konusunu oluşturan "çevre duyarlılığı" kavramı ise farklı bir düşünce biçimi olan "metafor" oluşturma yoluyla incelenmiştir. Öğrencilerin zor ve soyut kavramları daha net öğrenebilmelerinde, soyut kavramları somutlaştırmalarında ve bu kavramları görselleştirmelerinde metaforlar önemli bir role sahiptir. Öğrencilerin çevre, çevre duyarlılığı gibi kavramlara yönelik algılarının tespit edilmesinde ise metafor çalışmalarının önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu sebeple alan yazına katkı sağlamak ve çevre duyarlılığı ile ilgili Ortaöğretim öğrencilerinin çevre duyarlılığı konusunda görüşlerinin belirlenmesi amacıyla metafor uygulaması yapılmasına karar verilmiştir. Ortaöğretim öğrencilerinin çevre duyarlılığı konusundaki metaforik algılarının belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, nitel araştırma modellerinden birisi olan olgu bilim (fenomenoloji) deseni tercih edilmiştir. Olgu bilim çalışmasında katılımcıların bir kavrama, olaya, olguya kendi fikirleri doğrultusunda hangi anlamları yükledikleri belirlenmeye çalışılır. Bu süreçte yapılan araştırmada "neden" ve "nasıl" sorularının cevapları aranmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmanın örneklem grubunu, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Sivas İli Merkez Akademi Yeni Çizgi Fen Lisesi ve Sivas Anadolu Lisesinde öğrenim gören 2 farklı lise grubunda öğrenim gören 100 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerden 20 tanesinin oluşturdukları metaforlar uygun bulunmadığından değerlendirmeye alınmamıştır. Araştırmada veri toplanırken öğrencilerden "Çevre duyarlılığı.....gibidir / benzer; çünkü....." ifadesi soru olarak yöneltilmiş ve öğrencilerden boşlukları kendi fikirleri doğrultusunda doldurmaları istenmiştir. Araştırmanın verilerin analizinde ortaöğretim öğrencilerinin geliştirmiş oldukları metaforlar içerik analizine tabi tutularak değerlendirilmiştir. İçerik analizindeki amaç; toplanan verileri benzer kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmektir. Öğrencilere soruları açık uçlu sorular ile "çevre duyarlılığı" kavramına yönelik kullandıkları metaforları sorulmuştur. Öğrencilerden alınan yanıtlar sonucunda ifade ettikleri metaforlar belli kategorilere ayrılmıştır. Öğrencilerin çevre duyarlılığı ile ilgili 6 alt kategoride 80 tane metafor oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dağıtılan formda en fazla ağaç ve insan kavramına rastlanırken ikinci sırada çocuk kavramına, üçüncü sırada ise bitki kavramları en sık kullanılan metaforlar olmuştur. Doğa olayları ve tabiat unsuru kategorisi ise en çok metaforun oluşturulduğu kategori olarak belirlenmiştir. İleride yapılacak olan çalışmalarda daha genel kavramlar kullanılarak daha büyük çalışma gruplarında benzer çalışmalar yeniden yapılabilir. Ayrıca çalışma yapılırken katılımcılara çalışma öncesinde metaforun ne anlama geldiği, metaforların ne için kullanıldığı, metaforların ne işe yaradığı detaylı bir şekilde anlatılması oldukça etkili olmaktadır. Bu alanda çalışma yapmayı düşünen araştırmacıların bu hususlara dikkat etmesi bundan sonraki çalışmaların kalitesini ve niteliğini artıracağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Çevre duyarlılığı, Metafor, Ortaöğretim öğrencileri.

Metaphor Senses Aimed At the Concept of Environmental Awareness of Secondary Education Students

Zeynep Yıldırım Alataş

Abstract

Human being is always in interaction with the environment he lives. Nowadays, people started to consume their environment one-sided and limitless as if it will never drain away. In this sense; the aim of environmental education is to bring individucels up who are environmentally-conscious, shows responsilde behawiours to environment and environment literate . The concept of Metaphor, recently, underlied many of the studies, and the concept of "environmental Awareness" that creates the subject of the study was examined by the way of creating metaphor that is a differant kind of thinking. It has an important role for students to learn more clear difficult and abstract concepts, embody the abstract concepts and visualise them. Metaphor has an importent role to be detected for students the senses of the concepts of environment, and environmental awareness. That's why, it was decided to make metaphor practise for detecting Secondery School students' ideas about enwironment awareness. In this study, aiming todetect secondery school students' metaphoric senses about environmental awareness, one of the qualitative researches, Phenomenology was preferred. In phenomenology, study it is tried to be detected that what kind of ascribe a meaning to a concept, event or a fact in accordance with their awn ideas. Within that period, the answers of the questions "why" and "how" are searched for. Students participating in this study were chosen by "convenience sampling" method. Sample group of the study is consisted of 100 students who study 2 different groups at Akademi Yeni Çizgi Science High School and Sivas Anadolu High School in Sivas. 20 students' metophors weren't evaluated as they are not found appropriate. While collecting data during the study, this statement was asked to students and wanted them to fill in the blanks according to their own ideas; " Environmental awareness is like..... because....." Given analysis of the study, the metaphors High School Students developped were evaluated by being subjected to content analysis. The aim at the content analysis; to gather within the frame of similiar concepts and plots. The open ended questions were asked to students the metaphors they use directed to the concept of environmental awareness. In consequence of students' answers, the metaphors they stated were assigned to categories. It is reached the end of that, students crected 80 metaphors with 6 sub-categories about "environmental awareness". According to the forms students fill, while the most seen concepts are tree and people, the second most common concept is child and the third one is the plant concepts. Nature events and nature elements categories were determined as the most metaphors occur. In the future studies which will be performed, similiar studies can be conducted in the larger work groups by using more general concepts. Furthermore, explaining in detail what metaphors mean, what are metaphors used for, what metaphors do to the participants to the before the project is quiet effective while studying the research. It can be sound that paying attention these particularities by the researchers who think studying research in this domain increases the quality and quality of future studies.

Keywords: Key Words: Environmental Awareness, Metaphor, Secondary School Students.

Coğrafya Dersi Öğretim Programı 9. ve 10. Sınıf Kazanımlarının SOLO Taksonomisine Göre İncelenmesi

Sibel Öner
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Sinop Üniversitesi
stemizbas@gmail.com

Özet

SOLO (*Structure of Observed Learning Outcomes)* taksonomisi, gözlenebilir öğrenme çıktılarının yapısını değerlendirmek amacıyla Biggs ve Collis (1982) tarafından modellenmiştir. Yetersizlikten uzmanlığa kadar yapı öncesi, tek yönlü yapı, çok yönlü yapı, ilişkisel yapı ve soyutlanmış yapı olmak üzere beş hiyerarşik seviyeden oluşmaktadır (O'Neill & Murphy, 2010). Solo taksonomisi ilk olarak öğrenme çıktılarının yapısını açıklamak amacıyla ortaya atılmış bir sınıflandırma modelidir. Kazanımların belirlenmesinde bu taksonomiden faydalanılması; bu kazanımların hatırlama, tanımlama, isimlendirme, listeleme ve sınıflandırma vb. sadece alt düzey öğretim hedeflerini yansıtacak biçimde düzenlenmesinin önüne geçmektedir. Öğretim programları sadece alt düzey ya da üst düzey bilgileri yansıtacak şekilde tasarlanmamalıdır. SOLO taksonomisinden yararlanarak hazırlanan öğretim programlarda hem alt düzey kazanımlar (tek yönlü yapı, çok yönlü yapı) hem de üst düzey kazanımlar (ilişkisel yapı, soyutlanmış yapı) dengeli bir şekilde dağılacak, böylelikle anlamlı öğrenme sağlanmış olacaktır (Gezer & İlhan, 2014).

CDÖP'nın kazanımları, coğrafi bilgi ve becerilerin öğrenciler tarafından anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirmesi amacıyla hazırlanmıştır. Öğretim programlarında yer alan kazanımların sınıflandırılması, uygulama ve geliştirilmesi amacıyla birçok çalışma yapılmıştır. Bijsterbosch vd. (2017), Bloom'un bilişsel alan taksonomisinde yer alan alt kategorilerin (bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme) eğitimde ve özellikle coğrafya eğitiminde anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirmek için oldukça büyük bir potansiyele sahip bilişsel süreçler olduğunu ancak SOLO taksonomisinin de anlamlı öğrenmeyi desteklemede önemli bir sınıflandırma aracı olduğunu belirtmiştir.

Araştırmada 2018 yılında yeniden güncellenerek uygulamaya konulan Coğrafya dersi öğretim programında yer alan kazanımların SOLO taksonomisinin düzeylerine göre analizi amaçlanmıştır. Araştırma 9. ve 10. sınıflarla sınırlandırılmıştır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda 9. sınıflarda tek yönlü ve soyutlanmış yapı basamaklarını temsil eden herhangi bir kazanımın olmadığı tespit edilmiştir. En fazla temsil edilen düzeyin ise çok yönlü yapı (12kazanım) ve ilişkisel yapı (10 kazanım) olduğu belirlenmiştir. Alt düzeyi temsil eden çok yönlü yapı seviyesine yönelik kazanımların sayısının fazla olması öğrencilerin yüzeysel öğrenmelerinin daha fazla gerçekleştiği anlamına gelmektedir. 10. sınıflarda ise aynı şekilde tek yönlü ve soyutlanmış yapı basamağında kazanım bulunmamaktadır. En fazla ilişkisel yapı (28 kazanım) seviyesindedir. 6 kazanım çok yönlü yapı seviyesindedir. SOLO taksonomisinde alt düzeyden üst düzeye doğru gidildikçe üstbiliş düzeyinin artması beklenmekte (Göçer ve Kurt, 2016) ve 9. sınıftan 10. sınıfa doğru üst düzey kazanımların (niteliksel yapı) sayısının arttığı gözlenmiştir. Bu durumda öğrencilerin önceden edindiği bilgileri günlük hayatla ilişkilendirebilmesi açısından niteliksel yapı (ilişkisel ve soyutlanmış yapı) düzeyine denk gelen kazanımların sayısının öğretim programında daha fazla olması oldukça önemlidir. Aynı zamanda bu durum programın sarmal bir yapısı ile de uyuşmaktadır. Ancak soyutlanmış yapı basamağında kazanımın olmaması öğrencilerin öğrenmelerinin alt düzeyde kalmasına, öğrencilerin yaratıcı düşünmelerinin kısıtlanmasına (Gezer ve İlhan, 2014) neden olduğu, 9. ve 10. sınıf kazanımlarının SOLO seviyelerine göre beklentiyi karşılamadığı (Dönmez ve Zorluoğlu, 2020) görülmektedir. Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nın üst sınıflara doğru yüzeysel öğrenmeden derin bir öğrenme içeriğine geçebilmesi için soyutlanmış yapı basamağına karşılık gelen kazanımların sayısının da artması (Gezer ve İlhan, 2014) beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Kazanım, SOLO Taksonomisi

Analysis of 9th and 10th Grade Outcomes of the Geography Lesson Curriculum According to SOLO Taxonomy

Sibel Öner

Abstract

The SOLO (Structure of Observed Learning Outcomes) taxonomy was modeled by Biggs and Collis (1982) to evaluate the structure of observable learning outcomes. It consists of five hierarchical levels as pre-structure, one-way structure, multi-faceted structure, relational structure and abstracted structure from incompetence to expertise (O'Neill & Murphy, 2010). Solo taxonomy is a classification model that was first put forward to explain the structure of learning outcomes. Benefiting from this taxonomy in determining the gains; recall, identification, naming, listing and classification etc. of these gains prevents it from being organized in a way that reflects only low-level teaching objectives. Curricula should not be designed to reflect only low-level or high-level knowledge. In the curricula prepared using the SOLO taxonomy, both low-level acquisitions (one-way structure, multi-directional structure) and high-level acquisitions (relational structure, abstracted structure) will be distributed in a balanced way, thus meaningful learning will be provided (Gezer & İlhan, 2014).

The achievements of CDLC have been prepared in order to enable students to realize meaningful learning by geographical knowledge and skills. Many studies have been carried out in order to classify, implement and develop the acquisitions in the curriculum. Bijsterbosch et al. (2017) stated that the sub-categories (knowledge, comprehension, application, analysis, synthesis and evaluation) in Bloom's cognitive domain taxonomy are cognitive processes that have a great potential to realize meaningful learning in education and especially in geography education but also stated that it is an important classification tool in supporting meaningful learning.

In the research, it was aimed to analyze the acquisitions in the Geography course curriculum, which was updated and put into practice in 2018, according to the levels of the SOLO taxonomy. The research was limited to the 9th and 10th grades.

In line with the findings, it was determined that there was no acquisition representing one-way and abstracted building steps in the 9th grades. It was determined that the most represented level was multidimensional structure (12 gains) and relational structure (10 acquisitions). The fact that the number of achievements for the multifaceted structure level, which represents the lower level, is high, means that students' surface learning is more common. Like in 10th grades, there is no gain in the one-way and abstracted structure level. It is at the highest level of relational structure (28 acquisitions). The 6 gains are at the ambidextrous structure level. It is expected that the level of metacognition will increase as you go from the lower level to the higher level in the SOLO taxonomy (Göçer & Kurt, 2016) and it has been observed that the number of higher level achievements (qualitative structure) increases from the 9th grade to the 10th grade. In this case, it is very important that the number of acquisitions corresponding to the level of qualitative structure (relational and abstracted structure) is higher in the curriculum in order for students to associate their previously acquired knowledge with daily life. At the same time, this is consistent with the helical nature of the program. However, it is seen that the lack of achievement in the isolated structure level causes the students' learning to remain at a low level, the creative thinking of the students is limited (Gezer & İlhan, 2014), also the 9th and 10th grade achievements do not meet the expectations according to the SOLO levels (Dönmez & Zorluoğlu, 2020). It is expected that the number of achievements corresponding to the abstract structure level will increase (Gezer & İlhan, 2014) so that the program can move from surface learning to a deep learning content towards the upper grades.

Keywords: Geography, Acquistition, SOLO Taxonomy

Coğrafya Eğitimine Teknoloji Entegre Edilmiş Etkinliklerin Tasarlanması ve Uygulaması: 4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Projesi Örneği

Adem Sezer [1], Adnan Pınar [2], Hasan Kara [3] & Cennet Şanlı [3,*]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Uşak Üniversitesi
[2] Coğrafya Öğretmenliği Necmettin Erbakan Üniversitesi
[3] Coğrafya Pamukkale Üniversitesi
cennet2011@gmail.com

Özet

Teknoloji çağı olarak tanımlanan yimibirinci yüzyılda her geçen gün öğretim sürecine yeni bir teknolojik ürün eklenmekte, bu ürünün öğretim sürecinde kullanımı ve entegrasyonu farklı değişkenler açısından araştırmalara konu olmaktadır. Ancak teknoloji entegrasyonu sadece teknolojinin kullanımıyla ilgili olmayıp, aynı zamanda içerik ve etkin öğretim uygulamalarını da kapsamaktadır. Bu manada "TÜBİTAK 4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları" kapsamında desteklenen bu projede, coğrafya öğretiminde teknoloji entegre edilmiş etkinliklerin tasarlaması ve uygulaması amaçlanmıştır. Karma araştırma yöntemine göre desenlenen araştırmanının çalışma grubunu 30 coğrafya öğretmeni ve 13 akademisyen ve 1 sağlık personeli oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Yeterliliklerine İlişkin Tutum Ölçeği; Teknoloji Entegrasyonu Öz-yeterlik Ölçeği, katılımcı günlükleri ve yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Proje, Uşak Üniversitesi ve Uşak Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliği ile 6-10 Eylül 2021 tarihleri arasında Uşak ilinde gerçekleştirilmiştir. Beş gün süren projenin birinci gününde etkinlik programı öncesinde katılımcı öğretmenlere veri toplama araçları ön-test olarak Google formlar aracıyla çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Daha sonra "Blogger öğretmenler" ve "Altı şapka tekniği" etkinliği gerçekleştirilmiştir. Blogger öğretmenler etkinliğinde, öğretmenlerin sahip oldukları coğrafya bilgilerini paylaşabilecekleri blog siteleri hazırlamaları ve kullanmaları sağlanmıştır. Altı şapka tekniği etkinliğinde, coğrafya eğitime teknoloji entegrasyonu konu edilerek öğretmenlerin eleştirel ve yaratıcı düşünme ortamında konuya ilişkin fikirlerini ifade etmelerine fırsat verilmiştir. Projenin ikinci gününde iki etkinlik gerçekleştirilmiştir. Birinci etkinlikte "Şehirde tarih ve kültürün izlerini arama" beşerî ortamın tarih ve kültürünü tanımlayan sembollere ilişkin gözlem yapmak amacıyla Uşak il merkezinde bulunan müzelere, kültürel, ekonomik ve tarihi mekânlara gezi düzenlenmiştir. İkinci etkinlikte "Jeomorfolojik gelişimin izlerini yakalamak" doğal ortamın oluşum ve gelişim süreçlerine ilişkin kanıtları görebilmek amacıyla Uşak ilinde bulunan Ulubey Kanyonu ve kanyonun kenarında kurulmuş olan Blaundus Antik Kenti'ne gezi düzenlenmiştir. Bu gezilerde katılımcıların toplanan kanıtlar belgesel haline dönüştürmek için arşivlenmiş ve projenin dördüncü gününde yer alan "Tarihi coğrafya belgeseli hazırlıyoruz" etkinliğinde kullanılmıştır. Projenin üçüncü gününde coğrafya öğretiminde mekânsal düşünme ve harita becerilerini geliştirmeyi amaçlayan CBS temelli etkinlikler gerçekleştirmiştir. Bunlar; "Mekânların erişilebilir olma durumlarını harita ile görmek", "Haritayı üç boyutlu görsel haline getirmek", "Yerleşmelerde özel mekânların konumlandırılması" ve "QGIS yazılımı ile harita çalışmaları" dır. Projenin dördüncü gününde Google Earth programının kullanılmasını amaçlayan "Sanal ortamda arazi çalışması" ve Web 2 araçlarının kullanımıyla gerçekleştirilen, "Coğrafya öğretiminde dijital kavram haritası hazırlama ve uzaktan eğitim için sınav hazırlıyoruz" etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Projenin son gününde Dünya ve Türkiye'deki doğal bitki örtüsünün dağılışını anlamayı amaçlayan "Arttırılmış gerçeklikle sınıfa gelen dünya" mobil uygulamaya dayalı etkinlik ve öğretmen ve öğrenci ürünlerinin dijital platformda saklanması amaçlayan "Dijital ortamda öğretmen-öğrenci portfolyo dosyası hazırlama" etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerin bitiminde veri toplama araçları son test olarak Google formlar aracıyla öğretmenlere ikinci kez çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Proje sürecinde elde edilen nicel ve nitel verilerin analizi devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Öğretimi, Eğitim Teknolojileri, Teknoloji Entegrasyonu, 4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları

Desıgnıng and Implementıng Technology-Integrated Actıvıtıes in Geography Educatıon: An Example on 4005 Innovatıve Educatıonal Practıces Project

Adem Sezer [1], Adnan Pınar [2], Hasan Kara [3] & Cennet Şanlı [3,*]

Abstract

In the twenty-first century, known as the age of technology, a new technological product is involved in the teaching process every day, and the use and integration of this product in the teaching process is the subject of research in terms of different parameters. This project, aimed to design and implement technology-integrated activities in geography teaching which was already supported within the scope of "TÜBİTAK 4005 Innovative Educational Practices". In the study, designed based on the mixed research method, the study group composed of 30 geography teachers, 13 academicians and 1 health personnel. As data collection tools, Attitude Scale for Technological Pedagogical Content Knowledge Competencies; Technology IntThe mixed research method was used in this studyegration Self-Efficacy Scale, participant diaries and structured interview form were used in the study. The project was carried out in cooperation with Uşak University and Uşak National Education Directorate 6 -10 September 2021, in Uşak. On the first day of the five-day project, data collection tools were applied to the teachers as a pre-test using Google forms before the activity program. Subsequently, “Blogger teachers” and “Six thinking hats” activities were carried out. In the Blogger teachers event, it was provided to prepare and use blog sites in which they share their geography knowledge. In the six thinking hats activity, the integration of technology into geography education was discussed and, the teachers were given the opportunity to explain their opinions on the subject such a critical and creative thinking environment. Two activities were held on the second day of the project including searching for traces of history and culture in the city and. In the first event, a trip titled “Searching for traces of history and culture in the city” was organized to museums, cultural, economic and historical places in the city centre of Uşak province to observe the symbols showing the history and culture of the human environment. In the second event, a trip titled “Catch the traces of geomorphological development” was organized to Ulubey Canyon and the Blaundus Ancient City in Uşak province where it was established on the edge of the canyon to see the evidence of the formation and development processes of the natural environment. Evidences collected by the participants in these trips were archived to develop into a documentary and, used for further event titled as “We are preparing a historical geography documentary” on the fourth day of the project. GIS-based activities including “Seeing the accessibility of places with a map", "Making the map a three-dimensional visual", "Location of special places in settlements map studies with QGIS software" aimed at improving spatial thinking and mapping skills in geography teaching were carried out on the third day of the project. Following day of the project, activities such as "Fieldwork in a virtual environment" aimed at using the Google Earth program, and "Preparing digital concept maps in geography teaching and preparing exams for distance education" related to concept map preparation and online exam using Web 2 tools were carried out. On the last day of the project, activities based on the mobile application "The world coming to the classroom with augmented reality" aiming to understand the distribution of natural vegetation in the world and Turkey, and "Preparation of teacher and student e-portfolio files in digital environment" activities aimed at storing teacher and student products on a digital platform were performed. At the end of the activities, the data collection tools were applied to the teachers as a post-test online for the second time using Google forms tool. The analysis of the quantitative and qualitative data is still in progress.

Keywords: Geography Teaching, Educational Technologies, Technology Integration, 4005 Innovatıve Educatıonal Practıces Project

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Siyasi Coğrafya ve Türkiye Jeopolitiği Alt Disiplini Algı Düzeylerine Yönelik Bir İnceleme

Serhat Kavuk [1, *] & Asım Çoban [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Amasya Üniversitesi
[2] Temel Eğitim Amasya Üniversitesi
serhat.kavuk@gmail.com

Özet

Eğitimin toplumsal, ekonomik, siyasi, bireysel işlev taşıyan 4 ana görevi vardır. Eğitimin 4 önemli ana görevinden sayılan siyasi görevi şöyle ifade edilmektedir: Toplumdaki bireylere ulusal bilinç kazandırılarak toplumun devamlılığını sağlamak ve ülke yönetiminde rol alacak liderler ve siyasi figürlerin ortaya çıkışında ve yetiştirilmesinde rol oynamaktadır.

Sosyal Bilimler, insan eliyle üretilmiş gerçekleri dayanaklandırma üzerine ilişki kurma süreci ve bu süreç sonunda elde edilen yaşayan (canlı) bilgilerdir. Sosyal Bilimlere göre toplumsal olgu ve olayları sadece bir disiplinle açıklamak ya da toplumsal sorunların çözümünde tek disiplinin ilke ve kavramlarından faydalanmak mümkün değildir; çünkü zamanla meydana gelen birden fazla toplumsal olay, olgu ve problemleri anlamak için sosyal bilimlerin bütün disiplinlerinden faydalanmak gerekir. Türkiye'deki en yaygın görüş; tarih, coğrafya, siyaset bilimi, sosyoloji, psikoloji, hukuk, antropoloji (ırk bilimi), arkeoloji (kazı bilimi), ekonomi, iletişim, sanat tarihi, etnoloji disiplinlerinin sosyal bilimlerin ayrılmaz bir parçası olduğudur.

Disiplinler arası multidisipliner bir özellik taşıyan Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında başka derslere ait konu alanları ve disiplinler bulunmaktadır. Sosyal Bilgiler Dersindeki coğrafya konuları ise bu duruma örnek teşkil etmektedir. Bu durumda; Sosyal Bilgiler Öğretim Programının içinde büyük önem arz eden coğrafyanın içinde yer alan ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Programının 4.yarıyılında okutulan siyasi coğrafya Dersi; coğrafi olayları inceleyen beşerî coğrafyanın alt disiplini olarak ifade edilmektedir. Siyasi Coğrafyanın tanım ve ilgi alanı olarak benzeyen fakat eş anlamlısı da olmayan iki kavramı jeopolitik ve jeostratejidir. Jeopolitik siyasi coğrafyadan doğan bir bilim dalıdır. Bu bilim siyasi coğrafyanın devletlere sağladığı avantaj ve dezavantajları inceler. Bu durumda, dünyada ve komşu ülkelerde olup bitenleri takip eden gençlerin bulunduğu güçlü bir Türkiye için tüm eğitim kademelerinde siyasi coğrafya disiplininin ve konularının öğretimi önemlidir. Bu çalışmada disiplinler arası multidisipliner bir özellik taşıyan Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programında ve ortaokul 5. 6. ve 7.sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında okutulan siyasi coğrafya konuları ve jeopolitik kavramı yanında, siyasi coğrafya öğretiminin önemine yönelik öğretmen görüşleri ve algıları değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Araştırmada çalışma grubunu Amasya ilinde görev yapan 16 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır.25 öğretmene ulaşılmış, ancak 16 öğretmen çalışmaya gönüllü olarak katılmış; bu çalışmayla ilgili elde edilen bilgiler cinsiyet, mesleki kıdem, görev yaptıkları okul türleri ve görev yaptıkları yerleşim yerleri değişkenleri dikkate alınarak siyasi coğrafya ve Türkiye jeopolitiği hakkındaki algıları düzeylerinin analizi yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırmada veri toplama tekniği olan olgu bilim (fenomonoloji) tekniği uygulanmıştır. Çalışmada siyasi coğrafya konularında 5.,6. ve 7. Sınıf sosyal bilgiler ünitelerinde öğretmen görüşlerine göre; öğrenci başarılarının olumlu olduğu görülmüştür. Sosyal bilgiler öğretmenleri siyasi coğrafya konularının güncel olmasından dolayı, konularla ilişkili gazete ve dergi haberlerini kullanmanın, yoğun bilgiden ziyade yaşamla ilişkili bilgileri paylaşmanın daha doğru olduğunu söylemiştir. Konuyla ilgili literatür taramasında, Ortaokul kademesinde siyasi coğrafya konularının öğretimi, lisans ve lisans üstü düzeyde sosyal bilgiler öğretim programında okutulan siyasi coğrafya alt disiplini ile ilgili çalışmaların yok denecek kadar az olduğu görülmüştür. Bu durum çalışmamızın önemini artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Siyasi Coğrafya, Sosyal Bilgiler, Öğretmenlerin Algı Düzeyi.

An Examination On Social Science Teachers' Perception Levels Of Political Geography And Turkey's Geopolitics Sub-Discipline

Serhat Kavuk [1, *] & Asım Çoban [2]

Abstract

Education has 4 main tasks with social, economic, political and individual functions. The political task of education, which is considered to be one of the 4 important main tasks, is expressed as follows: It plays a role in the emergence and training of leaders and political figures who will take part in the administration of the country and ensure the continuity of the society by bringing national awareness to the individuals in the society.

Social Sciences is the process of establishing relationships on the basis of human-made facts and the living (living) information obtained at the end of this process. According to Social Sciences, it is not possible to explain social phenomena and events with only one discipline, or to make use of the principles and concepts of a single discipline in solving social problems; because it is necessary to benefit from all disciplines of social sciences in order to understand more than one social event, phenomenon and problems that occur over time. The most common view in Turkey; history, geography, political science, sociology, psychology, law, anthropology (racial science), archeology (excavation science), economy, communication, art history, ethnology disciplines are inseparable parts of social sciences.

There are subject areas and disciplines belonging to other courses in the Social Studies curriculum, which has an interdisciplinary multidisciplinary feature. Geography subjects in the Social Studies course exemplify this situation. In this situation; The political geography course, which is included in the geography of great importance in the Social Studies curriculum and taught in the 4th semester of the social studies teaching department curriculum; It is expressed as a sub-discipline of human geography that studies geographical events. Geopolitics and geostrategy are two concepts of political geography that are similar but not synonymous in terms of definition and interest. Geopolitics is a branch of science arising from political geography. This science examines the advantages and disadvantages of political geography for states. In this case, teaching the discipline and subjects of political geography at all educational levels is important for a strong Turkey with young people following what is happening in the world and neighboring countries. n this study, besides the political geography topics and the concept of geopolitics taught in the Social Studies teaching undergraduate program, which has an interdisciplinary multidisciplinary feature, and in the secondary school 5th, 6th and 7th grade social studies textbooks, it has been tried to evaluate the opinions and perceptions of teachers about the importance of teaching political geography.

The study group of the research consists of 16 Social Studies teachers working in the province of Amasya. 25 teachers were reached, but 16 teachers voluntarily participated in the study; The information obtained about this study was analyzed by taking into account the variables of gender, professional seniority, types of schools and settlements where they worked, and the levels of their perceptions about political geography and geopolitics of Turkey.In the study, phenomenology, which is a data collection technique in qualitative research,(phenomenology) technique was applied. In the study, 5. ,6. and 7th grade social studies units, according to teachers' opinions; student achievement was found to be positive. Social studies teachers said that since political geography subjects are up-to-date, it is more appropriate to use newspaper and magazine news related to the subject and to share information related to life rather than intensive information. In the literature review on the subject, it has been seen that there are almost no studies on the teaching of political geography subjects at the secondary school level, and the political geography sub-discipline taught in the social studies curriculum at undergraduate and graduate level.

Keywords: Geography, Political Geography, Social Studies, Perception Level Of Teachers.

Amasya'nın Tarihsel Geçmişi Üzerinde Coğrafyanın Etkisi

Serhat Kavuk [1, *] & Asım Çoban [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Amasya Üniversitesi
[2] Temel Eğitim Amasya Üniversitesi
serhat.kavuk@gmail.com

Özet

İnsanoğlunun yerleşik hayata geçmesiyle beraber oluşturduğu yerleşmeler, kır ve şehir yerleşmeleri olarak iki grupta değerlendirilmektedir. Kır ve kent yerleşmelerinin analizinde farklı değişkenler dikkate alınarak yapılan değişik tanımlamalar mevcuttur. Daha çok ekonomik fonksiyonların belirleyici olduğu şehir yerleşmelerinin tarihsel süreçte gelişmelerini etkileyen çok farklı etkenler de söz konusudur. Bir yerde yerleşme alanlarının kurulup, gelişmesi, mekânın sahip olduğu doğal çevre faktörleriyle doğrudan ilişkilidir. Yeryüzünde hiçbir yerleşme alanı yoktur ki, rastgele-tesadüfen kurulmuş ve gelişmiş olsun. İnsanlık tarihinin en eski dönemlerinde kurulan yerleşmelerde bile çevresel gözlem yapıldığı, gereklilik oluşturan birçok bileşenin varlığının dikkate alındığı açıkça gözlemlenebilmektedir. Hatta geçmişte, dünya nüfusunun çok sınırlı olduğu dönemlerde daimî yerleşme alanları oluşturulurken, çok daha realist planlamalar yapıldığı, doğal çevrenin korunması konusunda daha hassas kararlar alındığı açıkça görülmektedir. En eski medeniyet havzalarından birini oluşturan Anadolu yarımadasının en eski yerleşim yerlerinden birisi de tereddütsüz Amasya'dır. Orta Karadeniz bölümünün iç kesiminde yer alan Amasya şehrinin 7.000 yıllık tarihsel geçmişe sahip, çok farklı uygarlıkları yaşamış kadim bir kültür şehrimiz olduğu bilinen bir gerçektir. Yeşilırmak vadisinin tabanında kurulmuş olan Amasya şehrinin öncelikle Hitit, sonra Asur egemenliğinde kaldığı, bilinen en eski adının da ''Amaseia'' olduğu (Karadeniz, 1996: XIII) belirtilmektedir. İlkçağda Amasya'nın yetiştirdiği önemli bilim adamlarından olan tarihçi-coğrafyacı Strabon'da kentin adının ''Amaseia'' olduğundan bahseder (Strabon'dan çeviren Pekman, 1969; 59). M.Ö 1. Yüzyılda Romalıların eline geçen şehir, M.S III.yüzyılda dini eğitim merkezine dönüştürülerek ''Piskoposluk'' merkezine dönüştürülmüştür (Grolier, 1985: 311). Şehrin kısa bir süre sonra Roma imparatorluğunun Piskoposluk merkezine dönüştürülmesinde belirleyici olan birincil koşulların, sahip olduğu coğrafi çevre koşulları olduğu muhakkaktır. Romalılar döneminde kilise için büyük önem taşıyan bir eğitim merkezine dönüştürülen Amasya şehri, Türk tarihinin en uzun ömürlü devleti olan Osmanlılar döneminde de eğitim merkezi olma misyonunu korumuş, gelecekte Devleti yönetme görevini üstlenecek olan şehzadelerin eğitildiği medrese kentine dönüştürülmüştür. XI.y.yılda Danişmendoğullarının idaresi altında olduğu bilinmekte olup, ancak hangi tarihte Türkler tarafından feth edildiğine dair kesin bir bilgi şu anda mevcut değildir (Turan, 1971: 133). Romalılar döneminde piskoposluk merkezi olan Amasya, Yıldırım Bayezid'in Timur'a mağlup olduğu Ankara savaşından sonra, Çelebi Mehmet'in saltanat mücadelesinde harekât üssü konumuna getirilmiştir (Uzunçarşılı, 1988:270). Her dönemde devlet erkanının büyük önem verdiği, hemen her fırsatta Padişahların uğrağı konumunda olan ve Çaldıran dönüşü Yavuz Sultan Selim'in dinlenmek için tercih ettiği Amasya, Nahcıvan seferi dönüşü Kanuni'nin de mola verdiği, Osmanlı-İran anlaşmazlığına son veren 29 Mayıs 1555 tarihli anlaşmanın da yapıldığı yerdir (Uzunçarşılı, a.g.e: 361). Tarihin her döneminde ve farklı uygarlıkların hâkim olduğu dönemlerde öneminden bir şey kaybetmeyip, her dönemde farklı bir misyonu üstlenmiş olan Amasya'nın bu denli değerli bulunmasında etkili olan faktörlerin, şehrin üzerinde yer aldığı coğrafyadan kaynaklandığı açıkça görülebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Amasya, Şehir, Tarihsel Gelişim, Tarihi Coğrafya.

The Effect of Geography on the Historical Past of Amasya

Serhat Kavuk [1, *] & Asım Çoban [2]

Abstract

The settlements created by human beings with the settled life are evaluated in two groups as rural and urban settlements. There are different definitions made by considering different variables in the analysis of rural and urban settlements. There are also many different factors that affect the development of urban settlements in the historical process, where economic functions are determinant. The establishment and development of settlement areas in a place is directly related to the natural environmental factors of the place. There is no settlement area on earth that was established and developed randomly. Even in the settlements established in the earliest periods of human history, it can be clearly observed that environmental observations are made and the existence of many necessary components is taken into account. In fact, in the past, when the world population was very limited, while permanent settlement areas were created, it is clearly seen that much more realistic plans were made and more sensitive decisions were made regarding the protection of the natural environment. One of the oldest settlements of the Anatolian peninsula, which is one of the oldest civilization basins, is undoubtedly Amasya. It is a known fact that the city of Amasya, located in the inner part of the Central Black Sea region, is an ancient cultural city with a history of 7,000 years and experienced many different civilizations. It is stated that the city of Amasya, which was established at the bottom of the Yeşilırmak valley, was first under the rule of the Hittites and then Assyria, and the oldest known name was "Amaseia" (Karadeniz, 1996: XIII). The historian-geographer Strabo, who was one of the important scientists trained by Amasya in antiquity, mentions that the name of the city is "Amaseia" (Pekman, 1969; 59). The city, which was conquered by the Romans in the 1st century BC, was transformed into a religious education center in the 3rd century AD and turned into a "Episcopal" center (Grolier, 1985: 311). It is certain that the primary conditions that determined the transformation of the city into the Episcopal center of the Roman empire in a short time were its geographical environmental conditions. The city of Amasya, which was transformed into an education center of great importance for the church during the Roman period, preserved its mission of being an education center during the Ottoman period, the longest lasting state in Turkish history, and was transformed into a madrasa city where the princes who would undertake the task of governing the state in the future were educated. It is known that it was under the rule of Danişmendoğulları in the 11th century, but there is no definite information about when it was conquered by the Turks (Turan, 1971: 133). Amasya, which was the center of the diocese during the Romans, was turned into a base of operations in the struggle for the reign of Çelebi Mehmet after the Ankara war in which Yıldırım Bayezid was defeated by Timur (Uzunçarşılı, 1988:270). The agreement of 29 May 1555, which put an end to the Ottoman-Iranian conflict, which was given great importance by the state officials in every period, which was a frequent destination for the Sultans at almost every opportunity, and which Yavuz Sultan Selim preferred to rest on his return from Çaldıran, and where Kanuni also took a break on his return from the Nahcivan expedition. It is also the place where it was made (Uzunçarşılı, ibid: 361).

Keywords: Amasya, City, Historical Development, Historical Geography.

Covid-19 Salgın Döneminde Uzaktan Eğitim Sorunlarının Ortaöğretim Öğrencileri, Coğrafya Öğretmenleri ve Coğrafya Öğretmen Adaylarına Göre Değerlendirilmesi

Mevlüt Pancı [1, *] & Mete Alım [1]
[1] Coğrafya Öğretmenliği Atatürk Üniversitesi
mvltpnc@gmail.com

Özet

Uzaktan eğitim uygulamalarının tarihinin sanılandan daha eski olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, günümüzde covid-19 salgını ile birlikte hiç olmadığı kadar gündemimizde yer almaktadır. İlk önce Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan kentinde 2019 yılının sonunda bilinmeyen bir hastalık belirlendiği açıklanmıştır. Daha sonra Dünyanın birçok yerinde bu hastalığa rastlanmaya başlanmış ve 11 Mart 2020'de de bu hastalık Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak kabul edilmiştir. Böylece, ülkeler salgın ortamında imkânları doğrultusunda uzaktan eğitime başlamışlardır. Bu dönemde teknolojik gelişmelerin eğitim öğretim faaliyetlerine etkisi daha fazla hissedilmeye başlanmıştır. Bilindiği gibi, teknolojik gelişmeler öğrencilere yer, zaman ayrımı yapmadan uzaktan öğrenme ve zamana bağlı kalmadan tekrar öğrenme şansı tanımaktadır. Bununla birlikte, uzaktan eğitim faaliyetlerinin kolaylıkları olduğu gibi bazı sınırlılıkları da vardır. Coğrafya öğretmenleri, coğrafya öğretmen adayları ve ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelendiği bu araştırmada uzaktan eğitim sürecinde coğrafya öğretmenlerinin, coğrafya öğretmen adaylarının ve ortaöğretim kademesindeki öğrencilerin karşılaştıkları sorunları, uzaktan eğitim sürecinin katılımcılara göre sınırlılıklarını ortaya çıkarmak ve daha iyi bir uzaktan eğitim süreci planlanmasını sağlamak amaçlanmıştır. Bu araştırmanın; uzaktan eğitim sürecinde oluşan sorunlarını, uzaktan eğitimin sınırlılıklarını ortaya çıkarması ve bunlara çözüm önerileri getirmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Seçkisiz olmayan örnekleme yöntemleri ile belirlenen 20 ortaöğretim öğrencisi, 10 coğrafya öğretmeni ve 35 coğrafya öğretmen adayı çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ve doküman analizi ile toplanmıştır. Salgın dolayısıyla çevrimiçi olarak toplanan veriler içerik analizi ile analiz edilmiş, frekans ve yüzdeleri hesaplanıp tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır. Araştırmada geçerlilik ve güvenirliği sağlamak için üçgenleme stratejilerinden "Veri kaynaklı üçgenleme, yöntem üçgenleme ve teori üçgenleme" yöntemleri kullanılmıştır.

Elde edilen bulgulara göre katılımcılar eğitimin aksamaması adına yapılan uzaktan eğitim hakkında genel olarak faydalı yönlerinin olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Ancak etkileşimin kısıtlı olması, maddi durumu yeterli olmayan öğrencilerin uzaktan eğitim uygulamalarına katılamaması ve teknik aksaklıklar sebebiyle derslere girişte sorun yaşanması vb. hususlarda belirtilen eksikler de ortak görüşler arasında yer almaktadır. Araştırmada coğrafya öğretmenleri; öğrencilerin derslere katılımında sürekliliğin sağlanamaması konuların tekrara düşmesine sebep olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Coğrafya öğretmenlerine göre sistemsel sıkıntıları gidermek için uzaktan eğitim uygulamalarında AR-GE çalışmalarının artırılması, öğrencilerin derse katılımını teşvik etmek için yoklamanın etkin hale getirilmesi, öğrenci ve öğretmenler için oryantasyon eğitimlerinin artırılması, öğrenci velilerine uzaktan eğitim hakkında seminerler düzenleyerek ev ortamında öğrencilerinin derse katılabileceği ortamlar oluşturulması konusunda bilinçlendirilmesi ve öğrencilerin uzaktan eğitim derslerine katılımlarının artırılması yararlı olacaktır. Araştırmacılara göre her ders düzeyinde görsellerle zenginleştirilmiş web içeriklerinin olduğu platformlar kurularak öğrencilere tanıtılması ve Web2 araçlarının kullanılması konusunda eğitimler verilerek öğretmenlerin içerik kazandırması öğrencilerin ise üstbilişsel becerilerini geliştirmesi sağlanmalıdır. Ayrıca elektrik ve internet altyapılarını güçlendirilmesi, ders saatlerinin örgün eğitimdeki gibi ayarlanması, öğrencilerin derse daha aktif katılımının sağlanması ve görüntülü katılımın yaygınlaştırılması uzaktan eğitim sürecini daha etkili hale getirecektir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Uzaktan Eğitim Sorunları, Coğrafya Eğitimi.

Evaluation of Distance Education According to Secondary Education Students and Geography Teacher Candidates during the Covid-19 Epidemic Period

Mevlüt Pancı [1, *] & Mete Alım [1]

Abstract

Abstract

It can be said that the history of distance education applications is older than thought. However, today, with the covid-19 epidemic, it is on our agenda more than ever before. It was first announced that an unknown disease was detected at the end of 2019 in the city of Wuhan, People's Republic of China. Later, this disease began to be encountered in many parts of the world and on March 11, 2020, this disease was accepted as a pandemic by the World Health Organization. Thus, countries have started distance education in line with their possibilities in the epidemic environment. In this period, the effect of technological developments on educational activities began to be felt more. As it is known, technological developments give students the chance to learn remotely without distinction of place and time, and to learn again without being tied to time. However, distance education activities have some limitations as well as convenience. In this study, in which the opinions of geography teachers, geography teacher candidates and secondary school students were examined, it was aimed to reveal the problems faced by geography teachers, geography teacher candidates and secondary school students in the distance education process, the limitations of the distance education process according to the participants, and to plan a better distance education process. This research; It is thought that it is important in terms of revealing the problems that occur in the distance education process, the limitations of distance education and offering solutions to them.

Case study, one of the qualitative research designs, was used in the research. 20 secondary school students, 10 geography teachers and 35 geography teacher candidates determined by non-random sampling methods constitute the sample of the study. In the study, data were collected by semi-structured interview form and document analysis. The data collected online due to the epidemic were analyzed by content analysis, their frequencies and percentages were calculated, tabulated and interpreted. In order to ensure validity and reliability in the research, "Data-sourced triangulation, method triangulation and theory triangulation" methods were used.

According to the findings, the participants stated that there are generally beneficial aspects about distance education in order not to disrupt the education. However, the limited interaction, the inability of students with insufficient financial means to participate in distance education applications, and the problems in entering the courses due to technical problems, etc. The shortcomings mentioned in these issues are also among the common opinions. Geography teachers in the research; They stated that the lack of continuity in the participation of the students in the lessons caused the subjects to fall into repetition. According to geography teachers, increasing R&D studies in distance education applications in order to eliminate systemic problems, making attendance effective to encourage students' participation in the lesson, increasing orientation trainings for students and teachers, organizing seminars for parents about distance education and creating environments where students can attend classes at home. It will be beneficial to raise awareness and increase students' participation in distance education courses. According to the researchers, platforms with visual-enriched web content at every lesson level should be established, introducing students to students and training on the use of Web2 tools, enabling teachers to gain content and students to develop their metacognitive skills. In addition, strengthening the electricity and internet infrastructures, arranging the lesson hours as in formal education, ensuring more active participation of students in the lesson and disseminating video participation will make the distance education process more effective.

Keywords: Keywords: Distance Education, Distance Education Problems, Geography Education.

2018 İlköğretim Fen Bilimleri Öğretim Programında Yer Alan Coğrafya Konularına Dair Bir İnceleme

Funda Algur Çalışkan [1, *] & Abdulkadir Ergün [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
[2] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
batusalgul@gmail.com

Özet

Eğitim, birey ve toplumların sosyal, kültürel ve ekonomik olarak gelişmesine etki eden en önemli faktördür. Eğitim sistemlerini çağın gerçekleri doğrultusunda zamanında ve reel bir yaklaşımla revize eden toplumlar tereddütsüz toplumsal sorunlarını çözmüş, refah düzeyi yüksek toplum kimliği kazanmışlardır. Eğitim sisteminin önemli unsurlarından biri de öğretim programlarıdır. Öğretim programları, eğitimde istenilen hedefi yakalamada yol gösteren, çağın gerçeklerini dikkate alarak geleceği doğru okumayı sağlayan, zamanla revize edilmeye gerek duyan, önemini yitirmiş gereksiz bilgilerden uzak, eleştirel düşünme, sorgulama, yorum yapma gibi becerileri kazandıracak özelliklere sahip olmalıdır. Yaşadığımız çağda bilginin değişim içerisinde olması, yenilenmesi ve çeşitlilik kazanması öğretim programlarının da çağın gerçekleri doğrultusunda güncellenmesini zorunlu kılmaktadır. Öğretim programlarındaki bu güncellenme günümüz eğitim sisteminde, anlamlı öğrenmelerin çoğalması adına disiplinler arası öğretimi de beraberinde getirmiştir. Türk eğitim sisteminde ilköğretim I ve II. kademelerinde okutulan hayat bilgisi, sosyal bilgiler ve fen bilimleri multidisipliner nitelikli derslerdendir. Disiplinler arası özellik taşıyan bu derslerin öğretim programlarında başka disiplinlere ait konu alanları da bulunmaktadır. Sosyal bilgiler dersi içerisinde tarih, coğrafya, ekonomi vatandaşlık vb. fen bilimleri dersi içerisinde ise coğrafya konularının bulunması bu derslerin multidisipliner yapıdaki derslere örnek olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada multidisipliner yapıda bir ders olan fen bilimleri dersi bünyesinde var olan coğrafya alanındaki konuların analizi amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi deseni kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışmada 2018 fen bilimleri dersi öğretim programında yer alan coğrafya konuları tespit edilmiş ve coğrafyanın dalları ile ilişkilendirilmiştir. Buna göre ilköğretim fen bilimleri öğretim programında yer alan 3. sınıf "Gezegenimiz ve Dünya", 4. sınıf "Yer Kabuğu ve Dünya'mızın Hareketleri", 5. sınıf "Güneş, Dünya ve Ay", 6. sınıf "Güneş Sistemi ve Tutulmalar", 7. sınıf "Güneş Sistemi ve Ötesi" ile 8. sınıf "Mevsimler ve İklim" adlı üniteler fiziki coğrafya konularını oluşturmaktadır. Bununla birlikte 4. ve 5. sınıfta yer alan "İnsan ve Çevre" ünitesi, fiziki ve beşerî coğrafyanın konu alanlarını kapsamaktadır. Adı geçen bu üniteler fen bilgisi öğretim programındaki toplam ders saatleri ve kazanımların yaklaşık %15'ini oluşturmaktadır.

Çalışmada ilköğretim fen bilimleri öğretim programının yanı sıra fen bilgisi öğretmenliği lisans programı da incelenmiştir. Buna göre de fen bilgisi öğretmenliği lisans programında coğrafya alanıyla ilgili 4. yarıyılda "Yerbilimi" dersi, 5. yarıyılda "Astronomi" dersi ve 7. yarıyılda ise "Çevre Eğitimi" derslerinin yer aldığı görülmüştür. Buna göre ilköğretim fen bilimleri öğretim programları ile fen bilgisi öğretmenliği lisans programı karşılaştırıldığında lisans programındaki ders içeriklerinin ilköğretim fen bilimleri öğretim programındaki coğrafya konularını yeterince kapsamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre lisans programında yer alan coğrafya konularının ilköğretim programındaki coğrafya konularını içerecek şekilde düzenlenmesi gerektiği ve bunun sonucunda da fen bilgisi öğretmenliği lisans programında coğrafya alanında uzman kişilerin de istihdam edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Coğrafya Öğeritimi, Fen Bilimleri, Öğretim Programları.

An Investigation on Geography Subjects in 2018 Primary Science Curriculum

Funda Algur Çalışkan [1, *] & Abdulkadir Ergün [2]

Abstract

Abstract

Education is the most important factor affecting the social, cultural and economic development of individuals and societies. Societies that have revised their education systems in a timely and real manner in line with the realities of the age have solved their social problems without hesitation and gained the identity of a society with a high level of welfare. One of the most important elements of the education system is the curriculum. Curricula should include features that guide learners in achieving the desired aim in education, provide a correct reading of the future by taking into account the realities of the age, need to be revised over time, be away from unnecessary information that has lost its importance, and provide skills such as critical thinking, questioning, and commenting. In the age we live in, the change, renewal and diversity of knowledge necessitate updating the curricula in line with the realities of the age. This update in curricula has brought about interdisciplinary teaching in order to increase meaningful learning in today's education system. Life science, social studies and science courses taught in the first and second grades of primary education in the Turkish education system are among the multidisciplinary courses. The curricula of these multidisciplinary courses also include subject areas belonging to other disciplines. The presence of subjects such as history, geography, economy, citizenship in the social studies course, and geography in the science course, shows that these courses are examples of courses with a multidisciplinary structure. This study aims to analyze the subjects in the field of geography within the scope of the science course, which is a multidisciplinary course. The current study used the document analysis method, which is one of the qualitative research methods. The researcher analyzed the obtained data using the content analysis method. The study initially determined the geography topics in the 2018 science course curriculum and later associated them with the branches of geography. Accordingly, the units in the primary school science curriculum entitled as "Our Planet and Earth" in the third grade, "The Earth's Crust and the Movements of Our Earth" in the fourth grade, "Sun, Earth and Moon" in the fifth grade, "Solar System and Eclipses" in the sixth grade, “Solar System and Beyond” in the seventh grade, and “Seasons and Climate” in the eighth grade constitute the subjects of physical geography. In addition, the "Human and Environment" unit in the fourth and fifth grades covers the subject areas of physical and human geography. These aforementioned units constitute approximately 15% of the total course hours and learning objectives in the science curriculum.

In addition to the primary school science curriculum, the study also examined the science teaching undergraduate program. Accordingly, the researcher observed that the undergraduate program of science teaching included "Earth Science" course in the fourth semester, "Astronomy" course in the fifth semester, and "Environmental Education" course in the seventh semester. After comparing the primary education science curriculum with the science teaching undergraduate program, the study concluded that the course contents in the undergraduate program did not sufficiently cover the geography subjects in the primary education science curriculum. According to the results obtained, the researcher suggests that the geography subjects in the undergraduate program should be arranged in a way to include the geography subjects in the primary education curriculum; furthermore, experts in the field of geography should be employed in the science teaching undergraduate program.

Keywords: Geography, Geography Teaching, Science, Curricula.

Türkiye'de Öğretmenlik Alan Bilgisi Sınavlarında Yer Alan Coğrafya Sorularının Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Mücahit Coşkun [1] & Fatih Kartal [2, *]

[1] Coğrafya Karabük Üniversitesi

[2] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Eğitimi Abd Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi

fatihkartal.58@hotmail.com

Özet

Yaşanılan mekânda meydana gelen birçok olay coğrafyanın izlerini taşır. Bu anlamda İbn-i Haldun'un "Coğrafya kaderdir" sözü bir bakış açısı sunar. Coğrafya algısı ya da bilgisi insanın mekân içerisinde nasıl yaşayacağını ya da yaşadığı çevreden en yüksek oranda nasıl yararlanabileceği hakkında sağlıklı çıkarımlar yapmaya yardımcı olur. Böylece yakın çevreden uzak çevreye doğru gidildikçe insanların daha kaliteli bir çevre bilincinin oluşmasında ve yaşadığı ortam içerisinde doğal kaynakları bilinçli kullanarak daha sürdürebilir bir yaşam tarzı oluşturması noktasında birçok fayda sağlamaktadır. Bu bilincin oluşturulması adına farklı disiplinlerin alan sınavlarında coğrafya bilgisini ölçme ve farkındalık yaratma amacıyla coğrafya konuları entegre edilmiştir. ÖABT'de (Öğretmenlik Alan Bilgisini Testi) coğrafya konularına dair farklı disiplinlerde sorulan bu sorular bireysel faydaları açısından değerlendirildiğinde bireylere millî değer ve kültür bilincini kazandırırken, evrensel anlamda var olan kültürlerin ve doğanın insanlığın ortak mirası olduğu düşünüldüğünde bu ortak mirasın nasıl ortaya çıktığı, hangi aşamalardan geçerek aktarıldığı yönünde önemli bilgiler vermektedir. Araştırmada 2013-2021 yıllarında yapılmış olan KPSS (Kamu Personeli Seçme Sınavı) ÖABT'deki Fen Bilgisi, Sınıf ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Alan Bilgisi Testinde yer alan Coğrafya sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisinin bilişsel alan düzeyindeki bilgi ve bilişsel boyutuna göre analizinin yapılması amaçlanan bu çalışmada belirtilen alanların bilgi testinde sorulan coğrafya sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisi analiz sonucuna göre dağılımı nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır. Yenilenmiş Bloom taksonomisi, bilgi ve bilişsel süreç boyutlarından oluşmaktadır. Bilgi boyutunda; olgusal, kavramsal, işlemsel, üst bilişsel bilgi basamakları, bilişsel süreç boyutunda ise; hatırlama, anlama, uygulama, çözümleme, değerlendirme ve yaratma basamakları bulunmaktadır. 2013-2021 yılları arasında ÖSYM tarafından yapılan ÖABT sınavlarında 2019 yılına kadar 50 soru sorulurken artık bu yıldan itibaren soru sayısı 75 olarak güncellenmiştir. Soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesinde tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi ile elde edilmiştir. Araştırma verilerini ise, ÖSYM'nin kendi sitesinden yayınladığı Fen Bilgisi, Sınıf ve Sosyal Bilgiler öğretmenliği alan bilgisi testinde yer alan toplamda 163 Coğrafya sorusu oluşturmaktadır. Bu soruların analizleri kısmında Fen Bilgisi Öğretmenliğinde 44 soru, Sınıf Öğretmenliğinde 42 soru ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde 77 sorudan elde edilen verilere göre Krathwohl tarafından oluşturulan yenilenmiş bloom taksonomisindeki bilgi boyutunun yapısını ifade eden tabloya aktarılmıştır. Araştırmanın kodlayıcılar arası geçerlik ve güvenirliği sağlamak için üç alan uzmanı, iki tanede ölçme ve değerlendirme alanında uzman görüşleri alınmıştır. KPSS'de 2013-2021 yılları arasında farklı disiplinlerin alan sınavlarında hazırlanan coğrafya sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisinin bilgi boyutu ve bilişsel süreç boyutuna göre değerlendirilmesi yapıldığında; soruların neredeyse tamamının bilişsel süreç boyutunun en alt basamaklarını ölçtüğü görülmektedir. Bunun yanı sıra alan sınavında sorulan coğrafya sorularının üst bilişsel düşünme becerilerini ölçmeye yönelik hazırlanmadığı görülmektedir. Bu anlamda üst bilişsel düşünme becerisini ölçen soruların nasıl olması gerektiğine yönelik örnek soruya çalışma sonunda yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, KPSS Alan Bilgisi Testi, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi.

Analysis of Geography Questions in Teaching Subject Knowledge Exams in Turkey According to Bloom's Taxonomy

Mücahit Coşkun [1] & Fatih Kartal [2, *]

Abstract

ABSTRACT

Many events that occur in the living space bear the traces of geography. In this sense, Ibn Khaldun's saying "Geography is destiny" offers a perspective. Geography perception or knowledge helps to make healthy inferences about how people will live in the space or how they can benefit from the environment at the highest rate. Thus, it provides many benefits in terms of creating a higher quality environmental awareness and creating a more sustainable lifestyle by consciously using natural resources in the environment where people live as they move from the near environment to the far environment. In order to create this awareness, geography subjects have been integrated in order to measure geography knowledge and raise awareness in the field exams of different disciplines. When these questions asked in different disciplines on geography subjects in the ÖABT (Teacher's Content Knowledge Test) are evaluated in terms of their individual benefits, they bring national value and cultural awareness to individuals. It gives important information about how it was passed through. In the research,In this study, it is aimed to analyze the Geography questions in the Science, Classroom and Social Studies Teaching Content Knowledge Test in the KPSS (Public Personnel Selection Examination) conducted in 2013-2021 according to the knowledge and cognitive dimension of the renewed Bloom taxonomy at the cognitive domain level. How is the distribution of the geography questions asked in the knowledge test according to the results of the revised Bloom's taxonomy analysis? search for an answer to the question. The revised Bloom taxonomy consists of knowledge and cognitive process dimensions. In the information dimension; factual, conceptual, procedural, metacognitive knowledge steps, and in the cognitive process dimension; remembering, understanding, applying, analyzing, evaluating and creating. While 50 questions were asked in ÖABT exams held by ÖSYM between 2013-2021 until 2019, the number of questions has been updated to 75 as of this year. The scanning method was used to analyze the questions according to the revised Bloom's taxonomy. The research data were obtained by document analysis, which is one of the qualitative research methods. The research data, on the other hand, consists of 163 Geography questions in total in the Science, Classroom and Social Studies teaching content knowledge test published by OSYM on its own website.In the analysis part of these questions, 44 questions in Science Teaching, 42 questions in Classroom Teaching and 77 questions in Social Studies Teaching were transferred to the table expressing the structure of the knowledge dimension in the renewed bloom taxonomy created by Krathwohl. In order to ensure the validity and reliability of the research among the coders, the opinions of three field experts and two experts in the field of measurement and evaluation were taken.When the geography questions prepared in the field exams of different disciplines in KPSS between 2013-2021 are evaluated according to the knowledge dimension and cognitive process dimension of the renewed Bloom taxonomy; It is seen that almost all of the questions measure the lowest steps of the cognitive process dimension. In addition, it is seen that the geography questions asked in the field exam are not prepared to measure metacognitive thinking skills. In this sense, a sample question about how the questions that measure metacognitive thinking skills should be will be included at the end of the study.

Keywords: Geography, KPSS Content Knowledge Test, Science Teaching, Classroom Teaching, Social Studies Teaching, Revised Bloom's Taxonomy.

Nasreddin Hoca Fıkralarındaki Coğrafi Unsurlar

Yasemin Koçer

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
gulsemin_2398@hotmail.com

Özet

Coğrafya insanın çevresini ve çevresiyle olan ilişkisini etkileyen unsurları bütüncül bir bakış açısıyla inceleyen bir bilim dalıdır. Coğrafya biliminin ortaya çıkışı tamamen doğal bir süreç olarak, insanın yaşam serüvenine ilk başladığı andan itibaren doğayla mücadelesiyle başlamıştır.Yeri geldiğinde soğuktan korunmaya çalışan yeri geldiğinde karnını doyurmak için tarım yapmaya başlayan ve yeri geldiğinde en uygun yerleşme yerini bulmaya çalışan ilk insanlar, belki de bu bilimle bizden daha çok etkileşim içinde olmuşlardır. Coğrafya direk insanın hayatta kalma mücadelesinin önemli bir parçası olduğu için her dönem önemini ortaya koymuş bir bilimdir. Bazen kasırgalar,seller gibi doğal afetleri önceden fark edip önlem almak savaş kazanmaktan daha önemli olmuştur geçmiş toplumlarda. Coğrafya bilimi insan hayatındaki öneminden dolayı insanın ürettiği edebi çalışmalara da esin kaynağı olmuştur. Her ülkede, bölgede, yörede üretilen edebi ürünler konusuyla, mekanıyla, sosyal ve ekonomik yaşamıyla, kültürel öğeleriyle o yerlerde yaşayan insanların coğrafyalarındaki farklılıkları yansıtmaktadır. Tamda bu noktada çalışmamızda sözlü kültürümüzün en önemli kaynaklarından olan Nasrettin Hoca fıkralarında yer alan coğrafi unsurlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına göre tasarlanmıştır. Durum çalışması bir birimin geçmişte ve günümüzdeki durumunu ortaya koymak için yapılan çalışmalardır. Bu çalışma için Akşehir Belediyesi tarafından yayınlanan 156 adet Nasrettin Hoca fıkrasını coğrafi mekan, iklim, hayvan türleri, Kültürel özellikler, bitki türleri, yeryüzü şekilleri, ekonomik faaliyetler, yemek kültürü gibi bir çok coğrafi özellik bakımından incelenmiştir. Araştırmamızın sonucunda pratik zekasıyla ve mizah anlayışına sahip Nasrettin hocanın, Türk foklörünün önemli bir unsuru olan fıkralarında bir çok coğrafi unsuru yansıttığı görülmüştür. İncelenen 156 nasrettin hoca fıkrasında 13 adet fıkrada iklim ile ilgili,14 adet fıkrada yemek ile ilgili, 3 adet fıkrada tarım ürünü ile ilgili, 4 adet fıkrada ekonomik faaliyetlerle ilgili, 5 adet fıkrada astronomi ile ilgili, 7 tadet fıkrada yaşanılan çevrenin fiziki özellikleriyle ilgili ,3 adet fıkrada ticaret ile ilgili ,24 adet fıkrada hayvan türleri ile ilgili ,3 adet fıkrada yaşanılan çevrenin coğrafi konumu hakkında hakkında ipuçları verdiği tespit edilmiştir. Nasrettin hoca 13.yy da Sivrihisar'da doğum Akşehir'e yerleşmiş ünü çağları ve coğrafyaları aşmış, dönemin zorluklarında mizahi tarzıyla halkın akıl danıştığı bir söz ustasıdır.Kimi düşünürlere göre de filozoftur. Her sözüyle güldürdüğü kadar düşündüren, her yaştan insanla iletişim içinde olan bu büyük düşünürün fıkralarını incelediğimizde, yaşadığı coğrafyanın bir çok özelliğini fıkralarına yansıttığını tespit ettik. Yaşadığı bölgenin en belirgin coğrafi unsuru olan Beyşehir gölü ve o dönemin sıklıkla kullandığı ulaşım aracı eşşek ,katır, at gibi hayvanlardan sıklıkla bahsettiğini belirledik. Fıkralarda en çok dikkat çeken coğrafi unsurlardan biri de bölgenin karasal iklim özellikleridir.Nasrettin Hoca Kışın dondurucu soğuğundan ve yazın yakıcı sıcağından fıkralarında yakınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nasreddin Hoca, Coğrafi Unsur, Fıkra

Geographical Elements in Nasreddin Hodja Jokes

Yasemin Koçer

Abstract

Geography is a branch of science that examines the elements that affect people's environment and their relationship with it from a holistic perspective. The emergence of the science of geography, as a completely natural process, started with the struggle of man with nature from the first time he started his life adventure. Perhaps the first people, who tried to protect themselves from the cold when they needed, started farming to feed their stomachs and tried to find the most suitable settlement when they needed, perhaps interacted with this science more than we did. Geography is a science that has demonstrated its importance in every period because it is directly an important part of the struggle for survival of human beings.Sometimes noticing and taking precautions against natural disasters such as hurricanes and floods was more impportant than winning a war in past societies. Geography has also been a source of inspiration for literary works produced by human beings due to its importance in human life. Literary products produced in every country and region reflect the differences in the geography of the people living in those places with their subject, place, social and economic life, and cultural elements. At this very point, in our study, the geographical elements in the Nasreddin Hodja jokes, which are one of the most important sources of our oral culture, have been tried to be determined. This study was designed according to the case study, one of the qualitative research methods. Case studies are studies to reveal the past and present status of a unit. For this study, 156 nasreddin hodja jokes published by the Akşehir municipality were examined in terms of many geographical features such as geographical location, climate, animal species, cultural characteristics, plant species, landforms, economic activities, food culture. As a result of our research, it has been seen that Nasreddin Hodja, who has practical intelligence and sense of humor, reflects many geographical elements in his jokes, which are an important element of Turkish folklore. It has been determined that in 156 nasreddin hodja jokes examined, 13 paragraphs are related to climate,14 paragraphs are related to food, 3 paragraphs are related to agricultural products, 4 paragraphs are related to economic activities,5 paragraphs are related to astronomy,7 paragraphs are related to the physical characteristics of the living environment, It has been determined that 3 anecdotes give clues about trade,24 anecdotes about animal species, and 3 anecdotes about the geographical location of the living environment.Nasreddin Hodja was born in Sivrihisar in the 13th century, settled in Akşehir, her fame went beyond the ages and geographies,end he is a master of words with her humorous style in the difficulties of the period.According to some thinkers, he is a philosopher. When we examined the jokes of this great thinker, Who made people think as much as he made them laıgh wirh his every word, and was in contact with people of all ages, we found that he reflected many features of the geography he lived in.We determined that he talked a lot about Beyşehir Lake, Which is the most distinctive geographical element of the region he lived in, and animals such as donkey, mule, and horse, the transportation vehicle frequently use et that time. One of the most striking geographical elements in the jokes is the terrestrial climate of the region.Nasreddin Hodja complains about the freezing cold of winter and the scorching heat of summer in his jokes.

Keywords: Nasreddin Hodja, Geographical Element, Joke

Atatürk Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Programının Öğrenci Tercihi Açısından Değerlendirilmesi (2016-2020)

Ali Yılmaz [1, *] & Taner Çifçi [2]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Millî Eğitim Bakanlığı
[2] Coğ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
ylmzali058@gmail.com

Özet

Eğitim ve öğretimde en üst eğitim kurumu olan üniversiteler; ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan bulundukları şehri etkileyerek birer cazibe merkezi yapmaktadır. Öğrenciler zorlu sınavlardan geçerek üniversitelere yerleşmektedir. Öğrenciler bölümler hakkında bilgi edinmeden üniversite tercihinde bulunmakta, il-üniversite popülaritesi, coğrafi yakınlık gibi çeşitli nedenlerle tercih etmektedir. Üniversiteye öğrenci gönderen iller aynı zamanda üniversite ve bölümün etki alanını da belirlemektedir. Bir üniversiteye farklı il ve bölgelerden öğrenci gelmesi öğrenci hareketliliğini, kişisel gelişim ve kültür alışverişini artırırken öğrencilerin kendi illerinde kalmaları kültür alış-verişini azaltmaktadır. Bu bağlamda coğrafya eğitiminin en büyük bileşenlerinden biri sayılan Coğrafya Öğretmenliği Programlarının etki alanı ortaya konularak durum tespiti yapılmalıdır. Coğrafya eğitiminin hak ettiği konuma yükselmesine ve daha etkili olmasına yardımcı olmak için iyi bir planlama yapılmalıdır. Bu kapsamda Türkiye'de coğrafya eğitimi verilen üniversite programlarının nicel ve nitel verilerle durumu ortaya konulmalıdır. YÖK Atlas'ın sağladığı verilerle birlikte bilimsel bir çerçeve çizilerek hem alanda ihtiyaca cevap verecek hem de mevcut sorunların çözümüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma özellikle Coğrafya Öğretmenliği Programlarını okuyan ve tercih edecek öğrencilerin geleceğe yönelik planlamalarda onlara yol gösterici olacak ve alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. İlgili alan yazın incelendiğinde coğrafya eğitimi ile ilgili yapılan araştırmalara baktığımızda yaklaşım-yöntem-teknik, öğretim programı, öğrenci ve öğretmen adaylarının tutumları, konu-kavram öğretimi ve algıları, beceri, çevre eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalara sıkça rastlanılmaktadır. Fakat Coğrafya Öğretmenliğini tercih edenlerin eğilimleri ile ilgili çalışmalar sınırlı bulunmakta ve güncel araştırma bulunmamaktadır. Yapılan literatür taraması sonucunda farklı disiplinlerde öğrencilerin üniversite programlarının tercih edenlerin eğilimleri ile ilgili çalışmalara rastlanılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Atatürk Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Programını tercih eden öğrencilerin profillerini ve eğilimlerini belirleyerek programın mevcut durumlarından hareketle geleceğe yönelik değerlendirmeler yapmaktır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma evrenini 2016-2020 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Programına yerleşen öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma da seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örneklemenin çeşitlerinden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Veriler, üniversite adaylarının tercih yaparken faydalanmaları amacıyla oluşturulan YÖK Lisans Atlasından oluşturulmuştur. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinin yapılmasında Excel, ArcGIS ve SPSS paket programı kullanılmıştır. Bulguların raporlaştırılması; frekans, yüzde değerleri ve grafikler aracılığıyla betimsel tarzda yorumlanarak sağlanmıştır. Cinsiyet dağılımında erkek öğrencilerin fazla olduğu, öğrencilerin önemli bir kısmının Atatürk Üniversitesi'nin olduğu ilde veya yakın illerde yaşadıkları tespit edilmiştir. Liseden mezun olduğu yıl üniversiteye yerleşme oranı 2016'dan günümüze azalmıştır. Lise türünde, Anadolu Lisesi mezunu öğrencilerin yoğunlukta olduğu, ülke geneli tercih edilme durumunun ve öğrencilerin ilk üç sırada tercih etme oranının azaldığı belirlenmiştir. Bunun yanında öğrencilerin Coğrafya Öğretmenliği Programından daha çok Türkçe Öğretmenliği Programını tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgu ve sonuçları göz önüne alındığında, Atatürk Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Programının taban puanları ve taban başarı sıralamalarındaki düşüşün nedenlerine yönelik çalışmaların yapılması önerilmektedir

Anahtar Kelimeler: Atatürk Üniversitesi, Öğretmen Adayları, Profil, Eğilim

Evaluation of Atatürk University Geography Teaching Program in Terms of Student Preference (2016-2020)

Ali Yılmaz [1,*] & Taner Çifçi [2]

Abstract

Universities, which are the top educational institutions in education and training; They affect the city they are in economically, socially and culturally and make them a center of attraction. Students prefer universities without learning about the departments, for various reasons such as the popularity of the province-university, geographical proximity. The provinces that send students to the university also determine the sphere of influence of the university and the department. Coming to a university from different provinces and regions increases student mobility, personal development and cultural exchange, while staying in their own provinces decreases cultural exchange. The situation should be determined by revealing the scope of the Geography Teaching Programs, which is considered one of the biggest components of geography education. Good planning should be done to help geography education rise to the position it deserves and become more effective. In this context, the situation of the university programs that provide geography education in Turkey should be revealed with quantitative and qualitative data. It is thought that by drawing a scientific framework together with the data provided by YÖK Atlas, it will both respond to the needs in the field and contribute to the solution of existing problems. It is thought that this study will guide the students who study and prefer Geography Teaching Programs in their future planning and contribute to the field. When the relevant literature is examined, when we look at the researches on geography education, it is frequently seen that studies on approach-method-technique, curriculum, attitudes of students and teacher candidates, subject-concept teaching and perceptions, skills and environmental education. However, studies on the tendencies of those who prefer Geography Teaching are limited and there is no current research. As a result of the literature review, there are studies on the tendencies of students in different disciplines who prefer university programs. The aim of this research is to determine the profiles and tendencies of the students who prefer the Atatürk University Geography Teaching Program and to make future evaluations based on the current status of the program. In the research, descriptive survey model, one of the quantitative research methods, was used. The study population consists of students who were placed in Atatürk University Geography Teaching Program between 2016-2020. In the research, criterion sampling, which is one of the non-random sampling methods, was preferred from the types of purposeful sampling. The data were created from the YÖK Undergraduate Atlas, which was created for university candidates to benefit from when making their choices. The obtained data were analyzed using the content analysis method. Excel, ArcGIS and SPSS package program were used to analyze the data. Reporting the findings; frequency, percentage values and graphics were provided by interpreting in a descriptive manner. It has been determined that male students are high in gender distribution, and a significant part of the students live in the province where Atatürk University is located or in nearby provinces. The rate of university placement in the year he graduated from high school has decreased since 2016. In the high school type, it was determined that the students who graduated from Anatolian High School were mostly preferred, and the preference rate of the students in the first three places decreased. In addition, it was concluded that the students preferred the Turkish Language Teaching Program more than the Geography Teaching Program. Considering the findings and results of the research, it is recommended to carry out studies on the reasons for the decrease in the base scores and baseline success rankings of the Atatürk University Geography Teaching Program.

Keywords: Atatürk University, Teacher Candidates, Profile, Tendency

Türkiye İkliminin Öğretiminde Basılı Haritalar ve Google Earth Programının Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Fatih Koçak [1, *] & Mustafa Cin [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Diğer
[2] Coğrafya Öğretmenliği Giresun Üniversitesi
fatihktumaster@gmail.com

Özet

Bu araştırma, coğrafya dersinde Google Earth Programı ve geleneksel öğretim materyalleri kullanımının öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi amacı ile yapılmıştır. Araştırma grubu Trabzon'da bulunan bir Anadolu lisesinin 10. sınıflarında eğitim alan 66 öğrenciden oluşmuştur. Araştırmaya dâhil edilen öğrenciler basit seçkisiz yöntem ile iki gruba ayrılmıştır. Bir grup deney grubu olarak (n:33), diğeri de kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yapılacak uygulamalarla ilgili görüşleri, derinlemesine incelemek için yarı yapılandırılmış görüşme formları geliştirilmiş ve veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmada, deney ve kontrol grupları oluşturulduğu için iki farklı yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Deney grubuna Google Earth öğretim aracı ile ilgili görüşlerini toplamak için altı soru sorulmuştur. Kontrol grubuna ise geleneksel öğretim araçları ile ilgili görüşlerini toplamak için altı soru sorulmuştur. Her iki gruptaki soruların kapsam geçerliliğini tespit etmek için Lawshe tekniği uygulanmıştır. Lawshe kapsam geçerlilik oranı için uzman değerlendirme grubu oluşturulmuştur. Bu grup, dört coğrafya eğitimi uzmanı, testin dil bilgisi denetimi için bir Türkçe öğretmeni, bir ölçme değerlendirme uzmanı ve 10. sınıf deneyimi olan üç coğrafya öğretmeninden oluşmaktadır. Sonraki süreçte deney grubu (Google Earth destekli eğitim alan) için Google Earth ve Türkiye iklimi odaklı olarak hazırlanmış 10 soruluk form uzman görüşlerine sunulmuştur. Alınan dönütlerden sonra düzeltmeler yapılmış ve ilk pilot çalışma sonrası Lawshe tekniği için oluşturulan uzman grubuna uygulanmıştır. Bu işlemden sonra formdan dört soru çıkarılmıştır. Kalan altı sorunun kapsam geçerlik oranı, α=0,05 anlamlılık düzeyine göre hesaplanmıştır. Kapsam geçerlik ölçütü, Veneziano ve Hooper'a göre α=0,05 anlamlılık düzeyinde minimum anlamlılık düzeyi 0,78'den yüksek olması gerekmektedir. Bu çalışmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formunun (Denet Grubu) kapsam geçerlik indeksi, α=0,05 anlamlılık düzeyinde 1'dir.

Diğer taraftan kontrol grubu için geleneksel öğretim araçları ve Türkiye iklimi odaklı olarak hazırlanmış 10 soruluk form uzman görüşlerine sunulmuştur. Alınan dönütlerden sonra düzeltmeler yapılmış ve ilk pilot çalışma sonrası Lawshe tekniği için oluşturulan uzman grubuna uygulanmıştır. Bu işlemden sonra formdan 4 soru çıkarılmıştır. Kalan altı sorunun kapsam geçerlik oranı, α=0,05 anlamlılık düzeyine göre hesaplanmıştır. Bu çalışmada, kontrol grubu için kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formunun kapsam geçerlik indeksi, α=0,05 anlamlılık düzeyinde 1'dir. Bu duruma göre yarı yapılandırılmış görüşme formlarının kapsam geçerliliği istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Sonraki süreçte Türkiye iklimi konusunun öğretiminde deney grubuna Google Earth destekli öğretim yapılırken, kontrol grubuna ise basılı haritalar ile öğretim gerçekleştirilmiş ve özellikle yapılan uygulamaların bitmesi ile bu formlar deney ve kontrol gruplarına uygulanarak veriler toplanmıştır. Elde edilen bulgular betimsel analiz kullanılarak temalar halinde kodlanmıştır. Araştırmanın sonuçları hem Google Earth programının hem de basılı haritaların öğrencileri etkilediğini ancak Google Earth Programının merak uyandırma, eğlencelilik, canlı öğrenme, üç boyutluluk, gerçekçilik boyutları açısından ön plana çıktığını göstermiştir. Araştırmanın sonuçları dikkate alınarak araştırmacılara ve öğretmenlere çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Öğretimi, Türkiye İklimi, Google Earth, Basılı Harita, Öğrenci Görüşleri

Evaluation of Printed Maps and Google Earth Program in Teaching the Climate of Turkey According to Students' Views

Fatih Koçak [1, *] & Mustafa Cin [2]

Abstract

This research was carried out with the aim of evaluating the use of Google Earth Program and traditional teaching materials in geography lesson according to student opinions. The research group consisted of 66 students studying in the 10th grade of an Anatolian high school in Trabzon. The students included in the study were divided into two groups with a simple random method. One group was determined as the experimental group (n:33), and the other as the control group. Semi-structured interview forms were developed and used as a data collection tool to examine the opinions of the students participating in the research about the applications to be made. In the research, two different semi-structured interview forms were created because the experimental and control groups were formed. Six questions were asked to the experimental group to collect their opinions about the Google Earth teaching tool. The control group was asked six questions to collect their views on traditional teaching tools. The Lawshe technique was applied to determine the content validity of the questions in both groups. An expert evaluation group was formed for the Lawshe content validity rate. This group consists of four geography education experts, a Turkish teacher for grammar control of the test, an assessment and evaluation specialist, and three geography teachers with 10th grade experience. In the next process, a 10-question form prepared with a focus on Google Earth and Turkey's climate was presented to the experts for the experimental group (who received training supported by Google Earth). After the feedback received, corrections were made and after the first pilot study, it was applied to the expert group formed for the Lawshe technique. After this process, four questions were removed from the form. The content validity rate of the remaining six questions was calculated according to the significance level of α=0.05. According to the content validity criterion, Veneziano and Hooper, the minimum significance level should be higher than 0.78 at the α=0.05 significance level. The content validity index of the semi-structured interview form (Control Group) used in this study is 1 at the α=0.05 significance level.

On the other hand, for the control group, a 10-question form focused on traditional teaching tools and the climate of Turkey was presented to expert opinions. After the feedback received, corrections were made and after the first pilot study, it was applied to the expert group formed for the Lawshe technique. After this process, 4 questions were removed from the form. The content validity rate of the remaining six questions was calculated according to the significance level of α=0.05. In this study, the content validity index of the semi-structured interview form used for the control group was 1 at the α=0.05 significance level. Accordingly, the content validity of the semi-structured interview forms was found to be statistically significant.

In the next process, while teaching the Turkish climate subject with Google Earth support, the experimental group was taught with printed maps, while the control group was taught with printed maps, and especially after the applications were finished, these forms were applied to the experimental and control groups and data were collected. The findings were coded into themes using descriptive analysis. The results of the research showed that both the Google Earth program and the printed maps affected the students, but the Google Earth Program came to the fore in terms of arousing curiosity, fun, live learning, three-dimensionality and realism. Considering the results of the research, various suggestions were made to researchers and teachers.

Keywords: Geography Teaching, Climate of Turkey, Google Earth, Printed Map, Students Views.

Pandemi Sürecinde Lisansüstü Eğitimde Öğretim Üyelerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Hilal Olcay [1, *] & Raziye Çakıcıoğlu Oban [2]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Dokuz Eylül Üniversitesi
[2] Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi
hhilalolcay@gmail.com

Özet

Yükseköğretim kurumları yani üniversiteler; ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasi gelişmelerde öncü unsur olarak, bireyleri eğitmek ve yetiştirmekte önemli bir konumdadır. Bu açıdan üniversiteler sürekli olarak kendini yenilemeli ve akademik idari kadrolarını geliştirmelidir. Bu çalışmanın amacı, pandemi sürecinde Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde lisansüstü eğitimine (tezli yüksek lisans) devam eden öğrencilerin, öğretim üyelerine yönelik görüşlerini değerlendirmektir. Literatür araştırmalarında lisansüstü eğitimde öğretmenlik mezunu öğrenciler ve danışman özelliklerine yönelik araştırmalar bulunsa da coğrafya bakış açısı ile ele alınan herhangi bir araştırmaya rastlanmamış olunması, araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Bu açıdan literatüre ve öğretim üyelerinin mesleki gelişim çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmanın evrenini Eğitim Bilimleri Enstitülerinde eğitimine devam etmekte olan lisansüstü öğrencileri meydana getirmektedir. Çalışmanın örneklemini ise 2020-2021 akademik yılı bahar döneminde Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde "Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği", "Coğrafya Öğretmenliği", "Fransızca Öğretmenliği", "Fen Bilgisi Öğretmenliği", "Okul Öncesi Öğretmenliği", "Sosyal Bilgiler Öğretmenliği", "Kimya Öğretmenliği", "Özel Eğitim Öğretmenliği", "Tarih Öğretmenliği", "İngilizce Öğretmenliği", "Matematik Öğretmenliği", "Fizik Öğretmenliği" ve "Sınıf Öğretmenliği" programlarında öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada örneklemi oluşturan tezli yüksek lisans öğrencileri rastgele (random) bir şekilde seçilmiştir.

Araştırmanın modeli, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeli olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada, tezli yüksek lisans öğrencilerin lisansüstü eğitimdeki öğretim üyelerinin özellikleri ile ilgili düşüncelerinin cinsiyet, yaş grubu ve lisanstan mezun olunan fakülte gibi bağımsız değişkenler ile ilişkisi dikkate alınmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen 32 maddelik 5'li (Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum ve Kesinlikle Katılmıyorum) likert tipi "Pandemi Sürecinde Lisansüstü Eğitimde Öğretim Üyelerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçekte olumlu maddeler 1'den (Kesinlikle Katılmıyorum) 5'e (Kesinlikle Katılıyorum) kadar derecelenmiş olup, olumsuz olan maddeler ise ters çevrilerek (5'ten 1'e doğru) kodlanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 32 (32x1), en yüksek puan ise 160 (32x5)'tır. Elde edilen veriler istatistik yazılımlarına (Statistical Package for Social Sciences/ SPSS 26.0) aktarılarak analiz edilmiştir. Araştırmada, frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel analizlerin yanı sıra Cronbach Alpha Güvenirlik Analizi de yapılmıştır. Yapılan güvenirlik analizi sonucunda Cronbach Alpha katsayısı .910 olarak ölçülmüş olup bu değer kullanılan ölçeğin yüksek güvenilir olduğunu göstermektedir. Ayrıca veriler normal dağılım göstermediğinden Mann Whitney U Testinden yararlanılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi p=.05 olarak dikkate alınmıştır. Uygulanan ölçek sonucunda elde edilen bulgulara göre pandemi sürecinde lisansüstü eğitimde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyetleri (p=.965), yaş grupları (p=.443) ve lisanstan mezun oldukları fakültelere (p=.850) göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Öğretim Üyelerinin Özellikleri, Lisansüstü Eğitim, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, Pandemi Sürecinde Eğitim.

Student Opinions on Faculty Members in Graduate Education During the Pandemic Process

Hilal Olcay [1,*] & Raziye Çakıcıoğlu Oban [2]

Abstract

Higher education institutions, namely universities; as a leading factor in economic, cultural, social, and political development, it has an important position in educating and educating individuals. In this respect, universities should constantly renew themselves and develop their academic and administrative staff. The aim of this study is to evaluate the opinions of the students who continue their postgraduate education (master with thesis) at Dokuz Eylül University Institute of Educational Sciences towards the faculty members during the pandemic process. Although there are studies on the characteristics of teaching graduate students and advisors in postgraduate education in the literature research, the absence of any research that deals with the geography point of view reveals the importance of the research. In this respect, it is thought that it will contribute to the literature and the professional development of faculty members. The universe of the study consists of postgraduate students who continue their education in Educational Sciences Institutes. The sample of the study consists of students studying in "Turkish Language and Literature Teaching", "Geography Teaching", "French Teaching", "Science Teaching", "Pre-School Teaching", "Social Science Teaching", "Knowledge Teaching", "Chemistry Teaching", "Special Education Teaching", "History Teaching", "English Teaching", "Mathematics Teaching", "Physics Teaching" and "Classroom Teaching" programs at Dokuz Eylül University Institute of Educational Sciences in the spring semester of 2020-2021 academic year. Master's students with thesis constituting the sample in the study were randomly selected.

The model of the research was determined as the screening model, which is one of the quantitative research methods. In this study, the relationship between the opinions of master's students with thesis about the characteristics of faculty members in graduate education and independent variables such as gender, age group and the faculty from which they graduated is considered. As a data collection tool in the research, a 32- item 5- point (Strongly Agree, Agree, Undecided, Disagree and Strongly Disagree) Likert-type "Student Opinions Scale on Faculty Members in Graduate Education During the Pandemic Process" was used as a data collection tool. Positive items in the scale were graded from 1 (Strongly Disagree) to 5 (Strongly Agree) and negative items were coded in reverse (from 5 to 1). The lowest score that can be obtained from the scale is 32 (32x1) and the highest score is 160 (32x5). The obtained data were analyzed by transferring them to statistical software (Statistical Package for Social Sciences/ SPSS 26.0). In addition to descriptive analyzes such as frequency, percentage, arithmetic means and standard deviation, Cronbach Alpha Reliability Analysis was also performed in research. As a result of the reliability analysis, the Cronbach Alpha coefficient was measured as .910 and this value shows that the scale used is highly reliable. In addition, the Mann Whitney U Test was used because the data didn't show a normal distribution. The level of significance was considered as p=.05 in the analyses. According to the findings obtained because of the scale applied, it was determined that there was no significant difference according to the gender (p=.965), age groups (p=.443) and the faculties from which they graduated from the undergraduate education (p=.850) of the students studying in postgraduate education during the pandemic process.

Keywords: Characteristics of Faculty Members, Graduate Education, Institute of Educational Sciences, Dokuz Eylül University, Education in the Pandemic Process.

Harita Okuryazarlığı ve Web 2.0 Araçları

Hamza Erdi Takaoğlu [1,*] & Ebru Gençtürk Güven [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Trabzon Üniversitesi
hetakaoglu@gmail.com

Özet

21. Yüzyıl bireylerinin yetişmesinde teknoloji ile iç içe bir eğitim anlayışının bir parçası olan web 2.0 araçları öne çıkmaktadır. World Wide Web(www)'in ikinci kuşağı anlamına gelen web 2.0 interaktif özellikleri ile yapılandırmacı yaklaşımla örtüşmekte ve eğitim sürecine güçlü katkı sağlamaktadır. Web 2.0 araçlarıyla dersler, daha çok ilgi çekici, kalıcı, iş birliğine dayalı ve etkileşimli hale gelebilmektedir. Web 2.0 araçlarını öğretme ve öğrenme sürecine entegre etmenin amacı, öğrencilerin bilgiyi üretme yeteneğini geliştirmektir. Web 2.0 araçlarının derslere olumlu katkı sağlayacağı ve öğrencilerin teknolojik okuryazarlık becerilerini artıracağı belirtilmektedir. Bu olumlu etkinin sürdürülebilmesi bu araçların dersin amaçlarıyla uyumlu olması ve çocukların hangi aracı nerede ve nasıl kullanacaklarının çok iyi öğretilmiş olması gerekmektedir (Elmas & Geban 2012).

Haritalar mekâna ait çalışmalarda sıkça kullanılmasının yanında gündelik hayatımızın pek çok alanında da karşımıza çıkarlar. Coğrafi bilginin en somut sunum aracı olan harita ile öğrenciler sosyal bilgiler derslerinde karşılaşmaktadır. Harita ile ilgili kavramlar soyut nitelikte olduğu için öğrencilerin öğrenme güçlüğü yaşadığı konular arasındadır. Bu ders öğrencilere temel harita okuryazarlık becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır. Harita okuryazarlığı, en basit anlatımla haritaların vermek istediği mesajı anlayabilme ve bu doğrultuda çıkarımlarda bulunabilme becerisidir. Harita okuryazarlığının yaşamımızı kolaylaştırıcı etkisini bir örnekle somutlaştıracak olursak: 1854 yılında İngiltere'nin Londra şehrinde bulunan Soho bölgesini merkeze alan bir kolera salgını yaşanmaktaydı. Hastalığın yayılması hakkında çeşitli görüşler mevcuttu. Dr. John Snow hastalığın kaynağı olarak kirlenmiş su veya kirlenmiş gıdaları görmekteydi. Snow 'un soruşturmasının ilk haftasındayken 500 kişiyi aşkın kişi salgın nedeniyle hayatını kaybetmişti. Snow, şehrin haritası üzerinde vakaları sembolleştirerek işaretledi ve ayrıca haritasında su tulumbalarının yerlerini belirtti. Snow ölümlerin su tulumbalarının etrafında yoğunlaştığın fark etti ve bu su tulumbalarının kapatılmasını sağladı. Kısa süre sonra o bölgede vakalar azalmıştı. (Garfield, 2020). Dr. Snow harita okuryazarlığı becerisi sayesinde salgının yayılışını azaltmayı başarmıştır. 2020 yılı itibariyle hayatımızda radikal değişikliklere gitmemize neden olan Covid-19 salgını sürecinde de ülkeler salgın haritaları oluşturarak insanları bilgilendirmeye çalışmaktadır. Yaşam boyu sahip olmamız gereken harita okuryazarlığı becerisi konusunda toplum olarak iyi bir noktada olmadığımız ilgili çalışmalar incelendiğinde görülmektedir. Bu durum, harita okuryazarlığı becerisinin kazandırılmasında kullanılan öğretim yöntem ve materyallerinin yeterli olmadığını göstermektedir. Bu bağlamda harita okuryazarlık becerisinin kazandırılmasında farklı yöntemlerin denenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda web 2.0 araçlarıyla desteklenmiş öğretim etkinlikleri harita okuryazarlığı becerisini geliştirilmesinde olumlu bir katkı sağlayabilir.

Sosyal Bilgiler eğitiminde web 2.0 araçlarıyla ilgili çalışmaları kısıtlı sayıdadır. Var olan çalışmaların farklı yöntemlerin sosyal bilgiler eğitimi üzerindeki etkisi üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu çalışma, sosyal bilgiler öğretmenleri için harita okuryazarlık becerisinin kazandırılmasında kullanılabilecek harita tabanlı web 2.0 araçlarını tanıtmak ve bu araçların kullanılması ile elde edilecek faydaları tartışmak için hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Harita, Harita Becerileri, Harita Okuryazarlığı, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Web 2.0 Araçları

Map Literacy and Web 2.0 Tools

Hamza Erdi Takaoğlu [1, *] & Ebru Gençtürk Güven [1]

Abstract

Web 2.0 tools, which are a part of an educational approach intertwined with technology, has come to the fore in the training of 21st century individuals. Web 2.0, which means the second generation of the World Wide Web (www), overlaps with the constructivist approach with its interactive features and makes a strong contribution to the education process. With Web 2.0 tools, lessons can become more interesting, permanent, collaborative and interactive. The purpose of integrating Web 2.0 tools into the teaching and learning process is to improve students' ability to generate knowledge. It is stated that Web 2.0 tools will contribute positively to lessons and increase students' technological literacy skills. In order to maintain this positive effect, these tools should be compatible with the objectives of the course and children should be taught very well which tool to use where and how. (Elmas & Geban 2012).

Besides being frequently used in spatial studies, maps also appear in many aspect of our daily lives. Students encounter the map, which is the most concrete presentation tool of geographical information, in social studies classes. Since the concepts related to maps are abstract, they are among the subjects that students have learning difficulties. This course aims to provide students with basic map literacy skills. Map literacy, in the simplest terms, is the ability to understand the message that maps want to convey and to make inferences in this direction. If we were to embody the facilitating effect of map literacy with an example: In 1854, there was a cholera epidemic centered in the Soho region of London, England. There were various opinions about the spread of the disease. Dr. John Snow saw contaminated water or contaminated food as the source of illness. During the first week of Snow's investigation, more than 500 people had died due to the epidemic. Snow symbolically marked the cases on the map of the city and also indicated the locations of the water pumps on his map. Snow noticed that the deaths were concentrated around the water pumps, and this caused the water pumps to be shut down. In a short time, cases in that area had decreased. (Garfield, 2020). Thanks to his map literacy skills, Dr. Snow has managed to reduce the spread of the epidemic. During the Covid-19 epidemic, which caused radical changes in our lives as of 2020, countries are trying to inform people by creating epidemic maps. When the relevant studies are examined, it is seen that we are not in a good position as a society in terms of map literacy skills that we should have throughout life. This situation shows that the teaching methods and materials used in acquiring map literacy skills are not sufficient. In this context, it is thought that it would be beneficial to try different methods in acquiring map literacy skills. In this direction, teaching activities supported by web 2.0 tools can make a positive contribution to the development of map literacy skills.

There are limited number of studies on web 2.0 tools in Social Studies education. It is seen that existing studies focus on the effect of different methods on social studies education. This study has been prepared to introduce map-based web 2.0 tools that can be used to gain map literacy skills for social studies teachers and to discuss the benefits of using these tools.

Keywords: Map Skills, Map Literacy, Social Studies Education, Web 2.0 Tools

Etkileşimli E-Kitaplara Yönelik Öğretmen Görüşleri: Coğrafya Dersi Örneği

Erkan Dündar [1, *] & Gülgün Alpan [2]
[1] Eğitim Teknolojileri ve Teknik Destek Db Meb Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
[2] Eğitim Bilimleri Gazi Üniversitesi
erkan.dundar@eba.gov.tr

Özet

Günümüzün hızla değişen ve gelişen dünyasında, bireylerin bilgiyi tek bir kaynaktan almaları ve ezberlemeleri beklenmemekte, aksine bilgiye ulaşma yollarını bilen, bunları kullanabilen ve karşılaştığı sorunlar karşısında, bilgiyi kullanarak çözüm yöntemlerini oluşturabilen bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bireylerin bu özellikleri kazanmalarında, öğretmenlerin etkin ve etkileşimli öğrenme ortamlarını tasarlamalarında, öğretim teknolojileri ilkelerine uygun olarak hazırlanmış öğretim materyallerinin kullanımı büyük önem taşımaktadır. Birçok çalışmada vurgulanan ortak nokta şudur ki, öğrencilerin ne kadar çok duyu organına hitap edilirse öğretim faaliyeti o kadar anlamlı, kalıcı, hatırlanması ve transferi kolay olmaktadır. İnsan ve doğal ortam arasındaki etkileşimi inceleyen Coğrafyanın inceleme alanı çok geniştir. Bu kadar geniş inceleme alanına sahip olan Coğrafya dersinin öğretiminde de çeşitli materyallerin kullanımı bir zorunluluktur. Öğretim materyali denilince akla ilk gelen ders kitaplarıdır. Öğrencilerin yeni bilgiler öğrenmesi, mevcut bilgilerinden yeni bilgilere ulaşması için ders kitaplarının öğrencilere yol gösterici özelliği vardır. Bir ders kitabı öğrenci seviyesine göre herhangi bir dersin bütün kapsamını öğrencilere kavratmasından ziyade, ipuçları veren, yeni bilgi ve beceriler için kapı aralayan ya da öğrencilerin ufkunu açma özelliği olan öğretim materyalleridir. Teknolojinin ilerlemesi hayatımızın her alanına olduğu gibi ders kitaplarına da etki yapmıştır. Basılı ders kitapları elektronik bir nitelik kazanarak e-kitaplara dönüştüğü görülmektedir. Ülkemizde de 2012 yılından beri uygulanmakta olan FATİH Projesi kapsamında sunulan e-içerikler Millî Eğitim Bakanlığı YEĞİTEK (Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü) tarafından oluşturulan EBA (Eğitim Bilişim Ağı) adlı portalde kullanıcılara sunulmaktadır. Bu e-içeriklerden bir tanesi de Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından onaylanan ders kitaplarının elektronik versiyonlarıdır. E-kitap adı verilen bu içerikler her geçen gün yaygınlaşmakla beraber e-kitapların da içerisine görsel, video, bulmaca, 3B modeller vb. leri eklenerek etkileşim düzeyi artırılmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı OGM (Ortaöğretim Genel Müdürlüğü) tarafından, ortaöğretim düzeyinde güncellenen öğretim programlarına uygun olarak yazılan ve okutulmaya başlanan ders kitapları öğretmenlerin görüş ve önerileri doğrultusunda ses, video, animasyon, video soru, eşleştirme, interaktif ölçme testi, kelime çemberi ve hafıza oyunu gibi 23 farklı etkileşimli uygulama ile zenginleştirilerek etkileşimli kitaplara dönüştürülmüştür Etkileşimli kitaplar çoklu ortam öğeleri ile zengin ve özgün bir nitelik kazanan, interaktif bir öğrenme ortamı sunarken, öğrencileri çalışma sürecinin merkezine çekerek daha etkin ve verimli öğrenmenin gerçekleşmesi amacıyla tasarlanmış olup bu kitaplar bilgisayar, tablet ve akıllı telefonlara indirilerek çevrimiçi ve çevrimdışı olarak öğretmen ve öğrencilerin kullanımına sunulmuştur. Hazırlanan etkileşimli kitaplar yıllık ders planları ile eş zamanlı olarak üniteler halinde yayınlanmaktadır. Alanyazın tarandığında etkileşimli kitaplarla ilgili çeşitli çalışmaların yapıldığı ancak coğrafya dersi öğretiminde etkileşimli e-kitaplarla ilgili herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu çalışmada OGM tarafından hazırlanan etkileşimli Coğrafya dersi etkileşimli e-kitapları ile ilgili öğretmen görüşlerinin belirlenmesi ve bu görüşlere göre oluşturulacak önerilerle alan yazındaki bu eksikliğin de kapatılmasına katkı sunmak hedeflenmektedir. Araştırma kapsamında veri toplamak için yarı yapılandırılmış bir görüşme formu geliştirilip 30 coğrafya öğretmenine uygulanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı betimsel desende gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada örnekleme yöntemlerinden "Seçkisiz Örnekleme" yöntemlerinden biri olan "Basit Seçkisiz Örnekleme" seçilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular coğrafya öğretmenlerinin etkileşimli e-kitaplarda yer alan özet bölümünün öğrencilere faydalı olduğunu, e-kitapta yer alan üç boyutlu tasarım ve animasyonların kaliteli ancak sayısının yetersiz olduğunu, boşluk doldurma, sürükle bırak etkinliklerin ve etkileşimli değerlendirme sorularının öğrencilerin motivasyonunu artırdıklarını, basılı kitapla e-kitap karşılaştırıldığında e-kitabın daha üstün özelliklere sahip olduklarını ve bu kitapların aşırı kullanımının öğrencilerde çeşitli sağlık problemlerine neden olabileceğini düşündükleri bulgularına ulaşılmıştır. Bu bulgular ışığında coğrafya dersi etkileşimli e-kitapların içeriği ve öğrenci kullanımı açısından geliştirilmesi gereken yönler olduğu sonuçlarına ulaşılmış ve bunun için çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: e-Kitap, Etkileşim, Coğrafya Eğitimi

Teacher Opinions on Interactive E-Books: A Sample of a Geography Lesson

Erkan Dündar [1, *] & Gülgün Alpan [2]

Abstract

In today's rapidly changing and developing world, individuals are not expected to acquire and memorize information from a single source, on the contrary, it is aimed to raise individuals who know the ways of accessing information, can use them, and who can create their own solution methods by using information on the problems they encounter. The use of teaching materials prepared in accordance with the principles of instructional technologies is vital for individuals to acquire these characteristics and for teachers to design effective and interactive learning environments. The common point emphasized in many studies is that the more sensory organs of the students are addressed, the more meaningful, permanent, and easy to remember and transfer the teaching activity. The field of study of Geography, which examines the interaction between human and natural environment, is very wide. The use of various materials is a necessity in the teaching of the Geography course, which has such a wide field of study. When it comes to teaching materials, the first thing that comes to mind is textbooks. Textbooks have a guiding feature for students to learn new information and access new information from their existing knowledge. A textbook is a teaching material that gives clues, opens the door for new knowledge and skills, or opens the horizons of students, rather than making students comprehend the whole scope of any course according to the level of the student. The advancement of technology has had an great impact on textbooks as well as in all areas of our lives. It is seen that printed textbooks have gained an electronic quality and turned into e-books. The e-contents offered within the scope of the FATİH Project, which has been implemented in our country since 2012, are presented to the users on the portal called EBA (Education Informatics Network) created by the Ministry of National Education YEĞİTEK (General Directorate of Innovation and Educational Technologies). One of these e-contents is the electronic versions of the textbooks approved by the Board of Education and Discipline. Although these contents, called e-books, are becoming more and more common day by day, the interaction levels of e-books is increased by adding visuals, videos, puzzles, 3D models, etc. Textbooks written and started to be taught by the Ministry of National Education OGM (General Directorate of Secondary Education) in accordance with the updated curricula at secondary education level such as audio, video, animation, video questions, matching, interactive measurement tests, word circles and memory games, in line with the opinions and suggestions of teachers. It has been enriched with 23 different interactive applications and turned into interactive books.

Keywords: e-Book, İnteractive, Geography Education

Sınıf Dışı Eğitim Uygulamaları Potansiyeli Kapsamında Samsun'a Bir Bakış

Pınar Tağrikulu [1, *] & Cevdet Yılmaz [2]
[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Ondokuz Mayıs Üniversitesi
[2] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü 19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
pinar.iskinn@gmail.com

Özet

Sınıf dışı eğitim, öğrenciler üzerinde ortaya çıkardığı olumlu etkiler sayesinde, dikkat çeken ve eğitim-öğretim süreçlerinde yer verilmeye çalışılan bir yaklaşımdır. Öğrencilerin mental sağlıklarından akademik başarılarına, sosyal ilişkilerinden kişisel gelişimlerine kadar pek çok alanda sınıf dışı eğitimin olumlu etkileri bulunmaktadır. Derslerin dört duvar dışına taşınması ile öğrenme sürecine yeni bir soluk gelmesi sağlanırken öğrenme süreci daha aktif bir hal almaktadır. Son yıllarda yapılandırmacı yaklaşımın sınıf içinde hâkim olması ve öğretimin, öğrenci öğretmen etkileşimine dayanması söz konusu olsa da sınıf içinde, sırada oturarak ders dinleyen öğrencinin dikkatinin bir süre sonra dağılabileceği bilinmektedir. Buna karşılık eğitimin dört duvarın dışına taşınması ile öğrenme sürecinin hareketlilik kazanması, öğrencilerin dikkatlerinin diri tutulmasıyla öğrenmenin olumlu etkilenmesi sağlanabilir. Sınıf dışı eğitim, her konu alanına uygun içerikler hazırlamaya imkân veren yapısı ile her yaş seviyesinden öğrenciye hitap etmektedir.

Bu çalışmada Samsun'un sınıf dışı eğitim uygulamaları alanları bakımından potansiyelini değerlendirmek ve uygun mekânlara örnekler vermek amaçlanmıştır. Bu çalışma Samsun'da sınıf dışı eğitime uygun alanların tespit edilmesi ve bu konuda bir fikir oluşturulması bakımından önem arz etmektedir. Eğitimde vurgulanan yaşama yakınlık ilkesi doğrultusunda derslerin sınıf dışı mekânlarda işlenmesinin kalıcı öğrenmeler sağlayabileceği bilinmektedir. Samsun ili ve Samsun şehri sınıf dışı eğitim ortamları bakımından oldukça zengin potansiyele sahiptir. Binlerce yıllık tarihsel geçmişi ve coğrafi çeşitliliğinin yanı sıra kozmopolit yapısının ortaya koyduğu kültürel çeşitlilikle Samsun sınıf dışı eğitim adına oldukça zengin bir yapıya sahiptir. Bu anlamda öğrencilere ilk elden deneyimler ile öğrenme fırsatları sunmak mümkün hale gelmektedir.

Samsun'da Tekkeköy Mağaraları, İkiztepe Höyüğü, Amisos Tepesi'ndeki Tümülüsler; Selçuklu ve Osmanlı dönemi eserlerinden Büyük Camii, Kurşunlu Camii, Saat Kulesi ve hanlar; Milli Mücadele bağlamında Bandırma Gemisi, Gazi Müzesi, Atatürk Heykeli ve Kurtuluş Yolu tarihe tanıklık eden sınıf dışı öğrenme alanlarına örnek olarak gösterilebilir. Bunların yanı sıra Şahinkaya Kanyonu, şelaleler, kaplıcalar, barajlar, batık minare, çivisiz camii gibi görülmeye değer alanlar, öğrencilerle sınıf dışı eğitim etkinlikleri yapılması adına oldukça önemli alanlardır. Samsun, çevre illerden ayrı olarak Karadeniz Bölgesinde tek devlet opera ve balesine sahip ildir. Bu yönü ile opera, bale, tiyatro ve müzikallere de sahne olmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin bu gibi etkinliklere katılma imkânları doğmaktadır. Oldukça zengin bir ekosistemi oluşturan Nebiyan Dağı, Çakırlar Korusu ve Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti görülmeye değer alanlar olmakla birlikte hem Fen Bilimleri hem de Sosyal Bilimler derslerinin işlenebilmesi için oldukça önemli destinasyonlardır.

Samsun gerek turizm potansiyeli gerekse tarihe tanıklık eden yönleri ile sınıf dışında kısa mesafeler içinde ders işlemeye son derece müsait alanlara sahiptir. Bu anlamda Samsun'da yer alan sınıf dışı eğitim yapılabilecek alanların dikkatli bir şekilde incelenmesi ve işlenecek derse uygun bir süreç tasarımı yapılması önerilmektedir. Böylece eğitim öğretimden alınacak verimin daha yüksek seviyelere taşınması, sınıf içindeki etkileşimin olumlu yönde ilerlemesi, akademik başarının yükselmesi gibi olumlu etkilerin ortaya çıkması mümkün olabilecektir. Yalnızca Samsun'da değil ülkemizdeki tüm illerin sınıf dışı eğitime uygun mekânlar bağlamında incelenmesi sağlanarak, bu alanlar öğretilecek konu içeriğine uygun olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Samsun, Sınıf Dışı Eğitim, Sınıf Dışı Eğitim Uygulama Alanları

A Look at Samsun in the Scope of Outdoor Education Applications Potential

Pınar Tağrikulu [1, *] & Cevdet Yılmaz [2]

Abstract

Outdoor education, thanks to the positive effects it has on students, is an approach that attracts attention and is tried to be included in the education-teaching processes. Outdoor education has positive effects in many areas, from students' mental health to their academic success, from their social relationships to their personal development. By moving the lessons outside the classroom, a new breath is provided to the learning process, while the learning process becomes more active. Although the constructivist approach has dominated the classroom in recent years and the teaching is based on student-teacher interaction, it is known that the attention of the student who sits in the classroom and listens to the lesson can be distracted after a while. On the other hand, by moving the education outside the classroom, the learning process can gain mobility and the learning can be positively affected by keeping the attention of the students alive. Outdoor education appeals to students of all ages with its structure that allows to prepare content suitable for every subject area.

In this study, it is aimed to evaluate the potential of Samsun in terms of outdoor education applications and to give examples of suitable places. This study is important in terms of determining suitable areas for outdoor education in Samsun and forming an opinion on this issue. In line with the principle of proximity to life, which is emphasized in education, it is known that teaching lessons outside the classroom can provide permanent learning. The province of Samsun and the city of Samsun have a very rich potential in terms of outdoor education environments. With its thousands of years of historical background and geographical diversity, as well as the cultural diversity revealed by its cosmopolitan structure, Samsun has a very rich structure for outdoor education. In this sense, it becomes possible to offer students learning opportunities with first-hand experiences.

Tekkeköy Caves, İkiztepe Mound, Tumulus on Amisos Hill in Samsun; Great Mosque, Kurşunlu Mosque, Clock Tower and inns; In the context of the National Struggle, Bandırma Ship, Gazi Museum, Atatürk Statue and Independence Road can be given as examples outdoor learning areas that have witnessed history. In addition to these, areas worth seeing such as Şahinkaya Canyon, waterfalls, hot springs, dams, sunken minarets, and a Çivisiz Mosque are very important areas for outdoor education activities with students. Apart from the surrounding provinces, Samsun is the only province in the Black Sea Region with a state opera and ballet. With this aspect, it is also the stage for opera, ballet, theater and musicals. Therefore, students have the opportunity to participate in such activities. Nebiyan Mountain, Çakırlar Grove and Kızılırmak Delta Bird Sanctuary, which form a very rich ecosystem, are places worth seeing, and are very important destinations for both Science and Social Sciences courses.

Samsun, with its tourism potential and aspects that witness history, has areas that are extremely suitable for teaching in short distances outside the classroom. In this sense, it is recommended to carefully examine the areas where outdoor education can be done in Samsun and to design a process suitable for the course to be taught. Thus, it will be possible to have positive effects such as increasing the efficiency of education to higher levels, improving the interaction in the classroom, and increasing academic success. By ensuring that not only Samsun but all provinces in our country are examined in the context of places suitable for outdoor education, these areas can be used in accordance with the content of the subject to be taught.

Keywords: Samsun, Outdoor Education, Outdoor Education Application Areas

Coğrafya ’da Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Eleştirel Bir Bakış

Hasan Çukur [1, *] & Hediye Arzu Gökce Gündüzoğlu [1]
[1] Coğrafya Öğretmenliği Dokuz Eylül Üniversitesi
hasan.cukur@deu.edu.tr

Özet

Bilindiği gibi Eğitim Fakülteleri, son sınıf öğrencilerinin tümü Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerine katılmaktadırlar. Bu çalışmada, Coğrafya Eğitimi Anabilim dalları son sınıf öğrencilerinin Öğretmenlik uygulaması derslerindeki performansları, akademisyenlerin gözlemleri, değerlendirmeleri ve buna karşılık öğrenci dönütlerini değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Eğitim fakültelerindeki bütün programlarda Meslek Bilgisi derslerinde (Coğrafya Öğretimi, Öğretim Yöntem ve Teknikleri, Materyal Tasarımı vb.) öğretmen adayı öğrencilere mesleklerini icra ederken ihtiyaç duyacakları bütün bilgi, yöntem ve teknikler verilmeye çalışılmaktadır. Durum böyle olmakla birlikte, sanki bu dersler hiç yokmuş gibi, bilgi aktarımı hiç gerçekleşmemiş gibi bazı durumlar ile karşı karşıya kalınmaktadır. Bu durumun nasıl ortaya çıktığı, eksikliklerin neler olduğu ve bu olumsuzluğun nasıl önüne geçilebileceğine dair örnekler verilmeye çalışılacaktır. Yani kısaca öğretmenlik bilgi, beceri, yöntem ve teknikleri ders olarak veriliyor olmasına rağmen, nasıl oluyor da konuyla ilgili eksikliklerle Öğretmenlik Uygulaması dersinde tekrar karşı karşıya kalıyoruz? Bu sorunun cevabı aranmaya çalışılmaktadır. Belli örneklerle bu sorun ortaya konmaya çalışılacaktır. Öğretmenlik Uygulaması Dersi, Okul Deneyimi Dersinden sonra yani bahar döneminde olan bir ders. Dersler Mart Nisan gibi işlenmeye başlanmaktadır. Örneğin bu dönemde lise müfredatında nem ve yağış konusu işlenmektedir. Mevsimsel olarak tam da yağış geçişlerinin yaşandığı, havanın bir kapanıp bir açıldığı, bulutlu, serin zaman zaman sıcak hava olaylarının yaşandığı bir dönem. Yani derste işlenen konunun bire bir dışarıda yaşandığı anlar. Öğretmen adayı ders anlatmak için hazırlıklar yapıyor, akıllı tahtayı aktif hale getiriyor, Milli Eğitim Bakanlığının hazırladığı hazır ders veri tabanından, konu ile ilgili sunuyu açıp, öğrenciye hazırlık soruları bağlamında sorular sormaya başlıyor. Nem/mutlak nem nedir? Bağıl/nispi nem nedir? Çocuklardan genellikle cevap gelmiyor. Katılım olmayınca öğretmen adayı kendi sorusunu kendi yanıtlıyor.

Konu ilerleyince bu sefer hangi şartlarda yağış olur? diye bir soru soruyor. Cevap gelmeyince dersi kendisi işlemeye, cevaplamaya devam etmekte. Ders sonrasında performans değerlendirilmesi sırasında, yeterince katılım olmadığı ve ilgisizlikten yakınmalara şahit olunmakta. Oysa öğretmen adayı, öğrencilerin dikkatini dışarı doğru yöneltip, bugün hava nasıl? Ne hissediyorsunuz? Ne oldu da hava bulutlandı? Hava bugün niçin yağışlı gibi basit sorularla başlasaydı, öğrenciler de derse katılmak için hevesli olacak, basit yanıtlar gelecek, bu yanıtların eksik kısımları tamamlanarak öğrencilerle birlikte ders işlenebilecekti.

Bu çalışmanın amacı, Öğretmenlik Uygulaması dersinde aksayan kısımları çarpıcı şekilde örneklerle ortaya koyarak; öğretmen adaylarının ve bu dersleri veren akademisyenlerin dikkatini çekerek; aksayan kısımlar ile ilgili çözüm yolları bulunması konusunda katkı vermek, öğrenciler tarafından Coğrafyanın sevilen, yaşamda karşılığı olan bir ders olarak benimsenmesini sağlamak olarak belirtilebilir.

Çalışmanın veri-yöntem kısmını ise Coğrafya derslerindeki son sınıf öğrencilerinin Öğretmenlik Uygulaması derslerindeki etkinlikler sırasındaki gözlemler, rehber öğretmen ve akademisyen görüşlerinin derlenmesine dayanmaktadır.

Öğretmenlik Uygulaması ve/veya Meslek Bilgisi derslerindeki hedeflere tam olarak ulaşılamamasından dolayı istenmeyen sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Bunlar öğrenci tarafında, ders ve/veya konu ile ilgili hoşnutsuzluk, ilgisizlik, gerekli görmeme, önemsememek gibi negatif sonuçlar gözlenirken; Öğretmen adaylarında ise, sınıftaki öğrencilerin yeterince derse katılmaması, ilgi göstermemesi, soru sormaması, sorulara cevap vermek için isteksiz olması, özetle öğrencilerin derse ilgisiz olduğu gibi yakınmalar gibi sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada mümkün olduğunca bu olumsuzlukları azaltacak çözüm yolları hakkında öneriler verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Yöntemleri, Hazırlık Ve Değerlendirme Soruları, Coğrafya

Teaching Practice Courses in Geography A Critical Evaluation

Hasan Çukur [1, *] & Hediye Arzu Gökce Gündüzoğlu [1]

Abstract

As it is known, all final year students in Education Faculties attend School Experience and Teaching Practice courses. In this study, it was tried to evaluate the performances of the senior students in the Department of Geography Education in Teaching Practice courses, the observations and evaluations of the academicians, and the feedback from the students.

In all programs in education faculties, it is tried to give all the information, methods and techniques that they will need while practicing their profession to prospective teacher students in the Teaching Practice courses. Although this is the case, some situations are encountered as if these lessons did not exist at all, as if the transfer of knowledge never took place. It will be tried to give examples of how this situation emerged, what the deficiencies are and how this negativity can be prevented. In short, although teaching knowledge, skills, methods and techniques are taught as a course, how come we are faced with deficiencies in the Teaching Practice course again? An attempt is made to find the answer to this question. This problem will be tried to be demonstrated with certain examples. The weather is cloudy and sunny, cloudy, cool and sometimes hot weather conditions events are experienced. In other words, the moments when the subject covered in the lesson is experienced one-on-one. The teacher candidate makes preparations for lecturing, activates the smart board, opens the presentation on the subject and starts asking questions to the student in the context of preparation questions. What is humidity/absolute humidity? What is relative humidity? Unfortunately, the students often do not respond. In the absence of participation, the teacher candidate answers his own question.

When the subject progresses, under what conditions will it rain? she asks a question. When there is no answer, he continues to teach and answer the lesson himself. During the performance evaluation after the lesson, it is witnessed that there is not enough participation and indifference. However, teacher candidate directed the students' attention outward and asked how is the weather today? What do you feel? What happened when it was cloudy? If the weather had started with simple questions such as why it is raining today, students would also be eager to attend the lesson, simple answers would come, and the lesson could be taught together with the students by completing the missing parts of these answers.

The aim of this study is to reveal the failing parts of the Teaching Practice course with striking examples; by drawing the attention of teacher candidates and academicians who teach these courses; Contributing to finding solutions for the failing parts can be stated as ensuring that Geography is adopted by the students as a loved and rewarding course in life.

The data-method part of the study is based on the observations of senior students in Geography courses during the activities in Teaching Practice courses, and the opinions of guidance teachers and academicians.

Undesirable results occur because the objectives in Teaching Practice and/or Vocational Knowledge courses are not fully achieved. While these negative results are observed on the student's side such as dissatisfaction with the lesson and/or the subject, indifference, not seeing it necessary, and ignoring it; In teacher candidates, results such as the students in the class not attending the lesson enough, not showing interest, not asking questions, being reluctant to answer the questions, in short, the students are not interested in the lesson. In this study, it will be tried to give suggestions about solutions that will reduce these negativities as much as possible.

Keywords: Teaching Methods, Preparation And Evaluation Questions, Geography

Arazi Çalışmalarının Coğrafya Öğretimindeki Önemi

Hediye Arzu Gökce Gündüzoğlu [1] & Hasan Çukur [1,*]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Dokuz Eylül Üniversitesi
hasan.cukur@deu.edu.tr

Özet

Bilindiği gibi Coğrafya, doğa bilimleri, yerbilimleri içerisinde yer alan en eski bilim dallarından birisidir. Bu bilim dalı insan ve insan faaliyetlerini incelerken ise bir sosyal bilimdir. Ülkemizde daha çok bu yanıyla öne çıktığından ve/veya algılandığından sosyal bilimler içerisinde değerlendirilmesi daha çok kabul görmektedir. Böyle olunca da bu alanda öğrenim görmek isteyen aday öğrenciler de üniversite sınavlarında sosyal/sözel puanlarla ilgili programlara yerleşmektedirler. Bu anlayış ve öğrenci seçimi özellikle fiziki coğrafya konularında ve arazi çalışmalarında bazı sorunların yaşanmasına ya da sorunların fark edilmesine neden olmaktadır.

Derslerde teorik anlatımlarda gayet başarılı olarak nitelenen öğrencilerin arazi ve/veya uygulama çalışmalarında o denli başarılı olmadıkları gözlenmektedir. Ya da konuyu teorik olarak çok güzel tarif eden bir öğrenciye bu anlattığın konuyu arazide somutlaştırır mısın? Bize bunu gösterir misin? diye soru yöneltildiğinde hiç de başarılı cevaplar alınmadığına çok kez şahit olunmuştur. Bu bize bilgi transferinin yapıldığını ama uygulama kısmında eksikliklerin/aksaklıkların olduğuna işaret etmektedir. Örneğin öğrenciye Akdeniz ikliminin yaşandığı biryerde nasıl bir doğal bitki örtüsü vardır açıklar mısın? sorusu yöneltildiğinde gayet açıklayıcı bilgiler verilirken; uygulama çalışmaları için arazi de soru yinelendiğinde, öğrenci tarafından maki de olur, garig de olur, frigana da olur gibi genel bilgiler verilmekte. Pekiyi şu gördüğümüz topluluk ve/veya tür nedir? Diye sorulduğunda ise cevap alınamamakta. Arazide öğrenciler ibreli/iğne yapraklı gördüğü her ağaç için çam ağacı cevabını vermektedir. Önündeki sıfatlar (kızıl, kara, fıstık, sahil çamı gibi) bir tarafa göknar ve/veya ladin için de, çam cevabı çok baskın bir cevap olarak karşımıza çıkmaktadır. Benzer durum kayaç/mineral örnekleri için de geçerlidir. Başkalaşım/metamorfik kayaçların her birine şist cevabı verilmektedir. Ama bu kayaçların önündeki niteleyici bilgiler (killi..., kuvarsit …, mika … şist gibi) çoğu zaman eksik ifade edilmektedir.

Buradan hareketle lisans öğrencilerine Coğrafya Öğretimi sınasında, teorik olarak bilgi aktarımı yapılmakta ama uygulama çalışmaları ile bunlar desteklenmediğinden, arazi çalışmaları beklendiği kadar başarılı geçmemektedir. Yani teorisi var; ama pratiği uygulaması yok. Uygulaması olmayan arazi çalışmaları ile örtüşmeyen, somutlaşmayan bilgilerin; kalıcılığı ve uygulanabilirliği de sınırlı olmaktadır.

Bu çalışma ile teorik olarak işlenen konular ile arazi çalışmaları sırasında hangi genel eksikliklerin meydana çıktığına dair, arazi çalışmalarından örnekler verilecektir. Böylece bu eksikliklerin neler olduğu ve bunların nasıl önlenebileceği ve/veya telafi edileceği tartışılabilecektir.

Bu çalışmanın amacı Coğrafya (özellikle fiziki Coğrafya) konularında arazi çalışmalarının önemine dikkat çekmek, Coğrafya öğretiminde arazi çalışmalarının yerini bir kez daha pekiştirmek hedeflenmektedir.

Konuyu ortaya koyarken/incelerken belli örnek konuların teorik olarak nasıl verildiği pratikte/uygulamada ise nelerin eksik kaldığı ve bu eksikliğin nasıl sonuçları olabileceğine dikkat çekilecektir.

Çalışmanın sonuçları ve bu sonuçlara dayanan çözüm önerileri ise çalışmanın sonunda paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arazi Çalışmaları, Coğrafya Öğretim Yöntemleri, Coğrafya

Importance of Field Studies in Geography Teaching

Hediye Arzu Gökce Gündüzoğlu [1] & Hasan Çukur [1, *]

Abstract

As it is known, Geography is one of the oldest disciplines in natural sciences and earth sciences. While this branch of science studies human and human activities, it is a social science. Since it is more prominent and/or perceived with this aspect in our country, it is more accepted to be evaluated in social sciences. As such, prospective students who want to study in this field are also placed in programs related to social/verbal scores in university exams. This understanding and the choice of students cause some problems to be experienced or noticed, especially in physical geography subjects and field studies.

It is observed that the students who are described as very successful in the theoretical explanations in the courses are not so successful in the field and/or application studies. Or, would you concretize this subject in the field to a student who describes the subject very well theoretically? Can you show us this? When the question was asked, it was witnessed many times that no successful answers were received. This indicates to us that information transfer has been made, but there are deficiencies/deficiencies in the application part. For example, can you explain to the student what kind of natural vegetation there is in a place where the Mediterranean climate is experienced? When the question is asked, very explanatory information is given; When the question is repeated in the field for practice studies, general information is given by the student, such as maquis, garrique/phrygana. So what is this community and/or species that we see? When asked, there is no answer. The same situation is true for rock/mineral samples.

From this point of view, theoretical knowledge is transferred to undergraduate students in the Geography Teaching test, but since these are not supported by practical studies, field studies are not as successful as expected. So he has a theory; but it has no practical application. Information that does not overlap with field studies that have no application, and that does not materialize; its permanence and applicability are also limited.

In this study, examples from field studies will be given about the subjects covered theoretically and which general deficiencies occur during field studies. Thus, it will be possible to discuss what these deficiencies are and how they can be prevented and/or compensated.

The aim of this study is to draw attention to the importance of field studies in geography (especially physical geography) subjects and to reinforce the place of field studies in geography teaching once again.

While presenting/examining the subject, attention will be drawn to how certain sample subjects are given theoretically, what is lacking in practice/practice and what consequences this deficiency may have.

The results of the study and solution suggestions based on these results will be shared at the end of the study.

Keywords: Field Studies, Geography Teaching Methods, Geography

Coğrafya Öğretmenlerinin Liselerdeki Coğrafya Eğitimi Hakkındaki Görüşleri

Ramazan Yıldırım

Coğrafya Öğretmeni Kutso Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
rmznyldrm@gmail.com

Özet

Bu araştırmada, coğrafya öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda Türkiye'deki coğrafya eğitiminin sorunları ve bu sorunların çözümü için yapılması gerekenler belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada olgubilim yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, coğrafya öğretmenlerinden çevrimiçi olarak toplanmıştır. Araştırmada öğretmenlere "Liselerdeki coğrafya eğitiminin sorunları nelerdir ve bu sorunların çözümü için hangi düzenlemeler yapılmalıdır" sorusu yöneltilmiştir. Araştırmaya görüşleriyle katkı sunan 46 coğrafya öğretmeninden elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir.

Araştırmanın sonucunda, 9. ve 10. sınıf konu ve kazanımlarının zor ve yoğun olması, haftalık 2 saatlik coğrafya dersinin yetersiz olması, 11. ve 12. sınıflardaki coğrafya derslerinin sosyal bilimler liseleri dışındaki liselerde seçmeli ders olarak okutulması, üniversite giriş sınavında coğrafya dersinden sorulan soru sayısının yetersiz olması liselerdeki coğrafya eğitimindeki en büyük sorunlar olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca ders kitaplarındaki istatistiki bilgilerin güncel olmaması, öğretmenlerin coğrafi bilgi sistemleri (CBS) konusunda yetersiz olması, konu yetiştirme ve sınav odaklı eğitim nedeniyle arazi çalışmaları ve gezilere zaman ayrılamaması, doğal afetler ve iklim değişiklikleri gibi güncel ve önemli konuların 11. ve 12. sınıf müfredatında yer alması ve bu sınıflarda coğrafya dersinin seçmeli olması nedeniyle birçok öğrencinin bu konuları almadan liseden mezun olması, kaynak kitaplara erişimde sorunlar yaşanması, coğrafya ile ilişkili seçmeli ders sayısının az olması ve ortaokuldaki sosyal bilgiler dersi içerisindeki coğrafya konularının yetersiz olması diğer sorunlar olarak ortaya çıkmıştır.

Coğrafya ders saati sayısının artırılması, tüm okul türlerinin 11. ve 12. sınıflarında coğrafya dersinin zorunlu olarak okutulması, liselere Türkiye coğrafya dersi adıyla yeni bir ders konulması ve zorunlu olarak okutulması, turizm ağırlıklı eğitim veren meslek liselerinin ders çizelgelerinde turizm coğrafyası dersine yer verilmesi, coğrafya ile ilişkili seçmeli derslerin (doğal afetler, küresel ısınma, iklim değişiklikleri, çevre sorunları, tarım uygulamaları, enerji kaynakları, harita uygulamaları, ülkeler coğrafyası, Ortadoğu coğrafyası vb.) lise ders çizelgelerine eklenmesi, coğrafya dersinin ortaokullarda ayrı bir ders olarak okutulması, coğrafya dersinin sayısal ya da eşit ağırlık alanı dersi olarak kabul edilmesi, üniversite giriş sınavlarındaki coğrafya soru sayısının artırılması, okullarda coğrafya laboratuvarlarının açılması, arazi çalışmaları ve geziler için daha çok imkân sağlanması, derslerde günlük yaşam ile ilişkilendirmelerin sıklıkla yapılması, okul türlerine göre farklı coğrafya müfredatlarının hazırlanması, 11.sınıflarda işlenen biyo-çeşitlilik, madde döngüsü gibi fen bilimlerine daha yakın olan konuların müfredattan çıkarılması, müfredat uygulamalarında birlikteliğin sağlanması için öğretmen kılavuz kitaplarının çıkarılması, EBA içeriklerinin çeşitlendirilmesi ve etkileşimli hale getirilmesi, öğretmenlerin CBS kullanımı konusunda hizmet içi eğitimlere alınmaları, öğretmenlerin akademik olarak gelişimleri için lisansüstü eğitime yönlendirilmeleri öğretmenler tarafından sorunların çözümü için sunulan öneriler olmuştur.

Araştırma, coğrafya öğretmenlerinin liselerdeki coğrafya eğitiminin temel sorunları ile ilgili genel olarak görüş birliği içerisinde olduklarını göstermiştir. Daha kaliteli bir coğrafya eğitimi için öğretim programlarının planlayıcısı olan kurumlar, alandaki uygulayıcılar olan öğretmenlerin görüşlerini dikkate almalı ve onlarla sorunların çözümünde iş birliği içerisinde çalışmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Ortaöğretim Coğrafya Dersi, Coğrafya Öğretmeni, Sorunlar.

Opinions of Geography Teachers on Geography Education in High Schools

Ramazan Yıldırım

Abstract

In this study, it was tried to determine the problems of geography education in Turkey and what needs to be done to solve these problems in line with the opinions of geography teachers. The phenomenological method was used in the study. The data of the research were collected online from geography teachers. In the research, the question "What are the problems of geography education in high schools and what arrangements should be made to solve these problems" was asked to the teachers. The data obtained from 46 geography teachers who contributed to the research with their opinions were analyzed by content analysis. As a result of the research, the problems of geography education in Turkey emerged as follows: 9th and 10th grade subjects and gains are difficult and intense, insufficient 2 hours of geography lesson per week, geography courses in 11th and 12th grades are taught as elective courses in many high schools, insufficient number of questions asked from the geography course in the university entrance exam, the statistical information in the textbooks is not up-to-date, teachers' inadequacy in geographic information systems (GIS), inability to spare time for field studies and excursions due to exam-oriented education, inclusion of current and important topics such as natural disasters and climate changes in the 11th and 12th grade curriculum problems in accessing source books, less number of geography-related elective courses, inadequate geography subjects in the social studies course in secondary school. The suggestions offered by geography teachers for solving problems are as follows: Increasing the number of geography lesson hours, compulsory teaching of geography in 11th and 12th grades of all school types, putting a new course called Turkey geography course in high schools and making it compulsory, inclusion of tourism geography course in the course schedules of vocational high schools that provide tourism-oriented education, adding geography-related elective courses (natural disasters, global warming, climate changes, environmental problems, agricultural practices, energy resources, map applications, geography of countries, geography of the Middle East, etc.) to high school course schedules, geography course must taught as a separate course in secondary schools, accepting the geography course as a numerical or equal weight field course, increasing the number of geography questions in university entrance exams, opening geography laboratories in schools, providing more opportunities for fieldwork and excursions, making frequent associations with daily life in lessons, preparation of different geography curricula according to school types, removing subjects, such as biodiversity and the substance cycle, which are taught in 11th grades, from the curriculum, publishing teacher guidebooks to ensure unity in curriculum practices, in-service training of teachers on the use of GIS, directing teachers to postgraduate education for their academic development.

The research showed that geography teachers generally agreed on the basic problems of geography education in high schools. Institutions that plan curriculums for a better quality geography education should take into account the opinions of teachers, who are practitioners in the field, and work in cooperation with them in solving problems.

Keywords: Geography Education, Secondary Education Geography Lesson, Geography Teacher, Problems.

İnsan – Mekân Etkileşimi ile Türkiye'deki Doğal Afetler İlişkisinin Öğretmen Adayları Tarafından Değerlendirilmesi

Ali Meydan [1, *] & Akif Akkuş [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
[2] Sınıf Öğretmenliği Hasan Kalyoncu Üniversitesi
alimeydan01@gmail.com

Özet

İnsanoğlu da yaşadığı mekâna uyum sağladığı oranda rahat yaşar ve hem mekânın imkanlarından faydalanır hem de olabilecek problemlere önlem almış olur. Doğal afet olarak tanımladığımız problemlerin pek çoğu insanın mekânı, özelliklerine uygun kullanmamasından ve mekâna uyum sağlayamamasından kaynaklanır. 2021 yılında yaşanan yangın, sel, kuraklık, müsilaj başta olmak üzere pek çok çevre probleminin temelinde doğaya uyumdaki ve arazi kullanımındaki problemler vardır. Sel örneğini ele alalım. Genel bir kural olarak yeryüzüne düşen yağmurun üçte biri yeraltına sızar, üçte biri buharlaşır, üçte biri de yüzeysel akışa geçer. Ancak insan etkinliklerinin ya da etkilerinin hiç olmadığı dönemleri bile düşünsek, özellikle her adımda topografyasının değiştiği Anadolu gibi bir yerde bu kural çok da geçerli değildir. Eğim, anakaya, orman örtüsü, otsu formasyon, toprak özellikleri, mevsim gibi sayısız özellik yeryüzüne düşen yağışın ne kadarının yüzeysel akışa geçeceğini ve çevreye olan etkilerini değiştirecektir. Zaman zaman ortaya çıkan ve günümüzde her başımıza geldiğinde iklim değişikliğine yorduğumuz uç hava olayları da eklenince sel ve taşkın gibi çevreye zarar veren olayların ortaya çıkması kaçınılmaz olmaktadır. Doğal bir sürece insan etkinliklerini, insanın doğayı tahribini de eklersek, arazi kullanımından haberi bile olmadan rastgele yol yapımı, tarım arazileri, yerleşim yerleri açma gibi pek çok faaliyetin yeryüzüne düşen yağışın yüzeysel akışa geçme oranını değiştirerek çevre tahribatına sebebiyet verme etkisinin çok daha yüksek düzeyde olmasını ortaya çıkarmaktadır. Eğimin çok az, havzanın çok küçük olduğu bir alanda bile selin etkisinin çok olmasının sebebi neredeyse her yerin asfalt ve beton olmasından dolayı neredeyse suyun yeraltına sızmasının tamamen ortadan kaldırılmış olması ve düşen bütün yağışın yüzeysel akışa geçmesidir. Havzanın geniş olduğu alanlarda, mesela Rize, Giresun, Antalya gibi yerlerde ise önce şehirleşme, ardından ormanların tarım alanlarına dönüştürülmesi, otlatma ile bitki örtüsünün ortadan kaldırılması, yol, maden sahası, turizm etkinliklerine açma gibi faaliyetlerle arazinin doğal yapısının bozulmasından dolayı yüzeysel akışa geçen su miktarı bir müddet sonra felaketlere neden olmaktadır. Bu süreci farklı sebep-sonuç ilişkileri ile kuraklık, yangın, müsilaj ve daha pek çok çevre problemiyle de ilişkili düşünmek mümkündür. Bu bağlamda araştırmanın amacı insan-mekân etkileşimi ile Türkiye'deki doğal afetler ilişkisinin öğretmen adayları tarafından değerlendirilmesidir. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Fenomenolojide, belirli bir fenomeni deneyimleyen bireylerin deneyimlerinin temellerini tanımlamak ve anlamak amaçlanır. Araştırmanın çalışma grubunu Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi 4. Sınıfta öğrenim görmekte olan 25 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama tekniği olarak görüşmelerden yararlanılmış ve açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Elde edilen kod ve temalar her bir yazar tarafından ayrı ayrı gözden geçirilmiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının insan-mekan etkileşimi ile doğal-afet ilişkisini kurmakta zorlanmadıkları ve doğal afetlerin ortaya çıkmasında etkili olan arazi kullanımı problemlerinin farkında oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Doğal Afetler, İnsan - Mekan Etkileşimi, Değerlendirme

The Evaluation of the Relationship of Human- Place Interaction and Natural Disasters in Turkey by Teacher Candidates

Ali Meydan [1, *] & Akif Akkuş [2]

Abstract

Human beings live comfortably to the extent that they adapt to the place they live in, and both benefit from the possibilities of the place and take precautions against possible problems. Many of the problems that we define as natural disasters are caused by people not using the space in accordance with its characteristics and not being able to adapt to the space. Many environmental problems, especially fire, flood, drought and mucilage in 2021, are based on problems in adaptation to nature and land use. Let's take the flood example. As a general rule, one-third of the rain that falls on the earth seeps into the ground, one-third evaporates, and one-third goes into surface runoff. However, even if we consider the periods when there was no human activity or influence, this rule is not very valid, especially in a place like Anatolia, where the topography changes at every step. Numerous features such as slope, bedrock, forest cover, herbaceous formation, soil characteristics, and season will change how much of the precipitation that falls on the earth will pass to the surface flow and its effects on the environment. When extreme weather events that occur from time to time and which we attribute to climate change every time we experience it today, it is inevitable that events that harm the environment such as floods and overflows will occur. If we add human activities and the destruction of nature by humans to a natural process, it turns out that many activities such as random road construction, agricultural lands and settlements, without even knowing about land use, have a much higher effect on causing environmental destruction by changing the rate of precipitation falling on the earth to surface flow takes out. The reason why the effect of the flood is very high even in an area where the slope is very small and the basin is very small is that almost everywhere is asphalt and concrete, the penetration of water into the ground is almost completely eliminated and all the falling precipitation passes into the surface flow. In areas where the basin is large, such as Rize, Giresun, Antalya, the amount of water that passes into the surface flow due to the deterioration of the natural structure of the land with activities such as first urbanization, then conversion of forests to agricultural areas, removal of vegetation by grazing, roads, mining areas, opening to tourism activities. It causes disasters after a while. It is possible to think of this process as related to different cause-effect relationships, drought, fire, mucilage and many other environmental problems. In this context, the aim of the research is to evaluate the relationship between human-space interaction and natural disasters in Turkey by teacher candidates. In this study, phenomenology, one of the qualitative research methods, was used. In phenomenology, it is aimed to describe and understand the bases of the experiences of individuals who experience a particular phenomenon. The study group of the research consists of 25 teacher candidates studying at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Social Studies Education, 4th grade. Interviews were used as a data collection technique in the research and a semi-structured interview form consisting of open-ended questions was used. The obtained data were analyzed by descriptive analysis method. The resulting codes and themes were reviewed by each author separately. In the study, it was concluded that pre-service teachers did not have difficulty in establishing the relationship between human-space interaction and natural-disaster and they were aware of the land use problems that are effective in the occurrence of natural disasters.

Keywords: Natural Disaster, Human- Place Interaction, Evaluation

Türkiye'de Jeopark Eğitimi Açısından Coğrafya Öğretim Programının İncelenmesi

Ersoy Türk [1,*] & Gülpınar Akbulut Özpay [1]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
sivasli-ersoy-58@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın konusu Türkiye'de jeopark eğitimi açısından coğrafya öğretim programlarının incelenmesidir. 21. yüzyılın yeni eğilimi olarak kabul gören jeoparklar, doğal ve kültürel kaynakların korunmasını içeren bir coğrafik alanda nadir, estetik, bilimsel ve ekonomik değer oluşturan jeolojik ve jeomorfolojik mirasın topluca bulunduğu doğal alanlar olarak tanımlanır. 2021 yılı itibariyle dünyada 169 jeopark alanı bulunmakta ve bunun 88'i Avrupa ülkelerinde yer almaktadır. Jeoparklar, jeolojik ve jeomorfolojik mirasın korunmasını, korunurken ekonomik bir kaynak oluşturmasını ve bu mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasını amaçlamaktadır. Bu nedenle jeoparklarda eğitim faaliyetleri önem arz etmektedir. Jeoeğitim jeoparklarda yerkürenin oluşumunu doğru anlamaları ve bu oluşumlar üzerinde gelişen kültür coğrafyasının unsurlarını insanların fark etmeleri için farklı öğretim kademelerine uygun düzenlenen eğitim programları olarak tanımlanmıştır. Her jeopark kendi coğrafi özelliklerine uygun jeoeğitim programları düzenlemişler, aynı zamanda geçmiş doğa koruma programları ve süreçlerini de dikkate alınarak jeopark alanlarında uygulamalı eğitim programları oluşturmuşlar ve jeopark alanlarına sahip Almanya, Norveç ve Portekiz gibi ülkelerde okul müfredat programlarında jeopark eğitimine yer vermişlerdir. Bu eğitimler bu ülkelerde doğrudan jeopark okul iş birliği içerinde verilmektedir. Ayrıca okullarda fosilleşmiş hayvan modelleri, eski ortam, jeolojik haritalar gibi öğretici materyalleri kullanılmaktadır.

Türkiye'de ise jeopark kavramı hem yasal mevzuatta yer almamakta hem de jeopark eğitimi ile ilgili doğrudan eğitsel bir yaklaşım bulunmamaktadır. Ancak coğrafya, sosyal bilgiler ve fen bilimleri eğitimi gibi farklı öğretim programları içerisinde jeoparklar ile ilişkili kavramlar mevcuttur. Bu bağlamda araştırmanın temel amacı Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca onaylanmış 2018 Coğrafya öğretim programında jeopark eğitimini kavramsal açıdan programdaki ağırlığını saptayıp ileriye dönük öneriler geliştirmektir. Türkiye'de alanyazın incelemesinde jeopark eğitimine yönelik az sayıda çalışma vardır. Bu bağlamda çalışmanın gelecekte yapılacak jeopark eğitimine yönelik araştırmalara kaynak oluşturması hedeflenmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup doküman incelemesi yapılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Genel bir çerçevede oluşturulan kodlama ile içerik analizi yapılmıştır. Yani, veriler analiz edilmeden önce genel bir kavramsal yapı oluşturulmuş ancak kodlama esnasında da yeni kodlar ortaya çıkarılarak listeye dâhil edilmiştir. Coğrafya her sınıf düzeyi için jeopark eğitimi ile ilişkilendirilerek tema, kategori, kavram kodlarına göre taranmış ve özetlenmiştir. Terimleri dijitalleştirmek ve görselleştirmek için Microsoft Excel ve MAXQDA 20 Analytic Pro paketi kullanılmıştır. Veriler yüzde ve frekanslarla yorumlanarak tablo ve grafiklerle sunulmuştur.

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda jeopark ve jeopark eğitimi coğrafya öğretim programlarında doğrudan kavram olarak bulunmamaktadır. Ayrıca jeopark eğitimiyle ilgili dolaylı yönden ilişki kurulabilecek ünite, öğrenme alanı, konu alanı, etkinlik ve kazanımlar yetersiz kalmıştır. Coğrafya öğretim programında yer alan 130 kazanımın 24'ü jeopark eğitimi ile ilgili terimler olduğu bulunmuştur. Buna göre jeopark eğitimi ile olabilecek kazanımlar, toplam kazanımın %18,46'sını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Jeopark, Jeo-eğitim, Öğretim Programı

Investıgatıon Of Geography Currıculum In Terms Of Geopark Educatıon In Turkey

Ersoy Türk [1, *] & Gülpınar Akbulut Özpay [1]

Abstract

The subject of this study, it is researced investigation of geography curriculum in terms of geopark education in Turkey. Geoparks, which are accepted as the new trend of the 21st century, are defined as natural areas where the geological and geomorphological heritage collectively that create rare, aesthetic, scientific and economic value in a geographical area that includes the protection of natural and cultural resources. As of 2021, 88 geoparks in Europe and 169 worldwide have been declared. Geoparks aim to protect the geological and geomorphological heritage, to created an economic resource while protecting it, and to transfer this heritage to future generations. For this reason, educational activities in geoparks are important. Geo-education is defined as education programs organized in accordance with different education levels in order for people to understand the formation of the earth correctly in geoparks and to realize the elements of cultural geography developed on these formations.

Geo-education each geopark has organized geo-education programs in accordance with its own geographical features, at the same time, they have created applied training programs in geopark areas by taking into account the past nature protection programs and processes, and they have included geopark education in school curricula in countries such as Germany, Norway and Portugal, which have geopark areas. These trainings are given directly in cooperation with the Geopark school. In addition, instructional materials such as fossilized animal models, ancient environments and geological maps are used in schools.

Geopark conception does not exist in legal legislation and there is no direct educational approach in Turkey. However, there are concepts related to geoparks in different curricula such as geography, social studies and science education. In this context, the main purpose of the research is to determine the conceptual weight of geopark education in the 2018 Geography curriculum approved by the Ministry of National Education Board of Education and Discipline and to develop forward-looking suggestions. In the literature review in Turkey, there are few studies that include geopark education. In this context, it is aimed that the study will create a resource for future research on geopark education. Qualitative research method was used in the study and document analysis was carried out. The acquired data have been assessed by content analysis. Content analysis was carried out with coding established in a general framework. That is to say, a general hypothetical structure was formed before the data has been analyzed, however during coding new codes were revealed and added to the list. Geography, social studies and sciences have scanned and summarized according to themes, categories, concept codes by being associated with geopark education for the levels of every class. To digitize and visualize the terms, Microsoft Excel and MAXQDA 20 Analytic Pro package were used. The data were interpreted with percentages and frequencies and presented with tables and graphics.

In line with the findings obtained as a result of the research, the term geopark and geopark educationis directly used in geography teaching programs. In addition units, subjects, activities, learning domain and acquisitions are inefficient. As a result, 24 of the 130 acquisitions in the geography curriculum are terms related to geopark education. Accordingly, the number of achievements that can be associated with geopark education is 18.46% of the total number of achievements.

Keywords: Education, Geopark, Geopark Education, Teaching Program.

Çevre Yönetimi Bağlamında Büyükşehir Belediyelerinin Rolü: Adana İli Örneği

Seher Emine Sakar [1, *] & Nazan Karakaş Özür [2]

[1] Coğrafya Özel Uzay Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Yüreğir)
[2] Coğrafya Çankırı Karatekin Üniversitesi
seher.e.sakar@gmail.com

Özet

İdari coğrafya, idari bölünüş durumunu coğrafi olarak analiz eder. İdari bölünüş pek çok ana ve alt birimlerden oluşarak ülkeden ülkeye değişiklik gösterebilir. Türkiye'de idari bölünüşün bir parçası olan belediyeler, yerel yönetimler kapsamında değerlendirilir. Belediyeler yönetimlerinde bulunan yerleşmelerin nitelikleri bakımından çeşitlilik sunarlar. Bu yerleşmeler şehir veya kasaba niteliğinde olabilmektedir. Ancak 2012 yılında kabul edilen 6360 Sayılı kanun ile köyler ve daha alt yerleşim birimleri de bunlara eklenmiştir. İdari açıdan yaşanan değişim, yerleşmelerin niteliklerini önemli ölçüde etkileyecektir. Çalışmada belediyecilik hizmetleri çerçevesinde yerleşim alanlarında yaşanan çevre yönetimi alanındaki değişimler ele alınmıştır. Belediye idari alanındaki hizmetler ve çevre yönetimi konuları ana eksenleri oluşturmuştur.

Çevre yönetimi konusu 19. yüzyıldan bu yana dünyanın gündeminde olmuştur. Türkiye'de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yürütülen çevre yönetimi oldukça geniş kapsamlı konudur. Konuyla ilgili olarak bakanlık ve alt birimleri, diğer bakanlıklara bağlı merkezi ve yerel yönetimler ile sivil toplum kuruluşları sorumluluk sahibidir. Çalışmada konu çevre yönetimi ve belediyecilik faaliyetleri bağlamında ele alınmıştır. Yeni büyükşehir belediye sınırlarının oluşumundan sonra, belediye sınırları içine alınan yerleşmelerdeki çevre yönetimi incelenmiştir. Çalışma için Türkiye'deki 30 büyükşehir içinden Adana İli Büyükşehir Belediyesi seçilmiştir. 2012 yılında gerçekleşen değişmelerden sonra mahalleye dönüşen yerleşmelerde *çevre yönetimi nasıldır?* problem durumu çerçevesinde 3 ana başlık belirlenmiştir. Bunlar *Cadde ve sokak temizliği*, Çöp *ve atık yönetimi*, *Yeşil alan ve parkların durumu* şeklinde belirlenen konulardır. Çalışmada amaçlı örneklem kullanılmıştır. Mesafe hizmet iletimindeki en önemli unsurdur düşüncesi ile şehir merkezine uzaklık kriterine göre yakın, orta ve uzak mesafelerde bulunan 12 mahalle seçilmiştir. Bu örneklemlerin seçilmesinde Adana İl sınırları içindeki alanın coğrafi çeşitlilik içermesi belirleyici faktör olmuştur. Seçilen mahallelerde yüz yüze görüşme şeklinde veri toplanmış ve bunun için 16 tanesi 3'lü likert tipi, biri açık uçlu olmak üzere bir anket uygulanmıştır. Aynı zamanda seçilen mahallelerde coğrafi gözlemler yapılmış fotoğraflar ile yerel basından çeşitli veriler toplanmıştır. Nicel veriler, frekans dağılımları şeklinde listelenmiş, nitel veriler ve fotoğraflar ise coğrafi analiz çerçevesinde yorumlanmıştır.

Sonuç olarak Büyükşehir Belediye hizmetlerinin tüm il üzerinde eşit bir şekilde dağılmadığı belirlenmiştir. Bu durumda mesafe faktörü oldukça etkili kriter olmuştur. Genel olarak belediye sınırları içine yeni katılan mahallelerde çevre düzenlemesi, cadde- sokak bakımı, sosyal tesis, park-bahçe yapımı, imar faaliyetleri gibi çalışmaların yetersiz yapıldığı görülmüştür. Merkeze uzak olan Tufanbeyli, Saimbeyli, Feke ve Pozantı İlçelerinin coğrafi yapıları da merkezden farklıdır. Bu durum çevre yönetimini de olumsuz etkilemiştir. Kısacası, çevre yönetimi önemli bir konudur. İdari yapı belirlenirken coğrafi özellikler dikkate alınmalıdır. Coğrafyacıların meslek kanunları bir an önce çıkarılmalıdır. Belediyelerin karar alma mekanizmalarında coğrafyacı kadroları istihdam edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, İdari Coğrafya, Büyükşehir Belediyesi, Çevre Yönetimi.

The Role Of Metropolitan Municipilities Within The Context Of Enviromental Management: Adana Province

Seher Emine Sakar [1, *] & Nazan Karakaş Özür [2]

Abstract

Administrative geography analyses status of the administrative division geographically. Administrative division may vary from country to country by being formed with main and sub-units. Municipalities which are parts of administrative division in Turkey, are considered in the scope of local administration. Municipalities indicate variety according to qualification of the settlements. These settlements can be either a city or a town. But with 6360 numbered law which was accepted in 2012, villages and more sub-settlements were added to these. The changes which was happened in terms of administration will significantly change the qualification of settlements. In the study, changes in environmental management field which have occurred in settlements in the frame of municipal works have been addressed. Services of municipal in administrative field and environmental management subjects have form the main lines.

Environmental management subject has been in world's agenda since 19th Century. Environmental management which has been carried out by Ministry of Environment and Urbanisation in Turkey has a large scale. Relating to the subject, ministry and its sub-units, central and local administrations which are affiliated to other ministries and non-governmental organizations are responsible. In the study, the subject has been addressed within the context of environmental management and municipal works. After having formed of new metropolitan municipal borders, environmental management of settlements which are in the municipal borders has been analysed. Metropolitan Municipality in Adana province has been determined among 30 metropolises in Turkey for the study. *How is environmental management* in the settlements which were changed into districts after changes occurred in 2012? 3 main titles have been determined within the frame of problem. These are *Main road Cleaning, Garbage and waste management, Statuses of Green fields and parks.* Purposive sampling has been used in the study. With the idea that distance is the significant element in service transmission, 12 districts which are located in close, medium and long distance to city centre, have been determined according to distance criteria. In determination of these samples, having geographical variety of the field in Adana province has been identifier. Data has been gathered by interviewing face to face in the determined districts and for this, in for 16 of them as triple Likert type, one of them as open-ended question, a questionnaire has been applied. Also in the determined districts, geographical observations has been performed and various data has been gathered with photographs and from local press. Quantitative data has been listed as frequency distribution, qualitative data and photographs have been discussed as geographical analysis.

As a result, it has been detected that Metropolitan municipality services have not been equally distributed over the province. Distance has been very effective in this situation. Generally, it has been observed that in the districts which has just participated to municipal borders, workings such as environmental planning, main road and street maintenance, social facilities, park-garden construction, reconstruction are inadequate. Topography of Tufanbeyli, Saimbeyli, Feke and Pozantı cities which are far from the centre is different. This situation has affected negatively environmental management. Briefly, environmental management is a significant subject. Geographical features should be considered while administrative structure is being determined. Professional laws of geographers should be determined immediately. Geography staff should be hired in the decision mechanism of municipalities.

Keywords: Geography, Administrative Geography, Metropolitan Municipality, Environmental Management.

Public space, fear and gender discrimination

Anca Tudoricu [1, *], Ali'na Mareci [1], Aurel Gheorghilaș [2] & Bogdan Suditu [1]

[1] Department of Human and Economic Geography University of Bucharest, Faculty of Geography

[2] Department of Human and Economic Geography University of Bucharest

anca.tudoricu@g.unibuc.ro

Anca Tudoricu
Bucharest, University of Bucharest, Faculty of Geography, Department of Human and Economic Geography
Alina Mareci
Bucharest, University of Bucharest, Faculty of Geography, Department of Human and Economic Geography
Aurel Gheorghilaș
Bucharest, University of Bucharest, Faculty of Geography, Department of Human and Economic Geography
Bogdan Suditu
Bucharest, University of Bucharest, Faculty of Geography, Department of Human and Economic Geography

Abstract

This study aims to offer a general perspective on the relation between public space and gender discrimination analysing points of view of youth workers and educators from 5 countries: Italy, Spain, France, Greece and Romania.

Public space is perceived differently from one country to another, from male to female, from one person to another. Whether people meet in parks or squares, public space should be equally representative for all categories involved. In reality, issues related to urban planning, but also to general and particular social constructs dedicate public space to a certain category of people. For instance, if planners do not account for gender, public space becomes a „male space" by default.

Methodology focused on the survey method based on questionnaires, interviews and focus groups, conducted differently in each country, under the umbrella of „**AGORA- Youth Worker's Actions in Public Spaces for Social Change",** an ERASMUS+ KA2 Strategic Partnership.

The results highlight the crucial role of gender education towards reaching gender equality in public space.

Whether it is about *sexual education* or *affective/emotional education*, most of the respondents highlighted the lack of information and knowledge of their target group on essential issues. This fact is generated by two major causes – lack of access and rejection. The lack of access is directly linked with the curriculum which, in most cases, does not include sexual education classes, but also with too few workshops on this topic. There is a general assumption that the word „gender" generates fear in educational institutions which are not dedicated to the issue. In most of the partner countries NGOs have to „hide" the aim of working on gender under concepts like „domestic violence" or „equal opportunities" (which are widely accepted) in order to reach their target group (children and teenagers) through formal institutions. On one hand, the teachers themselves lack knowledge on gender, and they also fear the reaction of the parents.

An essential starting point for changing the present situation is related to understanding fear, together with its generators and its consequences. And this implies the involvement of educators, urban planners, family and the reference group.

Keywords: Public Space, Education, Gender, European Projects, Discrimination

1963-2023 Türkiye'nin Kalkınma Planlarında Enerji Politikaları

Adem Uzun [1,*] & Büşra Şahin [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Sivas Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Coğrafya Sivas Bilim ve Sanat Merkezi
ademuzun58@hotmail.com

Özet

Bu araştırmada 1963-2023 yılları arası Türkiye'nin beş yıllık kalkınma planlarında yer alan enerji politikalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımlarından, durum çalışma deseninde tasarlanan araştırmada, veriler doküman incelemesi yöntemiyle elde edilmiştir. Araştırma, 1963-2023 yılları arasını kapsayan 5 yıllık kalkınma planlarında yer alan enerji politikalarını incelemeyi amaçladığından örneklem seçiminde amaca dayalı örneklem alma tekniği kullanılmıştır. Buna göre araştırmanın veri kaynağını da oluşturan 1963-2023 yılları arasını kapsayan ve Resmi Gazetede yayımlanan 11 adet 5 yıllık kalkınma planı araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada kalkınma planları, kategoriler halinde sunularak, "ana ilke ve amaç", "mevcut durum" ve "enerji hedefleri" başlıkları altında içerik analizine tabi tutularak incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bazı sonuçlar şöyledir: Geçmişten günümüze sürdürülebilir kalkınma politikaları kapsamında, Türkiye'nin enerji alanında bir gelişim süreci yaşadığı, hükümet değişiklikleri, askeri darbeler ve ekonomik krizler nedeniyle genel olarak kalkınma planlarında ortaya konulan hedeflere belirlenen zaman içerisinde ulaşılamadığı, geçmişten günümüze enerji alanında dışa bağımlı olunduğu ve bu nedenle özellikle ekonomik krizlerde dövizin aşırı yükselmesinin enerji sektöründe ülkeyi darboğaza soktuğu, yapılan yasal düzenlemelerle birlikte özel sektörün enerji alanında yatırımlarının 2000 yılından sonra arttığı ve kamu yatırımlarının azaldığı, nükleer enerjinin birinci kalkınma planı dışında tüm planlarda yer aldığı, bu konuda onuncu kalkınma planı dönemine kadar ciddi çalışmaların ortaya konulamadığı ancak onuncu kalkınma döneminde nükleer enerji santralinin temelinin atıldığı, Türkiye'nin enerji koridoru yapılması konusunda uluslararası çalışmaların yapıldığı ve bu konuda başarılı olunduğu, bu durumun Türkiye'nin jeostratejik önemini artırdığı, yakın dönemde yenilenebilir enerji alanında yatırım desteklerinin verildiği ve bunun sonucunda enerji üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının oranını arttırdığı tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında şu önerilerde bulunulmuştur: Araştırmada ele alınan kalkınma planlarındaki enerji politikaları yanında Cumhuriyet dönemi hükümet programlarında yer alan enerji politikaları ile gelişmiş ülkelerin enerji politikaları karşılaştırmalı olarak incelenebilir. Yapılacak bu araştırmaların gelecek yıllarda yapılacak kalkınma planlarına katkı sunacağı düşünülmektedir. Planlarda nükleer enerji yoluyla Türkiye'nin enerji bağımlılığından kurtulacağı fikri ön plana çıkmaktadır. Enerji bağımlılığından kurtulmak amaçlanırken teknolojik bağımlığın önüne geçmek için nükleer santral kurulumunda yerli ve milli teknolojilerin de geliştirilmesi ve kullanılması büyük önem taşımaktadır. Bu konuda çalışmalar yapılabilir. Kalkınma planlarında amaca ulaşmak amacıyla, bu planların bir devlet politikası haline getirilerek, herhangi bir hükümet değişikliğinde yeni gelen hükümetin mevcut planları uygulaması sağlanabilir. Türkiye'nin jeostratejik önemini artırması yanında enerji ihtiyacının karşılanmasını sağlayacak ve Türkiye'yi enerji koridoru yapacak uluslararası yeni projeler hayata geçirilebilir. Güneşli gün sayısı ve rüzgâr gücü bakımında zengin bir kaynağa sahip Türkiye'de yenilebilir enerji kaynaklarının evlerde, sanayide, kamu kuruluşlarında kullanılması konusunda devletçe teşvikler verilebilir. Dışardan enerji alımlarında bağımlılığı ortadan kaldırmak için birden fazla kaynaktan enerji alımı yapılabilir. Bu durumun siyasi ve ekonomik krizlerde ülkenin enerji darboğazına girmesini engelleyeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Enerji, Kalkınma Planları, Enerji Politikası, Sürdürülebilir Kalkınma

Energy Policies in Turkey’s Development Plans between 1963-2023

Adem Uzun [1, *] & Büşra Şahin [2]

Abstract

This research is aimed to examine the energy policies in Turkey's five-year development plans between 1963-2023. The research was designed in the form of a case study whihc is one of the qualitative research approaches and the data were obtained through document analysis. Since the research aims to examine the energy policies included in the 5-year development plans covering the years 1963-2023, purpose-based sampling technique was used in the selection of the sample. Accordingly, 11 five-year development plans covering the years 1963-2023 published in the Official Gazette were used as the data source of the research

During the procedure, development plans were categorized and analyzed under the titles of "main principle and purpose", "current situation" and "energy targets". Some of the results obtained from the research are as follows: Within the scope of sustainable development policies, Turkey has experienced a turbulent developmental process in the field of energy due to governmental changes, military coups and economic crises. In general,the targets set in the development plans could not be reached within the specified time. From the past to the present, Turkey has been heavily dependent on outside energy resources and therefore the excessive increase in foreign currency, especially in economic crises, has put the country in a bottleneck in the energy sector. The private sector's investments in the field of energy have increased after 2000 as a consequence of enacted legal regulations while public investments have decreased. Nuclear energy is included in all plans except the first development plan. In this regard, no substantial ventures have been made until the tenth development plan when the foundation of the nuclear power plant was laid and international studies were carried out on the reconstruction of Turkey as an energy corridor, which proved to be successful and raised the geostrategic importance of Turkey. Investment support has been given in the field of renewable energy in the recent period, and as a result, the rate of renewable energy resources in energy production has been upsurged. The following suggestions were made within the scope of the research: In addition to the energy policies in the development plans discussed in the research, the energy policies in the governmental programs of the Republic period and those of developed countries can be examined comparatively. It is believed that these studies will contribute to the development plans to be made in the upcoming years. In the plans, the idea that Turkey will recover from energy dependency through nuclear energy is foregrounded. While aiming to recover from energy dependence, it is of pivotal importance to develop and use domestic and national technologies in the construction of nuclear power plants in order to prevent technological dependence. Further studies can be performed on this subject. In order to achieve the specified purpose in development plans, these plans can be made a state policy and the new governments can implement the existing plans in the event of any government change. In addition to increasing Turkey's geostrategic importance, new international projects that will meet Turkey’s energy needs and make it an energy corridor can be implemented. In Turkey, which has a rich potential in terms of number of sunny days and wind power, government incentives can be granted for the use of renewable energy resources in homes, industry and public institutions. In order to eliminate dependence on external energy purchases, energy can be purchased from more than one resource. It is thought that this situation will prevent the country from entering the energy bottleneck during political and economic crises.

Keywords: Energy, Development Plans, Energy Policy, Sustainable Development

Arazi Toplulaştırma Uygulamasının Tarımsal Faaliyet ve Üretime Etkisi (Sivas Ulaş İlçesi Örneği)

Adem Uzun [1, *], Selcen Uzun [2] & Evla Şahin [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Sivas Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Coğrafya Sivas Bilim ve Sanat Merkezi
ademuzun58@hotmail.com

Özet

Bu araştırmada Sivas Ulaş İlçesi'nde yapılan arazi toplulaştırma uygulamasının, tarımsal faaliyet ve üretime etkisinin incelenmesi amaçlamıştır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından, durum çalışma deseninde tasarlanmıştır. Verilerin elde edilmesinde doküman incelemesi ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını oluşturan Sivas Ulaş İlçesi arazi toplulaştırması parselasyon planları ile arazi toplulaştırma çalışmalarının yapıldığı mahalle ve köylerde yaşayan on iki çiftçi araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında Sivas Ulaş İlçesi arazi toplulaştırması parselasyon planlarından ve üç uzman görüşü alınarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Araştırmada Sivas Ulaş İlçesi arazi toplulaştırması parselasyon planları eski ve yeni parsel durumları ile arazi yollarına göre içerik analizine tabi tutularak incelenmiş, elde edilen veriler raporlaştırılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ise, önce çiftçilerin izni alınarak ses kayıt cihazı ile görüşmeler kaydedilmiş, elde edilen veriler, benzerlik durumlarına göre kategorilere ayrılarak, tablolar halinde sunulmuştur. Tablolardaki veriler çiftçilerle yapılan görüşmelerden elde edilen konuşma metinleri ile desteklenmiştir. Araştırma sonucunda, arazi toplulaştırması parselasyon planlarına göre, eski arazi parsellerine ait şekillerin genellikle yamuk ve üçgen şekillerden oluştuğu, küçük parçalı parsellerin yoğun olduğu, yeni arazi parsellerinin ise kare ve dikdörtgen şekillerden oluştuğu ve parsel metre kare oranlarının büyüdüğü, arazi yollarının parsellerin yanından geçtiği, çiftçilerle yapılan görüşmelerde de, bu durumun tarımsal üretimde maliyet, iş gücü ve zaman açılarından tasarruf sağladığı, toplulaştırma çalışmalarının tarımsal üretimleri dikkate alınarak planlı bir şekilde yapıldığı, drenaj kanallarının açılmasının kullanılmayan alanların tarım arazisi olarak kullanıma açılmasına katkı sunduğu, toplulaştırmanın, sulama sistemi ile sulanabilir arazi varlığında artışa neden olduğu ve üretimi artırdığı ancak yetiştirilen ürün çeşitliliğinde az bir değişim sağladığı, yeni traktör ve tarımsal ekipmanlar ile yeni teknolojilere ihtiyacı artırdığı, miras, intikal, kamulaştırma, hisseli ya da bölünerek yapılan satışlar gibi nedenlerle parçalanan ve üretim dışı kalan arazilerde tekrar üretim yapılmasına katkı sağladığı tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına ve çiftçilerin önerilerine göre şu önerilerde bulunulmuştur: Gelecekte yapılacak arazi toplulaştırma çalışmalarına katkı sunmak amacıyla farklı bölgelerde yapılan arazi toplulaştırma çalışmaları çiftçilerin tarımsal faaliyet ve üretimlerine etkisi bazında araştırılarak, karşılaştırmalı olarak incelenebilir. Arazi toplulaştırma uygulamalarının tarımsal verimi arttırdığı, maliyet, zaman ve emek konularında tasarruf sağladığı dikkate alındığında, sürdürülebilir tarım politikaları kapsamında tüm Türkiye'de acilen uygun olan bölgelerde arazi toplulaştırma çalışmalarının yapılması önerilmektedir. Arazi toplulaştırma uygulaması öncesi ve sonrası Devlet Su İşleri ile Tarım ve Orman İl Müdürlükleri koordinesinde çiftçileri bilgilendirici çalışmalar yapılabilir. Bu çalışmaların, arazi toplulaştırma çalışmalarının öncesi ve sonrasında daha verimli olarak gerçeklemesine katkı sunacağı düşünülmektedir. Tarım ve Orman İl Müdürlükleri tarafından ürün çeşitliliğini artırıcı bilgilendirme çalışmaları yapılabilir. Arazi toplulaştırmalarda parsel sayıları en aza indirilerek, parsellerin daha büyük oluşturulması sağlanabilir. Toplulaştırma yapılan bölgelerde belli aralıklarla drenaj kanallarının temizlenmesi ile arazi yollarının bakımı yapılabilir. Toplulaştırma sonrası arazilerin tekrar parçalanmasının önüne geçmek için gerekli yasal düzenlemeler yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Arazi Toplulaştırma, Çiftçi, Tarımsal Faaliyet, Üretim, Sivas Ulaş İlçesi.

The Effect of Land Consolidation Implementations on Agricultural Activity and Production (Sivas, Ulaş District Case)

Adem Uzun [1,*], Selcen Uzun [2] & Evla Şahin [2]

Abstract

This research is aimed to examine the effect of land consolidation implementations on agricultural activity and production in Ulaş District, Sivas. The research was designed in a case study pattern which is one of the qualitative research approaches. Document analysis and semi-structured interview technique were used to obtain the data. The research data are collected from twelve farmers, who constitute the sample group of the research, living in the neighborhoods and villages where land consolidation parcellation plans and land consolidation are carried out in Ulaş District, Sivas. In collecting the data, the land consolidation parcellation plans of Ulaş District, Sivas and the semi-structured interview form developed by taking the opinions of three experts were used. During the research, land consolidation parcellation plans of Ulaş District, Sivas were analyzed through content analysis according to old and new parcel statuses and land routes, and the data obtained were reported. Semi-structured interviews, on the other hand, were recorded with a voice recorder with the permission of the farmers, and the data obtained were divided into categories in terms of similarity and presented in tables. The data in the tables were supported by the transcripts obtained from the interviews with the farmers.The results of the research are as follows: According to the land consolidation parcellation plans, the shapes of the old land parcels are generally trapezoidal and triangular while the small parcels are higher in number. The new land parcels consist of square and rectangular shapes, and the square meter ratios of the parcels have been increased. The land roads are located by the parcels, and. In the interviews with the farmers, it is stated that this situation saves in terms of cost, labor and time in agricultural production, that land consolidation is carried out in a planned manner by taking agricultural production into account, that the opening of drainage channels contributes to the use of unused areas as agricultural land, and that land consolidation increases the amount of irrigable land with irrigation system and production while causing little change in the diversity of products grown and increasing the need for new tractors and agricultural equipment and technologies. The land consolidation also contributes to the re-production in the lands that are fragmented and out of production due to reasons such as share sales, inheritance, transfer, expropriation, or fragmentation.In line with the results of the research and the suggestions of the farmers, the following suggestions are made: In order to contribute to the land consolidation implementations to be carried out in the future, the land consolidations carried out in different regions can be investigated on the basis of their effect on the farmers and their agricultural activities and production, and examined comparatively. Considering that land consolidation implementations increase agricultural productivity and save cost, time and labor, it is recommended that land consolidation implementations be carried out urgently in suitable regions throughout Turkey within the scope of sustainable agricultural policies. Before and after the land consolidation implementation, informative studies for the farmers can be carried out in coordination with the General Directorate of State Hydraulic Works and Provincial Directorates of Agriculture and Forestry. It is believed that these studies will greatly contribute to before and after the land consolidation implementations. Informative activities to increase product diversity can be conducted by the Provincial Directorates of Agriculture and Forestry. By minimizing the number of parcels in land consolidation, larger parcels can be created.In areas where land consolidation is made, the maintenance of land roads can be done by cleaning the drainage channels at certain intervals. Legal regulations can be made to prevent the re-fragmentation of lands after consolidation.

Keywords: Land Consolidation, Farmer, Agricultural Activity, Production, Sivas Ulaş District.

Ortaokul Öğrencilerinin Zihin Haritalarında Doğal Kaynaklarımız

Songül Özel [1,*], Elifnaz Sunal [2] & Nefise Zontul [2]
[1] Türk Dili ve Edebiyatı Meb
[2] Coğrafya Sivas Bilim ve Sanat Merkezi
songul-ozel@hotmail.com

Özet

Araştırmada doğal kaynakların ortaokul öğrencilerinin zihin haritalarına nasıl yansıdığı araştırılmıştır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim deseninden yararlanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, zihin haritası tekniği ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler analiz edilerek tablolar oluşturulmuştur. Örneklem seçiminde amaca dayalı örneklem alma tekniği kullanılmıştır. Buna göre, 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında Sivas'ta 5, 6, ve 7. Sınıf öğrencilerinden toplam 60 ortaokul öğrencisi araştırmanın örneklem grubunu oluşturmuştur.

Araştırmada öğrencilerin zihin haritalarında toplam 36 adet doğal kaynak tespit edilmiştir. Öğrencilerin kullandıkları en yaygın doğal kaynakların başlıcaları; petrol, kömür ve doğal gazdır. Öğrencilerin çizdikleri zihin haritalarında toplam ifade ettikleri doğal kaynakların kullanılması sayısı ise 355'tir. Bunun yanında öğrenciler tarafından birer kez kullanılan, krom, termal kaynaklar, uranyum, okyanus, maden suyu, alüminyum, kükürt ve platin en az ifade edilen doğal kaynaklar olduğu tespit edilmiştir.

5. sınıf öğrencileri tarafından 174; 6. Sınıf öğrencileri tarafından 131; 7. sınıf öğrencileri tarafından 50 adet doğal kaynağın ifade edildiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin doğal kaynakları bilme oranlarına baktığımızda 5.sınıf öğrencileri %69,6, 6.sınıf öğrencileri %52,40, 7.sınıf öğrencileri %50 oranında olduğu görülmektedir. 5.sınıf öğrencileri bu durumda daha fazla doğal kaynak ismi bilmektedir.

Araştırmada öğrencilerin doğal kaynaklarla ilgili bilgilerinin temel kaynağının eğitim kurumları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin doğal kaynaklara ilişkin bilgi kaynakları sıralamasında eğitim kurumları ile birlikte aile ve internet ilk üç kaynak olarak yer almaktadır. Sınıf seviyelerine göre bakıldığında, 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin bilgi kaynaklarının başında "eğitim kurumları (öğretmen, ders, okul)" gelmektedir.

Doğal kaynakları korumaya yönelik önerilerden "Tasarruf" kategorisinin %34,28 oranında; "İnsanları Bilinçlendirme İçin Etkinlikler Düzenlemek" kategorisinin %27,14 oranında; "Devlet Tedbirleri, Ceza" kategorisi %11,42 oranında; "Koruma Altına Almak" kategorisi %4,28 oranında, "Alternatif Kaynaklar Üretmek" kategorisi %2,85 oranında olduğu görülmüştür. Dikkat çeken diğer bir husus yapılan araştırmada üç öğrencinin doğal kaynakları korumaya yönelik öneri konusunda hiçbir öneri sunmamaları olmuştur.

Araştırmanın bir diğer problemi kapsamında öğrencilerin doğal kaynaklara karşı kendilerini hangi düzeyde duyarlı olarak tanımladıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilere göre, öğrencilerin çoğu kendisini doğal kaynakları doğru kullanma veya korumaya karşı "iyi" düzeyde duyarlı olarak ifade etmiştir.

Araştırmada öğrencilerin, doğal kaynakları korumaya yönelik etkinliklere katılım düzeyleri tespit edilmiştir. Buna göre araştırmada sadece 2 öğrencinin doğal kaynakları korumaya yönelik etkinliklere (çöp toplama vb.) daha önce katıldığı diğer 58 öğrencinin etkinliklere katılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin doğal kaynaklarla ilgili yapılacak etkinliklere katılım sağlamada istek düzeyinin tespitine yönelik elde edilen bulgular doğrultusunda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, doğal kaynaklarla ilgili çalışmalara katılmak istediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bu sonuçlara rağmen etkinliklere katılım konusunda "hayır" ve "kararsızım" diyenlerin oranlarının da az olmadığı görülmektedir.

Araştırma sonuçlarından elde edilen verilere göre ileride yapılabilecek çalışmalara katkı sunmak amacıyla çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Doğal Kaynaklar, Zihin Haritası, Algı

Our Natural Resources in Secondary School Students' Mind Maps

Songül Özel [1,*], Elifnaz Sunal [2] & Nefise Zontul [2]

Abstract

The present study was aimed to investigate how natural resources were imagined and reflected in the mind maps of secondary school students. The phenomenological design, which is one of the qualitative research methods, was used in the study. A semi-structured interview form and mind mapping technique was used in data collection. The data were analyzed and shown in tables. Purpose-based sampling technique was used in the selection of the sample. Accordingly, a total of 60 secondary school students studying in 5th, 6th, and 7th grade students in Sivas in the 2020-2021 academic year were included in the sample.

A total of 36 natural resources were identified in the mind maps of the students in the study. The most common natural resources used by students were petroleum, coal and natural gas. The total number of natural resources used by the students in their mind maps was 355. In addition, it was found that chromium, thermal resources, uranium, oceans, mineral water, aluminum, sulphur and platinum are the least expressed natural resources that were used once by the students.

It was revealed that 174 natural resources by 5th grade students, 131 by 6th grade students and 50 by 7th grade students were expressed. When the rate of knowledge about the natural resources among the students, it was seen that the rate of 5th grade students (69.6%,) was higher than 6th (52.40%) and 7th grade students (50%). It is clear that the 5th grade students have a higher level of knowledge about natural resources in this case.

It was concluded that the main source of students' information about natural resources was educational institutions. In the ranking of the information resources of the students on natural resources, the family and the internet were the first three sources together with the educational institutions. Considering the grade levels, "educational institutions (teacher, courses, school)" are the primary sources of information for 5th, 6th and 7th grade students.

The suggestions for protecting natural resources were presented respectively: “Saving” (34.28%), "Organizing Events for Raising People's Awareness" (27.14%), “Governmental Measures, Punishment” (11.42%), “Putting under protection” (4.28%), and the category of “Producing Alternative Resources” (2.85%). Another remarkable result of the study was that three students did not make any suggestions about the proposal to protect natural resources.

Within the scope of another problem of the study, it was attempted to determine at what level the students defined themselves as sensitive to natural resources. The relevant data indicated that most of the students expressed themselves as “highly” sensitive towards using or protecting natural resources correctly.

The students' participation levels in activities aimed at protecting natural resources were also evaluated in the study. Accordingly, it was concluded that only 2 students participated in activities aimed at protecting natural resources (i.e. garbage collection.) and the rest of the students did not participate in any such activities.

In line with the findings obtained to determine the students’ levels of eagerness to participate in activities related to natural resources, it was concluded that the majority of students wanted to participate in such activities. However, in contrast with these results, it was seen that the rate of those who said "no" and "I am undecided" about participation in activities was not low.

Based on the results of the study, various suggestions were made in order to contribute to the future studies.

Keywords: Natural Resources, Mind Maps, Perception

Sivas'ın Korunmaya Açık Doğal Mekânlarından Biri: Tödürge Gölü ve Sürdürülebilir Turizme Yönelik Bir Ön Çalışma

Gökhan Altan [1,*] & Muhammed Şehid Yılmaz [2]

[1] Coğrafya Sivas Bilim ve Sanat Merkezi
[2] 11. Sınıf Öğrencisi Sivas Bilim ve Sanat Merkezi
comu.gokhanaltan@gmail.com

Özet

Türkiye'nin en büyük jips karst gölü olan Tödürge, İç Anadolu bozkırının ortasında Sivas'ın nazar boncuğu olarak adlandırılabilecek ancak çok fazla tanınmayan bir göldür. Cumhurbaşkanlığı tarafından "Kesin Korunacak Hassas Alan" olarak tescil ve ilan edilen göl çevresinde çeşitli turizm aktivitelerinin yapılabileceği çok önemli doğal güzellikler ve alanlar bulunmaktadır. Bu çalışmada Tödürge Gölü ve yakın çevresindeki turizm potansiyeli değerlendirilerek bu alandaki turizm faaliyetlerinin insan baskısı ve sürdürülebilir turizm etkinlikleri şeklinde bu çalışma için geliştirilen turizm takvimi doğrultusunda gerçekleştirilmesi sağlanmaya çalışıldı.

Bu çalışmanın amacı; bozkırın ortasında bir vaha gibi yer alan ve doğal güzellikleri ile bilinen Tödürge Gölü'nün turizm potansiyelini ortaya koymak, salgın döneminde insanların ihtiyacının daha da arttığı rekreasyon faaliyetlerine ve mekanlarına katkı sağlayacak Tödürge Gölü'nün tanıtılmasını sağlamaktır. Ayrıca eşsiz doğal güzellikleri ile doğal miras alanı olarak daha fazla koruma statüsüne sahip olması gereken Tödürge Gölü'nde, gelecekte oluşabilecek turizm baskısının önüne geçebilmek için turizm faaliyetlerinin belirlenmiş dönemlerde yapılmasını planlayarak sürdürülebilir turizm faaliyetlerini gerçekleştirmeye katkı sağlamaktır. Bu çalışmada belirtilen dönemlerde gerçekleştirilecek turizm faaliyetleri ile Tödürge Gölü'nde turizm döneminin daha geniş bir zaman dilimine yayılması sağlanacak ve gölün üzerindeki turizm baskısı kontrollü bir hale getirilmiş olacaktır.

Çalışmada kullanılan Tödürge Gölü Farkındalık Anketinde 231 katılımcının büyük bir bölümü Sivas'ın doğal güzelliklerinin yeterli düzeyde tanıtılmadığını düşünürken, Tödürge Gölü çevresindeki mağaraların turizme açılması sonucu ziyaret edeceklerini ve herkesin bu gölden haberdar olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Tödürge Gölü yakın çevresindeki çok sayıda doğal güzellik ve doğal miras alanının herkes tarafından bilinmesi ve sürdürülebilir bir turizm etkinliklerinin gerçekleştirilmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının bir an evvel yatırımlar yapması ancak ilgili alanın doğal koşullarına zarar vermeden bu iş ve işlemleri sürdürmesi gerekmektedir.

Çalışma için geliştirilen ankete verilen cevaplar ve çalışmada ortaya konulan özgün turizm takvimi doğrultusunda yamaç paraşütünden tarım turizmine, çanak-çömlek yapımından yiyecek-içecek turizmine, bisiklet turlarından uçurtma şenliklerine kadar pek çok turizm faaliyeti ortaya konuldu. Turistlerin bu turizm faaliyetine katılım gösterip/göstermeyeceklerine ilişkin alınan cevaplar doğrultusunda turizm etkinliklerinin planlanmasına ve arazi çalışmalarındaki gözlem ve tespitler ile belirlenen eksiklerin giderilmesiyle doğa için sürdürülebilir bir kalkınma ve turizm faaliyetinin planlanması bir zorunluluk haline gelmiştir.

Göl yakınındaki yerleşim birimleri ve yerel yönetimler tarafından yapılan uygulamalar ile gölün turizm potansiyeline önemli katkılar sağlanabileceği gibi, Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Belgesi'nde Sivas yöresinde kültür turizminin geliştirilmesine yönelik faaliyetlere yer verilmesi planlanmaktadır. Bu plan doğrultusunda, Tödürge Gölü'nün de kültürel özelliklerinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılması ve bu strateji belgesine dahil edilmesi sağlanmalıdır. Turizm faaliyetlerinin bu çalışmada önerilen turizm takvimine uygun yapılması hem turizmin tüm yıla yayılmasını sağlayacak hem de göl ve yakın çevresi üzerindeki fazla nüfus baskısını engellemiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tödürge Gölü, Sürdürülebilir Turizm, Alternatif Turizm, Göl Turizmi, Sivas.

One of Sivas's Natural Places to be Protected: Lake Tödürge and a Preliminary Study on Sustainable Tourism

Gökhan Altan [1, *] & Muhammed Şehid Yılmaz [2]

Abstract

Lake Tödürge, Turkey's largest gypsum karstic lake, is located in the middle of the Central Anatolian steppe that can be called the evil eye bead of Sivas though not very well known. There are very important natural beauties and recreational areas where various touristic activities can be done around the lake, which has been registered and declared as a "Special Conservation Area to be Strictly Protected" by the Presidency. In this study, by evaluating the tourism potential of Lake Tödürge and its surroundings, it was aimed to ensure that tourism activities in this area are carried out in the form of human pressure and sustainability in line with the tourism calendar developed for this study.

The aim of this study is to reveal the touristic potential of Lake Tödürge, which is located like an oasis in the middle of the steppe and known for its natural beauties, and to promote the Lake, which will contribute to people's increased needs for recreational activities and places during the epidemic period. In addition, it is aimed to contribute to the realization of sustainable tourism activities by planning tourism activities in specified periods in order to prevent future tourism pressure in Tödürge Lake, which should be conserved more as a natural heritage site with its unique natural beauties.Owing to the touristic attractions to be carried out in the periods specified in this study, the tourism period in Tödürge Lake will be spread over a wider period of time and thus, the tourism pressure on the lake will be controlled.

While most of 231 participants in Awareness Questionnaire about Lake Tödürge used in the study thought that the natural beauties of Sivas were not promoted sufficiently, as well as stating that they would visit the caves around the lake to be opened for tourism and that everyone should be aware of this beautiful lake. In order for many natural beauties and natural heritage areas in the vicinity of Tödürge Lake to be known by public and the realization of sustainable tourism activities, the relevant public institutions and organizations should make investments as soon as possible, but continue these works and transactions without damaging the natural environment.

In line with the responses to the questionnaire developed for the study and the original tourism calendar revealed in the study, many tourism activities were identified, including paragliding, agricultural tourism, making pottery, gastronomy tourism, cycling tours and kite festivals. It has become a requirement to plan a sustainable development and tourism activity schedule for the nature by eliminating the deficiencies determined by the observations and the field studies andas well as organizing tourism activities in line with the responses received from the tourists about whether or not they will participate in this touristic activity.

While significant contributions can be made to the tourism potential of the lake with the practices made by the settlements and local governments near the lake, it is planned to include activities for the development of cultural tourism in Sivas and its region in Turkey’s Tourism Strategy 2023 Document. In accordance with this plan, studies should be carried out to determine the cultural characteristics of Lake Tödürge and included in this strategy document. Organizing tourism activities in parallel with the tourism calendar proposed in this study will both ensure that the tourism is spread throughout the year and the excessive population pressure is prevented on the lake and its immediate surroundings.

Keywords: Tödürge Lake, Sustainable Tourism, Alternative Tourism, Lake Tourism, Sivas.

Siirt Meteoroloji İstasyonuna Ait Bazı İklim Parametrelerinin Trend Analizi

Muhammed Mustafa Özdel [1, *] & Dilek Aykır [2]

[1] Coğrafya Balıkesir Üniversitesi
[2] Coğrafya Ardahan Üniversitesi
m.mustafaozdel@gmail.com

Özet

Küresel iklim doğası gereği yeryüzü var olduğu günden bu yana sürekli olarak değişiklik göstermektedir. Küresel iklimdeki doğal değişiklikler özellikle sanayi devrimiyle beraber farklı bir boyut kazanmıştır. Aşırı fosil yakıt tüketimi, hızlı şehirleşme, hızlı nüfus artışı ve yanlış arazi kullanımı gibi birçok antropojenik faktör, küresel iklimde önemli ilave değişikliklerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Hem uluslararası hem de ulusal düzeyde yapılmış çalışmalarda sanayi devriminden önceye kıyasla özellikle sıcaklıklar başta olmak üzere diğer iklim parametrelerinin ortalama değerlerinde artış veya azalış yönünde değişimlerin ve eğilimlerin olduğu ifade edilmektedir. Akdeniz Havzasında yer alan Türkiye'de bulunduğu konum itibariyle küresel iklimde ortaya çıkan değişikliklerden büyük ölçüde etkilenmektedir. Özellikle Türkiye'nin güney bölgeleri bu değişikliklere karşı son derece hassastır. Bu nedenle çalışmada şehirleşmenin ve nüfusun hızla artış gösterdiği güney yerleşmelerimizden biri olan Siirt il merkezi çalışma alanı olarak belirlenmiştir.

Çalışmada, Siirt il merkezinde bulunan 17210 numaralı meteoroloji istasyonunun 1980-2019 yıllarına ait 8 farklı iklim parametresinin (ortalama sıcaklık, ortalama maksimum sıcaklık, ortalama minimum sıcaklık, toplam yağış, maksimum yağış, ortalama bulutluluk, ortalama nem ve ortalama rüzgâr hızı) aylık, yıllık ve mevsimlik kayıtları kullanılmıştır. Kullanılan bu parametrelerde istatistiksel olarak anlamlı artış veya azalış trendlerinin olup olmadığını belirlemek ve anlamlı bir trend varsa bu trendlerin büyüklüğünü ortaya koymak çalışmanın amacını oluşturmaktadır. İncelenen zaman serilerindeki trendin varlığını ve trendin büyüklüğünü tespit etmek amacıyla non-parametrik testlerden biri olan Mann-Kendall testi, trendin başlangıç yılını belirlemek için ise yine non-parametrik testlerden biri olan Mann-Kendall Mertebe Korelasyon testi kullanılmıştır. Ayrıca incelenen zaman serilerinin 1980-1999 ve 2000-2019 dönemlerine ait yirmi yıllık ortalama farklarına göre değişim miktarları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Elde edilen istatistiksel sonuçlara göre, özellikle mayıs, haziran, ağustos ve ekim ayı ortalama sıcaklıklarında ve yıllık ortalama sıcaklıklarda anlamlı artışlar tespit edilmiştir. Haziran, ağustos ve eylül aylarının ortalama maksimum sıcaklıkları ile yıllık ortalama maksimum sıcaklıklarda anlamlı artışlar saptanmıştır. Ortalama minimum sıcaklıklarda ise özellikle, mart, mayıs ve ağustos ayları ile yıllık ortalama minimum sıcaklıklarda anlamlı artışlar belirlenmiştir. Toplam yağış, maksimum yağış, ortalama bulutluluk ve ortalama nem parametrelerinin aylık, yıllık ve mevsimlik zaman serinde istatistiksel olarak anlamlı artış veya azalış trendine rastlanmamıştır. Ortalama rüzgâr hızında ise tüm aylarda istatistiksel olarak anlamlı azalış trendi tespit edilmiştir. Yirmi yıllık ortalama farklar incelendiğinde ortalama, ortalama maksimum ve ortalama minimum sıcaklıklarda saptanan 1°C'lik artış dikkat çekmektedir. Çalışmada tespit edilen artış ve azalış trendleri günümüz için büyük problem teşkil etmese de, bu artış ve azalışlarda gerçekleşebilecek kuvvetli değişiklikler gelecek yıllar için problem oluşturabilir. İstatistiksel olarak kuvvetli değişikliklerin ortaya çıkması, inceleme alanında yaşayan insanları hem maddi hem de manevi olarak olumsuz yönde etkilenebileceği gibi flora ve fauna yaşamını da olumsuz yönde etkileyebilir.

Anahtar Kelimeler: Siirt, Mann-Kendall Testi, Trend Analizi, İklim Değişikliği

Trend Analysis of Some Climate Parameters Belonging to Siirt Meteorological Station

Muhammed Mustafa Özdel [1,*] & Dilek Aykır [2]

Abstract

Since the earth existed, the global climate has been constantly changing due to its nature. Natural changes in the global climate have gained a different dimension, especially with the industrial revolution. Many anthropogenic factors such as excessive fossil fuel consumption, rapid urbanization, rapid population growth and improper land use have led to additional significant changes in the global climate. Compared to before the industrial revolution, it is stated that there are changes and tendencies direction of increase or decrease in the average values of other climate parameters, especially temperatures, both international and national studies. Turkey is strongly impacted by global climate change due to located in the Mediterranean Basin. Especially the southern regions of Turkey are extremely sensitive to these changes. For this reason, Siirt city center, which is one of our southern settlements where urbanization and population increase rapidly, has been determined as the study area.

In the study, monthly, annual and seasonal records of 8 different climate parameters (mean temperature, mean maximum temperature, mean minimum temperature, total precipitation, maximum precipitation, mean cloudiness, mean humidity and average wind speed) belonging to the 1980-2019 years of the Meteorological Station No. 17210 located in the provincial center of Siirt were used. The aim of the study is to determine whether there are statistically significant increase or decrease trends in these parameters used and to reveal the magnitude of these trends if there is a significant trend. Mann-Kendall test, which is one of the non-parametric tests, was used to determine the presence of the trend and the magnitude of the trend in the examined time series, and the Mann-Kendall Rank Correlation test, which is also one of the non-parametric tests, was used to determine the starting year of the trend. In addition, it has been tried to reveal the amount of change according to the twenty-year average differences of the examined time series for the periods 1980-1999 and 2000-2019.

According to the statistical results obtained, significant increases were determined particularly in the mean temperatures of May, June, August and October, and in the annual mean temperatures. Significant increases were found in the mean maximum temperatures of June, August and September and the annual mean maximum temperatures. On the other hand, significant increases were determined in the mean minimum temperatures, particularly in March, May and August, and in the annual mean minimum temperatures. There was no statistically significant increase or decrease trend of total precipitation, maximum precipitation, mean cloudiness and mean humidity parameters in monthly, annual and seasonal time series. A statistically significant decrease trend was detected in the mean wind speed in all months. When the twenty-year mean differences are examined, an increase of 1°C in the mean, mean maximum and mean minimum temperatures draws attention. Although the increase and decrease trends determined in the study do not pose a big problem for today, strong changes that may occur in these increases and decreases may create problems for the coming years. The emergence of statistically strong changes may adversely affect the people living in the study area both materially and spiritually, as well as negatively affecting the flora and fauna life.

Keywords: Siirt, Mann-Kendall Test, Trend Analysis, Climate Change

YÖK Atlas Veri Tabanına Göre Gümüşhane Üniversitesi'nin Etki Alanı

Mehmet Üzülmez

Coğrafya Gümüşhane Üniversitesi
mehmet_uzulmez@hotmail.com

Özet

Bir hizmet alanı olarak kullanılan üniversiteler; ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan kuruldukları şehrin dışında bulundukları bölgeyi de etkileyebilme potansiyelleri olan kurumlardır. Farklı hizmet görevleri bulunan üniversitelerin etki bölgeleri ise üniversiteden yararlanan kişi ve yerleşme sayısına bağlıdır. Genç nüfus oranının yüksek olduğu Türkiye'de bu durum üniversite eğitimine olan talebin de artmasına sebep olmuştur. Türkiye'de çağdaş üniversite yapılanması Üniversite Reformu'nun hayata geçtiği 1933 yılı ve üç büyükşehir (İstanbul, Ankara, İzmir) dışındaki şehirlerde 22 üniversitenin kurulduğu 1992 yılı baz alınarak iki döneme ayrılabilir. *Her ile bir üniversite* hedefinin uygulamaya geçirildiği 2006 yılı ise devlet ve vakıf üniversitesi sayısının arttığı yıl olması sebebiyle önemli bir dönemdir. Günümüzde Türkiye'de devlet ve vakıf olmak üzere 200'ün üzerinde üniversite kurumu bulunmaktadır. Bu üniversitelerden biri de 31 Mayıs 2008 tarih ve 26892 sayılı Resmî Gazete' de yayınlanan 5765 sayılı Kanun ile kurulan Gümüşhane Üniversitesi'dir. Yeni kurulan bir üniversite olması sebebiyle, Gümüşhane Üniversitesi'nin bazı fakültelerinde eksik bölümler bulunmaktadır. Önemli eksik bölümlerin olması söz konusu üniversite için bir dezavantaj oluşturmaktadır. Bu duruma bağlı olarak üniversiteye gelen öğrenci sayısı da istenilen düzeye çıkamamıştır. Bu araştırma, Türkiye'de son dönemlerde yürütülen üniversiteleşme hareketinin yansımalarını Gümüşhane Üniversitesi örneğinde ele almayı amaçlamıştır. Önemli bir geçmişe sahip olan Gümüşhane şehrinde kurulan üniversitenin etki alanının ve bu alandaki değişimin belirlenmesi çalışmanın ana hedefi olmuştur. Bu hedef doğrultusunda çalışmada lisans düzeyinde eğitim veren Sağlık Bilimleri, Edebiyat Fakültesi, Turizm Fakültesi, İletişim Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi incelenmiştir. Söz konusu fakültelere 2018, 2019 ve 2020 yıllarında kayıt yaptıran öğrencilerin ikamet ettikleri iller baz alınarak çalışma gerçekleştirilmiştir. Kayıt yaptıran öğrencilerin verileri, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Atlas lisans veri tabanından elde edilmiştir. Bu veriler, ofis ortamında düzenlemiş ve sonrasında coğrafi bilgi sistemleri programlarından biri olan ArcGIS'in 10.4.1. yazılımında analizlere tabi tutularak haritalama işlemleri yapılmıştır. Sonuç itibariyle Gümüşhane Üniversitesi'nin etki alanındaki değişim ortaya konmuştur. Gümüşhane Üniversitesi'ne yerleşen öğrenciler, çoğunlukla Gümüşhane'ye yakın illerden ve Türkiye'nin önemli büyükşehirlerden geldiği tespit edilmiştir. Ancak son yılda bu durum, diğer bölgelerdeki illerden gelen öğrencilerin artmasıyla birlikte üniversitenin etki alanı da değişmeye başlamıştır. Böylece Gümüşhane Üniversitesi'nin etki alanı Türkiye'nin farklı bölgelerine de yayılmış bulunmaktadır. Her ile bir üniversitenin kurulması kuşkusuz o ilin ekonomik ve sosyo-kültürel olarak kalkınmasına yardımcı olacaktır. Fakat birbirine komşu olan illerdeki üniversitelerde bölümlerin açılması ve kontenjanların belirlenmesinde nicelikle beraber niteliğin de dikkate alınması gerekir. Aksi takdirde bu durum dikkate alınmadığında, üniversitelerde bazı bölümlerin kontenjanlarının boş kalmasına hatta kapanmasına neden olacaktır. Ayrıca birbirine yakın üniversitelerde benzer bölümlerin açılmaması ve üniversitelerin farklı bölümlerde uzmanlaşmaya gitmesi, bölgedeki üniversitelerin geleceği açısından daha sağlıklı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: YÖK Atlas, Gümüşhane, Üniversite, Etki Alanı.

Gümüşhane University's Area of Influence According to YOK Atlas Database

Mehmet Üzülmez

Abstract

Universities used as service areas; They are institutions that have the potential to affect the region they are located outside of the city where they are established in economic, social and cultural terms. The influence areas of universities with different service duties depend on the number of people and settlements benefiting from the university. In Turkey, where the young population rate is high, this situation has led to an increase in the demand for university education. Contemporary university structuring in Turkey can be divided into two periods, based on the year 1933, when the University Reform was implemented, and 1992, when 22 universities were established in cities other than the three metropolitan cities (Istanbul, Ankara, Izmir). The year 2006, when the target of a university with each province was put into practice, is an important period since the number of state and foundation universities increased. Today, there are more than 200 university institutions in Turkey, both state and foundation. One of these universities is Gümüşhane University, which was established with the Law No. 5765 published in the Official Gazette dated May 31, 2008 and numbered 26892. Since it is a newly established university, there are missing departments in some faculties of Gümüşhane University. Having important missing departments creates a disadvantage for the university in question. Due to this situation, the number of students coming to the university could not reach the desired level. This research, aimed to deal with the reflections of the recent universityization movement in Turkey in the example of Gümüşhane University. The main objective of the study was to determine the impact area of the university established in the city of Gümüşhane, which has an important history, and the change in this area. In line with this aim, in this study, Health Sciences, Faculty of Letters, Faculty of Tourism, Faculty of Communication, Faculty of Theology, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Faculty of Engineering and Natural Sciences, which provide undergraduate education, were examined. The study was carried out based on the provinces of residence of the students who enrolled in these faculties in 2018, 2019 and 2020. The data of the registered students were obtained from the Higher Education Institution (YOK) Atlas license database. The data of the registered students were obtained from the Higher Education Institution (YOK) Atlas license database.

This data was organized in the office environment and later, one of the geographic information systems programs, ArcGIS's 10.4.1. the mapping processes were carried out by subjecting them to analyzes in the software. As a result, the change in the influence area of Gümüşhane University has been revealed. It has been determined that the students who settled in Gümüşhane University mostly come from the provinces close to Gümüşhane and from the important metropolitan cities of Turkey. However, in the last year, this situation has started to change with the increase of students coming from provinces in other regions. Thus, the influence area of Gümüşhane University has spread to different regions of Turkey. Establishing a university in each province will undoubtedly help the economic development of that province. However, the quality should be taken into account along with the quantity when opening departments and determining the quotas in universities in neighboring provinces. Otherwise, if this situation is not taken into account, it will cause the quotas of some departments in universities to be empty or even closed. In addition, it will be healthier for the future of the universities in the region not to open similar departments in universities close to each other and to specialize in different departments.

Keywords: YOK Atlas, Gümüşhane, Universities, Impact Area.

Göksu Çayı Havzası'nın Hidrografik Etki- Arazi Kullanım Modeli İlişkisi Kapsamında Havza Yönetimi

Murat Uzun
Coğrafya Marmara
murat_uzun53@hotmail.com

Özet

Havza yönetimi çalışmaları ilk olarak su ve toprak odaklı başlamış, son yıllarda değişen bilimsel bakış açıları, çevresel sorunların artması, sürdürülebilirlik kavramı ve iklim değişikliğinin etkileri kapsamında bütüncül yaklaşımla planlanan işleyiş mekanizmasına dönüşmüştür. Bütüncül olarak yönetim çalışmaları yapılan havzalar, teknolojik gelişmeler ile farklı alt modeller kapsamında da planlanmaktadır. Bu çalışmada Sakarya Nehri havzasının batı sınırını oluşturan, fiziki ve beşerî coğrafya koşulları açısından çeşitlilik arz eden Göksu Çayı Havzası'nın hidrografya özellikleri ve etkileri ile arazi kullanımı/arazi örtüsü (AKAÖ) modelleri kapsamında havza yönetimi incelenmiştir. Çalışmada Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve uzaktan algılama tekniklerinin kullanılması ile çok basamaklı bir işleyiş ortaya konmuştur. İlk olarak Göksu Çayı Havzası'nın sayısal yükselti modeli oluşturulmuş, drenaj ağı üretilmiş ve 53 alt havzanın sınırları çizilmiştir. Daha sonra havzanın farklı alanlarındaki 11 adet akım gözlem istasyonu (AGİ) verileri temin edilmiştir. Ancak verilerin havzanın tamamını kapsamamasından dolayı ağırlıklı akış dağılış yöntemi ile havzanın su bilançosu ve diğer hidrografik verileri üretilmiştir. Göksu Çayı Havzası'nın ağırlıklı yağış-akış analizi ile yapılan hesaplama sonucu 2020 yılı toplam akış verisi 983.916.990 m3'tür. Bu değere, sızma, buharlaşma ve beşerî kullanma verileri eklendiğinde havzanın kullanılabilir su potansiyeli 666.560.140 m3 olarak hesaplanmıştır. Havzada farklı koşullar altında değişebilen su potansiyeli, havzanın klimatolojik verilerinden elde edilen trend analizleri sonucu sıcaklık ve yağış değişim değerleri 25, 50 ve 100 yıllık periyotlar halinde incelenmiş, bunun sonucunda havzanın Thronthwaite yöntemine göre her periyoda ait yağış-akış değeri hesaplanmıştır. Bu değere aynı zamanda havzadaki yıllık bazda nüfus artış hızı verisi eklenmiştir. Yapılan analizler ile Göksu Çayı Havzası'nda 2020 yılına göre akım ve akış değişimlerinde 25 yıl sonra %3,34 oranında, 50 yıl sonra %6,76 oranında ve 100 yıl sonra %13,53 oranında azalma yaşanacağı hesaplanmıştır. 100 yıl sonra havza toplam akım miktarının 850.771.980 m3'e düşeceği, kullanılabilir su potansiyelinin 576.514.779 m3 olacağı hesaplanmıştır. Ağırlıklı yağış-akış verisi üzerinden yapılan analizle havzanın 2020 yılı ortalama akışı 403,52 m3 iken bu değer 100 yıl sonra 348,82 m3 olacaktır. Ayrıca Göksu Çayı Havzası'nın 100 yıl sonra 7 alt havzasında kategorik açıdan su varlığının bir alt sınıfa düşeceği, 15 alt havzanın ekolojik koşullar ve su varlığı ilişkisi açısından riskler barındıracağı, 16 alt havzanın ortalama akışın altında değere sahip olacağı tespit edilmiştir. Veriler havzanın ova tabanlarını besleyen kısa boylu akarsulara sahip alt havzalarında sorunlar olacağını göstermektedir. Çalışmada, Göksu Çayı Havzası'nda yer alan 11 AGİ ölçüm verisi doğrusal, Mann-Kendal ve Sen's Slope trend analizleri ile değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmede sonucu İnegöl ve Yenişehir ova tabanlarından çıkışları ve özellikle bu alanın mansabı olan sahada yer alan Göksu-Rüstemköy ve Göksu-Boğazköy AGİ verilerinde zamansal olarak akış miktarında negatif yönlü yüksek bir azalma eğilimin olduğunu saptanmıştır. Elde edilen bulgulardan sonra, Göksu Çayı Havzası'nda hidrografik koşullar ile arazi kullanımı/arazi örtüsü değişiminin ve geleceğe dönük ilişkisinin saptanabilmesi için 1980, 1990, 2000, 2010 ve 2020 yıllarına ait Landsat uydu görüntüleri temin edilmiş, kontrollü sınıflandırma ile arazi kullanım verileri ve değişimin dağılışı ortaya konmuştur. Daha sonra Göksu Çayı Havzası'nın yapay sinir ağları (YSA) yöntemi ile 2030 (10 yıl sonra), 2045 (25 yıl sonra) ve 2070 (50 yıl sonra) yıllarına ait AKAÖ verileri üretilmiştir. Üretilen verilere göre havzada özellikle İnegöl yerleşim sahasının %30 oranında genişleyeceği, çayır-mera ve tarım alanlarının azalacağı öngörülmüştür. Hidrografik etki koşulları, arazi kullanım modeli verileri ile havzanın meteorik su eğilimindeki negatif yönlü azalma, nüfus ve yerleşim alanındaki pozitif yönlü artış eğilimi incelendiğinde 2045 yılından sonra sorunların artmaya başlayacağı, 2070 yılından sonra Göksu Çayı Havzası'nın özellikle İnegöl ve Yenişehir ova tabanlarında su sarfiyatını karşılamada güçlükler yaşanabileceği öngörülebilmektedir. Bunun yanında havzada sel-taşkın, kuraklık ve diğer sorunlarında bu kapsamda artabileceği tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Havza Yönetimi, Hidrografik Analizler, Arazi Kullanım Modeli, Göksu Çayı Havzası.

Watershed Management in the Scope of the Hydrographic Impact Land Use Model Relationship of the Göksu Stream Basin

Murat Uzun

Abstract

In this study, the watershed management of the Göksu Stream Basin, which is diverse in terms of physical and human geographical conditions constituting the western border of the Sakarya River basin, has been examined within the scope of hydrography characteristics, effects and land use/land cover models. In the study, a multi-step process has been revealed with the use of Geographical Information Systems (GIS) and remote sensing techniques. First, the digital elevation model of the Göksu Stream Basin was created, the drainage network was produced and the boundaries of 53 sub-basins were drawn. Then, data from 11 flow observation stations (FOS) in different areas of the basin were obtained. However, since the data did not cover the entire basin, the water balance and other hydrographic data of the basin were produced by the weighted flow distribution method. As a result of the calculation made with the weighted precipitation-flow analysis of the Göksu Stream Basin, the total flow data for 2020 is 983.916.990 m3. When infiltration, evaporation and utilization data are added to this value, the usable water potential of the basin is calculated as 666,560,140 m3. The water potential that can change under different conditions in the basin, temperature and precipitation change values as a result of trend analyzes obtained from the climatological data of the basin were examined in 25, 50 and 100-year periods, and as a result, the precipitation-flow value of the basin for each period was calculated according to the Thronthwaite method. With the analyzes made, it has been calculated that there will be a decrease of 3.34% after 25 years, 6.76% after 50 years and 13.53% after 100 years in the flow and flow changes in the Göksu Stream Basin compared to 2020. It has been calculated that after 100 years, the total amount of flow in the basin will decrease to 850.771.980 m3, and the usable water potential will be 576.514.779 m3. In addition, it has been determined that after 100 years, 7 sub-basins of the Göksu Stream Basin will categorically fall into a sub-class, 15 sub-basins will have risks in terms of ecological conditions and water presence, and 16 sub-basins will have a value below the average flow. In the study, 11 FOS measurement data in Göksu Stream Basin were evaluated with linear, Mann-Kendal and Sen's Slope trend analysis. After the findings, Landsat satellite images of the years 1980, 1990, 2000, 2010 and 2020 were obtained in order to determine the hydrographic conditions, land use/land cover change and its future relationship in the Göksu Stream Basin, and land use data and change of land use data were obtained with controlled classification. dispersion has been demonstrated. Then, land use data of the Göksu Stream Basin for the years 2030 (10 years later), 2045 (25 years later) and 2070 (50 years later) were produced by artificial neural networks (ANN) method. According to the data produced, it is predicted that especially the Inegöl settlement area will expand by 30% and the meadow-pasture and agricultural areas will decrease in the basin. When the hydrographic impact conditions, land use model data and the negative decrease in the meteoric water trend of the basin, and the positive trend of increase in the population and settlement area are examined, it is seen that the problems will start to increase after 2045, and that after 2070, the Göksu Stream Basin will be able to meet the water consumption, especially on the Inegöl and Yenişehir plains.

Keywords: Basin (Watershed) Management, Hydrographic Analysis, Land Use Model, Göksu Stream Basin.

İnsan Kaynaklı Jeomorfolojik Süreçler: Antropojenik Jeomorfolojiye Yöntemsel Yaklaşım

Murat Uzun
Coğrafya Marmara
murat_uzun53@hotmail.com

Özet

Jeomorfolojik unsurların oluşum ve gelişim süreçleri iç ve dış dinamik güçlerin tek başına ya da ortak etkisi ile meydana gelmekte, bu unsurlar zamansal, mekansal olarak değişime uğramaktadır. İnsanoğlu ise geçmişten günümüze kendi faaliyetleri açısından doğal kaynakları ve özellikle jeomorfolojik koşulları değiştirmeye, şekillendirmeye çalışmaktadır. Beşerî müdahalelerin boyutu, insanoğlunun avcılık-toplayıcılık dönemi, neolitik dönem (tarım devrimi) ve antik dönemlerde daha küçük boyutlu olmuştur. Ancak sanayi devrimi ile birlikte nüfusun, şehirlere göçün ve dolayısıyla ihtiyaçların artması, jeomorfolojik koşullar üzerindeki antropojenik baskıyı arttırmıştır. Meydana gelen değişimlerin bütün doğal ortam koşulları üzerindeki etkisi ise farklı sonuçlara neden olmakta ve bu durum bilim dünyasında jeolojik zaman olarak antroposen kavramının ortaya çıkmasına, başlangıç zamanının tartışılmasına neden olmuştur. İnsan etkisinin bütün doğal ortam koşullarına farklı düzeylerde etki yapması jeomorfolojik anlamda da yeni gelişmelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu bakımdan insan yapımı yer şekillerini, rölyef üzerindeki değişimleri, topografik degradasyonları ve bu süreçler sonucundaki jeomorfolojik etkileri farklı yöntemler üzerinden inceleyen antropojenik jeomorfoloji (antropojeomorfoloji), jeomorfolojin alt bilim dalı olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada ülkemizde az sayıda çalışmanın bulunduğu ancak dünyada yaygın bir çalışma alanı oluşturan antropojenik jeomorfolojinin gelişim süreci ve özellikle uygulanan farklı yöntemler analiz edilmiştir. Uluslararası yayınlarda antropojenik jeomorfoloji, jeomorfolojide insan etkisi üzerine odaklanan çalışmalar detaylıca incelenmiş, zamansal, yöntemsel olarak karşılaştırılmış ve eleştirel bakış açısıyla irdelenmiştir. Ayrıca Türkiye'de çok az sayıda olan antropojenik jeomorfoloji yayınları ve ülkemizin antropojenik jeomorfolojideki potansiyel durumu da değerlendirilmiştir. Antropojeomorfolojik bakış açısının jeomorfolojinin ayrı bir disiplin olarak ortaya çıkmasından beri var olduğunu 1880'li yıllara kadar Avrupa ve Amerika'daki bilim insanlarının çalışmalarında gözlemleyebilmekteyiz. Özellikle Marsh'ın insanın doğal çevre ve jeomorfolojik koşullardaki değişimlere değinmesi antropojenik jeomorfolojinin ilk çalışmaları sayılmaktadır. 1900'lü yıllar itibariyle daha da yaygınlaşan çalışmalarda Shaler, McGee, Gilbert ve Sherlock toprak erozyonu, madencilik, sömürge faaliyetleri sırasında ortaya çıkan jeomorfolojik değişimler üzerine odaklanmışlardır. Daha sonra dünya nüfusunun artması ve antropojenik müdahalelerin çoğalması ile birlikte 1960'lı yıllardan itibaren kısa süreli jeomorfolojik değişimler, çevresel sorunların artması, doğal afetlerin çoğalması, küresel iklim değişikliği gibi nedenler antropojenik jeomorfoloji çalışmalarının artmasını sağlamıştır. Kıyı değişimleri, flüvyal süreçler, çeşitli topografik değişimler üzerine odaklanan birçok antropojenik jeomorfoloji çalışması ortaya konmuştur. Özellikle Golomb ve Eder, Brown, Goudie ve Nir'in yayınları disiplindeki önemli çalışmalardır. Nir ve Erlich tarafından ortaya konan morfometrik çalışmalar antropojenik jeomorfolojiye farklı yöntemler olarak yansımıştır. Ancak potansiyel antropojenik jeomorfoloji indeksi (PAJİ) ve Erlich denklemi günümüzde güncelliği kaybetmiş ve bilimsel açıdan sorunların olduğu, bilim çevreleri tarafından eleştirilen, kantitatif veriler olarak karşımıza çıkmaktadır. 2000'li yıllar itibariyle Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve uzaktan algılama teknolojilerinin gelişmesi, jeolojik olarak antroposen kavramının yaygınlaşması, doğal afet ve çeşitli sorunların artması antropojenik jeomorfolojinin yaygın bir çalışma ağına sahip olmasını sağlamıştır. Bu durum yöntemsel olarak kartografik verilerden değişim analizlerinin kullanılmasını, uydu görüntülerinden, farklı sayısal yükselti modellerinden topografik değişimlerin saptanmasını, etki analizlerinin kullanılmasını, morfometrik-kantitatif verilerin yaygınlaşmasını, arazi ölçümleri ve gözlemlerinin CBS'de analiz edilmesini, yapay yer şekillerinin daha kolay tespit edilmesini, sınıflandırılmasını ve CBS ile haritalanmasını sağlamıştır. Son yıllarda daha da gelişen teknolojik veriler, İnsansız Hava Araçları (İHA) ve LİDAR'ın kullanılması antropojenik jeomorfolojide kullanılan farklı ve aynı zamanda başlıca yöntemler olmuştur. Ülkemizde meydana gelen çevresel etkiler, doğal afet tetikleyicileri ve etkileri, şehirleşme, sanayi, ulaşım ve madencilik faaliyetlerinin jeomorfolojik etkileri olarak dikkat çekmeye başlayan antropojenik jeomorfoloji çalışmalarının sayısı ise oldukça azdır. Geçmişten günümüze birçok yöntemin kullanıldığı antropojenik jeomorfolojide, CBS, uzaktan algılama, İHA, LİDAR verileri çokça kullanılmakta ve özellikle meydana gelen jeomorfolojik değişimlerin zamansal-mekansal dağılımı ve etkileri üzerine odaklanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Antropojenik Jeomorfoloji, Rölyef Ve Topografik Değişimler, Yöntem Ve Teknikler, Jeomorfoloji.

Human Induced Geomorphological Processes: A Methodological Approach to Anthropogenic Geomorphology

Murat Uzun

Abstract

The formation and development processes of geomorphological elements occur alone or with the joint effect of internal and external dynamic forces, and these elements undergo temporal and spatial changes. Human beings, on the other hand, have been trying to change and shape natural resources and especially geomorphological conditions in terms of their own activities from past to present. Today, geomorphological elements and conditions are changed by human intervention due to technological developments, expansion of urban areas, industry, mining, tourism and transportation. The effect of the changes that occur on all natural environmental conditions causes different results, and this has led to the emergence of the concept of anthropocene as geological time in the scientific world, and the discussion of the beginning time. The effect of human influence on all natural environmental conditions at different levels has led to the emergence of new developments in geomorphology. In this respect, anthropogenic geomorphology, which examines man-made landforms, changes on the relief, topographic degradations and the geomorphological effects as a result of these processes, is accepted as a sub-discipline of geomorphology. In this study, the development process of anthropogenic geomorphology, which has very few studies in our country, but which is a widespread study area in the world, and especially the different methods applied were analyzed. In international publications, studies focusing on anthropogenic geomorphology and human influence in geomorphology have been examined in detail, compared temporally and methodically, and examined from a critical point of view.

We can observe that the anthropogeomorphological perspective has existed since the emergence of geomorphology as a separate discipline in the studies of scientists in Europe and America until the 1880s. Especially Marsh's reference to the changes in the natural environment and geomorphological conditions of man is considered the first work of anthropogenic geomorphology. Shaler, McGee, Gilbert, Sherlock focused on the geomorphological changes that occurred during the soil erosion, mining and colonial activities in the studies that became more widespread by the 1900s. Later, with the increase in the world population and the proliferation of anthropogenic interventions, short-term geomorphological changes, increase in environmental problems, proliferation of natural disasters, global climate change since the 1960s have led to an increase in anthropogenic geomorphology studies. Many anthropogenic geomorphology studies focusing on coastal changes, fluvial processes, and various topographical changes have been put forward. Especially the publications of Golomb, Brown, Goudie and Nir are important works in the discipline. Morphometric studies by Nir and Erlich have reflected on anthropogenic geomorphology as different methods. However, PAJI equation are now out of date and appear as quantitative data that have scientific problems and are criticized by scientific circles. As of the 2000s, the development of Geographic Information Systems (GIS) and remote sensing technologies, the widespread use of the geological anthropocene concept, the increase in natural disasters and various problems have enabled anthropogenic geomorphology to have a widespread working network. This situation methodologically requires the use of variation analysis from cartographic data, the detection of topographic changes from satellite images, different digital elevation models, the use of impact analysis, the dissemination of morphometric-quantitative data, the analysis of field measurements and observations in GIS, the easier detection and classification of artificial landforms and mapped with GIS. In recent years, the use of technological data, Unmanned Aerial Vehicles (UAV) and LIDAR have been different and at the same time the main methods used in anthropogenic geomorphology. In anthropogenic geomorphology, where many methods have been used from the past to the present, GIS, remote sensing, UAV, LIDAR data are widely used and especially the spatiotemporal distribution and effects of the geomorphological changes that occur are focused on.

Keywords: Anthropogenic Geomorphology, Relief And Topographic Changes, Methods And Techniques, Geomorphology.

Standartlaştırılmış Yağış İndeksi (SYİ) Yöntemine Göre Tekirdağ İstasyonunun (1940-2020) Kuraklık Analizi

İlker Eroğlu

Coğrafya Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
ieroglu@nku.edu.tr

Özet

Küresel iklim değişiminin önemli sonuçlarından biri de kuraklıktır. Meteorolojik kuraklık, tarımsal kuraklık ve hidrolojik kuraklık yaygın olarak kullanılan kuraklık tipleridir. Meteorolojik kuraklık en basit şekilde belli bir zaman diliminde yaşanan yağış yetersizliği ve bunun neticesinde ortaya çıkan çevresel ve sosyo-ekonomik olumsuzluklar olarak ifade edilebilir. Hidro-meteorolojik afetler arasında kuraklık daha yavaş gerçekleşmekle birlikte gerekli planlamalar yapılmadığında canlı yaşamı açısından oldukça önemli sorunlara yol açabilmektedir. Bu nedenle kuraklığın izlenmesi ve sonuçlarının tespitinin önemi gün geçtikçe artmaktadır.

Herhangi bir yerin kuraklık durumunu ortaya koymak için çeşitli yöntemler önerilmekte veya kullanılmaktadır. Standartlaştırılmış Yağış İndisi (SYİ), Aridite Anomali İndisi (AAİ), Ondalıklar İndisi, Normal Yağışın Yüzdesi İndisi, Aridite İndisi (Aİ), Palmer Kuraklık Şiddet İndisi ve Palmer-Z İndisi kuraklıkları belirleme, değerlendirme ve izlemede etkili olan yöntemler arasında kabul edilmektedir.

Bu çalışmada Türkiye'nin kuzeybatısında, Trakya Yarımadası üzerindeki Tekirdağ il merkezi sınırları içinde kalan alanın Standartlaştırılmış Yağış İndeksi (SYİ) Yöntemi kullanılarak kuraklık analizi yapılmıştır. Bunun için Tekirdağ Meteoroloji İstasyonu'nun 1940-2020 yılları arasını kapsayan 81 yıllık yağış verilerinden yararlanılmıştır.

Thornthwaite iklim sınıflamasına göre Tekirdağ (C1 B'2 s2 b'3) kurak-az nemli, ikinci dereceden mezotermal, kış mevsiminde çok kuvvetli su fazlası olan ve denizel şartlara yakın iklim tipine girmektedir. Standartlaştırılmış Yağış İndeksi (SYİ) Yöntemi'ne göre Tekirdağ'da 12 aylık (yıllık) değerlerinin analizinde 11 yıl yağışlı indis değerleri aralığında, 21 yıl normal indis değerleri aralığında ve 49 yıl kurak indis değerleri aralığında kalmaktadır. 1940-2020 yılları arasında en yağışlı yıl 958.5 mm ile 1940 yılı, en kurak yıl ise 334.6 mm ile 2019 yılı tespit edilmektedir.

Tekirdağ'da Standartlaştırılmış Yağış İndeksi (SYİ) kuraklık kategorilerine dağılışı şu şekildedir; 5 yıl aşırı nemli, 3 yıl çok nemli, 3 yıl orta düzeyde nemli, 21 yıl normal, 35 yıl normale yakın kurak, 12 yıl orta düzeyde kurak ve 2 yıl şiddetli kuraktır. Bununla birlikte hiçbir yılda aşırı kuraklık yaşanmamıştır. Tekirdağ'da şiddetli kurak yıllar 2008 ve 2019, orta düzeyde kurak yıllar 1942, 1945, 1948, 1961, 1964, 1973, 1983, 1989, 1992, 1994, 2016 ve 2020, orta düzeyde nemli yıllar 1962, 1981 ve 2011, çok nemli yıllar 1965, 1997 ve 2010, aşırı nemli yıllar 1940, 1995, 1998, 2009 ve 2014 tür.

Bu değerler (1940-2020) ışığında Tekirdağ'da en fazla normale yakın ve orta düzeyde kurak koşulların etkili olduğu anlaşılmaktadır. Tarım ve sanayi faaliyetlerinin yoğun bir şekilde gerçekleştirildiği Tekirdağ'da yapılacak planlamalarda mutlaka yağış ve kuraklık koşulları göz önünde bulundurularak gerekli adımlar atılmalıdır. Yağış ve kuraklık dengesi mutlaka takip edilmelidir. Kuraklık indeks değerleri dikkate alınarak mevcut su kaynakları rantabl olarak kullanılmalıdır. Başta tarımsal faaliyetler olmak üzere pek çok faaliyetin kuraklıktan olası olumsuz etkilenme düzeyi en aza indirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Tekirdağ, SYİ, Yağış, Kuraklık, Analiz

Drought Analysis of the Tekirdag Station (1940-2020) According to the Standardized Precipitation Index (SPI)

İlker Eroğlu

Abstract

One of the important consequences of global climate change is drought. Meteorological drought, agricultural drought and hydrological drought are the types of drought that are widely used. Meteorological drought can be expressed in the simplest way as the lack of precipitation experienced in a certain time period and the environmental and socio-economic problems that arise as a result. Although drought is among the more gradual of hydro-meteorological disasters, it can cause very important problems in terms of wildlife if the necessary planning is not done. Therefore, the significance of monitoring drought and determining its consequences grows more every day.

Various methods are being suggested or used to portray the drought situation of any particular place. The Standardized Precipitation Index (SPI), Aridity Anomaly Index (AAI), Decimal Index, Normal Precipitation Percentage Index, Aridity Index (AI), Palmer Drought Severity Index and Palmer-Z Index are accepted as the methods to determine, assess and monitor droughts.

In this study, drought analysis was done by using the Standardized Precipitation Index (SPI) Method on the area within the borders of Tekirdağ city center located on the Thrace Peninsula, in the northwest of Turkey. 81 years of the Tekirdağ Meteorology Station precipitation data covering the years 1940-2020 were utilized for this study.

According to the Thornthwaite climate classification, Tekirdağ has an arid-less humid, second degree mesothermal climate type with very strong excess water in winter and close to marine conditions. According to the Standardized Precipitation Index (SPI) Method, in the analysis of 12-month (annual) values in Tekirdağ, 11 years are in the rainy index range, 21 years are in the normal index range, and 49 years are in the dry index range. Between 1940 and 2020, the rainiest year was determined to be 1940 with 958.5 mm of rain, and the driest year was 2019 with 334.6 mm.

The distribution of the Standardized Precipitation Index (SPI) in Tekirdağ among drought categories is as follows; 5 years extremely humid, 3 years very humid, 3 years moderately humid, 21 years normal, 35 years nearly-normal arid, 12 years moderately dry and 2 years severely dry. Nevertheless, no excessive drought was experienced in any of these years. In Tekirdağ, the severely dry years were 2008 and 2019, moderately dry years were 1942, 1945, 1948, 1961, 1964, 1973, 1983, 1989, 1992, 1994, 2016 and 2020, moderately humid years were 1962, 1981 and 2011, very humid years were 1965, 1997 and 2010, and the years of extreme humidity were 1940, 1995, 1998, 2009 and 2014.

In the light of these values (1940-2020), it is apparent that near-normal and moderately dry conditions are most effective in Tekirdağ. Precipitation and drought conditions should definitely be considered and the necessary steps be taken in the planning to be done in Tekirdağ, a region where agricultural and industrial operations are quite extensive. Precipitation and drought balance must have been checked any time. Drought index must have been taken serious and the water sources have to be used as profitably. The problems which they are caused by drought must get under control to be sure that they don't effect the agricultural activities in the worst way.

Keywords: Tekirdag, SPI, Precipitation, Drought, Analysis

Komşu Akarsu Havzalarının Morfometrik Analizlerle Değerlendirilmesi: Ambar ve Berkilin Çayları Örneği

Muhammed Mustafa Özdel

Coğrafya Balıkesir Üniversitesi
m.mustafaozdel@gmail.com

Özet

Akarsu havzalarının morfometrik özelliklerinin belirlenmesi, havzalardan en yüksek düzeyde faydalanılması ve havzalarda yapılacak planlamalar için son derece büyük öneme sahiptir. Buna ek olarak morfometrik analizler, havza ile ilgili niceliksel bilgiler elde etmemizi sağlamasından dolayı da son derece önemlidir. Çalışmada, birbirine komşu olan ve Güneydoğu Torosların güney eteklerinden kaynağını alıp, daha güneyde Dicle Nehri ile birleşen Ambar Çayı ve Berkilin Çayı havzaları çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Dicle Nehri alt havzalarından olan ve komşu iki akarsu havzası niteliğindeki Ambar ve Berkilin Çayı havzalarının hidrografik özellikleri, morfometrik yöntemlerle analiz edilmiştir. Her iki havzada yer alan sürekli ve mevsimlik akarsular ile çalışma alanları, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) yazılımları aracılığıyla, 1/25.000 ölçekli topografya haritaları kullanılarak sayısallaştırılmıştır. Sayısallaştırılan akarsular Strahler yöntemine göre dizinlere ayrılmıştır. Çalışmada kullanılan morfometrik analizler, gerçekleştirilen literatür taraması ve her iki havzanın özellikleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu bağlamda çalışmada, çizgisel morfometri kapsamında çatallanma oranı, uzunluk oranı, yüzeysel akış uzunluğu ve tekstür oranı; alansal morfometri kapsamında drenaj yoğunluğu, drenaj sıklığı, form faktörü ve lemniskat oranı; relief morfometrisi kapsamında ise havza reliefi, engebelilik değeri, hipsometrik eğri, hipsometrik integral ve yarılma oranı analizleri gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen morfometrik analizler sonucunda, 1151 km2 alana sahip olan Ambar Çayı havzasında toplam 1799 akarsu kolu ve 6 çatallanma evresi, 1784 km2 alana sahip olan Berkilin Çayı havzasında ise toplam 7442 akarsu kolu ve 7 çatallanma evresi tespit edilmiştir. Her iki havzada da kaynak kesimdeki sel yarıntılarının fazla olmasından dolayı 1. dereceden kolların sayısı yüksek değerler göstermektedir. Çatallanma oranları 4.4 (Ambar Çayı) ile 4.2 (Berkilin Çayı) olarak hesaplanmıştır. Tekstür oranına göre Ambar Çayı havzası için orta (5.3), Berkilin Çayı havzası için ise çok dar (21.9) bir drenaj tekstürü söz konusudur. Ambar Çayı havzasının nispeten düşük (1.5 km/km2) drenaj yoğunluğuna sahip olduğu, Berkilin Çayı havzasının ise yüksek (2.5 km/km2) drenaj yoğunluğuna sahip olduğu söylenebilir. Ambar Çayı havzasının 1 km2'sinde 1.5 km sıklığında akarsu ağı, Berkilin Çayı havzasının ise 1 km2'sinde 4.1 km sıklığında akarsu ağı tespit edilmiştir. Form faktör değerine göre, Ambar Çayı havzası uzunlamasına (0.2), Berkilin Çayı havzası ise dairesel (0.5) bir görünüm sunmaktadır. Engebellik değeri Ambar Çayı havzasında 1.6, Berkilin Çayı havzasında ise 4.8 olarak saptanmıştır. Saptanan bu değerlere göre, Berkilin Çayı havzasındaki erozif faaliyetlerin Ambar Çayı havzasındaki erozif faaliyetlere oranla oldukça yüksek olduğu sonucuna varılır. Her iki havzada da hipsometrik integral değeri 0.2 olarak bulunmuştur. Bu sonuca bağlı olarak, her iki havzanın da tektonik olarak kararlı, jeomorfolojik gelişimde daha çok akarsu aşındırmasının etkili olduğu ve topografyanın olgunluk safhasına ulaştığı ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ambar Çayı, Berkilin Çayı, Dicle Nehri, Drenaj Özellikleri, Morfometrik İndis

Evaluation of Neighboring Stream Basins by Morphometric Analysis: The Example of Ambar and Berkilin Streams

Muhammed Mustafa Özdel

Abstract

Determining the morphometric properties of the river basins is of immense importance for the highest level of utilization of basins and for the planning to be made in the basins. In addition morphometric analysis, are extremely important as they allow us to obtain quantitative information about the basin. In the study, Ambar Stream and Berkil's Stream basins, which neighbor each other and take its source from the southern outskirts of the Southeast Taurus and merge with the Tigris River further south, were identified as the study site. Hydrographic properties of the Ambar and Berkilin Stream basins, which are from the Tigris River sub-basins and are two neighboring streaming basins, have been analyzed through morphometric methods. Continuous and seasonal rivers and study areas in both basins were digitized using 1/25.000 scale topography maps via Geographical Information Systems (GIS) software. The digitized rivers are divided into stream order according to Strahler method. The morphometric analyzes used in the study were determined by considering the literature review and the characteristics of both basins. In this context, bifurcation ratio, length ratio, length of overland flow and texture ratio within the scope of linear morphometry; drainage density, stream frequency, form factor and lemniscate ratio within the scope of areal morphometry; within the scope of relief morphometry, basin relief, ruggedness number, hypsometric curve, hypsometric integral and dissection index analyzes were carried out.

As a result of the morphometric analyzes carried out, a total of 1799 tributaries and 6 bifurcation phases were identified in the Ambar Stream basin, which has an area of 1151 km2, and a total of 7442 tributaries and 7 bifurcation stages in the Berkilin Stream basin, which has an area of 1784 km2. In both basins, the number of first-degree tributaries shows high values due to the high level of flood rifts in the source section. Bifurcation rates were calculated as 4.4 (Ambar Stream) and 4.2 (Berkilin Stream). According to the texture ratio, there is a medium (5.3) drainage texture for the Ambar Stream basin and a very narrow (21.9) drainage texture for the Berkilin Stream basin. It can be said that the Ambar Stream basin has a relatively low (1,5 km/km2) drainage density, while the Berkilin Stream basin has a high (2,5 km/km2) drainage density. A river network with a frequency of 1,5 km was detected in 1 km2 of the Ambar Stream basin, and a river network with a frequency of 4,1 km was detected in 1 km2 of the Berkilin Stream basin. According to the form factor value, the Ambar Stream basin presents a longitudinal (0.2) appearance, while the Berkilin Stream basin presents a circular (0.5) appearance. The roughness number was determined as 1.6 in the Ambar Stream basin and 4.8 in the Berkilin Stream basin. According to these values, it is concluded that the erosive activities in the Berkilin Stream basin are quite high compared to the erosive activities in the Ambar Stream basin. The hypsometric integral value was found to be 0.2 in both basins. Depending on this result, it can be deduced that both basins are tectonically stable, stream erosion is more effective in geomorphological development and the topography has reached the maturity stage.

Keywords: Ambar Stream, Berkilin Stream, Tigris River, Drainage Characteristics, Morphometric Index

EXPO 2023´ün Kahramanmaraş Turizmine Olası Etkilerinin Değerlendirilmesi

Nadire Karademir [1] & Şeyma Nacar [1, *]
[1] Coğrafya Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
nacarseyma2003@gmail.com

Özet

Dünya Fuarları (EXPO), mimari öğelerle desteklenen zengin iletişim tasarımı ortamlarıdır. 19. yüzyılın ortalarından beri düzenlenmektedir. Bu ortamlar kentlerin gelişimi ve tanıtımı açısından önemli bir etkiye sahiptir. Dünyanın en eski ve en büyük uluslararası etkinliklerinden biri olan EXPO, aynı zamanda "Dünya Sergisi" olarak adlandırılmaktadır. Ülkelerin sosyal, ekonomik ve kültürel anlamda gelişmesine büyük katkı sağlamaktadır. Uluslararası düzeyde uzun yıllardır devam eden EXPO´lar, Türkiye´de son yıllarda gündeme gelmiştir. Ülkelerin ve şehirlerin kalkınmasını, gelişmesini, bilinirliğini hem ulusal hem de uluslararası düzeyde arttıran, halka eğitim, kültür, sanat ve eğlence deneyimi yaşatan, iç ve dış turizmi canlandıran, yeni iş imkânları ve fırsatlar sunan EXPO´lar, Dünya Kupası ve Olimpiyatlardan sonra en önemli uluslararası etkinliklerdendir. EXPO Organizasyonu oldukça büyük ölçekli bir organizasyon olup, şehrin tüm paydaşları tarafından sahip çıkılması gereken bir etkinliktir. Botanik EXPO 2023 organizasyonuna Kahramanmaraş ev sahipliği yapacaktır. Kahramanmaraş Akdeniz Bölgesinin Adana Bölümünde yer alan geçmişten günümüze kadim medeniyetlere ev sahipliği yapmış önemli kentler arasında yer almaktadır. Üç bölgenin (Akdeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu) kavşak noktasında ve farklı iklimlerin etkisi altında bulunmaktadır. Dolayısıyla İran-Turan ve Akdeniz Fitocoğrafya Bölgelerinin geçiş kuşağında yer alması, yörede endemik ve relikt karakter arz eden bitkilerin çeşitliliğini arttırmıştır. Ceyhan Irmağı ve kolları tarafından beslenen Kahramanmaraş´ın, Yavşan, Başkonuş, Yedikuyular, Bertiz ve Kozludere gibi yaylaları mevcuttur. Dünya kenti olmayı amaçlayan Kahramanmaraş için 2023 Botanik Expo Organizasyonu bir fırsat niteliğinde olacaktır. Bu organizasyonda tarım ve bahçecilik alanında yenilikçiliğin desteklenmesi, yaşam kalitesinin artırılması ve olası sorunlara çözümlerin üretilmesi hedeflenmektedir. Araştırmada Botanik EXPO 2023 organizasyonunun Kahramanmaraş´ın çevresel, kültürel ve sosyo-ekonomik yapısı üzerine turizm çerçevesinde olası etkilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çevre bilincinin oluşması, ulusal ve uluslararası alanda tanınırlığın sağlanması, marka değerine sahip olması gibi ölçütler kent turizmi kapsamında tespit edilmeye çalışılmıştır. Kentsel mekânın oluşumunu etkileyen bu ölçütler ve alternatif alanlar karşılaştırmalı olarak değerlendirmeye tabii tutulmuştur. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmış olup çalışma alanının mevcut durumu ArcGIS 10.5 programı kullanılarak ortaya konulmuştur. Bu çalışmada Dünya´da ve Türkiye´de yapılan EXPO´ların amaç ve çeşitlerine değinilerek EXPO 2023 Kahramanmaraş organizasyonuyla ilgili bilgiler verilmiştir. Türkiye'de yapılan EXPO fuarlarının tarihçesine değinilerek EXPO adaylık sürecinde belirlenecek mekânın ne tür özelliklere sahip olması gerektiği araştırılmıştır. EXPO fuarlarının kent turizmine olan etkileri ve yapılan yeni çalışmalarla kentin yenilenme sürecinde aktif rol oynayan faktörlerin etkisi incelenmiştir. Kahramanmaraş´ta yapılacak olan EXPO 2023´ün Doğa dostu şehir ve duyarlılık teması üzerinden tüm insanların bilgi paylaşmasına ve yenilikçi yaklaşımların üretilmesi ve sergilenmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir. EXPO ile kent turizmi arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada; EXPO organizasyonunun turizm değerlerinin gelişmesine katkıda bulunacağı, ekonomik yarar elde edileceği ve bu tip etkinliklerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kahramanmaraş'ın bu tip etkinliklere bakış açısının sadece Expo için değil, bütün etkinlikler için de önemli olduğu düşünülmektedir. Bu organizasyonun sonucunda oluşabilecek sosyal ve çevresel problemlerin en aza indirgenmesi için farkındalık oluşturulmalıdır. Hem yöre halkı hem de gelen turistlerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Bu organizasyonlarda yerel halkın ve yerel yönetimlerin birlikte entegre şekilde çalışması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Botanik EXPO 2023, Kent Turizmi, Kahramanmaraş.

Evaluation of the Possible Effects of EXPO 2023 on Kahramanmaraş Tourism

Nadire Karademir [1] & Şeyma Nacar [1,*]

Abstract

World's Fairs (EXPO) are rich communication design environments supported by architectural elements. These environments have a significant impact on the development and promotion of cities. EXPO, one of the oldest and largest international events in the world, is also called the "World Exhibition". It contributes greatly to the social, economic and cultural development of countries. EXPOs, which have been going on for many years at the international level, have come to the fore in Turkey in recent years. EXPOs, which increase the development, improvement and awareness of countries and cities both at national and international level, provide the public with education, culture, art and entertainment experience, revive domestic and foreign tourism, offer new business opportunities and opportunities, are the most important after the World Cup and the Olympics is an international events. EXPO Organization is a very large scale organization and it is an event that should be owned by all stakeholders of the city. Kahramanmaraş will host the Botanical EXPO 2023 organization. Kahramanmaraş is one of the important cities in the Adana part of the Mediterranean Region, which has hosted ancient civilizations from past to present. It is at the crossroads of three regions and is under the influence of different climates. Therefore, the fact that Iran-Turanian and Mediterranean Phytogeographical Regions are located in the transition zone has increased the diversity of endemic and relict plants in the region. Kahramanmaraş, fed by the Ceyhan River and its tributaries, has plateaus such as Yavşan, Başkonuş, Yedikuyular, Bertiz and Kozludere. 2023 Botanical Expo Organization will be an opportunity for Kahramanmaraş, which aims to become a world city. In this organization, it is aimed to support innovation in agriculture and horticulture, to increase the quality of life and to find solutions to potential problems. In the research, it is aimed to evaluate the possible effects of the Botanical EXPO 2023 organization on the environmental, cultural and socio-economic structure of Kahramanmaraş within the framework of tourism. For this purpose, criteria such as creating environmental awareness, providing national and international recognition, and having brand value have been tried to be determined within the scope of urban tourism. These criteria affecting the formation of urban space and alternative areas were evaluated comparatively. In the research, descriptive scanning method was used and the current state of the study area was revealed by using ArcGIS 10.5 program. In this study, the purpose and types of EXPOs held in the world and in Turkey are mentioned and information about EXPO 2023 Kahramanmaraş organization is given. By referring to the history of EXPO fairs held in Turkey, it has been researched what kind of features the place to be determined during the EXPO candidacy process should have. The effects of EXPO fairs on city tourism and the effects of factors that play an active role in the renewal process of the city with new studies have been examined. It is thought that EXPO 2023, which will be held in Kahramanmaraş, will allow all people to share information and produce and exhibit innovative approaches through the theme of nature-friendly city and sensitivity. In this study, which examines the relationship between EXPO and urban tourism; it has been concluded that the EXPO organization will contribute to the development of tourism values, economic benefits will be obtained and it is important to ensure the sustainability of such events. Awareness should be created in order to minimize the social and environmental problems that may occur as a result of this organization. In these organizations, it is important that local people and local governments work together in an integrated manner.

Keywords: Botanical EXPO 2023, Urban Tourism, Kahramanmaraş.

Baraj Rezervuarındaki Alansal ve Hacimsel Değişikliklerin Zamansal ve Mekânsal Ölçekte Karşılaştırması: Naip Barajı Örneği (Tekirdağ/Türkiye)

Emre Özşahin

Coğrafya Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
eozsahin@nku.edu.tr

Özet

Barajlar, insanların su ihtiyaçlarının karşılanması ve suyu kontrol etmesi için suyun biriktirilmesi amacıyla bir akarsu vadisinin önünün kapatılmasında kullanılan set şeklinde tasarlanmış mühendislik yapılarıdır. Mevcut su kaynaklarından verimli şekilde kullanılmasına yardımcı olan bu mühendislik yapıları, enerji üretiminin yanında içme ve sulama suyu temini, taşkın kontrolü, balıkçılık, rekreasyon amacıyla inşa edilmektedir. Baraj rezervuarlarındaki alansal ve hacimsel değişikliklerin mekânsal ve zamansal ölçekte izlenmesi sürdürülebilir su kaynakları yönetimi bakımından oldukça önemlidir. Böylece barajlar üzerinde iklim değişikliğinin olumsuz etkileri anlaşılabildiği gibi kuraklık ile başarılı bir şekilde mücadele edilebilir. Son yıllarda CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) teknikleri kullanılarak gerçekleştirilen çalışmalarla bu konuda oldukça başarılı sonuçlar elde edilmektedir. Tekirdağ ili Süleymapaşa ilçesindeki Naip barajı örneğinde yürütülmüş bu çalışmada baraj rezervuarındaki alansal ve hacimsel değişikliklerin mekânsal ve zamansal ölçekte karşılaştırılmasının yapılması amaçlanmıştır. Asıl işlevi Tekirdağ şehrinin içme suyu ihtiyacının karşılaması olan bu barajdan yılda 6.43 hm^3 içme ve kullanma suyu temin edilmektedir. Yapılan projeksiyonlara göre şehir nüfusunun 50 yıllık su ihtiyacını karşılaması planlanan bu barajdan tarımsal ve endüstriyel su temini bakımından da yararlanılmaktadır. Barajdaki alansal değişiklikler Avrupa Uzay Ajansının (ESA) Copernicus programı tarafından geliştirilmiş multispektral yüksek çözünürlüklü algılayıcıya sahip Sentinel-2A uydusuna ait farklı tarihli uydu görüntüleri kullanılarak belirlenmiştir. Bunun için baraj rezervuarında ilk su tutulmaya başlandığı dönemden (09.2015) günümüze kadar (06.2021) olan zaman aralığındaki aylık dönemlerde gerçekleşmiş değişiklikler tespit edilmiştir. Harita Genel Müdürlüğü'ne ait ortofotolardan ve GoogleEart uydu görüntüleriyle doğrulanan alansal değişimler, yağış ve akım ilişkisi çerçevesinde değerlendirilmiştir. Barajdaki hacimsel değişiklikler ise baraj öncesi (2015) ve güncel (2021) SYM (Sayısal Yükseklik Modeli) verileri kullanılarak belirlenmiştir. Hacim belirleme işlemi baraj öncesi topografya ve güncel batimetrik ölçüm sonuçlarına ait 5 m çözünürlüklü SYM (Sayısal Yükseklik Modeli) verilerinin kıyaslanmasıyla tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda Naip barajının yağış, akım ve sediment verimi ilişkisine bağlı olarak yıllar arasında önemli alansal ve hacimsel değişiklikler gösterdiği anlaşılmıştır. İlk su tutulmaya başlandığı dönemde 144950 m^2 alan kaplayan göl alanı, günümüzde (06.2021) 1033531,5 m^2 alan kaplamaktadır. Planlamada toplam hacmi 25080000 m^3 olan baraj rezervuarının aktüel hacminin siltasyon nedeniyle son 6 yıllık sürede % 11.91 küçüldüğü belirlenmiştir. Dolayısıyla baraj rezervuarındaki alansal değişikliklerin doğrudan kuraklıkla hacimsel değişikliklerin ise erozyona bağlı olduğu anlaşılmıştır. Gelecek iklim değişikliği etkileri göz önünde bulundurulduğunda sıcaklık artışları ve yağış azalışlarına paralel olarak kuraklığın şiddetlenmesi ve akarsulardaki akımın düşmesi alansal, ekstrem iklim olaylarındaki artışlar ise siltasyonun artmasına etki ederek hacimsel değişikliklerin daha da belirginleşmesine yol açacağı tahmin edilmektedir. Barajın sürdürülebilir kullanımı için baraj rezervuarındaki alansal ve hacimsel değişikliklerin azaltılması gerekmektedir. Alansal değişimler iklimsel etkiler ve su ihtiyacı dikkate alınarak, hacimsel değişimler ise hızlandırılmış erozyonun önlenmesiyle minimize edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Naip Barajı, Baraj, Alansal ve Hacimsel Değişikler, Zamansal ve Mekânsal Karşılaştırma.

Temporal and Spatial Comparison of Areal and Volumetric Changes in the Dam Reservoir: A Case Study of Naip Dam (Tekirdag/Turkey)

Emre Özşahin

Abstract

Dams are engineering structures designed in the form of embankment used for blocking a river valley to collect water in order to meet the water needs of people and control water. Besides helping the efficient use of existing water resources, these engineering structures are built for the purposes of energy production, drinking and irrigation water supply, flood control, fishing, and recreation. Spatial and temporal monitoring of areal and volumetric changes in dam reservoirs is very important for sustainable water resources management. In this way, both the negative effects of climate change on dams can be understood and a successful struggle can be conducted against drought. Studies carried out using Geographic Information Systems (GIS) techniques in recent years have made it possible to obtain very successful results on this matter. Conducted in the case of the Naip dam located in Süleymapaşa district of Turkey's Tekirdağ province, the present study aimed to compare the areal and volumetric changes in the dam reservoir on a spatial and temporal scale. 6.43 hm^3 of drinking and utility water is supplied annually from this dam, whose main function is to meet the drinking water needs of Tekirdağ province. This dam, which is planned to meet the water needs of the provincial population for 50 years based on the projections, is also used for agricultural and industrial water supply. The areal changes in the dam were detected by using satellite images of different dates of the Sentinel-2A satellite with a multispectral high-resolution sensor developed by the European Space Agency's (ESA) Copernicus programme. For this purpose, monthly changes in the time period from the first-time water started to be retained in the dam reservoir (09.2015) to the present (06.2021) were determined. The areal changes confirmed by orthophotos of the Turkish General Directorate of Maps and Google Earth satellite images were evaluated within the framework of the relationship between precipitation and flow. The volumetric changes in the dam were determined by using the pre-dam (2015) and current (2021) digital elevation model (DEM) data. The volume was detected by comparing the 5 m resolution DEM data of the pre-dam topography and the current bathymetric measurement results. The study showed that the Naip dam underwent significant areal and volumetric changes over the years, depending on the relationship between precipitation, flow, and sediment yield. The lake, which covered an area of 144,950 m^2 at the time of the first water retention, covers an area of 1,033,531,5 m^2 today (06.2021). The study found that the actual volume of the dam reservoir with a total volume of 25,080,000 m^3 in the planning decreased by 11.91% in the last 6 years due to siltation. Therefore, it was understood that the areal changes in the dam reservoir were directly related to drought while the volumetric changes were due to erosion. Considering the effects of future climate change, it is estimated that the intensification of drought and the decrease in flow in rivers in parallel with temperature increases and precipitation decreases will make areal changes more evident whereas increases in extreme climate events will affect the rise in siltation and thus cause volumetric changes to become more evident. For the sustainable use of the dam, it is necessary to reduce the areal and volumetric changes in the dam reservoir. Areal changes can be minimized by considering climatic effects and water demand while volumetric changes can be mitigated by preventing accelerated erosion.

Keywords: Naip Dam, Dam, Areal and Volumetric Changes, Temporal and Spatial Comparison.

Haritalar Kullanarak Tekirdağ İl Nüfusunun Zamansal ve Mekânsal Değişimini Anlamak (1927-2020)

Emre Özşahin [1, *] & İlker Eroğlu [1]

[1] Coğrafya Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
eozsahin@nku.edu.tr

Özet

Sınırları belli bir alanda ve zamanda yaşayan insan sayısı olarak tanımlanan nüfusun zamansal gelişimi ve bu gelişimin gösterdiği mekânsal farklılıkların tespit edilmesi son derece önemli bir konudur. Zira günümüz dünyasının en temel problemlerinden biri olan hızlı nüfus artışının önlenmesi veya kontrol edilmesi bu sayede mümkündür. Nüfusun zamansal ve mekânsal bakımdan izlenmesi için en etkili ve yaygın kullanılan araç ise haritalardır. Coğrafyacı mesleğinin tanıtıcı işareti olarak değerlendirilen bu malzemeler, nüfusun zamansal ve mekânsal dağılışının açık ve özet biçimde aktarılması bakımından kolaylık sağlamaktadır. Bu çalışmada haritalar kullanarak Tekirdağ il nüfusunun zamansal ve mekânsal değişiminin anlaşılması amaçlanmıştır. Tekirdağ ili, Anadolu ve Balkan Yarımadaları arasındaki coğrafi konumunun sağladığı avantajlardan dolayı tarih boyunca siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan popüler bir merkez karakteri sunduğu için çalışma alanı olarak seçilmiştir. Son yüzyılda önemli bir nüfus çekim merkezine dönüşen Tekirdağ ilindeki nüfusun zamansal ve mekânsal dağılışının haritalarla açıklanması hızlı nüfus artışına bağlı mekânsal sorunların tespit edilmesi ve çözümlenmesi bakımından önemlidir. Çalışmanın tematik haritaları, TUİK (Türkiye İstatistik Kurumu) istatistiklerinden elde edilen verilerin CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) destekli kartografik yöntemlerle işlenmesiyle oluşturulmuştur. Çalışma bulguları Cumhuriyetin ilanından sonraki ilk nüfus sayımında 66.222 kadın ve 65.898 erkek olmak üzere toplam 132.120 kişi olan Tekirdağ il nüfusunun 2020 yılında 528.478 kadın ve 552.587 erkek olmak üzere toplam 1.081.065 kişi şeklinde kayıtlara geçtiği belirlenmiştir. Buna göre ilk ve son sayım yılları (1927-2020) arasındaki dönemde ortalama nüfus artışının ‰26,13 olduğu ilde 1945 yılı hariç farklı oranlarda sürekli bir nüfus büyümesi yaşanmıştır. İstanbul'daki sanayi sektörünün 1970'li yıllardan itibaren Çorlu-Çerkezköy hattına doğru kayması ve 1989 yılında Bulgaristan'dan gelen büyük zorunlu göç hareketiyle birlikte belirginleşen bu büyüme temposu özellikle 2000 yılından sonra ‰50'leri aşan oranlarda gerçekleşmiştir. Sayım dönemlerine göre nüfus artış hızının en yüksek olduğu Çerkezköy (%16,4) ve Çorlu (%13,2) en düşük ise Hayrabolu (%2.1) ve Ergene (%1.9) ilçelerinde olduğu saptanmıştır. Hızlı nüfus artışıyla birlikte aritmetik ve fizyolojik nüfus yoğunluklarının da sürekli bir artışın olduğu ilde, fizyolojik nüfus yoğunluğu aritmetik nüfus yoğunluğuna kıyasla Türkiye ortalamasının altındadır. Dolayısıyla Tekirdağ ilinde tarım alanlarının beslemek zorunda olduğu nüfus miktarı şu an için endişe verecek büyüklükte değildir. Ancak tarım toprakları üzerindeki gün geçtikçe artan nüfus baskısı yüzünden çok yakın bir gelecekte bu olumlu gidişat olumsuz bir yöne evrilecektir. Çalışma sonuçları Tekirdağ ilinde nüfusun zamansal ve mekânsal dağılımın son derece eşitsizlik gösterdiğine işaret etmektedir. Zamansal süreçte ekonomik faaliyetlerinin yoğun, ana trafik hatlarının yakınında ve nispeten düz araziye sahip mekanlarda nüfusun kümelenme yaptığı saptanmıştır. Günümüzde ise sanayi ve hizmetler sektörünün etkisi altında yoğunlaşan nüfusun Süleymanpaşa (merkez ilçe) ve Çorlu-Çerkezköy çevrelerinde yığılma gösterdiği anlaşılmıştır. Bu çalışma nüfus gibi zamansal ve mekânsal değişiklikler gösteren istatiksel verilerin haritalar yardımıyla daha anlaşılır bir şekilde açıklanması ve izlenmesi bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nüfus, Harita, Coğrafya, Tekirdağ.

Understanding the Temporal and Spatial Change of Tekirdag Province Population Using Maps (1927-2020)

Emre Özşahin [1, *] & İlker Eroğlu [1]

Abstract

The temporal development of the population, which is defined as the number of people living in a specific area and time, and the determination of the spatial differences of this development are highly important issues. This is because it is only by this means that rapid population growth, which is one of the most fundamental problems of today's world, can be prevented or controlled. The most effective and widely used tool for the temporal and spatial monitoring of population is maps. These materials, which are taken as the identification mark of the geographer's profession, provide convenience for displaying the temporal and spatial distribution of the population in a clear and concise manner. This study aimed to determine the temporal and spatial changes of Tekirdağ's provincial population by using maps. Turkey's Tekirdağ province was chosen as the study area because it had been a popular center in terms of political, economic, and socio-cultural aspects throughout history thanks to the advantages offered by its geographical location between the Anatolian and Balkan peninsulas. Explaining the temporal and spatial distribution of the population in Tekirdağ, which has become an important population attraction center in the last century, through maps is important for identifying and solving the spatial problems resulting from rapid population growth. The thematic maps of the study were created by processing the data obtained from the statistics of the Turkish Statistical Institute (TURKSTAT) through Geographic Information Systems (GIS) supported cartographic methods. The findings of the study showed that the population of Tekirdağ province, which was 132,120 people (66,222 women and 65,898 men) in the first census after the proclamation of the Republic, was recorded as 528,478 women and 552,587 men, totaling 1,081,065 people in 2020. The average population growth was 26.13‰ in the period between the first and last census years (1927-2020), and a continuous population growth, with the exception of 1945, was experienced at different rates in the province. This growth pace, which became evident due to the shift of the industrial sector in Istanbul towards the Çorlu-Çerkezköy line as of the 1970s and the large forced migration from Bulgaria in 1989, has been at rates exceeding 50‰ especially after 2000. Based on the census periods, the highest population growth rates were found in Çerkezköy (16.4%) and Çorlu (13.2%) districts, while the lowest ones were detected in Hayrabolu (2.1%) and Ergene (1.9%) districts. Arithmetic and physiological population densities are constantly increasing in the province along with the rapid population growth, and the physiological population density is below the Turkey average compared to the arithmetic population density. Therefore, the amount of population that agricultural lands have to feed in Tekirdağ province is not large enough to be a matter of concern for now. However, due to the population pressure on agricultural lands increasing day by day, this positive trend will turn into a negative direction in the very near future. The results of the study indicate that the temporal and spatial distribution of the population in Tekirdağ province is extremely unequal. In the past, the population was concentrated in areas that incorporated intense economic activities, were close to the main traffic lines, and had relatively flat lands. Today, the population, which spreads under the influence of the industry and services sectors, is concentrated in Süleymanpaşa (central district) and around Çorlu and Çerkezköy. This study is important as it explains and monitors the statistical data such as population showing temporal and spatial changes in a more understandable way with the help of maps.

Keywords: Population, Map, Geography, Tekirdağ.

Burdur Havzası'ndaki Göllerde Yaşanan Seviye Değişikliklerinin Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Uzaktan Algılama (UA) İle Tespiti

Mehmet Akif Taş [1,*] & Erdal Akpınar [1]

[1] Coğrafya Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
akif.tas@erzincan.edu.tr

Özet

Küresel ısınma ve kuraklık sorunu, dünyanın ve Türkiye'nin önemli çevre problemleri arasında yer almaktadır. Son yıllarda nüfus artışı, hızlı kentleşme, plansız sanayileşme ve arazi kullanımında yaşanan büyük değişikliklere paralel olarak doğal ortamların ve ekosistemlerin yükü giderek artmaktadır. Sıcaklıklar artmakta, yağışlar azalmakta, yağış rejimleri bozulmaktadır. Küresel iklim değişikliğinin olumsuz etkileri başta akarsular ve göller olmak üzere, sularda ve sulak alanlarda belirgin bir şekilde görülmektedir. Özellikle kurak ve yarı kurak bölgelerde bazı göller ve sulak alanlar ya tamamen kurumakta, ya da sularının çekilmesi sonucu giderek küçülmektedir.

Türkiye'de bir kısmı turistik potansiyele sahip, irili ufaklı yüzlerce göl vardır. Bu göllerin toplam yüzölçümü 13000 km², en büyük on gölün toplam yüzölçümü ise 7500 km² kadardır. Esasen Türkiye gölleri ülke yüzölçümü dikkate alındığında nispeten az bir alan (%1,6) kaplamaktadır. Bununla birlikte Türkiye, küresel iklim değişikliğinin ve çevresel baskıların etkilerini bariz bir şekilde yaşayan, göllerin ve sulak alanların ciddi tehdit altında olduğu ülkelerden biridir.

Nitekim bu sorun, Göller Yöresi ve yörenin önemli ünitelerinden biri olan Burdur Havzası göllerinde çok daha bariz bir şekilde hissedilmeltedir. Burdur Havzası ve yakın çevresindeki göller, Ramsar Sözleşmesi ve Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından koruma altına alınmıştır. Türkiye Ramsar Sözleşmesini 1993 yılında imzalamış olup, Burdur Havzasının yaklaşık %50'si 28.05.1994'de bu sözleşme kapsamında koruma altına alınmıştır.Yine havzada yer alan Acıgöl 08.04.2015'de, Akgöl ve Yarışlı Gölü ise 10.06.2016'da Ulusal Öneme Haiz Sulak Alanlar kapsamına dahil edilmiştir. Salda Gölü ise 15.03.2019 tarihli Cumhurbaşkanı Kararı ile Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak belirlenmiştir.

Göller ve ve göl ekosistemleri doğal, beşeri ve ekonomik hayat açısından büyük öneme sahiptir. Bunun için göl ortamlarında ve yakın çevrelerinde neler olup bittiğini, ne tür değişimler yaşandığı bilmenin pekçok yararı vardır. Göller Yöresi, adından da anlaşılacağı üzere Türkiye'de gerek sayı, gerekse alan bakımından göllerin en fazla yoğunlaştığı yerdir. Bu yörenin en önemli havzalarından biri, Burdur Havzasıdır. Bu araştırmada, Burdur Gölü ana havzası ve alt havzalarında bulunan altı gölde (Burdur Gölü, Acıgöl, Akgöl, Yarışlı Gölü, Karataş Gölü, Salda Gölü) son yıllarda yaşanan seviye değişiklikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun için 1985-2021 yılları arasını kapsayan 36 yıllık devre incelenmiş, adı geçen göllerdeki genel seviye değişimleri yanında, şubat ve temmuz aylarına ait veriler yardımıyla mevsimsel değişimler de tespit edilmiştir. Veriler NASA, ESA, USGS, Sentinelhub, Libra gibi ululslararası kuruluşlardan temin edilen LANDSAT uydu görüntülerinden elde edilmiştir. Uzaktan Algılama (UA) ve Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) teknolojileri kullanılarak görselleştirilmiş, sayısallaştırılmış ve analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, son 36 yıllık devrede Salda Gölü dışındaki diğer göllerin suları büyük ölçüde çekilmiştir. Hatta Acıgöl %80 oranında küçülmüş, Akgöl ise tamamen kurumuştur. Bu durum, havzada Salda dışındaki diğer göllerin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Burdur Havzası, Göller Yöresi, İklim Değişikliği, CBS, Uzaktan Algılama.

Detection of Level Changes in Lakes in the Burdur Basin with Geographic Information Systems (GIS) and Remote Sensing (UA)

Mehmet Akif Taş [1,*] & Erdal Akpınar [1]

Abstract

Global warming and drought problem are among the important environmental problems of the world and Turkey. In recent years, in parallel with population growth, rapid urbanization, unplanned industrialization and great changes in land use, the burden of natural environments and ecosystems has been increasing. Temperatures increase, precipitation decreases, precipitation regimes deteriorate. The negative effects of global climate change are evident in waters and wetlands, especially in rivers and lakes. Especially in arid and semi-arid regions, some lakes and wetlands are either completely drying up or are getting smaller as a result of the withdrawal of their waters.

There are hundreds of large and small lakes in Turkey, some of which have touristic potential. The total area of these lakes is 13000 km², and the total area of the ten largest lakes is 7500 km². In fact, Turkey's lakes cover a relatively small area (1.6%) considering the country's surface area. However, Turkey is one of the countries that clearly experience the effects of global climate change and environmental pressures and where lakes and wetlands are under serious threat.

As a matter of fact, this problem is felt much more clearly in the Lakes Region and the lakes of the Burdur Basin, which is one of the important units of the region. The Burdur Basin and its surrounding lakes are under protection by the Ramsar Convention and the Ministry of Agriculture and Forestry, General Directorate of Water Management. Turkey signed the Ramsar Convention in 1993 and approximately 50% of the Burdur Basin was taken under protection under this contract on 28.05.1994. Acıgöl, which is also located in the basin, was included in the scope of Wetlands of National Importance on 08.04.2015, Akgöl and Yarislı Lake on 10.06.2016. Salda Lake was determined as a Special Environmental Protection Area with the President's Decision dated 15.03.2019.

Lakes and lake ecosystems are of great importance in terms of natural, human and economic life. For this, knowing what is happening in the lake environment and its immediate surroundings and what kind of changes are experienced has many benefits. Lakes Region, as the name suggests, is the place where lakes are most concentrated in terms of both number and area. One of the most important basins of this region is the Burdur Basin. In this study, it was tried to determine the level changes in the six lakes (Burdur Lake, Acıgöl, Akgöl, Sıralı Lake, Karataş Lake, Salda Lake) in the main basin and sub-basins of Burdur Lake in recent years. For this, the 36-year period covering the years 1985-2021 was examined, and seasonal changes were determined with the help of the data of February and July, as well as the general level changes in the mentioned lakes. Data were obtained from LANDSAT satellite images obtained from international organizations such as NASA, ESA, USGS, Sentinelhub, Libra. It was visualized, digitized and analyzed using Remote Sensing (UA) and Geographic Information Systems (GIS) technologies. According to the research findings, the waters of other lakes except Salda Lake have been withdrawn to a great extent in the last 36 years. In fact, Acıgöl has shrunk by 80% and Akgöl has completely dried up. This situation shows that other lakes in the basin except Salda are in danger of extinction.

Keywords: Burdur Basin, Lakes Region, Climate Change, GIS, Remote Sensing.

Bozüyük Kent Halkının COVID-19 Pandemi Sürecinde Rekreasyonel Eğilim ve Taleplerindeki Değişim

Ünal Yalçın [1,*] & Ayşe Okuyucu [1]

[1] Coğrafya Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
yalcinunal07@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı Bilecik ilinin Bozüyük ilçesinde yaşayan yerel halkın COVID-19 pandemi sürecinde rekreasyonel eğilim ve taleplerindeki değişimi ortaya çıkarmaktır. Çalışma pandemi sürecinin Bozüyük kent halkının boş zaman aktivite tercihlerini nasıl etkilediğini ortaya çıkarması bakımından önemlidir. Çalışma alanı Bozüyük şehridir. Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma amacı bakımından tanımlayıcı ve açıklayıcı özellikte bir araştırmadır. Bozüyük Şehri'nde yaşayan yerel halkın COVID-19 pandemi sürecinde rekreasyonel eğilim ve taleplerindeki değişimi araştırmak amacıyla, birincil verilerin toplanmasında anket tekniği ile veriler toplanmıştır. Anketin ilk bölümünde kişisel bilgileri ölçmeye yönelik sorular yer almaktadır. Ayrıca ilk bölümde Bozüyük kent algısı ve boş zamanları değerlendirme davranışlarına yönelik sorular yer almaktadır. Anketin ilk bölümünde yer alan sorular kapalı uçludur. Anketin ikinci bölümünde ise Bozüyük'te yaşayan yerel halkın COVID-19 pandemi sürecinde ve sonrasında rekreasyonel beklenti ve taleplerini ölçmeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu bölümdeki sorular likert tipi ölçeğe göre oluşturulmuştur. Araştırma alanı olan Bozüyük şehrinde 2019 yılında 75.566 kişi ikamet etmektedir. Araştırma evreni Bozüyük şehrinde ikamet eden yerel halktır. Örneklem büyüklüğü ±%10 örnekleme hatası ile (n) 96 kişidir. Araştırma kapsamında 2021 Ocak ayında kolayda örneklem yöntemi ile belirlenmiş 117 kişiye çevrimiçi anket uygulanmıştır. Çevrimiçi anketler Google form ile düzenlenmiştir. Toplanan verilerin analiz edilmesinde, IBM SPSS Statistics 22 istatistik analiz programı kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde dağılımları, ortalama ve standart sapma değerleri kullanılmıştır. COVID-19 pandemisinin yarattığı riskler insanların boş zamanlarını kimlerle geçireceği tercihlerini etkilemiştir. Pandemi dönemi insanların dışarda geçirmekte olduğu zaman dilimini kısaltmıştır. Bu yüzden kısa mesafede ulaşabilecekleri rekreasyon alanlarının önemi artmıştır. Katılımcılar Bozüyük ilçesinde var olan rekreasyon alanlarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Anketlerden elde edilen sonuçlara göre, COVID-19 pandemi sürecinde katılımcıların, kapalı alanlarda gerçekleştirilen rekreatif faaliyetlere olan talepleri azalmıştır. Pandemi sürecinde katılımcılar daha çok açık alanlarda gerçekleştirilen; piknik yapma vb. gibi aktivitelere yöneldiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar pandemi öncesi dönemde Eskişehir ve Bursa gibi yakın şehirlerde rekreatif etkinliklerde bulunduklarını belirtmişlerdir. Pandemi öncesi dönemde bu şehirlerde; alışveriş yapmak, mesire alanlarında vakit geçirmek ve kafe ve restoranlara gitmek gibi etkinliklerde bulunduklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar pandemi sürecinin diğer şehirlere gitme sıklıklarını etkilediğini belirtmiştir. Pandemi öncesi dönemde rekreasyonel amaçlarla, ağırlıklı olarak iki haftada gidilen diğer şehirler pandemi döneminde daha az tercih edilmiştir. Katılımcılar pandemi öncesinde olduğu gibi pandemi sürecinde de alışveriş yapmak ve mesire alanlarında vakit geçirmek için farklı illere gittiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılara göre, Bozüyük şehrinde en çok ihtiyaç duyulan rekreasyonel alanlar sırasıyla; sinema ve kent parkları, kent içi yeşil alanlardır. Bozüyük şehrinde rekreasyonel açık ve kapalı alan rekreasyonel alanlarının arttırılması, kentteki ekonomik arzın artmasını sağlayacaktır ayrıca kentte yaşayan sakinler için sosyal ve psikolojik faydalar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, COVID-19 pandemisi, rekreasyonel eğilim, rekreasyonel talep, Bozüyük

The Change in Recreational Tendencies and Demands of Bozüyük City Residents During the COVID-19 Pandemic Period

Ünal Yalçın [1,*] & Ayşe Okuyucu [1]

Abstract

The aim of this study is to reveal the changes in the recreational tendencies and demands of the residents who living in Bozüyük district of Bilecik province during the COVID-19 pandemic period. The study is important in terms of revealing how the pandemic period affects the leisure activities preferences of the Bozüyük city residents. The study area is Bozüyük city. Quantitative research method has been used in the study. It is a descriptive and explanatory research in terms of research purpose. In order to investigate the change in the recreational trends and demands of the Bozüyük residents during the COVID-19 pandemic period, survey technique has been used to collection of primary data. In the first part of the questionnaire, there are questions to measure personal information. Also, in the first part of the questionnaire there are questions about Bozüyük city perception and leisure time behaviors. The questions which in the first part of the questionnaire are closed-ended. In the second part of the survey, there are questions to measure the recreational expectations and demands of the Bozüyük residents during and after the COVID-19 pandemic. The questions in this section has been consist of according to the Likert type scale. In Bozüyük city which is the research area 75.566 people reside in 2019. The population of the research is the local people residing in Bozüyük city. The sample size is (n) 96 individuals with a sampling error of ±10%. Within the scope of the research, an online questionnaire has been applied to 117 people determined by convenience sampling method in January 2021. Online surveys are organized with Google form. IBM SPSS Statistics 22 statistical analysis program has been used to analyze the collected data. Frequency, percentage distributions, mean and standard deviation values has been used in the analysis of the data. The risks created by the COVID-19 pandemic have affected people's choices with whom to spend their leisure time. The pandemic period has shortened the time period that people spend outside. Therefore, shorter distance recreational areas importance has increased. Participants stated that the existing recreation areas in Bozüyük district are insufficient. According to the results of the surveys, the demands of the participants for recreational activities at the indoor areas has been decreased during the COVID-19 pandemic period. During the pandemic period, the participants state that they have been preferred activities which performed in outdoor areas such as picnic, etc. Participants stated that they have been engaged in recreational activities in nearby cities such as Eskişehir and Bursa in the pre-pandemic period. In these cities at the pre-pandemic period, they stated that they engage in activities such as shopping, spending time in recreation areas and going to cafes and restaurants. Participants have stated that the pandemic period affected the frequency of going to other cities. In the pre-pandemic period, other cities where mainly have visited in two weeks for recreational purposes, during the pandemic period this visitation frequances have decreased. Participants have stated that they visit to different provinces to shopping and spend time in recreation areas during the pandemic, as they did before the pandemic. According to the participants, the most required recreational areas in Bozüyük city are respectively; cinemas, city parks and urban green spaces. Increasing the recreational indoor and outdoor recreational areas in Bozüyük city is going to increase the economic supply in the city and also provide social and psychological benefits for the residents living in the city.

Keywords: Recreation, COVID-19 Pandemic, Recreational Trend, Recreational Demand, Bozüyük

Jeolojik Miras Alanlarının Değerlendirilmesi: Karaleylek Kanyonu ve Saklıkapı Kanyonu Örneği

Yaren Göktaş [1,*], Mustafa Taner Şengün [1] & Muzaffer Siler [1]

[1] Coğrafya Fırat Üniversitesi
goktasyarenn@gmail.com

Özet

Jeolojik miraslar bir ülkenin göz ardı edilemez turizm çekiciliklerindendir. Dünya tarihi boyunca iç ve dış jeolojik süreçlerin bir sonucu olarak üretilmiş, evrimleşmiş ve korunmuştur. Jeolojik miraslar eşsiz oluşumu ile jeolojik evrimi, iç ve dış kuvvetlerin özelliklerini yansıtır. Farklı veya aynı jeolojik oluşuma sahip jeolojik mirasların bir arada olduğu özel koruma alanları jeoparkları oluşturmaktadır. Jeoparklar önemli jeolojik mirası barındıran ve bu mirasın bulunduğu yörede yaşayan yerel halkın sürdürülebilir kalkınmasını desteklemek için kullanılan uluslararası öneme sahip alanlardır. Jeolojik mirası korumak, kültürel ve çevresel takdir ve koruma anlayışı oluşturmak jeoparkların sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Dünya genelinde jeoparkların yaygın olduğu alanlar incelendiğinde ülkeler için gelişmişlik göstergesi olduğu sonucuna ulaşılır. Alp- Himalaya çarpışma kuşağında yer alan Türkiye'de jeolojik miras açısından oldukça zengin bir ülkedir. Çeşitli mağaralar, şelaleler, kanyonlar, kalderalar, obruklar gibi oluşumlarda bu zengin jeolojik mirasın parçalarıdır. Türkiye'nin doğusu da eşsiz tarihi, jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri ile önemli miras alanlarımızı barındırmaktadır. Çalışmanın araştırma alanını Elazığ ili batısında yer alan Karaleylek Kanyonu ve Saklıkapı Kanyonu oluşturmaktadır. Fırat Nehri'nin yan kolları ile birlikte antesedant bir şekilde gömülmesi sonucunda derin bir vadi oluşmuştur. Karakaya Baraj Gölü'nün suları ile kaplı olan bu derin vadiye Karaleylek Kanyonu adı verilmiştir. Bu vadiye bağlanan Sığdın deresinin açmış olduğu vadiye ise Saklıkapı Kanyonu adı verilmiştir. Fırat Nehri'nin karşılıklı kıyılarında yaklaşık olarak 5 kilometre boyunca uzanan Karaleylek Kanyonu jeomorfolojik ve turistik açıdan dikkat çekmektedir. Kayalık yamaçları ve üzerinde oluşan mağara sistemleri, yaz dönemlerinde Kara Leylek göçmen kuşlarının yuva yaptığı doğa harikası bir alandır. Karakaya Barajı'nın yapılması sonucu suların yükselmesi ile Karaleylek Kanyonunun bazı kesimleri sular altında kalmıştır. 2800 metre uzunluğa sahip Saklıkapı Kanyonu ise Sığdın deresi vadisinin aşağı çığırına karşılık gelmektedir. Litolojisi karstlaşmaya uygun olan kanyonda çeşitli oyuntular ve mağaralar bulunmaktadır. Bazı kısımlarda kütle hareketlerine bağlı engeller oluşmuş olsa da genel olarak elverişli eğim değeri ile yürüyüşe uygun bir özelliğe sahiptir. Saklıkapı ve Karaleylek Kanyonları tabiatı, doğal yapısı, yer yer değişen coğrafyası ve kaya oluşumları ile jeolojik miras niteliği taşımaktadır. Ulusal ve uluslararası literatüre dayanarak yapılan bu çalışma ile Saklıkapı Kanyonu ve Karaleylek Kanyonu çevresinde jeolojik miras potansiyelinin belirlenmesi ve sürdürülebilir turizm kapsamında koruma hedefleri oluşturmak amaçlanmıştır. Araştırma alanlarında mevcut olan jeolojik mirasları korumak ve sürdürülebilirliğini sağlamak yörede bulunan halk için ekonomik bir katkı oluşturacağı gibi yöredeki turistik faaliyetlerin artmasına ve koruma anlayışının geliştirilmesine fayda sağlayacaktır. Çalışmada elde edilmesi muhtemel olan sonuçlar Saklıkapı Kanyonu ve Karaleylek Kanyonu'nun jeolojik miras niteliğinin belirlenmesi, bölge ile ilişkilendirilmiş turistik faaliyetlerin belirlenmesi, sürdürülebilir turistik altyapı için gerekli planlamaların yapılması ve geliştirilmesi gibi birçok hedefin gerçekleştirilmesine katkı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Saklıkapı Kanyonu, Karaleylek Kanyonu, Jeolojik Miras

Evaluation of Geological Heritage Sites: The Case of Karaleylek Canyon and Saklıkapı Canyon

Yaren Göktaş [1,*], Mustafa Taner Şengün [1] & Muzaffer Siler [1]

Abstract

Geological heritage is one of the tourism attractions of a country that cannot be ignored. It has been produced, evolved and preserved as a result of internal and external geological processes throughout Earth's history. Geological legacies reflect their unique formation and geological evolution, characteristics of internal and external forces. Special protection areas where different or same geological heritages coexist constitute geoparks. Geoparks are internationally important areas that contain important geological heritage and are used to support the sustainable development of the local people living in the region where this heritage is located. It is important for the sustainability of geoparks to protect the geological heritage, to create a cultural and environmental appreciation and protection understanding. When the areas where geoparks are common in the world are examined, it is concluded that it is a development indicator for the countries. Located in the Alpine-Himalayan collision belt, Turkey is a rich country in terms of geological heritage. Formations such as various caves, waterfalls, canyons, calderas and sinkholes are parts of this rich geological heritage. The eastern part of Turkey also contains important heritage sites with its unique historical, geological and geomorphological features. The research area of the study is Karaleylek Canyon and Saklıkapı Canyon located in the west of Elazig province. A deep valley was formed as a result of the antesedant burial of the Euphrates with its tributaries. This deep valley, which is covered with the waters of the Karakaya Dam Lake, was named Karaleylek Canyon. The valley opened by the Sığdin creek connecting to this valley was named Saklıkapı Canyon. The Karaleylek Canyon, which stretches for approximately 5 kilometers on the opposite shores of the Euphrates River, attracts attention in terms of geomorphology and tourism. The rocky slopes and the cave systems formed on it are a natural wonder area where Black Stork migratory birds nest during the summer months. As a result of the construction of the Karakaya Dam, some parts of the Karaleylek Canyon were flooded with the rise of the waters. Saklıkapı Canyon, with a length of 2800 meters, corresponds to the lower course of the Sığdin creek valley. There are various gullies and caves in the canyon, whose lithology is suitable for karstification. Although there are obstacles due to mass movements in some parts, it generally has a feature suitable for walking with its favorable slope value. Saklıkapı and Karaleylek Canyons are a geological heritage with their nature, natural structure, changing geography and rock formations. With this study, based on national and international literature, it is aimed to determine the geological heritage potential around Saklıkapı Canyon and Karaleylek Canyon and to create protection targets within the scope of sustainable tourism. Protecting and ensuring the sustainability of the geological heritage in the research areas will not only make an economic contribution to the people in the region, but also increase the touristic activities in the region and improve the understanding of protection. The results that are likely to be obtained in the study will contribute to the realization of many objectives such as determining the geological heritage of Saklıkapı Canyon and Karaleylek Canyon, determining the touristic activities associated with the region, making and developing the necessary plans for sustainable touristic infrastructure.

Keywords: Saklıkapı Canyon, Karaleylek Canyon, Geological Heritage

İç Savaşlarda Enerji (Petrol ve Doğal Gaz) Faktörünün Etkisi: Suriye Örneği

Muazzez Harunoğulları

Coğrafya Bölümü Kilis 7 Aralık Üniversitesi
muazzez@kilis.edu.tr

Özet

Zengin hidrokarbon kaynakları ile Orta Doğu, 1800'lerin son çeyreğinden günümüze kadar gelinen zaman dilimi içinde, bölge dışı güç odaklarının kendi menfaatleri doğrultusunda çıkartılan/beslenen krizlerin merkezi haline gelmiştir. Bölgede yaşanan krizlerden biri olan, son derece vahim ve şiddetli sonuçlar doğuran "Arap Baharı"nın ulusların iç dinamiğinden kaynaklanmış olduğu bilinmektedir. Ancak bununla birlikte dış dinamikler ve bölge dışı güçler tarafından şekillendirilmiş ve mümkün olduğu nispette beslenerek büyütülmüştür. Kuzey Afrika'da ortaya çıkan ve daha sonra pek çok Orta Doğu ülkesine yayılan geniş çaplı halk hareketleri sonucu bazı bölge ülkelerinde yönetimler değişmiş, bazılarında iç savaşlar çıkmıştır. İç savaş yaşanan ve günümüzün en büyük insanlık dramına sahne olan Suriye, yıllar süren silahlı çatışmalarda bölgeden ve bölge dışından birçok ülke ve terör örgütünün savaş ve mücadele alanı haline gelmiştir.

Çalışmanın Amacı: Bu çalışmada amaç, Suriye'nin petrol ve doğal gaz rezerv alanlarının iç savaş üzerindeki rolü ve etkisini değerlendirmektir. Bu nedenle çalışmada, petrol ve doğal gaz kaynak alanlarının Suriye iç savaşına dâhil olan ülke ve grupların izledikleri savaş stratejilerine etkileri, petrol ve doğal gaz kaynak alanlarının çatışma yoğunluğunu ne ölçüde artırdığı, rezerv alanlarındaki enerji mücadelesi, bu mücadelenin savaş sürecini nasıl etkilediği gibi konular üzerinde durulacaktır.

Çalışmanın Yöntemi: Çalışmada "Suriye'nin petrol ve doğal gaz kaynakları ile iç savaş arasında bağlantı var mıdır?", "Suriye'nin enerji kaynakları, Suriye iç savaşının coğrafi yayılış alanını ve sürece dahil olan aktörlerin enerji politikalarını nasıl etkilemiştir?" ve "Enerji kaynakları iç savaş sürecini/süresini ve şiddetini nasıl etkilemiştir?" sorularına cevap aranmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda, konu ile ilgili kapsamlı bir literatür çalışması yapılmış, bilimsel yayınlar ve uluslararası enerji kuruluşlarının raporlarından yararlanılmıştır. Suriye enerji kaynaklarının dağılışı ve savaşa dahil olan gruplar haritalarla verilmeye çalışılmış, iç savaşa müdahil olan tarafların verdiği zayiatı belirlemek için UCDP (Uppsala Conflict Data Program) veri seti kullanılmıştır.

Bulgular: Suriye toprakları üzerinde petrol ve doğal gaz alanları coğrafi olarak farklı bir dağılış göstermektedir. Bazı alanlar enerji kaynakları bakımından zengin rezervlere ve üretim bakımından önemli bir yere sahiptir. Suriye'de yer alan petrol ve doğal gaz rezerv alanları, iç savaşta kontrolü ele geçirmek isteyen aktörler arasındaki çatışma seviyesinin artmasına yol açtığı gibi illegal örgütlerle Suriye'deki savaşa müdahil olan ülkeler arasında iş birliklerinin yapılmasında da etkin rol oynamıştır. Suriye'de DAEŞ, PYD, YPG, SGD gibi terör örgütleri, rejim güçleri, farklı gruplara destek veren ülkeler ile muhalif gruplar arasındaki çatışmalar özellikle enerji kaynak sahalarının olduğu yerlerde daha şiddetli bir şekilde yaşanmıştır.

Sonuç: Suriye petrol ve doğal gaz kaynak alanları yaşanan iç savaşın süresini uzattığı gibi çatışmanın da daha fazla yoğunlaşmasına yol açmıştır. Rezerv/üretim alanları, ülkedeki savaşın farklı grupları için en önemli finans kaynaklarından biri haline gelmiştir. Yaşanan süreçte gelinen sonuçlar göstermiştir ki; hidrokarbon kaynaklar iç savaş sürecini, savaşın süresini ve çatışma yoğunluğunu büyük ölçüde etkilemiştir. Bununla birlikte, savaşa dahil olan bölge ülkeleri ve bölge dışı ülkeler ve illegal yapılanmalar (terör örgütleri) arasındaki silahlı çatışmaları ve buna bağlı gerçekleşen zayiatları önemli derecede arttırmıştır.

Anahtar Kelimeler: İç Savaş, Enerji, Jeopolitik, Suriye, Orta Doğu.

The Effect of Energy (Oil and Natural Gas) Factor in Civil Wars: The Case of Syria

Muazzez Harunoğulları

Abstract

The Middle East, with its rich hydrocarbon resources, has become the center of crises that have been created/nurture by non-regional power centers in line with their own interests, from the last quarter of the 1800s to the present. It is known that the "Arab Spring", which is one of the crises in the region and has extremely grave and severe consequences, originated from the internal dynamics of the nations. However, it has been shaped by external dynamics and extra-regional forces and grown as much as possible. As a result of large-scale popular movements that emerged in North Africa and then spread to many Middle East countries, the administrations changed in some countries in the region and civil wars broke out in others. Syria, which has experienced a civil war and witnessed the greatest human tragedy of our time, has become the battleground and struggle area of many countries and terrorist organizations from the region and outside the region during years of armed conflict.

Purpose of the Study: The aim of this study is to evaluate the role and impact of Syria's oil, natural gas reserves on the civil war. For this reason, in this study, the effects of hydrocarbon resource areas on the war strategies followed by the countries and groups involved in the Syrian civil war, how much the oil, natural gas resource areas increase the conflict intensity, energy struggle in reserve areas, how this struggle affects the war process will be discussed.

Method of the Study: In the study, the following questions were tried to be answered; "Is there a connection between Syria's oil and natural gas resources and the civil war?", “How did the energy resources of Syria affect the geographical spread of the Syrian civil war and the energy policies of the actors involved in the process?” and “How did the energy resources affect the process/duration and severity of the civil war?”. In this direction, a comprehensive literature study was conducted on the subject, scientific publications and reports of international energy organizations were used. The distribution of Syrian energy resources and the groups involved in the war have been tried to be given with maps, and the UCDP data set was used to determine the casualties caused by the parties involved in the civil war.

Findings: Oil and natural gas fields on Syrian territory show a geographical distribution in different ways. Some areas have rich reserves in terms of energy resources and an important place in terms of production. The oil and natural gas reserve fields in Syria have not only led to an increase in the level of conflict between the actors who want to seize control in the civil war, but also have played an effective role in establishing cooperation between illegal organizations and the countries involved in the war in Syria. In Syria, conflicts between terrorist organizations such as DAESH, PYD, YPG, SGD, regime forces, countries that support different groups and dissident groups have been more intense, especially in areas where there are energy resource areas.

Conclusion: Syrian oil and natural gas resource areas have not only prolonged the duration of the civil war, but also caused the conflict to intensify. Resource areas have become one of the most important sources of finance for different factions of the war in the country. The results of the current process have shown that hydrocarbon resources have greatly affected the civil war process, the duration of the war and the intensity of the conflict. However, regional and non-regional countries involved in the war have significantly increased the armed conflicts between illegal organizations and the resulting casualties.

Keywords: Civil War, Energy, Geopolitics, Syria, Middle East.

Türk Dünyası Ülkelerinde Nüfus Politikaları

İbrahim Gokburun
Coğrafya Pamukkale Üniversitesi
igokburun@pau.edu.tr

Özet

Bu çalışmada, Türk dünyasının 7 bağımsız Devleti: Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ülkelerinde nüfus politikaları kapsamındaki uygulamaların ortaya konulması amaçlanmıştır. Türk devlet geleneğinde nüfus her daim güç kaynağı olarak görülmüştür. Devletler, nüfus gücüne dayanarak nüfuzunu korumuştur. Bu nedenle nüfus politikası, ülkelerin öncelikli meselelerinden biridir.

1920-2020 dönemini kapsayan yüzyıllık süreçte, Türk Dünyası ülkelerinde uygulanan nüfus ve göç politikalarının dünü ve bugünü literatüre dayalı olarak değerlendirmektedir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama (survey) modeli kullanılmıştır. Konuyla ilgili literatürden derlenen bilgiler ışığında Türk Dünyası ülkelerinde uygulanan nüfus ve göç politikaları ortaya konulmuştur. 7 bağımsız Türk Devleti'nin resmi istatistik birimlerine ait veri tabanları, çalışmanın temel veri kaynağını oluşturmaktadır. Tarama modeliyle derlenen veriler tasnif edilip işlenerek Türk Dünyası ülkelerinde nüfus politikaları coğrafya ilminin bakış açısıyla yorumlanmıştır.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) tarafından aile planlamasına yönelik Bağımsız Türk Devleti Cumhuriyeti'ndeki uygulamaları önemli bir veri kaynağı olarak değerlendirilmiştir.

Nüfus politikaları; üç temel demografik değişken olan doğum, ölüm ve göç süreçlerini etkilemek için ulusal hükümetlerin planlı olarak gerçekleştirdikleri eşgüdümlü eylemleri kapsamaktadır. Herhangi bir ülkede doğurganlık ve göçle ilgili kararlar, nüfus politikasını şekillendiren iki ana unsurdur. Doğurganlık politikaları üç farklı şekilde planlanıp uygulanmaktadır. Doğurganlığın denetim altında tutulduğu politikalar ise üç yönlüdür. Birincisi üretim ve güvenlik için insan gücü ihtiyacına cevap olarak doğumu özendirici (pronatalist) politikalar. İkincisi ise insan gücü fazlasını eritmek için uygulanan doğumu azaltıcı (antinatalist) politikalar. Üçüncüsü ise nüfusun sadece niteliğini etkileyen politikalarıdır. Nüfus politikalarının uygulanması bir dizi karara ve çeşitli politikalar arasındaki öncelik ve dengelere bağlıdır. Bir ülkede toplam nüfus sayısı, nüfusun yaş yapısı, artış ve azalış durumu, dağılımı ya da niteliğini etkilemek için devletin karar organlarınca alınan tedbirlerin uygulanması nüfus politikalarını belirlemektedir.

Göç Politikaları ise iç ve dış göçün yönetilmesi amacıyla, ülkeye özgü olarak belirlenmiş kurallardır. Bu kurallar göç akınlarının yönünü, yapısını ve hacmini etkilemekle birlikte, göçmenlerin ülkeye giriş ve ülkeden çıkış ve ikametleriyle ilgili koşulları belirlemektedir. Bu kuralların uygulama süreci; "asimilasyon modeli", "çok kültürlü model" ve "dışlanma modeli" farklı göç politikaları uygulama anlayışını ortaya çıkarmaktadır. Göç hareketlerinin kontrolü ve denetiminde uygulanan eylemler; ülkelerin göç politikaları uygulama anlayışını yansıtmaktadır.

Türkiye'de uygulanan nüfus politikaları üç aşamada ele alınmıştır. İlk olarak pronatalist nüfus politikalarının uygulandığı 1923-1963 dönemi. İkinci aşamada antinatalist politikaların uygulandığı 1964-2014 dönemi. Üçüncü ve son aşama ise 2014-2020 döneminde yeniden uygulamaya konulan pronatalist politika süreci incelenmiştir. KKTC'de İngiltere sömürge yönetimi sürecinde nüfus politikaları ve KKTC döneminde uygulanan nüfus politikaları şeklinde iki dönem olarak ele alınmıştır. Orta Asya Türk cumhuriyetlerinde ise ilki SSCB döneminde uygulanan nüfus politikaları; ikincisi ise bağımsızlık sonrasında uygulanan nüfus politikaları şeklinde iki döneme ayrılarak irdelenmiştir.

Türk Dünyası ülkelerinde toplam nüfus giderek artan bir grafik çizmektedir; ancak bu grafiğin yükselme parametresi ülkelerin sosyoekonomik durumu ve nüfus politikalarına göre değişmektedir. Pronatalist politikalar, kararlı ve istikrarlı bir şekilde uygulanmaz ise gelecekte ekonomik ve sosyal problemler yaşanabilir.

Anahtar Kelimeler: Nüfus, Nüfus Politikası, Türk Dünyası, 7 Bağımsız Türk Devleti

Population Policies in the Countries of the Turkic World

İbrahim Gokburun

Abstract

This paper aims to reveal the implementations of population policies conducted in the 7 independent Turkic states: Turkey, Azerbaijan, Kyrgyzstan, Kazakhstan, Uzbekistan, Turkmenistan and the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC). In the Turkish state tradition, population has always been considered a source of power. States maintained their influence based on their population potential. Therefore, population policy is one of the priority issues of the countries.

A retrospective analysis of population and migration policies implemented in the Turkic countries were conducted based on the literature over the centuries-long period of 1920-2020. Descriptive survey model, one of the quantitative research methods, was used in the study. In light of the information compiled from the literature on the subject, population and immigration policies implemented in the Turkic countries were introduced. The databases of the official statistical units of 7 independent Turkic states constituted the main data source of the study. Population policies in the Turkic countries were interpreted from the perspective of geography by compiling and processing the data with the screening model.

In addition, the practices in the Republic of the Independent Turkish State for family planning by the United Nations Population Fund (UNFPA) have been evaluated as an important data source.

Population policies; It encompasses the coordinated actions taken by national governments to influence the three key demographic variables of birth, death and migration. Decisions on fertility and immigration in any country are the two main elements that shape population policy. Fertility policies are planned and implemented in three different ways. Policies in which fertility is kept under control are threefold. The first is pronatalist policies in response to the need for manpower for production and security. The second is the antinatalist policies applied to dissolve the surplus manpower. The third is the policies that only affect the quality of the population. The implementation of population policies depends on a series of decisions and the priorities and balances between the various policies. The implementation of the measures taken by the state's decision-making bodies in order to affect the total number of population in a country, the age structure of the population, the situation of increase and decrease, its distribution or quality determines the population policies.

Migration Policies, on the other hand, are country-specific rules for the management of internal and external migration. While these rules affect the direction, structure and volume of migration flows, they also determine the conditions for immigrants' entry, exit and residence. The application process of these rules; The “assimilation model”, “multicultural model” and “exclusion model” reveal the understanding of applying different immigration policies.

Population policies implemented in Turkey were evaluated in three stages. The first period is 1923-1963 in which the pronatalist population policies were put into effect. The second stage is the 1964-2014 period when the antinatalist policies were implemented. The third and last stage is the pronatalist policy process, which was re-implemented in 2014-2020 period. In the TRNC, population policies were examined in two periods as population policies implemented during the British colonial rule and TRNC. As of the population policies in the Central Asian Turkic republics, they were analyzed in two periods; the first one implemented during the USSR period and the second one after the independence.

The total population in the Turkic countries illustrates an increasing graph; however, the increase parameter of this graph varies according to the socioeconomic status of the countries and their population policies. If pronatalist policies are not implemented decisively and consistently, economic and social problems may occur in the future.

Keywords: Population, Population Policy, Turkish World, 7 İndependent Turkish States.

Coğrafi İşaretli Ürünler Kapsamında Beypazarı Yöresel Ürünlerinin Türk Patent Ve Marka Kurumu Tescil Mevzuatınca Değerlendirilmesi

Emine Koçak [1,*] & Esengül Doğru [1]

[1] Coğrafya Karabük Üniversitesi
kocakemine19@gmail.com

Özet

Son yıllarda ürünlerin üretiminde doğal yapısı bozulmuş ham maddelerin ve katkı maddelerinin kullanılması insanların doğal ve yöresel ürünlere olan talebinin artmasına neden olmuştur. Yöresel ürünlere yönelik talebin artması, yöresel ürün adı altında yapılmış sahte ürünlerin piyasaya sürülmesini beraberinde getirmiştir. Bu durumun önüne geçilmesi ve ürünlerin kalitesinin korunması açısından coğrafi işaret tescili önemli bir yere sahiptir. Coğrafi işaretleme, yöresel ürünlerin kalitesinin korunması, gelecek kuşaklara aktarılması, yörenin tanıtımının yapılması, ürünün markalaştırılarak katma değerini artırması sebebiyle son yıllarda yaygınlaşmaya başlamıştır. Yöresel ürünlerin coğrafi işaret tescili alarak koruma altına alınması ürünlerin taklitlerinin yapılmasını engellemesi açısından hem yerel hem de ulusal ölçekte önemli bir yere sahiptir. Bu araştırmada amaç Beypazarı yöresel ürünlerini coğrafi işaretleme kapsamında Türk Patent ve Marka Kurumu tescil mevzuatınca değerlendirerek yerel halk, üreticiler ve yetkililerin konu ile ilgili görüş ve uygulamalarını belirlemeye çalışmaktır. Bu araştırmada Türk Patent ve Marka kurumunun Coğrafi İşaret tescil mevzuatı kapsamında Beypazarı yöresel ürünleri incelenerek Coğrafi İşaret tescili alabilecek ürünler tespit edilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması deseni uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma katılımcılarını Beypazarı yerel halkı, üreticileri ve coğrafi işaretleme konusunda çalışma yapan yetkililerden 12 kişi oluşturmaktadır. Yetkililer amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Çalışma sonucunda Beypazarı yöresel ürünlerinden Beypazarı havuç lokumu, Beypazarı cevizli tatlı sucuğu, Beypazarı yaprak sarması, Beypazarı tarhanası, Beypazarı 60 katlı baklavası, Beypazarı höşmerim tatlısı, Beypazarı mumbarı, Beypazarı güvecinin coğrafi işaret tescili kapsamına alınabileceği belirlenmiştir. İlgili ürünlerin yapımı sırasında özel taş fırınlar, bu yöreye özgü geleneksel yöntemler kullanılmaktadır. Yetkililer, gıda üreticileri ve yerel halk ile yapılan görüşmeler sonucunda yetkililerin yöresel ürünleri için Coğrafi İşaret tescili almak istedikleri ve bu konuda çalışmaları olduğu tespit edilmiştir. 2019 yılı itibariyle havuç lokumu, cevizli tatlı sucuğu, yaprak sarması, höşmerim tatlısı, 60 katlı baklavası, Beypazarı mumbarı, Beypazarı tarhanası için TÜRK PATENT'e Coğrafi İşaret tescil başvuruları bulunmaktadır. Ancak yerel halk ve üreticiler Coğrafi İşaret tescil ve sürece ilişkin bir girişimde bulunmamaktadır. Süreci yöneten Beypazarı Ticaret Odası ve Beypazarı Belediyesi yetkilileri, üreticiler ve yerel halkın bu süreçte kendilerine destek olması gerektiğini belirtmektedir. Beypazarı'nda Coğrafi İşaret tescili ile ilgili çalışma yapan yetkililer, gıda üreticilerini ve yerel halkı Coğrafi İşaret tescilinin önemi, pazarlamada, ilçenin tanıtımında ve turizminde olumlu etkileri konusunda bilgilendirmelidir. Yetkililer, üreticiler ve yerel halk entegre olarak çalışmaları yürütmelidir. Beypazarı, zengin kültürel mirası ve tarihi kentsel dokusu olan aynı zamanda UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alan bir ilçedir. Böyle tarihi ve kültürel mirasa sahip bir ilçede Coğrafi İşaret tescil çalışmalarına önem verilmelidir. Bu kapsamda yapılacak çalışmalarda yetkililere destek olarak ürünlerin Coğrafi İşaret tescil süreci yürütülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Beypazarı, Yöresel Ürün, Coğrafi İşaret

Evaluation Of Beypazari Regional Products Within The Scope Of Geographical Marked Products By Turkish Patent And Trademark Institution Registration Legislation

Emine Koçak [1,*] & Esengül Doğru [1]

Abstract

In recent years, the use of raw materials and additives whose natural structure has deteriorated in the production of products has led to an increase in the demand of people for natural and local products. Increasing demand for local products has led to the introduction of counterfeit products made under the name of local products. Geographical Indication registration has an important place in terms of preventing this situation and protecting the quality of the products. Geographical marking has become widespread in recent years due to maintaining the quality of local products, transferring them to future generations, promoting the region, branding the product and increasing its added value. Protection of local products by obtaining Geographical Indication registration has an important place both on a local and national scale in terms of preventing imitations of products. The aim of this research is to evaluate Beypazarı local products within the scope of geographical marking by the Turkish Patent and Trademark Authority registration legislation and to try to determine the opinions and practices of local people, manufacturers and authorities on this issue. In this study, Beypazarı regional products were examined within the scope of the geographical sign registration legislation of the Turkish Patent and Trademark institution and products that could receive geographical sign registration were identified. The case study pattern, which is one of the qualitative research methods, was applied in the study. A semi-structured interview form was used as a data collection tool in the research. The participants of the research are 12 people from Beypazarı local people, manufacturers and officials who work on geographical marking. the officials involved in the study determined the criteria based on the sampling method. As a result of the study, it was determined that Beypazarı carrot delight, Beypazarı Walnut sweet sausage, Beypazarı leaf wrap, Beypazarı tarhana, Beypazarı 60-storey baklava, Beypazarı höşmerim dessert, Beypazarı mumbar, Beypazarı casserole can be covered by Geographical Indication registration. During the construction of related products, special stone furnaces, traditional methods unique to this region are used. As a result of negotiations with the authorities, food producers and local people, it was determined that the authorities wanted to obtain Geographical Indication registration for their local products and that they were working on this issue. As of 2019, there are applications for Geographical Indication registration to the Turkish patent for carrot delight, Walnut sweet sausage, leaf wrap, höşmerim dessert, 60-storey baklava, Beypazarı mumbarı, Beypazarı tarhana. But local people and manufacturers do not attempt to register geographical signs and process them. Beypazarı Chamber of Commerce and Beypazarı Municipality officials who manage the process state that producers and local people should support them in this process. Authorities working on geographical sign registration in Beypazarı should inform food producers and local people about the importance of geographical sign registration, its positive effects on marketing, promotion and tourism of the district. Authorities, producers and local people should carry out the work integrated. Beypazarı is a town with rich cultural heritage and historical urban texture and is also included in the UNESCO World Heritage Tentative List. In a district with such historical and cultural heritage, attention should be paid to the registration of geographical signs. In this scope of work, the process of registering geographical signs of products should be carried out by supporting the authorities.

Keywords: Beypazarı, Local Product, Geographial Indication

Karabük İlinde Nüfusu 5000'den Az Olan Belediye Örgütlü Yerleşmeler Üzerine Bir İnceleme

Ali Özçağlar [1,*] & Özgür Gökmen [1]

[1] Coğrafya Karabük Üniversitesi
ozcaglar@karabuk.edu.tr

Özet

Batı Karadeniz Bölgesinin orta kesiminde yer alan Karabük ili, büyükşehir belediyesi bulunmayan 51 il arasında yer almaktadır. İlin idari sınırları içerisinde yedi adet belediye örgütlü yerleşme bulunmaktadır. Bunlardan ikisi şehir (Karabük, Safranbolu), ikisi (Yenice, Eskipazar) kasaba niteliklidir. Diğer üç yerleşme; Eflani (2110), Yortan (1799), Ovacık (569) kırsal nitelikleri öne çıkan belediye teşkilatlı yerleşmelerdir. İl merkezi konumundaki Karabük şehrinin 2020 yılı nüfusu 119226'dır. Karabük ilinde, ilçe merkezi konumundaki tek şehir Safranbolu (51905)'dur. Nüfusları 5000-10000 arasında olan Yenice (9306) ve Eskipazar (6419) kasabaları da ilçe merkezi durumundadır. 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu ile kırsal yerleşmelerde belediye kurulması için asgari nüfus şartı 5000 olarak belirlenmiştir. Ülke genelinde meydana gelen sosyoekonomik gelişmelere göre 5000 nüfusa sahip olma durumu, kırsal yerleşmelerde belediye teşkilatının kurulmasında, dolayısıyla kasaba niteliği kazanmalarında önemli bir ölçüt olmuştur. Bu nedenle nüfusu 5000'in üzerindeki belediye örgütlü yerleşmelere kasaba, 5000'den az nüfuslu olanlara ise kırsal yerleşme gözüyle bakılması doğru olacaktır. Türkiye'deki yerleşmeler üzerine çalışanların köy-kasaba ayrımındaki nüfus miktarını 2000'den 5000'e yükseltmeleri gerekmektedir. Hatta, 1924 yılında kabul edilen 442 sayılı Köy Kanunu'ndaki "2000'den az nüfuslu yurtlara köy denir" ifadesinin günümüz koşullarına göre 5000'den az nüfuslu, belediye teşkilatı bulunmayan, ilçe merkezi durumunda olmayan yerlere köy denir" şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir. Bu bildiride öne çıkarılan diğer önemli husus, ilçe merkezi olmayan 5000'den az nüfuslu belde statüsündeki yerleşmeler ile nüfusu 1000'in altındaki ilçe merkezlerinin kırsal yerleşme grubunda ele alınıp alınmayacağının tartışmaya açılmasıdır. Buna göre, Karabük ilinde nüfusu 5000'den az olan Eflani ilçe merkezi (2110), Yenice ilçesine bağlı Yortan beldesi (1799) ve 569 nüfuslu Ovacık ilçe merkezinin kırsal nitelikli belediye örgütlü yerleşmeler olarak nitelendirilmesi mümkün müdür? Sorusuna cevap verilecektir. Ayrıca, resmi veri kaynaklarında belediye örgütlü yerleşmelerin nüfuslarının "belediye nüfusu" şeklinde yazılmasının yarattığı anlam kargaşası üzerinde durulacaktır.

Normal statülü illerdeki kırsal nitelikli belediye örgütlü yerleşmelerin gelişmişlik durumlarının Karabük ili örneğinde ilçe merkezleri ve beldeler olmak üzere karşılaştırmalı şekilde ele alınması; belediye teşkilatı kurulmasında ilçe merkezlerinde 5000 nüfus koşulu uygulanmaz iken, köylerin belde statüsü kazanmasında 5000 nüfus koşulunun getirilmesinin yarattığı etkilerin tartışılması bu çalışmanın başlıca amacını oluşturmaktadır. Bu çalışmada kırsal nitelikli ilçe merkezleri ile belde statüsündeki kırsal yerleşmelerdeki belediyelerin durumları ve bulundukları yerleşmeler üzerindeki etkileri Eflani ve Ovacık ilçe merkezleri ile Yortan beldesi üzerinden karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Ayrıca 1998-2012 döneminde belde statüsünde iken köye dönüştürülen Safranbolu ilçesine bağlı Ovacuma beldesinin durumu bu kapsamda değerlendirilmiştir.

Çalışmada tarama yöntemi kullanılmış ve detaylı bilgiler edinilmesi amacıyla yetkililer ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada TÜİK veri tabanından, kaymakamlık ve belediyelerin internet sitelerinden de faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Belediye Örgütlü Yerleşme, Kırsal yerleşme, Kasaba, Şehir, İl ve İlçe Merkezi

A Study on Municipally Organized Settlements with a Population of Less than 5000 in Karabük Province

Ali Özçağlar [1,*] & Özgür Gökmen [1]

Abstract

Karabük province, located in the central part of the Western Black Sea Region, is among the 51 provinces that do not have a metropolitan municipality. There are seven municipally organized settlements within the administrative borders of the province. Two of them are cities (Karabük, Safranbolu) and two (Yenice, Eskipazar) are towns. The other three settlements; Eflani (2110), Yortan (1799), Ovacık (569) are settlements with a municipal organization, which stand out with their rural characteristics. The population of Karabuk, which is the city center, in 2020 is 119226. Safranbolu (51905) is the only city in the province of Karabük, which is the center of the district. Yenice (9306) and Eskipazar (6419) towns with populations between 5000-10000 are also district centers. With the Municipality Law No. 5393, which entered into force in 2005, the minimum population requirement for establishing a municipality in rural settlements was determined as 5000. Having a population of 5000 according to the socio-economic developments occurring throughout the country has been an important criterion in the establishment of the municipal organization in rural settlements, thus gaining the character of a town. For this reason, it would be correct to consider settlements with a population of more than 5000 as towns, and those with a population of less than 5000 as rural settlements. Those working on settlements in Turkey need to increase the population in the village-town divide from 2000 to 5000. In fact, the expression "dormitories with less than 2000 inhabitants are called villages" in the Village Law No. 442 adopted in 1924 should be changed to the words "villages" with a population of less than 5000, without a municipal organization and not in the status of a district center, according to today's conditions. Another important point brought to the fore in this paper is the discussion of whether settlements with a population of less than 5000 without a district center and district centers with a population of less than 1000 should be considered in the rural settlement group. According to this, is it possible to describe the town center of Eflani (2110) with a population of less than 5000 in Karabük, the town of Yortan (1799) in the district of Yenice, and the district center of Ovacık with a population of 569 as rural settlements with a municipal organization? Your question will be answered. In addition, the ambiguity created by the fact that the populations of settlements organized by municipalities are written as "municipal population" in official data sources will be emphasized.

Comparative consideration of the development status of rural settlements with municipal organizations in provinces with normal status, in the example of Karabük, including district centers and towns; While the 5000 population condition is not applied in the district centers in the establishment of the municipal organization, the main purpose of this study is to discuss the effects of the 5000 population requirement for the villages to gain town status. In this study, the situation of rural district centers and municipalities in rural settlements with town status and their effects on the settlements they are located in are discussed comparatively over Eflani and Ovacık district centers and Yortan town. In addition, the situation of Ovacuma town of Safranbolu district, which was transformed into a village while it was a town in the 1998-2012 period, has been evaluated in this context.

Scanning method was used in the study and interviews were conducted with the authorities in order to obtain detailed information. In the research, the TUIK database, the websites of the district governors and municipalities were also used.

Keywords: Municipal Organized Settlement, Rural Settlement, Town, City, Provincial and District Center

Fosil Polen Kayıtları İle Tödürge Gölü (Sivas)'nün Paleovejetasyonun İncelenmesi

Hüsna Kazı [1,*] & Murat Karabulut [1]

[1] Coğrafya Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
husnakazi35@gmail.com

Özet

İklim canlı hayatını şekillendiren temel fiziksel faktörlerin başında gelmektedir. Dünya tarihi boyunca iklim, dinamik yapısı nedeniyle sürekli değişim göstermiştir. Bu değişimin etkilerini belirgin şekilde yaşayan canlıların başında bitki türleri gelmektedir. Mekanda yaşanan ortamsal değişimler nedeniyle bitki türleri bazen var oldukları bölgeleri terk etme, değiştirme veya yayılma eğilimi göstermişlerdir. Bu doğrultuda herhangi bir mekanda var olan bitki topluluklarının geçmiş dönemlerdeki görünüşünü palinoloji bilimi sayesinde tespit edilmektedir. Bu amaçla Europen Polen Database, Dünya üzerindeki birçok gölde çalışmalar yaparak bu sahaların fosil polen verilerini tespit eden bir arayüzdür. Europen Pollen Database'in Türkiye'de fosil polen kaydı tuttuğu göllerden biride Tödürge Gölü (Sivas)'dür. Tödürge Gölü, Sivas ilinin Zara ve Hafik ilçeleri arasında yer almaktadır. Zara ilçesine bağlı olan göl ülkemizin en önemli jips karst göllerinden biridir. Çalışma alanı olarak seçilmesindeki en önemli etken Sivas'ın birçok coğrafi bölgenin kesişiminde bulunmasıdır. Karadeniz, Akdeniz, Doğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerini birbirine bağlayan kavşak nokta özelliği göstermektedir. İlin coğrafi konumu sayesinde bahsedilen bölgelere ait türler çalışma sahasında görülmekte ve buda ilin biyoçeşitliliğine katkı sağlamaktadır. Çalışma için Europen Pollen Database veri tabanından temin edilen fosil polen verileri ilk etapta Excel ortamında Tilia programının çalışma mantığına uygun olarak düzenlenmiştir. Ardından Tilia programına aktarılarak hesaplamalar yapılmıştır. Her bir türün dağılış oranları tespit edilmiş ve bu oranlara göre farklı derinliklerdeki polen yoğunluğunu gösteren polen diyagramı oluşturulmuştur. Yapılan polen analizleri sonucunda geçmiş dönemlerde alana hakim bitki toplulukları tespit edilmiştir. Bunların yanı sıra Sivas Orman Genel Müdürlüğü'nden alınan çalışma alanına ait güncel vejetasyon verisi Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) kullanılarak meşcere haritasına dönüştürülmüştür. Güncel meşcere verileri ile sahada mevcut bitki türlerinin oranları yine CBS yardımıyla hesaplanmıştır. Analizler sonucunda gölün paleovejetasyonunu yansıtan başlıca türlerin; *Pinus (Çamgiller), Quercus robur (Saplı Meşe), Juniperus (Ardıçgiller)* olduğu gözlemlenmiştir. Güncel vejetasyon içerisinde ise; *Tüylü Meşe (Quercus pubescens), Sapsız Meşe (Quercus petraea), Sarıçam (Pinus sylvestris) ve Ardıç (Juniperus)* taksonlarına ait türlerin yoğun olduğu tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmada güncel meşcere ile fosil polen verileri karşılaştırılarak vejetasyonda meydana gelen değişimin gösterilmesi amaçlanmıştır. Sahanın paleovejetasyonunu oluşturan türlerin ekolojik ve fizyolojik karakterleri doğrultusunda çalışma alanının paleoiklimi hakkında tahminler yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Tödürge Gölü, Paleovejetasyon, Palinoloji, CBS, Tilia

Investigation Of Paleovejetation Of Tödürge Lake (Sivas) With Fossil Pollen Records

Hüsna Kazı [1,*] & Murat Karabulut [1]

Abstract

Climate is one of the main physical factors that shape living life. Throughout the history of the world, the climate has changed constantly due to its dynamic structure. Plant species are at the forefront of living things that clearly experience the effects of this change. Due to the environmental changes experienced in the space, plant species have sometimes tended to leave, change or spread their regions. In this direction, the appearance of the plant communities existing in any place in the past periods is determined by the science of palynology. For this purpose, Europen Pollen Database is an interface that detects fossil pollen data of these fields by conducting studies in many lakes around the world. Tödürge Lake (Sivas) is one of the lakes where the European Pollen Database keeps fossil pollen records in Turkey. Tödürge Lake is located between Zara and Hafik districts of Sivas province. The lake, which is connected to the district of Zara, is one of the most important gypsum karst lakes of our country. The most important factor in choosing it as a study area is that Sivas is located at the intersection of many geographical regions. The intersection point connecting the Black Sea, Mediterranean, Eastern Anatolia and Central Anatolia regions shows the feature. Thanks to the geographical location of the province, the species belonging to the mentioned regions are seen in the study area and this contributes to the biodiversity of the province. Fossil pollen data obtained from the Europen Pollen Database for the study were initially arranged in Excel in accordance with the working logic of the Tilia program. Then, calculations were made by transferring them to the Tilia program. The distribution ratios of each species were determined and a pollen diagram showing the pollen density at different depths was created according to these ratios. As a result of the pollen analysis, plant communities that dominated the area in the past have been determined. In addition to these, the current vegetation data of the study area obtained from Sivas General Directorate of Forestry was transformed into a stand map by using Geographic Information Systems (GIS). Current stand data and the ratios of plant species present in the field were calculated with the help of GIS. As a result of the analysis, the main species reflecting the paleovegetation of the lake; *Pinus, Quercus robur, Juniperus* have been observed. In the current vegetation; It has been determined that species belonging to *Quercus pubescens, Quercus petraea, Pinus sylvestris and Juniperus* taxa are dense. In this study, it is aimed to show the change in vegetation by comparing the current stand and fossil pollen data. Estimations were made about the paleoclimate of the study area in line with the ecological and physiological characteristics of the species that make up the paleovegetation of the area.

Keywords: Tödürge Lake, Paleovegetation, Palynology, GIS, Tilia

Topografik Özellikler ve Termiteryalar Arasındaki İlişkisinin İncelenmesine Bir Örnek: Kruger Milli Parkı (Güney Afrika Cumhuriyeti)

Mehmet Özdeş [1,*] & Emre Özşahin [1]

[1] Coğrafya Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
mozdes@nku.edu.tr

Özet

Topografik özellikler, yeryüzündeki doğal sistemlerin işleyişini kontrol eden anahtar faktörlerdendir. Yükselti, eğim, bakı, eğim şekli, bağıl topografik nemlilik ve yarılma derecesi gibi birçok özelliği içine alan bu faktörler, herhangi bir alandaki bitki ve hayvan varlığı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu etki topografik özelliklerin ekosistemdeki koşulların mekânsal dağılışında belirleyici olarak yol açtığı değişikliklerle ilişkidir. Termitler, 50° K ve 45° G enlemleri arasında yayılış gösteren tropikal ve subtropikal ekosistemler için önemli bir makro omurgasızlar grubudur. Özellikle toprağın fiziksel ve kimyasal özelliklerinin düzenlenmesi ve organik maddenin ayrıştırılması konusunda yardımcı olan termitler, besin döngüsünü kolaylaştıran başlıca ekosistem mühendisleridir. Görünüş olarak karıncalara çok benzeyen ancak bir böcek türü olan termitler, topraktan yaptıkları ve termiterya adı verilen yuvalarda yaşarlar. Değişik şekillerde olan termiteryalar, aynı zamanda bu yuvaları oluşturan termit türleri ile ilişkilendirilir. Ekolojistler, termiteryaları ekosistemdeki heterojenliği koruyan doğal ayrıştırıcılar olarak görürler. Dünyadaki çok popüler korunan alanlardan biri olan ve aynı zamanda önemli bir safari turizm merkezi kabul edilen Güney Afrika'daki Kruger Milli Parkı, termiteryaların zengin olarak yayılış gösterdiği olağanüstü bir yaşam alanıdır. Milli park ekosistemini şekillendiren doğal faktörler termiteryaların gelişimi için oldukça uygun ekolojik şartlar sunmaktadır. Sahadaki termiteryaların coğrafi dağılışını etkileyen en önemli faktörlerden birisi de topografik özelliklerdir. Bu çalışmada Kruger Milli Parkı'nda termiteryaların mekânsal dağılışı ve topografik özellikler arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma alanı olarak Kruger Milli Parkı'nın termiteryalar bakımından en zengin kesimlerinden birinde olan, Letaba ve Olifants akarsuları tarafından drene edilen, Lowveld alçak platosunun bir kısmına karşılık gelen lokasyon inceleme alanı olarak seçilmiştir. Çalışmanın temel materyalini inceleme alanından yüksek çözünürlüklü uydu görüntüleri yardımıyla belirlenen 8200 farklı örneklem noktasına ait veriler oluşturmaktadır. Topografik özellikler yersel çözünürlüğü 12.5 m olan ALOS PALSAR DEM verisinin işlenmesi neticesinde elde edilen veri seti kullanılarak açıklanmıştır. Çalışmanın tematik haritaları ArcGIS/ArcMap 10.8 programının desteğiyle hazırlanmıştır. Ayrıca betimsel, kümeleme ve karşılaştırmalı istatistiksel yöntemlerin kullanıldığı çalışmada, istatistiksel analizler ise SPSS Statistics 22. versiyon yazılımı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre inceleme alanının topografik özelliklerin termiteryaların dağılışında etkili olduğu tespit edilmiş ve farklı topografik özelliklerin termiteryalar üzerindeki etkilerinin kantitatif sonuçları ortaya konmuştur. Termiteryaların dağılışında en çok önemliden en az önemliye doğru sırasıyla; yarılma derecesi, bağıl topografik nemlilik, eğim şekli, bakı, eğim ve yükseklik gibi faktörlerin etkili olduğu tespit edilmiştir. İnceleme alanında termiteryaların ortalama 394 m yükselti seviyesindeki hafif eğimli (% 2-5) ve güneye bakan plato yüzeylerindeki düz eğim şeklinin hakim olduğu nemli ve az yarılmış kesimlerde yoğun olarak kümelendiği belirlenmiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulgularla topografik özelliklerin termiteryaların dağılışı üzerindeki etkilerini ortaya koymuş ve bu etkilerin sonuçları üzerinde değerlendirmelerde bulunulmuştur. Termiteryalar ve topografik özellikler arasındaki ilişki ele alındığında karşılıklı etkileşimleri ve sonuçları değerlendirilip farklı çalışmalarla desteklenmesi Kruger Milli Parkı gibi koruma altındaki alanlarda doğal döngüyü kavramak ve bu mecrada yeni bilimsel çalışmalara zemin hazırlamak bakımından oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Termitler, Uzaktan Algılama, Kruger Ulusal Parkı, GIS, Güney Afrika

An Example of Examining the Relationship Between Topographic Features and Termitaria: Kruger National Park (Republic of South Africa)

Mehmet Özdeş [1,*] & Emre Özşahin [1]

Abstract

Topographic features are one of the key factors controlling the functioning of natural systems on earth. The factors, which include many features such as elevation, slope, aspect, slope shape, relative topographic humidity, and degree of cleavage, have a significant effect on the plant and animal existence in any area. Such effect is related to the changes in the spatial distribution of the conditions in the ecosystem that topographic features cause as a determinant. Termites are an important group of macro-invertebrates for tropical and subtropical ecosystems, distributed between latitudes 50° N and 45° S. Termites are the main ecosystem engineers that facilitate the nutrient cycle, especially in the regulation of the physical and chemical properties of the soil and the decomposition of organic matter. Termites, an insect species very similar to ants in appearance, live in nests called termitaria. Ecologists view termites as natural disturbances that maintain heterogeneity in the ecosystem. Kruger National Park in South Africa, which is one of the most popular protected areas in the world and is considered an important safari tourism center, is an extraordinary habitat where termitaria are richly distributed. The natural factors that shape the national park ecosystem provide very suitable ecological conditions for the development of termites. One of the most important factors affecting the geographical distribution of termitaria in the field is the topographical features. The present study aimed to examine the relationship between the spatial distribution of termitaria and topographic features in a part of Kruger National Park. The location of the study area corresponds to the Lowveld, drained by the Letaba and Olifants streams. This part of Kruger National Park was chosen as the study area because it is the most abundant in terms of termitaria. The main object of the study was to examine the relationship between topographic features and termites in order to determine how termites in the study area affect both the savanna ecosystem and the structure and function of the termite biome. The material of the study consists of data from 8200 different training points determined using high-resolution satellite imagery. Topographic features are explained using the data set obtained as a result of processed digital elevation model data with a spatial resolution of 12.5 m. Thematic maps of the study were created using ArcGIS/ArcMap 10.8 software. Descriptive, clustering and comparative statistical methods were used in the study, and statistical analyzes were carried out using SPSS Statistics Version 22 software. Results indicate that the certain topographic features are more effective that others in the distribution of termitaria. Accordingly, quantitative results of different topographic features on have been revealed. In addition, impact of factors affecting the distribution of the termitaria were ordered from the most important to the least important as: degree of cleavage, relative soil humidity, slope shape, aspect, slope and altitude. In the study area, it has been determined that termitaria are densely clustered in moist and less cleaved sections where the flat slope form on the south-facing plateau surfaces at an average elevation of 394 m (2-5%) is dominant. Considering the relationship between termite and land cover, evaluating their mutual interactions revealed new results for governments and scientist to further investigate the natural cycle in protected areas such as Kruger National Park.

Keywords: Termites, Remote Sensing, Kruger National Park, GIS, South Africa

Coğrafya Eğitiminde Sulak Alanlarda Analitik Metotlara Dayalı Ekolojik Risk Analizlerinin Önemi

Şakir Fural
Coğrafya Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
furalsakir@gmail.com

Özet

Sulak alanlar insanların ve diğer canlıların yaşamı için büyük öneme sahip hassas ekosistemlerdir. İnsanlar sulak alanlardan çeşitli yollarla yararlanırken aynı zamanda bu alanları tehdit eden antropojenik faaliyetleri sürdürmektedir. Bu durum, sulak alanların sürdürülebilir kullanımı açısından sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Dünya nüfusunun ve insanların ihtiyaçlarının sürekli artması başta sulak alanlar olmak üzere bütün doğal kaynak değerleri üzerinde oldukça yüksek bir baskı oluşturmaktadır. Bu baskıya en hızlı tepki veren ekosistemlerden birisi sulak alanlardır. Sulak alanlara gerçekleştirilen atık su deşarjları ekolojik bozulma ve buradan yararlanan insanlar için sağlık riskli sorunlarını ortaya çıkarmaktadır. Sulak alanların sayısı ve boyutu küresel ölçekte sürekli azalmaktadır. Bu durum mevcut sulak alanların oldukça iyi korunmasını gerektiğini göstermektedir. Çünkü, insan nüfusunun hızla arttığı bir dönemde su kaynaklarının aynı hızda yok olması suyun gelecek yıllarda politik bir güç olacağı teorilerini güçlendirmektedir. Bu çalışmanın amacı; sulak alanlarda ortaya çıkan ekolojik bozulma sorunlarına dikkat çekmek ve Coğrafya'nın bu konuda analitik metotları uygulayarak sorunlara çözüm önerileri üretme potansiyelinin ortaya çıkarılmasına katkı sağlamaktır.

Türkiye'nin sulak alanlarında alg patlaması, müsilaj, anoksik koşullar vb. ekolojik risk sorunları ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu durumun temel nedeni sulak alanlara antropojenik kaynaklı potansiyel toksik element ve organik kirleticiler içeren atık suların doğrudan ya da dolaylı olarak deşarj edilmesidir. Potansiyel toksik elementler ve organik kirleticiler doğal konsantrasyon seviyesinde kirlilik ve ekolojik risk yaratmaz. Ancak, antropojenik etkiler potansiyel kirleticilerin konsantrasyon seviyelerini yükselterek ekolojik bozulma ve sağlık risklerine neden olabilir. Potansiyel toksik elementlerin sulak alanlar ve insan sağlığı üzerindeki olası etkilerinin değerlendirilmesi için bazı risk indeksleri geliştirilmiştir. Zenginleşme faktörü, kontaminasyon faktörü, jeoakümülasyon indeksi, toksik risk indeksi, kirlilik yük indeksi, ekolojik ve potansiyel ekolojik risk indeksi ve sağlık risk indeksleri mevcut literatürde sıklıkla kullanılmaktadır.

Bahsi geçen analitik metotlar son yıllarda Türkiye'nin farklı bölgelerindeki sulak alanlarda kullanılmıştır. Araştırmalar sırasında edinilen tecrübeler sulak alanlarda gerçekleştirilen ekolojik risk analizi çalışmalarında Coğrafya'nın önemli avantajları olduğunu göstermiştir. Ekolojik risk, coğrafi mekânda gerçekleşen bir çevre sorunudur. Bu sorunun kaynağının belirlenmesi için sulak alanın havza sınırlarının belirlenmesi, havzanın arazi kullanımı, jeolojik özellikleri, hidrografik özellikleri analiz edilmelidir. Ekolojik riskin sulak alandaki mekânsal dağılışının analiz edilmesi için Coğrafi Bilgi Sistemleri yazılımlarını etkin şekilde kullanabilen ve mekânsal analizlerde tecrübeli araştırmacılara ihtiyaç vardır. Coğrafya eğitimi sırasında "ekoloji" kapsamlı derslerde analitik metotlara yer verilmesi, Coğrafi Bilgi Sistemleri içerisinde mekânsal analizlere ağırlık verilmesi, ekolojik risk konusunda çalışmalar yapacak yeni araştırmacıların yetiştirilmesi, araştırma laboratuvarları kurulması ve multidisipliner çalışmaların benimsenmesi önemlidir.

Sonuç olarak; Sürekli artan antropojenik etkiler ve küresel ısınma ile değişen doğal ortam koşulları sulak alanlarda bu tür sorunların artarak devam edebileceğinin göstergesidir. Coğrafya'nın sulak alanlarda yaşanan ekolojik risk sorunlarına etkin çözümler sunabilmesi için eğitim sürecinde analitik metotlara yer vermesi oldukça önemlidir. Analitik metotlar Coğrafya' ya fırsatlar sunarken, Coğrafya da etkin bilgi birikimi ile sulak alanlarda uygulanan analitik metotların gelişimi için uygun imkanlara sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Analitik Metotlar, Bölgesel Ekolojik Risk, Sulak Alan Ekolojisi, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Coğrafya

Importance of Ecological Risk Analysis Based on Analytical Methods in Wetlands in Geography Education

Şakir Fural

Abstract

Wetlands are sensitive ecosystems that are of great importance for the life of humans and other living. While people benefit from wetlands in various ways, they also maintain anthropogenic activities that threaten these areas. This situation causes problems in terms of sustainable use of wetlands. The continuous increase in the needs of the world population and people creates a very high pressure on all natural resource values, especially wetlands. Wetlands are one of the ecosystems that respond most quickly to this pressure. Wastewater discharges to wetlands cause ecological degradation and health risk problems for the people who benefit from it. The number and size of wetlands is constantly decreasing on a global scale. This shows that the existing wetlands should be protected very well. Because, the disappearance of water resources at the same rate at a time when the human population is increasing rapidly strengthens the theories that water will be a political power in the coming years. The aim of this study; To draw attention to the problems of ecological deterioration in wetlands and to contribute to revealing the potential of Geography to produce solutions to problems by applying analytical methods in this regard.

Algal bloom, mucilage, anoxic conditions etc. in wetlands of Turkey. ecological risk problems began to emerge. The main reason for this situation is the direct or indirect discharge of wastewater containing anthropogenic origin, potentially toxic elements and organic pollutants into wetlands. Potentially toxic elements and organic pollutants do not create pollution and ecological risks at the natural concentration level. However, anthropogenic effects can raise concentration levels of potential pollutants, resulting in ecological degradation and health risks. Some risk indices have been developed to assess the possible effects of potentially toxic elements on wetlands and human health. Enrichment factor, contamination factor, geoaccumulation index, toxic risk index, pollution load index, ecological and potential ecological risk index and health risk index are frequently used in the current literature.

The aforementioned analytical methods have been used in wetlands in different regions of Turkey in recent years. The experiences gained during the researches have shown that Geography has important advantages in ecological risk analysis studies carried out in wetlands. Ecological risk is an environmental problem that takes place in geographical space. In order to determine the source of this problem, determination of the watershed boundaries of the wetland, land use, geological features and hydrographic characteristics of the basin should be analyzed. In order to analyze the spatial distribution of ecological risk in wetlands, researchers who can effectively use GIS software and are experienced in spatial analysis are needed. During geography education, it is important to include analytical methods in “ecology” comprehensive courses, to focus on spatial analyzes in Geographic Information Systems, to train new researchers who will work on ecological risk, to establish research laboratories and to adopt multidisciplinary studies.

As a result; The ever-increasing anthropogenic effects and changing natural environment conditions with global warming indicate that such problems may increasingly continue in wetlands. In order for Geography to offer effective solutions to ecological risk problems in wetlands, it is very important to include analytical methods in the education process. While analytical methods offer opportunities to Geography, Geography also has appropriate opportunities for the development of analytical methods applied in wetlands with its effective knowledge.

Keywords: Analytical Methods, Regional Ecological Risk, Wetland Ecology, Geographic Information Systems, Geography

Afetlerle Mücadelede Geleneksel Ekolojik Bilginin (GEB) Rolü

Seyfullah Gül

Kültürel Miras ve Turizm Omü
seyfullah.gul@omu.edu.tr

Özet

Afetler, ister doğal süreçler içerisinde gelişsin isterse beşeri kaynaklı olsun dünyanın karşı karşıya olduğu en karmaşık sorunlardan biridir. Afetleri önlemeye ya da afetlerden en az hasarla atlatmaya yönelik önlemlerin neler olduğu/olabileceği ise önemli bir tartışma konusudur. Özellikle jeolojik (deprem, heyelan, kaya düşmesi, tsunami, …), klimatik (kuraklık, sel, dolu, sıcak ve soğuk dalgası, hotum, hava kirliliği…), biyolojik (orman yangınları, erozyon, böcek istilası, salgınlar), sosyal afetler (terör saldırıları, savaşlar, göçler, yangınlar) ve teknolojik afetlere (nükleer kazalar, maden kazaları, ulaşım kazaları,…) karşı alınan/alınacak önlemlerin yetersizliği afet risklerine karşı yeni çözüm önerileri ve stratejilerin geliştirilmesini zaruri kılmaktadır. Ayrıca her geçen gün afetlerin niteliği, niceliği, kapsamı ve afetlere neden olan tehdit ile tehdit neden unsurları değişse de afetlerin geçmişten günümüze devam eden bir sorunsal olduğu bilinen bir gerçekliktir. Bu nedenle afetler öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gerekenler ve afet zararlarını azaltma konusunda bilgi, bilinç, tutum, davranış ve katılım noktasında çağdaş yaklaşımlar (Bütüncül Acil Durum Yönetimi, Afete Dirençli Toplum, Çabuk Toparlanan Toplum, Sürdürülebilir Risk Azaltma, Bütüncül Hassasiyet Yönetimi, Süreç Yaklaşımı) kullanılmaktadır. Belirtilen modern yaklaşımlar yanında bu sorunsal ile baş etme stratejileri geliştirmede geniş bir yelpazedeki sosyal, kültürel ve çevresel bağlamlarda çevre ile doğrudan temas yoluyla yüzlerce veya binlerce yıl boyunca edinilen, toplum tarafından nesiller boyunca korunan ve aktarılan kültürel miras ya da insan merkezli yaklaşımın bir tasarımı olan Geleneksel Ekolojik Bilgi'den (GEB) yararlanılması son derece önemlidir.

Bu çalışma ile Samsun örneğinde GEB'in afetlerle başa çıkma ve uyum stratejileri geliştirmedeki rolünü ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu amaca ulaşmak için Samsun'da GEB'in; (1) doğal afetleri tahmin etme, (2) afetlerle başa çıkma ve uyum stratejileri geliştirme ve (3) doğal kaynakların doğru yönetimi ve korunmasındaki rolü, nitel araştırma desenlerinden kültür analizi (etnografya) yöntemiyle belgelenmeye ve karakterize edilmeye çalışılmıştır. Çalışma verileri, 2016-2021 yıllarını kapsayan bir süreçte gözlem ve görüşme gibi nitel veri toplama yöntemleriyle toplanmıştır. Çalışma grubunu Samsun şehri ve ilçelerinde (Terme, Çarşamba, Bafra, İlkadım, Vezirköprü, Havza, 19 Mayıs, Alaçam) yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Gözlem yapılacak yerlerin ve çalışma grubunun seçiminde ise amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesi kullanılmıştır.

Çalışmada, Samsun'da afetleri tahmin etme, afetlerden korunma ve doğal kaynakların korunmasına yönelik yerel farklılıklar gösterebilen yerel mimari, agro-ekosistem kullanımı ve taraçalama, ürün seçimi, toprağın işlenmesi ve ürün ekim zamanı ertelenmesi, doğal afet risk yönetimi, su kaynakları yönetimi ve gıda güvenliği gibi GEB uygulama ve stratejilerinin varlığı tespit edilmiştir. Belirlenen bu GEB örneklerinin afetlerin tahmini, önlenmesi ve onlardan korunma noktasında varlığı tespit edilen bilimsel bilgiye entegre edilmesinin afetlerle başa çıkma stratejileri geliştirmede önemli bir rol oynayabileceği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Ekolojik Bilgi (GEB), Doğal Afet, Afet Zararları, Samsun.

The Role of Traditional Ecological Knowledge (TEK) for Combating Disasters

Seyfullah Gül

Abstract

Disasters, whether they occur through natural processes or man-made, are one of the most complex problems facing the world. What are the measures to prevent disasters or to survive disasters with the least damage is an important discussion topic. Particularly, the inadequacy of the measures taken/to be taken against disasters necessitates the development of new solutions and strategies against disaster risks. In addition, it is a known fact that disasters are a problem, continuing from the past to the present, even though the nature, quantity, scope of disasters and the threats and causes of disasters change day by day. Therefore, many contemporary approaches (Holyhold Emergency Management, Disaster Resistant Society, Quick Recovery Society, Sustainable Risk Reduction, Holistic Sensitivity Management, Process approach) are used to reduce disaster damage, what needs to be done before, during and after a disaster. In addition to these modern approaches, it is extremely important to benefit from Traditional Ecological Knowledge (TEK) in developing strategies to cope with this problematic. Because TEK is a design of cultural heritage or human-centered approach, which is acquired over hundreds or thousands of years through direct contact with the environment in a wide range of social, cultural and environmental contexts, preserved and transmitted by society for generations.

In the present study, it is aimed to reveal the role of TEK in developing strategies for coping with disasters and adaptation in Samsun example. In order to achieve this goal, the role of TEK in (1) predicting natural disasters, (2) coping with disasters, developing adaptation strategies, and (3) correct management and protection of natural resources tried to be characterized with ethnography method. The study data were collected through qualitative data collection methods such as observation and interview in a period covering from 2016 to 2021. The study group consists of local people living in Samsun city and its districts (Terme, Çarşamba, Bafra, İlkadım, Vezirköprü, Havza, 19 Mayıs, Alaçam). In the selection of the places to be observed and the study group, easily accessible case sampling was used, which is one of the purposeful sampling methods. In the study, the existence of GEB practices and strategies has been determined such as local architecture, agro-ecosystem use and terracing, product selection, soil tillage and crop planting delay, natural disaster risk management, water resources management and food security, which can show local differences in disaster prediction, protection from disasters and protection of natural resources in Samsun. It is suggested that integrating these GEB samples, which are detected in the prediction, prevention and protection of disasters in Samsun, with scientific knowledge can play an important role in developing disaster coping strategies.

Keywords: Traditional Ecological Knowledge (TEK), Natural Disasters, Disaster Damage, Samsun (Turkey).

Dizilerin Turizm Faaliyetlerine Etkisi: Gönül Dağı Dizisi (Sivrihisar) Örneği

Fatih Aydın [1] & Emine Koçak [1,*]

[1] Coğrafya Karabük Üniversitesi
kocakemine19@gmail.com

Özet

Günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte kitle iletişim araçlarının kullanımı yaygınlaşmıştır. Özellikle her kesimin ulaşabildiği televizyon çok geniş bir kitleye hitap etmektedir. Televizyon kültürel anlamada popüler olanı görsel ve işitsel olarak insanlara sunmaktadır. Popüler kültürün insanlara ulaşmasında, yaygınlaşmasında en önemli araçlardan biri televizyondur. Televizyon dizileri, reklamlar, Show programları aracılığıyla popüler kültürün etkinliği artmaktadır. İnsanların yaşam biçimlerini, düşüncelerini, davranışlarını etkileyen televizyon dizileri, son dönemlerde çekildiği mekanların tanıtım aracı haline gelerek turizm potansiyelini de artırmaktadır. Bu araştırmada amaç; Eskişehir ilinin Sivrihisar ilçesinde çekimleri yapılan "Gönül Dağı" dizisinin Sivrihisar'ın tanınırlığı ve turizm potansiyeline olan etkisini belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması deseni uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma katılımcılarını Sivrihisar ilçesi yerel halkı, esnafları ve belediye yetkilileri oluşturmaktadır. Katılımcılar ile yüz yüze görüşmeler yapılmış, dizi çekim mekanları ve Sivrihisar'ın turistik mekanları gözlemlenmiştir. Araştırma sonucunda; Gönül Dağı dizisinin Sivrihisar'ın tanıtımına olumlu katkı sağlayarak turizm faaliyetlerini artırdığı, özellikle pandemi döneminde ekonomiyi canlandırarak katkı sağladığı, her yaş grubundan turistin ziyaret ettiği ve yurtdışından da dizi çekim mekanlarını görmek için turistlerin geldiği belirlenmiştir. Aynı zamanda dizi bittikten sonra da turizmde yaşanan bu canlılığın devam edeceği düşünülmektedir. Dizi çekimleriyle birlikte turizmde yaşanan bu canlılığın devam etmesi için yerel yönetim çalışmalarını sürdürdüğünü belirtmiştir. Sivrihisar'da dizi çekim mekanları dışında Türkiye'nin ilk açık hava heykel müzesi, uygulamalı kilim müzesi, Selçuklu döneminden günümüze ulaşan Anadolu'nun en büyük ahşap direkli camilerinden Sivrihisar Ulu Cami, Mustafa Kemal Atatürk'ün Ankara dışında ilk kez bakanlar kurulunu topladığı Zaim Ağa Konağı, Saat Kulesi, Ermeni Kilisesi, Nasrettin Hoca Sandukası, Pessinus Antik Kenti, Balık Damı Kuş Cenneti gibi tarihi ve kültürel turizm mekanları bulunduğu tespit edilmiştir. Turistlerin dizi çekim mekanlarını ziyaret etmelerinde Gönül Dağı dizisinin Türk aile yapısına, kültürüne uygun olması, aile ile birlikte izlenebilecek olması bir dizi olması, çarpık ilişkilerin, şiddetin olmaması, samimi olması, kadının toplumda güçlü bir karakter olarak gösterilmesinin etkili olduğu belirlenmiştir. Katılımcılar dizi çekimlerinin Sivrihisar açısından olumsuz bir etkisi olmadığını belirtmiştir. Ancak dizide kasaba ismi olarak Sivrihisar yerine Gedelli kullanılması halkın bir kısmı tarafından tepkiyle karşılandığı tespit edilmiştir. Yetkililer; Sivrihisar'ın tarihi doğal ve kültürel turizm çekiciliklerinin olması, yerel yönetim tarafından turizme yönelik yatırımların ve alt yapının hazırlanmasının diziyle birlikte turizmi olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Bununla birlikte dizi içerisinde Sivrihisar yöresine ait kültürel unsurlara yer verilmesinin Sivrihisar'ın kültürel zenginliklerinin de tanınırlığının artmasında etkili olduğu tespit edilmiştir. Araştırma bulguları, film ve dizilerde görülen tarihi ve doğal mekanların insanlarda merak duygusu uyandırarak ziyaret etmelerinde etkili olduğunu ve dizi çekim mekanlarının turizm potansiyelini artırdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sivrihisar, Gönül Dağı Dizisi, Turizm

Effect Of Series On Tourism Activities: Gönül Dağı (Sivrihisar) Example

Fatih Aydın [1] & Emine Koçak [1,*]

Abstract

Today, with the developing technology, the use of mass media has become widespread. Especially television, which can be reached by all segments, appeals to a very wide audience. Television offers people what is popular in cultural understanding visually and audibly. Television is one of the most important tools in the reach and dissemination of popular culture to people. The effectiveness of popular culture is increasing through television series, commercials, show programs. Television series that affect people's lifestyles, thoughts and behaviors also increase the tourism potential by becoming a means of promotion of the places where they have been filmed recently. The purpose of this research; It is to determine the impact of the series "Gönül Dağı", which was shot in Sivrihisar District of Eskişehir province, on Sivrihisar's recognition and tourism potential. The case study pattern, which is one of the qualitative research methods, was applied in the study. A semi-structured interview form was used as a data collection tool in the research. The research participants are local people, tradesmen and municipal officials of Sivrihisar district. Face-to-face interviews were conducted with the participants, the shooting locations of the series and the tourist attractions of Sivrihisar were observed. As a result of research; It was determined that the Gönül Dağı Series increased tourism activities by making a positive contribution to the promotion of Sivrihisar, especially during the pandemic period, it contributed by reviving the economy, tourists from all age groups visited and tourists came from abroad to see the series shooting locations. At the same time, it is believed that this vitality experienced in tourism will continue after the series is over. He said the local government was continuing its efforts to continue this vitality in tourism. Shooting range in addition to venues in Sivrihisar, Turkey's first open-air Sculpture Museum, Museum of Applied rugs, wooden pillars from the Selçuk period in Anatolia Sivrihisar Ulu Mosque, the largest reaching to the present day, collected by the Council of Ministers of Mustafa Kemal Ataturk in Ankara for the first time outside the network Zaim Ağa Konağı, clock tower, Armenian Church, the sarcophagus of Nasreddin Hoca, the ancient city of Pessinus, Fish were found to historical and cultural tourism venues such as dam bird sanctuary. The number of tourists visiting the shooting venues in the Heart of the mountain series, Turkish family structure, culture, family to be a series that can be watched with a twistedrelationships, the lack of violence, to be sincere, screening of women in society has been determined to be effective as a strong character. Participants stated that the filming of the series did not have a negative effect on Sivrihisar. However, it was found that the use of Gedelli instead of Sivrihisar as a town name in the series was met with reaction by some of the public. Officials; Sivrihisar's historical natural and cultural tourism attractions, investments in tourism by the local government and the preparation of infrastructure have a positive effect on tourism along with the series. However, the inclusion of cultural elements belonging to the Sivrihisar region in the series has been found to be effective in increasing the recognition of Sivrihisar's cultural wealth. Research findings show that historical and natural places seen in films and series are effective in people visiting, arousing a sense of curiosity, and series shooting venues increase the tourism potential.

Keywords: Sivrihisar, Gönül Dağı Series, Tourism

Türkiye Kıyılarında Deniz Suyu Yüzey Sıcaklıklarındaki Eğilimler

Mustafa Erişmiş [1,*] & Neşe Duman [2]

[1] Coğrafya Çankırı Karatekin Üniversitesi
[2] Coğrafya Bölümü Çankırı Karatekin Üniversitesi
mustafaerismis@gmail.com

Özet

Meteorolojik parametrelerin aylık, mevsimlik ve yıllık ortalamalar halinde değerlendirilmesi, denizel ekosistemlerin ve deniz suyu yüzey sıcaklıklık eğilimlerinin anlaşılmasında son derece önemlidir. Bu Çalışmada Türkiye kıyılarında meydana gelen deniz suyu yüzey sıcaklığı artış oranlarının değişimi aylık, mevsimlik ve yıllık olarak değerlendirmeye tabi tutulmuş ve 47 yıllık analiz sonuçları ArcGIS ortamında işlenerek deniz suyu yüzey sıcaklıkları haritası oluşturulmuştur. Çalışmada kullanılan veriler, Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğünden temin edilmiştir. Çalışmada yöntem olarak Kolmogorow Smirnov normallik testi, Spearman Rank Korelasyon, parametrik olmayan Mann Kendall (MK) ve yine parametrik olmayan Mann Kendall Mertebe Korelasyon (mMK) ve Sen Slope testleri tercih edilmiştir. Kolmogorow Smirnov normallik testi ile veri setinin normal dağılıp dağılmadığı incelenmiştir. Spearman Rank Korelasyon testi ile deniz suyu yüzey sıcaklığı ve Kuzey Atlantik Salınımı arasındaki ilişki katsayısı hesaplanmıştır. Klimatolojik seriler üzerine yapılan çalışmalarda kullanılan MK testi eğilimin istatistiksel olarak anlamlılığını belirlemede ve mMK testi incelenen verilerdeki anlamlı eğilimlerin hangi yıllarda başladığını tespit etmek ve grafiksel olarak gösterimi için kullanılmıştır. Parametrik olmayan MK ve mMK test sonuçlarına göre 1970-2017 yılları aralığındaki zaman diliminde incelenen istasyonların büyük bir kısmında pozitif yönde bir artma eğilimi tespit edilmiştir. Aylık eğilimler incelediğinde tüm istasyonlarda Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında pozitif yönde bir artış eğilimi görülmüştür. Aylık değerlendirmede istatistiksel açından anlamlı en fazla pozitif (artış) eğilim Mersin istasyonunda tespit edilmiştir. Aylık ortalama deniz suyu yüzey sıcaklıklarında istatistiksel olarak anlamlı artış gösteren istasyonların sayısı %57 olarak hesaplanırken, istatistiksel olarak anlamlı negatif (azalış) gösteren istasyon sayısı %5 olarak hesaplanmıştır. Türkiye'nin Akdeniz kıyısında bulunan istasyonlarda genellikle pozitif (artış) yönde kuvvetli bir eğilimin varlığı söz konusudur. Mevsimlik eğilimler de yaz, sonbahar ve kış mevsimlerinde istatistiksel açıdan pozitif (artış) bir eğilim görülürken, İlkbahar mevsiminde tüm istasyonlarda zayıf bir eğilim değeri görülmüştür. Deniz suyu yüzey sıcaklıklarında genel olarak eğilim başlangıç yılları 1970-1999 yılları arasında değişim göstermekle birlikte bazı istasyonlarda ve bazı aylarda 2000-2013 yılları arasındaki değişim ikinci bir eğilim yılını oluşturmuştur. Eğilim başlangıç yıllarının en yoğun olduğu yıllar 1996, 1997 ve 1998 yılları olmuştur. Yıllık ortalama sıcaklıklarda 22 istasyonun 19'unda istatistiksel açıdan anlamlı pozitif (artış) eğilimi görülürken 3 istasyonda istatistiksel açıdan anlamlı bir eğilim görülmemiştir. Yıllık ortalama deniz suyu yüzey sıcaklıklarında genel anlamda istatistiksel olarak pozitif (artış) bir eğilim saptanmıştır. Sonuç olarak deniz suyu yüzey sıcaklıkların artmasının ne gibi olası sorunlar meydana getirebileceği, deniz suyu yüzey sıcaklığına ilişkin elde edilen değerlendirmelerin gelecekte nasıl pratik bir şekilde kullanabileceği ve küresel ısınmaya bağlı olarak ortaya çıkan sıcaklık artışları ile deniz suyu yüzey sıcaklığındaki değişimler arasındaki ilişki üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Deniz Suyu Yüzey Sıcaklığı, Türkiye Kıyıları, 1970-2017 Dönemi.

Trends In Sea Surface Temperatures On The Coasts Of Turkey

Mustafa Erişmiş [1,*] & Neşe Duman [2]

Abstract

The assessment of meteorological parameters as monthly, seasonal, and annual averages is extremely important in understanding nautical ecosystems and seawater surface temperature trends. Through this study, the changes in the increase rate of seawater surface temperature occurring on the Turkish coasts were evaluated monthly, seasonally, and annually, the results of the 47-year analysis were processed in the ArcGIS environment, and a seawater temperature map was created. The data used in the study were obtained from the General Directorate of Meteorology of the Ministry of Agriculture and Forestry. In the study, Kolmogorov-Smirnov normality test, Spearman Rank Correlation, non-parametric Mann Kendall (MK), non-parametric Mann Kendall Rank Correlation (mMK), and Sen Slope tests were preferred as methods. Kolmogorov-Smirnov's normality test was used to examine whether the data set was normally distributed. The correlation coefficient between the seawater surface temperature and the North Atlantic Oscillation was calculated through the Spearman Rank Correlation test. The MK (non-parametric Mann Kendall), normally used in studies on climatological series, was used in the study to determine the significance of the trend, while the mMK (non-parametric Mann Kendall Rank Correlation) test was used to determine the years when the significant trends in the analyzed data started and to display them graphically. According to the non-parametric MK and mMK test results, a positively increasing trend was detected in most of the stations that were examined between 1970-2017. When the monthly trends were analyzed, a positively increasing trend was seen in all stations in August, September, October, November, and December. In the monthly evaluation, the highest statistically significant increase was detected at the Mersin station. While the rate of the stations showing a significant increase in monthly average temperatures was calculated as 57%, the rate of the stations showing a statistically significant decrease turned out to be 5%. A strong and positively increasing trend is generally present at stations located on the Mediterranean coast of Turkey. Statistically, a positively increasing trend was observed in seasonal trends in the summer, autumn and winter, while a weak trend value was observed in all the stations in the spring. In general, the trend beginning years in seawater surface temperatures varied between 1970-1999, but in some stations and some months, the years 2000-2013 formed a second trend year. The densest years of trend beginning were 1996, 1997 and 1998. While a statistically significant increasing trend was observed in annual average temperatures of 19 stations out of 22, no statistically significant trend was observed in 3 stations. In general terms, a positively increasing trend was detected in annual average temperatures. As a result, the study addresses what sort of problems would be caused by the increase in seawater surface temperatures and how the evaluations of the seawater surface temperature might be used practically in the future.

Keywords: Sea Surface Temperature, Turkey’s Coasts, Period of 1970-2017.

Alakır Çayı Havzası'nda (ANTALYA) Hidroelektrik Santrallerinin Etkisi; Doğal Afet ve Çevre Sorunları

Sadettin Sakınç
Mustafa ÖZTÜRK
Coğrafya Akdeniz Üniversitesi
sadettin434@gmail.com

Özet

Günümüzün en büyük ihtiyaçlarından biri olan "Enerji İhtiyacı" potansiyel olarak kendisiyle birlikte birçok alternatif yenilik getirirken, çeşitli sorunları da beraberinde getirmiştir. Hidroelektrik santralleri günümüzde enerji ihtiyacını karşılamak için yapılan en büyük beşerî yapılarından birisi ve aynı zamanda en büyük ekonomik getirisi olan tesislerin başında gelmektedir. Ülkemizde akarsu varlığının fazla olması hidroelektrik santrallerinin sayısını ve varlığını büyük bir ölçüde arttırmıştır. Fakat bu santrallerin yapım aşaması ve uygulama süreci uzun yıllar aldığı için bölge ekosistemini ve yapısını oldukça fazla bir şekilde etkilemektedir. Hidroelektrik santrallerinin yapım aşaması özellikle arazi yapısını ve şeklini, akarsu havzasının yapısal niteliğini, akarsuyun su potansiyelini, akarsuda yaşayan ekosistemi etkilerken, beşerî bir tahribatı da sorun olarak önümüze çıkarmaktadır. Çalışma sahası olan havzada hidroelektrik santrallerinin varlığı gerek fiziki gerek beşerî unsurlar dikkate alınarak incelenmiş, belirli aralıklarla sahada yapılan etüt çalışmalarıyla bölgedeki çevre sorunları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu etkileri ortaya koyarken kamu, kurum ve kuruluşlardan alınan verilerden, aynı zamanda bölgede faaliyet gösteren uzman saha ekiplerinden yardım alınmıştır. Alınan verilerden yola çıkılarak haritalar ve tablolar yapılarak konunun daha iyi anlaşılması desteklenmiştir. Bölgenin tüm fiziki ve beşerî unsurları üzerinde durularak incelemeler yapılmış, sahanın yapısı ile hidroelektrik santrallerinin yapım aşaması göz önüne alınmıştır. Bu etkileri ortaya koyarken sahadaki köy sakinleri ile konuşulmuş, fotoğraflar ve örnekler alınmıştır. Alakır Çayı Havzası eğimli ve dik bir yapıya sahip olduğu için bölgede kurulan hidroelektrik santralleri yapım aşamasında; ağaç kesimi, yeni yollar ve su kanallarının inşa edilmesi ile, bölgedeki erozyon riski artmış aynı zamanda doğal yaşam alanlarının daralmasına ve birçok endemik türün yok olmasını da sebebiyet vermiştir. Bölgede yapılan çalışmalar esnasında suların kirletilmesi, ağaçların kesilmesi, molozların havza yatağının çevresinde kalması bölgedeki doğal çevreyi ve yapıyı olumsuz etkilemiştir. Ne kadar önlem alınsa da doğal yapıyı bozmadan bu yapıların inşa edilmesi söz konusu değildir. Arazi incelemelerinde bölgede yaz aylarında havza yatağına bırakılan can suyunun oldukça yetersiz kaldığı gözlemiş bulunmaktır. Suların çoğu kanallar aracılığıyla toplama alanlarına taşındığı için de havza yatağındaki değişimler net olarak tespit edilmiştir. Havzaya bırakılan suların az olması hiç şüphesiz ki yeraltı sularını da olumsuz etkilemiştir. Bölgede yedi tane hidroelektrik santrali yapılması planlanmış fakat bu sayı beş ile kalmıştır. Yine arazi incelemelerinde bazı hidroelektrik santrallerin olduğu bölgede erozyonun arttığı ve ağaç bakımından fakirleştiği gözlemlenmiştir. Hidroelektrik santrallerinin yapılması ile bazı köy alanları daralmış olup, bu daralmaya ek olarak, su varlığının azalması bölgede yaşayan köy sakinlerinin tarım alanları kısıtlanmıştır. Söz konusu olan çevresel ve fiziki sorunların devam etmemesi, yeşil alan sayısının arttırılması, aynı zamanda doğal yapının bozulmaması ve bir bütün halinde korunması amaçlanmıştır. Arazide yapılacak olan faaliyetlerin fiziki yapısı göz önünde bulundurularak bu sorunlara dikkat çekmek istenmiştir. Söz konusu olan çalışmada hidroelektrik santrallerinin bölgedeki floraya, faunaya, akarsu yataklarına, çeşitli toprak kaymalarına, erozyon riskine ve arazi tahribatına yol açtığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Hidroelektrik, Havza, Çevre Sorunları, Doğal Afet, Coğrafi Bilgi Sistemleri

*Prof. Dr. Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Antalya,

E-posta: merturk19@hotmail.com

**Yüksek Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Coğrafya Bölümü, Antalya,

E-posta: sadettin434@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Hidroelektrik, Havza, Çevre Sorunları, Doğal Afet, Coğrafi Bilgi Sistemleri

The Effects of the Hydroelectric Power Plants on the Alakır River Watershed (Antalya): Natural Disaster and Environmental Issues

Sadettin Sakınç
Mustafa ÖZTÜRK

Abstract

"Energy need", which is one of the biggest needs of today, has also brought various issues along with itself potentially while bringing many alternative innovations. Hydroelectric powerplants is one of the biggest human structures built to meet the energy need and also leading in structures having the biggest economic income today. The considerable amount of existence of streams in our country has increased the amount of hydroelectric powerplants and existence substantially. However, the ecosystem amd structure of the area is affected considerably since the construction period and implementation process of these powerplants take years. The construction phase of hydroelectric powerplants brings about the human destruction as a problem while affecting especially land structure and shape, structure of the stream basin, water potential of the stream and the ecosystem existing in the stream. The existence of hydroelectic powerplants in the construction site area has been observed considering both physical and human elements and the environmental issues have tried to been put forward with the research made in the area at certain intervals. While proving these effects, feedback has been taken from the data reached from state institutions and organisations and also support from the expert field force working in the area. The understanding of the issue has been supported by constructing maps and charts based on the data given. Observations have been made by laying emphasis on all the physical and human elements of the area, the field structure and the construction phase of hydroelectric powerplants have been considered. While putting forward these effects, the community dwellers in the field have ben negotiated and photos and examples have been taken. Since the stream water basin has a slope and steep structure, in the construction phase of hydroelectric powerplants established in the area, risk of erosion has been increased and also caused habitat destruction and extinction of many endermic types along with the construction of new roads and water canals. Contaminating the water, chopping the trees, rubbles being stuck around the basin bed during the work done in the area have affected the natural environment and structure adversely. No matter how much precaution is taken, it is not a matter of question of constucting these structures without disrupting the natural structure. In the land examination, it has been observed that the water support streaming down the basin bed in summer months in the area is rather insufficient. Since most of the water is transported to catchment areas via canals, the variations in the basin bed can be identified clearly. The deficiency of the water transported to the basin has affected the underground water adversely without doubt. It has been planned to build seven hydroelectric powerplants in the area but five remains. Again in the land examinations it has been observed that erosion has increased and has been depleted in terms of trees in the areas where there are hydroelectric power plants. With the construction of hydroelectric powerplants some village areas have been reducted, and addition to this reduction, agricultural land of the community living in the area has been restricted due to the reduction of water. It has been aimed to prevent the aforementioned environmental and physical problems, increase the green areas, and also prevent the destroying of the natural habitat and protect it as whole. İt has been aimed to draw attention to these issues by taking into consideration the physical structure of the activities that will take place on the land. It has been identified that hydroelectric powerplants in the aforementioned activity causes landfall, erosion risk and land degradation of the flora, fauna and stream beds in the region.

Keywords: Hydroelectric, Watershed, Environmental issues, Natural Disaster, Geographic İnformation Systems

Türk Dış Ticaretinde Kobi'lerin Yeri ve Önemine İlişkin Bir Değerlendirme

Emre Duran [1,*] & Ünal Özdemir [1]

[1] Coğrafya Karabük Üniversitesi
emreduran0619@gmail.com

Özet

Ülkelerin kalkınmasında başat rol oynayan sanayinin tarihsel seyrine bakıldığında, sürekli bir değişim ve gelişimin yaşandığı görülmektedir. 18. yüzyılın ikinci yarısından itibaren İngiltere'de *Richard Arkwright*'ın pamuk eğirme makinesini, *Edward Cartwright*'ın mekanik dokuma tezgâhını, *James Watt*'ın buhar makinesini icat etmesiyle başlayan sanayi devrimi, I. Dünya Savaşı sonrasında *Henry Ford*'un üretim bandı sistemini uygulamaya geçirmesiyle farklı bir boyut kazanmıştır. *Fordist* üretim sistemi olarak da bilinen bu yeni üretim sisteminde hızlı ve seri bir şekilde üretilen standart ürünler kısa bir süre sonra talebin yetersiz kalmasına ve *Büyük Buhrana* yol açmıştır. 1970'li yıllara gelindiğinde gelişen teknoloji ile birlikte Fordist üretim anlayışı önemini kaybetmiş ve üretim sistemi değişmeye başlamıştır. *Post- Fordizm* veya *esnek uzmanla* gibi isimlerle adlandırılan bu yeni üretim modelinin temelini oluşturan esneklik anlayışı *Küçük ve Orta Büyülükteki İşletmeler* (KOBİ)'ler tarafından hızlı bir şekilde uygulamaya koyulmuştur. Esnek üretimin önem kazanmasıyla birlikte daha önce KOBİ girişimlerinin istihdamını artırarak büyük girişim haline getirmeye çalışan politikalar terk edilmiştir. Özellikle 1980'li yıllardan itibaren başta ABD, Almanya gibi gelişmiş ülkeler olmak üzere birçok ülkede KOBİ girişimleri çeşitli yollarla (teşvik, alt yapı, vergi muafiyeti, Ar-Ge gibi) desteklenerek ekonomide daha aktif hale getirilmeye çalışılmıştır. Küreselleşmenin getirdiği entegrasyon süreci KOBİ girişimlerinin Türkiye'de ön plana çıkmasını sağlamıştır. KOBİ girişimlerinin rekabet gücünü artırması ve ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlaması amacıyla 20 Nisan 1990'da *Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı* (KOSGEB) kurulmuş ve KOBİ girişimlerini cazip hale getirmek amacıyla çeşitli teşvik programları hazırlanmıştır.

Türk dış ticaretinde KOBİ girişimlerinin misyon ve vizyonunu ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada ikincil veri kaynaklarından yararlanılmıştır. Çalışmada nitel araştırma tekniklerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. TÜİK verilerinden yararlanılarak ithalat ve ihracat yapan KOBİ girişimleri, büyüklük guruplarına göre sınıflandırılmış ve Türk dış ticaretindeki payı ortaya konulmuştur. Yapılan çalışma sonucunda, 2019 yılında Türkiye'deki girişimlerin %99,8'ini, istihdamın %72,4'ünü, cironun %50,4'ünü KOBİ'lerin oluşturulduğu görülmüştür. Türk dış ticaretinde önemli bir yere sahip olan bu girişimler Türkiye ihracatının %36'sında, ithalatının ise %20,3'ünde söz sahibidir. KOBİ girişimlerinin dış ticaret değerleri karşılaştırıldığında ihracatın ithalattan fazla olduğu dikkat çekmektedir. Bir başka ifadeyle Türk dış ticaret açığını kapanmasında KOBİ girişimleri önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle KOBİ girişimlerinin dış ticaretteki başarısının devam etmesi ve ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlaması amacıyla KOBİ girişimleri her geçen gün daha fazla desteklenmektedir. Yerel ve bölgesel kalkınma politikalarında ön plana çıkan Organize Sanayi Bölgesi (OSB), kümelenme gibi çalışmalarda KOBİ girişimlerinin inovasyon kabiliyetinin ve rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda çeşitli teşvik, eğitim ve danışmanlık gibi hizmetler verilmektedir. Son olarak *11. Kalkınma Planı*'nda ve KOSGEB'in hazırlamış olduğu *2019-2023 Strateji Planı*'nda, KOBİ'lerin dış ticarette yaşamış olduğu sorunların giderilmesine ve uluslararası pazarlara açılarak ihracat değerlerini artırmaya yönelik hedefler bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: KOBİ, Dış Ticaret, İthalat, İhracat

An Assessment Of The Place And İmportance Of Sme's Inturkish Foreign Trade

Emre Duran [1,*] & Ünal Özdemir [1]

Abstract

Looking at the historical course of the industry, playing a major role in the development of countries, it is seen that there is a constant change and development. Industrial Revolution began in England from the second half of 18th century, when Richard Arkwright invented the cotton spinning machine, Edward Cartwright invented the mechanical loom, and James Watt invented the Steam Machine. After World War II, it gained a different dimension when Henry Ford implemented the production band system. Standard products produced quickly and in series in this new production system, also known as the Fordist production system, soon led to insufficient demand and the Great Depression. By the 1970s, with the developing technology, the Fordist production concept lost its importance and the production system has begun to change. Named by names such as post - Fordism or flexible expert, the concept of flexibility that forms the basis of this new production model was quickly implemented by small and medium-sized businesses (SMEs). With flexible production gaining importance, policies that previously sought to make SME enterprises large enterprises by increasing their employment have been abandoned. Especially since the 1980s, SME initiatives in many countries, especially developed countries such as the United States and Germany, have been supported by various means (such as incentives, infrastructure, tax exemption, R & Dec) and have tried to become more active in the economy. The integration process brought about by globalization has brought SME initiatives to the forefront in Turkey. SME initiatives in order to contribute more to the country's economy and increase the competitiveness of small and medium industry development in 1990, on April 20 and support administration (KOSGEB) and SME established various initiatives in order to make it attractive incentive programs have been prepared.

Secondary data sources were used in this study, aiming to reveal the mission and vision of SME initiatives in Turkish Foreign Trade. Descriptive screening model from qualitative research techniques was used in the study. SME initiatives that import and export using Turkish Statistical Institue (TSI) data were classified according to size groups and their share in Turkish foreign trade was revealed. As a result of the study, in 2019, 99.8% of enterprises in Turkey, 72.4% of employment and 50.4% of turnover were created by SMEs. These initiatives, which have an important place in Turkish Foreign Trade, have a say in 36% of Turkey's exports and 20.3% of its imports. It is worth noting that exports outnumber imports when compared to the foreign trade values of small and medium-sized enterprises. In other words, SME initiatives play an important role in closing the Turkish foreign trade deficit. For this reason, SME initiatives are supported more and more every day in order to continue the success of SME initiatives in foreign trade and to contribute more to the country's economy. Organized Industrial Zone (OSB), stands out in local and regional development policies, aims to increase the innovation ability and competitiveness of small and medium-sized enterprises in studies such as clustering. In this direction, various incentives, training and consultancy services are provided. Finally, 11st the Development Plan and the 2019-2023 Strategy Plan prepared by KOSGEB, there are goals for eliminating the problems experienced by SMEs in foreign trade and increasing export values by opening up to international markets.

Keywords: SME, Foreign Trade, Imports, Export

İklim Değişikliğinin Siirt'te Tarım Üzerine Etkileri

Serkan Sabancı
Coğrafya Siirt Üniversitesi
sabanciserkan@gmail.com

Özet

İklim değişikliğinin olası etkileri özellikle orta kuşakta ve ülkemizde fazlaca hissedilmektedir. Ekstrem hava olaylarını son yıllarda sıklıkla görmekteyiz. Güney bölgelerimizde aşırı ısınma ve kuraklık, kuzey bölgelerimizde de ani sağanaklarla beraber gelen taşkın ve sel olayları fazlaca görülmektedir. Bu ani iklim olayları birçok sektörü etkilemekle birlikte özellikle tarımsal faaliyetlere ve tarım ürünlerine ciddi zararlar vermektedir. Siirt ilinde ekonomik faaliyetler sıralamasında tarım ön sıralarda hatta birinci sırada yer almaktadır. Buna yönelik olarak da Siirt Üniversitesi YÖK tarafından tarım ve hayvancılık alanında ihtisaslaşmış üniversite statüsüne alınmıştır. Ancak küresel ısınma ve yağış azalması Siirt ilinde de etkilerini fazlasıyla hissettirmektedir. Bu çalışmadaki amacımız, Siirt ve çevre istasyonlardaki ikim elemanlarını incelemek, iklimdeki ani değişimler, ısınma ve yağış azalmasının tarım ve özellikle fıstık üretimindeki etkilerini analiz etmektir. Bundan hareketle Siirt ve çevre istasyonların 1939'dan günümüze rasat değerleri incelenmiştir. Özellikle sıcaklık ve yağış elemanları üzerinde durulmuş ve analizleri yapılmıştır. Uzun yıllık sıcaklık ortalamaları, aylık yağış toplam ortalamalarına bakılmıştır. Sıcaklık ve yağış verilerinden hareketle, su bilançosu ve kuraklık indeksleri izlenmiştir. Thornthwaite su bilançosu, de Martonne-Gottman kuraklık indisi, Erinç yağış etkinlik indeksi, Köppen-Geiger iklim sınıflandırması, evrensel sıcaklık ölçeğine göre Trawertha iklim sınıflandırması ve Aydeniz kuraklık indis analizleri uygulanmıştır. Ayrıca yıllar içindeki iklim dalgalanmalarının ve son yıllardaki sıcaklık artışı ve yağış azlığının tarımsal faaliyetler ve ürünleri üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Siirt'in uzun yıllık ortalama sıcaklığı 16,2 C°, uzun yıllar aylık toplam yağış ortalaması ise 728 mm'dir. En yüksek sıcaklık 46 C° ile 6 Ağustos 1973'te, en düşük sıcaklık 16 Ocak 1950'de ölçülmüştür. Sıcaklıktaki trende baktığımızda dalgalanmalar olsa da yükseliş hâkim iken, yağışta ise düşüş eğilimi söz konusudur. Thornthwaite su bilançosuna göre, C1,B'3,s2,b'2, yarı kurak-az nemli iklim sınıflandırmasında yer almaktadır. Aydeniz iklim sınıflandırmasına göre kurak, kuraklık katsayısı 1,05; Trewartha iklim sınıflandırmasına göre, kışları serin-yaz mevsimi çok sıcak; de Martonne-Gottman kuraklık indisine göre Yarı kurak-nemli arası, indis değeri 13,5; Erinç yağış etkinlik indisine göre yarı nemli, indis değeri 32; Köppen-Geiger iklim sınıflandırmasına göre, Cshk yani çok sıcak yaz, serin kış, Subtropikal yaz iklimi hakimdir. Ancak tek bir sınıflandırmaya bağlı kalırsak veya yıllık değerlendirecek olursak yanlış sonuçlara ulaşabiliriz. Bunun için farklı sınıflandırma yöntemlerinin farklı özelliklerini ve yıllık değerlendirme yanında aylık değerlendirmeleri de yapmak yerinde olacaktır. Buna göre Siirt'te; yaz mevsiminde şiddetli sıcaklıklar hatta çöl iklimi, kış mevsiminde karasallığa bağlı olarak orta-sert kışlar söz konusudur. Mayıs ayı sonlarında başlaya kuraklık, Ekim ayına yani su yılı başlangıcına kadar devam etmektedir. Son yıllarda artan sıcaklık eğilimi hemen hemen Mayıs ve Ekim aylarının da kurak geçmesine neden olmaktadır. Bu minval de tarımsal faaliyetler planlanırken kısmen mayıs ayı, kısmen de Ekim ayını kurak aylar içinde değerlendirmek yerinde olacaktır. Son yıllardaki yağış toplam analizini incelediğimizde ortalama 730 mm olan yıllık yağın trendinde %20 civarında bir azalma söz konusudur ve eğilim 790 mm'lerden 620 mm'lere kadar gerilemiştir. Yıllık toplam yağış 1950'de 1034,8 mm, 1973'te 474 mm, 2002'de 624 mm, 2017'de de 557,4 mm'dir. İklim değişikliğinin en önemli göstergelerinden birisi de ani değişmelerdir. 1939-2020 arası verileri incelediğimizde üst üste ortalamaya yakın verileri çok nadir görmekteyiz. 1952-1954 arasında toplam ortalama 3 yıl üst üste 1000 mm'nin üzerinde iken 1955 yılında 656 mm'ye düşmüştür. Yakın yıllar arasında bu ani değişiklikleri çok sık görmekteyiz. Bölgede yapılan barajlar sayesinde sulama ihtiyacı en aza indirilmeye çalışılsa da ürün üretimi sıcaklık ve yağış verilerine göre değişmektedir. Bölge de fıstık üretimine verilen teşvik sayesinde, 2002 yılında 40.000 dekar alanda 2.000 ton ürün alınırken, bugün 300.000 dekar alanda 15.000 ton ürün alınmaktadır. Ancak yıllar içindeki dekar başı üretime bakıldığında üründe bir yıl artış, bir yıl da azalış söz konusudur. Bu hem fıstık cinsiyle alakalı hem de genel düşüşe bakıldığında o yıl görülen iklim şartları yani sıcaklık ve yağış ile de alakalıdır.

Anahtar Kelimeler: Siirt, Kuraklık, Yağış, İklim Değişikliği, Tarımsal Kuraklık

Effects of Climate Change on Agriculture in Siirt

Serkan Sabancı

Abstract

The possible effects of climate change are felt especially in the middle belt and in our country.Overheating and drought are common in our southern regions, and flooding and overflooding, accompanied by sudden showers, in our northern regions. While these sudden climatic events affect many sectors, they cause serious damage especially to agricultural activities and agricultural products. In the province of Siirt, agriculture is at the forefront and even first in the list of economic activities. For this purpose, however, the effects of global warming and decrease in precipitation are also felt in Siirt province. Aim of this study is to examine the climate elements in Siirt and surrounding stations, to analyze the effects of sudden changes in climate, warming and decrease in precipitation on agriculture and especially pistachio production. Siirt's long-term average temperature is 16.2 °C, and the average monthly precipitation for many years is 728 mm. The highest temperature was measured at 46 °C on August 6, 1973, and the lowest temperature was measured on January 16, 1950. When we look at the trend in temperature, although there are fluctuations, the rise is dominant, while there is a downward trend in precipitation. According to the Thornthwaite water balance, C1,B'3,s2,b'2 is included in the semi-arid-less humid climate classification. According to Aydeniz climate classification, arid, drought coefficient is 1.05; According to the Trewartha climate classification, winters are cool-summer is very hot; According to de Martonne-Gottman drought index Semi-arid-humid, index value is 13.5; According to Erinç precipitation activity index, semi-humid, index value is 32; According to Köppen-Geiger climate classification, Cshk, that is, very hot summer, cool winter, Subtropical summer climate prevails. However, if we stick to a single classification or evaluate it annually, we can reach wrong conclusions. For this, it would be appropriate to make monthly evaluations as well as the different features of different classification methods and annual evaluations. Accordingly, in Siirt; In summer, there are severe temperatures and even a desert climate, and in winter there are moderate-hard winters due to continentality. The drought, which starts in late May, continues until October, that is, the beginning of the water year. The increasing temperature trend in recent years causes almost the dry months of May and October. While planning agricultural activities in this way, it would be appropriate to consider partly May and partly October among the dry months. When we examine the total precipitation analysis in recent years, there is a decrease of around 20% in the annual precipitation trend, which is 730 mm on average, and the trend has regressed from 790 mm to 620 mm. Total annual precipitation was 1034.8 mm in 1950, 474 mm in 1973, 624 mm in 2002 and 557.4 mm in 2017. One of the most important indicators of climate change is sudden changes. When we examine the data between 1939 and 2020, we rarely see data close to the average in a row. While the total average was above 1000 mm for 3 consecutive years between 1952-1954, it decreased to 656 mm in 1955. We see these sudden changes very often in recent years. Although the need for irrigation is tried to be minimized thanks to the head built in the region, product production varies according to temperature and precipitation data. Thanks to the incentive given to pistachio production in the region, 2,000 tons of products were purchased on an area of 40,000 decares in 2002, while today 15,000 tons of products are purchased on an area of 300,000 decares.

Keywords: Siirt, Drought, Precipitation, Climate Change, Agricultural Drought

Nevşehir İli Ürgüp İlçesinin Genel Coğrafi Özellikleri

Sema Ağaoğlu

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
semaagaoglu91@gmail.com

Özet

Nevşehir, İç Anadolu Bölgesinin Orta Kızılırmak bölümünde yer almaktadır. Çalışma alanımız ise Nevşehir ilinin ilçesi olan Ürgüp Nevşehir ilinin 20 km doğusunda Kapadokya bölgesinin en önemli merkezlerinden birisi olmuştur. Volkanik oluşumlu bir jeolojik yapıya sahip olan Ürgüp, yağmur ve su erozyonlarının meydana getirdiği peribacası olarak nitelendirdiğimiz ilginç bir doğal oluşuma sahiptir. Vadi yamaçlarından akan yağmur suları ve rüzgâr aşındırması sonucunda oluşan yarıklar arasından yükselen peribacaları bu bölgede farklı bir görüntü ortaya koymuştur.

Çalışmanın en temel amacı, yaptığımız bu çalışmada genel olarak Nevşehir ili Ürgüp ilçesinin genel coğrafi özelliklerini tanıyabilmektir. Bu yörenin öncelikle jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri ile iklim, bitki örtüsü, toprak yapısı ve sahip olduğu su kaynakları gibi çeşitli fiziki özelliklerini inceleme imkanına sahip olunmuştur. Yapılan bu incelemeler sonucunda temelde bölgenin lokasyon özellikleri dikkate alınarak jeolojik ve jeomorfolojik yapısına uygun olarak sahip olduğu iklimi, iklimin bir getirisi olan bitki örtüsünün incelenmesi amaçlanmıştır. Yine yörenin sahip olduğu lokasyon özelliklerine göre çevresinde bulunan su kaynakları ve su kaynaklarından faydalanabilme yöntemleri üzerinde de çalışma yapmak amaçlanmıştır. Ürgüp ilçesinin en önemli kaynağı olan Kızılırmak yörenin büyük oranda su kaynağı ihtiyacını karşılaşmıştır.Araştırma yapılan bölgenin genel coğrafi özellikleri incelendiğinde bölgenin iklim ve bitki örtüsüne uygun olarak yetiştirilen ürünler değerlendirilmiştir.

Ürgüp lokasyon özellikleri bakımdan tüf tabakası ile örtülü oluşu ve çok yumuşak olması korunmaya çok ihtiyacı olunan bir bölge olmuştur. Hem stratejik değeri hem de tabiatın kendisine sunduğu birçok uygun koşullar nedeni ile Ürgüp ilçesi geçmişte çok zengin ve hararetli bir hayat sürmüş olduğu da günümüzde yapılan çeşitli arkeolojik kazılarda bize örneklerini vermektedir.

Jeolojik ve jeomorfolojik yapısı incelendiğinde bölgede yüzey şekilleri volkanizmaya, , tektonizmaya ve aşınmaya bağlı olarak gelişmiştir. Nevşehir ili Ürgüp ilçesini konumu gereğince ele aldığımızda iklim değişimine karşı hassas bölgelerimizden birisidir. Özellikle bölge kuraklık ve sel gibi çevre problemlerinin meydana gelebileceği alanların başında gelmektedir. En fazla yağışı ilkbahar dönemlerinde, en az yağışı ise yaz aylarında ilçe yarı kurak ve orta düzeyde karasal iklim tipini yansıtmaktadır.

Bitki örtüsü ise yörede hâkim olan bitki örtüsü bozkır olmuştur. Bu bitki örtüsüne sahip olan bölgelerde karasal iklim de kendisini göstermektedir. Ürgüp gibi yarı kurak ve kurak bölgelerde, ilkbahar yağmurları ile yeşeren yaz döneminde ise sararan sert çayırların, otların ve çalılıkların var olmasıyla oluşan bir bitki örtüsüdür. Yörenin iklim ve bitki örtüsüne bağlı olarak yıllık yağış miktarları az iken yıllık ve günlük sıcaklık farkları ise yüksektir. Zaman zamanda olsa sıcaklık değerleri kış aylarında sıfırın altına düşebilir.

Ürgüp ilçesinin toprak özelliklerine gelindediğinde yaygın olan toprak türleri ise Regosoller diğer adıyla iskelet topraklardır. Regosol topraklar volkanik araziler üzerinde kolüvyal dediğimiz topraklar üzerinde oluşur. Yani volkanik dağların eteklerinde zamanla biriken kolüvyal toprakların üzerinde volkan patlamaları ile ortaya çıkan kum boyutundaki taneler birikir ve regosol dediğimiz topraklar oluşur.

Yapılan çalışma genel olarak değerlendirildiğinde Nevşehir ili Ürgüp ilçesinin coğrafi özellikleri üzerinde gerekli araştırmalar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Jeolojik Yapı, Jeomorfoloijk Yapı, İklim, Bitki Örtüsü

General Geographical Features of Nevşehir Province Ürgüp District

Sema Ağaoğlu

Abstract

Nevşehir is located in the Central Kızılırmak section of the Central Anatolia Region. Our study area, on the other hand, has become one of the most important centers of the Cappadocia region, 20 km east of Ürgüp, which is the district of Nevşehir province. Ürgüp, which has a volcanic geological structure, has an interesting natural formation that we describe as a fairy chimney caused by rain and water erosion. The fairy chimneys rising through the crevices formed as a result of rain water flowing from the valley slopes and wind erosion presented a different appearance in this region.The main purpose of the study is to recognize the general geographical features of the Nevşehir province Ürgüp district in this study. First of all, we had the opportunity to examine the geological and geomorphological features of this region and various physical features such as climate, vegetation, soil structure and water resources. As a result of these examinations, it is aimed to examine the climate and vegetation, which is a result of the climate, in accordance with the geological and geomorphological structure of the region, taking into account the location characteristics of the region.Again, according to the location characteristics of the region, it is aimed to work on the water resources in the vicinity and the methods of benefiting from the water resources. Kızılırmak, which is the most important resource of Ürgüp district, has met the water resource need of the region to a large extent.In terms of its location characteristics, Ürgüp being covered with a tuff layer and being very soft has become a region in need of protection. The fact that the town of Ürgüp led a very rich and passionate life in the past due to both its strategic value and the many favorable conditions offered by nature gives us examples in various archaeological excavations carried out today.When the geological and geomorphological structure is examined, the surface forms in the region have developed due to volcanism, tectonism and erosion. Considering the Nevşehir province Ürgüp district due to its location, it is one of our regions sensitive to climate change. Especially the region is one of the areas where environmental problems such as drought and flood can occur. The highest precipitation is in the spring and the lowest precipitation is in the summer, and the district reflects the semi-arid and moderately continental climate type.On the other hand, the vegetation that dominates the region has been steppe. In regions with this vegetation, the continental climate also shows itself. In semi-arid and arid regions such as Ürgüp, it is a vegetation formed by the existence of hard meadows, grasses and shrubs that turn green with spring rains and turn yellow in summer. Depending on the climate and vegetation of the region, annual precipitation amounts are low, while annual and daily temperature differences are high. From time to time, temperature values can drop below zero in winter months. When it comes to the soil characteristics of Ürgüp, the most common soil types are Regosols, also known as skeleton soils. Regosol soils are formed on volcanic lands on what we call colluvial soils. In other words, sand-sized grains that come out with volcanic eruptions accumulate on the colluvial soils that accumulate over time on the skirts of volcanic mountains, and the soils we call regosol are formed. When the study is evaluated in general, necessary researches have been made on the geographical features of Ürgüp district of Nevşehir province.

Keywords: Geological Structure, Geomorphological Structure, Climate, Vegetation

Denizli'nin Hava Kalitesi Üzerinde Çöl Tozlarının Etkisi

Tülay Aygören

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Pamukkale Üniversitesi

tolmezoglu@pau.edu.tr

Özet

Hava kalitesi ile insan sağlığı arasında sıkı bir ilişki vardır. Yaşadığımız ve soluduğumuz havanın kalitesi yaşam kalitesi anlamına gelmektedir. Bu nedenle hava kalitesinin korunması çok önemlidir. Ancak günümüzde artan fosil yakıt kullanımı sonrasında atmosfere çok miktarda zehirli gaz ve PM (partikül madde) salınmaktadır. Bunun sonucunda da hava kalitesi bozulmakta ve hava kirliliği meydana gelmektedir.

Türkiye'de hava kirliliği sorununun yaşandığı yerlerden birisi de Denizli'dir. Hava kirliliği sorununun çözümü ve hava kalitesinin korunması ancak hava kirliliğinin nedenleri ile hava kirliliğine etki eden faktörlerin doğru tespit edilmesiyle mümkündür. Hava kirliliğinin kaynağını insan ve faaliyetleri oluştururken, bölgenin topografik ve klimatik özellikleri ise hava kirliliğinin etki ve süresi üzerinde belirleyici olmaktadır. Bu faktörlerin yanında hava kirliliği üzerinde etkili başka faktörler de vardır. Bunlardan biri de çöl tozlarıdır. Türkiye coğrafi konumu nedeniyle dünyanın en önemli toz kaynakları olan Afrika ve Orta Doğu kaynaklı çöl tozlarının etkisinde kalmaktadır. Buradan hareketle bu çalışma ile Denizli'de hava kalitesi üzerinde çöl tozlarının rolü incelenmiştir.

Çöl tozları, boyutlarına ve rüzgâr sisteminin gücüne bağlı olarak atmosferde çok uzak mesafelere taşınabilmektedir. Havada asılı kalabilen ve daha sonra yeryüzüne kendiliğinden inen çöl tozları özellikle kış mevsiminde hava kalitesini olumsuz etkileyebilmektedir. Çünkü kış mevsiminde ısınma amacıyla kullanılan fosil yakıt miktarı artmakta, buna bağlı olarak havaya çok miktarda zehirli gaz ve partikül madde salınmaktadır. Havada çöl tozlarının artmasıyla birlikte, havadaki PM konsantrasyonu da artmaktadır. Bu durum hava kalitesinin bozulmasına yani hava kirliliğinin artmasına ve dolayısıyla bölge insanın bu zehirli havayı solumasına neden olmaktadır. Kirli hava insan başta olmak üzere tüm canlı yaşamını tehdit etmektedir. Bu nedenle hava kirliliğine neden olan faktörlerin tespit edilmesi, öngörülebilmesi ve bu konuda önlemler alınması son derece önemlidir. Buradan hareketle Denizli şehrinde yaşanan hava kirliliği üzerinde çöl tozlarının etkisini ortaya koymak amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Bu amaca ulaşmak için ilk olarak Türkiye Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı, İl Çevre Müdürlüklerinin PM ölçümü yapan istasyonlarından Bayramyeri ve Merkezefendi istasyonlarının ölçüm değerleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığının www.csb.gov.tr/iller/denizli internet adresinden temin edilmiştir. İkinci değişken çöl tozlarıdır. Bu çalışmada kullanılan Aerosol Optik Derinliği (AOD) ile ilgili veriler https://giovanni.gsfc.nasa.gov/giovanni/ adresinden alınmıştır. Verilerin düzenlenmesinden sonra çöl tozlarının Denizli'de hava kirliliği üzerindeki etkisini ortaya koyabilmek amacıyla iki değişken arasındaki ilişkileri açıklayan korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Burada elde edilen korelasyon sonucuna göre iki değişken arasında bir etki ilişkisinin olmadığı, birbirlerini etkilemedikleri, beraber ya da birbirlerinin aksi yönde hareket etmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Regresyon sonucuna göre de iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Çünkü bir tarafta noktasal ve ağırlıklı olarak antropojenik emisyonlar varken diğer tarafta ise büyük sayılabilecek bir alan için AOD ölçümleri vardır.

Anahtar Kelimeler: Denizli, Çöl Tozu, Partikül Madde, Hava Kalitesi.

The Effect of Desert Dust on Denizli's Air Quality

Tülay Aygören

Abstract

There is a close relationship between air quality and human health. The quality of the air we live and breathe means quality of life. Therefore, maintaining air quality is very important. However, today, after the increasing use of fossil fuels, a large amount of toxic gases and particulate matter is released into the atmosphere. As a result, air quality deteriorates and air pollution occurs.

Denizli is one of the places where the air pollution problem is experienced in Turkey. The solution of the air pollution problem and the protection of the air quality is only possible with the correct determination of the causes of air pollution and the factors affecting air pollution. While people and activities constitute the source of air pollution, the topographical and climatic characteristics of the region determine the effect and duration of air pollution. In addition to these factors, there are also other factors that affect air pollution such as desert dust. Due to its geographical location, Turkey is under the influence of desert dust originating from Africa and the Middle East, which are the most important dust sources in the world. From this point of view, This study investigates the role of desert dust on air quality in Denizli.

Depending on their size and the strength of the wind system, desert dusts can be carried over great distances in the atmosphere. Desert dust, which can hang in the air and then descend on the earth by itself, can adversely affect the air quality, especially in winter. Because the amount of fossil fuel used for heating in the winter season increases, a large amount of toxic gas and particulate matter is released into the air accordingly. With the increase of desert dust in the air, the concentration of PM (particulate matter) in the air increases as well. This situation causes the deterioration of air quality, that is, an increase in air pollution, and therefore the people in the region breathe this toxic air. Polluted air threatens all life, especially human life. For this reason, it is extremely important to detect and predict the factors that cause air pollution and to take measures in this regard.

From this point of view, this study was carried out in order to reveal whether desert dust has an effect on the air pollution in Denizli. In order to achieve this aim, the observations of Bayramyeri and Merkezefendi stations, which are affiliated to the Ministry of Environment and Urbanization of Turkey and which are the PM measurement stations of the Provincial Environment Directorates, were obtained from the website of the Ministry of Environment and Urbanization at www.csb.gov.tr/iller/denizli. The second variable is desert dust. Data on Aerosol Optical Depth (AOD) used in this study were obtained from https://giovanni.gsfc.nasa.gov/giovanni/. After arranging the data, correlation and regression analyzes explaining the relationships between the two variables were carried out in order to reveal the effect of desert dust on air pollution in Denizli. According to the correlation and regression results, it is concluded that there is no statistically significant relationship between the two variables.

Keywords: Denizli, Desert Dust, Particulate Matter, Air Quality.

Sivas Yıldız Dağı'nın Bitki Varlığı, Özellikleri ve Kullanım Şekilleri

Osman Karakan

Coğrafya Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
krknss58@windowslive.com

Özet

Türkiye, elde edilen bilgilere göre 12 bine yakın farklı bitki taksononun yaşam alanıdır. Bu kadar farklı bitkinin ülkemiz florası içinde yetişme alanı bulmuş olmasının temelinde, Türkiye'nin coğrafi özelliklerinin çeşitliliği yatmaktadır. Bu çalışma Sivas ili sınırları içerisinde yer alan jeolojik, jeomorfolojik, klimatolojik ve biyocoğrafya bakımından farklı özelliklere sahip olan Yıldız dağının bitki coğrafyası üzerinedir. Yıldız dağı İç Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Kızılırmak Bölümü'nde yer alır ve 2552 m yükseltiye sahip volkanik bir dağdır. Çevresine göre yükseltisinin aniden artması, kuzeyden gelen nemli hava dalgalarına açık olması, jeolojik olarak volkanik oluşumlu olması bununla bağlantılı olarak toprak örtüsü Yıldız dağının bitki varlığını ve çeşitliliğini etkilemiştir. Çalışmadaki amaç; Yıldız dağı ve çevresinde belirlenen alanda ağaç, çalı ve ot formasyonlarına ait bitkileri tespit etmek, tespit edilen bitkilerin tıbbi tedavilerde kullanılıp kullanılmadığını ve yörede yaşayan kişilerin bu bitkileri hangi amaçlarla kullandıklarını belirlemektir.

Veriler araştırmacı tarafından sahadan direkt olarak farklı tarihlere yayılarak gözlem yoluyla elde edilmiştir. Arazide fotoğraflanan bitkiler çeşitli uygulamalar ve yapılan doküman incelemeleriyle teşhis edilmiştir. Teşhis edilen 79 bitki Latince, Türkçe ve varsa yöresel adıyla isimlendirilmiştir. Elde edilen 79 bitki bulgular bölümünde ağaç, çalı ve ot formasyonu olarak sınıflandırılmış ve hangi özellikleri barındırdığı hangi tıbbi hastalıklara iyi geldiği doküman incelemesi yoluyla ve yöredeki kişilerden elde edilen bilgi yoluyla (görüşme) belirlenmiştir.

Saha ile ilgili daha önceden bazı çalışmalar yapılmıştır. Civelek (1992) tarafından Yıldız dağının bitki örtüsü incelenmiştir. Bu çalışmalara göre dağda Avrupa Sibirya, İran-Turan ve Akdeniz flora bölgelerine ait bitkilere rastlanılmaktadır ve sahadaki endemizm oranı ise %14,1'dir. Yine Akbulut Özpay (2005) dağ coğrafyası açısından Yıldız dağının turizm potansiyelini araştırmıştır. Bunun yanında Yılmaz ve Ercan (1984) Yıldız dağını petrokimyasal açıdan incelemiştir. Yağmur (1987) ise Yıldız dağını mineralojik, petrografik ve jeokimyasal açıdan incelemesini yapmıştır. Bu çalışmada bahsi geçen çalışmalardan farklı olarak bitkiler isimlendirilmiş, sınıflandırılmış, tıbbi açıdan özellikleri ortaya konulmuş ve yöre halkı tarafından bitkilerin nasıl kullanıldığını ifade edilmeye çalışılmıştır.

Bulgular bölümünde elde edilen 79 bitki sınıflara ayrılarak ağaç, çalı ve ot olarak sınıflandırılmıştır. Önce Latince adı daha sonra Türkçe adı ve varsa yöresel adıyla sıralanmıştır ve özellikleri, endemizm durumları, varsa tıbbi tedavide kullanım şekilleri açıklanmıştır.

Sonuç bölümünde çalışma alanında bitki varlığı, çeşitliliği ve endemizm durumları çalışma alanın fiziki özelliklerine göre değerlendirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca yine bitkilerin tıbbi tedavide yöre halkı tarafından kullanım şekilleri yorumlanmaya çalışılmıştır.

Çalışma alanı bitki varlığı ve çeşitliliği açısından son derece zengindir. Bu bitki varlığı ise yöre halkı tarafından pek bilinmemektedir. Yörede yaşayanlar bitkileri gördüklerinde tanımaktadırlar ama bitkilerin isimlerini ve kullanım şekillerini çok iyi bilmemektedirler. Farklı bir çalışma planlanarak yörede yaşayanlara bitkiler ve kullanım alanları ve şekilleri hakkında bilgilendirme yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Bitki, Yıldız Dağı, Sivas, Coğrafya

Plant Presence, Features And Uses of Sivas Yıldız Mountain

Osman Karakan

Abstract

Turkey is the habitat of nearly 12,000 different plant taxons according to the information obtained. The diversity of turkey's geographical characteristics is at the heart of the fact that so many different plants have found a growing area within the flora of our country. This study is on the plant geography of The Yıldız mountain, which has different characteristics in terms of geological, geomorphological, climatological and biogeography within the borders of Sivas Province. Yıldız mountain is located in the Upper Kızılırmak Section of the Central Anatolia Region and is a volcanic mountain with an elevation of 2552 m. According to its surroundings, its sudden increase in elevation, its openness to humid air waves from the north, its geologically volcanic formation, and in connection with this, the soil cover affected the plant presence and diversity of the Yıldız mountain. The purpose of the study is; To identify the plants belonging to tree, shrub and herb formations in the area determined in and around the Yıldız mountain, to determine whether the detected plants are used for medical treatments and for what purposes the people living in the region use these plants.

The data were obtained by the researcher directly from the field by spreading to different dates and through observation. The plants photographed on the site have been identified by various applications and document examinations. The 79 identified plants are named Latin, Turkish and local, if any. The 79 plants obtained were classified as trees, shrubs and herb formations in the findings section, and what features they had, which medical diseases they were good for, were determined through document analysis and information obtained from people in the region (interview).

Some work has been done on the site before. Civelek (1992) examined the vegetation of The Yıldız Mountain. According to this study, plants belonging to the European Siberian, Iranian-Turan and Mediterranean flora regions are found on the mountain and the endemizity rate on the site is 14.1%. Again, Akbulut Özpay (2005) explored the tourism potential of Yıldız mountain in terms of mountain geography. In addition, Yılmaz and Ercan (1984) examined The Yıldız mountain from a petrochemical point of view. Yağmur (1987) examined the Yıldız mountain from a mineralogical, petrographic and geochemical point of view.

In this study, unlike the studies mentioned, plants are named, classified, medically presented and tried to express how plants are used by local people. The 79 plants obtained in the findings section were divided into classes and classified as trees, shrubs and herbs. First, the Latin name is then the Turkish name and the local name, if any, and its characteristics, endemity conditions, if any, methods of use in medical treatment are explained.

In the conclusion section, plant presence, diversity and endemism conditions in the field of study were evaluated according to the physical characteristics of the field of study. In addition, the use of plants by local people in medical treatment was tried to be interpreted.

The working area is extremely rich in plant presence and diversity. The presence of this plant is not well known to the locals. Local residents know plants when they see them, but they do not know the names and uses of plants very well. A different study should be planned and the residents should be informed about the plants and their areas of use and shape.

Keywords: Plant, Yıldız Mountain, Sivas, Geography

Yazıhan İlçe'sinde (Malatya) Yer ve Mevkii Adlarının Coğrafi Kaynakları

Sera Karaağaç [1,*] & İhsan Bulut [1]

[1] Coğrafya Akdeniz Üniversitesi
skaraagac84@gmail.com

Özet

Bu çalışmada, Malatya Yazıhan ilçesi mahalle ve mevkii adları coğrafi bakış açısıyla değerlendirilerek, isimlendirmede etkili olan doğal ve beşeri faktörler incelenmiştir. Çalışma alanımız olan Yazıhan Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat Bölümü'nde Malatya iline bağlı bir yerleşim yeri ve ilçe merkezidir. Yazıhan, Malatya il merkezinin batısında yer almaktadır. Yazıhan Malatya'ya 40 km. uzaklıkta 900 m. Yükseltide yer almaktadır. İlçenin sınırlarını doğusunda Fırat Nehri'nin kollarından Kuruçay ve Elazığ ili toprakları, batısında Hekimhan, kuzeyinde Arguvan-Hekimhan, güneyinde Malatya Büyükşehir Battalgazi semt ilçesi ile Akçadağ ilçeleri oluşturmaktadır. Araştırma sahasının sınırlandırılmasında ilçe idari alanı dikkate alınmıştır. Yer adları bir yerin coğrafi özelliklerini ortaya koyan önemli bilgi kaynaklarıdır. Bir yere gitmeden sadece yer adları o yerin temel coğrafi özelliklerini belirtmektedir. Çünkü geçmişten günümüze kadar orada yaşayan insanlar çevrelerinde bulunan yamaçları, dereleri, tepeleri, dağları ve ovaları tıpkı bir coğrafyacı titizliğiyle isimlendirmişlerdir. Bu çalışmada bu yerlerin isimlendirilmesinde hangi faktörlerin etkili olduğu irdelenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın amacı Yazıhan ilçesine bağlı mahallelerdeki belli başlı yer ve mevkiilerin adlandırılmasında etkili olan faktörlerin ortaya çıkarılmasıdır. Veri toplama yöntemleri olarak; çalışma konusuyla ilgili mevcut literatür taranmıştır. Arazi gözlemleri yapılmış ve çalışmada arazinin 1/25000 Ölçekli topoğrafya haritası K39 c3. K49 c1. c2. K40 b1. c3. c4. d1. d2.d3. d4. Paftaları ile Tapu Kadastro parsel sorgu sistemi kullanılarak bulunabilen tüm adlar çıkarılmış ve bu adların kaynağı belirlenmeye çalışılmıştır. Mevkiilere verilen adlar ile oradaki coğrafi etmenler karşılaştırılarak bağlantılar kurulmaya çalışılmıştır. Ayrıca tapu kadastro parsel sorgu sisteminden de faydalanılmıştır. Bulunan veriler ışığında yer adlarının coğrafi faktörlerle olan ilgisi saptanmaya çalışılmıştır. Köy ve mevkiiler adlandırılmalarında etkili olan fiziki ve beşeri faktörlere göre gruplandırılmış ve bazı yerlerin adlandırılmasında birden fazla coğrafi faktör etkili olduğu için yer adı birden fazla grupta yer almıştır. Mevkii adlarının verilmesinde etkili olan fiziki, beşeri ve ekonomik coğrafya özelliklerinin, Yazıhan ilçesinde bulunan mahalle ve mevkii adlarının konulmasında da son derece etkili olduğu görülmektedir. Sahada yerleşmelerin %77.82 sinin adını fiziki coğrafya unsurlarından aldığı saptanmıştır. Çalışma sahasında ad kaynağını beşeri ve ekonomik coğrafya özelliklerinden alan isimlerin ise oranının %22.11 olduğu belirlenmiştir. Çalışmada fiziki coğrafya unsurları; yer şekilleri, su kaynakları, kayaçlar, bitki örtüsü, hayvan türleri ve iklim ile ilgili adlar olarak altı başlık altında incelenmiştir. Beşeri coğrafya unsurlarından kaynağını alan isimler ise kişi-soy-boy adı, ekonomik faaliyet türleri, tarihi ve tarih öncesi yerleşmeler ve mistik ve efsanevi adlar, oğuz boyları ile ilgili adlar olarak beş başlık altında incelenmiştir.

Sonuç olarak Yazıhan Yöresi yerleşme ve mevkii adlarının toponimik analizlerinden yöreyi niteleyebilecek çok önemli, özel adlandırmalar, anlamlandırmalar ile fiziki ve beşeri bilgilere ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Malatya, Yazıhan, Yer adları, Toponimik analiz, Kültür

Geographical Sources of Settlement and Locality Names in Yazıhan District (Malatya)

Sera Karaağaç [1,*] & İhsan Bulut [1]

Abstract

In this study, the names of neighborhoods and localities in Malatya Yazıhan district were evaluated from a geographical perspective, and natural and human factors that were effective in naming were examined. Yazıhan, which is our study area, is a settlement and district center of Malatya province in the Upper Euphrates Section of the Eastern Anatolia Region. Yazıhan is located in the west of Malatya city center. Yazıhan is located 40 km away from Malatya, 900 m. at the elevation. The borders of the district are the lands of Kuruçay and Elazığ provinces, which are branches of the Euphrates River, in the east, Hekimhan in the west, Arguvan-Hekimhan in the north, Malatya Metropolitan Battalgazi district and Akçadağ districts in the south. The district administrative area was taken into account in the delimitation of the research area. Place names are important sources of information that reveal the geographical features of a place. Even without going to a place, only place names indicate the basic geographical features of that place. Because people living in that place from past to present have named the slopes, streams, hills, mountains, and plains in their physical environment with the meticulousness of a geographer. In this study, it has been tried to examine which factors are effective in the naming of these places. The aim of the study is to reveal the factors that are effective in naming the main places and localities in the neighborhoods of Yazıhan district. As data collection methods, the existing literature on the subject of the study was reviewed. Field observations were made and all the names that could be found using the 1/25000 scale topography map of the land, K39 c3. K49 c1. c2. K40 b1. c3. c4. d1. d2.d3. d4. Sheets and the Land Registry and Cadastre parcel query system were extracted and the source of these names was tried to be determined. Connections were tried to be established by comparing the names given to the places and the geographical factors there. In addition, the land registry cadastre parcel query system was also used. In the light of the data found, the relation of place names with geographical factors has been tried to be determined. Villages and localities are grouped according to the physical and human factors that are effective in naming them, and because more than one geographical factor is effective in the naming of some places, the place name is included in more than one group. It is seen that the physical, human, and economic geography characteristics that are effective in giving the names of the localities are also extremely effective in the naming of the neighborhoods and localities in Yazıhan district. It has been determined that 77.82% of the settlements in the field are named after physical geography elements. In the study area, it was determined that 22.11% of the names were derived from the characteristics of human and economic geography. Elements of physical geography in the study; landforms, water resources, rocks, vegetation, animal species, and climate-related names were examined under six headings. The names that take their source from the elements of human geography are examined under five headings as the name of the person-ancestry-tribe, types of economic activity, historical and prehistoric settlements, mystical and legendary names, and names related to the Oghuz tribes. Another feature that we have determined as the naming title in the study area is the mystical legendary names.

As a result, from the toponymic analyzes of the settlement and locality names of Yazıhan Region, very important special namings, meanings and physical and human information that can characterize the region have been obtained.

Keywords: Malatya, Yazıhan, Place Names, Toponymic Analysis, Culture

Kula Unesco Global Jeopark'in Turizm Potansiyeli ve Turizm Paydaşlarının Tutumlarının Belirlenmesi

Cemali Sarı [1,*], Mustafa Ertürk [1] & Halil Hadimli [1]
[1] Coğrafya Akdeniz Üniversitesi
cemsari@yahoo.com

Özet

Jeoparklar, yerkabuğunun geçmişine ait çok sayıda belge (jeosit) bulundurdukları için bilimsel değerleri yüksektir. Bu belgeleri görmek isteyeceklerin hedefi ve ziyaret yeri olmaları dolayısıyla turizm potansiyeli taşırlar.

Birçok turizm aktivitesinin gerçekleştirildiği Türkiye coğrafyasında, 4 Eylül 2013'te UNESCO ve Avrupa Ağlarına kabul edilerek ülkenin ilk jeoparkı olma ünvanını kazanan Kula Unesco Global Jeoparkı (KUGJ) sahip olduğu doğal ve beşerî özellikleriyle önemli bir turizm alanı olmaya adaydır. Saha, Küresel Jeoparklar Ağına üyeliği sayesinde Türkiye'de diğer koruma alanlarından ayrılmaktadır. Jeopark her ne kadar küresel bir görünürlüğe sahip olsa da Türkiye çapında çok fazla tanınmamaktadır. KUGJ; Ege Bölgesi'nin İç Batı Anadolu bölümünde, Batı Anadolu-Ege eşiğinde, Manisa İli sınırları içerisinde yer alır. Yaklaşık 300 km2 alan kaplayan park alanı, ekseriyeti Kula ilçesinde olmakla birlikte kısmen Salihli ilçesini sınırları içine girer. Bu çalışmanın konusu Kula Salihli ilçesi sınırları içerisinde yer alan Jeopark alanı ve yakın çevresidir. Araştırma kapsamında; sahanın turizm potansiyeli, bunlardan hangilerinin turistik ürüne dönüştürülebileceği araştırılacak ve turizm paydaşlarının (yerel halk, esnaf ve zanaatkarlar, konaklama tesisi işletmecileri, seyahat acentaları ve tur operatörler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve diğer ilgililer) tutumları değerlendirilmektedir.

Araştırmada, ana kütle olarak turizm paydaşlarının Jeopark Alanı ve yakın çevresi ile ilgili tutumları derinlemesine incelemek için yüzyüze görüşme metodu uygulanan nitel araştırma yönteminin kullanılması uygun görülmüştür. Bu çerçevede amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeye dayalı bir seçim yapılmıştır. Jeopark sahasına yönelik turizm potansiyeli ve turizm paydaşlarının belirlenmesi için 29 maddeden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Kula ilçe merkezinde öntesti yapılmış, öntest sonrasında 3 maddenin çıkarılmasına karar verilerek 26 madde olarak son hali oluşturulan görüşme formu, sahadaki turizm paydaşlarından rastgele örnekleme yoluyla seçilen 337 kişiye uygulanmıştır. Bu çalışmanın örneklem ölçütünü, Kula ilçesinde yer alan paydaşlardan görüşmeyi kabul eden gönüllüler oluşturmaktadır. Ancak çalışma yapılırken nicel verilerden de yararlanılmıştır.

Kula – Salihli Unesco Global Jeoparkı'nın turizm potansiyeli ve turizm paydaşlarının tutumlarının belirlenmesini araştırmak amacıyla 26 maddeden oluşan 5'li likert tipi tutum ölçeği geliştirilmiştir. Arazi gezi gözlemleri, görüşme ve ölçek uygulamaları ile proje sahasından 19 Haziran-Kasım 2019, Şubat-Temmuz 2020 aylarını kapsayan süre içinde veriler toplanmıştır.

Katılımcıların çoğu tarafından ilçenin kültürünün tanıtılmasında jeoparkın etkisinin olduğuna vurgu yapılmıştır denilebilir. Ancak jeoparkın turizm geleceği açısından düşünüldüğünde tanıtımlarında yetersizlikler saptanmıştır.

Kula Salihli UNESCO Global Jeoppark sahasında katılımcıların en çok ziyaret ettiği destinasyonlar; Kurşunlu Kaplıcaları, Kula Evleri, Sard ve Artemis Tapınağı, Kula Peribacaları, Bintepeler olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcılar tarafından en az ziyaret edilen destinasyonların ise Elekçitepe Kaya Mezarları, Palankaya Bazalt Sütunları, İncesu Köy Mimarisi ve Sarnıçlar, Üfürük Termal Alanı Gaz Çıkışı, Evciler Köy Mimarisi'nin olduğu dikkat çekmektedir. Oysa Kula Salihli UNESCO Global Jeoparkı'nda ziyaretçilerini bekleyen birçok doğal ve kültürel turistik değerler bulunmaktadır.

Kula Unesco Global Jeoparkı gerek tanıtımının iyi yapılamaması gerekse yöre halkına yoğun bir ekonomik kazanç sağlayamadığı için tanınırlığı düşüktür. Küresel ölçekteki jeoparklarla karşılaştırıldığında Kula Volkanik Jeoparkı'nda turizm etkinliklerinin çeşitliliğinde, çevresindeki yerleşimlere sağladığı maddi kazanç ve kalkınma desteğinde yetersizlikler olduğu görülmektedir. Alandaki turist ve geceleme sayıları da düşük olup, jeopark özelliğiyle turizm sektörüne yeterince katkı sağlayamamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm Potansiyeli, Turizm Paydaşları, Yerel Ekonomi, Jeopark, Kula-Salihli.

Tourism Potential Of Kula Unesco Global Geopark And Determining The Attitudes Of Tourism Stakeholders

Cemali Sarı [1,*], Mustafa Ertürk [1] & Halil Hadimli [1]

Abstract

Geoparks have high scientific values for they sold a large number of documents that belong to the history of the Earth's crust. These documents have a tourism potential due to the fact that they are the purpose and the visit site of those wishing to see them.

The subject of this study is the Geopark area and its immediate surroundings located within the boundaries of Kula Salihli district.Within the space of the research; tourism potential of the field, which of these can be converted into touristic product have been researched on and the attitudes of the tourism stakeholders have been evaluated (locals, tradesmen and the craftsmen, layby managers, travel agents and tour operators, local management offices, non-governmental organizations and the others concerned).

In the research, it has been found suitable that the qualitative research method is used, in which face to face meeting is applied in order to deeply look into the attitudes related to tourism stakeholders Geopark site and its adjacent as a groundmass. A choice that is based on criterion sampling is made in this frame, which is one of the purposeful exemplification methods. Semi-structured meeting form with 29 articles has been composed in order to specify the tourism potential and tourism stakeholders oriented to geopark field. Its pre-test has been done in the county town Kula, by deciding on eliminating 3 items after the pretest, the meeting form, of which final version was created as 26 items, has been applied on 337 people who were chosen through random exemplification from tourism stakeholders in the field. Volunteers who agreed on the meeting from the provinces Salihli and Kula have consisted of this work's sampling criterion. However; quantitative data were also benefitted while the work was being done.

5 point likert scale that consists of 26 items has been developed with the purpose of researching Kula-Salihli UNESCO Global Geopark's tourism potential and identifying tourism stakeholder's attitudes. The data from the project field have been collected within the period that covers 19 June-November 2019, February-July 2020 with site expedition observations, meeting and scale applications.

It can be said that the effect of the geopark has been emphasized by the majority of the participants during the introduction of the culture of the field. Nonetheless, when looked from the standpoint of geopark's tourism future, inadequacies have been identified.

The most visited destinations by the participants in the Kula Salihli UNESCO Global Geopark area are; It is understood that Kurşunlu Hot Springs, Kula Houses, Sard and Artemis Temple, Kula Fairy Chimneys, Bintepeler. It is noteworthy that the least visited destinations by the participants are Elekçitepe Rock Tombs, Palankaya Basalt Columns, İncesu Village Architecture and Cisterns, Üfürük Thermal Area Gas Outlet, Evciler Village Architecture. However, Kula Salihli has many natural and cultural touristic assets waiting for its visitors in the UNESCO Global Geopark.

Kula UNESCO Global Geopark has a low recognition both because of its introduction not being well done and because it could not provide the locals with a gross economic profit. When compared with the geoparks on the global sacale, in the UNESCO Global Geopark of Salihli-Kula inadequacies have been seen in the diversity of the tourism activities, financial gain that it provides its surrounding settlements with and in the development supports. The number of the tourists in the site and overnight stay being also low, with its geopark feature it is not able to make enough contribution to tourism sector.

Keywords: Tourism Potential, Tourism Stakeholders, Local Economy, Geopark, Salihli-Kula.

Kültürel ve Tarihsel Değerlerin Miras Turizmi ile Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Kapsamında Değerlendirilmesi: Elmalı Örneği

Mehmet Harun Topay [1,*] & Cemali Sarı [2]

[1] Coğrafya Elmalı Anadolu İmam Hatip Lisesi
[2] Coğrafya Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
haruntopay@gmail.com

Özet

Türkiye gibi doğal güzellikleri, tarihi zenginlikleri ve kültürel varlıkları ile ön plana çıkan ülkelerin ekonomisinde miras turizmi önemli bir yer oluşturabilir. Deniz, plaj, kumsal turizminin yanında alternatif turizm kaynaklarına yönelmek kırsal kalkınma bakımından öncelik arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Elmalı ölçeğinde kültürel ve tarihsel değerlerin miras turizmi ile sürdürülebilir kırsal kalkınma kapsamında değerlendirilerek, yerelden genele farkındalık meydana getirerek, yörenin miras turizmi potansiyelini ortaya koymak ve planlama yaklaşımlarıyla ve önerilerle yerel kalkınmaya katkıda bulunmaktır.

Elmalı ilçesi, Akdeniz Bölgesi'nin Antalya Bölümü sınırları içerisinde yer almaktadır. İdari açıdan Antalya iline dâhil olan ilçe, jeomorfolojik olarak Teke Yarımadası adı verilen yörede etrafı dağlık alanlarla çevrili karstik bir havza içerisinde yer alır. Batıdan Muğla ilinin Seydikemer ilçesi ile sınır olan Elmalı ilçesinin kuzeyinde Korkuteli, doğusunda Kumluca, güneyinde ise Kaş ve Finike ilçeleri yer alır. Antalya'nın 19 ilçesinden biri olan Elmalı, ilin kıyıdan uzakta iç kısımda 1000 m yükselti basamağında kurulan ilçeleri arasında yer alır.

Elmalı, doğal coğrafya güzellikleri yanında beşeri coğrafya özellikleri bakımından da büyük bir zenginliğe sahiptir. Elmalı ilçesi, tarihi süreç içerisinde önem verilen bir saha olarak özellikle tarihi yapı ve konutların günümüze kadar ulaşabildiği bir yerdir. İlçe; tarihi, arkeolojik, sosyo-kültürel ve ekonomik kaynak değerleri yönüyle oldukça zengin bir potansiyele sahiptir. Ancak ne var ki, Elmalı'nın bu zengin potansiyeli kırsal kalkınma açısından henüz yeterince değerlendirilememektedir. Bu açıdan ele alınan çalışmada, Elmalı ilçesinin kültürel ve tarihsel değerleri içinde yer alan arkeolojik sit alanları, cami, türbe, gibi dini mekânlar, konakları, tarihi Elmalı Yeşilyayla Güreşleri, **Geleneksel Arı Serenleri ve Tahıl Ambarlarının** sosyo-kültürel değerleri yönüyle bu potansiyelin coğrafi açıdan değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

İlçedeki tarihi, sosyo-kültürel ve ekonomik değerlerin varlığının çok önemli olduğu bilinmekle birlikte, bu potansiyelin sürdürülebilir kırsal kalkınma bakımından Elmalı ekonomisine kazandırılması gerekmektedir. Yapılan saha gözlemlerinde araştırma sahasının kültürel kaynak değerleri bakımında büyük bir potansiyel oluşturduğu bunun miras turizmine kazandırılması ile kırsal kalkınmayı sağlayacağı umulmaktadır. Elmalı, tarım, hayvancılık ve turizm potansiyeli açısından önemli bir ilçe olmasına rağmen hem nüfus hem de ekonomik bakımından Antalya ilinin kıyıda yer alan diğer ilçelerine göre nispeten geri kalmış bir ilçedir.

Araştırma sahası; dağları, yaylaları, höyükleri, tümülüsleri, kaya mezarları, camileri, türbeleri, tarihi evleri, Yeşilyayla yağlı birçok doğal ve kültürel zenginliği miras turizmi yönüyle turizmde değerlendirilebilir ve yörenin kırsal kalkınmasında kullanılabilir.

Kültürel ve tarihsel bakımdan oldukça büyük bir potansiyele sahip olan Elmalı İlçesi'nin Antalya'nın sahil kesimindeki ilçelere göre geri kalmış konumda olmasının önüne geçmek mümkündür.

Var olan potansiyelleri yerinde ve zamanında değerlendirerek kırsal kalkınmayı sağlamak hem ilçe ekonomisi hem de ülke ekonomisi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel ve Tarihsel Değerler, Miras Turizmi, Kırsal Kalkınma, Elmalı.

Sustainable Cultural and Historical Values with Heritage Tourism Evaluation within the Scope of Rural Development: The Case of Elmalı

Mehmet Harun Topay [1,*] & Cemali Sarı [2]

Abstract

Heritage tourism can have an important place in the economy of countries such as Turkey, which stand out with their natural beauties, historical riches and cultural assets. In addition to sea, beach and beach tourism, turning to alternative tourism resources is a priority in terms of rural development.

The aim of this study is to evaluate the cultural and historical values within the scope of heritage tourism and sustainable rural development in Elmalı scale, to raise awareness from local to general, to reveal the heritage tourism potential of the region and to contribute to local development with planning approaches and suggestions.

Elmalı district is located within the borders of Antalya Section of the Mediterranean Region. The district, which is administratively included in the province of Antalya, is geomorphologically located in a karstic basin surrounded by mountainous areas in the region called Teke Peninsula. The district of Elmalı, which is bordered by the Seydikemer district of Muğla province from the west, is surrounded by Korkuteli in the north, Kumluca in the east, Kaş and Finike in the south. Elmalı, which is one of the 19 districts of Antalya, is among the districts of the province established at an altitude of 1000 m in the interior away from the coast.

Elmalı has a great wealth in terms of natural geography beauties as well as human geography features. Elmalı district is a place where historical buildings and residences can reach the present day, as an area that is given importance in the historical process. District; It has a very rich potential in terms of historical, archaeological, socio-cultural and economic resource values. However, this rich potential of Elmalı cannot be evaluated sufficiently in terms of rural development yet. In this study, the geographical evaluation of this potential in terms of the socio-cultural values of the archaeological sites, religious places such as mosques, tombs, mansions, historical Elmalı Yeşilyayla Wrestling, Traditional Bee Serenes and Grain Barns within the cultural and historical values of Elmalı district. intended.

Although it is known that the existence of historical, socio-cultural and economic values in the district is very important, this potential is important in terms of sustainable rural development.

Elmalı needs to be brought into its economy. In the field observations made, it is hoped that the research area has a great potential in terms of cultural resource values and will provide rural development by bringing this to heritage tourism.

Although Elmalı is an important district in terms of agriculture, animal husbandry and tourism potential, it is a relatively underdeveloped district in terms of both population and economy compared to other coastal districts of Antalya province.

Research area; Its mountains, plateaus, mounds, tumuli, rock tombs, mosques, tombs, historical houses, many natural and cultural riches of Yeşilyayla oil can be used in tourism in terms of heritage tourism and can be used in the rural development of the region.

It is possible to prevent Elmalı District, which has a great cultural and historical potential, from being underdeveloped compared to the districts on the coast of Antalya.

It is important for both the district economy and the country's economy to provide rural development by evaluating the existing potentials in place and on time.

Keywords: Cultural and Historical Values, Heritage Tourism, Rural Development, Elmalı.

Elmalı Örtüaltı Yayla Sebzeciliğinin Coğrafi Özellikleri

Cemali Sarı [1] & Mehmet Harun Topay [2,*]
[1] Coğrafya Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
[2] Coğrafya Elmalı Anadolu İmam Hatip Lisesi
haruntopay@gmail.com

Özet

Örtüaltı tarımı, birim alandan yüksek verim alınmasını sağlayan bir üretim sistemidir ve ülkemizde örtüaltı tarımı alçak plastik tüneller ve seralardaki üretimi kapsamaktadır. Örtüaltı yetiştiriciliği iklimin uygun olduğu yerlerde yaygınlaşmış olup, üretim genelde diğer Akdeniz ülkelerinde olduğu gibi sadece anti-don amaçlı ısıtma ve/veya korumanın olduğu, basit yapılar altında gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte ülkemizde ileri teknoloji kullanan iklim kontrollü büyük ölçekli modern sera işletmeleri de kurulmakta olup, bu işletmeler için jeotermal alanlar tercih edilmektedir. Bu çalışmada amaç Elmalı Örtüaltı Yayla sebzeciliğinin coğrafi özelliklerinin ortaya konulmasıdır. Gerek literatür taraması yapılarak gerekse Tarım İlçe Müdürlüğü verileri kullanılarak Elmalı örtüaltı yayla sebzeciliğinin coğrafi özellikleri irdelenecektir. Antalya'nın kıyı ovaları yoğun sebze ve meyve üretim sahalarıdır. Bu sahalar, hem yerel hem de ulusal tüketimin karşılanmasında son derece önemlidir. Aynı zamanda uluslararası pazara ürün verebilmesi açısından da ülkenin ihracat gelirlerine büyük katkı sağlamaktadır. Ancak aynı sahada Akdeniz ikliminin yüksek sıcaklık değerleri yaz mevsimini önemli bir zaman diliminde bu üretimin yapılmasına engel olmaktadır. Bu sorun ilin kıyı ovalarının gerisinde, Batı Toroslar silsilesi içerisinde polye ovalarında ve yakın çevresinde, hidrografya kaynaklarının bulunduğu yerleşme birimlerinde yapılan tarımsal faaliyetlerle girilmeye çalışılmaktadır. Yörede yaz sebzeciliği olarak adlandırılan Çalışmada amaç son yıllarda Örtüaltı Yayla Sebzeciliğinin birçok merkezler oluşmaya başlamıştır. Bu yerleşmelerden biri de Elmalı ilçesidir. Batı Torosların merkezi kısmında dağlık alanlar ile karst havzalarından oluşan bir sahada yer alan Elmalı ilçesi, topografik ve klimatik açıdan kendine has özellikler gösterir. Saha ülkemizde karst topografyasının en iyi geliştiği, mikro ve Elmalı makro karstik şekillerin gözlenebildiği bir yerdir. İlçe, iklim özellikleri açısından kıyıdan farklı olarak güneyden gidildikçe karasal özellikler gösteren Akdeniz-İç Anadolu Geçiş Tipi İklim'e sahiptir. Elmalı ilçesinde yazların kıyıya göre daha serin geçmesi sahayı seracılık açısından bu mevsimde daha avantajlı hale getirmiştir. Kış mevsiminde uygun iklim koşulları nedeniyle sahilde yapılan seracılık, yazın aşırı ve bunaltıcı sıcaktan dolayı sahilde yapılamayınca ilçesinde yapılmaktadır. Son dönemlerde ilçede yazlık ürünlerin yetiştirildiği seralar artmıştır. Seracılık faaliyetlerinde birim alandan elde edilen verimin yüksek olması ve yüksek kazanç sağlaması bu faaliyeti sahada cazip kılmıştır. İlçe ekonomisine büyük katkı sağlaması, yöre halkında farkındalığı arttırmış olup yeni yeni alanlarda bu yöntemle ürünler elde etmek için yoğun bir çalışma sürdürülmektedir. Sahada iklim ve toprak koşullarının elverişli olduğu hemen her yerleşmede seracılık az ya da çok yapılır durumdadır. Seracılığın en fazla yapıldığı yerler polyelerdir. Özellikle Elmalı polyesindeki hem sıcaklık hem de sulama şartları bakımından elverişli konum ve koşulları seracılığın bu yerleşmelerde daha fazla gelişmesini sağlamıştır. Zümrütova, Eskihisar, Salur, Yalnızdam, Bayralar, Akçay, Eymir, Yılmazlı Afşar ve İslamlar mahalleleri Elmalı polyesi ve yakın çevresinde kuruldukları için ilçenin en fazla seracılık yapılan yerleşmelerdir. Elmalı'da son zamanlarda önem kazanmaya başlayan Elmalı örtüaltı yayla sebzeciliğinin şu ana kadar yeterince çalışılmamış olması, bundan sonra sahayla ilgili çalışma yapacak arkadaşlara ışık tutması bakımından oldukça önem arz etmektedir. Sonuç olarak, Elmalı'nin coğrafi özelliklerinin özellikle yaz aylarında örtüaltı sebze yetiştiriciliği için oldukça elverişli olduğu çalışmamızda açıklanmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarım Coğrafyası, Örtüaltı Sebzeciliği, Yayla Sebzeciliği, Elmalı.

Geographical Features of Elmalı Greenhouse Highland Vegetable Cultivation

Cemali Sarı [1] & Mehmet Harun Topay [2,*]

Abstract

Greenhouse agriculture is a production system that provides high efficiency from the unit area, and greenhouse agriculture in our country includes production in low plastic tunnels and greenhouses. Greenhouse cultivation has become widespread in places where the climate is suitable, and production is generally carried out under simple structures with heating and/or protection for anti-frost purposes, as in other Mediterranean countries. In addition, climate-controlled large-scale modern greenhouse enterprises using advanced technology are also being established in our country, and geothermal areas are preferred for these enterprises. The aim of this study is to reveal the geographical features of Elmalı Örtüaltı Highland vegetable growing. Geographical features of Elmalı greenhouse highland vegetable cultivation will be examined, both by making a literature review and using the data of the District Directorate of Agriculture. The coastal plains of Antalya are intensive vegetable and fruit production areas. These fields are extremely important in meeting both local and national consumption. At the same time, it makes a great contribution to the export income of the country in terms of providing products to the international market. However, the high temperature values of the Mediterranean climate in the same area prevent this production in a significant time period in the summer season. This problem is tried to be addressed with agricultural activities carried out in the settlements where hydrography resources are located, in the polje plains and its immediate surroundings, within the Western Taurus range, behind the coastal plains of the province. The aim of the study, which is called summer vegetable growing in the region, has started to form many centers of Örtüaltı Highland Vegetable growing in recent years. One of these settlements is Elmalı district. Elmalı district, which is located in the central part of the Western Taurus Mountains in an area consisting of mountainous areas and karst basins, shows unique features in terms of topography and climatic conditions. The site is a place where karst topography is best developed in our country and micro and Elmalı macro karstic shapes can be observed. In terms of climate characteristics, the district has a Mediterranean-Central Anatolia Transition Type Climate, which shows terrestrial characteristics as you go from the south, unlike the coast. The fact that summers are cooler in Elmalı district compared to the coast has made the field more advantageous in terms of greenhouse cultivation in this season. Due to the suitable climatic conditions in the winter season, greenhouse cultivation on the beach is carried out in the district when it cannot be done on the beach due to the extreme and sweltering heat in the summer. In almost every settlement where the climate and soil conditions are suitable, greenhouse cultivation is less or less it is very doable. The places where greenhouse cultivation is done the most are poljes. Especially in Elmalı Polje, its favorable location and conditions in terms of both temperature and irrigation conditions enabled the further development of greenhouse cultivation in these settlements. Since the neighborhoods of Zümrütova, Eskihisar, Salur, Yalnızdam, Bayralar, Akçay, Eymir, Yılmazlı Afşar and İslamlar were established in the Elmalı polje and its close vicinity, they are the settlements where the most greenhouse cultivation is done. The fact that the Elmalı greenhouse upland vegetable cultivation, which has recently gained importance in Elmalı, has not been studied sufficiently, is very important in terms of shedding light on the friends who will work on the field from now on. As a result, it will be explained in our study that the geographical features of Elmalı are quite suitable for greenhouse vegetable cultivation, especially in summer.

Keywords: Agricultural Geography, Greenhouse Vegetable Growing, Highland Vegetable Growing, Elmalı.

Kültürel Coğrafya Açısından Diyarbakır İli ve İlçelerinin Toponimisi

Gamze Aydeniz Ergin [1] & Alperen Kayserili [1,*]

[1] Coğrafya Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
akayserili@agri.edu.tr

Özet

Yer adları çalışmaları onomastik adı verilen ve ad bilimi olarak adlandırılan araştırmaların alt grupları arasında değerlendirilmektedir. Toponimi olarak adlandırılan yer adları Yunanca "topos" yer ve "onoma" ad kelimelerinin birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. Adbilimi çalışmalarının önemli bir dalı olan toponimi sadece dil bilimi açısından değil tarih, sosyoloji, antropoloji, biyoloji ve coğrafya bilimleri açısından da büyük önem taşımaktadır. Coğrafya ilminde ise özellikle tarihi coğrafya ve kültürel coğrafya araştırmaları içerisinde oldukça önemli bir yer almaktadır. Analizi yapılan yerleşmeler veya diğer coğrafi yeryüzü şekillerinin isimleri hakkında yapılan araştırmalar sayesinde o bölgede daha önce yer almış olan medeniyetler hakkında fikir vermekte ve hem tarihi hem de kültürel coğrafya açısından büyük bir değer haline gelmektedir. Tarihi süreç içerisinde günümüzde tamamen yok olmuş bir medeniyet bile olsa araştırma sahasına daha önce verilmiş adlar vasıtası ile kayıp medeniyetin izlerine ulaşılabilmektedir. Kültürel coğrafyada yerleşme adlarının analizi ile toponimi, dağ adları ile oronimi, su adları ile hidronimi, kentlerdeki sokak adları ile odonimi ve geçici kırsal yerleşme adları ile mikronimi gibi çeşitli çalışmalar yapılabilmektedir.

Diyarbakır il merkezi ve ilçe merkezlerini oluşturan yer adlarının kaynaklarında tarihi geçmiş ve kültürel yapı etkilidir. Anadolu'da kültürel ve dini yapılanmaların kavşak noktasında yer alması Diyarbakır ilinin tarihi ve jeopolitik öneme sahip olmasında etkili olmuştur. İl topraklarında etrafı farklı yükseltilerde yapılanmalarla çevrili olan çöküntü ovalarının tarihsel süreçte Güneydoğu Anadolu'nun jeomorfolojik yapısı içinde kolay geçilir doğal bir koridor olarak kullanılmıştır. Bu nedenle il toprakları tarihte Anadolu'yu ele geçirmek isteyen medeniyetler için siyasi ve ticari açıdan önemli bir faaliyet alanı olmuştur. Bununla birlikte göç yolları üzerinde yer alan il toprakları; barış dönemlerinde kültürel etkileşimin yoğun olarak gerçekleşme alanı olmuş, savaş dönemlerinde ise işgal ve istila hareketleriyle karşı karşıya kalmıştır. Diyarbakır ve çevresi eski tarihlerden itibaren farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve bu bölgeye gelen medeniyetler, kendi kültürel izlerini buraya bırakmışlardır. Bazen bölgeye en son egemen olan uygarlıklar eski yer adlarını olduğu gibi kullanmışlar bazen de kendi dillerine benzetmeye çalışmışlardır.

Bir kültürel coğrafya araştırması olan bu çalışmada, Diyarbakır şehri ve ilçelerine kurulduğu günden bugüne kadar hangi adların verildiğini belirleyerek, bu adların verilme sürecinde sebep olarak değerlendirilen süreçlerin ve kültürel değişiminin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz yöntemi ile çalışma değerlendirilirken metin içerisinde belirtilen yer adları hem tarihsel süreç kronolojik bir sıralamaya dâhil edilerek sınıflandırılmış hem de ilçe adlarına göre ikinci bir sınıflandırma işlemi gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Diyarbakır ili ve ilçelerinin eski ve yeni yer adları değerlendirilerek tarihi ve kültürel bağlantıları incelenmeye çalışılmıştır. Diyarbakır'a yerleşen medeniyetlerin yer adlarını vermelerinde doğal unsurlar ile birlikte beşerî unsurlarında etkili olduğu görülmüştür. Diyarbakır'a yerleşen medeniyetler yer adlarını kendi dillerine göre değiştirerek anlamlandırmışlardır. Yer adları ile ilgili komisyonlar kurularak bilimsel çalışmaların yapılması sağlanmalı ve Coğrafyacıların bu komisyonlarda istihdam edilmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Diyarbakır, Diyarbakır İlçeleri, Toponimi, Yer adları

Toponymy of Diyarbakır Province and Districts in terms of Cultural Geography

Gamze Aydeniz Ergin [1] & Alperen Kayserili [1,*]

Abstract

Place names studies are considered among the subgroups of research called onomastics and onomastics. Place names called toponymy are formed by combining the Greek words “topos” for place and “onoma”. Toponymy, which is an important branch of forensic studies, is of great importance not only in terms of linguistics, but also in terms of history, sociology, anthropology, biology and geography. In the science of geography, it has a very important place, especially in historical geography and cultural geography studies. Thanks to the researches made about the settlements analyzed or the names of other geographical landforms, it gives an idea about the civilizations that took place in that region before and becomes a great value in terms of both historical and cultural geography. Even if there is a civilization completely destroyed in the historical process, the traces of the lost civilization can be reached through the names given to the research area before. In cultural geography, various studies such as toponymy, mountain names and oronym, water names and hydronyms, street names and odonymics in cities, and micronyms with temporary rural settlement names can be done with the analysis of settlement names.

Historical background and cultural structure are effective in the sources of the place names that make up the city center and district centers of Diyarbakır. Being at the crossroads of cultural and religious structures in Anatolia has been influential in the historical and geopolitical importance of Diyarbakır. The depression plains, which are surrounded by structures at different elevations in the province's territory, have been used as an easy-to-pass natural corridor in the geomorphological structure of Southeastern Anatolia in the historical process. For this reason, the lands of the province have been an important political and commercial area of activity for civilizations that wanted to seize Anatolia in history. However, the provincial lands located on the migration routes; In times of peace, it has been an area of intense cultural interaction, and in times of war, it has faced occupation and invasion movements. Diyarbakir and its surroundings have hosted different civilizations since ancient times and the civilizations that came to this region left their cultural traces here. Sometimes the civilizations that last dominated the region used the old place names as they were, and sometimes they tried to make them resemble their own languages.

In this study, which is a cultural geography research, it is aimed to determine the names given to the city and districts of Diyarbakır from the day it was founded until today, and to reveal the processes and cultural changes that are considered as the reason in the process of giving these names. The descriptive analysis method, which is one of the qualitative research methods, was used in the research. While evaluating the study with the descriptive analysis method, the place names mentioned in the text were classified by including the historical process in a chronological order, and a second classification process was carried out according to the district names. In the research, the old and new place names of Diyarbakır province and its districts were evaluated and their historical and cultural connections were tried to be examined. It has been seen that the civilizations that settled in Diyarbakir were effective in giving place names together with natural elements and human elements. Civilizations that settled in Diyarbakir gave meaning to place names by changing them according to their own language. Scientific studies should be established by establishing commissions on place names, and geographers should be employed in these commissions.

Keywords: Diyarbakır, Diyarbakır Districts, Toponymy, Place names

Erzincan İlinin Güneş Enerjisi Potansiyeli ve İldeki Güneş Enerjisi Santralleri

Vedat Karadeniz [1,*] & Mustafa Samet Altınbilek [1]

[1] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
vkaradeniz@erzincan.edu.tr

Özet

Dünya'da giderek artan enerji talebi çeşitli sorunları yaratmaktadır. Aynı konu ülkemiz için de geçerlidir. Çünkü ülkemizin geleceğe yönelik hedefleri arasında büyük oranda ekonomik alanda gelişmeler bulunmaktadır. Bu alanlarda seçimlerini iyi yaparak önceliklerini belirleme yolunda sağlıklı adımlar atılması gerekmektedir. Bu adımlardan en önemlisi ise; ülkesel gelişmenin sağlanması ve ivmesini arttıracak olan *"hammadde-enerji ve yetişmiş insan gücü"* üçlüsünü iyi yönetebilmektir. En basit ve anlamlı şekliyle Neyin? Nerede? Nasıl? Ne kadar? Kiminle? yapılacağıdır. Bu sorulara cevap bulmak için içerisinde yaşadığımız ülkenin coğrafi potansiyellerini iyi bilmek ve bunları doğru kullanabilmek oldukça önemlidir. Zira insan için dünün dezavantajları, günümüzde geliştirdiği teknikler ve zekâsı sayesinde avantajlar haline dönüşmektedir.

Erzincan'ın olumsuz coğrafyasının avantaja dönüştürülmesinde giderek gelişen hidroelektrik üretiminin yanı sıra, alternatif enerji kaynaklarının da harekete geçirilmesi yararlı olacaktır. Bu alternatif enerji kaynaklarından birisi de güneş enerjisidir. Güneş enerjisi hem sahip olduğu potansiyel hem de kullanım kolaylığı bakımından diğer yenilenebilir enerji kaynaklarına göre daha kolay üretime dönüştürülebilmektedir. Güneş enerjisinde aynı zamanda fosil yakıtların kullanımından kaynaklanan çevresel sorunların olmayışı sürdürülebilir çevre açısından da bu çevre dostu enerji kaynağını önemli hale getirmektedir.

Elektrik enerjisi üretimi için güneşten iki şekilde yararlanmak mümkündür. Bunlardan ilki, güneş ışığını bir noktaya yoğunlaştırıp ortaya çıkan güneş ışığının ısısıyla basınçlı buharın buhar türbinini çevirmesiyle elde edilmektedir. Diğerinde ise, güneş enerjisinin ışığını doğrudan elektriğe dönüştüren fotovoltaik (FV) üreteçler kullanılmaktadır. Kuşkusuz güneş enerjisinin giderek yaygınlaşması, bu enerji kaynağını doğrudan elektrik enerjisine dönüştüren fotovoltaik panellerin keşfiyle mümkün olmuştur. Dolayısıyla son yıllarda fotovoltaik sistemlerinin uygulanması ile maliyetler düşmüş ve güneş enerjisinden elektrik üretilmesi daha karlı hale gelmiştir. Hammadde sorununun olmaması, işletme kolaylığı, kısa sürede üretime hazır hale getirilmesi ve modüler şekilde inşa edilebilmesi fotovoltaik sistemlerini daha yaygın hale getirmektedir. Ancak güneş kuşağında bulunan ülkemizde bu temiz ve yenilenebilir enerji kaynağından henüz yeterince yararlanıldığı söylenemez.

Çalışma, veri elde etme ve değerlendirme açısından bir taraftan gezi-gözlem, mülakat, görüşme gibi tekniklerin kullanıldığı nitel, diğer taraftan değişik kurumlardan sağlanan raporlar, istatistiksel veriler ve etüt projelerinden yararlanılan nicel özelliklere sahiptir. Bu haliyle araştırmada hem nitel hem de nicel verilerden yararlanılan karma yöntem kullanılmıştır.

Erzincan Meteoroloji İstasyonu'nda 1929-2019 arasında 66 yıllık güneşlenme süresi ölçüm sonuçlarının ortalama değerine göre Erzincan'ın yıllık ortalama güneşlenme süresi 6,6 saat, yıllık ise 2409 saat/yıl'dır. Erzincan için ortalama küresel güneş ışıma kapasitesi 5,1 kWh/m2-gün ve 1861 kWh/m2-yıl olarak hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamalara göre Erzincan ilinde yatay düzlemde m2'ye düşen toplam ortalama yıllık enerji miktarı 1920 Wh/m2'dir. Halihazırda il genelinde 2021 yılı itibariyle toplam güneş enerjisi kurulu gücü 44 MW kadardır.

Yapılan hesaplamalara göre, Erzincan güneş enerjisi yatırımları için oldukça ideal güneşlenme koşullarına sahiptir. Bu çalışmada, Erzincan ilinin güneş enerjisi potansiyeli ortaya konularak, ildeki güneş enerjisi santralleri hakkında bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güneş Enerjisi, Enerji, Erzincan.

Solar Energy Potential of Erzincan Province and Solar Power Plants in The Province

Vedat Karadeniz [1,*] & Mustafa Samet Altınbilek [1]

Abstract

Increasing energy demand in the world creates various problems. The same is true for our country. Because, among the future targets of our country, there are developments in the economic field to a large extent. It is necessary to take healthy steps towards determining priorities by making good choices in these areas. The most important of these steps is; It is to manage the trio of "raw material-energy and trained manpower" well, which will increase the acceleration of national development. What is it in its simplest and most meaningful way? Where? How? How much? With whom? is to be done. In order to find answers to these questions, it is very important to know the geographical potentials of the country we live in and to be able to use them correctly. For people, the disadvantages of yesterday turn into advantages thanks to the techniques and intelligence developed today.

In order to turn Erzincan's unfavorable geography into an advantage, it will be beneficial to activate alternative energy sources as well as the ever-growing hydroelectric production. One of these alternative energy sources is solar energy. Solar energy can be converted into production more easily than other renewable energy sources in terms of both its potential and ease of use. The absence of environmental problems arising from the use of fossil fuels in solar energy also makes this environmentally friendly energy source important for the sustainable environment.

It is possible to benefit from the sun in two ways for electricity generation. The first of these is obtained by concentrating the sunlight on a point and turning the steam turbine of the pressurized steam with the heat of the resulting sunlight. In the other, photovoltaic (PV) generators are used that convert the light of solar energy directly into electricity. Undoubtedly, the increasing prevalence of solar energy has been made possible by the discovery of photovoltaic panels that directly convert this energy source into electrical energy. Therefore, with the application of photovoltaic systems in recent years, costs have decreased and generating electricity from solar energy has become more profitable. The absence of raw material problems, ease of operation, being ready for production in a short time and modular construction make photovoltaic systems more common. However, it cannot be said that this clean and renewable energy source has not been sufficiently utilized in our country, which is located in the sun belt.

The study has qualitative features in terms of data acquisition and evaluation, on the one hand, using techniques such as travel-observation, interviews, and interviews, on the other hand, quantitative features that make use of reports, statistical data and study projects from different institutions. As such, the mixed method, which uses both qualitative and quantitative data, was used in the research.

According to the average value of the 66-year sunshine duration measurement results at Erzincan Meteorology Station between 1929 and 2019, the annual average sunshine duration of Erzincan is 6.6 hours, and the annual average is 2409 hours/year. The average global solar radiation capacity for Erzincan is calculated as 5.1 kWh/m2-day and 1861 kWh/m2-year. According to the calculations, the total average annual energy amount per m2 in the horizontal plane in the province of Erzincan is 1920 Wh/m2. As of 2021, the total solar energy installed power is currently around 44 MW across the province.

According to the calculations, Erzincan has very ideal sunbathing conditions for solar energy investments. In this study, it is aimed to make an evaluation about the solar power plants in the province by revealing the solar energy potential of the province of Erzincan.

Keywords: Solar Energy, Energy, Erzincan.

Göç ve Kente Uyum; Çay Mahallesi Örneği (Mersin)

Mahmut Çelikel [1,*] & Seçkin Hardal [1]

[1] Coğrafya Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
mcelikel012@gmail.com

Özet

İnsanların ekonomik, siyasal, sağlık, eğitim gibi nedenlerden dolayı yerleşim yerlerini geçici veya devamlı olarak değiştirmesine göç denilmektedir. Göç hareketleri ülke içinde ya da ülke dışına olabilmektedir. Türkiye'de Cumhuriyetin ilanından 1950'li yılların başlarına kadar iç göç hareketi belirgin bir yer tutmamış 1950'li yılların başından itibaren değişen sosyoekonomik ve siyasi şartlar ve artan nüfus iç göç hareketini hızlandırmıştır. Göç hareketinden ilk yıllarda Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük kentler etkilenmiş, akabinde göçler diğer büyük kentlere de yönelmiştir. Bu göç hareketinden payını alan illerden bir tanesi de çalışma alanını oluşturan Mersin ili olmuştur. Mersin Anadolu'nun birçok noktasından göç almış, özellikle 1980'li yılların başından itibaren Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden yoğun göç almıştır. Yoğun göç hareketlerinin sonucunda göç edenlerin kentte toplandıkları belirli mahalleler kurulmuştur. Bu mahallelerden birisi de çalışma alanını oluşturan Mersin ili Akdeniz İlçesine bağlı Çay Mahallesidir. Çay Mahallesi 1980'li yılların başından itibaren Bingöl, Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır, Ağrı, Van gibi illerden yoğun göç almıştır. Çalışmada da Çay Mahallesinde yaşanan göç hareketleri ve göçe dâhil olan insanların kente uyum sürecinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemi ile ilk aşamada 14 mahalle sakini ile görüşülmüş, mahallede araştırmacı katılımlı gözlemler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeciler, Mersin dışındaki illerde doğmuş ve mahalleye yaşanan göç sürecini hatırlayacak yaştaki kişiler arasından seçilmiştir. Görüşmeler, yarı yapılandırılmış görüşme formu çerçevesinde, ortalama 15-20 dakikalık sürelerde ve 2021 yılı Ağustos ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler katılımcıların onayı doğrultusunda sesli ve yazılı olarak kayıt altına alınmış, elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Görüşmeye katılan 14 görüşmeciden 13'ü kente ekonomik nedenlerden dolayı göç ettiğini belirtmiş, 1 görüşmecide köylerinin terörden dolayı boşaltılmasından sonra kente göç ettiğini ifade etmiştir. Kente göç ettikten sonra yer seçim sürecini görüşmeye katılanların tamamı "yakın akrabalarının oturdukları mahalleyi seçerek" yaptıklarını belirtmişlerdir. Gerçekleştirilen 14 görüşmede elde edilen bulgulara göre katılımcıların kente tam manasıyla uyum sağlayamadıkları görülmektedir. Kente uyum sağlamada yaşanan zorlukların temel nedenleri; ekonomik yetersizlikler, konut sorunları, dil problemleri, mesleki anlamda yetersizlikler olarak sıralanmaktadır. Aynı kültürden insanlarla bir arada yaşamak, ilk göç edilen yıllarda iş imkânlarının fazla olması gibi durumlar ise kente uyum sağlamayı kolaylaştıran faktörler olarak ön plana çıkmaktadır. Kentli yaşam kültürüne uyum sağlayamadığı görülen bu insanlar Mersin kentine aidiyet hissetmeyip, imkânları olduğunda geriye dönüş için oldukça isteklidirler. Görüşmecilerin imkân olarak kast ettikleri şartlar, geriye göç edecekleri yerlerde arsalarının, evlerinin bulunmasıdır. Sonuç olarak kente uyum ve kentlilik bilincinin gelişimi uzun zaman isteyen ve kentte geçirilen süre, ekonomik durum ve eğitim düzeyi gibi faktörlerle şekillenecek bir durumdur. Çay Mahallesine göç edenlerin de kente uyum konusunda önemli sorunlar yaşadığı, kentlileşme anlamında zorluklarla karşılaştıkları görülmüştür. Bu anlamda Çay Mahallesinde yaşayan insanların kente tam manasıyla uyum sağlayabilmesi ve kentlileşebilmesi için sosyal ve ekonomik şartların iyileşmesi, kentte uzun yıllar geçirilmesi ve kentlilik bilincinin oluşması gerekmektedir. Ayrıca mahallenin sosyal ve ekonomik şartlarına uygun kentsel dönüşüm projeleri hazırlanıp mahallenin fiziki şartlarının ve yıpranmış konut alanlarının düzenlenmesinin de kentleşme anlamında önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kentleşme, Çay Mahallesi, Mersin

Migration and Adaptation to the City; The Case of Çay Neighborhood (Mersin)

Mahmut Çelikel [1,*] & Seçkin Hardal [1]

Abstract

Migration is the temporary or permanent change of residence of people for reasons such as economic, political, health and education. Migration movements can be inside or outside the country. From the proclamation of the Republic in Turkey until the early 1950s, the internal migration movement did not take a prominent place, and the changing socioeconomic and political conditions and increasing population from the beginning of the 1950s accelerated the internal migration movement. In the first years, big cities such as Ankara, Istanbul and Izmir were affected by the migration movement, and then the migrations turned to other big cities. One of the provinces that received its share from this migration movement was the province of Mersin, which constitutes the study area. Mersin has received immigration from many points of Anatolia, especially since the beginning of the 1980s, it has received intense immigration from the Eastern and Southeastern Anatolia regions. As a result of the intense migration movements, certain neighborhoods were established where the immigrants gathered in the city. One of these neighborhoods is Çay Mahallesi, which is connected to the Akdeniz District of Mersin province, which constitutes the study area. Çay Neighborhood has received intense immigration from cities such as Bingöl, Sanliurfa, Mardin, Diyarbakir, Agri and Van since the early 1980s. In the study, it was aimed to investigate the migration movements in Çay Neighborhood and the adaptation process of the people involved in the migration to the city. In order to achieve this aim, 14 residents of the neighborhood were interviewed in the first stage with the interview method, one of the qualitative research methods, and observations were made with the participation of the researcher in the neighborhood. The interviewees were chosen from among those who were born in provinces other than Mersin and who are old enough to remember the migration process to the neighborhood. Interviews were conducted within the framework of a semi-structured interview form, with an average of 15-20 minutes, in August 2021. The interviews were recorded in audio and written form in line with the consent of the participants, and the obtained data were analyzed by descriptive analysis method. 13 of the 14 interviewees who participated in the interview stated that they migrated to the city for economic reasons, and 1 interviewee stated that they migrated to the city after their village was evacuated due to terrorism. After immigrating to the city, all of the participants in the interview stated that they "choose the neighborhood where their close relatives live". According to the findings obtained from the 14 interviews, it is seen that the participants could not fully adapt to the city. The main reasons for the difficulties experienced in adapting to the city; economic inadequacies, housing problems, language problems, professional inadequacies. Situations such as living together with people from the same culture and having more job opportunities in the first years of immigration stand out as factors that facilitate adaptation to the city. These people, who seem unable to adapt to the urban life culture, do not feel belonging to the city of Mersin and are very eager to return when they have the opportunity. The conditions that the interviewees refer to as possibilities are to have lands and houses in the places where they will migrate back. As a result, adaptation to the city and the development of urban consciousness is a situation that takes a long time and will be shaped by factors such as the time spent in the city, the economic situation and the level of education. It has been observed that those who migrated to the Çay Neighborhood also.

Keywords: Migration, Urbanization, Çay Neighborhood, Mersin

Giresun İlinin Sel ve Taşkınlardan Kaynaklı Çevre Sorunları

Doğuş Doğanay Çelebioğlu [1,*] & Ünsal Bekdemir [2]

[1] Sosyal Bilimler Enstitüsü Giresun Üniversitesi
[2] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Giresun Üniversitesi
dogusdc@yahoo.com

Özet

Geçmişten günümüze Dünya'nın hemen her yerinde meydana gelen sel ve taşkınlar az ya da çok miktarda ekonomik, sosyal ve çevresel etkilere neden olabilmektedir. Sel ve taşkınlar nedeniyle her yıl binlerce insan hayatını kaybederken evler ve iş yerleri gibi yapılar başta olmak üzere kentlerdeki birçok yeşil alan ve tarım arazileri de zarar görmektedir. Bu zararları telafi etmek için ise her yıl devletlerin ekonomisinden önemli bir kaynak ayrılmakta ve bu nedenle ekonomiler bu durumdan olumsuz etkilenmektedir. Çalışmanın amacı Doğu Karadeniz Bölümünde sel ve taşkınlardan en fazla etkilenen illerin başında gelen Giresun'un sel ve taşkınlardan kaynaklanan çevre sorunlarını tespit etmektir. Bu amaçla Giresun ilinde sel ve taşkın meydana gelen alanlarda yapılan arazi çalışmalarında yöre halkının sel ve taşkınlar konusunda görüşlerine başvurulmuştur. Ayrıca sosyal bilimlerin temel araştırma yöntemlerinden olan doğal ve sistematik gözlemler yapılmıştır. Bunların dışında her bilimsel çalışmada olması gerektiği gibi literatür taraması yapılarak sel ve taşkınlar hakkında yazılan makale, kitap, tez ve rapor düzeyinde kaynaklar taranmış ve önemli görülen kısımlar çalışmada kullanılmıştır. Sel ve taşkınlar, en önemli nedenlerinin ani ve aşırı yağışlar olmasından dolayı atmosferik kökenli doğal afetler arasında sınıflandırılır. Ancak sel ve taşkınların etkisinin artması ve afet boyutuna ulaşmasında beşeri nedenler de ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle sel ve taşkınlardan kaynaklı çevre sorunlarının hem doğal hem de beşeri etkilerle ortaya çıktığı söylenebilir. Giresun ilinde sel ve taşkınlardan kaynaklanan çevre sorunlarının incelendiği bu çalışmada ulaşılan en önemli sonuç: doğal nedenlerin sel ve taşkınları ortaya çıkardığı; beşeri nedenlerin ise sel ve taşkınları afet boyutuna taşıdığıdır. Doğal nedenler ilin topoğrafya, iklim, bitki örtüsü ve toprak tipleri gibi fiziki coğrafya özellikleridir. Beşeri nedenler ise insanın doğaya gereğinden fazla müdahalesi sonucu doğa üzerinde neden olduğu tahribatlardır. Doğal afetlerin neden olduğu sorunlardan kaçınmak için öncelikle kentsel planlamanın doğru yapılması gerekmektedir. Çünkü sel ve taşkınlar gibi afetlerin gerek ortaya çıkması gerekse etkisinin artmasının en büyük nedeni kentsel planlamanın kentin coğrafi yapısına uygun olarak yapılmaması ya da planlamaya uygun hareket edilmemesidir. Özellikle Karadeniz sahil yolunun Giresun ilinden geçen kısmının yapımı esnasında ihmal edilen bazı etmenler nedeniyle sel ve taşkınların etkisinin artmasına istemeyerek de olsa uygun ortam hazırlanmıştır. Başta akarsuların denize döküldüğü alanların daraltılması gibi ihmallerin yapılması nedeniyle aşırı yağışlı günlerde yağmur suları denize normalden daha yavaş bir şekilde ulaşmaktadır. İldeki sel ve taşkınların en önemli beşeri nedenlerinin başında bu durum gelmektedir. Giresun ilinde sel ve taşkınlardan kaynaklanan çevre sorunlarının incelendiği bu çalışmada ulaşılan en önemli sonuç, doğal nedenlerin sel ve taşkınları ortaya çıkardığı; beşeri nedenlerin ise sel ve taşkınları afet boyutuna taşıdığıdır.

Anahtar Kelimeler: Sel, Taşkın, Afet, Çevre, Çevre Sorunları, Giresun.

Environmental Problems Caused by Torrents and Floods in Giresun Province

Doğuş Doğanay Çelebioğlu [1,*] & Ünsal Bekdemir [2]

Abstract

Torrents and floods and that have occurred in almost every area of the world from past to present can cause more or less economic, social and environmental effects. While thousands of people die every year due to torrents and floods, many green areas and agricultural lands in cities, especially structures such as houses and workplaces, are also damaged. In order to compensate for these losses, an important resource is allocated from the economy of the states every year and therefore the economies are adversely affected by this situation. The purpose of the study is to determine the environmental problems of Giresun, which is one of the provinces most affected by torrents and floods in the Eastern Black Sea Region, due to torrents and floods. For this purpose, the opinions of the local people about torrents and floods were consulted in the field studies carried out in the flooded areas in Giresun province. Also, natural and systematic observations, which are one of the basic research methods of social sciences, were made. Apart from these, as in every scientific study, literature was searched and resources at the level of articles, books, theses and reports written about torrents and floods were reviewed. Torrents and floods are classified among natural disasters of atmospheric origin, as their most important causes are sudden and excessive precipitation. However, human causes also come to the fore in the increase of the effects of torrents and floods reaching the disaster levelFor this reason, environmental problems caused by torrents and floods to appear with both natural and human effects. The most important result reached in this study, which examines the environmental problems caused by torrents and floods in Giresun province, is that natural causes reveal torrents and floods on the other hand, human causes carry torrents and floods to the level of disasters. Natural causes are physical geographical features of the province such as topography, climate, vegetation and soil types. Human causes are the destructions that occur on nature as a result of human' excessive intervention in nature. In order to avoid the problems caused by natural disasters, first of all, urban planning must be done correctly. Because the biggest reason for the occurrence and increase of the effects of disasters such as torrents and floods is that the urban planning is not made in accordance with the geographical structure of the urban or failure to action according to plan. Due to some factors that were neglected during the construction of the part of the Black Sea coastal road passing through Giresun province, a suitable environment was prepared, albeit unwillingly, to increase the effect of torrents and floods. Due to neglect, such as narrowing the areas where the rivers flow into the sea, rainwater reaches the sea more slowly than normal days on extremely rainy days. This is one of the most important human causes of torrent and floods in the province. The most important result reached in this study, which examines the environmental problems caused by torrents and floods in Giresun province, is that natural causes reveal torrents and floods on the other hand, human causes carry torrents and floods to the level of disasters.

Keywords: Torrent, Flood, Disaster, Environment, Environmental Problems, Giresun

Kültürel Mirasın Korunması ve Turizm İlişkisi Bağlamında Altınköy Açık Hava Müzesi

Beyza Acıelma [1,*] & Şenay Güngör [1]

[1] Coğrafya Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
byza.nur.95@gmail.com

Özet

Kültür-mekân etkileşimi ve bu bağlamda kültürel mirasın korunması konusu, son yıllarda gittikçe önem kazanmıştır. Kültürel miras anlayışı, insanların tarih boyunca biriktirdikleri deneyimlerin, gelenek ve göreneklerin devamlılığını sağlamaktadır. Mimari eserler, heykeller, resimler, arkeolojik eserler, kitabeler ile birlikte düğünler ve törenler, örf ve adetler gibi tarihsel veya sanatsal olarak evrensel bir değere sahip olan her şey kültürel mirastır. Kültürel mirasın korunması ve yapısı bozulmadan gelecek nesillere aktarılması da bu nedenle oldukça önemlidir. Kültürel mirasın korunması ve turistik çekicilik olarak pazarlanması, hem kültürel mirasın hem de turizmin sürdürülebilirliği açısından pozitif etkenler olarak değerlendirilmektedir. Bu amaca en iyi hizmet veren kurumlar da müzelerdir. Sanat Müzesi, Arkeoloji Müzesi, Etnografya Müzesi, Oyuncak Müzesi, Açık Hava Müzesi ve Köy Müzeleri bu açıdan değerlendirilebilir. Müzelerin etkili bir şekilde kullanıldığı, iyi pazarlandığı ve marka haline geldiği bölgelerde, turist sayısı ve ekonomik gelir artar, ayrıca çeşitli alternatif turizm imkânları oluşur. Müzeler, son yıllarda sadece nesnelerin ve kültürel özelliklerin sergilendiği bir mekân olmaktan ziyade, insanların yaşayış biçimini, kültürünü anlatan, ziyaretçiye yaşayarak öğrenme fırsatı sağlayan alanlara dönüşmeye başlamıştır. Dünya da sıkça örneklerine rastlanan yaşayan müze köyler, Türkiye'de yeni yeni ziyaretçilerine kapılarını açmaktadır. Bu amaçla yapılmış olan Altınköy Açık Hava Müzesi, şehrin içerisine kurulmuş bir köydür. Müze köyün, diğer müzelerden farkı içerisinde yaşamsal faaliyetlerin sürdürülmeye devam ettiği dinamik bir yapıya sahip olmasıdır. 2015 yılından itibaren ziyaretçilerine açılan müze, 500 dönümlük bir araziye sahip olan müze köyde, evlerin çoğu uzunca bir geçmişe sahip olan çantı evlerden oluşmaktadır. İnsanların sıkılmış ve bunalmış oldukları şehir hayatlarından kaçış yeri olarak görebilecekleri Altınköy, Ankara'nın şehir merkezine yakın ve ulaşımı oldukça rahattır. Köy müzesi, ziyaretçilerine 100 yıl öncesinin köy hayatını, kültürel mirası yansıtan gelenek ve görenek, örf-adet, yöresel yemekler, düğünleri etkinlikler aracılığıyla uygulamalı olarak gösteren bir açık laboratuar olma özelliğine sahiptir. Türkiye'de bir ilk olma özelliği taşıyan açık hava müzesi, yediden yetmişe her yaşa hitap etmesi sebebiyle oldukça önemlidir. Bu çalışmada, kültürel mirasın korunması, tanıtılması ve gelecek kuşaklara aktarılması yönünde faaliyet gösteren Altınköy Açık Hava Müzesi, genel özellikleri ve turistik ürün bağlamında ele alınmıştır. Araştırılan durumun tanımlanması, değişkenlerin tespit edilip sınırlılıklarının belirlenmesi için literatür taraması yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, birincil veriler gözlem, katılımcı gözlem ve görüşme yoluyla elde edilmiştir. Betimsel ve içerik analizi yoluyla çözümlemesi yapılan bütün veriler doğrudan alıntılar ile yorumlanmıştır. Buna göre katılımcıların çoğu Altınköy Açık Hava Müzesini özledikleri köy hayatını hatırlatan ve yaşatan bir uygulama alanı olarak ifade etmiştir. Açık Hava Müzesi doğa turizmi, kırsal turizm, kültür turizmi gibi birçok turizm türüne katkı sağlamakta ve Ankara'da kültürel mirasın korunmasında ve gelecek nesillere aktarılmasında büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Altınköy Açık Hava Müzesi, Ankara, Kültürel Miras.

In The Context Of The Conservation Of Cultural Heritage And Tourism Altınkoy Open Air Museum

Beyza Acıelma [1,*] & Şenay Güngör [1]

Abstract

The interaction between culture and space and the preservation of cultural heritage in this context has become in creasingly important in recent years. The cultural heritage perspective ensures the continuity of the experiences, traditions and customs that people have accumulated throughout history. Along with the architectural artifacts, sculptures, paintings, archaeological artifacts, inscriptions, as well as everything that has a universal value historically or artistically, such as weddings and ceremonies, customs and customs, are cultural heritage. For this reason, it is very important to preserve the cultural heritage and transfer it to raising generations without damaging it. The preservation of cultural heritage and its marketing as tourist attraction are considered positive factors in terms of the sustainability of both cultural heritage and tourism. Museums are the best institutions to servet his purpose. Art Museums, Archaeological Museums, Ethnographic Museums, Toy Museums, Open Air Museums and Village Museums can be handled from this point of view. In areas where museums are effectively used, well marketed and branded the number of tourists and economic income increases, as well as various alternative tourism opportunities are formed. In recent years, museums have begun to turn into spaces that mirror the way people live, their culture, and provide the opportunity to learn by living to the visitors, rather than being a place where only objects and cultural features are displayed. Living museum villages, which are freguently found in the world, open their doors to new visitors in Turkey. Altınköy Open Air Museum is a village established inside the city. Museum the village has a dynamic structure in which vital activities continue to be carried out and this is the difference aparting it from other museums. The museum, which has been accepting visitors since 2015, has an area of 500 acrres, and the museum consists of houses in the village, most of which have a long history. Altınköy, which people can see as a place of escape from the city life where they are bored and overwhelmed, is close to the city center of Ankara and the transportation is quite comfortable. The village museum has the speciality of being an open laboratory that shows its visitors the cultural heritage, traditions and customs, customs, local dishes, weddings and the village life in general. The open-airmuseum which is the first in Turkey, is very important because it appeals to all ages from seven to seventy. In this study, Altınköy Open Air Museum, which operates in the direction of preservation, promotion and transfer of cultural heritage to future generations, was discussed in the context of its general characteristics and tourist product. A literature review was conducted to identify the investigated situation, identify variables and determine their limitations. Qualitative research method was used in the study and primary data was obtained through observations, participated observations and interviews. All data analyzed through descriptive and content analysis were interpreted directly with quotes. Accordingly, most of the participants expressed Altınköy Open Air Museum as a practice area that reminds and keeps alive the village life they miss. The Open Air Museum has connections with many types of toruism, such as nature tourism, rural tourism, cultural tourism and Museum has great importance in preserving and transferring the cultural heritage in Ankara.

Keywords: Altınkoy Open Air Museum, Ankara, Cultural Heritage, Tourism.

Türkiye'de Cinsiyet Ayrımına Özel Bir Örnek; Sarısu Kadınlar Plajı Uygulamasına Coğrafi Bir Yaklaşım

Emine Gül Gürbüz [1,*] & İhsan Bulut [1]

[1] Coğrafya Akdeniz Üniversitesi
gurbuzeminegul@gmail.com

Özet

Cinsiyet ayrımcılığı, belirli bir cinse karşı yapılan eşitsizlik durumudur. Bu ayrımcılığa maruz kalan kadınlar, günlük yaşamlarında çeşitli olumsuzluklarla karşılaşmakta ve kendilerine yapılan haksızlıkların üstesinden gelmeye çalışmaktadırlar. Bu çalışmada cinsiyet ayrımcılığı konusu, ‘‘Sarısu Kadınlar Plajı’’ özelinde coğrafya perspektifinden ele alınarak konunun kaynağına inilmiş ve incelenmiştir. Çalışmadaki amaç, cinsiyet ayrımının bir örneğini oluşturan Sarısu Kadınlar Plajı’nın tercih edilmesinin temelinde yatan kültürel unsurları coğrafya bilimi perspektifinden sebeplerini de ortaya koyarak analiz etmektir. Araştırmada veri toplama yöntemleri olarak literatür tarama, mülakat ve arazi gözlemlerinden yararlanılmıştır. Çalışma alanının doğal ve beşeri unsurlar tarafından nasıl şekillendirildiği, toplumların kültürel yapılarının cinsiyetlere yaklaşımı ve özümsemenin kültürlere etkisi incelenmiştir. Bu çalışmada, cinsiyet ayrımı sorunu mekânsal olarak ele alınmakta, fiziki ve beşeri çevrenin kültürü etkilemesi sonucu bu sorunun nasıl ortaya çıktığı anlatılmaktadır. Sorun olarak nitelendirdiğimiz ‘‘cinsiyet ayrımı’’ günümüz Türk toplumunda da kendini yoğun olarak göstermekte ve kadınların yaşam alanını sınırlandırmaktadır. Osmanlı Devleti’nde kıyı kullanımında da karşımıza çıkan bu ayrım ***derya hamamları*** ile kendini göstermiştir. Bu hamamlar, İslami anlayışa uygun yüzme, eğlenme ve güneşlenme alanları olmuş ancak kadınların hamam dışına çıkmaları kesinlikle yasaklanmıştır. Kıyı turizminde derya hamamları ile başlayan kadınlara özel oluşturulan bu alanlar günümüzde de ***kadınlar plajı*** ile ortaya çıkmıştır. Cinsiyet ayrımının bir örneğini oluşturan kadın plajlarına neden ihtiyaç duyulduğu, insan-mekan etkileşimi bağlamında sebepler ortaya konularak açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışma alanı olan Sarısu Kadınlar Plajı, Akdeniz Bölgesi’nin Antalya Bölümü sınırları içerisindeki Antalya İli’nde bulunmaktadır. Merkez ilçe olan Konyaaltı İlçesi’ne bağlı Liman Mahallesi’nde yer almaktadır. Çalışma alanı, 12 ay boyunca deniz turizmine açık olması, turistik alternatif aktivitelere yakınlığı, mavi bayraklı sahili, kafe, restoran, sauna merkezi ve park alanlarıyla deniz turizminde ön plana çıkması ile gün geçtikçe daha önemli bir yer haline gelmiştir. Plaj, belirli saatlerde sadece kadınların kullanımına açılmakta ve günün büyük bir bölümünde kadınlar tarafından kullanılmaktadır. Kadınlar için kullanıma açıldığı saatlerde erkeklerin plaja girmesi kesinlikle yasaklanmıştır. Plajı ziyaret eden insanlarla yapılan görüşmelerde büyük çoğunluğun kadınlar plajı uygulamasından memnun oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Yabancı uyruklu insanlar tarafından da alanın yoğun olarak tercih edildiği tespit edilmiştir. Kadınlar plajının tercih edilmesindeki en önemli nedenler özgür bir şekilde güneşlenebilmek, erkeklerin hoş olmayan davranışlarından ve bakışlarından korunma çabaları olmuştur. Bazı çevreler ise uygulamanın faaliyete geçmesinden rahatsız olduklarını, cinsiyet ayrımı sorununun derinleşeceği korkusu taşıdıklarını dile getirmişlerdir. Kadınları erkeklerden ayrı mekânlara iten sebeplerin kaynağına inildiğinde, kültürel faktörler kadar çevresel faktörlerin de etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadınlar plajının açılması ile kadın üzerindeki toplum baskısı sona ermemiş ve sorunlar çözülememiştir Kadınlar kendilerini sakladıkça merak duygusu artmakta ve bu da toplumda çözülemeyen yeni sorunlara yol açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Toplum, Cinsiyet Ayrımı, Sarısu Kadınlar Plajı

A Special Example of Gender Discrimination in Turkey; A Geographical Approach to Sarısu Women's Beach Application

Emine Gül Gürbüz [1,*] & İhsan Bulut [1]

Abstract

Gender discrimination, is the inequality against a certain gender. Women who are exposed to this discrimination face various negativities in their daily lives and try to overcome the injustice done to them. In this study, the issue of gender discrimination has been discussed from the perspective of geography, specifically "Sarısu Women's Beach", and the source of the subject has been examined. The underlying purpose of choosing Sarısu Women's Beach, which is a concrete example of gender discrimination, is to analyze cultural elements from the perspective of geography by revealing their reasons. In the research, literature review, interviews, and field observations were used as data collection methods. How the study area is shaped by natural and human factors, the approach of cultural structures of societies to genders, and the effect of assimilation on cultures have been examined. In this study, the problem of gender discrimination is handled spatially, and the reasons why this problem arises as a result of the physical and human environment affecting the culture are explained. What we call the problem of gender discrimination, despite the fact that women were given equal rights with men with the proclamation of the Republic, shows itself intensely in today's Turkish society and significantly limits the living space of women in some areas. This distinction, which is also encountered in the use of coasts in the Ottoman Empire, is also demonstrated with the ***sea baths***. These baths were swimming, entertainment, and sunbathing areas in accordance with the Islamic understanding, but women were strictly forbidden to go out of the baths. These areas, which were created specifically for women, which started with the sea baths in coastal tourism, are similarly maintained with ***women's beach*** applications today. It has been tried to explain why women's beaches, which constitute an important concrete example of gender discrimination, are needed, by putting forward reasons in the context of human-space interaction. The study area, Sarısu Women's Beach, is located in Antalya Province, within the borders of the Antalya Section of the Mediterranean Region. It is located in the Liman Neighbourhood of the Konyaaltı Metropolis District, which is a central district. Working area has become an important place day by day as it is open to sea tourism for 12 months, close to alternative touristic activities, blue flag beach, cafe, restaurant, sauna center and park areas. The beach is only open to women at certain times and is used by women for most of the day. It is strictly forbidden for men to enter the beach during the hours it is opened for women. In the interviews with the people who visited the beach, it was concluded that most of them were satisfied with the application of the women's beach. It has been determined that the area is also heavily preferred by foreign nationals. The most important reasons for preferring the women's beach were sunbathing freely and efforts to protect from the unpleasant behaviour and gaze of men. Some circles, on the other hand, stated that they were uncomfortable with the practice of the women's beach and that they feared that the problem of gender discrimination would deepen. When it comes to the source of the reasons that push women to separate places from men, it is concluded that environmental factors have as much effect as cultural factors. With the opening of the women's beach, the social pressure on women did not come to an end and the problems could not be solved to a large extent. As women hide themselves, the sense of curiosity increases and it leads to new unsolvable problems in society.

Keywords: Culture, Society, Gender Discrimination, Sarısu Women's Beach

Ağrı'da 2016-2018 Yılları Arasında Ulaşım Güzergâhlarında Meydana Gelen Trafik Kazalarının Analizi

Yusuf Babayiğit [1] & Alperen Kayserili [1,*]

[1] Coğrafya Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
akayserili@agri.edu.tr

Özet

Ulaşım faaliyeti insanların, eşyaların ya da taşınan diğer canlıların bulundukları yerden başka bir yere doğru hareketini ifade etmektedir. Bu faaliyet farklı bölgelerde yaşayan insanlar ve topluluklar arasında sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkiler kurulmasında oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Günümüz dünyasında hem teknolojinin hızlı bir gelişim göstermesi hem hızlı nüfus artışı olması hem de küreselleşmenin etkisiyle insanların ihtiyaçları çeşitlenmiş ve buna bağlı olarak ulaşım faaliyetlerine olan talep artmıştır. Çağımızın ve hayatımızın en önemli unsurlarından biri olan ulaşımda karayolu, demiryolu, havayolu ve deniz taşımacılığı etkinlikleri gerçekleştirilmektedir. Ancak bu faaliyetler içerisinde en çok tercih edilen faaliyet karayolu taşımacılığıdır. Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de ulaşım faaliyetlerinin büyük çoğunluğu karayolu ile yapılmakta ve buna bağlı olarak trafiğe çıkan araç sayısı her geçen gün artmakta, artan taşıt sayısına oranla trafik kazaları da çoğalmaktadır. Trafik kazaları, dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de en önemli sorunlardan birisi olarak dikkat çekmektedir. Son yıllarda, Türkiye'de ulusal bir sorun haline gelen ve sürekli artış gösteren trafik kazaları, sosyal ve ekonomik sonuçlarının yanı sıra ciddi yaralanmalarla ve ölümlerle de sonuçlanabilmektedir. Türkiye'de ki bu artışın nedenleri arasında uygulanan ulaşım politikalarının ve planlarının yetersizliği, sürücü eğitimlerinin yetersizliği ve uygulanan politikalarla yolcu ve yük taşımacılığında önemli bir çoğunluğun karayollarına yönlendirilmesi gibi temel sorunlar görülmektedir. Bu çalışmanın amacı Ağrı ili şehirlerarası ulaşım güzergâhlarında 2016-2018 yıllarında meydana gelen trafik kazalarının fiziki ve beşeri coğrafya açısından sebeplerini analiz etmek ve önleyici tedbirler alınabilmesi yönünde önerilerde bulunabilmektir. Bu amaç doğrultusunda gerçekleştirilen çalışmada trafik kazalarının analizleri coğrafi bilgi sistemleri sayesinde güzergâh analizleri ve coğrafi faktörler ile birlikte gösterilmeye çalışılmıştır. Kaza verileri Ağrı İl Emniyet Müdürlüğü ve Erzurum 12. Karayolları Bölge Müdürlüğü'nden elde edilmiştir. Elde edilen veriler çalışmanın amacına uygun bir şekilde düzenlenerek Microsoft Excell programında veri tabanı oluşturulmuştur. Çalışma alanında gerçekleşen trafik kazaları CBS ortamında oluşturulan haritalar yardımıyla kazalarının ölümlü veya yaralanmalı olmasına göre analiz edilmiştir. 2016-2018 yılları arasında gerçekleşen trafik kazalarının analizi yapılmış ve kaza kara noktaları belirlenmiştir. Anadolu'nun İran'la bağlantısını sağlayan yolun üzerinde bulunması ile önemi artan Ağrı ilinin doğusunda İran, batısında Muş ve Erzurum, kuzeyinde Kars, güneyinde Van ve Bitlis ile kuzeydoğusunda Iğdır ili bulunmaktadır. Dolayısıyla jeopolitik konumu itibariyle uluslararası bir karayoluna sahip olan Ağrı; karayolu ulaşımında kavşak bir noktadır. Sac Dağı Geçidi'nden başlayan Gürbulak Sınır Kapısı'nda son bulan D100-31, D100-32, D10033 karayolları ile Ağrı ilini Van ve Bitlis illerine bağlayan D965-08 karayolu uluslararası yolcu ve yük taşımacılığında önemli karayollarındandır. Bu güzergâhlara bağlı olarak önemli bir bağlantı noktası olarak görülen Ağrı ilinde; uluslararası ve şehirlerarası karayollarının yerleşim yerlerinden geçmesi, olumsuz iklim koşullarının ve topoğrafik özelliklerin etkisi ile birlikte çoğunlukla insan kaynaklı kazaların gerçekleştiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulardan ulaşılan sonuçlara göre kazaların mevsimlere göre dağılışında genellikle sonbahar aylarında nüfus yoğunluğunun arttığı dönemlerde gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Haftanın günlerine göre dağılışta özellikle Perşembe günlerinde daha fazla kazanın olduğu görülmektedir. Gün içerisindeki saatlere göre kaza oranlarında da 12:00-16:30 saatleri arasında daha fazla kazanın olması trafik yoğunluğu ile ifade edilebilmektedir. Kazaların oluş şekli açısından yapılan analizlerde ise araçların yoldan çıkması, yandan çarpma ve araç devrilmesi kazalarının daha fazla olması dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Ulaşım, Ulaşım Coğrafyası, Karayolu Ulaşımı, Trafik Kazası

Analysis Of Traffic Accidents Occuring On Transportation Routes In Ağri Between 2016-2018

Yusuf Babayiğit [1] & Alperen Kayserili [1,*]

Abstract

Transportation activity refers to the movement of people, goods or other living creatures from one place to another. This activity plays a very important role in establishing social, cultural and economic relations between people and communities living in different regions. In today's world, the needs of people have diversified due to the rapid development of technology, rapid population growth and globalization, and accordingly, the demand for transportation activities has increased. In transportation, which is one of the most important elements of our age and our lives, road, rail, air and sea transportation activities are carried out. However, the most preferred activity among these activities is road transport. In Turkey, as in the rest of the world, the majority of transportation activities are carried out by road, and accordingly, the number of vehicles on the road increases day by day, and traffic accidents increase in proportion to the increasing number of vehicles. Traffic accidents draw attention as one of the most important problems in Turkey as well as in many countries of the world. In recent years, traffic accidents, which have become a national problem in Turkey and constantly increasing, can result in serious injuries and deaths as well as their social and economic consequences. Among the reasons for this increase in Turkey are the inadequacy of the transportation policies and plans, the inadequacy of driver training, and the directing of a significant majority in passenger and freight transportation to highways with the policies implemented. The aim of this study is to analyze the causes of traffic accidents that occurred in the intercity transportation routes of Ağrı in the years 2016-2018 in terms of physical and human geography and to make suggestions for taking preventive measures. In the study carried out for this purpose, the analyzes of traffic accidents were tried to be shown together with route analyzes and geographical factors thanks to geographic information systems. Accident data were obtained from Ağrı Provincial Police Department and Erzurum 12th Regional Directorate of Highways. The data obtained was organized in accordance with the purpose of the study and a database was created in the Microsoft Excel program. Traffic accidents in the study area were analyzed according to whether the accidents were fatal or injured with the help of maps created in the GIS environment. Therefore, Ağrı, which has an international highway due to its geopolitical location; It is a junction point in road transport. D100-31, D100-32, D10033 highways starting from Sac Mountain Passage and ending at Gürbulak Border Gate and D965-08 highway connecting Ağrı province to Van and Bitlis provinces are important highways in international passenger and freight transportation. In Ağrı, which is seen as an important connection point depending on these routes; It has been determined that mostly human-induced accidents occur with the effect of international and intercity highways passing through settlements, adverse climatic conditions and topographic features. According to the results obtained from the findings, it is understood that the distribution of accidents according to the seasons generally occurs in the autumn months when the population density increases. According to the days of the week, it is seen that there are more accidents, especially on Thursdays. According to the hours of the day, the number of accidents between 12:00 and 16:30 can be expressed by the traffic density. In the analyzes made in terms of the way the accidents occur, it is noteworthy that the accidents of vehicles leaving the road, side collision and vehicle overturning are more.

Keywords: Ağrı, Transportation, Transportation Geography, Road Transportation, Traffic Accident

Seçim Coğrafyası Literatürü Üzerine Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme

Burak Oğlakcı [1,*] & Alper Uzun [1]

[1] Coğrafya Balıkesir Üniversitesi
burak.oglakci@baun.edu.tr

Özet

Siyasi bir eyleme karşılık gelen seçim, genel olarak seçmenlerin demokratik bir ortamda yönetime talip aday ve partilerden hangisini yeğlediğini belirtme eylem ve süreci olarak tanımlanabilmektedir. Seçim konusu hem Türkçe hem de yabancı literatür kapsamında birçok sosyal disiplin tarafından ele alınmaktadır. Coğrafya bilimi de seçim konusunu seçim coğrafyası alanı ile ayrıntılı şekilde ele almaktadır. Siyasi coğrafyanın bir alt alanı olarak kendine özgü dönem, perspektif ve amaçları içerisinde barındıran seçim coğrafyası, seçim ve mekân arasındaki ilişkiyi sistematik bir biçimde ele almaktadır. Seçim coğrafyası ile ilgili literatür, seçim coğrafyasının yalnızca yönetimsel-coğrafi alandaki seçim sonuçlarının analizini ve bu analizin yıllara göre değişimini gösterme amacı ile hareket etmediğini, aynı zamanda birçok farklı etmen, unsur ve değişkeni de analiz sürecine dâhil ettiğini göstermektedir. Yine, siyasi süreç içerisinde seçmen davranış ve tutumlarının hangi faktörler (yapısal ve bağlamsal etki) ile şekillendiği ve hangi durumlarda değiştiğinin belirlenmesi de seçim coğrafyası araştırmaları içerisinde yer almaktadır. Bu çalışmada, 1900'lü yıllardan itibaren seçim coğrafyası kapsamında gerçekleştirilen araştırmaların genel bir değerlendirmesinin yapılması amaçlanmış; Türkçe ve yabancı literatürdeki seçim coğrafyası araştırmalarında ele alınan konular, hâkim bakış açıları ve farklılıklar ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Seçim coğrafyası kapsamında 1900'lü yıllardan itibaren gerçekleştirilen araştırmalar incelendiği zaman, çok keskin sınırlar ile ayrılmamakla birlikte araştırmaların üç alan içerisinde yoğunlaştığını görmek mümkündür. Bunlardan ilki, oy verme ya da oylamanın coğrafyası, bazı kaynaklarda kartografik yaklaşım olarak da belirtilen (oyların haritalanması ve görselleştirilmesi) alandır. İkincisi, oylama üzerindeki coğrafi etkilerin araştırılması (yapısal ve bağlamsal olarak mekânın siyasi tercihler ve davranışlara etkisi) alanıdır. Üçüncü alanı ise seçim sistem ve bölgelerinin araştırılması meydana getirmektedir. Bu noktada, tarihsel süreç içerisinde birinci ve ikinci araştırma alanlarının daha çok dikkat çektiği görülmüştür. Birçok kaynakta 1960'lı yıllara gelindiğinde seçim coğrafyasına ait araştırmalarda sayısal devrin başladığı belirtilmiştir. Bununla birlikte 1960 sonrası seçim coğrafyası perspektiflerinde; modernizasyon-millileştirme, demografik-refah, eşitsiz gelişme ve mikro-sosyolojik yerin etkili olduğu anlaşılmaktadır. Yabancı literatür kapsamında gerçekleştirilen seçim coğrafyası araştırmalarının, seçim olgusunu çeşitli yönlerden ele aldığı açıktır. Çünkü bu araştırmalarda; seçim coğrafyasındaki gelişmelerin ele alınarak bu alana ait perspektif ve amaçların kapsamlı biçimde irdelenmesi, seçim sonuçlarının bölgesel bağlamda incelenerek seçimler üzerindeki yapısal ve bağlamsal etkilerin belirlenmesi; seçim sonuçlarının görselleştirilmesi, mekânsal kalıpların tanımlanması ve seçimlerin manipüle edilmesine kadar birçok yön ele alınmaktadır. Yerli literatür kapsamında gerçekleştirilen araştırmalarda ele alınan konuların ise daha sınırlı olduğu, oyların haritalanması ve seçimlerde gerçekleşen tercih farklılıkları ve oy değişimi üzerinde daha çok durulduğu belirlenmiştir. Bu noktada önemli bir eksikliğin var oluşu dikkati çekmektedir. Bu eksikliği, tercih farklılıkları ve oy değişiminin ardındaki nedenlerin ve dinamizmin incelenmemesi meydana getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Seçmen davranışı, Seçim coğrafyası, Seçim

A Comparative Assessment on Literature of Electoral Geography

Burak Oğlakcı [1,*] & Alper Uzun [1]

Abstract

An election refers to a political action and process. Generally, this action and process is that voters specify prefer in democratic environment which of the candidates or parties who aspire to administration. The issue of the election is discussed by many social disciplines in both Turkish and foreign literature. Geography also tackle the issue of election in detail with the field of electoral geography. As a subfield of political geography, electoral geography has its own unique period, perspective and goals and systematically tackle the relationship between election and space. The literature of electoral geography shows that electoral geography does not only act with the aim of analyzing the election results in the administrative-geographical area and the change of this analysis according to years, but also includes many different factors, elements and variables in the analysis process. Also, determining which factors (structural and contextual effects) efform and change voter behavior and attitudes in the political process is also included in the electoral geography research. In this study, it is aimed to make a general assessment of the researches carried out within the scope of election geography since the 1900s; it has been tried to reveal the issues, dominant perspectives and differences in election geography researches in Turkish and foreign literature. When the researches carried out since the 1900s within the scope of election geography are examined, it is possible to see that the researches are concentrated in three areas, although they are not separated by very sharp verge. The first of these is voting, or the geography of voting, which is also referred to as the cartographic approach (mapping and visualization of votes) in some sources. The second is the field of researching the geographical effects on voting (structural and contextual impact of space on political choices and behaviour). The third area is the study of electoral systems and regions. At this point, it has been seen that the first and second research areas have attracted more attention in the historical process. In many sources, it is stated that in the 1960s, the quantitative era began with research on electoral geography. Along with, in the perspectives of election geography after 1960; it is understood that modernization-nationalization, demographic-welfare, uneven development and micro-sociological place are effective. It is clear that the election geography researches carried out within the scope of the foreign literature deal with the election phenomenon from various aspects. Because in these studies, many aspects are discussed; comprehensive examination of the perspectives and objectives of this field by considering the developments in the electoral geography, determining the structural and contextual effects on the elections by examining the election results in a regional context; visualizing election results, identifying spatial patterns and manipulating elections. It has been determined that the topics covered in the studies carried out within the scope of the Turkish literature are more limited, and more emphasis is the mapping of the votes, preference differences and vote changes in the elections. At this point, it is noteworthy that there is an important deficiency. This deficiency is caused by failure to examine the reasons and dynamism behind the differences in preference and vote change.

Keywords: Voter Behavior, Electoral Geography, Election

Gelişen Kayseri'nin Değişen Yüzü Erciyes Dağının Alternatif Turizm Potansiyelleri

Mesut Sarı
Coğrafya Öğretmenliği Çetin Şen Bilim ve Sanat Merkezi
mesutelfani38@gmail.com

Özet

Kayseri sanayi, ticaret gibi birçok ekonomik faaliyet alanında çalışma ve başarılarıyla kendini göstermekte ve diğer şehirlere örnek olmaya devam etmektedir. Bunlardan birisi hiç şüphesiz dağ turizmidir. İl sınırları içerisinde yer alan Erciyes Dağı Kayseri İl'ine dağ turizmi açısından büyük bir potansiyel sağlamaktadır Kentin simgesi haline gelen Erciyes Dağı dev volkanik bir dağdır. Püskürttüğü lavlar sonucunda Peri bacalarını oluşturan dağ, antik çağlarda, eteklerinde yaşayan Mezeke halkını o kadar etkilemiştir ki, Mezekeliler sikkelerinde tepesinden lav püsküren Erciyes Dağını resmetmişlerdir. Tarih boyunca dikkati çeken Erciyes Dağı, dağ turizmine artan ilgiden faydalanarak üzerinde birçok çalışma başlatılmıştır.

Erciyes dağının turizm potansiyelini ortaya koymak için öncelikle literatür taraması yapılarak daha önce yapılan araştırmalar incelenmiş ayrıca gezi-gözlem ve görüşme metotları da kullanılmıştır. Erciyes Dağı'nın ekosistem ve turizm potansiyelinin belirlenebilmesi için sahada gözlemler yapılıp çeşitli açılardan dağ fotoğraflanmıştır. Tüm bu çalışmalar neticesinde turizm değeri olabilecek konu ve alanlar belirlenmiş ve sahanın alternatif turizme açılabilmesi için gereken koşulların sağlanması amacıyla gerekli analizler yapılmış, öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

Dağcılık turizminin dünyadaki geçmişi çok uzun yıllara dayanmamaktadır. Ancak dünya nüfusunun çok küçük bir kısmı bu spor dalıyla ilgilenmektedir. Bu yüzden 20. yüzyılda dağcılık turizmi belirli ölçülerde yapılabilmektedir. Zor doğa şartları dağcılık turizminin gelişmesinde en büyük engeldir. İşte bu engelleri aşmak için Kayseri ilinin valiliği, belediyesi ve turizm temsilcileri harekete geçmiş yapılan çalışmalar ile master planları oluşturulmuştur. Alanında uzman olan kişilerin dağ turizminin gelişmesine ait çalışma ve araştırmaları sonucunda turizmin yıl boyu olması için alternatif potansiyelleri yerinde tespit edilmiş ve çalışmalara başlanılmıştır. Bunlar; Kış sporları olarak, Alp Tarzı Kayak, Snowboard, Telemark, Serbest Stil Kayak, Helikopter Kayağı, Cross Country, Biathlon, Kar Uçurtması, Şişme Kızak, Kar Raftingi olarak örnek verilebilir. Yaz sporları aktiviteleri olarak; Golf, Dağ Yürüyüşü, Tırmanma, Dağ Bisikleti, İskandinav Yürüyüşü, Paragliding, Paraşüt, At Sırtında Gezi, Yaz toboggan yolu örnek verilebilir. Yıl boyunca yapılabilen aktivitelere ise kamplar, gökyüzü gözlemleri gibi farklı etkinliklere de yer verilmektedir. Erciyes dağında çok büyük bir kaplıca turizmi potansiyeli mevcuttur. Bu nedenle kaplıca turizminin de geliştirilmesi aşamasında sıcak su arama sondaj çalışmaları yapılarak Erciyes dağında 2 sıcak su kaynağına ulaşılmıştır.

Böylece ilin yönetim otoritesi tarafından yapılan yeni çalışmalarla Erciyes Dağı turizm alanında büyük bir gelişme katetmiş, yukarıda da ifade edildiği gibi dağ turizminin kısa mevsimiyle sınırlı olan olumsuzluğu fırsata dönüştürülerek 3-5 aylık olan turizm sezonu 12 aya çıkarılmıştır. Dağ sporu, oyun ve eğlenceler ile turizm sezonunu 12 aya çıkarmayı başaran Kayseri ili bu sebeple dünyanın dikkatini çekmiş ve dünya çapında meşhur olan otellerinde Erciyes dağına yapılmasını sağlayarak yatak sayısında ve turist sayısında ciddi bir artışa neden olmuştur. Bu gelişmeler Erciyes Dağı'nın etki alanını sadece yurt içi ile değil yurt dışına da taşırmıştır. Örneğin önceleri Rusya, Ukrayna ve Polonya'dan olmak üzere üç ülkeden carter uçakla Kayseri'ye direk uçuşlar başlarken bu sene bu ülkeler arasına Belarus'un da eklenmesi ile bu sayı dörde çıkmıştır. Bununla birlikte Erciyes'e kayak için gelen ve Kayseri'de konaklayan yabancı misafir sayısı ise adı geçen bu ülkelerin yanısıra Almanya, Fransa, Amerika gibi ülkelerden gelen turistlerle birlikte 20 bine ulaşmıştır.

Araştırma sahamız kış turizmin yoğunlaştığı Erciyes dağı her mevsim değerlendirilmesi gereken önemli bir alternatif turizm potansiyeline sahiptir. Erciyes dağında piknik alanları da mevcuttur. Fakat yeşil alanın azlığından dolayı bu alanlar, insanları çekememektedir. Acilen bölgeye uygun ağaçlandırma ve çevre düzenleme çalışmaları yapılmalıdır. Alanda yeni oteller yapılmakla beraber orta kesme hitap edecek alternatif konaklama tesisleri yapılmalıdır. Kongre turizmi açısından da büyük potansiyele sahip olan dağda bu yönde çalışmalar artırılmalıdır. Böylece ulusal ve uluslararası kongreleri kendine çekebilecek ve dünya çapında üne kavuşarak turizme açılması Kayseri için alternatif bir turizm kaynağı, bölge için ise bir gelir kaynağı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kayseri, Dağ Turizmi, Erciyes Dağı, Alternatif Turizm, Turizm Potansiyeli

Alternative Tourism Potentials Of Erciyes Mountain, Changing Face Of Developing Kayseri

Mesut Sarı

Abstract

Kayseri stands out with its work and success in many economic activities such as industry and trade, and continues to set an example for other cities. One of them is undoubtedly mountain tourism. Erciyes Mountain, located within the provincial borders, provides a great potential for the province of Kayseri in terms of mountain tourism. Erciyes Mountain, which has become the symbol of the city, is a giant volcanic mountain. The mountain, which formed the fairy chimneys as a result of the lava it spewed, affected the people of Mezeke living on its skirts in ancient times so much that the people of Mezeke depicted Mount Erciyes on their coins, spewing lava from its top. As a result of all these studies, the subjects and areas that may have tourism value were determined and necessary analyzes were made and suggestions were tried to be made in order to provide the necessary conditions for the field to be opened to alternative tourism. The history of mountaineering tourism in the world does not date back to many years. However, a very small part of the world's population is interested in this sport. Therefore, in the 20th century, mountaineering tourism can be done to a certain extent. Difficult nature conditions are the biggest obstacle in the development of mountaineering tourism. In order to overcome these obstacles, the governorship, municipality and tourism representatives of Kayseri province took action and master plans were created. As a result of the studies and researches on the development of mountain tourism by experts in the field, alternative potentials for tourism throughout the year have been determined on-site and studies have been started. These; As winter sports, Alpine Skiing, Snowboarding, Telemark, Freestyle Skiing, Helicopter Skiing, Cross Country, Biathlon, Snow Kite, Inflatable Sled, Snow Rafting can be given as examples. As summer sports activities; Examples include Golf, Mountain Hiking, Climbing, Mountain Biking, Scandinavian Hiking, Paragliding, Parachuting, Horseback Riding, Summer toboggan trail. The activities that can be done throughout the year are also included in different activities such as camps and sky observations These developments have extended the influence of Mount Erciyes not only within the country but also abroad. For example, while direct flights started to Kayseri by carter planes from three countries, Russia, Ukraine and Poland, this number has increased to four with the addition of Belarus to these countries this year. In addition to this, the number of foreign guests coming to Erciyes for skiing and staying in Kayseri has reached 20 thousand, together with tourists from countries such as Germany, France and America, as well as these countries. Our research area, Erciyes Mountain, where winter tourism is concentrated, has an important alternative tourism potential that should be evaluated in every season. There are also picnic areas on Mount Erciyes. However, due to the scarcity of green areas, these areas cannot attract people. Appropriate afforestation and landscaping studies should be carried out urgently. Although new hotels are being built in the area, alternative accommodation facilities that will appeal to the middle class should be built. Studies in this direction should be increased in the mountain, which has a great potential in terms of congress tourism. Thus, it will be able to attract national and international congresses, gaining worldwide fame and opening to tourism will be an alternative tourism source for Kayseri and an income source for the region.

Keywords: Kayseri, Mountain Tourism, Mount Erciyes, Alternative Tourism, Tourism Potential

Taymir Yarımadası'nın MODİS Verilerine Göre 2002-2021 Yılları Arası Yüzey Sıcaklıkları Değişimlerinin ve Belirsizliğinin Analizi

İlhami Doğan [1], Ömer Kaya [1] & Mehmet Özcan [1,*]
[1] Coğrafya Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
mehmetozmal@gmail.com

Özet

1850 yılından günümüze dünyanın ortalama sıcaklığı yaklaşık 1,5 - 2 °C civarında artmıştır. Küresel ısınma ya da iklim değişimi olarak adlandırılan bu coğrafi fenomenin ekosistem açısından belirli sonuçlarını bulunmaktadır. Son 50 yıl içerisinde farklı disiplinlerden bilim insanları bu konuda çalışmalar yapmaya başlamıştır. Böylece iklim değişimi sebepleri ve sonuçları itibarı ile multidisipliner bir alan olmuştur. Buna bağlı olarak iklim değişimi ile ilgili farklı yöntemler, bakış açıları, veri toplama araçları geliştirilmiştir. 1970'li yıllardan sonra geliştirilen Uzaktan Algılama sistemleri; bitki sağlığı, arazi kullanımı, iklim olayları, afetler vb. gibi birçok alanda veri sağlamaktadır. Uzaktan Algılama verilerinin iklimle ilgili olanları kullanılarak lokal ve global ölçekte iklim olaylarının tespiti, iklim karakteristiği, zamansal değişimlerin saptanması, iklim analizleri ve modellerine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu verilerden biri de yüzey sıcaklıklarıdır. Yüzey sıcaklıkları, iklim değişiminin ve/veya küresel ısınmanın anlaşılmasında kullanılan önemli bir parametredir. Küresel ısınmanın etkisi ile yüzey sıcaklıkları da artmaktadır. İklim istasyonlarından farklı olarak yüzey sıcaklığı verileri sürekli yüzey şeklinde elde edilmektedir. Böylece iklim istasyonlarının bulunmadığı yerlerde de veri toplanabilmektedir.

Yüzey sıcaklıklarının değişimlerine göre iklim değişimi dünya üzerinde bölgesel farklılıklar arz etmektedir. Dünya üzerindeki ısınma ortalama 1,5 - 2 °C arasında değişirken polar bölgelerde bu fark 4–5 °C'yi bulabilmektedir. Yüzey sıcaklıklarının permafrost (donmuş topraklar) bölgelerinde artmasının etkisiyle, toprakların çözülüp bataklıklara dönüşmesi gibi sorunlar ortaya çıkmakta ve atmosfere karbodioksit ile metan gazı gibi sera gazları salınmaktadır. Bu bölgelerden biri de Merkezi Sibirya Platosunun kuzeyinde yer alan Taymir yarımadasıdır. Bu nedenle çalışma alanı olarak Merkezi Sibirya Platosunun kuzeyindeki ovalardan oluşan Taymir yarımadası (Yenisey ve Lena arası) seçilmiştir.

Bu çalışmanın amacı Taymir yarımadasında 20 yıllık periyotta yüzey sıcaklığında meydana gelen değişimlerin tespitidir. Bu amaç doğrultusunda MODIS (Moderate resolution Imaging Spectroradiometer) uydularının sağladığı yüzey sıcaklığı görüntüleri NASA'nın veri paylaşım platformu Earthdata'dan elde edilmiştir. MODIS'in uydu platformları olan Terra ve Aqua'nın aynı anda veri sağlamaya başladığı Temmuz 2002 çalışmanın başlangıç verilerini oluşturmaktadır. Çalışmanın son verileri ise Temmuz 2021'dir. Görüntüler 8 günlük ortalamalar olarak elde edilmiştir. Bunlardan ortalama, minimum ve maksimum değerlerin aylık ölçekte ortalamaları elde edilmiştir. Bu görüntülerden ise çalışma alanının tamamının ortalama değerleri elde edilerek veriler sadece zamansal boyuta indirgenmiştir. Böylece tüm çalışma alanı için minimum, maksimum ve ortalamaların trend analizleri yapılmıştır. Diğer yandan lokal ölçekte farklılaşmaları görmek için 4 periyotta (ilk 3 periyot 5 yıl son periyot 4 yıl olmak üzere) bu parametrelerin ortalamaları alınmış ve değişimler incelenmiştir. Bunlara ek olarak yüzey sıcaklıklarındaki belirsizliğin ölçülmesi de iklim değişimi ve bölge ekosistemi açısından önemlidir. İklim değişimine bağlı olarak küresel ve lokal ölçekte meydana gelen belirsizlik bitki ve hayvanların uyum sağlayamadıkları düzeylere çıkmaktadır. Çalışmada belirsizliğin ölçülmesi için standart sapma yöntemi kullanılmıştır. Yine 4 farklı periyotta belirsizlik haritaları çıkarılıp karşılaştırılmıştır. Ayrıca aylık ortalamalar üzerinden belirsizliğin trend analizleri de yapılmıştır. Sonuç olarak değişimler hem genel çalışma alanı ölçeğinde hem de mekâna bağlı lokal ölçekte saptanmış ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Taymir Yarımadası, Trend ve Belirsizlik Analizleri, Yüzey Sıcaklığı, MODIS, İklim Değişimi

Analysis of Surface Temperature Changes and Uncertainty of Taymyr Peninsula According to MODIS Data Between 2002-2021

İlhami Doğan [1], Ömer Kaya [1] & Mehmet Özcan [1,*]

Abstract

The average temperature of the world has increased by about 1.5 - 2 °C since 1850. This geographical phenomenon, called global warming or climate change, has certain consequences for the ecosystem. Scientists from different disciplines have started to work on this subject, in the last 50 years. Thus, climate change has become a multidisciplinary field in terms of the causes and consequences. Therefore, different methods, perspectives and data collection tools related to climate change have been developed. Remote Sensing systems that was developed after the 1970s provide data in many areas such as plant health, land use, climate events and disasters. By using climate related Remote Sensing data, studies carried out for the specify climate events, climate characteristics, determination of temporal changes, climate analyzes and models on the local and global scale. One of these data is surface temperatures. Surface temperatures are an important parameter used in understanding climate change and/or global warming. With the effect of global warming, surface temperatures are also increasing. Unlike climate stations, surface temperature data is obtained as a continuous surface. Thus, data can be collected in places where climate stations are not available.

According to the changes in surface temperatures, climate change presents regional differences in the world. While the warming on Earth varies between 1.5–2 °C on average, this difference can reach 4–5 °C in Polar Regions. With the effect of the increase in surface temperatures in permafrost (frozen soils) regions, problems such as the thawing of the soils and their transformation into swamps arise, and greenhouse gases such as carbon dioxide and methane are released into the atmosphere. One of these regions is the Taymyr peninsula, located in the north of the Central Siberian Plateau. For this reason, Taymir peninsula (between Yenisei and Lena) consisting of plains in the north of the Central Siberian Plateau was chosen as the study area.

The aim of this study is to determine the changes in surface temperature in the Taymyr peninsula over a 20-year period. For this purpose, surface temperature images provided by MODIS (Moderate resolution Imaging Spectroradiometer) satellites were obtained from Earthdata, NASA's data sharing platform. July 2002, when MODIS' satellite platforms Terra and Aqua started to provide data at the same time, constitute the starting data of the study. The last data of the study is July 2021. Images were obtained as 8-day averages. Average, minimum and maximum values were obtained on a monthly scale. From these images, the average values of the entire study area were obtained and the data was reduced to the temporal dimension only. Thus, trend analyzes of minimum, maximum and averages were made for the entire study area. On the other hand, the averages of these parameters were taken in 4 periods (the first 3 periods were 5 years, the last period was 4 years) in order to see the differences at the local scale and the changes were examined. In addition to these, measuring the uncertainty in surface temperatures is also important in terms of climate change and the ecosystem of the region. Uncertainty occurring on a global and local scale due to climate change rises to levels that plants and animals cannot adapt. The standard deviation method was used to measure the uncertainty in the study. Again, uncertainty maps were drawn and compared in 4 different periods. Trend analyzes of uncertainty over monthly averages were also made. As a result, the changes were determined and interpreted both at the general study area scale and at the local scale depending on the place.

Keywords: Taymyr Peninsula, Trend and Uncertainty Analysis, Surface Temperature, MODIS, Climate Change

Kilis İlinin Demografik Dönüşümünde Suriyeli Göçerlerin Payı

Emrah Türkoğlu [1,*], Ömer Faruk İncili [2] & İlhan Oğuz Akdemir [3]
[1] Coğrafya Harran Üniversitesi
[2] Coğrafya Öğretmenliği Kilis 7 Aralık Üniversitesi
[3] Coğrafya Fırat Üniversitesi
emrahturkogluu@gmail.com

Özet

Türkiye ile Suriye; Selçuklu ve Büyük Osmanlı Devleti döneminden itibaren yaşamın, ticari, sosyal ve kültürel alışverişin içiçe olduğu, günümüzde 913 km'lik sınır komşuluğu olan iki ülke olarak varolmuşlardır. "Arap Baharı" olarak kavramsallaştırılan kargaşanın Suriye'ye nüfuz etmesi ile başlayan iç çatışma ve vekâlet savaşları, yaklaşık 12 milyon sığınmacının oluşumuna zemin hazırlamıştır. Süreçte "coğrafi yakınlık ilkesi" gereği Türkiye'ye sığınan 4 milyon civarında Suriyeli göçmen, "koşulsuz misafirperverlik" ve "açık kapı" politikaları kapsamında 10 yılı aşkın bir süredir misafir edilmektedir.

Suriye'den göç edenler ilk olarak sınır illerine legal ve illegal yollarla sığınmışlardır. Doğal olarak göçten etkilenme tablosunda ilk sıraları Suriye sınırındaki iller almıştır. **Türkiye'de Suriyeli nüfus oranının en fazla olduğu il Kilis'tir.** Öyle ki Kilis'te Suriyeli nüfusun oranı, ikinci sıradaki Hatay'dan yaklaşık 3 kat fazladır. 2020 yılı verilerine göre Kilis'te yerli nüfus142.792 kişi. Suriyeli göçmen nüfus ise 106.026 kişidir. Kilis ili nüfusunun yaklaşık %42 si Suriyelilerden oluşmaktadır. Yerli nüfusun Suriyeli nüfusa oranı %74'e karşılık gelmektedir. Rakamlardan tahmin edileceği üzere, Suriyeli göçmenlere bağlı olarak, demografik, sosyal, kültürel, iktisadi ve idari yapıda büyük dönüşümler yaşanmakta ve gelecekte de yaşanacaktır. Bir dizi olarak tasarlanan araştırmada, dönüşümün birincil ayağı olan demografik yapıda dönüşümlerin izi sürülmüş ve analize tabi tutulmuştur.

Kilis ilinin demografik yapısındaki dönüşüm 5 nüfus değişkeni üzerinden değerlendirilmiştir.

a. Nüfusun sayısal ve oransal büyüklüğünde değişim
b. Nüfusun yaş ve cinsiyet yapısında meydana gelen değişim
c. Göçlerde ve diğer nüfus hareketlerinde değişim
d. Nüfus dağılış ve yoğunluğunda değişim
e. Nüfusun Sosyal ve Ekonomik niteliklerinde değişim.

Nüfusu kısa süre içerisinde yaklaşık iki katına çıkan Kilis'te nüfus yoğunluğundaki hızlı artışlar, artan kamusal hizmet yoğunluğunu meydana getirmiştir. Bu durumda gelen Suriyeli nüfus yanında kamu hizmetlileri sayısında da bir artış yaşanmış ve bu durum Kilis'in Suriyeli sığınmacı nüfusun etkisinin yanında iç göç hareketliliğinin de yaşanmasına sebep olmuştur. Buna karşılık ilde meydana gelen güvenlik sorunları, roket saldırıları ve sığınmacıların yaratmış olduğu emek arzı yerli nüfusun da diğer illere göç sürecini başlatmıştır. Uzun yıllar yoğun olmayan göç hareketleri görülen Kilis'te 2011 yılından sonra hareketli ve dinamik bir nüfus yapısı gözlemlenmektedir.

Suriyeli sığınmacı nüfus ve Kilis yerli nüfusun demografik grafikleri okunduğunda bariz farklılıkların olduğu görülmektedir. Nüfusun dar aralıklı yaş ve cinsiyet grafiklerinde Suriyeli sığınmacı nüfusun doğum oranlarındaki yükseklik, çocuk nüfus oranının yüksekliği ve buna bağlı olarak genç nüfusun oransal çoğunluğu görülmektedir. Kilis yerli nüfusun grafiğinde ise doğum hızlarının azaldığı ilk bakışta göze çarpmaktadır. Bu demografik tablo ilde eğitim kurumlarındaki baskı, sağlık hizmetlerindeki baskı ve işsizliğin artışını beraberinde getirmektedir.

"Kilis ili" merkez ilçe ve üç küçük ilçeden meydana gelmektedir. Merkez ilçe haricinde Suriyeli nüfusu istihdam edecek, nüfusun yoğunluğunu absorbe edecek büyük kentsel yerleşimler mevcut değildir. Bu sebeple 106 bin nüfusun büyük çoğunluğu Kilis kentsel alanında yaşamakta ve kent içerisinde görünürlükleri yüksek olmaktadır. Özellikle sınır kentlerindeki sığınmacı yoğunluğu demografik anlamda olumlu ve olumsuz göstergelerin oluşumuna sebebiyet vermektedir.

v. Sınır kentlerindeki sığınmacı nüfus yoğunluklarının azaltılması,
v. Yerleşim birimlerinin aşırı nüfus baskısından kurtarılması,
v. Sığınmacı nüfusun geri dönüşlerinin sağlanması,
v. Ülke içerisindeki orantılı dağılışın sağlanması
v. Çok hareketli olan Suriyeli sığınmacı nüfusunun ülke içerisindeki hareketlerinin sınırlandırılması

gibi önerilen ve uygulanmaya konulmak istenen pek çok tedbirin Kilis ili ölçeğinde geçerlilikleri analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nüfus, Demografik Yapı, Kilis, Göç, Suriyeli Göçmenler, Suriyeli Sığınmacılar.

The Share of Syrian Refugee in The Demographic Transformation of Kilis Province

Emrah Türkoğlu [1,*], Ömer Faruk İncili [2] & İlhan Oğuz Akdemir [3]

Abstract

Turkey and Syria; Since the Seljuk and Great Ottoman Empire periods, they have existed as two countries where life, commercial, social and cultural exchanges are intertwined, and today they have a border neighborhood of 913 km. The internal conflict and proxy wars that started with the penetration of the turmoil conceptualized as the "Arab Spring" into Syria paved the way for the formation of approximately 12 million refugees. In the process, around 4 million Syrian refugees who took refuge in Turkey in accordance with the "geographical proximity principle" have been hosted for more than 10 years within the scope of "unconditional hospitality" and "open door" policies.

Immigrants from Syria first sought refuge in the border provinces through legal and illegal means. Naturally, the provinces on the Syrian border took the first place in the table of being affected by migration. The province with the highest Syrian population in Turkey is Kilis. So much so that the rate of the Syrian population in Kilis is about 3 times higher than Hatay, which is in the second rank. According to 2020 data, the local population in Kilis is 142,792. The Syrian immigrant population is 106,026 people. Approximately 42% of the population of Kilis province consists of Syrians. The ratio of the local population to the Syrian population corresponds to 74%. As can be expected from the figures, there are major transformations in the demographic, social, cultural, economic and administrative structure depending on the Syrian immigrants, and they will be experienced in the future as well. In the research, which was designed as a series, the primary pillar of the transformation, the transformations in the demographic structure, was traced and analysed.

The transformation in the demographic structure of Kilis province was evaluated over 5 population variables.

a) Change in the numerical and proportional size of the population
b) Change in the age and gender structure of the population
c) Change in migrations and other population movements
d) Change in population distribution and density
e) Change in the Social and Economic characteristics of the population.

Rapid increases in population density in Kilis, whose population has nearly doubled in a short time, have created an increasing density of public services. In this case, there has been an increase in the number of civil servants as well as the incoming Syrian population, and this has caused the internal migration mobility of Kilis, as well as the effect of the Syrian refugee population. On the other hand, the security problems in the province, rocket attacks and the labor supply created by the refugees started the migration process of the local population to other provinces. In Kilis, which has seen non-intense migration movements for many years, a mobile and dynamic population structure is observed after 2011.

"City of Kilis" consists of the central district and three small districts. Except for the central district, there are no large urban settlements that will employ the Syrian population and absorb the density of the population. For this reason, the majority of the 106 thousand population live in the urban area of Kilis and their visibility in the city is high. In particular, the density of refugees in border cities causes the formation of positive and negative indicators in terms of demographics.

v. Reducing the refugee population density in border cities,
v. Relief of settlements from overpopulation pressure,
v. Ensuring the return of the refugee population,
v. Ensuring proportional distribution within the country
v. Limiting the movement of the very mobile Syrian refugee population within the country

The validity of many measures proposed and intended to be implemented, such as Kilis province scale, has been analyzed.

Keywords: Population, Demographic Structure, Kilis, Migration, Syrian Immigrants, Syrian Refugees.

Tunceli Şehri Yer Seçiminin Jeolojik ve Jeomorfolojik Kökenli Doğal Riskler Açısından Değerlendirilmesi

Fatma Esen

Coğrafya Bingöl Üniversitesi
fesen@bingol.edu.tr

Özet

Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulmuş olan Tunceli'nin tarihi bir geçmişi yoktur. Başlangıçta güvenlik problemi nedeniyle Munzur Suyu ile Pülümür Çayının kavuşum noktasındaki sarp vadi yamaçlarında kurulmuş olan Tunceli şehri, zaman içerisinde güvenliğin sağlanması ile birlikte alçak plato, traverten taraçası gibi düşük yükseltide yer alan jeomorfolojik birimlere doğru genişlemiştir. Bu çalışmada kırsal kalkınma kapsamında desteklenen ve son yıllarda hızlı gelişim gösteren Tunceli şehrinin kurulduğu ve günümüzdeki yerleşim alanının jeolojik ve jeomorfolojik kökenli doğal riskler açısından uygunluğu sorgulanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak şehrin sınırları tespit edilmiştir. Tunceli şehir yerleşmesinin sınırları 24/07/2020 tarihli 15 m mekânsal çözünürlüğe sahip ETM-L2SP uydu görüntüleri üzerinde ekran sayısallaştırma yöntemi ile çizilmiştir. Daha sonra şehrin gelişimini etkileyen jeolojik ve jeomorfolojik kökenli doğal riskler tanımlanması için öncelikle litoloji, tektonik ve jeomorfoloji haritaları oluşturulmuştur. Litoloji ve fay haritası oluşturulurken MTA Yerbilimleri Harita Görüntüleyici ve Çizim Editörü ile literatürden (Şenel, 2002; Öztüfekçi vd. 2018; Karvar, 2019) faydalanılımıştır. Jeoloji haritası (1/100000), topografya haritası (1/25000), uydu görüntüsü, Google Earth Pro programı ve arazi gözlemleri yardımıyla jeomorfoloji haritası oluşturulmuştur. Oluşturulan faktör katman haritaları ile şehir yerleşim alanı çakıştırılmıştır. Elde edilen veriler yorumlanarak değerlendirmeler yapılmıştır. 2020 yılı itibariyle Tunceli şehrinin %37,50'si traverten taraçaları üzerinde, %37,21'i alçak platolar üzerinde, %23,21'i yamaçlarda ve %2,08'i vadi tabanında bulunur. Araştırma alanında alçak plato alanları yerleşme açısından bazı sakıncalar taşır. Üst birimlerini çakıltaşı, kumtaşı, kiltaşı ve silttaşı gibi aşınıma karşı dirençsiz malzemelerin oluşturduğu Tunceli ve Alibonca formasyonları üzerinde gelişmiş olan alçak platolar, diğer koşulların uygun olması halinde kütle hareketleri açısından riskler taşır. Bugün Alibaba, Yeni, Moğultay ve Esentepe mahalleri heyelan ve kütle hareketleri riskinden dolayı "afet bölgesi" ilan edilmiş olup, yerleşim yasağı bulunmaktadır. Buna rağmen bahsi geçen bu mahalleler halen aktif yerleşim alanı olarak kullanılmaktadır. Porozitenin yüksek ve diaklazların fazla olduğu heterojen yapıdaki travertenlerde basınç mukavemet aralığı da geniş olduğundan zeminin oturmasında dengesizlikler görülebilir. Traverten taraçalarının bu özelliği olası depremde hasarı arttırabilecek bir etkendir. Tektonik açıdan aktif olan bir alanda yer alan Tunceli şehrinin önemli bir kısmı traverten taraçaları üzerinde yer alır. Yüksek eğimli dağlık alanlardan, dar ve derin vadilerden akarak Tunceli şehrinin bulunduğu alana ulaşan akarsuların yatakları yüksek sel ve taşkın riski taşımaktadır. Sonuç olarak Tunceli şehri, jeolojik ve jeomorfolojik özelliklerinden kaynaklanan deprem, heyelan, kaya düşmesi, sel ve taşkın gibi doğal riskler altındadır. Yerel yönetim ve karar vericiler tarafından şehrin gelişimini etkileyen doğal risk faktörleri göz önünde bulundurularak, yerleşme için uygunluk analizlerinin yapılması gerekmektedir. Bununla birlikte bundan sonra yapılacak kentsel arazi kullanım plan ve projelerinin tamamında jeolojik ve jeomorfolojik faktörlerin neden olduğu kısıtların dikkate alınması önem arzeder.

Anahtar Kelimeler: Tunceli Şehri, Jeomorfoloji, Doğal Risk, Heyelan

Evaluation of Tunceli City Location Selection in Terms of Geological and Geomorphological Origin Natural Risks

Fatma Esen

Abstract

Tunceli, which was founded in the first years of the Republic, has no historical past. Tunceli city, which was established on the steep valley slopes at the confluence of Munzur Stream and Pülümür Stream due to security problems at the beginning, has expanded to geomorphological units located at low altitudes such as low plateau and travertine terrace with the provision of security over time. In this study, the suitability of the city of Tunceli, which was supported within the scope of rural development and which has shown rapid development in recent years, and the current settlement area in terms of natural risks of geological and geomorphological origin, was questioned. For this purpose, the borders of the city were determined first. The boundaries of the Tunceli city settlement were drawn on the ETM-L2SP satellite images dated 24/07/2020 with a spatial resolution of 15 m, using the screen digitization method. Later, lithology, tectonic and geomorphology maps were created in order to define the natural risks of geological and geomorphological origin affecting the development of the city. While creating the lithology and fault map, MTA Geosciences Map Viewer and Drawing Editor and literature (Şenel, 2002; Öztüfekçi et al. 2018; Karvar, 2019) were used. Geomorphology map was created with the help of geological map (1/100000), topography map (1/25000), satellite image, Google Earth Pro program and field observations. The city settlement area was overlapped with the factor layer maps created. Evaluations were made by interpreting the obtained data. As of 2020, 37.50% of Tunceli city is located on travertine terraces, 37.21% on low plateaus, 23.21% on slopes and 2.08% on valley floor. Low plateau areas in the research area have some drawbacks in terms of settlement. Low plateaus developed on Tunceli and Alibonca formations, whose upper units are composed of materials that are not resistant to abrasion such as conglomerate, sandstone, claystone and siltstone, carry risks in terms of mass movements if other conditions are suitable. Today, Alibaba, Yeni, Moğultay and Esentepe neighbourhoods have been declared “disaster zones” due to the risk of landslides and mass movements, and there is a ban on settlement. Despite this, these neighborhoods are still used as active residential areas. Since the compressive strength range is wide in heterogeneous travertines with high porosity and high diaclase, imbalances can be seen in the settlement of the ground. This feature of travertine terraces is a factor that can increase the damage in a possible earthquake. An important part of the city of Tunceli, which is located in a tectonically active area, is located on travertine terraces. The beds of the streams that reach the area where Tunceli City is located by flowing from high sloping mountain areas, narrow and deep valleys carry a high flood and overflow risk. As a result, Tunceli City is under natural risks such as earthquakes, landslides, rockfalls, floods and overflows arising from its geological and geomorphological features. Considering the natural risk factors affecting the development of the city by the local administration and decision makers, suitability analyzes for settlement should be made. However, it is important to consider the constraints caused by geological and geomorphological factors in all future urban land use plans and projects.

Keywords: Tunceli City, Geomorphology, Natural Risk, Landslide

Erzincan Ovası ve Yakın Çevresinde Yayılış Gösteren Doğal Bitki Örtüsünün Fiziki Çevre Koşulları ile İlişkisi ve Bitki Örtüsü Dağılışının NDVI Analizi ile Belirlenmesi

Pınar Polat [1,*] & Hacer Tuysuz [2]

[1] Coğrafya Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

[2] Coğrafya Mustafa Doğan Anadolu Lisesi

ptaskiran@erzincan.edu.tr

Özet

Bu çalışma, Erzincan Ovası'nı çevreleyen dağlık kütlelerin ovaya bakan yamaçlarında ve ovada yayılış gösteren doğal bitki örtüsünün varlığını, çeşitliliğini, oluşum ve gelişiminde etkili olan coğrafi faktörleri ve doğal bitki örtüsü üzerindeki antropojenik etkileri anlamak amacıyla önem taşımaktadır. Bölgenin İran-Turan ve Avrupa-Sibirya fitocoğrafya bölgelerinin kesişim noktasında yer alması doğal bitki örtüsü açısından ayrıca önem taşımaktadır. Aynı zamanda çalışma sahasının Anadolu Diyagonali üzerinde yer alıyor olması doğal bitki örtüsü dağılışı ve tür çeşitliliği bakımından dikkate değerdir. Bölge karasal iklim koşullarına hâkim olmakla birlikte Türkiye'de endemik bitki tür ve çeşitliliğinin en fazla olduğu sahalardan birini oluşturmaktadır.

Çalışmada kullanılan haritalama ve analizlerde büyük ölçüde CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) tekniklerinden faydalanılmış, sahanın eğim değerlerini ve bitkisel yoğunluk durumunu ortaya koymak adına eğim analizi ve NDVİ (*Normalized* Difference Vegetation İndex-Normalize Edilmiş Fark Bitki Örtüsü İndeksi) analizi yapılmıştır. Eğim analizinde orta çözünürlükteki (30m) Aster-GDEM sayısal yükseklik (Digital Elavation Model) verisi, NDVİ analizinde ise USGS Earth Eksplorer sitesinden elde edilen 05/09/2021 tarihli Landsat 8 uydu görüntüleri kullanılmıştır. Eğim analizi sonucunda eğim değerleri, NDVİ analizi sonucunda bitki yoğunluk indeks değerleri gruplandırılmıştır. Bu işlemlerin devamında ArcGİS v. 10.5 programında eğim grupları ve NDVİ indeks gruplarının alanları km2 cinsinden hesaplanarak grupların çalışma alanı içerisindeki oranları, alansal değerleri tablo şeklinde sunulmuş, tematik haritaları oluşturulmuştur.

İnceleme alanı Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeybatısında Yukarı Fırat Havzası içerisinde, 39º 02″- 40º 05″ kuzey enlemleri ile 38º 16″- 40º 45″ doğu boylamları arasında yer alır. Etrafındaki dağlık alanlar arasında kabaca elips şeklinde kuzeybatı-güneydoğu yönünde uzanan ovanın uzunluğu ortalama 50 km, en geniş yeri olan Üzümlü-Kılıçkaya yerleşmeleri arasındaki genişliği 16-17 km, yüz ölçümü ise yaklaşık 600 km2'dir. Çalışma alanı sınırları belirlenirken Erzincan Ovası ile sınırlı kalmayıp, hidrografik özellikler dikkate alınmış ve ova çevresindeki dağlık alanların su bölümü çizgisine kadar olan araziler de çalışmaya dâhil edilmiştir. Bu durumda belirlenen çalışma alanı 1146 km2'dir. Erzincan Ovası, Türkiye'nin hemen hiçbir ovasında rastlanılmayacak şekilde nispi yüksekliğe sahip dağlık alanlar ile çevrilidir. Erzincan Ovası'nın deniz seviyesinden yükseltisi 1185 m iken kuzeydeki Keşiş (Esence) Dağları'nda en yüksek nokta 1549 m, güneydeki Munzur (Mercan) Dağları'nda ise en yüksek nokta 3463m dir. Ova ile dağlık alan arasındaki yükselti farkı ovadan dağ yamaçlarına çıkıldıkça bitki örtüsünün de farklılaşmasına yol açmıştır. Ovayı çevreleyen dağlık kütlelerin ovaya bakan yamaçları bitki örtüsü bakımından farklılık göstermektedir. Bu farklılığın oluşmasında kuzey ve güney yamaçların bakı faktörü etkili olmakla birlikte sahanın genel jeolojik, jeomorfolojik, klimatik, hidrografik ve edafik özellikleri de bitki örtüsü dağılışı üzerinde etkili olmaktadır. Doğal çevre koşullarının meydana getirdiği bu çeşitlilik doğal bitki örtüsü üzerindeki antropojenik etkinin yer yer değişmesine neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erzincan Ovası, Doğal Bitki Örtüsü, Anadolu Diyagonali, NDVI Analizi

The Relationship of Natural Vegetation in Erzincan Plain and its Surrounding with Physical Environmental Conditions and Determination of Vegetation Distribution by the NDVI Analysis

Pınar Polat [1,*] & Hacer Tuysuz [2]

Abstract

The present study is important in terms of understanding the existence and diversity of the natural vegetation spreading on the slopes of the mountainous masses surrounding the Erzincan Plain, the geographical factors that are effective in its formation and development, and the anthropogenic effects on the natural vegetation. The fact that the region is located at the intersection of Iran-Turan and Euro-Siberian phytogeographic regions is also important in terms of natural vegetation. Besides, the fact that the study area is located on the Anatolian Diagonal is remarkable in terms of natural vegetation distribution and diversity of species. Although the region has continental climate conditions, it is one of the areas where the diversity of endemic plant species is the highest in Turkey.

GBS (Geographical Information Systems) methods were used to a large extent in the mapping and analysis used in the study, and the slope analysis and the NDVI (Normalized Difference Vegetation Index) analysis were performed to reveal the slope values and vegetative density status of the field. Medium resolution (30m) Aster-GDEM digital elevation (Digital Elevation Model) data were used in the slope analysis, and the Landsat 8 satellite images dated 05/09/2021 obtained from the USGS Earth Explorer site were used in the NDVI analysis. The slope values were grouped as a result of the slope analysis and the plant density index values were grouped as a result of the NDVI analysis. Following these processes, the slope groups and the areas of the NDVI index groups were calculated in km2 in the ArcGIS v. 10.5 program, and the ratios and areal values of the groups in the study area were presented in the form of a table and thematic maps were created.

The study area is located in the Upper Euphrates Basin in the northwest of the Eastern Anatolia Region, between 39º 02″ - 40º 05″ north latitudes and 38º 16″ - 40º 45″ east longitudes. The average length of the plain, which extends in the northwest-southeast direction in the shape of an ellipse between the surrounding mountainous areas, is 50 km. The area between Üzümlü-Kılıçkaya settlements, which is the widest part of the plain, is 16-17 km and its surface area is approximately 600 km2. The boundaries of the study area were not limited to the Erzincan Plain, and considering the hydrographic features, the lands of the mountainous areas around the plain up to the water line were also included in the study. In this case, the determined study area was 1146 km2. The Erzincan Plain is surrounded by mountainous areas of relative height, which is not to be found in almost any plain of Turkey. While the altitude of Erzincan Plain is 1185 m above sea level, the highest point in the Keşiş (Esence) Mountains in the north is 1549 m, and the highest point in the Munzur (Coral) Mountains in the south is 3463 m. The difference in altitude between the plain and the mountainous area has led to the differentiation of the vegetation as one goes from the plain to the mountain slopes. The slopes of the mountainous masses surrounding the plain differ in terms of vegetation. While the aspect factor of the northern and southern slopes is effective in the formation of this difference, the general geological, geomorphological, climatic, hydrographic, and edaphic features of the area are also effective on the distribution of vegetation. This diversity created by natural environmental conditions causes the anthropogenic effect on natural vegetation to change from place to place.

Keywords: Erzincan Plain, Natural Vegetation, Anatolian Diagonal, NDVI Analysis

Comparative Evaluation and Analysis of the Index of Regional Education Advantage for the implementation of the National Plan of Recovery and Resilience

Angelo Andi Petre

Faculty of Geography University of Bucharest
angelo.petre@s.unibuc.ro

Özet

Education is one of the main pillars of every society that influences various aspects of the economic, social and health life of people. In Romania, the quality of education has been subject of many political and economic discussions and actions have been taken for the improvement of education quality. In this paper, we propose an adapted Index of Regional Education Advantage (IREA) that evaluates the quality of education at county level in Romania taking into consideration the years 2010 and 2018 as years of reference in order to evaluate the improvements of the education system between 8 years which are equivalent with the complete cycle of primary and secondary school. The adapted IREA integrates three dimensions of education: enrollment, attendance and provision as they are considered the main indicators for education quality. The index integrates several indicators that have been appointed to one of the three dimensions. All data has been standardized and aggregated into a complex index using the min-max standardization method. The analysis of the spatial distribution of the IREA scores at county level between the years of reference, as well as the decomposition of the index on the tree pillars, points out an uneven distribution of the quality of education between regions and an overall increase of the gap between counties with better quality of education and counties with less good quality of education, even though, at the national level, the situation of the education has improved. The school dropout, a big number of students per teacher in primary school, as well as low numbers of laboratories and gyms have been identified as strong factors that influence the quality of education. As well as low enrollment in some regions which may indicate the daily migration of students to counties with better education quality. During the years, Romania has encountered an overall improvement in the quality of education, but analysis at the regional level reveals that the improvement is not evenly made and actions should be taken in order to give students free and equal opportunities of education in all regions of Romania as it is stipulated in the National Law of Education 1/2011. The role of geography in the analysis of education quality is essential as it gives a spatial perspective which is important when making decisions on public policy. The IREA analysis comes as an integrated analysis in the context of the application of the National Plan of Recovery and Resilience which proposes through the program Educated Romania to invest money in the recovery and improvement of the education system at the national level. A public policy that is made without a strong analysis will therefore have undesired results. This analysis points out the vulnerable regions which should be prioritized and receive more attention from the authorities in order not to create a wider gap between regions regarding the quality of education. Also, the decomposition of the IREA will reveal the three dimensions of education that should receive more attention.

Anahtar Kelimeler: Education Inequalities, Index, Geography of Education, Education Quality

Konargöçer Yaşam Felsefesi: Sarıkeçililer Örnekleminde Göç Güzergahları ve Sürdürülebilir Soft Turizmi

Bektaş Sarı
Coğrafya Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
bektassari33@gmail.com

Özet

Sarıkeçililerin konargöçerlik yaşam tarzları incelenerek, günümüzde kültürel değerlerin yaşatılması bağlamında, göç yollarının sürdürülebilir soft turizme kazandırılması, aynı zamanda kültürler arası yakınlaşma ve pandemi döneminde büyük sıkıntı yaşamış olan turizm sektöründe farkındalık oluşturacak ve turizmin çeşitlenmesine katkı sağlayacak, iç ve dış turizme hizmet edecek bir çalışma olduğunu söyleyebiliriz.

Bu çalışmada, *evrenimiz* yörükler ve göçer turizmi olup, Mersin İli ve ilçelerinde yaşayan son Yörükler olan Sarıkeçililer de örneklemimiz olmuştur.

Sarıkeçili yörükler de Orta Asya'dan Anadolu'ya gelen göçebe Türk aşiretlerindendir. Oğuzların 24 kolu olan Kayı Boyu'nun alt kolundan birisidir.

Alternatif turizm fonksiyonu içerisinde yer alması gerektiğini düşündüğümüz ve soft turizm özelliklerini yansıtan Sarıkeçili son konargöçerlerin, "*göç yolları ve sürdürülebilir soft turizmi"* güzergahları haritalandırılarak, ülkemizin turizm literatüründe kalıcı olarak yerini alacaktır..

Sarıkeçililer'in günümüzde kültürel değerlerin yaşatılması bağlamında, göç yollarının sürdürülebilir soft turizme kazandırılması hedeflenmiştir.

Sarıkeçili aşiretinin kültür entegrasyonu içerisinde var olan özünü yitirme tehlikesiyle kalması da, kültür turizmi açısından olumsuz bir faktör olarak değerlendirilmiş olan bu tarzı yerel ve ulusal turizm kuruluşlarının dikkatine sunmak amacındayız.

Çalışma ile ilgili alanyazın taraması yapıldı.Bu çalışmada, evrenimiz "*Yörükler ve göçer turizmi"* olup, Mersin İli ve ilçelerinde yaşayan son Yörükler olan Sarıkeçili yörükler de de örneklemimiz olmuştur.

Sarıkeçili Yörükler ile pandemi nedeniyle çoğu kez online platform üzerinden yapılan anket ve *sözlü mülakatlar* yoluyla veriler toplanmış, var olan bu özgün tarzın *soft turizm* içerisinde değerlendirilmesinin sürdürülebilir olacağı ortadadır.

Katılımcı gözlem ve görüşme ile elde edilen veriler, notlar ve kişisel gözlemlerden oluşmaktadır ki; bu uzun bir süreç olup, yaklaşık 5 aylık bir değerlendirme söz konusudur. Sarıkeçili yörüklerin yaşam alanlarının dağlık olması, topluluğun birbirlerinden mesafe olarak kopuk ve dağınık şekilde yaşaması çoğu Sarıkeçililere ulaşmayı mümkün kılmamıştır. Kaldı ki, pandemi engeli saha araştırmalarımızı son derece kısıtlamıştır.

Mülakat teknikleriyle edindiğimiz mevcut bilgiler konu başlıklarına göre yorumlanarak değerlendirildi. Alanyazın taramasıyla elde edilen verilerin bize perspektif kazandırdığı ortadadır.

Yazılı ve görsel kaynaklar ile sözlü mülakatlardan elde edilen bilgilerin analizinden çıkan sonuçlar metne aktarılmaya çalışılmıştır.

"Yörük", yürü fiilinden türemiş olup Anadolu'yu yurt edinen Oğuzlara verilen isimdir *(Eröz, 1991: 20).* Dar anlamda özellikle Toros hattında göç eden ve bir anlamda dağ göçerlerini gerçekleştiren topluluklardır *(Büyükcan Sayılır, 2012: 576-577).*

Sarıkeçili Yörükler; "Antalya, Kaş, Aydın, Isparta, Eğirdir, Uluborlu, Yalvaç, Adana, Burdur (Aziziye, Bereket), Çumra, Akşehir, Doğanhisar, Mersin, Ayrancı (Yarıkkuyu Köyü), Karaman, Afyon, Dazkırı, Manisa, Kütahya, Honaz" bölgelerine yerleşmektedirler *(Bayraktar, 2012)*

Parkur konaklama alanlarında festivaller düzenleyerek göç güzergahlarında parkurları daha eğlenceli hale getirilebilir.

Yaban hayatına ve doğaya olan çekicilik turistlere tecrübe ettirilebilir.

Güzergahlar boyunca konaklama yerlerinde *yörük pazarları* oluşturarak rantabl hale getirilen bir göç yolu oluşturulabilir.

Göç yolları güzergahlarında atasözleri, şiirler, hikayeleri kapsayan skeçler, parodiler ya da anlatımlar yapmak suretiyle çekicilikler arttırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Sarıkeçililer, Soft Turizm, Yörükler

Nomadic Life Philosophy: Migration Routes and Sustainable Soft Tourism in the Sample of Sarıkeçililer

Bektaş Sarı

Abstract

By examining the nomadic lifestyles of the Sarıkeçi people, it is a study that will contribute to the diversification of tourism, and that will contribute to the diversification of tourism, to bring the migration routes into sustainable soft tourism, in the context of keeping the cultural values alive today, at the same time, it will create awareness in the tourism sector, which has experienced great difficulties during the intercultural rapprochement and the pandemic period. we can say. In this study, our universe is Yörüks and nomadic tourism, and Sarıkeçililer, the last Yoruks living in Mersin Province and its districts, was our sample. Yörüks from Sarıkeçi are also nomadic Turkish tribes who came to Anatolia from Central Asia. It is one of the lower branches of the Kayı Tribe, which is the 24 branches of the Oghuzs. The "migration routes and sustainable soft tourism" routes of the last nomads from Sarıkeçi, which we think should be included in the alternative tourism function and reflect the soft tourism characteristics, will be mapped and will take their place in the tourism literature of our country permanently.

In the context of keeping the cultural values of Sarıkeçililer alive today, it is aimed to bring the migration routes into sustainable soft tourism. We aim to bring this style, which has been evaluated as a negative factor in terms of cultural tourism, to the attention of local and national tourism organizations, as the Sarıkeçili tribe remains in danger of losing its essence in cultural integration.

The literature related to the study was searched. In this study, our universe is "Yörüks and nomadic tourism", and the last Yoruks living in Mersin Province and its districts, the nomads from Sarıkeçi, were also our sample. Due to the pandemic with Sarıkeçili Yörükler, data were collected through surveys and oral interviews, which are mostly made on the online platform, and it is obvious that the evaluation of this unique style within soft tourism will be sustainable. The data obtained through participant observation and interview consists of notes and personal observations; this is a long process and an evaluation of about 5 months is in question. The mountainous habitats of Sarıkeçili nomads and the disjointed and scattered life of the community made it impossible to reach most Sarıkeçilis. Moreover, the pandemic barrier has severely limited our field research. The existing information we obtained through interview techniques was evaluated by interpreting them according to the subject headings. It is obvious that the data obtained from the literature review gives us perspective. The results of the analysis of the information obtained from written and visual sources and oral interviews were tried to be transferred to the text.

"Yörük" is derived from the verb "walk" and is the name given to the Oguz who settled in Anatolia (Eröz, 1991: 20). In a narrow sense, they are communities that migrate especially along the Taurus line and in a sense, make mountain nomads (Büyükcan Sayilir, 2012: 576-577). Sarıkeçili Yoruks; "Antalya, Kaş, Aydın, Isparta, Eğirdir, Uluborlu, Yalvaç, Adana, Burdur (Aziziye, Bereket), Çumra, Akşehir, Doğanhisar, Mersin, Ayrancı (Yarıkkuyu Village), Karaman, Afyon, Dazkırı, Manisa, Kütahya, Honaz" (Bayraktar, 2012)

By organizing festivals in the park accommodation areas, the tracks can be made more fun on the migration routes. The attraction to wildlife and nature can be experienced by tourists. A migration route can be created by creating nomadic bazaars at accommodation places along the routes. Attractiveness can be increased by making skits, parodies or narrations involving proverbs, poems, stories on the routes of migration routes.

Keywords: Cultural Heritage, Sarıkeçililer, Soft Tourism, Yoruks.

Cidde de Türk Berberlerinin Mekansal Dağılışı

Mustafa Demircan

Coğrafya Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
mustafademircan9988@gmail.com

Mustafa Demircan Erdal Karakaş

Bilecik ,Lisansüstü Eğitim enstitüsü

Özet

Cidde, Suudi Arabistan'ın batısındaki Kızıl Deniz sahillerinde ve Mekke yakınlarında yer alır. Başkent Riyad'dan sonra ülkenin en büyük ikinci şehridir. Cidde gibi çok nüfuslu şehirlerde sunulan hizmetler çok çeşitlidir. Berberlik de bu hizmet sektörünün önemli bir parçasıdır. Yapılan bu araştırmanın amacı Cidde şehrinde yer alan Türk berber salonlarının mekânsal özelliklerini coğrafi bir perspektiften incelemektir. Yapılan araştırma açımlayıcı sıralı desene uygun olarak gerçekleştirilmiş karma bir araştırmadır. İlk aşamada Cidde şehrindeki 124 adet Türk berber salonu tespit edilmiştir. Daha sonra bunların mekânsal dağılımları görselleştirilmiştir. Araştırmanın nicel boyutunda, berber ve diğer meslek gruplarını karşılaştırmak amacıyla 40 berberden ve 374 diğer meslek gruplarından olmak üzere toplamda 414 kişiden 49 sorudan oluşan anket toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 16.0 programı ile analiz edilmiştir. Nicel veriler için frekans analizleri ve ki-kare testi gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın nitel boyutunda ise oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile 39 berber ile bireysel derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler MAXQDA 20 programına aktarılmış ve tematik analiz yapılmıştır. Nicel analizler sonucunda yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, sosyal güvence, Arapça düzeyi, Türkiye'de yatırım varlığı, Türkiye'de ikamet edilen şehir, Cidde'ye ilk defa gelinen zaman, yerleşme kararı almadan önce Cidde'ye gelme, işsizlik, rahat yaşam tarzı, evlilik, yakınların Cidde'de yaşaması, Cidde'de iş imkânı olması, Türk halkına sıcak bakılması, daha önce yaşamış ve çalışmış olma gibi değişkenler ile meslek arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Nitel analizler sonucunda ise altı ana tema belirlenmiştir. Bunlar; konum seçiminde tercih edilen özellikler, konut seçiminde dikkat edilen özellikler, Türk berberlerinin tercih edilme nedenleri, Türklere yönelik kimlik algısı, iletişim sağlama ve dil kazanımı ve göç hikayesidir. Türk berberlerin konum seçiminde merkezi konum ve işlek caddeleri, yoğun nüfuslu yerleşim bölgelerini, park ve diğer berberlerin yoğun olarak bulunduğu ve maddi olarak karşılayabilecekleri yerleri tercih ettikleri saptanmıştır. Türk berberlerin konut seçiminde iş yerlerine yakınlığı ve maddi sebepleri göz önüne aldıkları görülmüştür. Türk berberlerinin tercih edilme nedenleri temizlik ve sağlık, başarılı ve yetenekli olma, dekorasyon, müşterilerin bakımlı olması, müşteriye yönelik olumlu tutum ve davranış, Türk kültürü ve kültürel yakınlık olarak saptanmıştır. Cidde'de Türklerin öfkeli, sevgi ve saygılı, temiz ve hijyenik, dürüst ve güvenilir, mesleğinde başarılı ve emeği pahalı olarak görüldükleri belirtilmiştir. Türk berberlerin yoğunlukla dil kazanımı ve kullanımında zorluk yaşadıkları; çoğunun meslek edinme ve para kazanma amacı ile akraba ve tanıdık aracılığıyla Cidde'ye göç ettiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda araştırmada nicel ve nitel bulguların tutarlı olduğu görülmüştür. Ancak araştırma bulguları birtakım sınırlılıklar bağlamında yorumlanmalıdır. Sonuçlar Suudi Arabistan'ın tek bir şehrinde bulunan Türk berberleri ile gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle gelecek araştırmalarda farklı şehirler araştırma konusu olabilir.

Anahtar Kelimeler: Cidde, Türk Berberleri, Mekânsal Dağılış

Spatial Distributıon of Turkısh Barbers in Jeddah

Mustafa Demircan

Abstract

Jeddah is located on the Red Sea coast in western Saudi Arabia and near Mecca. It is the second largest city in the country after the capital Riyadh. The services offered in highly populated cities such as Jeddah are diverse. Barbering is also an important part of this service sector. The aim of this research is to examine the spatial characteristics of Turkish barbershops in the city of Jeddah from a geographical perspective. The research is a mixed research conducted in accordance with the exploratory sequential design. In the first stage, 124 Turkish barbershops in Jeddah were identified. Then their spatial distribution is visualized. In the quantitative aspect of the research, a questionnaire consisting of 49 questions was collected from 414 people, 40 from barbers and 374 from other occupational groups, in order to compare barbers and other occupational groups. The obtained data were analyzed with the SPSS 16.0 program. Frequency analyzes and chi-square test were performed for quantitative data. In the qualitative aspect of the research, individual in-depth interviews were conducted with 39 barbers with the semi-structured interview form created. The obtained data were transferred to the MAXQDA 20 program and thematic analysis was performed. As a result of the quantitative analysis, significant relationships were found between occupation and variables such as age, marital status, education level, social security, Arabic level, investment presence in Turkey, city of residence in Turkey, first time to come to Jeddah, coming to Jeddah before deciding to settle, unemployment, comfort lifestyle, marriage, relatives living in Jeddah, having job opportunities in Jeddah, warm Turkish people and having lived and worked before. As a result of the qualitative analysis, six main themes were determined. These; features preferred in location selection, features considered in housing selection, reasons for choosing Turkish barbers, perception of identity towards Turks, communication and language acquisition, and migration story. It has been determined that Turkish barbers prefer central location and busy streets, densely populated residential areas, parks and places where other barbers are concentrated and they can afford it. It has been observed that Turkish barbers consider the proximity to their workplaces and financial reasons when choosing a residence. The reasons for the preference of Turkish barbers were determined as cleanliness and health, being successful and talented, decoration, well-groomed customers, positive attitude and behavior towards customers, Turkish culture and cultural affinity. It is stated that Turks in Jeddah are seen as angry, loving and respectful, clean and hygienic, honest and reliable, successful and expensive in their profession. Turkish barbers mostly have difficulties in language acquisition and use; It has been determined that most of them immigrated to Jeddah through relatives and acquaintances for the purpose of obtaining a profession and earning money. In this context, it was seen that the quantitative and qualitative findings of the study were consistent. However, research findings should be interpreted in the context of some limitations. The results were conducted with Turkish barbers located in a single city in Saudi Arabia. Therefore, different cities may be the subject of research in future studies.

Keywords: Jeddah, Turkısh Barbers, Spatial Distributıon

Şehirsel Açık-Yeşil Alanların Siirt Şehri Ölçeğinde İncelenmesi

Semra Yılmaz Çildam

Coğrafya Siirt Üniversitesi
semrayc@gmail.com

Özet

Doğaya ve doğal yaşama zarar veren insan yerleşmeleri ekosistemin dengelerini bozarak büyümektedirler. İnsan eli ile oluşturulan bu çevre küreselleşme, sanayileşme, teknoloji, göç vb. birçok faktörün etkisi ile bozulmayı her geçen gün daha da artırmaktadır. Şehir insanı şehirdeki günlük yaşamın getirdiği sinir, stres ve yorgunluk hissinin giderilmesi, ruh ve beden sağlığı için farklı sosyal alanlara gereksinim duymaktadır. Bu alanların başında şehir örüntüsünün birer katmanı olan açık-yeşil alanlar gelmektedir. Şehirleşme ile birlikte önemi her geçen gün artan açık- yeşil alanlar rekresyonel ve estetik amaçlı tesis edilen mekânlardır. İnsan ve doğa arasındaki yıkımı durduran, insanların doğa ile kucaklaşmasını ve stresli bir yaşamdan uzaklaşmasını sağlayan açık-yeşil alanlar şehir siluetlerinin onarılması ve yenilenmesinde oldukça etkilidir. Toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda çeşitlenmesinde ve kaliteli yaşam çevrelerinin oluşumunda büyük pay sahibi olan açık-yeşil alanların büyüklük ve fonksiyon anlamında nitelikli olması gerekmektedir. Şehirleşme sürecini yaşayan Siirt şehri sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda ciddi değişiklikler yaşamaktadır. Bu değişikliklerin açık-yeşil alanlar üzerindeki etkisi oldukça önemlidir. Araştırma, Siirt Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden alınan 2020 yılına ait açık-yeşil alan verilerinden (gezi alanları, şehir parkları, okul parkları, anıtlar, orman, çocuk oyun alanları vb.) oluşmaktadır. Siirt şehir merkezinde bulunan 20 mahallenin aktif yeşil alan, pasif yeşil alan miktarlarının mahalle nüfuslarına bölünmesi ile mahalle bazında kişi başına düşen aktif+pasif yeşil alan miktarları belirlenmiştir. Şehre ait mahalle bazında nüfus oranları Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınmıştır. Bu çalışmada, Siirt şehir merkezindeki açık-yeşil alanların miktar, dağılım ve yeterlilikleri değerlendirilerek, mahalle bazında büyüklükleri, dağılışları ve kişi başına düşen oranları incelenmiştir. Şehirdeki açık-yeşil alanların dağılımının tespiti için SPSS programı kullanılmıştır. Mahallelere göre açık-yeşil alan sınıflandırılması kümeleme analizi ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmanın bulgularına bakıldığında Siirt şehir merkezinde kişi başına 6.6 m2 yeşil alan düşmektedir. Bu değer, yürürlükte olan imar mevzuatına göre Türkiye ortalamasının (10 m2) altındadır. Şehir merkezindeki 20 mahallenin yeşil alan miktarlarının mekâna dağılımlarının oldukça düzensiz, gelişigüzel ve yetersiz olduğu görülmüştür. Kişi başına düşen aktif + pasif yeşil alanların miktarı şehrin 3 mahallesinde standart değerin (10 m2) üstündedir. Bunlar 33.3 m2 ile Afetevleri Mahallesi, 17.0 m2 ile Doğan Mahallesi ve 10.9 m2 ile de Barış Mahallesi'dir. Diğer mahallelerde ise kişi başına düşen aktif + pasif yeşil alan miktarı 10 m2'nin altındadır. Koperatif, Bahçelievler, Yeni, Alan, Tınaztepe, Dumlupınar, Ulus, İnönü ve Algül mahallelerinde ise bu değer 5 m2'nin altındadır. Conkbayır, Ülkü, Batı, Karakol, Sakarya ve Halenze mahallelerinde kişi başına düşen aktif + pasif yeşil alan miktarı 0 m2'dır. Kümeleme analizinde ilk aşamada Afetevleri Mahallesi ayrı bir küme oluşturmaktadır. İncelenen mahalleler içerisinde kişi başına düşen en yüksek yeşil alan Afetevler Mahallesi'ndedir. İkinci aşamada ise en yüksek yeşil alanın Doğan Mahallesi'nde olduğu görülmektedir. Diğer mahallelerde kendi içinde ayrı bir grup oluşturmaktadır. Düzenli ve sağlıklı şehirler için açık yeşil alanların şehir içindeki işlev, estetik, büyüklük ve dağılımlarının belli bir tasarım anlayışı içerisinde sahaya adaptasyonu gereklidir. Siirt şehrinin yaşam ve çevre kalitesinin artırılması için şehrin akciğerleri konumunda olan açık-yeşil alanların nitelik ve nicelik yönünden dizaynı önem arz etmektedir. Bu anlamda Siirt şehir merkezindeki açık- yeşil alanların bilimsel, teknik ve ekolojik kriterler açısından ele alınması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Siirt Şehri, Açık-Yeşil Alanlar, SPSS, Çevre Kalitesi, Şehir İçi Arazi Kullanımı

Investigation of Urban Open-Green Areas on the Scale of siirt

Semra Yılmaz Çildam

Abstract

Human settlements that harm nature and natural life grow by disrupting the balance of the ecosystem. This environment, created by human hands, has been affected by globalization, industrialization, technology, migration, etc. The deterioration is increasing day by day with the effect of many factors. City people need different social areas to relieve the feeling of nervousness, stress and fatigue caused by daily life in the city, and for mental and physical health. At the beginning of these areas are open-green areas, which are a layer of the city pattern. Open-green areas, whose importance is increasing day by day with urbanization, are places established for recreational and aesthetic purposes. Open-green spaces, which stop the destruction between man and nature, enable people to embrace nature and get away from a stressful life, are very effective in repairing and renewing city silhouettes. Open-green areas, which have a large share in the social, cultural and economic diversification of the society and the formation of quality living environments, must be qualified in terms of size and function. The city of Siirt, which is experiencing the urbanization process, is experiencing serious changes in social, cultural and economic terms. The impact of these changes on open-green areas is quite significant. The research consists of open-green area data (recreational areas, city parks, school parks, monuments, forest, children's playgrounds, etc.) for 2020, obtained from the Directorate of Parks and Gardens of Siirt Municipality. Active + passive green area amounts per person on a neighborhood basis were determined by dividing the active green area and passive green area amounts of 20 neighborhoods in the city center of Siirt by the neighborhood populations. The population ratios on the basis of neighborhoods of the city were obtained from the Turkish Statistical Institute. In this study, the amount, distribution and sufficiency of open-green areas in the city center of Siirt were evaluated, and their size, distribution and per capita rates on the basis of neighborhoods were examined. SPSS program was used to determine the distribution of open-green areas in the city. Classification of open-green areas according to neighborhoods was carried out by cluster analysis.

Considering the findings of this study, there is 6.6 m2 green area per person in the city center of Siirt. This value is below the average of Turkey (10 m2) according to the zoning legislation in effect. It has been observed that the distribution of the amount of green space to the space in 20 neighborhoods in the city center is quite irregular, random and insufficient. In the first stage of the cluster analysis, Afetevleri Neighborhood forms a separate cluster. The highest green area per capita among the examined neighborhoods is in Afetevler District. In the second stage, it is seen that the highest green area is in Doğan Mahallesi. In order to increase the life and environmental quality of the city of Siirt, it is important to design the open-green areas, which are the lungs of the city, in terms of quality and quantity. In this sense, open-green areas in Siirt city center should be considered in terms of scientific, technical and ecological criteria.

Keywords: Siirt City, Open-Green Spaces, SPSS, Environmental Quality, İnner City Land Use

Belasi (Ötedere) Vadisinin Kültür ve Doğa Turizmi Açısından Değerlendirilmesi

Önder Durmuş

Coğrafya Çetin Şen Bilim ve Sanat Merkezi
onderdur@hotmail.com

Özet

Kayseri il merkezine çok yakın bir konumda bulunan Belasi (Ötedere) Vadisi sahip olduğu tarihi ve doğal güzellikleri ile önemli bir potansiyele sahiptir. Vadinin Unesco Dünya mirası geçici listesine dâhil edilen Koramaz Vadisinin 5 km güney batısında yer alması önemini artırmaktadır. Bu çalışmada Belasi Vadisinin turizm potansiyelini ortaya koymak ve vadide sürdürülebilir, koruma odaklı bir turizm faaliyetine katkı sağlamak planlanmıştır. Planlı kültür ve doğa turizmi uygulaması doğal ve tarihi dokunun bozulmasını önleyecektir. Bu amacımıza paralel olarak her geçen gün biraz daha yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan tarihi kalıntıların korunmasını sağlamak, dikkat çekmek ve bir milyonu aşkın nüfusu ile Kayseri de yaşayan insanlar için hafta sonu ve tatil zamanlarında vakitlerini geçirebilecekleri önemli bir rekreasyon merkezi haline gelmesini sağlamaktır.

Belasi (Ötedere) vadisinin turizm potansiyelini ortaya koymak için öncelikle literatür taraması yapılmış ve daha önce yapılan araştırmalar incelenmiştir. Araştırmada gezi-gözlem ve görüşme metotları kullanılmıştır. Bölge halkı ile görüşmeler yapılıp vadi hakkında bilgi toplanmış daha sonra vadideki ekosistem ve turistlik potansiyelin belirlenebilmesi için sahada gözlemler yapılıp vadi içerisindeki tarihi eserler fotoğraflanmıştır. Tüm bu çalışmalar neticesinde turizm değeri olabilecek konu ve alanlar belirlenmiş ve sahanın turizme açılabilmesi için gereken koşulların sağlanması amacıyla gerekli analizler yapılmış, öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

Vadide yeraltı şehirleri, mağaralar, kaya kiliseleri, kaya mezarları ve oda mezarlar ile Tümülüs bulunmaktadır. Ayrıca vadi içerisindeki bitki örtüsü, patikalar, haçik gölü(dev kazanı) ve şelalenin varlığı turizm potansiyelini artırmaktadır. Karatepe'nin batı yamacında kalmış meşelik alan ile akarsu boyunca yer alan yoğun bitki örtüsü varlığı ve buradaki patikalar hafta sonları şehrin kirli havası ve gürültülü ortamından uzaklaşmak isteyenler için uygun bir ortam oluşturmaktadır. Ancak bölgedeki doğal ve kültürel miras maalesef bilinçsiz insanlar tarafından tahrip edilmektedir. Kapadokya bölgesinde yaygın olarak bulunan yeraltı şehirlerinin ilginç örnekleri burada mevcut olup bu yapılar kaderine terkedilmiş durumdadır. Vadi yamacındaki mağaralarda bulunan yapıların duvarları adeta karalama tahtasına dönmüş, yapılan kaçak kazılar ile yapıların içleri tahrip edilmiş durumdadır. Bölgedeki önemli tehlikelerden bir tanesi ise yapılaşmadır. Bu yapılaşma bölgenin tarihi ve doğal dokusunu bozmakta, yaban hayatını olumsuz etkilemektedir.

Kayseri son yıllarda Kış Turizminin geliştiği illerimizden bir tanesidir. Araştırma sahamız kış turizminin yoğun olarak yapıldığı Erciyes dağına çok yakın olması nedeniyle değerlendirilmesi gereken önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Erciyes kış turizm merkezine gelen turistler için alternatif bir turizm rotası olarak değerlendirilebilir. Bu alan tarihi ve doğal güzellikleriyle kesinlikle koruma altına alınıp turizme açılmalıdır. Vadinin turizme açılması Kayseri için alternatif bir turizm kaynağı, bölge için ise bir gelir kaynağı olacaktır. Vadideki yürüyüş patikalarının düzenlenmesi yönlendirme levhalarının konulması ve güvenliğin sağlanması şehir merkezine çok yakın bulunan bu ıssız vadiyi insanların hafta sonları yürüyüş yapabilecekleri önemli bir mekân haline getirecektir.

Anahtar Kelimeler: Kayseri, Belasi, Ötedere, Turizm

Evaluation of Belasi (Ötedere) Valley in terms of Culture and Nature Tourism

Önder Durmuş

Abstract

Belasi (Ötedere) Valley, which is located very close to the city center of Kayseri, has an important potential with its historical and natural beauties. The fact that the valley is located 5 km south-west of Koramaz Valley, which is included in the UNESCO World Heritage tentative list, increases its importance. In this study, it is planned to reveal the tourism potential of Belasi Valley and to contribute to a sustainable, conservation-oriented tourism activity in the valley. Planned cultural and nature tourism application will prevent the deterioration of natural and historical texture. Parallel to this aim, our aim is to protect the historical ruins, which are in danger of disappearing day by day, to draw attention and to make it an important recreation center for people living in Kayseri with its population of more than one million, where they can spend their time on weekends and holidays.

In order to reveal the tourism potential of Belasi (Ötedere) valley, first of all, a literature review was made and previous researches were examined. Travel-observation and interview methods were used in the research. Interviews were made with the people of the region and information was gathered about the valley, then observations were made in the field and historical artifacts in the valley were photographed in order to determine the ecosystem and touristic potential in the valley. As a result of all these studies, the subjects and areas that may have tourism value were determined and necessary analyzes were made and suggestions were tried to be made in order to provide the necessary conditions for the field to be opened to tourism.

There are underground cities, caves, rock churches, rock tombs and chamber tombs and a tumulus in the valley. In addition, the vegetation in the valley, the paths, the lake (giant cauldron) and the presence of the waterfall increase the tourism potential. The oak area on the western slope of Karatepe and the dense vegetation along the stream and the paths here create a suitable environment for those who want to get away from the polluted air and noisy environment of the city on weekends. However, the natural and cultural heritage in the region is unfortunately being destroyed by unconscious people. There are interesting examples of underground cities, which are common in the Cappadocia region, and these structures are left to their fate. The walls of the structures in the caves on the valley slope have turned into a blackboard, and the interiors of the structures have been destroyed by illegal excavations. One of the important dangers in the region is construction. This construction disrupts the historical and natural texture of the region and negatively affects the wildlife.

Kayseri is one of our cities where Winter Tourism has developed in recent years. Our research area has an important tourism potential that should be evaluated because it is very close to Erciyes Mountain, where winter tourism is intense. It can be considered as an alternative tourism route for tourists coming to Erciyes winter tourism center. This area, with its historical and natural beauties, should definitely be taken under protection and opened to tourism. Opening the valley to tourism will be an alternative tourism source for Kayseri and an income source for the region. Arrangement of walking paths in the valley, placing direction signs and ensuring security will make this deserted valley, which is very close to the city center, an important place where people can take a walk on weekends.

Keywords: Kayseri, Belasi, Ötedere, Tourism

9 ila 13. Yüzyıllar Arasında Orta Fırat Havzası ve Malatya'nın Beşerî Coğrafyası

Abdullah Balcıoğulları

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Çukurova Üniversitesi
abalci@cu.edu.tr

Özet

Fırat ve ana kolu Murat Suyu ilk olarak Doğu Anadolu'nun yüksek platosu ile Güneydoğu Toros Dağları'nın kuzeyi boyunca uzanan başta Malatya Ovası gibi ovalar ve bunları birbirinden ayıran dar boğazlardan geçer. Fırat Nehri'nin Anadolu'dan geçtiği yerlerin gerek fiziki gerekse beşerî özellikleri bakımında çok fazla farklılık göstermektedir. Doğu Anadolu Bölgesi'nin farklı yörelerinden alan Fırat Nehri tarih boyunca etrafına hayat vermiş ve kendine bağlı çok sayıda yerleşmeler oluşmasına imkân vermiştir. Günümüzde Malatya Ovası olarak adlandırılan bölge konumu, toprak yapısı ve diğer coğrafi özellikleri açısından tarih boyunca insanlar tarafından yerleşilmiştir.

Bu çalışmada çok eski bir geçmişe sahip olan Orta Fırat Havzası'nda yer alan başta Malatya olmak üzere başlıca önemli yerleşmelerin 9 ile 14. Yüzyıllar arasındaki beşerî ve ekonomik coğrafyası araştırılmıştır. Bu amacı gerçekleştirmek için 9 ile 14. Yüzyıllar arasında kaleme alınmış Arapça seyahatnameler ve coğrafya kitapları incelenmiştir. Elde edilen bilgiler ışığında o döneme ait Orta Fırat Havzası ve Malatya'nın beşerî ve ekonomik özellikleri ortaya konarak tarihi coğrafyası araştırılmıştır.

Roma-Bizans döneminde zenginliği ile meşhur olan Malatya, Titus döneminden (MS 79-81) itibaren On Üçüncü Roma Tümeni'nin üssü olmuştur. Trajan, Anastasius I (491-518 AD).) ve Jüstinyen (MS 527-565) Malatya şehrini güzelleştirmek için çalıştılar. Müslümanların Doğu Akdeniz'de hakimiyeti ele geçirmelerinden sonra Suriye valisi olan Muaviye bin Ebi Süfyan, Sugur el-Cezire bölgesiyle ilgilenmiştir. Müslüman Araplar, Anadolu'ya yaptıkları seferlerde Malatya'yı birkaç defa ele geçirmişlerdir. İyaz bin Ganem'in Habib bin Mesleme komutasında Malatya üzerine gönderdiği İslam ordusu kenti fethetmiş olsa da ise de burada fazla kalamadı. Karşı saldırıya geçen Bizanslılar şehri Müslümanlardan kısa bir süre sonra geri almışlardır. Suriye valisi Muaviye, Habib bin Mesleme'yi tekrar Malatya'ya göndermiştir. 656 yılında kenti alan Mesleme, buraya askeri birlikler yerleştirdikten sonra yönetimi kendi atadığı bir valiye bırakmıştır. Müslümanlar burada kalıcı olabilmek ve şehri Müslümanlaştırmak için Irak ve Suriye'den Müslüman halkı getirerek Malatya'ya yerleştirmiştir. Bizanslılara karşı yapılan yaz seferlerinin üssü durumuna getirilmiştir. Hz. Ali ile Muaviye taraftarları arasındaki mücadeleler zamanında Müslümanlar, Anadolu seferlerini ihmal ettiğinden bunu fırsat olarak değerlendiren Bizanslılar Müslüman halkın ve askerlerin çekilmiş olduğunu görmüş ve Malatya'yı yeniden ele geçirmişlerdir. Şehri ele geçirdikten sonra şehrin kalesini yıkmış ve şehirdeki Müslüman halkı kılıçtan geçirmişler ve Malatya'yı yerle bir etmişlerdir. Malatya, Emevîler devrinde, Sugur el-Cezire'nin Abbasiler devrinde de ve özellikle Harun Reşid zamanında Avasım adıyla bilinenen bölgenin önemli merkezlerindendi. Bu dönemde de Horasan'dan getirilen Türkler şehre yerleştirilmiştir. Bizans'ın zayıfladığı dönemde ise bölgedeki istikrarsızlıktan faydalanılarak Malatya'dan Maraş'a kadar olan bölgeye Ermeniler yerleşmiştir.

Orta Çağ'da önemli bir sınır yerleşmesi olan Malatya, çevresindeki zengin sulanan arazilerde yetiştirilen sebze ve meyvelerin bir pazarlama merkezi olarak tanımlanmaktadır. Malatya, geniş ve verimli tarım arazileri, bol su kaynakları sayesinde her türlü meyve bahçesine sahiptir. Askerî açıdan önemli olduğu kadar ticaret yollarının kavşağında bulunmasından dolayı önem taşımaktaydı.

Anahtar Kelimeler: Malatya, Tarihi Coğrafya, Orta Çağ, Orta Fırat Havzası

Human Geography of The Middle Euphrates Basin and Malatya: Between the 9th and 13th Centuries

Abdullah Balcıoğulları

Abstract

The Euphrates and its main tributary Murat Stream first pass through the high plateau of Eastern Anatolia and plains such as the Malatya Plain, which stretches along the north of the Southeastern Taurus Mountains, and the narrow gorges that separate them. The places where the Euphrates River passes through Anatolia differ a lot in terms of both physical and human characteristics. The Euphrates River, which takes its name from different parts of the Eastern Anatolia Region, has given life to its surroundings throughout history and allowed the formation of many settlements connected to it. The region called Malatya Plain today has been settled by people throughout history in terms of its location, soil structure and other geographical features.

In this study, was investigate the human and economic geography of the important settlements, especially Malatya, located in the Middle Euphrates Basin, which has a very old history, between the 9th and 14th centuries. In order to achieve this aim, Arabic travel books and geography books which written between the 9th and 14th centuries were examined. In the light of the information obtained, has been researched the historical geography of the Middle Euphrates Basin and Malatya.

Malatya, which was famous for its wealth during the Roman-Byzantine period, has been the base of the Thirteenth Roman Division from the time of Titus (79-81 AD). Trajan, Anastasius I (491-518 AD) and Justinian (527-565 AD) worked to beautify the city of Malatya. Muawiya bin Abi Sufyan, who became the governor of Syria after the Muslims took over the Eastern Mediterranean, was interested in the Sugur al- Jazeera region. Muslim Arabs captured Malatya several times during their expeditions to Anatolia. The governor of Syria, Muawiya, also sent Habib ibn Maslamah back to Malatya. Habib ibn Maslamah, who took the city in 656, left the administration to a governor he appointed after he placed military units there. In this period, Muslim people were brought from Iraq and Syria and settled in Malatya in order to be permanent here and to Islamize the city. During the struggles between the supporters of Ali and Muawiya, the Byzantines, who used this as an opportunity, recaptured Malatya since the Muslims neglected the Anatolian campaigns. After capturing the city, they destroyed the city's castle and put the Muslim people in the city to the sword and razed Malatya to the ground. Malatya was one of the important centers of the region, which was formed under the name of Sugur al-Jazeera during the Umayyads and under the name of Al-Awassim during the Abbasids and especially during the reign of Harun Rashid. Turks brought from Khorasan were settled in the city in this period. In the period when Byzantium weakened, Armenians settled in the region from Malatya to Maraş, taking advantage of the instability in the region.

Malatya, which was an important border settlement in the Middle Ages, is defined as a marketing center for vegetables and fruits grown in the rich irrigated lands around it. Malatya has all kinds of orchards thanks to its wide and fertile agricultural lands and abundant water resources. It was important in terms of military as well as being at the crossroads of trade routes.

Keywords: Malatya, Historical Geography, The Middle Euphrates Basin, Middle Ages

Orta Çağda İslam Coğrafyacılarının Denizleri Keşfi ve Denizlere Dair Bilgileri

Abdullah Balcıoğulları

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Çukurova Üniversitesi
abalci@cu.edu.tr

Özet

Orta Çağ'da birçok Müslüman bilim adamı ve coğrafyacı, denizler hakkında kısa veya ayrıntılı bilgiler sunmuş ve bunu çeşitli yönlerden ele almıştır. Bu bilgileri veren bilimadamları arasında en önde gelenleri El-Kindi, El-Mesudi, İbn-i Sina, El-Biruni, El-Idrisi ve Ahmed bin Macid sayılabilir. İslam coğrafyacı ve denizcileri sekizinci yüzyıldan itibaren kendi zamanında bilinen denizlerin coğrafyasını ayrıntılı olarak incelemiş ve rüzgarlara ve mevsimlerine atıfta bulunmuşlar ve hatta gelgit olgusunu açıklamışlardır. M.S. 8 ve 9. yüzyıldaki Müslüman coğrafyacıların, antik dünyanın coğrafyası hakkında Yunan bilgisine güvendiklerine dair şüphe yoktur, ancak onların dünyayı ve denizleri seyahat ve keşifleri sonucunda Yunanlıların bilgilerinin yanlış olduğunu fark etmiş ve düzeltmiştir. Parlak bir İslam coğrafyacısı olan El-Makdisi Yunanlıların aleyhinde konuşmaktan ve onların coğrafi ve deniz hatalarını, düzeltmekten çekinmemiştir. Akdeniz, Umman Denizi, Kızıldeniz ve Hint Okyanusu ile ona bağlı deniz ve koyların resimli haritası doğruluğa en yakın şekilde hazırlanmıştır. Bu çizimde ülkeler ve coğrafi sınırları vardı. El-Makdisi zamanında Akdeniz'i Bizans İmparatorluğu kontrol etmekteydi. Müslüman coğrafyacılar, denizciler ve kaptanlar, denizler, okyanuslar ve denizcilikle ilgili aletler hakkında pratik deneyime dayalı eserlere katkıda bulunmuş ve usturlab ve "beyt'ül-ibre (iğne evi)" olarak adlandırdıkları pusula gibi izleme ve seyir aletlerinin geliştirilmesinde rol oynadılar. Her ne kadar bu fikirleri Çinlilerden veya Hintlilerden almış olsalar da bu bilgileri kullanarak onu büyük ölçekte denizcilikte kullanma konusunda tecrübe kazandılar. El-Zarkani, El-Biruni, İbrahim El-Fazari ve İbn Yunus Al-Masri tarafından astronomik çizimler ortaya konmuştur. Bu ünlü isimlerin yetiştiği ülkeler Mısır, Irak, Horasan ve Endülüs arasında değişiyordu ve bunlar deniz ve kara seyahatlerinde kullanılması kaçınılmaz olan çizimlerdi.

Yıllar boyunca, İslam coğrafyacıları ve denizciler deneyimlerini ve bilgilerini yenilik, netlik, tümevarım, pratik uygulama ve sürekli gelişmeye dayalı bilimsel metodolojik doğruluk ile karakterize edilen usturlap, pusula ve boylam ve enlem bilgisi gibi o zamanlar özel çalışmalara ve mevcut navigasyon araçlarına dayanarak yazıyorlardı. Örneğin Kristof Kolomb'un Batı Hint Adaları'na batıya doğru navigasyonla ulaşma teorisini Endülüslü coğrafyacı Ebu Ubeyd el-Bekri'den ödünç aldığına inananlar bulunmaktadır. En ünlü Arap kaptan ve denizci Ahmed bin Macid, MS 15. yüzyılın en büyük denizcilerinden biri ve doğu denizleri ve kıyılarında, özellikle Hint Okyanusu ve Bahr al-Kalzam (Kızıldeniz) konusunda uzman olarak kabul edilir. Arap denizciliği biliminin teorisyenidir ve Hint Okyanusu hakkındaki bilgilerin Avrupalılardan daha eskidir ve eski coğrafyacıların bu okyanus hakkındaki görüşlerini yenileyen teoriler geliştirmiştir. Umman Denizi'ndeki gelgitleri, muson rüzgarlarını açıklamış ve yerel rüzgarları tanımlamıştır. "İbn Mecid" Arapların Kızıldeniz, Basra Körfezi, Hint Okyanusu ve Çin Denizi'ndeki büyük ustalarından biridir. Navigasyon sanatı ve Araplar arasındaki tarihi konusunda bilginler arasında, Portekiz donanması "Vasco da Gama" komutanına Doğu Afrika kıyısındaki "Malandi"den Hindistan'daki Kalküta'ya yaptığı yolculukta rehberlik eden kaptandır.

Anahtar Kelimeler: Orta Çağ, İslam Coğrafyacıları, Denizler

The Discovery of the Seas and the Knowledge About the Seas of Islamic Geographers in the Middle Ages

Abdullah Balcıoğulları

Abstract

In the Middle Ages, many Muslim scientists and geographers presented brief or detailed information about the seas and discussed it from various aspects. Among the scientists who gave this information, the most prominent ones are Al-Kindi, Al-Masoudi, İbn Sina, Al-Biruni, Al-Idrisi and Ahmed bin Majid. From the eighth century onwards, Islamic geographers and navigators studied the geography of the seas known in their time in detail, referred to the winds and their seasons, and even explained the phenomenon of tides. There is no doubt that the Muslim geographers of the 8th and 9th centuries AD relied on Greek knowledge of the geography of the ancient world, but as a result of their travels and explorations of the world and the seas, they realized that the Greeks' knowledge was wrong and corrected it. Al-Maqdisi, a brilliant Islamic geographer, did not hesitate to speak out against the Greeks and correct their geographical and maritime errors. They drew an illustrated map of the Mediterranean, Arabian Sea, Red Sea, and the Indian Ocean and and bays. This drawing had countries and geographic boundaries. During the time of al-Maqdisi, the Byzantine Empire controlled the Mediterranean Sea. Muslim geographers, sailors, and captains contributed works based on practical experience on the seas, oceans, and nautical instruments and played a role in the development of tracking and navigational instruments, such as the astrolabe and the compass, which they called the "bayt al-ibre (needle house)". Although they may have gotten these ideas from the Chinese or the Indians, they have used this knowledge to gain experience in using it on a large scale in shipping. Al-Zarkani and Al-Biruni produced astronomical drawings such as those developed by Ibrahim Al-Fazari and Ibn Yunus Al-Masry. The countries where these famous names were raised varied between Egypt, Iraq, Khorasan and Andalusia, and these were the drawings that were inevitable to be used in sea and land travels. Astronomical drawings were produced by El-Zarkani, El-Biruni, İbrahim El-Fazari and Ibn Yunus Al-Masri. The countries where these famous names were raised varied between Egypt, Iraq, Khorasan and Andalusia, and these were the drawings that were inevitable to be used in sea and land travels.

Over the years, Islamic geographers and seafarers have characterized their experience and knowledge by scientific methodological and accuracy based on innovation, clarity, induction, practical application and continuous improvement. They have wrote this information on the basis of special studies and navigation tools available at that time, such as astrolabe, compass, longitude and latitude information. For example, there are those who believe that Christopher Columbus borrowed her theory of reaching the West Indies by westward navigation from the Andalusian geographer Abu Ubayd al-Bakri.

The most famous Arab captain and sailor, Ahmed bin Majid, is considered one of the greatest sailors of the 15th century AD and an expert on the eastern seas and coasts, particularly the Indian Ocean and the Bahr al-Qalzam (Red Sea). He is the theorist of Arabian naval science. He is older than Europeans in his knowledge of the Indian Ocean, and he developed theories that renew the views of ancient geographers about this ocean. He described tides, monsoons and local winds in the Arabian Sea.

Keywords: Middle Ages, Islamic Geographers, Seas

Karst ve İnsan Faaliyetleri: Kızılca Polyesi (Tavas/Denizli) Örneği

Hasan Akpınar [1,*] & Yıldırım Atayeter [1]

[1] Coğrafya Süleyman Demirel Üniversitesi
hasangokhanakpinar@gmail.com

Özet

Karstlaşma, doğrudan erime sürecinin etkin rol oynadığı ve suda eriyebilme özelliği gösteren kaya türlerinin hâkim olduğu topoğrafyada meydana gelen şekillenmeleri temsil etmektedir. Erime süreci ile meydana gelen şekiller aynı zamanda sürecin etkili olduğu bölgenin iklimine, bölgede mevcut olan kayanın yapısına, topoğrafyaya ve zamana bağlı olarak oluşum ve gelişim göstermektedir. Karstlaşma sonucu meydana gelmiş ve topoğrafyada gömülmüş depresyonların en büyüğünü polyeler meydana getirmektedir. Polyeler birer dağ arası düzlüklerdir ve tabanlarının akarsuların aşındırarak taşıdığı malzemelerle kaplı olmasından dolayı tarıma elverişli verimli birer ova niteliğindedirler. Bu özellikleri neticesinde polyeler tarih boyunca insanların yaşadığı ve birtakım faaliyetlerini gerçekleştirdiği alanlar haline gelmiştir.

Çalışmada karst ve insan faaliyetlerine bir örnek teşkil eden Kızılca Polyesi ve içerisinde yaşayan insanların faaliyetleri ve bu faaliyetleri etkileyen doğal faktörlerin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda polyenin bazı doğal özellikleri incelenmiş ve haritalandırılmıştır. Bu özellikler polye içerisinde yaşayan insanların faaliyetleri ile ilişkilendirilmiştir. Ayrıca çalışma alanında yapılan gözlemler ve görüşmeler sonucunda bu ilişkiyi güçlendirecek bilgiler edinilmiştir.

Çalışmaya konu olan Kızılca Polyesi konum itibariye, Ege Bölgesi'nde, Denizli il sınırları içerisinde ve Tavas ilçesi güneyinde yer almaktadır. Polye tabanının deniz seviyesinden rakımı 1120 m.'dir. Polye içerisinde geçici bir göl, iki adet hum ve birçok düden bulunmaktadır. Kapalı bir depresyon olan Kızılca Polyesi tabanı akarsuların getirmiş olduğu alüvyonlarla kaplıdır. Bu durum polyenin verimli bir ova karakteri kazanmasına olanak sağlamıştır. Böylelikle yerleşmeye ve tarım yapmaya uygun hale gelmiştir. İçerisinde tarım ve hayvancılığın yaygın olarak yapıldığı Kızılca Polyesi'nde iki adet yerleşim yeri bulunmaktadır. Bunlardan birisi adını aldığı Kızılca köyü, diğeri polyenin kuzeyinde yer alan Aydoğdu köyüdür. Kızılca Polyesi'nde eski dönemlerden beri insan yaşamının var olduğuna, bulunan Roma dönemine ait olan Sebastapolis antik kenti kalıntıları ve orada yaşayan insanların vermiş olduğu bilgiler kanıt gösterilebilir.

Çalışmanın sonucunda, karstik bir depresyon olan bu polyenin dağlar arasında bir düzlük meydana getirmesi, tabanında verimli alüvyonların bulunması, su kaynakları bakımından zengin olması, sahip olduğu iklim koşulları ve bitki örtüsü sayesinde insanların yerleşim yerleri kurmalarına, çeşitli zirai faaliyetler ve hayvancılık yapmalarına olanak sağlamıştır. Yapılan bu zirai faaliyetlerde tarım ürünlerinin başında buğday, arpa, nohut ve tütün gelmektedir. Hayvancılıkta ise yaygın olarak küçükbaş hayvanlar tercih edilmektedir. Tarımda polye tabanından yararlanan bölge halkı geçmişten bugüne yağışlar ve kar erimeleri sonucu meydana gelen su taşkınlarından oldukça etkilenmiştir ve tarım mahsullerinin su taşkınlarından dolayı zarar görmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu bağlamda Kızılca Polyesi'nde son zamanlarda bölgede yaşayan insanların sorunlarını gidermek maksadıyla yerel yönetimler tarafından bazı çalışmalar yapılmış ve yapılmaya da devam etmektedir. Bunlar; polyenin kuzeyinde bulunan Yoran Yaylası'na, su taşkınlarını önlemek amacıyla Aydoğdu baraj gölünün inşa edilmesi, kapanan bazı doğal düdenlerin işlevlerini yerine getirememesi nedeniyle yapay düdenlerin inşa edilmesi ve düdene giden kanalların açılmasıdır. Türkiye'de çeşitli zirai faaliyetlerin yürütüldüğü bu tür polyelerin ıslah edilerek korunması ve geri kazandırılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kızılca, Polye, Karst, İnsan ve Karst.

Karst and Human Activities: The Example of Kızılca Polje (Tavas/Denizli)

Hasan Akpınar [1,*] & Yıldırım Atayeter [1]

Abstract

Karstification represents the formations that occur in the topography, where the direct melting process plays an active role and where rock types that can dissolve in water dominate. The shapes formed by the melting process also show formation and development depending on the climate of the region where the process is effective, the structure of the rock present in the region, topography and time. Poljes form the largest depressions that were formed as a result of karstification and buried in the topography. Poljes are plains between mountains and they are fertile plains suitable for agriculture because their floors are covered with materials eroded by streams. As a result of these features, poljes have become areas where people live and perform some activities throughout history.

In the study, it is aimed to reveal the Kızılca Polje, which is an example for karst and human activities, and the activities of the people living in it and the natural factors affecting these activities. For this purpose, some natural features of polje were examined and mapped. These features are associated with the activities of the people living in the polje. In addition, as a result of the observations and interviews made in the study area, information was obtained to strengthen this relationship.

The Kızılca Polje, which is the subject of the study, is located in the Aegean Region, within the provincial borders of Denizli and in the south of Tavas county. The altitude of the base of the polje above sea level is 1120 meters. There is a temporary lake, two hums and many sinkholes in the polje. The floor of Kızılca Polje, which is a closed depression, is covered with alluvium brought by the rivers. This situation allowed the polje to gain a fertile plain character. Thus, it became suitable for settlement and agriculture. There are two settlements in Kızılca Polje, where agriculture and animal husbandry are widely practiced. One of them is Kızılca village, from which it takes its name, and the other is Aydoğdu village, located in the north of the polje. Evidence can be given to the existence of human life in Kızılca Polje since ancient times, the remains of the ancient city of Sebastapolis from the Roman period and the information given by the people living there.

As a result of the study, this polje, which is a karstic depression, creates a plain between the mountains, has fertile alluvium at its base, is rich in water resources, has climatic conditions and vegetation. In this way, it allowed people to establish settlements, to engage in agriculture and animal husbandry. Wheat, barley, chickpea and tobacco are the leading agricultural products in these agricultural activities. In animal husbandry, small cattle are commonly preferred. The people of the region, who benefit from the polje base in agriculture, have been greatly affected by the floods that have occurred as a result of precipitation and snowmelt from past to present, and it has become inevitable for agricultural crops to be damaged due to floods. In this context, some work has been done and continues to be done by the local governments in order to solve the problems of the people living in the region in Kızılca Polje recently. These; Aydoğdu dam lake was built in Yoran Plateau, located in the north of the polje, in order to prevent flooding, artificial sinkholes were built because some natural sinkholes could not fulfill their functions, and channels leading to the sinkhole were opened. It is important to rehabilitate, protect and recycle this type of polje, in which various agricultural activities are carried out in Turkey.

Keywords: Kızılca, Polje, Karst, Human and Karst.

Mahallelerin Bütünleşme ve Ayrışmasında Etkili Olan Faktörler Üzerine Bir İnceleme; Erzurum İli Örneği

Serdar Ek [1,*] & Selver Özözen Kahraman [1]
[1] Coğrafya Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
serdarek25@gmail.com

Özet

Mekânsal birliktelik ve ayrışma, gelire ve dolayısıyla sınıfsal konuma göre ortaya çıkabildiği gibi, farklı kimlik ve inanç grupları arasında da görülebilmektedir. Ekonomik fırsat ve olanaklar farklı grupların birlikteliğine katkıda bulunurken, kimliğe bağlı farklılıklar gruplar arası ayrışmaya neden olmaktadır. Şehir büyüklüğü arttıkça sınırdaş mahallerde heterojenleşme artmaktadır. Anadolu'da küçük ve orta ölçekli şehirlerde mahalle düzeyinde sınıfsal ve kimliğe bağlı ayrışmalar büyük kentlere göre daha belirgindir. Bu bildiride çalışmada orta büyüklükte bir il olan Erzurum'da mikro mekânsal ölçekte (mahalle) sosyo-ekonomik seviye (SES) ve kimliğe bağlı farklılıkları ortaya koymak hedeflenmiştir. Ortaya çıkan farklılıklar Erzurum'da mahallelerin komşuluk etkisi ve kümelenme açısından incelenmiştir.

Çalışmada üç temel veri (ekonomik, demografik ve kimlik) kullanılmıştır. Ekonomik düzeyine göre mahallelerin sınıflandırılması için kullanılan veriler kişi başına düşen; Gelir, Tasarruf ve Toplam harcama verilerinden (alkol, barınma, eğitim, eğlence, gıda, giyim, iletişim, mobilya, restoran, sağlık, ulaşım ve diğer) oluşmaktadır. Mahallelerin Demografik yapılarını belirlemek için Yaş ve Eğitim verileri kullanılmıştır. Eğitim yapısına göre dört değişken oluşturulmuştur; Birinci, Okuma Yazma Seviyesi Bilinmeyen, Okuma Yazma Bilmeyen ve Okur Yazar Fakat Bir Okula Gitmeyen, İkinci; İlkokul Mezunu, İlköğretim Mezunu ve Ortaokul veya Dengi Mezun, Üçüncü; Lise veya Dengi Mezunu, Dördüncü; Yüksekokul ve Fakülte Mezunu, Yüksek Lisans Mezunu ve Doktora Mezunu olarak belirlenmiştir. Bu Eğitim grupları bireylerin toplam nüfusa oranı olarak hesaplanmıştır. Mahallelerin ekonomik ve demografik verileri K-kümeleme ile sınıflandırılmıştır. Kimlik yapıları ise saha çalışmaları ile elde edilmiştir. Elde edilen tüm veriler her mahalle için ayrı ayrı incelenmiştir.

Erzurum'un 20 ilçesindeki toplam 1188 mahalle incelenmiş olup bu mahalleler ayrıca kendi içinde de sınıflandırılmıştır. K-kümeleme ile Erzurum ilindeki mahallelerin benzer veya farklı yönlerine göre kümeler oluşturulmuştur. Ekonomik düzeyine göre mahalleler Düşük (1), Orta (2) ve Yüksek (3) olarak üç kümeye ayrılmıştır. Yaş Yapısına göre Genç (1), Yetişkin (2) ve Yaşlı (3) olarak üç kümeye ayrılmıştır. Eğitim düzeyine göre Düşük (1), Orta (2) ve Orta-Yüksek (3) olarak üç kümeye ayrılmıştır. Saha çalışmaları ile ise mahallelerin kimlik yapıları Etnik ve Mezhep olarak iki başlık altında incelenmiştir. Mahalleler Türk Sünni (1), Kürt Sünni (2), Türk Alevi (3), Kürt Alevi (4) ve Karma (5) olarak beş grupta sınıflandırılmıştır. Yapılan bu kümelere göre mahallelerin özellikleri ve dağılışları incelenmiştir.

K-kümeleme analizi sonuçlarına göre Erzurum'da düşük gelire sahip mahallelerin sayısı çoğunluğu oluştururken, yüksek gelire sahip mahalleler düşük frekansa sahiptir. Yaş yapısına göre genç mahallelerin frekansı yüksek olup güney ilçelerde toplanmışlardır. Yaşlı mahalleler ise daha seyrek olarak kuzey ilçelerde toplanmıştır. Düşük eğitimli kümede yer alan mahallelerin Erzurum geneline yayıldığı görülmekle birlikte, orta ve orta-yüksek eğitimli mahallelerin sayısı daha azdır. Etnik yapısına göre mahallelerin kümelenme durumuna bakıldığında Çat, Tekman ve Karayazı ilçelerinin kuzeyinde Türk, güneyinde ise Kürt mahalleleri ağırlıklı dağılış göstermektedir. Mezhep yapısına göre ise Erzurum genelinde Sünni mahallelerin ağırlıklı olduğu görülmektedir. Alevi mahalleler ise Hınıs, Aşkale ve Şenkaya ilçelerinde küçük kümeler halinde dağılmışlardır. Erzurum'da mahallelerin sosyo-ekonomik ve kimlik durumuna bakıldığında homojenliğini koruduğu görülmektedir. Diğer büyükşehirlerden farklı olarak sadece Erzurum kırsalında değil, ilçe merkezlerinde de bu homojenlik belirgin bir şekilde görülmektedir. Bu durum pek çok sosyal, politik ve ekonomik araştırmada bütünü anlamaya yönelik çıkarımlar yapılmasını kolaylaştırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Erzurum, Mekânsal Farklılıklar, Mahalle Yapısı, Sosyo-Ekonomik Seviye.

An examination on the factors that are effective in the integration and decomposition of neighborhoods; Example of Erzurum Province

Serdar Ek [1,*] & Selver Özözen Kahraman [1]

Abstract

Spatial unity and decoupling can occur according to income and therefore class position, as well as between different identity and belief groups. Economic opportunities and scope contribute to the unity of different groups, while identity-related differences cause decoupling between groups. As the city size increases, heterogeneity increases in the conterminous neighborhoods. In Anatolia, class and identity-related differences at the neighborhood level are more pronounced in small and medium-sized cities than in large cities. This study, it is aimed to reveal the differences depending on a socio-economic level and identity in micro-spatial scale (neighborhood) in Erzurum, which is a medium-sized province.

Three basic data (economic, demographic and identity) were used in the study. The data used to classify neighborhoods according to their economic level consist of per capita Income, Savings and Total expenditure data. Age and Education data were used to determine the demographic structures of the neighborhoods. According to the structure of Education, four variables were created: first, literacy level unknown, illiterate and literate, but unschooled, Second; primary school and elementary education graduate, secondary school or equivalent graduate third; graduated from high school or equivalent, fourth; college and faculty graduate, postgraduate and doctorate graduate has been identified as. These educational groups are calculated as the ratio of individuals to the total population. The economic and demographic data of the neighborhoods are classified via K-clustering.

A total of 1188 neighborhoods in 20 districts of Erzurum have been examined and these neighborhoods have also been classified within themselves. Via K-clustering, clusters have been formed according to similar or different aspects of the neighborhoods in Erzurum province. According to the economic level, the neighborhoods are divided into three clusters as Low (1), Medium (2) and High (3). According to the Age Structure, it is divided into three clusters as Young (1), Adult (2) and Elderly (3). According to the level of education, it is divided into three clusters: Low (1), Medium (2) and Medium-High (3). Through field studies, the identity structures of the neighborhoods were examined under two headings as Ethnic and Sect. The neighborhoods are classified into five groups as Turkish Sunni (1), Kurdish Sunni (2), Turkish Alevi (3), Kurdish Alevi (4) and Mixed (5). According to these clusters, the characteristics and distribution of neighborhoods have been examined.

According to the results of the K-clustering analysis, the number of low-income neighborhoods in Erzurum constitutes the majority, while high-income neighborhoods have a low frequency. According to the age structure, the frequency of young neighborhoods is high and they were clustered in the southern districts. Elderly neighborhoods, were clustered more rarely in northern districts. Although it can be seen that the neighborhoods in the low-educated cluster are spread throughout Erzurum, the number of middle and middle-highly educated neighborhoods is less. Considering the clustering status of the neighborhoods according to ethnic structure, in the north of the districts of Çat, Tekman and Karayazı, Turkish neighborhoods and in the south, Kurdish neighborhoods are mainly distributed. According to the sectarian structure, it is seen that Sunni neighborhoods are predominantly located throughout Erzurum. Alevi neighborhoods are distributed in small clusters in Hınıs, Aşkale and Şenkaya districts. Considering the socio-economic and identity status of the neighborhoods in Erzurum, it is seen that they maintain their homogeneity. Unlike other metropolitan cities, this homogeneity is evident not only in the rural areas of Erzurum but also in the district centers. This situation facilitates inferences to understand the whole in many social, political, and economic researchs.

Keywords: Erzurum, Spatial Differences, Neighborhood Structure, Socio-Economic Level.

Ulusal Sermayeli Zincir Marketlerin Bakkallar Üzerindeki Etkileri; Ağrı Kenti Örneği

Burak Demir [1,*] & Tolga Korkusuz [1]
[1] Coğrafya Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
demirburak252525@gmail.com

Özet

Küresel kültürde önemli bir yer tutan süpermarketler son yıllarda daha da yaygınlaşarak yerel sermayeleri etkilemiştir. Büyük sermayelerin aksine, bakkallık mesleği Türk Kültürünün önemli unsurları arasında yer almaktadır. Bu açıdan bakkallara Türk geleneğinde" Bakkal Amca" yakıştırması yapılmaktadır. Hemen hemen her mahallede bakkallar bulunmaktadır ve genellikle mahalle sakinlerinden oluşmaktadır. Ancak büyük sermayeler nedeniyle birçok bakkal kapanmış veya kapanma durumuna gelmiştir.

Yerel sermayeli zincir marketlerin küreselleşmenin etkisiyle beraber ulusal sermayelere dönüşme istekleri artmıştır. Bu durum yüzünden bakkallar gibi küçük perakendecilik yoluyla satış yapan esnaf kesimlerinin bu duruma ayak uydurmaları güçleşmiştir ve varlıklarını devam ettirmelerini tehlikeye sokacak şekilde ilerlemeler kaydedilmiştir.

Küreselleşme, rekabetçi ortamların yaratılması, var olan olanakların çeşitliliğinin ve etkinliğinin artırılması gibi birçok olumlu sonuçlar doğururken; öte yandan gelişmekte olan ülkeler içinde var olan büyük sermaye kuruluşlarının daha küçük ölçekli kuruluşlar üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır. Bunun en başlıca sebepleri arasında zincir marketlerin kontrolsüzce açılmaları veya piyasaya yayılma çabalarını göstermek mümkündür. Diğer taraftan gelişmekte olan ülkelerde; ülkenin her yanında sağlanamayan ekonomik eşitlik dengesi, gelir adaleti ve rekabet eşitsizliği sorunu bu durumlarda daha da belirgin bir şekilde kendini göstermektedir.

Küreselleşme insanların var olduğu dünyayı küçük bir yer haline getirmekle kalmayıp, insanların yaşayışında önemli bir yer tutan alışveriş aktivitesinde sayısız imkân ve fırsatlar sunmuştur. İnsanın olduğu her yerde çıkar vardır anlayışı bu sektörde de kendini göstermektedir. İnsanların ucuza ve iyiye ulaşma güdüsü zincir marketlerin artmasında öncü rol oynarken, diğer yandan ise kentteki bakkalların geri kalmışlığı zincir marketlerin güçlenmelerini daha da hızlandırmıştır.

Bu çalışmanın amacı; günümüzde var olan ulusal sermayeli zincir marketlerin küreselleşmenin etkisiyle beraber bakkallar üzerindeki ekonomik etkilerinin tespitine yönelik olmuştur. Çalışmada Ağrı kentindeki bakkal esnafının büyük ölçekli marketler karşısında yaşadığı ekonomik zorluklar da ele alınmıştır.

Zincir marketlerin toptan fiyatına perakendecilik anlayışı ile ürünleri daha avantajlı fiyatlar ile satışa sunması, bakkalların zincir marketlerle aynı ürünleri daha pahalı satışa sunmasına neden olmaktadır. Yüzlerce şubesi olan zincir marketlerin büyük miktarlardaki ürün tedarikleri daha ucuz fiyatlara gelmektedir. Ancak tek şubesi olan bakkallar ise ürün tedariklerini çok daha az miktarlarda, daha pahalı bir şekilde gerçekleştirmektedirler. Zincir marketler ile bakkallar arasındaki tedarik adaletsizliği bakkalları daha da zor duruma düşürmekte ve bu durum haksız rekabetlere yol açmaktadır.

Çalışmada mülakat yoluyla veri toplama yoluna gidilmiş Ağrı kentinde 13 bakkal ile mülakat gerçekleştirilmiştir. Mülakat ile elde edilen verilerin yanında Ağrı Ticaret ve Sanayi Odası, Ağrı Bakkallar ve Sebzeciler Odası kurumlarından resmi nicel veriler temin edilmiştir. Bu açıdan çalışmayı karma desenli olarak değerlendirmek mümkündür. Mülakat sonucunda bakkalların diğer marketlerle yaşadığı rekabet, COVID-19 sürecinin etkileri, zincir marketlerin fazlalığı, bakkalların alan olarak zincir marketlerden daha küçük olmaları ve zincir marketlerin ürün avantajlarından yaralanma gibi durumları bakkalların yaşadığı olumsuzluklar arasında olduğu tespit edilmiştir.

Bu olumsuzlukların giderilmesi için ulusal sermayeli marketlerin mahalle içerisinde açılması gibi durumların yasal düzenlemelerle kontrol altına alınması, market zincirlerin şehir dışına taşınması başta olmak üzere çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bakkal, Zincir Market, Ağrı, Küreselleşme.

Effects of National Capital Chain Markets on Grocery Stores; The Example of Ağrı City

Burak Demir [1,*] & Tolga Korkusuz [1]

Abstract

Supermarkets, have an important place in global culture, have become more widespread in recent years, affecting local capitals. Contrary to large capitals, the profession of grocer is among the important elements of Turkish Culture. In this respect, grocers are referred to as "Bakkal Amca" in Turkish tradition. There are grocery stores in almost every neighborhood and they are usually made up of residents. However, many grocery stores have been closed or have come to a state of closure due to large capitals.

With the effect of globalization, the desire of local capital chain markets to transform into national capitals has increased. Because of this situation, it has become difficult for the artisan segments selling through small retailing such as grocery stores to keep up with this situation and progress has been made in a way that jeopardizes their continued existence.

While globalization produces many positive results such as creating competitive environments, increasing the diversity and effectiveness of existing opportunities; On the other hand, large capital institutions existing in developing countries had negative effects on smaller scaled institutions. Among the main reasons for this, it is possible to show uncontrolled opening of chain markets or efforts to spread to the market. On the other hand, in developing countries; The problem of economic equality, income justice and competition inequality, which cannot be achieved in all parts of the country, manifests itself more clearly in these cases.

Globalization has not only made the world where people exist into a small place, but has also provided countless opportunities and opportunities in the shopping activity, which has an important place in people's lives. The understanding that there is an interest wherever there are people shows itself in this sector as well. While the motivation of people to reach cheap and good played a leading role in the increase of chain markets, on the other hand, the backwardness of the grocery stores in the city accelerated the strengthening of the chain markets.

The aim of this study; It was aimed to determine the economic effects of the existing national capital chain markets on the grocery stores with the effect of globalization. In the study, the economic difficulties experienced by the grocery shopkeepers in the city of Ağrı against large-scale markets were also discussed.

The fact that chain markets offer products at more advantageous prices with the understanding of retailing at wholesale prices causes grocery stores to offer the same products for sale more expensive than chain markets. Large quantities of product supplies from chain markets with hundreds of branches come at cheaper prices. However, grocery stores with a single branch supply their products in much smaller quantities and more expensively. The supply injustice between chain markets and grocery stores puts the grocery stores in a more difficult situation and this situation leads to unfair competition.

In the study, data collection was made through interviews, and interviews were conducted with 13 grocery stores in the city of Ağrı. In addition to the data obtained through the interview, official quantitative data were obtained from Ağrı Chamber of Commerce and Industry, Ağrı Chamber of Grocery Stores and Vegetables. In this respect, it is possible to evaluate the study as a mixed pattern. As a result of the interview, it has been determined that the competition of grocery stores with other markets, the effects of the COVID-19 process, the excess of chain markets, the smaller size of the grocery stores than the chain markets and the benefits of the product advantages of the chain markets are among the negative aspects experienced by the grocery stores.

Keywords: Grocery Store, Chain Market, Ağrı, Globalization.

Türkiye'de Sosyal Bilgiler Öğretimi

Rıfat Acar [1,*] & Mustafa Sağdıç [2]

[1] Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Yıldız Teknik Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
rifat_143@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze doğru sosyal bilgiler,coğrafya,milli tarih, milli coğrafya,yurttaşlık bilgisi, vatandaşlık ders kitaplarında İstanbul'un yeri ve önemi üzerine araştırlma yapılmılmıştır.. Sosyal bilgiler dersi tarih,coğrafya ve vatandaşlık derslerinden meydana gelmektedir. 1998'den önce Sosyal Bilgiler dersi milli tarih, milli coğrafya,yurttaşlık bilgisi diye ayrı derslerden oluşmaktaydı. Bu nedenle Sosyal BİIgiler ders kitaplarında İstanbul'un önemine bakıldığında saymış olduğumuz bütün ders kitaplarından da bakılması gerektiği ortaya çıkmıştır.

Metropol şehir olan İstanbul Türkiye'nin en büyük ve en önemli şehri olduğu için Sosyal bilgiler ders kitaplarında gereken önem veriliyor mu ve ne kadar yer verilmiştir bu şehre diye araştırma yapılmıştır. İstanbul'un önemi üzerinde durulmuştur. İstanbul'u önemli kılan başlıklar üzerinde durulmuş olup Sosyal BİIgiler Dersinde İstanbul'a verilmiş olan önem üzerinde çalışma yapılmıştır. İstanbul ekonomik, kültürel, coğrafi konumu, tarihi bakımından önemli bir şehir olmuştur. İstanbul'un tarihi çok köklü geçmişe dayanır. Bizans, Osmanlı gibi önemli imparatorlukların tarihini üzerinde taşıyan bir şehirdir. Köklü bir kültür geçmişi olan istanbul Tarihi eserleri ile de çok dikkat çekmektedir. Sultan Ahmet Camisi, Ayasofya Camisi, Yerebatan Sarnıcı, Tarihi Surları, Kız Kulesi gibi tarihi eserleri İstanbul'un çok dikkat çeken özellikleri arasında yer almaktadır. Bu tarihi yerler yerli , yabancı turistlerin ilgi odağı halindedir Osmanlı mutfağı ayrı bir önem arz ediyor. Saray mutfağı ilgi görmektedir. Bunun yanı sıra İstanbul'un coğrafi konumu ile de ilgi çekmektedir.

İstanbul'un Asya ile Avrupa kıtalarını birbirine bağlayan bir konumda olması ona ayrı bir önem kazandırmıştır. İstanbul Doğu ile Batı kültürünü birbirine bağlayan bir köprü konumunda yer almaktadır. Coğrafi konumundan dolayı İstanbul ekonomik, kültürel, jeopolitik öenm kazanmıştır. Tarihte de İstanbul'un konumundan dolayı ilgi çekmiş ve sürekli fethedilmek istenen bir şehir olmuştur. 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Boğaziçi köprüsü, Yavuz Sultan Selim Köprüsü gibi köprüleri ile ulaşımda çok dikkat çeken bir şehir olmuştur. Marmaray gibi Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan metro sisteminin olması ulaşımda İstanbul'u çok öenmli bir şehir haline getirmiştir. öenmli sanayi tesislerin olması İstanbul'u Türkiy'nin ekonomik açıdan en önemli şehri haline getirmiştir. Türkiye ekonomisinin çok büyük payını İstanbul almıştır. İstanbul eğitim alanında önemli bir şehir haline gelmiştir. ülkenin en önemli eğitim kurumları İstanbul'da yer almaktadır.

Sağlık alanında büyük ve güçlü hastanelerin yer aldığı bir şehir olmuştur. İstanbul her yanıyla Türkiye'nin önemli bir şehri haline gelmişken ders kitaplarında ve derslerde İstanbulA gereken öenm veriliyor mu? temel çalışmamız bunun üzerinedir. Sosyal bilgiler Ders kitaplarında İstanbul'dan bazı dönemlerde çok bahsediliyor iken bazı dönemlerde az bahsedilmektedir. Bazı dönemlerde İstanbul'dan çok bahsedilmişken neden diğer dönemlerde İstanbul'dan az bahsedilmiştir? bunu anlamak için tarihsel, ekonomiksel, kültürel gelişimlere bakıp ona göre bir çıkarımda bulunabiliriz.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler ve İstanbul

Social Studies Education In Turkey

Rıfat Acar [1,*] & Mustafa Sağdıç [2]

Abstract

In this study, research has been made on the place and importance of Istanbul in social studies, geography, national history, national geography, civics and citizenship textbooks from the foundation of the Republic to the present. Social studies course consists of history, geography and citizenship courses. Before 1998, the Social Studies course consisted of separate courses such as national history, national geography, and civics. For this reason, when the importance of Istanbul is examined in the Social Studies textbooks, it has emerged that it should be looked at from all the textbooks we have mentioned.

Since Istanbul, which is a metropolitan city, is Turkey's largest and most important city, a research has been conducted to find out whether the social studies textbooks give the necessary importance and how much space is given to this city. The importance of Istanbul was emphasized. The topics that make Istanbul important have been emphasized and the importance given to Istanbul in the Social Studies Course has been studied. Istanbul has been an important city in terms of its economic, cultural, geographical location and history. The history of Istanbul is based on a very deep-rooted past. It is a city that carries the history of important empires such as Byzantium and Ottoman. Historical monuments such as Sultan Ahmet Mosque, Hagia Sophia Mosque, Basilica Cistern, Historical Walls, Maiden's Tower are among the most striking features of Istanbul. These historical places are the focus of attention of domestic and foreign tourists Ottoman cuisine is of particular importance. Palace cuisine is of interest. In addition, Istanbul attracts attention with its geographical location.

The fact that Istanbul is in a position that connects the continents of Asia and Europe has given it a special importance. Istanbul is in the position of a bridge connecting East and West culture. Due to its geographical location, Istanbul has gained economic, cultural and geopolitical importance. In history, Istanbul has attracted attention due to its location and has always been a city that is desired to be conquered. With its bridges such as July 15 Martyrs Bridge, Bosphorus Bridge, Yavuz Sultan Selim Bridge, it has become a city that draws attention in transportation. Having a metro system that connects Asia and Europe like Marmaray has made Istanbul a very important city in transportation. Having important industrial facilities has made Istanbul the most economically important city in Turkey. Istanbul has taken a very large share of the Turkish economy. Istanbul has become an important city in the field of education. The most important educational institutions of the country are located in Istanbul.

It has become a city with large and powerful hospitals in the field of health. While Istanbul has become an important city of Turkey with all its aspects, is Istanbul given due importance in textbooks and lessons? Our main work is on this. While Istanbul is mentioned a lot in social studies textbooks in some periods, it is mentioned less in some periods. Why was Istanbul mentioned a lot in some periods, while Istanbul was mentioned less in other periods? To understand this, we can look at historical, economic and cultural developments and make inferences accordingly.

Keywords: Social Studies, Social Studies and Istanbul

Terörden Arınan Cilo Dağlarında Coğrafi Gözlemler (Hakkari/2021)

Büşra Kömpe

Coğrafya Omü
kompebusra@gmail.com

Özet

Türkiye'nin güneydoğusunda bulunan ilimiz Hakkari, hem coğrafi konumu hem de özel konumu gereği jeopolitik ve jeostratejik açıdan ülkemiz için oldukça kritik bir noktada yer almaktadır. Yüksek ve dağlık bir topografyaya sahip olan Hakkari'nin aynı zamanda Irak ve İran ülkelerine de sınır kapısı bulunmaktadır. Uzun yıllar boyunca iç ve dış güvenlik problemleri yaşayan Hakkari, medya tarafından da sadece güvenlik problemlerinin ekrana yanstıldığı bir alan olarak akıllara kazınmıştır. Güvenlik sebeiyle araştırmacı ekipler, turistler, madenciler, sporcular ve bir çok benzeri grup bölgeye alınmadığı için, bölge bakir kalabilme özelliğini korumuş durumdadır. Ancak günümüze gelindiğinde bu güvenlik problemlerinin bir çoğunun ortadan kalktığı görülmektedir. Bir çok coğrafi çeşitliliği bünyesinde barındıran, çok farklı kültürlere ev sahipliği yapan Hakkari, güvenlik problemlerinin azalması nedeniyle de biz araştırmacıların arazi çalışmalarını yapabileceği açık hava labaratuarı haline gelmiştir. Fiziki ve beşeri coğrafya özellikleriyle, neredeyse hiç bozulmamış olan doğası ve ekosistemiyle; bir çok endemik fauna ve florayı bünyesinde barındıran Hakkari, araştırma sahaları ve konuları açısından büyük bir öneme ve çeşitliliğe sahiptir. Bu çalışmada kullanılan verileri 2021 yılı yaz dönemi (17-21 Ağustos) gerçekleştirdiğimiz arazi çalışmaları ve gözlemler ile elde edilmiştir. Araştırma sahasında yapılan incelemelerde Türkiye'nin en büyük vadi buzulu olan Erinç ve İzbırak buzullarında gözle görülür anlamda erimeler ve çatlaklar meydana geldiği gözlemlenmiştir. Buzulların beslediği akarsular ise bölgedeki hidrolojik, floristik yapı üzerinde ve hayvancılık faaliyetlerinde oldukça bir etkiye sahiptir. Beşeri faaliyetlerin uzun süre kısıtlı kaldığı bu coğrafyada, bir çok endemik bitki ve hayvan da kendine yaşam alanı bulmuş ve tahrip edilmeden günumüze kadar ulaşabilmiştir. Yılın belirli aylarında farklı illerden ve ilçelerden gelen Koçerler de hayvancılık faaliyetlerinin Hakkari'de devam ettirebilme imkanı bulmuşlardır. Özellikle hayvancılık faaliyetleri Hakkari için oldukça büyük bir öneme sahiptir. Bölgenin sarp kayalıklarında yayılan keçiler, bölgedeki otlu peynir üretimi açısından ciddi bir önem taşımaktadır. Bu peynirler ise yine bölgede yetişen farklı türden otlarla sütün harmanlanması sonucu elde edilmektedir. Ancak keçilerin yaylalarda otlatılması, ve sürülerin bir hayli kalabalık olması bu alandaki bitkilerin tahrip olmasına ve ve hatta yok almasına neden olabilir. Aşırı otlatma, ülkemizde bir çok bölgede erozyona neden olmaktadır. Bu alanda yapılan otlatma faaliyetleri de ne yazik ki düzensiz ve plansız bir şekilde gerçekleşmektedir. Bu durum da oldukça dağlık ve zayıf bitki örtüsüne sahip olan Cilo Dağları'nda erozyonu daha da hızlandırabilir. 25 Eylül 2020 tarihinde Cilo ve Sat Dağları'nın milli park ilan edilmesi, bir çok turizimcinin. madencilerin ve iş adamlarının dikkatini çekmiş durumdadır. Bu nedenle bölgede ciddi bir yatırımcı yoğunluğu gözlemlenmiştir. Bu durumlar ise ilerleyen günlerde Hakkari'de, turizm sektörü ve madencilik başta olmak üzere birçok farklı sektörde ekonomik hamleler yapılacağına işaret etmektedir. Bu hamlelerin ise bölgedeki beşeri baskı ve müdahaleyi artıracağı, bölgenin el değmemiş doğasını her anlamda etkileyeceği ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Vadi Buzulu, Jeopolitik Konum, Milli Park

Geographical Observations on the Terror-Free Cilo Mountains (Hakkari/2021)

Büşra Kömpe

Abstract

Hakkari, our province located in the southeast of Turkey, is at a critical point for our country in terms of geopolitical and geostrategic aspects, both due to its geographical location and its special location. Hakkari, which has a high and mountainous topography, also has a border gate to Iraq and Iran. Hakkari, which has had internal and external security problems for many years, has been remembered by the media as an area where only security problems are reflected on the screen. Since research teams, tourists, miners, athletes and many similar groups are not allowed into the region for security reasons, the region has preserved its ability to remain untouched. However, it is seen that most of these security problems have disappeared today. Hakkari, which contains many geographical diversity and hosts many different cultures, has become an open-air laboratory where we researchers can conduct field studies due to the reduction of security problems. With its physical and human geography features, its nature and ecosystem that is almost unspoiled; Hakkari, which contains many endemic fauna and flora, has a great importance and diversity in terms of research fields and subjects. The data used in this study were obtained through field studies and observations we carried out in the summer of 2021 (17-21 August). In the examinations made in the research area, it was observed that there were visible melting and cracks in Erinç and İzbırak glaciers, Turkey's largest valley glacier. The streams fed by the glaciers have a significant impact on the hydrological and floristic structure and livestock activities in the region. In this geography, where human activities were limited for a long time, many endemic plants and animals have also found their habitat and survived until today without being destroyed. Koçers coming from different provinces and districts during certain months of the year also had the opportunity to continue their livestock activities in Hakkari. Especially livestock activities are of great importance for Hakkari. Goats spreading on the steep cliffs of the region are of great importance in terms of herbaceous cheese production in the region. These cheeses, on the other hand, are obtained as a result of blending milk with different kinds of herbs grown in the region. However, the grazing of goats in the highlands and the overcrowding of the herds may cause the plants in this area to be destroyed or even destroyed. Overgrazing causes erosion in many regions of our country. Grazing activities in this area, unfortunately, take place in an irregular and unplanned manner. This situation may further accelerate the erosion in the Cilo Mountains, which are quite mountainous and have weak vegetation. Declaring Cilo and Sat Mountains as a national park on September 25, 2020, many tourism professionals. It has attracted the attention of miners and businessmen. For this reason, a serious investor density has been observed in the region. These situations indicate that economic moves will be made in many different sectors, especially in the tourism sector and mining, in Hakkari in the coming days. It is foreseen that these moves will increase human pressure and intervention in the region and affect the untouched nature of the region in every sense.

Keywords: Valley Glacier, Geopolitical Position, National Park

Geçmişin Gölgesi Anıt Ağaçlar: Mersin İli Örneği

Hediye Mete

Coğrafya Yenişehir Belediyesi Bilim ve Sanat Merkezi
hediyemete33@gmail.com

Özet

Projemizde Mersin il sınırları içinde yer alan tescilli anıt ağaçlar, bu ağaçların özellikleri ve coğrafi konumları hakkında tanıtım yapmak amaçlanmıştır. Yapılan literatür taramasında ve incelenen çalışmalarda anıt ağaçlarla ilgili pek çok araştırmanın yapıldığı ancak Mersin ilindeki anıt ağaçlarla ilgili bilgilerin belli alanlarda sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Projemizin bu alandaki boşluğu tamamlayacağı düşünülmektedir. Diğer araştırmalardan farklı olarak ilimizdeki anıt ağaçları tanıtmak için bilgisayar ortamında bir blog oluşturularak anıt ağaçların özellikleri ve konumları hakkında hem yazılı hem de sesli olarak bilgi verilmiştir. Ayrıca bir harita uygulaması üzerinde ilimize ait ağaçların konumları ve özellikleri işaretlenerek daha geniş kitlelere ulaştırmak hedeflenmiştir.

Bu çalışmada Mersin il sınırları içinde bulunan ve tabiat varlığı olarak tescil edilmiş 11 anıt ağacın özellikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Anıt ağaçların tür isimleri, tahmini yaşları, çapları, boyları ve coğrafi konumları hakkında veriler sunulmuştur. İncelenen anıt ağaçların bir tanesi çınar, iki tanesi ardıç, bir tanesi porsuk, bir tanesi meşe, bir tanesi servi, bir tane katran, bir tane zeytin ve üç tanesi çam taksonlarına aittir. Anıt ağaçların tahmini yaşları 150- 600 yıl aralığında değişmektedir. Bu araştırmada doküman analizi yapılarak kaynaklar taranmış ve Mersin İl Kültür Müdürlüğünden bilgi alınmıştır.Elde edilen bilgiler kullanılarak her biri birer doğal ve kültürel miras olan bu ağaçlar daha geniş kitlelere ulaştırmak için internet ortamında sayfa düzenlemesi ve konum belirlemeleri yapılmıştır.Gelecek nesillerde farkındalık yaratarak geçmişle bağ kurmaları sağlanmaya çalışılmıştır.

Bu projenin temel amacı, yaşadığımız il olan Mersin sınırları içinde yer alan ve geçmişe tanıklık eden her biri birer doğal miras olan anıt ağaçları tanıtmak, özellikleri hakkında bilgi vermek ve bulundukları yeri harita üzerinde göstererek farkındalık oluşturmaktır.

Bu araştırmada doküman analizi yapılarak taranan kaynaklar ve Mersin İl Kültür ve Müdürlüğünden elde edilen bilgiler ışığında belirlenen anıt ağaçlar ve özellikleri açıklanmıştır.

Elde edilen bulgular, blog sayfası hazırlanarak internet ortamında tanıtılmış, anıt ağaçların bulunduğu noktalar Google harita üzerinde işaretlemesi yapılmış, podcast uygulaması ile ağaçların sesli olarak tanıtımı yapılarak QR code uygulamasına tanımlanmıştır. Bu sayede Mersin'in tarihi, turistik önemi yanında her biri kültürel birer değer olan anıt ağaçlarımız için farkındalık oluşturulmuştur.. Böylece gelecek nesillerin kültürel mirasımız olan anıt ağaçları tanıması ve koruması sağlanmış olacaktır. Anıt ağaçlarla ilgili bilgileri yaptığımız QR Code uygulaması kullanılarak okul koridorlarına ve daha geniş kitlelere tanıtmak için alışveriş merkezlerine, otobüs duraklarına ve parklar gibi genel kullanım alanlarında farkındalık oluşturulabilir.Aynı şekilde QR Code uygulaması anıt ağaçların çevresindeki tanıtım levhalarına da konularak insanların cep telefonlarıyla doğrudan bilgiye ulaşmaları sağlanabilir.Ayrıca Google Haritalar üzerine yaptığımız anıt ağaç yer işaretlerinin ülkemiz ve dünyadaki diğer anıt ağaçlar için de yapılması daha geniş kitlelere ulaşmayı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Doğal Miras, Anıt Ağaç, Tarih

Shadow Of The Past Monumental Trees: Mersin Provincial Example

Hediye Mete

Abstract

In our project, it is aimed to introduce the registered monumental trees within the borders of Mersin, the characteristics of these trees and their geographical locations. In this study, information is given about the characteristics of 11 monumental trees located in Mersin province and registered as natural assets. Data on species names, estimated ages, diameters, heights and geographical locations of monumental trees are presented. One of the monumental trees examined belongs to the sycamore, two juniper, one yew, one oak, one cypress, one tar, one olive and three pine taxa. The estimated ages of the monumental trees range from 150 to 600 years. In this research, documents were analyzed and sources were scanned and information was obtained from Mersin Provincial Directorate of Culture. Using the information obtained, these trees, each of which are natural and cultural heritage, were arranged and positioned on the internet in order to reach wider masses. attempted to be achieved.

The main purpose of this project is to introduce monumental trees, each of which is a natural heritage, located within the borders of Mersin, the city we live in, and to provide information about their features and to raise awareness by showing their location on the map.

The findings were introduced on the internet by preparing a blog page, the points where the monumental trees are located were marked on the Google map, the trees were introduced with the podcast application and the trees were defined in the QR code application. In this way, awareness has been created for our monument trees, each of which is a cultural value, as well as the historical and touristic importance of Mersin. Thus, it will be ensured that future generations recognize and protect the monumental trees, which are our cultural heritage. By using the QR Code application, which we provide information about monumental trees, awareness can be created in general areas such as shopping malls, bus stops and parks in order to introduce them to school corridors and wider audiences. Likewise, by placing the QR Code application on the promotion signs around the monumental trees, people can access information directly with their mobile phones.

The main purpose of this project is to introduce monumental trees, each of which is a natural heritage, located within the borders of Mersin, the city we live in, and to provide information about their features and to raise awareness by showing their location on the map. In this research, the monumental trees and their features are explained in the light of the scanned sources and the information obtained from the Mersin Provincial Directorate of Culture and Culture by document analysis. The findings were introduced on the internet by preparing a blog page, the points where the monumental trees are located were marked on the Google map, the trees were introduced with the podcast application and the trees were defined in the QR code application. In this way, awareness has been created for our monument trees, each of which is a cultural value, as well as the historical and touristic importance of Mersin. Thus, it will be ensured that future generations recognize and protect the monumental trees, which are our cultural heritage. Awareness can be created in general areas such as shopping malls, bus stops and parks in order to introduce information about monumental trees to school corridors and wider audiences by using the QR Code application. .In addition, making the monumental tree landmarks we made on Google Maps for other monumental trees in our country and in the world will enable to reach wider masses.

Keywords: Natural Heritage, Memorial Tree, History

Jips Kayacının Ekolojisi ve Kullanım Alanları

Mücahit Coşkun [1] & Fatih Kartal [2, *]

[1] Coğrafya Karabük Üniversitesi

[2] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Eğitimi Abd Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi

fatihkartal.58@hotmail.com

Özet

Eski çağlardan bugüne kadar çok yoğun bir şekilde kullanılan toprakların verimlilikleri ve kullanım kabiliyetleri her geçen gün azalmaktadır. Bu açıdan uzmanlar ve bilim adamları bu problemin çözümüne yönelik farklı buluş ve arayış yoluna gitmişlerdir. Verimliliği tekrar artırma hususunda en pratik çözüm ise yine doğanın kendi içerisinde bulunan ve farklı mineraller ihtiva eden doğal kayaçlar gelmektedir. Şöyle ki her kayacın kendi içerisinde fiziksel ve kimyasal özellikleri farklı olup bulunduğu ortamda farklı ekolojik özellikler oluşturmaktadır. Bu bağlamda ekolojik çeşitlilik açısından önemli yaşam alanları oluşturan kayaçlardan biriside jips'tir. Kurak ve yarı kurak sahalarda yaygın olarak görülen ve daha çok alçıtaşı olarak nitelendirilen jips, sığ deniz ve göl alanlarında çökelim sonucunda oluşmuş bir evaporit kayaç özelliği taşımaktadır. Genel olarak doğada iki farklı şekilde örneklerini görmek mümkündür. Bunlar, kristal halde su ihtiva eden kalsiyum sülfat hidrit bileşimi (CaSO4.2H2O) veya su ihtiva etmeyen susuz kalsiyum sülfat olan anhidrit (CaSO4) şeklindedir. Beyaz renkli bir kimyasal tortul taş olan jips içerisindeki minerallerin farklı olması nedeniyle doğal renkleri de farklı olabilmektedir. Petrografik bakımdan jips kayaçlarının çoğunluğu tanelidir. Dünyada ve Ülkemizde birçok yerde yaygın olarak bulunan jipsli kayaçlar doğada farklı koşullar altında farklı amaçlar doğrultusunda kullanılabilen litolojik yapılardır. Arazi ıslahından sanayiye kadar birçok alanda jipsin önemi giderek artmaktadır. Kayaçların birçoğunda olduğu gibi mineral bakımından zengin olan jips kayaçları üzerinde de oluşmuş topraklar doğal bir izolasyon sahalarıdır. Bu izolasyon sahasına sahip olması jipsli topraklarda çok fazla bitki çeşitliliğine zemin hazırlamaktadır. Jipsli topraklar, jeolojik yaşı, kökenleri ya da içerdiği jips miktarı hangi düzeyde olursa olsun genel olarak bitki gelişimine etki etmektedir. Bununla birlikte özellikle toprak düzenleyici, gübre, organik madde ve su arıtıcı olarak kullanımı jipsin tercih edilebilirliğini artırmaktadır. Verimlilikleri ve mineral kayıpları gittikçe artan topraklara çözüm aramak için geliştirilen farklı yöntem ve stratejiler içerisinde yer alan jipsin önemi bu anlamda her geçen gün artmaktadır. Kolay ulaşılabilirliği ve ekonomik olmasının yanı sıra kullanım alanının geniş olması jipse olan talebin yükselmesine neden olmaktadır. Tüm bunlar değerlendirildiğinde çalışmada, jips kayacının ekolojik özelliklerini ve kullanım alanlarını araştırmak amaçlanmaktadır. Alanyazın incelemesinde jips ekolojisi ve jipsin kullanım alanlarının birlikte yer aldığı az sayıda çalışma vardır. Bu az sayıdaki çalışmaya destek olması yanında yapılacak olan araştırmalara da kaynak teşkil etmesi beklenmektedir. Çalışma derleme olarak hazırlanmış bir araştırma olup kaynak noktasında ulusal ya da uluslararası makaleler, lisansüstü tezler, yayınlanmış kitapların yanı sıra yurt dışı indeksli veri tabanlarında bulunan araştırmalardan da yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda jips kayacının toprak tekstür yapısına olan etkisi, toprak düzenleyici ve ıslah maddesi olarak kullanımı, gübre olarak kullanımı, sulu ve kuru tarımda kullanımı, peletleme olarak kullanımı, organik madde olarak kullanımı, su arıtıcı olarak kullanımı ve bitki gelişimi kadar olan etkileri üzerinde durulmuştur. Bu yönüyle jips sahaları dünyada hem önemli bir gen kaynağı merkezleri hem de toprak bünyesine katıldığı takdirde ekonomik ve ergonomik bir ıslah maddesi konumunda olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Jips, Jips Ekolojisi, Toprak Islahı, Bitki Besini.

Ecology And Uses Of Gypsum Rock

Mücahit Coşkun [1] & Fatih Kartal [2,*]

Abstract

The productivity and utilization capabilities of the soils, which have been used intensively since ancient times, are decreasing day by day. In this respect, experts and scientists have gone to different inventions and quests for the solution of this problem. The most practical solution to increase productivity again comes from natural rocks, which are found in nature and contain different minerals. Namely, each rock has different physical and chemical properties within itself and creates different ecological properties in its environment. In this context, gypsum is one of the rocks that form important habitats in terms of ecological diversity. Gypsum, which is commonly seen in arid and semi-arid areas and is mostly described as gypsum, has the characteristics of an evaporite rock formed as a result of precipitation in shallow sea and lake areas. In general, it is possible to see two different examples in nature. These are in the form of calcium sulfate hydride compound (CaSO4.2H2O) containing water in crystalline form or anhydrite (CaSO4), anhydrous calcium sulfate containing no water. Due to the different minerals in gypsum, which is a white chemical sedimentary stone, its natural colors may also be different. Petrographically, the majority of gypsum rocks are granular. Due to the different minerals in gypsum, which is a white chemical sedimentary stone, its natural colors may also be different. Petrographically, the majority of gypsum rocks are granular. Gypsum rocks, which are common in many places in the world and in our country, are lithological structures that can be used for different purposes under different conditions in nature. The importance of gypsum is increasing in many fields from land reclamation to industry. Soils formed on gypsum rocks, which are rich in minerals, as in most of the rocks, are natural isolation areas. Having this isolation area prepares the ground for a lot of plant diversity in gypsum soils. Gypsum soils, regardless of their geological age, origins or the amount of gypsum they contain, generally affect plant growth. However, the use of gypsum as a soil conditioner, fertilizer, organic matter and water purifier increases the preferability of gypsum. The importance of gypsum, which is among the different methods and strategies developed to find solutions to soils with increasing productivity and mineral losses, is increasing day by day in this sense. In addition to being easily accessible and economical, the wide usage area causes the demand for gypsum to increase. When all these are evaluated, it is aimed to investigate the ecological properties and usage areas of gypsum rock in the study. In the literature review, there are few studies that include gypsum ecology and gypsum usage areas together. In addition to supporting this small number of studies, it is expected to be a source for further research. The study was prepared as a compilation and at the source point, national or international articles, postgraduate theses, published books, as well as research in foreign indexed databases were also used. In line with the findings, the effect of gypsum on soil texture, its use as soil conditioner and improvement agent, its use as fertilizer, its use in irrigated and dry agriculture, its use as pelleting, its use as organic matter, its use as a water purifier and its effects on plant growth. has been stopped. In this respect, it is seen that gypsum fields are both important gene resource centers in the world and an economical and ergonomic improvement material if they are included in the soil structure.

Keywords: Gypsum, Gypsum Ecology, Soil Improvement, Plant Nutrition.

Kuyucuk Gölü'nün Zamansal Değişiminin İncelenmesi ve Kurumasına Neden Olan Faktörler*

Emre Sakaoğlu [1,*] & Osman Çepni [2]
[1] Coğrafya Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
[2] Coğrafya Karabük Üniversitesi
esakaoglu@agri.edu.tr

Özet

Su ve sulak alanlar dünya üzerindeki canlıların varlığını sürdürmesinde önemli rol oynamaktadır. Ancak, bu doğal yapılar rolü gereği güçlü oldukları kadar kendini yenileme konusunda oldukça hassas olan ekosistemlerdir. Bu ekosistemlerin en önemli parçasını ise bitki ve hayvan toplulukları oluşturmaktadır. Bu nedenle sulak alanlar önemleri gereği çeşitli koruma alanları içerisine alınmaktadır. Ramsar Sözleşmesi de bu koruma alanlarını oluşturan en önemli uluslararası sözleşmelerden biridir. Kuyucuk Gölü de bu sözleşmeye 2009 yılında dâhil olmuş ve Türkiye'nin 13. Ramsar Alanı olarak kabul edilmiştir.

Kuyucuk Gölü üzerinde meydana gelen zamansal değişimin incelenmesi ve bu değişim üzerinde etkili olan doğal ve beşeri faktörlerin belirlenmesi çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Aynı zamanda çalışmada kullanılan dört farklı yöntem ise çalışmada ikinci bir amacı ortaya çıkarmıştır. Bu da elde edilen sonuçlar dikkate alındığında hangi yöntemin en yüksek doğruluğu verdiğini ortaya koymaktır.

Bu çalışma, geçmişte Kuyucuk Gölü hakkında neredeyse hiçbir zamansal değişim incelemesi yapılmaması ve aynı zamanda günümüzde gölün kurumasına neden olan faktörleri ele alması yönüyle önemlidir. Özellikle Ramsar Sözleşmesi ile korunan gölün, zaman içerisindeki değişiminin görülmesi, hangi nedenlerden dolayı kuruduğunun tespit edilmesi, gölün geri kazanılmasına yönelik alınacak tedbirlerin belirlenmesi çalışmanın önemini göstermektedir.

Çalışmada gölün su yüzeyindeki zamansal değişimin tespit edilmesi için NDWI, MNDWI, AWEI ve EWI yöntemleri tercih edilmiştir. Bunun yanında indis sonuçlarından elde edilen sınıflandırmak amacıyla eşik değerleri belirlenmiştir. Bu eşik değerlerin belirlenmesinde ise Otsu Eşikleme yöntemi kullanılmıştır. Sonuçların doğruluk aşamasında ise hata matrisi kullanılmıştır.

Arazi çalışmalarında yapılan gözlemlerde tarım faaliyetleri ve gölü besleyen dereler üzerine yapılan göletlerin olması gölün küçülmesi üzerinde etkili olan beşeri faktörlerdir. Bölge genelinde sıcaklık artışları ve yağış azalışlarının olması ise gölün su varlığı üzerindeki baskıyı arttıran en belirgin doğal faktör olmuştur. Ayrıca geçmişte gölü beslemek amacıyla açılan yeraltı su kuyularından çekilen sular ile göle besleme yapıldığı görülmüştür. Özellikle yüzeysel akış ile göle verilen yeraltı sularının zaman içerisinde buharlaşma ile olan kaybını arttırmış ve gölün beslenmesinde önemli olan bir kaynağın da kaybını hızlandırmıştır. Analizler ile birlikte elde edilen sonuçlara göre gölde meydana gelen küçülmenin düzensiz olduğu ortaya çıkarılmıştır. Bu dalgalanmaların yanında göl, 1990 yılında yaklaşık 2,5 km² ile en yüksek yüzey alanına ulaşmıştır. Ancak 2010-2020 yılları arasında neredeyse %40'lık küçülme ile yaklaşık 1 km² alan kaybı yaşayan gölün en küçük su yüzeyine gerilediği görülmüştür. Günümüzde ise Kuyucuk Gölü'nün tamamen kuruduğu tespit edilmiştir. Gölün su varlığını koruduğu süreç içerisinde yaklaşık 250 farklı kuş türünün ziyaret ettiği sahada, günümüzde neredeyse hiç kuş türü kalmamıştır.

Gölü besleyen küçük ve az sayıdaki derenin önüne yapılan tüm setler yıkılarak gölün tekrar beslenmesi sağlanmalıdır. Ayrıca tamamen kuruyan Kuyucuk Gölü'nün tekrar varlık kazanması için havza yakınında yer alan Kars Çayı ile desteklenmesi gerekmektedir.

**Bu çalışma ikinci yazarın danışmanlığındaki birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.*

Anahtar Kelimeler: Ramsar, Zamansal Değişim, Kuyucuk Gölü

Investigation of the Temporal Change of Kuyucuk Lake and Factors Causing the Drying

Emre Sakaoğlu [1,*] & Osman Çepni [2]

Abstract

Water and wetlands play an important role in the survival of living things on earth. However, these natural structures are ecosystems that are very sensitive to self-renewal as well as being strong due to their role. The most important part of these ecosystems is plant and animal communities. For this reason, wetlands are included in various protection areas due to their importance. The Ramsar Convention is one of the most important international conventions that make up these protected areas. Kuyucuk Lake was included in this contract in 2009 and was accepted as Turkey's 13th Ramsar Site.

The main purpose of the study is to examine the temporal change in Kuyucuk Lake and to determine the natural ve human factors that are effective on this change. At the same time, four different methods used in the study revealed a second purpose in the study. This is to reveal which method gives the highest accuracy, taking into account the results obtained.

This study is important in that almost no temporal change studies have been made about Kuyucuk Lake in the past and at the same time it deals with the factors that cause the drying of the lake today. In particular, the change of the lake, which is protected by the Ramsar Convention, over time, the determination of the reasons for its drying, and the determination of the measures to be taken for the recovery of the lake show the importance of the study.

In the study, NDWI, MNDWI, AWEI and EWI methods were preferred to determine the temporal change in the water surface of the lake. In addition, threshold values were determined in order to classify the images obtained from the indices results. In the process of these threshold values, Otsu Thresholding method was used. In the accuracy phase of the results, the error matrix was used.

In the observations made in the field studies, agricultural activities and the presence of ponds on the streams feeding the lake are the human factors that are effective in the shrinkage of the lake. Temperature increases and precipitation decreases throughout the region have been the most obvious natural factors that increase the pressure on the lake's water presence. In addition, it has been observed that the lake was fed with the water drawn from the groundwater wells opened to feed the lake in the past. In particular, the introduction of groundwater into the lake by surface flow has increased the loss of water by evaporation and accelerated the loss of a resource that is important in feeding the lake. According to the results obtained, it was revealed that the shrinkage in the lake was irregular. In addition to these fluctuations, the lake reached its highest surface area in 1990 with approximately 2.5 km². However, it has been observed that the lake, which experienced a loss of approximately 1 km² with a decrease of approximately 40% between 2010 and 2020, regressed to the smallest water surface. Nowadays, it has been determined that Lake Kuyucuk has completely dried up. In the region, which was visited by approximately 250 different bird species during the time the lake continued to exist, there are almost no bird species left now.

All the levees in front of the small and few streams feeding the lake should be demolished and the lake should be fed again. In addition, in order for the completely dried Kuyucuk Lake to regain its existence, it should be supported by the Kars Stream located near the basin.

Keywords: Ramsar, Temporal Change, Kuyucuk Lake

Kuşak ve Yol İnisiyatifi ve Türkiye: Fırsatlar ve Riskler

Zehra Durukan

Beşeri ve İktisadi Coğrafya Doktora Programı Ege Üniversitesi
zhradrkn@gmail.com

Özet

2013 yılında Çin Halk Cumhuriyeti Başkanı Xi Jinping tarafından ilan edilen Kuşak ve yol inisiyatifi kapsamı ve önemi açısından yüzyılın projesi olarak değerlendirilmektedir. Kuşak ve yol, "İpek Yolu Ekonomik Kuşağı" ve "21. Yüzyıl Deniz İpek Yolu"nun kısaltma adıdır. Bu inisiyatif içinde ulaşım koridorları, kara ve demir yolları, petrol ve doğalgaz boru hatları ve diğer altyapı projelerine yer verilmiştir. Türkiye ipek yolu ekonomik kuşağı içinde Orta koridor kapsamında yer almaktadır. Türkiye'nin de dahil olduğu bu projenin amacı ipek yolu kuşağındaki ülkelerle ticaretin, sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ile eski ipek yolu ruhunu yeniden canlandırmaktır. Devletler arasında barışçıl, karşılıklı iş birliği ve kazanımlarla ekonomik ve kültürel etkileşim hedeflenmektedir. Bu çalışmanın amacı Kuşak-yol inisiyatifinin küresel ve bölgesel anlamda Türkiye'ye sunduğu fırsatları Siyasi coğrafya açısından değerlendirmek ve olası riskleri belirlemektir. Bu çerçevede yöntem olarak döküman incelemeleri yapılmış ve veriler betimsel bir yaklaşımla ele alınmıştır. Elde edilen veriler sonucunda Türkiye coğrafi konumundan dolayı geçmişte olduğu gibi günümüzde de büyük bir öneme sahiptir. 2015 yılında Türkiye inisiyatife dahil olmuş ve bu proje kapsamında alt yapı ve ulaşım çalışmaları yapmış, petrol ve doğal gaz boru hatları inşa etmiştir. Asya, Avrupa ve Afrika arasında bir köprü görevi gören Türkiye kültürel olarak da bir kesişim noktasıdır. Kendi iç dinamiklerinden kaynaklanan yapısından dolayı bölgesinde yaşanan çatışma, savaş, göç, kuraklık gibi güvenlik sorunlarından en çok etkilenen ülkelerden biridir. Doğu ve Batı arasında bir transit ülke konumundadır.

Sonuç olarak Çin'in yeniden gündeme getirdiği ve büyük yatırımlarla pek çok ülkeyi desteklediği Kuşak ve Yol İnisiyatifi'nde Türkiye hem jeopolitik konumu hem de kültürel özellikleriyle kilit ülkelerden biridir. Bununla birlikte Çin'in hızla büyüyen ve ihracata dayanan ekonomisi Türkiye için risk oluşturabilmektedir. Kendi ihracat ürünleri için pazar arayışında olan Çin, orta koridor ile Avrupa'ya açılmayı hedeflemektedir. Ancak Türkiye kendine özgü, geçmişinin izlerini taşıyan kültürü, dinamik nüfusu, gelişmekte olan ekonomisi ve bölgesel olaylardaki etkinliği ile inisiyatif içinde fırsatları değerlendirip ekonomisini güçlendirebilir.

Türkiye küresel ve bölgesel boyutta siyasi ve ekonomik oluşumlara entegre olabilmelidir. Türkiye ekonomik ve siyasi istikrarını sağlayarak oluşabilecek riskleri engelleyebilir. Bunun yanında kültürel bağının bulunduğu Orta Asya Türk Devletleriyle ilişkilerinin geliştirilmesi önemli bir fırsat olarak görülmektedir. Soğuk savaşın ardından bu bölgede oluşan jeopolitik boşluk en küçük bir kıvılcımla çatışma alanlarına dönüşebilmektedir. Türkiye'nin bu ülkelerle kuracağı siyasi ve ekonomik ilişkiler ve arabuluculuk faaliyetleri bölgenin istikrarına katkı yapabilir. Türkiye zengin kaynaklarını verimli bir şekilde kullanıp kendi jeostratejisini oluşturursa bu fırsatı değerlendirebilir. Diğer taraftan ekonomik ve güvenlik sorunlarına etkili ve sürdürülebilir politikalar üretemezse inisiyatif içinde büyük sorunlarla yüzleşmesi kaçınılmazdır.

Anahtar Kelimeler: Kuşak ve Yol İnisiyatifi, İpek yolu, Orta koridor, Çin, Türkiye

The Belt and Road Initiative and Turkey: Opportunities and Risks

Zehra Durukan

Abstract

The Belt and Road Initiative, announced by the President of the People's Republic of China Xi Jinping in 2013, is considered the project of the century in terms of its scope and importance. Belt and road is the abbreviation of the "Silk Road Economic Belt" and "the 21st Century Maritime Silk Road". This initiative included transportation corridors, roads and railways, oil and natural gas pipelines and other infrastructure projects. Turkey is located within the scope of the Middle corridor within the economic belt of the Silk Road. The aim of this project, in which Turkey is also included, is to revive the old silk road spirit by developing trade, social and cultural relations with the countries in the silk road belt. Economic and cultural interaction is aimed between states through peaceful, mutual cooperation and gains. The aim of this study is to evaluate the global and regional opportunities offered by the Belt-Road initiative to Turkey in terms of political geography and to identify possible risks. In this framework, document analyzes were made as a method and the data were handled with a descriptive approach. As a result of the data obtained, Turkey has a great importance today as it was in the past due to its geographical location. In 2015, Turkey was included in the initiative and within the scope of this project, infrastructure and transportation works were carried out and oil and natural gas pipelines were built. Turkey, which acts as a bridge between Asia, Europe and Africa, is also a cultural intersection. Due to its internal dynamics, it is one of the countries most affected by security problems such as conflict, war, migration and drought in its region. Turkey is a transit country between East and West.

As a result, Turkey is one of the key countries with its geopolitical position and cultural characteristics in the Belt and Road initiative, which China has brought to the agenda and supported many countries with large investments. However, China's rapidly growing and export-based economy may pose a risk for Turkey. China, which is in search of a market for its own export products, aims to open up to Europe with the Middle corridor. However, with its unique culture bearing the traces of its past, its dynamic population, its developing economy and its effectiveness in regional events, Turkey can strengthen its economy within the initiative.

Turkey should be able to integrate into global and regional political and economic formations. Turkey can prevent the risks that may occur by ensuring its economic and political stability. In addition, it is seen as an important opportunity to develop relations with the Central Asian Turkish States with which it has cultural ties. The geopolitical gap created in this region after the cold war can turn into conflict areas with the slightest spark. Political and economic relations and peacemaking activities that Turkey will establish with these countries may contribute to the stability of the region. If Turkey uses its rich resources efficiently and creates its own geostrategy, it can seize this opportunity. On the other hand, if it cannot produce effective and sustainable policies for economic and security problems, it is inevitable that it will face big problems within the initiative.

Keywords: The Belt and Road Initiative, Silk Road, Middle Corridor, China, Turkey

Sürdürülebilir Kentsel Yaşam Modeli Perspektifinde Anamur İlçesi Örnekleminde Cittaslow Felsefesi Yaklaşımı

Bektaş Sarı
Coğrafya Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
bektassari33@gmail.com

Özet

Amacı ve Önemi

Çalışmada temel ilke Anamur ilçesinde toprak, hava ve suyun devamlılığını ortaya koyarak, kentin florası ve faunası dikkate alınmak suretiyle, ulaşıma çare bulmak, organik tarım faaliyetini geliştirerek kentin kendi kendini besleyebilmesini sağlamak, yukarıdan akan yeşil koridorlar oluşturarak bölgenin nefes almasını öngörmekteyiz. Birtakım kültürel yapılanmalarla turizmin odak noktası haline gelmesini sağlamak eko-kent anlayışında olmazsa olmaz sürdürülebilir turizm anlayışıdır ve bu da çalışmamızın diğer bir bölümünü oluşturmaktadır.

Yöntem

Mevcut araştırma için öncelikle literatür taraması yöntemiyle, Cittaslow şehirler ve yerel halkın yaklaşımı konularında yapılmış çalışmalar incelenmiştir. Bu araştırmada, Dünyada ve Türkiye'de cittaslow hareketi hakkında bulgular değerlendirilmiş olup, Anamur ilçesi için model olabilecek kayda değer cittaslow yerleşim alanları ortaya konulmuştur. Seferihisar Belediye başkanı, Anamur ilçe Blediyesi ile Ortadoğu ve Kafkas cittaslow sorumlusu birimleri ile mülakatlar yapılmıştır. Ayrıca yerel halkın cittaslow felsefesine ilişkin yaklaşımları SPSS istatistik programı ile değerlendirilmiş ve analizleri yapılmıştır. Elde edilen bilgiler doğrultusunda araştırma sahamızın cittaslow olabilirliği üzerinde değerlendiirmeler yapılmıştır.

Bulgular

Küreselleşmenin etkisiyle şehirler hızlı çalışılan, hızlı yaşanılan ve üretmekten çok tüketen, kendi kendine yetmeyen yaşam alanları haline gelmiştir. Kentler, kuruluş amaçları olan insanların bir arada güven içinde yaşadıkları yerler olmaktan çıkmış, insanların daha hızlı hareket etmeleri ve daha hızlı çalışmaları için tasarlanan mekanlara dönüşmüştür. İnsanların birbirlerinin sıcaklığına sığındıkları, sosyalleştikleri, el emeklerini birbirlerine sundukları sosyal korunaklar olmaktan gittikçe uzaklaşan kentler, insanların tüketim için yaşadıkları sahneler halini almıştır. Yaşamın hızlanması sonucu insanlar daha hızlı yemek yemek, daha hızlı alışveriş yapmak, gidecekleri yere daha hızlı varmak için belli bir tempo içinde koşturup durmaktadırlar. Bu yaşam tarzı bakkallar, manav, terzi gibi küçük esnaf yerine AVM'leri, çocuklarımızın oyun oynayacağı alanlar yerine otoparkları, daha çok park ve yeşil alan yerine geniş otoyolları hayatımıza sokmuştur. İnsanın en önemli değeri olan kısıtlı yaşamını sağlıksız yiyecekler, hava kirliliği, trafik, yalnızlık ve tüketimle harcaması modern yaşamın vageçilmezi olarak sunulmuştur. Popüler kültürün de desteklediği hayatı yaşamak için zamanı olmayan, işine arabasıyla hızla giden, oturup kahve içecek bir yarım saati bile olmadığı için yürürken kahvesini içen, yetişmesi gereken bir yerler olduğu için yemekten zevk almak yerine ayakta hızlı bir şekilde "beslenen", komşularını veya yerel esnafı tanımayan modern insan modelinin sürdürülebilir olmadığı ortadadır. (http://cittaslowturkiye.org/cittaslow/).

Sonuçlar ve Öneriler

Tasarım bütünlüğü içinde olan bir yapısal yaklaşım her açıdan yavaş şehir kavramını karşılamaktadır. Anamur ilçesinde bütünsel kimliği cittaslow felsefesi mutlaka sağlayacaktır. Son beş yıl içerisnde yükselen binalar yerleşmenin bir önelme alınmazsa çarpık kentleşmeye doğru gideceğini göstermektedir..Cittaslow felsefesi Anamur ilçesi'nin kentsel yaşam yaklaşımını büyük ölçüde ve olumlu yönde etkileyecektir.

Anahtar Kelimeler: Anamur, Cittaslow, Ekokent, Sakin Şehir, Yavaş şehir

Cittaslow Philosophy Approach in the Sample of Anamur District in the Perspective of Sustainable Urban Life Model

Bektaş Sarı

Abstract

Purpose and Importance

The basic principle of the study is to reveal the continuity of soil, air and water in Anamur district, to find a solution for transportation by taking into account the flora and fauna of the city, to ensure that the city can feed itself by developing organic farming activities, and to create green corridors flowing from above, and we foresee the region to breathe. Ensuring that tourism becomes the focal point with some cultural structures is an indispensable sustainable tourism understanding in the eco-city concept, and this constitutes another part of our study..

Method

For the current research, first of all, studies on Cittaslow cities and the approach of local people were examined by literature review method. In this research, the findings about the cittaslow movement in the world and in Turkey were evaluated, and significant cittaslow settlements that could be a model for the Anamur district were revealed. Interviews were conducted with the mayor of Seferihisar, the Anamur district municipality, and the units responsible for the Middle East and Caucasian cittaslows. In addition, the approaches of the local people to the cittaslow philosophy were evaluated and analyzed with the SPSS statistical program. In line with the information obtained, evaluations were made on the cittaslow feasibility of our research area.

Conclusions and Recommendations

With the effect of globalization, cities have become living spaces that work fast, live fast, consume more than produce, and are not self-sufficient. Cities have ceased to be places where people with their founding purpose live together in safety, and have turned into places designed for people to move and work faster. Cities, which are gradually moving away from being social shelters where people take shelter in each other's warmth, socialize and offer their handicrafts to each other, have become scenes where people live for consumption. As a result of the acceleration of life, people are running around at a certain pace in order to eat faster, shop faster, and reach their destination faster. This lifestyle has brought shopping malls instead of grocery stores, greengrocers and tailors into our lives, parking lots instead of areas where our children can play, and wide highways instead of more parks and green areas. Spending his limited life, which is the most important value of man, with unhealthy food, air pollution, traffic, loneliness and consumption has been presented as an indispensable part of modern life. Those who don't have time to live the life supported by popular culture, go to work quickly, drink their coffee while walking because they don't even have half an hour to sit and drink coffee, stand up quickly instead of enjoying the food because there is a place to catch up, meet their neighbors or local shopkeepers. It is obvious that the model of modern people who do not know themselves is not sustainable. (http://cittaslowturkiye.org/cittaslow/)..A structural approach within the integrity of the design meets the concept of the slow city in every respect. The cittaslow philosophy will certainly provide a holistic identity in the Anamur district. The buildings that have risen in the last five years show that the settlement will go towards unplanned urbanization if no action is taken. The Cittaslow philosophy will greatly and positively affect the urban life approach of the Anamur district.

Keywords: Anamur, Cittaslow, Ecocity, Calm City, Slow City

Çağırgan Havzası Yerleşmeleri ile Bazı Coğrafi Faktörler Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Emin Toroğlu [1], Ömer Kaya [1] & Ramazan Gök [2,*]

[1] Coğrafya Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
[2] Coğrafya Milli Eğitim Bakanlığı
ramazangokcografya@gmail.com

Özet

Bilimsel ve teknolojik gelişim insanlığın çevreyi tanıma, adapte olma ve değiştirme faaliyetlerine etki etmiştir. Bu durum da coğrafi düşüncede farklı bakış açılarını ve akımları tetiklemiştir. İnsan çevre etkileşimi coğrafi düşüncenin başlangıcından beri coğrafyanın temel konularından (geleneklerinden) biri olmuştur. Bu etkileşim temelde 3 bakış açısına ayrılmaktadır. Bunlardan birincisi çevrenin kültür üzerine etkisi, ikincisi kültürün çevre üzerine etkisi, üçüncüsü ise kültür-çevre karşılıklı etkileşimi temelli bakış açısıdır. İklimin insan karakterini şekillendirdiğine yönelik hipotezler çevrenin etkisine yönelik verilebilecek basit bir örnektir. Diğer yandan her ne kadar bugün paradigma olarak net bir şekilde isimlendirilmese de insan kaynaklı sera gazları salınımı kökenli küresel ısınma hipotezi ve çalışmaları ise kültürün çevre üzerine etkisine yönelik bakış açısını yansıtmaktadır. Son olarak arazi kullanımı planlamaları, tarımsal sulama ve barajlar gibi konularda yapılan çalışmalar ise karşılıklı etkileşim hipotezi temellidir. Kültür-çevre etkileşiminin karşılıklı olarak incelenebileceği coğrafi fenomenlerden biri de yerleşmelerdir. Şehirsel alanlarda çevre üzerinde kültürel etkilerden bahsedilebilirken, kırsal alanlarda kültür üzerinde çevresel etkilerden bahsedilebilir. Ancak her iki durumda da çevre belirli şartlar sunar, bilgi birikimi ve tercihler ile kültürel coğrafi görünüm ortaya çıkar.

Türkiye'de günümüzde nüfusun %80'i şehirlerde yaşamaktadır. Bu nedenle şehirsel alanlardaki problemlerin çözülmesine yönelik çalışmalar 2000'li yıllardan sonra ağırlık kazanmış kırsal alanlar ile ilgili bilgi üretimi, sorunlarının tespiti ve çözüme yönelik çalışmalar da literatürde göreceli olarak azalmıştır. Ancak kırsal alan konusunda yapılacak analitik bilgi üretimi bu alanlardaki potansiyelin (ekolojik, ekonomik vd.) belirlenebilmesi ve gerekirse kullanılabilmesi konusunda katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmada Kahramamanmaraş ili, Onikişubat İlçesine bağlı olan Çağırgan deresi havzası çalışma alanı olarak seçilmiştir. Havza batıda Kaya Düldül Dağı ile doğuda Çimen Dağı arasında kalmaktadır. Çalışmada Çağırgan Deresi Havzasında bulunan yerleşmelerin bazı coğrafi faktörleri ile ilişkilerinin ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda havzadaki tüm yerleşmeler sayısallaştırılarak dijital ortama aktarılmıştır. Diğer yandan havza analizleri ile alt havzalar da belirlenmiştir. Çalışmada havza geneli verilerin yanı sıra alt havzalarda da veriler ele alınmış ve karşılaştırılmıştır. Yine alan ve yerleşme ölçekli iki farklı veri seti düzenlenmiş değerlendirmeler bu ölçeklere göre yapılmıştır. Bu veri setleri yükselti, eğim ve bakı temellidir. Yükselti ve eğim verileri ortalama, minimum ve maksimum değerler şeklinde karşılaştırılmıştır. Bakı ise yüzdelik dilimler şeklinde karşılaştırılmıştır. Yerleşmelerin dağılışının ortaya çıkardığı örüntüleri saptamak amacıyla bazı mekânsal istatistik yöntemleri uygulanmıştır. Ortalama doğrusal yön analizi ile ana havza ve alt havzaların akım yönü belirlenmiş bu yönler bakı yönleri ile karşılaştırmaya tabi tutulmuştur. En yakın komşuluk analizine göre Doku (Tekstür) analizi de yapılarak yerleşmelerin birbirlerine olan komşuluklarına göre kümelenme durumu da saptanmıştır. Son olarak tüm veriler, analizler ve bulgular doğrultusunda sonuçlar yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür Çevre Etkileşimi, Analitik Bilgi Üretimi, Çağırgan Havzası, Kırsal Yerleşmeler

Examination of The Relations between Çağırgan Basin Settlements and Some Geographical Factors

Emin Toroğlu [1], Ömer Kaya [1] & Ramazan Gök [2,*]

Abstract

Scientific and technological development has affected humanity's activities in recognizing, adapting and changing the environment. This situation triggered different perspectives and movements in geographical thought. Human-environment interaction has been one of the main themes (traditions) of geography since the beginning of geographical thought. This interaction is basically divided into 3 perspectives. The first of these is the effect of the environment on culture; the second is the effect of culture on the environment, and the third is the culture-environment interaction based perspective. Hypotheses that climate shaped human character are a simple example of the impact of the environment. On the other hand, although it is not clearly named as a paradigm today, the hypothesis and studies of global warming originating from human-induced greenhouse gas emissions are reflects the perspective on the impact of culture on the environment. Finally, studies on land use planning, agricultural irrigation and dams are based on the interaction hypothesis. One of the geographical phenomena where culture-environment interaction can be examined mutually is settlements. While cultural effects can be mentioned on environment at the urban areas, environmental effects can be mentioned on the culture at the rural areas. In both cases, the environment presents certain conditions; cultural landscape emerges, with the accumulation of knowledge and human preferences.

Today, 80% of the population in Turkey lives in cities. For this reason, studies on solving the problems in urban areas gained weight after the 2000s, and the production of information about rural areas, the determination of their problems and the studies for solution have also decreased relatively in the literature. However, the production of analytical information on rural areas will contribute to the determination of the potential (ecological, economic, etc.) in these areas and to use this information if necessary.

In this research, the Çağrırgan stream basin, which is connected to the Onikisubat District of Kahramamanmaraş province, was chosen as the study area. The basin lies between Kaya Düldül Mountain in the west and Çimen Mountain in the east. In this study, it is aimed to reveal the relations of the settlements in the Çağırgan River Basin with some geographical factors. In line with this goal, all settlements in the basin were digitized and transferred to the digital environment. On the other hand, sub-basins were determined by basin analysis. In the study, besides the basin-wide data, the data in the sub-basins were also discussed and compared. Again, two different data sets with area and settlement scales were arranged and evaluations were made according to these scales. These datasets are based on elevation, slope, and aspect. Elevation and slope data were compared as mean, minimum and maximum values. Aspect was compared in percentiles. In order to determine the patterns revealed by the distribution of settlements, some spatial statistical methods were applied. With the mean linear direction analysis, the flow direction of the main basin and sub-basins were determined and these directions were compared with the aspect directions. According to the nearest neighborhood analysis, Texture (Texture) analysis was also performed to determine the clustering status of the settlements according to their neighborhood to each other. Finally, the results were interpreted in line with all data, analyzes and findings.

Keywords: Culture-Environment İnteraction, Analytical Knowledge Generation Çağırgan Basin, Rural Settlement

Sürdürülebilir Kentler ve Coğrafya: Sürdürülebilirliğin Coğrafi Göstergeleri

Zehra Durukan

Beşeri ve İktisadi Coğrafya Doktora Programı Ege Üniversitesi
zhradrkn@gmail.com

Özet

Amaç: Sürdürülebilirlik konusu hayatımızın her alanını etkilediği gibi kentleri de etkilemektedir. Sanayi devriminden sonra artan kentleşme, küreselleşmenin ve neoliberal politikaların etkisiyle hız kazanmıştır. Göç hareketleri, nüfus yoğunluğunun artışı gibi sebeplerle kentlerde çarpık kentleşme, gecekondulaşma, çevre sorunları, suç oranlarında artış, kent arazisinin yanlış kullanımı, sosyo-mekansal ayrışma gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Sürdürülebilir kalkınma 1987 Brundtland Raporunda ‘‘bugünün ihtiyaçlarını, gelecek nesillerin ihtiyaç karşılama kapasitesini riske atmadan karşılamak’’ olarak tanımlanmıştır. Bu raporda nüfusun hızla artması ve yoğunlaşmasının kent üzerindeki baskısı, yoksulluğun artması, çevre kaynaklarının sorumsuzca tüketilmesi, kentlerin kontrolsüz bir şekilde yayılması ve büyümesine değinilmiş ve kentsel sürdürülebilirlik üzerinde durulmuştur. Bu çalışmanın amacı sürdürülebilir kentsel göstergeleri coğrafi bir yaklaşımla inceleyerek, kentlerin coğrafi özelliklerinin sürdürülebilir kent olmasına ne gibi katkılar sağlayacağını araştırmaktır.

Yöntem: Bu çalışmada kent mekanlarındaki sürdürülebilir göstergeler ile ilgili literatür taraması yapılarak kentlerin ‘yaşanabilirliğini’ ve ‘sürdürülebilirliğini’ yeniden yorumlamaktadır. Dünya kentleri ve Türkiye’den kent örnekleriyle sürdürülebilir kent olma yolunda kentsel göstergeler incelenmiştir. Elde edilen veriler neden-sonuç ilişkisi içinde değerlendirilmiştir. Bir kentin coğrafi özellikleri sürdürülebilir kent olmasına nasıl katkı sağlar? Kentin yönetimi ve kentte uygulanan politikalar sürdürülebilir kent olma yolunda kentleri nasıl etkiler? Sorularına cevap aranmış ve kent mekanlarının sürdürülebilirliğe etkisi incelenmiştir.

Bulgular: Kentlerin coğrafi özellikleri, kentte uygulanan politikalar kentlerin sürdürülebilirliği ve kentsel taşıma kapasitesi üzerinde önemli etkilere sahiptir. Kentin doğal çevre özellikleri olan iklimi, jeolojik-jeomorfolojik yapısı, su kaynakları, toprak ve bitki örtüsü ile beşeri ve kültürel faaliyetleri olan demografik özellikleri, ekonomik etkinlikleri (tarım, sanayi, turizm, ticaret vb.), ulaşım ağı, teknolojik alt yapısı, siyasi yapısı, kent kültürü kentin sürdürülebilirliği üzerinde büyük bir etkiye sahiptir.

Sonuç ve Öneriler: Kentteki doğal ve beşeri faktörlerin sürekli birbiriyle olan ilişkisi, insanın kent mekanındaki faaliyetleri kentin doğa ve insanla olan mücadelesine sahne olmaktadır. Bu noktada sürdürülebilirlik kavramı kent mekanlarına uyarlanmıştır. Bu çalışmada kentler kendi kendilerine nasıl yetebilir, kent kaynakları eşit bir şekilde nasıl kullanılır sorularına cevaplar aranmaya çalışılmıştır. Bu sorunlar çözülmeye çalışılırken dikkate alınması gereken en önemli konu ise kentlerin coğrafi özellikleridir. Bir kentin coğrafyası yani doğal, kültürel ve ekonomik özellikleri ile bunlar arasındaki ilişkiler, kentin yaşam alanlarını ve bunların kullanımını şekillendirerek ‘sürdürülebilir kent’ olgusunu belirlemektedir. Bu kapsamda yaşamın her alanında olduğu gibi kentlerin de en büyük problemlerinden biri çevresel sorunlardır. Günümüz kentleri iklim değişikliğinin çevre üzerindeki etkileriyle yüzleşmek zorunda kalmıştır. Aşırı yağışlar, aşırı sıcaklık ve kuraklıklar, orman yangınları bu felaketlerden bazılarıdır. Bu sorunlar kentlerde işsizlik ve göç artışını ve ya azalmasını tetiklemektedir. Her kentin kendi fiziki ve ekonomik yapısına uygun belli bir taşıma kapasitesi vardır ve bu sınır aşıldığında kentler yaşanılamaz duruma gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mekan, Sürdürülebilir Kent, Coğrafya

Sustainable Cities and Geography: Geographical Indicators of Sustainability

Zehra Durukan

Abstract

Purpose: The issue of sustainability affects every aspect of our lives as well as cities. Increasing urbanization after the industrial revolution has accelerated with the effect of globalization and neoliberal policies. Due to migration movements and increase in population density, problems such as unplanned urbanization, slums, environmental problems, increase in crime rates, misuse of urban land, socio-spatial segregation have emerged. Sustainable development was defined as "meeting the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their needs" in the 1987 Brundtland Report. In this report, the pressure of the rapid increase and concentration of the population on the city, the increase in poverty, the irresponsible consumption of environmental resources, the uncontrolled expansion and growth of cities were mentioned and urban sustainability was emphasized. The aim of this study is to examine the sustainable urban indicators with a geographical approach and to investigate the contribution of the geographical features of cities to becoming sustainable cities.

Method: This study reinterprets the 'livability' and 'sustainability' of cities by reviewing the literature on sustainable indicators in urban spaces. Urban indicators on the way to become a sustainable city have been examined with examples from world cities and cities from Turkey. The data obtained were evaluated within the cause-effect relationship. How do the geographical features of a city contribute to being a sustainable city? How do the management of the city and the policies implemented in the city affect cities on the way to becoming a sustainable city? The answers to these questions were sought and the effect of urban spaces on sustainability was examined.

Findings: The geographical features of the cities, the policies implemented in the cities have important effects on the sustainability and urban carrying capacity of the cities. The city's natural environmental characteristics such as climate, geological-geomorphological structure, water resources, soil and vegetation, demographic characteristics of human and cultural activities, economic activities (agriculture, industry, tourism, trade, etc.), transportation network, technological infrastructure, political structure, urban culture has a great impact on the sustainability of the city.

Conclusion and Suggestions: The constant interrelationship of natural and human factors in the city, and the activities of people in the urban space are the scene of the city's struggle with nature and people. At this point, the concept of sustainability has been adapted to urban spaces. In this study, it has been tried to find answers to the questions of how cities can be self-sufficient and how urban resources can be used equally. The most important issue to be considered while trying to solve these problems is the geographical features of the cities. The geography of a city, that is, its natural, cultural and economic characteristics and the relations between them, determine the 'sustainable city' phenomenon by shaping the living spaces of the city and their use. In this context, as in all areas of life, one of the biggest problems of cities is environmental problems. Today's cities have had to face the effects of climate change on the environment. Extreme rains, extreme heat and droughts, forest fires are some of these disasters. These problems trigger the increase or decrease in unemployment and migration in cities. Every city has a certain carrying capacity suitable for its own physical and economic structure, and when this limit is exceeded, cities become unlivable.

Keywords: Space, Sustainable City, Geography

Ağlı (Kastamonu) İlçesinde Geleneksel Kızak Yarışlarının Kültürel Coğrafya Perspektifinde İncelenmesi

Büşra Ulutürk [1,*] & Fatih Aydın [1]

[1] Coğrafya Karabük Üniversitesi
busradbszgl@outlook.com

Özet

Kültür, insanların doğal ortam ile etkileşimleri sonucunda meydana getirdikleri maddi ve manevi unsurların tümüdür. Toplumun yaşam tarzını, ekonomik düzeyini, inancını, tarihini, gelenek, göreneklerini ve mitlerini yansıtan kültürel unsurlar, ait oldukları topluma özgü özellikleri ile toplumları birbirinden ayırmaktadır. Toplumların geçmişten itibaren süregelen bu özgün kültürel değerlerine halk kültürü adı verilmektedir. Köklü bir kültürel birikime sahip olan Türk halk kültüründe ise geleneksel spor ve eğlenceler önemli bir yer tutmaktadır. Ortaya çıkış şekilleri, yöntemleri ve kuralları yöreden yöreye değişen bu spor ve eğlenceler halk tarafından ata mirası olarak kabul görmekte, kültürel mirasının yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle kitle iletişim araçlarının henüz gelişip yaygınlaşmadığı geçmiş dönemlerde, Anadolu köylerinde toplu halde yapılan çeşitli oyun, spor ve eğlencelerin oldukça yaygın olduğu görülmektedir. Halk, oyun yâda sporlarda kullanılacak olan araç gereçleri kendileri üretmekte, kuralları kendi etik değerleri çerçevesinde belirlemektedir. Bu oyun ve sporlar yörenin doğal ortam şartları ile gelenek ve görenekler çerçevesinde şekillendiğinden, geleneksel kültürü yansıtan en önemli unsurlar arasındadır. Çalışma alanı olarak seçilen Ağlı ilçesinde, tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte yaklaşık beş yüz yıldır Kızak yarışları ya da geleneksel ismiyle kayık yarışları yapılmaktadır. Ağlı ilçesinin merkeze bağlı Sinan mahallesinde her kış özellikle şubat ayının ikinci haftasında yapılan kızak yarışları geleneksel halk kültürünün somut örneklerindendir. Bu yarışların dünya kış olimpiyatlarında yapılan tek kişilik kızak yarışları ile büyük bir benzerlik gösterdiği dikkat çekmektedir. Bu çalışma, Ağlı ilçesinin geleneksel kızak (kayık) yarışlarının kültürel özelliklerinin incelenmesi ve doğal çevre şartları ile ilgisinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, ilçenin doğal çevre şartlarının burada yaşayan topluma özgü bu geleneğin ortaya çıkmasında ve şekillenmesinde önemli rol oynadığı belirlenmiştir. Kızak yarışlarının, Ağlı ilçesinin ortalama yükseltisinin fazla ve arazi yapısının engebeli olması, kışların sert, uzun ve kar yağışlı geçmesi ile bağlantılı olarak geliştiği tespit edilmiştir. Kar yağışlı geçen kış mevsiminde karın fazla yağması ve uzun süre yerde kalması, ilçe halkının çevre köy ve yerleşimlerle iletişimini engelleyen bir durum olmuştur. Halk uzun geçen kış mevsiminde çeşitli eğlence ve aktivitelere yönelmiş, bunu yaparken de doğanın sunduğu imkanlardan yararlanma yoluna gitmiştir. Bu durum geleneksel kızak yarışlarının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Çevre yerleşimlerle iletişim ve ulaşımın kısıtlı olması ilçede sosyal hayatın nispeten az hareketli olmasına sebep olmuştur. Bu durum geleneksel kültürün diğer kültürlerden daha az etkilenerek özgünlüğünü korumasını sağlamıştır. Kızak yarışlarının yaklaşık beşyüz yıldır geleneksel özelliklerini koruduğu ve günümüzde bu kültürel mirasın sürdürüldüğü belirlenmiştir. Bunun yanı sıra ilçede kızak üretimi yapan eski ustaların kalmaması ve kızakların sadece marangozlar tarafından yapılması, kızakların özgün formlarının korunması konusunda endişe verici bir durum olarak görülmektedir. İlçeye özgü bu geleneksel kültürün sürdürülebilmesi ancak gelecek nesillere aktarılması ile mümkündür. Geleneksel kızak yarışlarının özgünlüğünün korunarak yaşatılması için, ilçe belediye ve kaymakamlığının desteği ile yarışların her yıl düzenli olarak yapılması sağlanmalıdır. Yarışmacılara verilecek olan ödüller daha cazip hale getirilerek yarışa katılım arttırılmalıdır. Bunun yanı sıra belediye bünyesinde kızak yapım atölyeleri oluşturulmalı, bu alanda yeni ustalar yetiştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Kültür, Halk Kültürü, Ağlı, Kızak Yarışları

Investigation of Traditional Sled Races in Ağlı (Kastamonu) District from the Perspective of Cultural Geography

Büşra Ulutürk [1,*] & Fatih Aydın [1]

Abstract

Culture is all of the material and spiritual elements that occur consequently people's interaction with the natural environment.Cultural elements reflect the lifestyle,economic level,belief,history,traditions,customs and myths of the society distinguish societies from each other with their characteristics specific to the society they belong to.These unique cultural values of societies,which have continued since the past,are called folk culture.Traditional sports and entertainment have an important place in Turkish folk culture,which has a deep-rooted cultural background.These sports and entertainments,whose emergence forms,methods and rules vary from region to region, are accepted as ancestral heritage by the people and play an important role in keeping the cultural heritage alive and transferring it to future generations.It is seen various games,sports and entertainments performed collectively in Anatolian villages were quite common,especially in the past periods when the mass media were not yet developed and widespread.People themselves produce the tools to be used in games or sports,and determine the rules within the framework of their own ethical values.Since these games and sports are shaped within the framework of the natural environment conditions and traditions and customs of the region,they are among the most important elements that reflect the traditional culture.In the district of Ağlı,which was chosen as the study area,sled races or Kayak races with its traditional name have been held for about five hundred years,although the exact date is not known.The sled races,which are held every winter,especially in the second week of February,in the Sinan district of Ağlı district,are concrete examples of traditional folk culture.It is noteworthy that these races are very similar to the one-man sled races held in the world winter Olympics.This study was carried out in order to examine the cultural characteristics of the traditional sled(boat) races of Ağlı district and to determine their relationship with the natural environmental conditions.Survey model,one of the quantitative research methods,was used in the research.A semi-structured interview form was used as a data collection tool in the research.Consequently the research,it was determined the natural environmental conditions of the district played an important role in the emergence and shaping of this tradition unique to the society living here.It has been determined sled races develop in connection with the high average elevation of the Ağlı district,the rugged terrain,and the harsh,long and snowy winters.In the snowy winter season,heavy snowfall and staying on the ground for a long time has been a situation has prevented the communication of the people of the district with the surrounding villages and settlements.During the long winter season,the people tended to various entertainment and activities,and while doing this,they preferred to benefit from the opportunities offered by nature.This has led to the emergence of traditional sled races.The limited communication and transportation caused the social life to be relatively less active in the district,which prevented the traditional culture from changing by being influenced by other cultures.It has been determined that sled races have preserved their traditional characteristics for about five hundred years and this cultural heritage is maintained today.In addition, the absence of old masters who produce sledges in the district and the fact that sledges are made only by carpenters jeopardize the preservation of their original forms.The continuation of this traditional culture peculiar to the district is only possible by transferring it to future generations.In order to preserve the authenticity of traditional sled races,it should be ensured that the races are held regularly every year with the support of the district municipality and district governorship.Participation in the race should be increased by making the prizes to be given to the competitors more attractive.In addition,sled making workshops should be established within the municipality,and new masters should be trained in this field.

Keywords: Traditional Culture, Folk Culture, Ağlı, Sled Races

Yerel Yönetimlerde Coğrafyacı (Jeomorfolog) Mesleğinin İş Potansiyeli ve Uygulamaları

Murat Yaman

Jeomorfolog Balıkesir Büyükşehir Belediyesi - Balıkesir Üniversitesi
murattyamann@gmail.com

Özet

Yerel yönetimlerde coğrafya biliminin kullanım alanları ve coğrafyacı mesleğine karşı yaklaşımlar ve bu meslek dalının 2016-2021 yılları arasında Balıkesir Büyükşehir Belediyesi özelinde hangi birimlerde ve çalışma alanlarında ne tür faydalar sağladığı, coğrafyacıların ve jeomorfolog mesleğinin tanınırlığı ve karşılaşılan sorunların anlatılması amaçlanmıştır. Bu çalışma 2016-2021 yılları arasındaki kişisel mesleki tecrübelere dayanmaktadır. Yerel yönetimlerde coğrafya bilimi birçok birimi ilgilendirmektedir. İmar ve Planlama İşleri, Kent Estetiği, Park ve Bahçe Hizmetleri, Kırsal Hizmetler, Mezarlık Hizmetleri, Atık Yönetimi, Su İdaresi, Kıyı Hizmetleri, Fen İşleri, Ulaşım ve Planlama Hizmetleri, Harita İşleri, CBS İşleri, Havza Yönetimi ve İtfaiye Hizmetlerindeki bazı faaliyetler doğrudan ve dolaylı olarak coğrafya bilime ait uygulamalar gerçekleştirilmektedir. İtafiye hizmetlerine yönelik; yangın risk bölgelerinin belirlenmesi, afet kiriz yönetimi çalışmaları, afet koordinasyon birimlerine esas veri üretimi, afet planlama çalışmaları, afet öncesi planlama çalışmaları, yapı risk ve yangın müdahale verilerinin analiz edilmesi gibi birçok faaliyet coğrafyacı tarafından ele alınabilmektedir. İmar planı altlık verilerinden (eğim, bakı, yükseklik, taşkın sahaları vs.) fiziksel ve doğal yapı unsurlarının oluşturulması büyük ölçüde coğrafya bilimin alt dallarından olan jeomorfoloji biliminin ve jeomorfolog mesleğinin gereğidir. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde detaylı olarak anlatılan bu konu 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı, 1/5000 ve 1/1000 ölçekli nazım imar planları açısından son derece önem arz etmektedir. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 23 maddesinde açıklanan jeolojik, jeomorfolojik, hidrolojik, hidrojeolojik yapı, iklim özellikleri, bitki örtüsü, toprak niteliği, tarımsal arazi kullanımı ve ekolojik yapı anlatılmaktadır. Yapılması düşünülen veya yapılan park, spor tesisi ve rekreasyon alanlarının ekonomik olarak ve bilimsel olarak uygun yer seçiminde, yeni planlanan mezarlık alanları yer seçiminde, kıyı kenar çizgisi ve kıyı çizgisinin belirlenmesi, tarımsal arazi kullanımı, kırsal alan planlamasında, afet planlama hizmetleri, eğim ve maliyet ölçütlerine göre ulaşım planlama çalışmalarında, atık toplama tesisi yer seçiminde, peyzajda kullanılan yörenin ekolojik şartlara uygun bitki seçiminde coğrafya biliminden faydalanılmakta ve coğrafyacı/jeomorfolog aktif olarak görev alabilmektedir. Ancak coğrafya bilimi ve jeomorfoloğ mesleği ve diğer teknik personeller ve idari kadro tarafından tam olarak bilinmemekle birlikte çoğu kez Jeoloji Mühendisliği ile karıştırılmaktadır. Coğrafyacı tarafından üretilmesi, analiz edilmesi ve değerlendirmesi gereken verilerin başka disiplinlere ait teknik personeller tarafından üretilmeye çalışılması ve yorumlanmaya çalışılmıştır. Bu durum ise telafisi mümkün olmayan planlama ve uygulama problemlerine sebep olmaktadır. Coğrafyacı birçok mühendislik disiplini ile iç içedir. Coğrafyacı öncelikle Ülkemizde bir meslek olmalı ardından ziraat fakülteleri gibi alan uzmanlıkları oluşturulmalıdır. Coğrafyacı meslek standarları MYK ve TCK tarafından belirlenmesine başlanması önemli bir adımdır. Bunun devamında yapılacak eylemler çok önem arz edecektir. Bu durumda uygulamaya dönük bireyler artarak coğrafyacı mesleğinin önü zamanla açılabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Jeomorfoloji, Jeomorfolog, CBS

Business Potential and Applications of the Geographer (Geomorphologist) Profession in Local Governments

Murat Yaman

Abstract

It is aimed to explain the usage areas of geography in local governments and the approaches to the geographer profession and the benefits of this profession in which units and working areas in Balıkesir Metropolitan Municipality between 2016-2021, the recognition of geographers and the geomorphologist profession and the problems encountered. This study is based on personal professional experiences between 2016-2021. Geography science in local governments concerns many units. Some activities in Zoning and Planning Works, Urban Aesthetics, Park and Garden Services, Rural Services, Cemetery Services, Waste Management, Water Management, Coastal Services, Science Works, Transportation and Planning Services, Map Works, GIS Works, Watershed Management and Fire Service and indirectly, applications of geography science are carried out. For redemption services; Many activities such as determination of fire risk zones, disaster crisis management studies, data generation based on disaster coordination units, disaster planning studies, pre-disaster planning studies, analysis of building risk and fire response data can be handled by geographers. The creation of physical and natural building elements from the base data of the zoning plan (slope, aspect, elevation, flood areas, etc.) is largely a requirement of the science of geomorphology, which is one of the sub-branches of geography, and the profession of geomorphologist. This subject, which is explained in detail in the Spatial Plans Construction Regulation, is extremely important in terms of 1/100,000 scale environmental plan, 1/5000 and 1/1000 scale master development plans. Geological, geomorphological, hydrological, hydrogeological structure, climatic characteristics, vegetation, soil quality, agricultural land use and ecological structure are explained in the 23rd article of the Spatial Plans Construction Regulation. In the economically and scientifically appropriate location selection of the planned or constructed parks, sports facilities and recreation areas, in the selection of the newly planned cemetery areas, determination of the coastline and shoreline, agricultural land use, rural planning, disaster planning services, slope and cost Geography science is used in transportation planning studies, waste collection facility location selection, plant selection suitable for the ecological conditions of the region used in the landscape, and the geographer/geomorphologist can take an active role. However, although it is not fully known by the geography science and geomorphologist profession and other technical personnel and administrative staff, it is often confused with Geological Engineering. The data that needs to be produced, analyzed and evaluated by the geographer has been tried to be produced and interpreted by the technical personnel of other disciplines. This situation causes irreparable planning and implementation problems. The geographer is intertwined with many engineering disciplines. The geographer must first be a profession in our country, and then field specialties such as agriculture faculties must be established. Starting a section directed by the geographer occupational standards MYK and TCK is a step forward. For this, there will be a lot of supply to be exhibited in the sequel. In order to progress on this path, he will be able to pave the way for his profession.

Keywords: Geography, Geomorphology, Geomorphology, Geomorphologist, GIS

Mekânsal Planlama Çalışmaları ve Coğrafya

Murat Yaman

Jeomorfolog Balıkesir Büyükşehir Belediyesi - Balıkesir Üniversitesi
murattyamann@gmail.com

Özet

Mekansal planların yapımında ve uygulanmasına yönelik usul ve esasları belirlerken Coğrafya biliminin doğrudan içerisinde bulunan bazı faktörler vardır. Bunlar; fiziki, doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunması ve geliştirilmesi, koruma ve kullanma dengesi, sürdürülebilir kalkınma, yaşam kalitesi yüksek, sağlıklı güvenli çevreler için arazi kullanım kararlarının Coğrafya disiplini ile olan ilişkisinin öneminin ortaya konulması gerekmektedir. Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğindeki kapsadıkları alan ve amaçlar bakımından ayrılan planlar; Mekansal Strateji Planı, Çevre Düzeni Planları, Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planı gibi plan usul ve esasları incelenerek Coğrafya bilimi ile olan ilişkileri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Mekansal strateji planlarının hazırlanması sürecinde; coğrafi konumu ve tanımı, ekonomik ilişkileri, uluslararası ve bölgesel gelişmeler vb., deprem, heyelan, taşkın, iklim değişikliği, tarımsal alanlar, ormanlar, su kaynakları gibi gelişmesi kısıtlanacak veya özel koşullara sahip alanların, yerleşme kademelenmesi, yerleşmeler arası ilişkiler, yerleşme büyüklükleri, nüfus değişimleri ve demografik eğilimler, yerleşmelerin sosyal yapıları, kır kent ilişkileri gibi yerleşme sistemi ve şehirleşme unsurları ile kalkınma planı, sektörel (tarım, sanayi, madencilik, ulaşım hizmetler, ticaret, turizm vb.) planların ve temel alt yapı ve ulaşım; karayolu, denizyolu, demiryolu, hava yolu, limanlar, havaalanları, demiryolları, büyük ulaşım veya taşıma projeleri, enerji nakil hatları gibi benzer konulara yönelik tüm veriler etüt ve analiz yapılır. Çevre düzeni planlarının hazırlık sürecinde; sınırlar, idari ve bölgesel yapı, fiziksel ve doğal yapı, koruma alanları, ekonomik yapı, sektörel gelişmeler, demografik ve toplumsal yapı, kırsal ve kentsel yerleşme alanları ve arazi kullanımı, alt yapı sistemleri, yeşil ve açık alan kullanımları, ulaşım sistemleri, afete maruz alanlar, askeri alanlar, göller, barajlar, akarsular, taşkın alanları, yeraltı ve yüzeysel su alanları, benzer hidrolojik ve hidrojeolojik alanlardır. Tüm bu verilerin beşeri coğrafya, fiziki coğrafya ve bölgesel coğrafya bilimimin inceleme ve çalışma alanları içerisinde yer almaktadır. Yine imar planı hazırlık sürecinde topoğrafik, jeolojik, hidrojeolojik yapı özellikleri, arazi kullanımı, tarım ve orman alanları, içme suyu havzaları sit ve diğer koruma alanları hassas alanlar, kıyı, altyapı verileri gibi doğal ve fiziki verilerden oluşan hali hazır haritalar üst üste çakıştırılarak eşik analizi yapılır. Nazım imar planlarında jeolojik, jeomorfolojik, hidrolojik ve hidrojeolojik yapı, yerleşme alanlarının özellikleri, iklim özellikleri, toprak özellikleri ve tarımsal arazi kullanımı, ekolojik yapı, korunan alanlara yönelik veriler, demografik yapı, çevre sorunları, ekonomik yapı, doğal afet alanları, sektörel yapı verileri gibi birçok coğrafi veri analiz edilerek planlama çalışmaları yürütülür. Söz konusu bu verilerin büyük bir kısmı Coğrafyacıların hem eğitimini verdiği hem de lisans düzeyinde eğitim aldığı konulardır. Bu gerekçelerle planlama çalışmalarında coğrafyacıların yer alması planlama faaliyetlerini daha verimli ve bilimsel gerçekliğe taşıyabilecektir. Planlama faaliyetleri çok disiplinli bir çalışma olduğu için bu çalışmalarda coğrafyacıların da coğrafi veriler ve analizleri konusunda birikimleri ve eğitimleri dikkate alındığında coğrafyacıların yer bu çalışmalarda yer alması son derece önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uygulama İmar Planı, Nazım İmar Planı, Çevre Düzeni Planı, Mekânsal Strateji Planı, Coğrafya

Spatial Planning Studies and Geography

Murat Yaman

Abstract

While determining the procedures and principles for the construction and implementation of spatial plans, there are some factors directly involved in the science of geography. Separated in terms of the areas and purposes they cover in the Spatial Plans Construction Regulation; By examining the plan procedures and principles such as Spatial Strategy Plan, Environmental Plans, Master Development Plan and Implementary Development Plan, it has been tried to reveal their relationship with Geography. For the planning of spatial strategies; general and description, general view, from and to the region, etc. human uses and demographic information, students' social expectations, rural urban plans. Settlement system and urbanization elements and development plan, sectoral (agriculture, industry, mining, transportation services, trade, tourism, etc.) plans and basic infrastructure and transportation; All data related to similar subjects such as highway, seaway, railway, airway, ports, airports, railways, large transportation or transportation projects, energy transmission lines are surveyed and analyzed. In the preparation process of environmental plans; borders, administrative and regional structure, physical and natural structure, protected areas, economic structure, sectoral developments, demographic and social structure, rural and urban settlement areas and land use, infrastructure systems, green and open space uses, transportation systems, exposure to disasters areas, military areas, lakes, dams, rivers, flood areas, underground and surface water areas, similar hydrological and hydrogeological areas.

All these data are within the scope of study of human geography, physical geography and regional geography. Threshold analysis is performed by overlying the existing maps such as topographic, geological, hydrogeological structure features, land use, agricultural and forest areas, drinking water basins, protected areas and other protection areas, sensitive areas, coast, infrastructure data ın the preparation process of the master development plan. Planning studies are carried out by analyzing many geographical data such as; geological, geomorphological, hydrological and hydrogeological structure, characteristics of settlement areas, climate characteristics, soil characteristics and agricultural land use, ecological structure, data on protected areas, demographic structure, environmental problems, economic structure, natural disaster areas, sectoral structure data ın the master development plan. Large part of this data is the subjects that geographers both give their education and receive education at the undergraduate level. For these reasons, the inclusion of geographers in planning studies will make planning activities more efficient and scientific reality. Planning activities are a multi-disciplinary study, it is extremely important that geographers take part in these studies, considering the knowledge and training of geographers on geographical data and analysis in these studies.

Keywords: Implementary Development Plan, Master Development Plan, Environmental Plan, Spatial Strategy Plan, Geography

Kafamda Bir Tuhaflık Romanının (Orhan Pamuk) Zaman Coğrafyası Perspektifinden Okumak

Taner Kılıç [1,*] & Serhat Ay [2]

[1] Coğrafya Bölümü Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
[2] Coğrafya Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
taner.kilic@bilecik.edu.tr

Özet

İstanbul'un günlük yaşamında mekân ve zamanın dramatik dönüşümü Orhan Pamuk'un romanlarının öne çıkan karakteristiklerinden birisidir. Karakterleri, olay örgüleri ve temaları yaşadıkları ve gerçekleştikleri yerle yakından ilişkilidir. Mekânsal dönüşümün edebi temsiliyeti, kentsel coğrafya, kültürel coğrafya ve kent çalışmalarına katkı yapabilecek potansiyele sahip olmasına rağmen, akademik çalışmalarda sistematik olarak ele alınmamıştır. Bu çalışma, İsveçli coğrafyacı Torsten Hagerstrand'ın *zaman coğrafyası* yaklaşımının zamansal ve mekansal dönüşümü tanımlamanın etkili bir yolu olacağını savunmaktadır. Zaman coğrafyası, toplumsal süreçler ve çevresel olayları zaman ve mekân boyutlarını bütünleştirerek inceleyen disiplinler arası bir yaklaşımdır. Zaman coğrafyası başlangıçta beşeri coğrafyacılar tarafından geliştirilmiş, ancak bugün ulaşım, bölgesel planlama, mimarlık, antropoloji, çevre bilimi ve halk sağlığı ile ilgili birçok alanda kullanılmaktadır. Çalışmanın amacı, zaman coğrafyasının çıktılarından olan 'ömür patikaları' modelinden faydalanarak Pamuk'un İstanbul'undaki kültürel değişim ile mekânsal dönüşüm arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmaktır. Hagerstrand, bireylerin zaman içerisinde farklı mekânlarda yaşadıkları deneyimlerden kurduğu biyografiye *ömür patikası* adını verir. Ömür patikası modeliyle bireylerin biyografileri; günlük hareket biçimlerinden (işe ve okula gidiş –geliş) başlayarak bir ömrün çeşitli evreleri boyunca gerçekleşen göç hareketlerine (kırsalda çocukluk, kentte mesleki eğitim, evlilikle alt kentte taşınma, emeklilikte kırsala ya da memlekete dönüş) kadar uzanan geniş bir yelpazede izlenebilir. Fakat karakterlerin dönüşümünü ele alan edebi kurgularda sunulan bireysel biyografiler ömür patikasıyla incelenmemiştir. Amaç, bu tür romanlardaki karakterlerin biyografilerinin incelenmesi yoluyla zaman-mekân davranışının coğrafi örüntülerini araştırmaktır. Bu doğrultuda, *Kafamda Bir Tuhaflık* romanında karakterlerin hikâyeleri boyunca yer değiştirmelerini izleyerek ömür patikaları ortaya çıkarılmıştır. İstanbul'un son 40 yıllık dönüşümünü ele alan romanda kentin çeperine gecekondu evlerini inşa eden, kırsal geleneklerine bağlı kalan, aile bağlantıları aracılığıyla geçici sıradan işlerde çalışan ve hemşeri derneklerinde bir araya gelen Anadolu'dan yayılan bir göçmen topluluğunun hikâyeleri işlenmektedir. Romanda sergilenen biyografiler üzerine inceleme yapmak toplumsal pratiklerin zaman-mekân boyutlarını ele alınmasına imkân tanıyarak; yerleşme tarihi, göç döngüleri, kentsel dönüşüm, konut sorunu, yersizlik, sosyal akımlar ve merkez-çevre arasındaki toplumsal hareket gibi konularda daha geniş sorulara cevap verilmesini sağlamaktadır. Özellikle kırsaldan kente doğru olan göçlerin bir yansıması olan romanda, uzun zaman geçmesine rağmen insanların hala kente hem maddi hem de kültürel olarak tutunacak bir yerlerinin olmadığı ortaya çıkmaktadır. Son on yılda İstanbul'da yaşanan kentsel dönüşüm pratikleri İstanbul'un mekansal değişim ve dönüşümünü etkileyen önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda çalışmamız edebiyat ve coğrafya arasında zaman coğrafyası perspektifi ile köprü kurarak disiplinler arası ve ötesine dair yenilikçi bir bakış açısı sunmaktadır. Ömür patikası modeli romanların en önemli unsuru olan karakterlerin mekansal hareket, deneyim ve davranışlarını sadece bireysel değil toplumsal süreç ve olguları yansıtması gelecek çalışmalar için faydalı bir kaynak teşkil edecektir.

Anahtar Kelimeler: Zaman Coğrafyası, Ömür Patikası, Mekansal Dönüşüm, Göç, Yersizlik

Reading A Strangennes in My Mind (Orhan Pamuk) with Time Geography Perspective

Taner Kılıç [1,*] & Serhat Ay [2]

Abstract

The dramatic transformation of space and time in Istanbul's daily life is one of the prominent characteristics of Orhan Pamuk's novels. Their characters, plots, and themes are closely related to where they live and take place. Although the literary representation of spatial transformation has the potential to contribute to urban geography, cultural geography and urban studies, it has not been systematically addressed in academic studies. This study argues that the time geography approach of Swedish geographer Torsten Hagerstrand will be an effective way of describing the subject. Time geography is an interdisciplinary approach that examines social processes and environmental events by integrating the dimensions of time and space. Time geography was originally developed by human geographers, but today it is applied in many fields related to transportation, regional planning, anthropology, environmental science, and public health. The aim of the study is to reveal the relationships between the cultural change and spatial transformation in Pamuk's Istanbul by making use of the 'life paths' model, which is one of the outputs of time geography. Hagerstrand calls the biography of individuals from their experiences in different places over time, the life path. Biographies of individuals with the life path model; It can be followed in a wide range from daily movements (going to and from work and school) to migration movements that take place throughout various houses of a lifetime (childhood in the countryside, vocational education in the city, moving to the suburb with marriage, returning to the countryside or hometown in retirement). However, the individual biographies presented in the literary fictions that deal with the transformation of the characters have not been examined with the life path. The aim is to explore geographic patterns of time-space behaviour through the study of such biographies. In this direction, life paths are revealed by following the displacement of the characters throughout their stories in the novel A Strangeness in My Mind. The novel, which deals with the transformation of Istanbul in the last 40 years, deals with the stories of a cadre of immigrants spreading from Anatolia, who built shanty houses on the periphery of the city, adhered to their rural traditions, worked in temporary ordinary jobs through family connections and came together in fellow countryman associations. Examining the biographies exhibited in the novel allows the time-space dimensions of social practices to be addressed, providing answers to broader questions on issues such as settlement history, migration cycles, urban transformation, housing problem, placelessness, and social movement between the core and the periphery. In this context, our study offers an innovative perspective on interdisciplinary and beyond by building a bridge between literary geography and time geography.

Keywords: Time Geography, Life Path, Spatial Transformation, Migration, Placelessness

İliç Kuzeydoğusu Karstik Depresyonlar Ve Morfolojik Dağılışı

Rümeysa Yunal [1,*] & Ali İmamoğlu [1]

[1] Coğrafya Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
rumeysayunal@hotmail.com

Özet

Karstik araziler, karstlaşma süreçlerinin belirgin olarak gözlemlendiği alanlar olarak tanımlanabilir. Karstik çalışmalarda, sahanın litolojik, morfolojik, hidrolojik, meteorolojik özellikleri incelenmekte ve bunun karst olayları ile ilişkisi ortaya konulmaktadır. Bu çalışmada seçilen araştırma sahası Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat Bölümü'nde Erzincan İli, İliç İlçesi kuzeyinde yer almaktadır. Hidrolojik olarak güneyden Fırat Nehri, batıdan Kuruçay, kuzeybatıdan Erhami Çayı, kuzeydoğu ve doğudan ise Büyük Dere (Atma Çayı ve Mayha Deresi) ile sınırlandırılmıştır. Araştırma sahası tamamı ile Fırat Nehri hidrolojik havzasında yer almaktadır. Güneyinde Mercan dağı, güneydoğusunda Pirzalin tepesi, kuzeybatısında Kayagın tepesi, batısında Tebdekaya tepesi, yer almaktadır. Araştırma sahasının en yüksek noktası 2012 m ile Kabanınbaşı Tepe, en düşük noktası ise yaklaşık 900 m yükseltideki sahanın güneybatı sınırını oluşturan Bağıştaş I Barajı kıyı çizgisi oluşturur. Araştırma sahasının büyük kısmı Miyosen yaşlı karstik formasyondan oluşmaktadır. Araştırma sahası toplam alanı 194,56 km²'dir. Bu araştırmada sahanın karstlaşma süreçleri ile oluşan karstik depresyonlar incelenmiştir. Bu depresyonlar tespit edilmiş ve sınıflandırılmıştır. Keşfedilen şekillerin bazı ölçümleri arazide gerçekleştirilmiş bazı ölçümler ise ofis ortamında yapılmıştır. Program üzerinden sahada bulunan dolin, uvala ve polyeler çizilmiştir. Çizilen bu şekillere morfometri analizlerinde kullanılmak üzere alan ve çevre hesabı yaptırılmıştır. Şekillerin dolin, uvala ve polye sınıflamalarından hangisine dahil olduğu Gravelius katsayısı temel alarak belirlenmiştir. Çalışmada indis değeri 1 ile 1.04 arasında olan ve alanı 1 km²' den düşük olanlar dolin, indisi değeri 1.04'ten büyük alanı ise 1 km²'den küçük olanlar uvala, indisi değeri 1.04'ten büyük ve alan değeri 1 km² 'den büyük olanlar ise polye olarak sınıflandırmıştır. Karstik formasyonlardan kayaç örnekleri alınarak analiz ettirilmiş ve karstik sahada görülen toprak oluşumu ve bitki gelişimi incelenmiştir. Araştırma sahasının iklim özelliklerinin saptanmasında Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınan veriler kullanılmıştır. Bu veriler grafik ve tablolara dönüştürülecek ve sahaya ait iklim verileri değerlendirilmiştir. Araştırma sahasının yıllık ortalama sıcaklık haritası hazırlanırken Kemah meteoroloji istasyonu, Kemah Dedeoğlu Köyü meteoroloji istasyonu ve İliç meteoroloji istasyonu verileri kullanılmıştır. Sahada kalker ve jips karstı bir arada bulunmaktadır. Araştırma sahasına ait topografik ve kartografik materyaller değerlendirilmiş, saha çalışmaları ve CBS yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sahasının sayısal yükselti modelinin oluşturulmasında I41-c4, I41-d2, I41-d3, J41a1, J41-a2 nolu paftalar kullanılmıştır. Sahaya ait morfometrik incelemeler yapılmıştır. Bu çalışmada nispeten yeni bir yöntem olan drone ile haritalama ve ölçüm teknikleri kullanılmıştır. Çıkarılar haritalar üzerinde GIS programları kullanılarak karstik depresyonlar çizilmiş ve morfometrik analizler yapılmıştır. Karstik alan çalışmalarında drone kullanımının önemini ortaya koymak, analizlerden yararlanarak sahadaki karstlaşmayı, ve depresyonların morfolojik evrimini yorumlamak amaçlanmaktadır. Karstik alanlarda arazi kullanım koşulları değerlendirilerek sahadaki arazi kullanımı yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karstik Depresyon, Polye, Uvala, Dolin, İliç.

Northeast Of Ilic Karstic Depressions And Its Morphological Distributıon

Rümeysa Yunal [1,*] & Ali İmamoğlu [1]

Abstract

Karst lands can be defined as areas where karstification processes are clearly observed. In karstic studies, the lithological, morphological, hydrological and meteorological features of the area are examined and its relationship with karst events is revealed. The research area chosen in this study is located in the Upper Euphrates Section of the Eastern Anatolia Region, in the north of İliç District of Erzincan Province. Hydrologically, it is bounded by the Euphrates River from the south, Kuruçay from the west, Erhami Stream from the northwest, and Büyük Creek (Atma Stream and Mayha Stream) from the northeast and east. The research area is completely located in the hydrological basin of the Euphrates River. It is surrounded by Mercan Mountain in the south, Pirzalin hill in the southeast, Kayagın hill in the northwest, and Tebdekaya hill in the west. The highest point of the study area is Kabanınbaşı Hill with a height of 2012 m, and the lowest point is the Bağıştaş I Dam shoreline, which forms the southwest border of the field at an altitude of approximately 900 m. Most of the research area consists of Miocene aged karst formation. The total area of the research area is 194.56 km². In this study, karstic depressions formed by karstification processes of the field were investigated. These depressions have been identified and classified. Some measurements of the discovered shapes were carried out in the field, and some measurements were made in the office environment. Doline, uvala and poljes in the field were drawn through the program. Area and perimeter calculations were made on these drawn figures to be used in morphometry analysis. Which of the shapes are included in doline, uvala and polje classifications was determined based on the Gravelius coefficient. In the study, the ones with an index value between 1 and 1.04 and an area of less than 1 km² are doline, those with an index value greater than 1.04 and an area less than 1 km² are uvala, those with an index value greater than 1.04 and an area value greater than 1 km². classified as polye. Rock samples were taken from karstic formations and analyzed, and soil formation and plant growth in the karstic area were examined. Data obtained from the General Directorate of State Meteorology Affairs were used to determine the climatic characteristics of the research area. These data will be converted into graphs and tables and the climatic data of the site has been evaluated. While preparing the annual average temperature map of the research area, data from Kemah meteorology station, Kemah Dedeoğlu Village meteorology station and İliç meteorology station were used. Limestone and gypsum karst coexist in the field. Topographic and cartographic materials of the research area were evaluated, field studies and GIS methods were used. Sheets I41-c4, I41-d2, I41-d3, J41a1, J41-a2 were used to create the digital elevation model of the research area. Morphometric studies of the field were made. In this study, mapping and measurement techniques with drone, which is a relatively new method, were used. Karst depressions were drawn on the maps using GIS programs and morphometric analyzes were made. It is aimed to reveal the importance of the use of drones in karst field studies, to interpret karstification in the field and the morphological evolution of depressions by using the analyses. Land use conditions in the karstic areas were evaluated and the land use in the area was interpreted.

Keywords: Karstic Depression, Polje, Uvala, Dolin, Ilic.

Cumhuriyetin İlk Yıllarında Gaziantep Vilayetine Sağlık Coğrafyası Açısından Bir Bakış

Güzin Kantürk Yiğit

Coğrafya Karabük Üniversitesi
gkanturkyigit@karabuk.edu.tr

Özet

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu zaman imkansızlıklar içinde olan Anadolu sağlık alanında da yetersiz bir durumdaydı. Ülkede sağlıklı bireyler yetiştirmek, sağlık şartlarını düzeltmek, hastalıklar ile mücadele etmek için hızlı adımlar atılmıştı. Bu adımlardan biri o dönemin şartlarını ve sağlık durumunu yansıtan Türkiye'nin Sıhhi İctimai Coğrafyası yazı dizisidir. 1922-1934 yılları arasında bazı illerden toplanan bilgiler kitap haline getirilmiştir. Günümüze ulaşan on dokuz kitaptan biri olan Gaziantep Vilayetinin Sıhhi ve İctimai Coğrafyası kitabından yola çıkarak dönemin sağlık durumu coğrafi şartlar ile yorumlanmaya çalışılmıştır. Çalışmada Cumhuriyetin ilk döneminde Gaziantep Vilayetinin coğrafi özellikleri ve bu özelliklerin ilde yaşayanların sağlık durumunu nasıl etkilediğini ortaya koymak amaçlanmıştır. O dönemde yazılmış olan ve daha sonra Türkçeye çevrilmiş olan bu eserler bulundukları coğrafi ortamda yaşanan hastalıkları kaydetmeleri ve sağlık hizmetleri hakkında da bilgi vermesi açısından ele alınıp coğrafi mekanla ilişkisinin incelenmesi konunun özgün olduğunu düşündürmüştür. Bu yazı dizisine dair farklı alanlarda çalışma yapılmasına karşın coğrafya bilimi açısından ve özellikle de sağlık coğrafyası açısından değerlendirilmesi sınırlı olduğu için bu konu seçilmiştir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemiyle ele alınmıştır. Doküman analizi, araştırma verilerinin birincil kaynağı olarak çeşitli dokümanların toplanması, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi olarak tanımlanabilen bilimsel bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem, alan yazında çoğunlukla diğer araştırma yöntemlerinin tamamlayıcısı olarak hizmet ederken, tek başına bir yöntem olarak da kullanılmaktadır. Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir. Bu çalışmada da Gaziantep Vilayeti'nin Sıhhi ve İctimai Coğrafyası eserinden yola çıkarak o dönemde yaşanan hastalıkları ve bunların coğrafi mekandan nasıl etkilendiği ortaya konulmaya çalışılmıştır. O dönemde çalışma alanında genelde kış mevsiminde dizanteri, romatizma, tifo, gırtlak hastalığı, akciğer ve verem hastalıkları görüldüğü kaydedilmiştir. Bu durum sahanın iklim özellikleri ve dönemde sıhhi şartların ve su sanitasyonunun iyi olmamasından kaynaklanmaktadır. İlkbahar aylarında sıtma, bağırsak hastalığı, dizanteri görülmekteydi. Hazirandan Kasım ayına kadar göz hastalıkları ve sıtma etkili olmaktaydı. Sıtma, romatizma gibi rahatsızlıklar ise genelde yaz ve sonbahar mevsiminde, halkın yaşam şekilleriyle de etkili olarak görülmekteydi. Diğer sıhhi ve ictimai coğrafya kitaplarından farklı olarak bu eserde sahaya özgü Halep/Antep çıbanı da kaydedilmiştir. Halep/Antep çıbanı, genelde sonbaharda meydana gelen bu rahatsızlık hem sahada hem de Diyarbakır, Halep ve Bağdat'a kadar uzanan bir hatta görülen bir hastalıktır. Bir sinek tarafından bulaştığı iddia edilmektedir. Bu hastalık da diğer Sıhhi İçtimai eserlerinde görülmeyen, sahaya özgü bir hastalık olarak ele alınmıştır. Ayrıca sahada birden fazla kişi ile evliliklerin çok olması ve dolayısıyla doğumların ölümlerden fazla olması, saha nüfusunu dolayısıyla hastalıkları arttıran bir faktör olarak belirtilmiştir. Yine sahada görülen mide rahatsızlıkları, sindirim sistemi rahatsızlıkları da yöresel alışkanlıklardan kaynaklanmıştır. Sonuç olarak sahanın coğrafi özellikleri sahada farklı hastalıkların görülmesine neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Coğrafyası, Sağlık, Gaziantep, Sıhhi ve İctimai Coğrafya

A View From Health Geography To Gaziantep Province In The Early Years Of The Republic

Güzin Kantürk Yiğit

Abstract

Anatolia, which was in impossibilities when the Republic of Turkey was founded, was also in an inadequate situation in the field of health. Rapid steps were taken to rais healthy individuals in the courntry, to improve health conditions, and to fight diseases. One of these steps is Turkey's Sanitary Social Geography article series, which reflects the conditions and health status of that period. The information collected from some provinces between the years 1922-1934 was made into a book. Based on the Sanitary and Social Geography of Gaziantep Province, which is one of the nineteen boks that have survived, the health status of the period was tried to be interpreted with geographical conditions. In this studiy, it is aimed to reveal the geographical features of Gaziantep Province in the first period of the Republic and how these features affect the health status of the people living in the province. These Works, which were written at that time and were later translated into Turkish, were handled in terms of recording the diseases experienced in the geographical environment they were in and giving information about health services, and examining their relationship with the geographical space made us think that the subject is original. Although there are studies in different fields on this series of articles, this subject has been chosen because it is lmited in terms of geography and especially health geography, The study was handled with the document analysis method, one of the qualitative research methods. Document anaysis is a scientific research methot that can be defined as the collection, review, inquiry and analysis of various documents as the primary source of research data. While this method ofter serves as a complement to other research methods in the literature, it is also used as a stand alone method. In document analysis, also known as documentary scanning, data is obtained by examining existing records and document. In this study, it has been tried to reveal the diseases experienced at that time and how they were affected by the geographical space, based on the Sanitary and Social Geograpy of Gaziantep Province. At that time, it was noted tha dysentery, rheumatism, malaria, laryngeal disease, lung and tuberculosis diseases were observed generally in winter, in the study area. This is due to the climatic characteristics of the site and the poor sanitary conditions and water sanitation in the period. Malaria, intestinal disease, dysentery were seen in the spring months. From June to November, eye diseases and malaria were effective. Diseases such as malaria and rheumatism were seen as effective in the lifestyles of the people, generally in the summer and autumn seasons. Unlike other sanitary and social geography books, the specific Antep boil is also recorded in this book. Halep/Antep boil is a disease that usually occurs in autumn both field and in a line extending as far as Diyarbakır, Halep and Bagdat. It allegedly transmitted by a fly. This disease is also considered as a field-specific disease that is not seen in the other Social and Sanitary Geography books. In addition, the fact that there were many marriages with more than one person, in the field and therefore births is stated as a factor that increases the field population and therefore diseases. Again, stomach ailments and digestive system ailments seen in the field were also caused by local habits. As a result, the geographical features of the area caused different diseases to be seen in the area.

Keywords: Health Geography, Health, Gaziantep, Sanitary and Social Geography

Sanal Mekân ve Gerçek Mekân Birlikteliği: Mobil Oyun Oynayan Öğrenciler ve Ev İlişkisi

Ersin Ağbaba [1,*] & Ahmet Uysal [1]

[1] Coğrafya Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
agbabaersin@gmail.com

Özet

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesine paralel olarak bilgisayar, tablet ve mobil telefonlar çok daha erişilebilir hale gelmiş ve bu durum gündelik yaşam pratiklerinin değişmesine aracı olmuştur. Özellikle genç nüfusun yaygın olarak oynadığı dijital oyunlar da bu değişimin en önemli nedenlerinden biridir. Dijital oyun çevrimiçi veya çevrimdışı bilgisayar veya diğer elektronik cihazların yardımıyla oynanan oyunlar olarak tanımlanmaktadır. Oyun günlük hayatta sık sık karşılaşılan, bireylerin hayatına deneyimler yoluyla giren bir kavramdır. Oyunlar eğitici öğretici amaçlarla kullanılsa da daha çok eğlence amaçlı ve akış deneyiminin bir parçası olarak bireyleri meşgul etmektedir.

Bütün faaliyetlerini belli bir mekân üzerinde gerçekleştiren insanoğlu için mekân yeni anlamlar kazanmaya başlamıştır. Dijital oyunlar içinde, bireyi gerçekte yaşadığı mekândan izafi (göreceli) olarak uzaklaştıran farklı bir sanal mekân inşa edilmektedir. Bu çalışmada orta öğrenim çağındaki gençlerin dijital oyunlara yönelik algılarının sanal ve gerçek mekân ilişkisi içinde ölçülmesi amaçlanmaktadır. Özellikle ebeveynlerin veya dijital oyunu daha az deneyimleyen kişilerin oyun oynayanlara yönelik olumsuz bakış açısı söz konusudur. Bu nedenle sanal ortamda yaratılan bir dünya algısının gerçek mekâna yansımaları oyuncuların gözünden değerlendirilmiştir.

Bu çalışma Samsun şehir merkezinde ikamet eden Fen Lisesi öğrencilerinden elde edilen birincil verilere dayandırılmaktadır. Veri toplama aracı olarak öncelikle demografik özelliklerin, oyun türü ve motivasyonlarının neler olduğu, sanal mekân ve gerçek mekân birlikteliği, oyuncuların sosyo-mekânsallığı ve duygu dünyalarına yönelik 50 sorunun yer aldığı anket formu kullanılmıştır. Bu ankete 30 katılımcı dâhil olmuştur. Ayrıca harita, arkadaşlık, sosyalleşme gibi temalar üzerinden 10 katılımcı ile de derinlemesine görüşme yapılmıştır. Kartopu örnekleme metoduyla katılımcılara ulaşılmış ve hem nitel hem de nicel verilerin değerlendirildiği karma metot uygulanmıştır.

Dijital oyun, insan hayatındaki öneminden dolayı disiplinler arası bir çalışma alanlarından biri olmuştur. Özellikle oyun bağımlılığının tüm disiplinler içinde ağırlıklı olarak çalışıldığı gözlenmiştir. Bu çalışmada akademik açıdan başarılı öğrencilerin bağımlı hale gelmeden oyunu bir rahatlama/sosyalleşme aracı olarak kullandığı gözlenmiştir. Oyunlarda kullanılan haritalar gerçek hayatta yer-yön duygusunun gelişmesine, şehir/ülke bilgilerinin artmasına katkı sağlamıştır.

Dijital oyunlara daha çok erkek öğrenciler katılsa da kız öğrencilerin de ilgili olduğu gözlenmektedir. Ancak toplum içinde kadınların maruz kaldığı cinsiyetçi yaklaşımlar sanal ortamda da devam etmektedir. Kız katılımcılar cinsiyetlerinin anlaşılması durumunda erkek oyuncular tarafından negatif olarak dışlanmaktan, erkek katılımcılar ise sahte kız hesapları tarafından dolandırılma tehlikesi ile karşılaşmaktan mustarip olmuşlardır. Buna rağmen tüm katılımcılar oyunlar sayesinde kendilerini farklı bir düzlemde temsil etme özgürlüğü hissetmekten memnundur. Hatta elinde imkânı olsa çok daha kaliteli donanımlarla, oyun mekânlarını daha iyi tasarlama hayali kurmaktadırlar.

Lise çağındaki gençlerin bir önceki kuşağa göre gündelik yaşamını sürdürme pratikleri de köklü değişime uğramıştır. Ancak sanal mekân ve gerçek mekân iç içe geçerek yeni bir sosyo-mekân pratiğine dönüşmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sanal Mekân-Gerçek Mekân, Dijital Oyun, Lise Öğrencileri, Samsun.

Virtual Space and Places: The Relationship between the students playing mobile game and their home

Ersin Ağbaba [1,*] & Ahmet Uysal [1]

Abstract

Today, in parallel with the rapid development of technology, computers, tablets and mobile phones have become much more accessible and this has been instrumental in changing daily life practices. Digital games, especially played by the young population, are one of the most important reasons for this change. Digital games are defined as games played online or offline with the help of computers or other electronic devices. Play is a concept that is frequently encountered in daily life and enters the lives of individuals through experiences. Although the games are used for educational purposes, they engage individuals more for entertainment purposes and as part of the streaming experience.

Space has begun to gain new meanings for human beings who carry out all their activities on a certain space. In digital games, a different virtual space is constructed that distances the individual from the real place. In this study, it is aimed to measure the perceptions of young people in secondary education about digital games in relation to virtual and real space. Especially parents or people who have less experience with digital games have a negative view of gamers. For this reason, the reflections of a world perception created in the virtual environment on the real space were evaluated from the eyes of the players.

This study is based on primary data obtained from Science High School students residing in Samsun city center. As a data collection tool, first of all, a questionnaire consisting of 50 questions about demographic characteristics, game type and motivations, virtual space and real space coexistence, socio-spatialism of the players and their emotional worlds was used. 30 participants were included in this survey. In addition, in-depth interviews were conducted with 10 participants on themes such as maps, friendship and socialization. The participants were reached with the snowball sampling method, and the mixed method, in which both qualitative and quantitative data were evaluated, was applied.

Digital game has become one of the interdisciplinary fields of study due to its importance in human life. It has been observed that especially game addiction is studied predominantly in all disciplines. In this study, it was observed that academically successful students used the game as a relaxation/socialization tool without becoming addicted. The maps used in the games contributed to the development of the sense of place-direction in real life and to increase the knowledge of the city/country.

Although mostly male students participate in digital games, it is observed that female students are also interested. However, the sexist approaches that women are exposed to in society continue in the virtual environment as well. The female participants suffered from being negatively ostracized by male actors if their gender was revealed, and the male participants faced the danger of being scammed by fake female accounts. Despite this, all participants are happy to feel the freedom to represent themselves on a different plane thanks to the games. They even dream of designing their playgrounds better with much higher quality equipment if they have the opportunity.

Compared to the previous generation, the practices of high school-age youth to maintain their daily lives have also undergone radical changes. However, virtual space and real space have become intertwined and turned into a new socio-space practice.

Keywords: Virtual Space-Place, Digital Game, High School Students, Samsun.

Emirler Köyü Mevkii Heyelan Sahası

Rümeysa Yunal [1,*] & Ali İmamoğlu [1]

[1] Coğrafya Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
rumeysayunal@hotmail.com

Özet

Türkiye sahip olduğu topografik, jeolojik ve klimatik özellikleri sebebiyle, çeşitli doğal afetlerin yaşandığı bir ülkedir. Heyelan da can ve mal kayıplarına yol açan önemli doğal afetlerden biridir. Bu çalışma önemli bir doğal afet olan heyelanın oluşumunu incelemek, heyelanın maddi ve manevi zararlarını en aza indirmek için öneriler sunmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma sahası İç Anadolu Bölgesinde, Sivas İli, Yıldızeli İlçesine bağlı Emirler Köyü mevkiinde, D 851 karayolu üzerinde bulunmaktadır. Karayolları genel müdürlüğünde heyelanın olduğu alan Sivas-Yıldızeli Ayrım, Direkli-Bedirli-Hanlı Yolu Km 18+00 olarak geçmektedir. Araştırma sahası Sivas il merkezinin güneydoğusunda merkeze yaklaşık 38 km mesafede bulunmaktadır. Yıldızeli ilçe merkezinin güneyinde ve ilçe merkezine yaklaşık 22 km mesafede yer almaktadır. Sahada Kızılırmak haricinde su varlığını yağmur suları ve eriyen kar suları oluşturmaktadır. Bu sular zemini suya doygun hale getirip heyelana altyapı hazırlamaktadır. Çalışma hazırlanırken öncelikle saha ile ilgili yayınlanan çalışmalarla ilgili literatür taraması yapılmıştır. Arazi çalışmalarında araştırma sahasının ana kaya, toprak, bitki örtüsü gibi özellikleri incelenmiştir. ArcGIS v9.3 yazılımı ortamında sahanın sayısallaştırması yapılmıştır. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün hazırlamış olduğu 1/25.000 ölçekli basılı haritalardan yararlanılmıştır. Araştırma sahasının iklim özelliklerinin saptanmasında Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün verileri, Microsoft Office programlarından Word ve Excel ortamında grafik ve tablolara dönüştürülmüştür. Hazırlanan topografya ve jeoloji haritaları referans alınarak gerçekleştirilen arazi çalışmalarında heyelan tespit edilerek, boyutlarına ait ölçümler ile koordinat verileri kayıt altına alınmıştır. Toplanan veriler GIS yazılımı ortamında üst üste bindirilen topografya ve jeoloji haritalarına ilaveten Google Earth çevrimiçi yazılımından alınan uydu fotoğraflarının da kullanımıyla elektronik ortamda haritalanmak üzere konumlandırılmıştır. Çalışma alanı içerisinde farklı zamanlarda gerçekleşen iki heyelan bulunmaktadır. Eski heyelan üzerinde beşeri faaliyetler devam etmiş ve tarım arazileri açılmış, heyelanın izleri silinmiştir. Çalışma alanında görülen yeni heyelanın Kızılırmak vadisine doğru ilerlediği, topuk kısmında biriken malzemenin Kızılırmak tarafından taşındığı görülmektedir. Heyelanın kayma şeklinde gerçekleştiği ve hareketinin yavaş bir hızla devam ettiği görülmektedir. Heyelanın etkisi ile karayolunun olduğu kısım kaymış ve karayolu çökme yapmış, taç kısmından gelen kütle ile karayolu kesintiye uğramıştır. Heyelana maruz kalan yol muhtelif zamanlarda taşınmıştır. Sahada heyelanlar sonucu erozyonal süreçlerin de etkili olduğu görülmektedir. Heyelan sahasında duraylılığı bozulan toprak tabakasının dış kuvvetlere karşı direnci azalmıştır. Bunun sonucunda, çalışma alanı içerisinde parmak erozyonu ve oluk erozyonu şekilleri görülmektedir. Araştırma sahası ve yakın çevresi doğal ortam özellikleri bakımından heyelan olayına müsait yapıdadır. Bu yüzden heyelanın tamamen önlenmesi imkansız görülmektedir. Burada başta yapay drenaj ağları kurularak suların doğrudan Kızılırmak Nehri'ne akması sağlanabilir. Yolun kuzeyinde kalan yamaçlara derin kök sistemine sahip ağaçlar dikilebilir. Karayolunu korumak amacıyla yolun yamaç tarafına istinat duvarı yapılması gibi çalışmalar gerçekleştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Emirler Köyü, Heyelan, Karayolu.

Emirler Village Locality Landslide Field

Rümeysa Yunal [1,*] & Ali İmamoğlu [1]

Abstract

Due to its topographic, geological and climatic characteristics, Turkey is a country where various natural disasters have been experienced. Landslide is also one of the important natural disasters that cause loss of life and property. This study was carried out to examine the formation of a landslide, which is an important natural disaster, and to offer suggestions to minimize the material and moral damages of the landslide. The research area is located in the Central Anatolia Region, in the Emirler Village of the Yıldızeli District of Sivas Province, on the D 851 highway. In the General Directorate of Highways, the area where the landslide is located is referred to as Sivas-Yıldızeli Separation, Direkli-Bedirli-Hanlı Road Km 18+00. The research area is located in the southeast of Sivas city center, approximately 38 km from the center. It is located in the south of Yıldızeli district center and approximately 22 km from the district center. Apart from Kızılırmak, the water presence in the field is composed of rain water and melting snow water. These waters make the ground saturated with water and prepare the infrastructure for the landslide. While preparing the study, first of all, a literature review was conducted on the studies published in the field. During the field studies, the characteristics of the research area such as bedrock, soil and vegetation were examined. Digitization of the field was made in the ArcGIS v9.3 software environment. 1/25.000 scaled printed maps prepared by the General Directorate of Mineral Research and Exploration were used. In determining the climatic characteristics of the research area, the data of the General Directorate of State Meteorology Affairs were converted into graphics and tables from Microsoft Office programs in Word and Excel. Landslides were detected in the field studies carried out with reference to the topography and geological maps prepared, and the measurements of its dimensions and coordinate data were recorded. The collected data is positioned to be mapped electronically by using satellite photographs taken from Google Earth online software in addition to topography and geological maps superimposed in the GIS software environment. There are two landslides occurring at different times in the study area. Human activities continued on the old landslide and agricultural lands were opened and the traces of the landslide were erased. It is seen that the new landslide seen in the study area is moving towards the Kızılırmak valley, and the material accumulated in the heel part is carried by Kızılırmak. It is seen that the landslide occurred in the form of sliding and its movement continued at a slow pace. With the effect of the landslide, the part of the highway slipped and the highway collapsed, and the highway was interrupted by the mass coming from the crown. The road exposed to the landslide was moved at various times. It is seen that erosional processes as a result of landslides are also effective in the field. The resistance of the soil layer, whose stability has deteriorated in the landslide area, against external forces has decreased. As a result, finger erosion and groove erosion patterns are observed in the study area. The research area and its immediate surroundings are suitable for landslides in terms of natural environment characteristics. Therefore, it seems impossible to completely prevent landslides. Here, artificial drainage networks can be established, allowing the water to flow directly into the Kızılırmak River. Trees with deep root systems can be planted on the slopes to the north of the road. In order to protect the highway, studies such as building a retaining wall on the slope side of the road should be carried out.

Keywords: Emirler Village, Landslide, Highway.

Otizmli Çocuklarda Gündelik Hayat Mekânı Olarak Okul

Zeynep Pınar Altun
Coğrafya Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
zepinara@hotmail.com

Özet

Her birey birbirinden farklıdır. İnsan, varlığını kuran ve anlamlandırabilen tek canlıdır. Kişi, bedeniyle sonsuz boşluk/uzaydan bir parça çevrelemekte, bedeniyle bir mekan oluşturmaktadır. Bu anlamda varlık ve mekan bir bütün olarak görülebilir. Mekân, insanın yaşayabildiği, bütün faaliyetlerinin gerçekleştirildiği tüm deneyimlerinin yaşandığı yerdir. Dünya üzerinde var olan insan, bu yerin üstünde ve bu göğün altında yaşar, varlığını yere bağlı referanslar ile konumlandırır. Bu anlamda insan; var oluşunu mekandan sonra yere bağlı olarak kurar. Kişi, varlığını kavrayıp dünyadaki var oluşunu anlamlandırırken bir takım değişmez mekansal referans noktalarına ihtiyaç duymaktadır. Coğrafya belli bir mekânın içinde çocukların toplumsal inşasını analiz etmede önemli katkılar sunar ve çocukların mekânsallığını ve mekâna dair söylemleri irdelemek çocuk coğrafyalarında en önemli vurgulardan biridir.Bu noktada ifade etmek gerekir ki, çocuk ve mekân arasındaki ilişki de karmaşıktır ve temsile indirgenemeyecek kadar karmaşık olan bu ilişkileri anlamak için 'yaşanılmış ve içinde gömülü olunan gündelik hayatın' anlaşılması gereklidir. Çocukluk ve mekânsallık üzerine düşünüldüğü zaman; çocuğun kimliğinin inşa edildiği ve hayatının gömülü olduğu bir yer olarak gündelik mekânlar öne çıkar. Gündelik olana coğrafi perspektif ile bakmak yani çocukların gündelik mekânlarını ele almak bizler için faydalı olacaktır.Genel olarak çocuk coğrafyalarında gündelik mekânlar denildiğinde yoğunlaşılmış alanlar; kamusal mekân, sokak, oyun alanları, okul ve evdir. Özellikle okul, eğitim coğrafyasıyla bağlantılı olarak çocuk coğrafyalarında daha fazla yoğunlaşılmış bir alandır. Bu çalışmada çocuk ve mekân olgusu yapısalcı yaklaşımın ışığı altında çocuklar sosyal bir aktör olarak kabul edilip mekân ve çocuk arasındaki ilişki anlaşılmaya çalışılacaktır. Otizimli çocukların gündelik hayatlarına dair unsurlara bakmak birçok açıdan faydalı ve sorunlarını tanımak adına iyi olacaktır. Okul, eğitim coğrafyasıyla bağlantılı olarak çocuk coğrafyalarında daha fazla yoğunlaşılmış bir alandır. Bu bağlamda çalışmada otizimli çocukların gündelik mekan ilişkilerinden okul kavramı ele alınmıştır. Otizimli çocuklar açısından da okul kavramı gündelik mekan boyutlarında çok önemli yer tutmaktadır. Çalışmada İstanbul ili Sultanbeyli ilçesinde bulunan Şehit Er Dursun SIVAZ İlkokulu'nda otizim özel eğitim sınıflarında eğitim ve öğretim gören 7-10 yaşındaki otizimli çocuklar ele alınmıştır. Otizmli çocuk velileri ve özel eğitim öğretmenleri ile derinlemesine görüşme yaparak bu çalışmada veri toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak öncelikle demografik özellikler hakkında bilgi toplanılıp ,okulun fiziksel ,duygusal ve toplumsal mekan unsurlara ve mekana dair söylemlerine dair on otizimli çocuk velisi ve beş özel eğitim öğretmeniyle hazırlanan sorular ışığında görüşme yapılmıştır. Engelli bireylerin eğitimlerini öncelikle engeli olamayan akranlarıyla birlikte resmi ve özel eğitim kurumlarda devam ettirmeleri sağlanmalıdır.Engelli çocukların sosyalleşmeleri için normal çocuklarla aynı ortamda eğitim almaları çok önemlidir. Okuldaki otizimli öğrenciler otizm tanısına göre kaynaştırma olarak ya da otizim özel eğitim sınıflarında ağır veya hafif otizimli olarak haftanın beş günü eğitim görmektedirler.Okul sonrasında da haftanın belirli günlerinde rehabilitasyon merkezlerine gidip orda da eğitimlerine eş zamanlı devam etmektedirler. Otizmli öğrenci için okul ,bir eğitim mekanı olurken; otizimli çocuğunu okul koridorunda diğer otizimli çocuk velileriyle bekleyen anneler açısından bir sosyalleşme yeri olarak kabul edildiği görülmektedir.En büyük korkularının çocuklarının eğitim alamama düşüncesi ile okul onlarda bir duygu mekanıdır.Okuldaki mekan tasarımlarının sınıfların mikro-coğrafyaları çocuğun daha geniş sosyo-mekânsal ilişkilerin ve toplumsal yapılandırılmasının bir parçası olarak görülmektedir.Diğer mekan tasarımlarından öfke kontrol odası,duyu bütünleme odası ve onlara ait okul bahçesindeki park ;otizimli çocuklar için sosyal yönden ilişki kurabilme, dil beceri gelişiminin ilerlemesi,duyusal bozuklukların giderilmesi,öfke kontrolünün öğrenilmesi gibi gelişimleri açısından daha yeterli olma adına önemli fiziksel eğitim mekanlarıdır**.**Okullar diğer yerlerden farklı olsa da "gündelik yaşam ilişkilerinin gömülü olduğu" mekânlardır. Türkiye'de otizimli çocuklara sağlanan haklar, eğitim olanakları ve mekan düzenlemelerinde her ne kadar olumlu gelişmeler yaşansa da, bunlar henüz gereksinimleri karşılamaktan uzaktır. Oysa otizimli çocukların engellerinin özelliklerine göre eğitilerek topluma kazandırılmaları; bu çocukların üreten insanlar olarak toplumda saygın bir yer edinmesini sağlayacaktır. Sadece çocuklarda değil, tüm toplumda engelli bilincinin oluşturulabilmesi için eğitilmesi; engelli bireylere karşı olumlu tutumların gelişmesini sağlayacaktır. Bu durum da daha engelsiz yarınların kapısını açacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Engelli, Otizm, Eğitim, Okul

School as a Place of Everyday Life for Children with Autism

Zeynep Pınar Altun

Abstract

Each individual is different.Man is the only living thing that can establish and make sense of its existence.The person surrounds a part of infinite space/space with his body and creates a space with his body. In this sense, existence and space can be seen as a whole.The place is where all the experiences of man can live and all his activities are carried out.The man who exists on Earth lives above this earth and under this sky,positioning his existence with references attached to the earth.In this sense, human beings;establishes their existence depending on the location after the space.One needs several immutable spatial reference points while understanding its existence and making sense of its existence in the world.Geography makes important contributions in analyzing the social construction of children within a certain place, and examining the spatiality of children and the discourses about place is one of the most important highlights in children's geographies.In general, areas are concentrated when it comes to everyday places in children's geographies;public place,street, playgrounds, school, and house. In particular,school is a more concentrated area in children's geographies in connection with educational geography. In this study,children and place phenomenon will be accepted as a social actor in the light of the structuralist approach and the relationship between place and child will be tried to be understood.It is useful in many ways to look at the elements of the daily lives of children with autism and it will be good to get to know their problems.School is a more concentrated area in children's geographies in connection with educational geography.In this context, the concept of a school from the daily space relations of children with autism is discussed in the study.For children with autism, the concept of school has a very important place in everyday place dimensions.In the study,7-10-year olds with autism who were educated and trained in autism special education classes at Şehit Er Dursun SIVAZ Elementary School in Sultanbeyli district of Istanbul province were discussed.Data were collected in this study by in-depth interviews with parents of children with autism and special education teachers.As a data collection tool, information about demographic characteristics was collected and interviewed in light of the questions prepared with ten parents of children with autism and five special education teachers about the school's physical,emotional and social elements and its rhetoric about place. Students with autism at the school are trained five days a week as a fusion based on autism diagnosis or as severe or mild autism in autism special education classes.After school, they go to rehabilitation centers on certain days of the week and continue their education there simultaneously.For the student with autism, the school becomes"an educational place";It is seen that it is considered a place of socialization for mothers who are waiting for their autistic child with other parents of children with autism in the school corridor.With the idea that their greatest fear is that their children will not be able to get an education,a school is a place of emotion for them.Place designs at school ClassesMicro-geographies of the child are seen as part of the wider socio-spatial relations and social structure of the child.Although schools are different from other places, they are places where "everyday life relations are buried". Although there have been positive developments in the rights,educational opportunities, and venue arrangements provided to children with autism in Turkey,these are far from meeting the requirements.However,children with autism are trained according to the characteristics of their disabilities and brought into society;it will ensure that children gain a respectable place in society as producing people.This will open the door to a more barrier-free future.

Keywords: Child, Disabled, Autism, Education, School

Oğuzeli (Altınekin/Konya) Mahallesi'nde Yapılan Tarımsal Arazi Toplulaştırmasına İlişkin Çiftçi Görüşleri

Tahir Tuncer [1,*] & Adnan Pınar [2]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Necmettin Erbakan Üniversitesi
tahirtuncer42@gmail.com

Özet

Tarımsal üretimi arttırmak amacıyla sürdürülebilir tarım politikalarının ve modern tarım tekniklerinin oluşturulması anlamında kırsal alanlarda yapılan arazi toplulaştırma faaliyetleri büyük önem arz etmektedir. Arazi toplulaştırma projeleri Türkiye'nin birçok yerinde uzun yıllardır uygulanan ve bu alanlarda oldukça başarılı sonuçlar elde edilen önemli uygulamalar arasında yer almaktadır. Bu kapsamda arazi toplulaştırma projesi gerçekleştirilen alanlardan biri de Oğuzeli Mahallesidir. Çalışma alanını oluşturan Oğuzeli Mahallesi; Konya İli, Altınekin İlçesi sınırlarında yer almaktadır. Oğuzeli Mahallesinde 2015 yılında başlanan arazi toplulaştırma projesine ait yeni parseller 2017 yılında çiftçilere dağıtımı yapılarak, ekim-dikim faaliyetlerine başlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yüz yüze görüşme tekniği uygulanmış ve farklı yaş gruplarından toplam 40 çiftçi ile yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler neticesinde, mahallede uygulanan arazi toplulaştırma projesine ilişkin çiftçilerin görüşleri alınarak bunların olumlu ve olumsuz yönleri kendi içlerinde gruplandırılmıştır. Çiftçilerle yapılan görüşmeler neticesinde projenin genel anlamda olumlu yönde değerlendirildiği görülmüştür. Olumlu yönde görüş bildiren çiftçileri etkileyen en önemli konular; farklı yerlerdeki dağılmış ve şekilleri bozulmuş arazi parsellerinin birleştirilerek şekillendirilmesi, sulama imkânlarının kolaylaştırılması ve bu sayede sulama sistemlerinin daha az işçilikle yapılabilmesi, kendilerinin çalışma ve üretim koşullarının kolaylaşmış olmasıdır. Ayrıca çiftçiler; her parsel için yol şebekelerinin yapıldığını, parsel sınırlarının netleştiğini ve böylece komşu anlaşmazlıklarının en aza indiğini, daha önce küçük olduğu için kullanılmayan parsellerin birleştirilmesi sonucu kullanıma açıldığını, arazi işleme maliyetlerinin geometrik sınırların belirlenmesinden dolayı eskisine göre daha azaldığını, yeni parsellerde birim alandan daha fazla verim alındığını belirtmişlerdir. Olumsuz görüş bildiren çiftçiler ise; kendilerine haksızlık yapıldığını, mevcut haklarının ihlal edildiğini, daha önce birlikte çalıştıkları parseller ile uzaklaştıklarını, su kuyusundan yararlandıkları komşularından uzaklaştıklarını, daha düşük kalitedeki toprak sınıfının bulunduğu araziye geçtiklerini ve proje esnasında komşu münakaşalarının had safhaya ulaştığını, yeni parsellere ait tapuların çok geç verildiğini, proje öncesinde vaat edilen parsel ıslahı ve yol çalışmalarının yapılmadığını, bu konuda firma yetkililerine ulaşamadıklarını beyan etmişlerdir. Ayrıca proje öncesinde yetkililerce söz verilen yol şebekesi yapımının büyük oranda eksik kaldığını ve buna bağlı olarak yapılmayan yol alanlarının birçok çiftçi tarafından tekrar sürüldüğünü ve bunun sonucunda tarlalara ulaşım sağlanması konusunda sıkıntılar yaşandığını belirtmişlerdir. Bunun yanında çiftçilerin tarla parsellerinin dışında kırsal yerleşme anlamında da bu projeden etkilendiği görülmüştür. Buna göre, tarla içine yapılan yapılaşmalar kayıt altına alınmış, kırsal yerleşimlerin tarım arazilerine giren kısımları düzenlenerek mera ve hazine arazileri yeniden şekillendirilmiş ve böylelikle kırsal alanda yaşanan diğer sorunların çözümüne yönelik önemli adımların atıldığı görülmüştür. Sonuç olarak, bölgenin en önemli tarımsal ürettim merkezlerinden biri olan Oğuzeli Mahallesinde yapılan tarımsal arazi toplulaştırma projesinden bazı konularda sıkıntılar olsa da çiftçilerin genel olarak memnun oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arazi Toplulaştırması, Oğuzeli Mahallesi, Çiftçi Görüşleri

Farmer Opinions on Agricultural Land Consolidation in Oğuzeli (Altınekin/Konya) District

Tahir Tuncer [1,*] & Adnan Pınar [2]

Abstract

Land consolidation activities in rural areas are of great importance in terms of establishing sustainable agricultural policies and modern agricultural techniques in order to increase agricultural production. Land consolidation projects are among the important applications that have been implemented in many parts of Turkey for many years and have achieved very successful results in these areas. In this context, one of the areas where the land consolidation project was carried out is Oğuzeli Neighborhood. Oğuzeli Neighborhood, which constitutes the study area; It is located within the borders of Altınekin District of Konya Province. The new parcels belonging to the land consolidation project started in Oğuzeli District in 2015 were distributed to the farmers in 2017 and sowing-planting activities were started. In this study, face-to-face interview technique, one of the qualitative research methods, was applied and face-to-face interviews were conducted with a total of 40 farmers from different age groups. As a result of the interviews, the opinions of the farmers regarding the land consolidation project implemented in the neighborhood were taken and their positive and negative aspects were grouped within themselves. As a result of the interviews with the farmers, it was seen that the project was evaluated positively in general. The most important issues affecting the farmers who gave positive opinions; the formation of dispersed and deformed land parcels in different places by combining them, facilitating irrigation opportunities, and thus making irrigation systems with less labor, making their working and production conditions easier. In addition, farmers; Road networks were built for each parcel, the parcel boundaries were clarified and thus neighbor disputes were minimized, the parcels that were not used before were brought into use as a result of combining them, the land processing costs were reduced compared to the old one due to the determination of geometric boundaries, the new parcels were more efficient than the unit area. they have stated. Farmers who have negative opinions; They were treated unfairly, their existing rights were violated, they moved away with the parcels they had worked with before, they moved away from their neighbors who benefited from the water well, they moved to the land with a lower quality soil class, and the disputes with the neighbors reached a peak during the project, the title deeds of the new parcels were given too late, before the project they declared that the promised parcel improvement and road works were not carried out, and that they could not reach the company officials in this regard. In addition, they stated that the construction of the road network promised by the authorities before the project was largely incomplete and as a result, the road areas that were not built were plowed again by many farmers, and as a result, there were difficulties in providing access to the fields. In addition to this, it was seen that the farmers were also affected by this project in terms of rural settlements apart from the field parcels. Accordingly, the settlements in the fields were recorded, the parts of the rural settlements entering the agricultural lands were arranged and the pasture and treasury lands were reshaped, and it was seen that important steps were taken to solve other problems in the rural area. As a result, although there are some problems with the agricultural land consolidation project in Oğuzeli District, one of the most important agricultural production centers of the region, it has been determined that the farmers are generally satisfied.

Keywords: Land Consolidation, Oğuzeli District, Farmer Views

Coğrafya Eğitimi İle İlgili Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Atıf Analizi

Ömer Faruk Sönmez

Sosyal Bilgiler Eğitimi Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
omerfaruk.sonmez@gop.edu.tr

Özet

Lisansüstü eğitim, lisans programlarını bitirmiş araştırmacıların ilgili alanına göre istediği bilim dalında yüksek lisans veya doktora öğrenimi yaparak öğrenciye uzmanlaşma imkânı veren, üst düzey eğitim yolculuğudur. Lisansüstü araştırmaların gerçekleştirilmesinde, ülkemizin ihtiyaçlarına uygun programların yapılması, geliştirilmesi ve bu programları yürütecek akademik oluşumun inşası önem taşımaktadır. Bu bağlamda lisansüstü eğitimin sağlam temellere dayandırılarak inşa edilmesi bugün ve gelecek için bilimsel bilgi üretimi açısından üniversitelerin en önemli görevleri arasında yer aldığı ifade edilebilir. Tam da bu noktada coğrafya eğitiminin akademik bakış açısı ve akademik üretkenliğinin ortaya konması önemlidir. Çünkü Coğrafya genel olarak bakıldığında toplumun her kesimini ilgilendiren bir bilimdir. Gün geçmiyor ki hayatımızı etkileyecek coğrafi olaylarla karşılaşıyoruz. Bu olayların anlaşılması ve gerekli toplumsal bilincin oluşması ancak coğrafya eğitimine verilen önem ile olacağını göstermektedir. Coğrafya eğitimi bireylere içinde bulunduğu çevreyi öğretmenin yanı sıra insanın çevreye müdahalesinin sınırları hakkında bilinçlenmeyi de sağlar. Bu bilinçlenmenin bir boyutu çevre ile sınırlı kalmaktayken bir kısmını da bilimsel çalışmalardan oluşmaktadır. Bu bakımdan bilimsel çalışmalar önemlidir. Bilimsel çalışmaların boyutu hem coğrafya eğitiminin ilerlemesine katkı sağlarken hem de alan ile ilgili çalışma yapacak bilim insanlarına yol gösterecektir. Özellikle tez çalışmalarında yararlanılan kaynaklar araştırmacılar için yol gösterici niteliktedir. Tezlerin araştırmacılar tarafından takip edilmesi ve alanyazına hakim olunabilmesi ancak bu şekilde mümkündür. Coğrafya eğitimi alan yazını lisansüstü tezler bağlamında inceleyen bazı çalışmalar bulunmakla beraber, çalışmamızdaki bakış açısıyla bir araştırmaya rastlanmamıştır. Yapılan çalışmalar genellikle tezlerin içerik analizine dayalı olarak yapılandırılmıştır. Bu makalelerde coğrafya eğitimi tezleri; yapıldığı üniversite, tez türü, yıl, konu, yöntem gibi betimsel olarak nitelendirilebilecek ölçütlere göre ele alınmıştır. İlgili çalışmalar; tezlerin tamamlanma yılları, tezlerin üretiminde etkin olan kurumlar, tezlerde kullanılan yöntemler gibi konularda genç araştırmacılara yol göstermesi yönünden önemli görülebilir. Ancak bu çalışmalar, konu alanına dönük geniş modellemeler açısından bütüncül bir görünüme sahip değildir. Aynı zamanda alan hakkında derinlikli bir bakış ve tartışma ortamı sağlama noktasında araştırmacılara yeterince işlevsel veriler sunmamaktadır. Bu bakımdan çalışmamızın inşasına yönelik adımlar önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmamızda da ülkemizde yapılan coğrafya eğitimi çalışmalarının boyutlarını ortaya koymaya çalışılmıştır. Çalışma kapsamında incelenen lisansüstü tezler, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi ana veri kaynağı (https://tez.yok.gov.tr/Ulusal Tez Merkezi/) kullanılarak belirlenmiş ve Ulusal Tez Merkezi "tarama" sekmesine araştırmacı tarafından çalışmanın kapsamı doğrultusunda belirlenen anahtar kelime "coğrafya eğitimi" yazılarak 50 lisansüstü teze ulaşılmış ve bu kapsamda 'sayfa sayıları, danışmanların unvanları, araştırma türleri, nicel- nitel, araştırma modelleri, deneysel-yarı deneysel tarama-karma, örneklem sayıları, örneklem düzeyleri, veri toplama araçları, verilerin çözümlenmesi, betimsel istatistikler- t-testi- varyans analizi- korelasyon vb, kaynakların türleri, yerli-yabancı' bakımından incelenmiştir. Araştırma nicel betimsel modele göre inşa edilmiştir. Betimsel desenin tercih edildiği araştırmada durum ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Lisansüstü Tez, Atıf Analizi

Analysis of Graduate Theses Related to Geography Education: Citation Analysis

Ömer Faruk Sönmez

Abstract

Postgraduate education is a high-level educational platform that allows researchers who have completed undergraduate programs to specialize in the field of their choice by pursuing a master's or doctorate degree in the field of their choice. In the realization of postgraduate research, it is important to improve and develop programs suitable for the needs of our country and to build the academic formation that will carry out these programs. In this context, it can be stated that the construction of postgraduate education on solid foundations is among the most important tasks of universities in terms of scientific knowledge production for today and the future. At this point, it is important to reveal the academic perspective and academic productivity of geography education. The geography is a science that concerns all segments of society. Every day, we encounter geographical events that will affect our lives. The understanding of these events and the formation of the necessary social awareness show that only with the importance given to geography education. Geography education not only teaches individuals about the environment they live in but also provides awareness about the limits of human intervention to the environment. While one aspect of this awareness is limited to the environment, some of it consists of scientific studies. In this respect, scientific studies are important. The extent of scientific studies will both contribute to the advancement of geography education and guide scientists who will work on the field. In particular, the sources used in thesis studies are guiding for researchers. It is only in this way that the theses can be followed by the researchers and the literature can be mastered. Although there are some studies examining the literature on geography education in the context of postgraduate theses, no research has been found from the perspective of our study. The studies are generally structured based on the content analysis of the theses. Geography education theses in these articles; It has been discussed according to the criteria that can be described as descriptive such as the university, thesis type, year, subject, method. Related studies; Completion years of theses, institutions that are active in the production of theses, methods used in theses can be considered important in terms of guiding young researchers. However, these studies do not have a holistic view in terms of broad models for the subject area. At the same time, it does not provide enough functional data to researchers to provide an in-depth view and discussion environment about the field. In this respect, it is thought that the steps towards the construction of our study are important. In this context, in our research, it has been tried to reveal the dimensions of the geography education studies conducted in our country. The postgraduate theses examined within the scope of the study were determined by using the main data source of the National Thesis Center of the Council of Higher Education (https://tez.yok.gov.tr/National Thesis Center/) and the key determined by the researcher in line with the scope of the study was found in the "scan" tab of the National Thesis Center. 50 graduate theses were reached by writing the word “geography education” and in this context, 'page numbers, titles of consultants, research types, quantitative-qualitative, research models, experimental-semi-experimental scanning-mixed, sample numbers, sample levels, data collection tools, data analysis. , descriptive statistics- t-test- analysis of variance- correlation etc., types of sources, domestic-foreigner' were examined. The research was constructed according to the quantitative descriptive model. In the research in which descriptive design is preferred, the situation is tried to be revealed.

Keywords: Geography Education, Graduate Thesis, Citation Analysis

Lise Öğrencilerinin Kentsel Çevre Algısı Üzerine Bir Araştırma: Gaziantep İli Örneği

Esmagül Gözübüyük [1,*] & Hatice Çetinkaya [2]

[1] Eğitim Nuray Tuncay Kara Bilim ve Sanat Merkezi
[2] Türkçe Öğretmenliği Nuray Tuncay Kara Bilim ve Sanat Merkezi
gozubuyukesmagul@gmail.com

Özet

Davranışsal coğrafya, insanların farklı özelliklere sahip çevre birimlerini nasıl algıladıklarını, hangi sembollerle tanımladıklarını, bu tanımları ne tür şekillerle ifade ettiklerini ve bu çevrelere verdikleri tepkileri ele alan bir yaklaşımdır. Bu çerçevede davranışsal coğrafya yaklaşımıyla, insan-çevre ilişkilerinin nasıl algılandığı ve insanlar tarafından ne şekilde ifade edildiğine ilişkin çalışmalar için kentler son derece önemli ve öncelikli mekânlardır. Bu çalışmada, öğrencilere anket uygulaması yapılarak, Gaziantep kentinin lise öğrencileri tarafından nasıl farklı şekillerde algılandığı, bu farklı algılama biçimleri üzerinde etkili olan faktörlerin farklı lise türlerinde okuyan öğrenciler arasında nasıl değişkenlik gösterdiği sorularına cevap aranmış ve kent algıları ortaya konmaya çalışılmıştır. Lise öğrencileri nezdinde farklılaşan Gaziantep kent kimliği algısı açıklanmaya çalışılması gerek kentlerin planlanmasında gerekse yenilenme hareketlerinde lise öğrencilerinin görüşleri ve kente yönelik algılarının öğrenilmesi son derece önemlidir. Zira katılımcı öğrencilerin, kenti sahiplenme noktasında oluşan kent algısı, mekânı anlamada, aksaklıkları tespit etmede yol gösterici olabilecektir. Ayrıca öğrencilerin mezuniyet sonrasında gittikleri yerlerde şehir hakkında aktardıkları bilgiler, şehrin imajına katkıda bulunacaktır. Ayrıca yapılacak yatırımlarda bu referansların dikkate alınması durumunda, şehrin gelişimine olumlu yönde katkı sunacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmadan elde edilen veriler, bir mekânsal planlama bilimi olan coğrafyaya önemli katkı ve veri sağlayacaktır. Öğrencilere Gaziantep'in kentsel kimliğine yönelik sorular yöneltilmiş ve yaşadıkları kente ilişkin memnuniyet dereceleri, kentin beğendikleri ya da rahatsız oldukları yönleri konusunda görüşleri alınmaya çalışılmıştır. Ayrıca katılımcılardan Gaziantep ile ilgili çağrışımları yazmaları bunları sembollerle zihin haritalarına yansıtmaları istenmiştir. Bu çalışma nicel yöntem esas olmakla birlikte hem nicel hem de nitel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi aşamasında SPSS for Windows 25 ve Microsoft Excel programları kullanılmıştır. SPSS programı ile sayısallaştırılan veriler girilmiş ve frekans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları tablo, grafik ve çağrışım burçlarına aktarılarak değerlendirilmiştir. Bunların dışında öğrencilerden Gaziantep denilince akla gelen olgu veya olaylardan oluşan zihin haritası çizilmesi istenmiştir. Öğrencilerin hazırladıkları Gaziantep temalı zihinsel haritalar, ayrı ayrı incelenerek değerlendirilmiştir. Böylece Gaziantep'te yaşayan lise öğrencilerinin şehir algısı belirlenmeye çalışılmış ve bu algının mekânla ilişkisi kurulmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin %58,11'i Gaziantep doğumlu iken, tüm örneklemdeki öğrencilerden kendini Gaziantepli hissedenler %63,3'lük bir oranı oluşturmuştur. Erkek öğrenciler, kız öğrencilere göre kendini daha fazla Gaziantepli hissetmektedir. Gaziantep'teki yaşam süresi arttıkça öğrencilerin kendilerini Gaziantepli hissetme oranları da artmaktadır. Öğrencilerin resmetmiş olduğu zihin haritalarına bakıldığında ise öğrencilerin en çok kentsel kimliğe atıfta bulunan resimler çizmiş oldukları görülmüştür. Zihinsel haritalara bakıldığı zaman öğrencilerin kent kimliğine ilişkin birçok atıf çizmesi Gaziantep kimliğinin öğrenciler tarafından yeterince bilindiğine işaret etmektedir. Yapılan çalışma Gaziantep'e lise öğrencilerinin gözünden bakmayı ve şehri anlamayı amaçlamıştır. Bu çalışmadan elde edilen çıktılar, başka çalışmalara da veri kaynağı olma özelliğine sahiptir. Farklı örneklem grupları ile Gaziantep'in anlaşılmaya çalışılması gibi farklı çalışmalar ortaya koyulabilir.

Anahtar Kelimeler: Gaziantep, Lise Öğrencileri, Davranışsal Coğrafya, Zihin Haritası, Çevre Algısı

A Research on High School Students' Perception of Urban Environment: The Case of Gaziantep Province

Esmagül Gözübüyük [1,*] & Hatice Çetinkaya [2]

Abstract

Behavioral geography is an approach that deals with how people perceive peripherals with different characteristics, with which symbols they define them, in what ways they express these definitions, and their reactions to these environments. In this context, cities are extremely important and priority places for studies on how human-environment relations are perceived and how they are expressed by people with a behavioral geography approach. In this study, by applying a questionnaire to the students, the questions of how the city of Gaziantep is perceived by high school students in different ways, how the factors that affect these different perceptions vary among students studying at different high school types were sought and the perception of the city was tried to be revealed. It is extremely important to try to explain the perception of Gaziantep urban identity that differs among high school students, and to learn the views and perceptions of high school students towards the city, both in the planning of cities and in the renewal movements. Because the participant students' perception of the city, which is formed at the point of owning the city, can be a guide in understanding the city and detecting the problems. In addition, the information that students convey about the city in the places they go after graduation will contribute to the style of the city. Furthermore, if these references are taken into account in the investments to be made, it is thought that it will contribute to the development of the city positively. Therefore, the data obtained from this study will provide significant contribution and data to geography, which is a spatial planning science. The students were asked questions about the urban identity of Gaziantep and their opinions about the city they lived in, their liking or uncomfortable aspects of the city were asked. Moreover, the participants were asked to write associations about Gaziantep and to reflect them on their mind maps with symbols. This study was carried out using both quantitative and qualitative methods, although the quantitative method is essential. SPSS for Windows 25 and Microsoft Excel programs were used in the analysis of the data. Data digitized with SPSS program was entered and frequency analysis has been made. Analysis results were evaluated by transferring them to tables, graphics and association signs. Apart from these, the students were asked to draw a mind map consisting of the facts or events that come to mind when Gaziantep is mentioned. The Gaziantep themed mental maps prepared by the students were examined and evaluated separately. Thus, the city perception of high school students living in Gaziantep was tried to be determined and the relationship of this perception with the place was tried to be established. While 58.11% of the students were born in Gaziantep, 63.3% of the students in the whole sample felt themselves from Gaziantep. Male students feel themselves from Gaziantep more than female students. As the life expectancy in Gaziantep increases, the rate of students feeling themselves as Gaziantep also increases. Looking at the mind maps drawn by the students, it was seen that the students mostly drew pictures that refer to urban identity. When the mental maps are examined, the fact that the students draw many references to the urban identity indicates that the Gaziantep identity is sufficiently known by the students. The study aimed to look at Gaziantep through the eyes of high school students and to understand the city.The outputs obtained from this study have the characteristic of being a data source for other studies. Different studies can be put forward such as trying to understand Gaziantep with different sample groups.

Keywords: Gaziantep, High School Students, Behavioral Geography, Mind Map, Environmental Perception

Temel Dini Kaynaklarda Coğrafya, Seyahat ve Eğitim

Mustafa Önder

Eğitim Bilimleri Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
monder@cumhuriyet.edu.tr

Özet

İslam Dininin temel kaynağı Kur'an-ı Kerim ve Sahih Sünnettir. Bu iki kaynak sadece inanç, ibadet ve ahlaki konuları içermez. İnsanların davranışları, eğitimi, geçmiş kavimlerden ibret alınması ve bunlarla ilgili bilgiyi elde etmeye yarayacak bilim dallarını da içerir. Her iki kaynakta da bütün âlemin ve dünyanın insan için yaratıldığı belirtilmektedir. Yaratılmışların öznesi konumundaki insanın okuması ise kutsal kitabımızın ilk emridir. Okumaktan kastın ne olduğu üzerine kafa yorduğumuzda ortaya şöyle bir sonuç çıkmaktadır: Kur'an öncelikle çevreye ve yaratılanlara bakmayı, onlar üzerinde düşünerek ibret almayı, doğa olaylarını gözleyerek akıl yürütmeyi istemektedir. Bu durum doğal olarak coğrafya, seyahat ve turizm kavramlarını gündeme getirmektedir. Daha sonra kâinatın özne' si olan insanı tanımayı ve anlamayı tavsiye etmektedir. İnsanı tanımak ise sosyoloji, psikoloji, felsefe, antropoloji ve eğitim gibi sosyal bilimlerin öğrenilmesini gerektirmektedir. Son safhada ise bütün bunların gerçekleşmesi için Kur'an'ın öğrenilmesi ve anlaşılması söz konusudur.

İnsanların düşünmesini, ibret almasını, akıl yürütmesini isteyen ayetlerin önemli bir bölümü gezip görmek, eski kavimlerden ibret almak ve amaçlı, bilinçli olarak seyahatler yapmakla ilgilidir. İnsanlar tarafından oluşturulmuş tarihi yapılar, kalıntılar ve dini mekânlar günümüzde de yoğun bir insan hareketliliğine maruz kalmaktadırlar. Başta Kâbe olmak üzere, Mescid-i Aksa, tarihi camiler, kiliseler, piramitler, Petra harabeleri ve Göbeklitepe gibi mekânlar ilgi odağı olmaya, milyonlarca insanı kendine çekmeye devam etmektedir. Bizden istenen bu mekânları bilinçli ve amaçlı şekilde gezip görmektir. Coğrafyayı ve üzerindeki dini-tarihi mekânları gezip görmek, farklı inanç ve kültüre mensup insanlarla karşılaşıp, tanışmak turizm faaliyetini oluşturmaktadır. Turizm olayı ise aynı zamanda bir yaygın eğitim hareketidir.

Tarihi İpekyolu'nun kültür, eğitim, ticaret, medeniyetler ve kültürlerarası etkileşime nasıl katkı yaptığı hepimizin malumudur. Yapılan bilimsel çalışmalar coğrafya ve içinde yetişilen ortamın insanların karakterini önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymuştur. Çevresinden etkilenen insan ise oluşturduğu kültür ve medeniyet ile etrafını etkilemiştir. İnsanların bütün davranışları, düşünceleri, ilişkileri sonuçta bir mekânda gerçekleşmektedir. Mekân-İnsan ilişkisi bütün bilim dallarının ana konularından birisi olmuştur. İnsanı anlamak ve tanımak bu ilişkiyi göz önünde bulundurmayı gerekli kılmaktadır. Kur'an-ı Kerim bütüncül bir bakış açısı ile incelendiğinde mekân ve çevre odaklı birçok ayetle karşılaşırız. Hatta Kur'an'ı doğru anlamanın bu konuyu dikkate alarak mümkün olduğunu söylemek mümkündür. İbn-i Haldun'a atfedilen "Coğrafya Kaderdir" sözünü, çevrenin insanın karakterinin yanında, ahlakını ve hatta inancını da etkilediği şeklinde yorumlamak fazla zorlama bir yorum sayılmaz. Çalışmamızda nitel tarama modellerinden Doküman Analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi; "araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsayan nitel veri toplama yöntemi" olarak tanımlanmaktadır. Tebliğimizde bu hususu ayrıntıları ile incelemeye, bilinçli seyahat ve gezilerin aslında Kur'an'ın ve Peygamberimizin emri olduğunu hatırlatarak farkındalık oluşturmaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Sünnet, Eğitim, Seyahat, Coğrafya

Geography, Travel and Education in Basic Religious Sources.

Mustafa Önder

Abstract

The main source of Islam is the Qur'an and the Sahih Sunnah. These two sources do not include only faith, worship, and moral issues. It also includes human behavior, education, learning from past tribes and Sciences that will help to obtain knowledge about them In both sources, it is stated that the whole world and the world were created for Man. The reading of the human being as the subject of the creation is the first commandment of our holy book. When we think about what reading means, we come up with the following conclusion: The Qur'an first wants to look at the environment and what has been created, to take an example by thinking about them, to reason by observing natural events. This naturally raises the concepts of geography, travel and tourism. He then recommends to know and understand the person who is the subject of the universe. Knowing people requires learning social sciences such as sociology, psychology, philosophy, anthropology and education. In the final phase, there is learning and understanding of the Qur'an in order to make all these things happen.

An important part of the verses that want people to think, take an example and reason are about traveling and seeing, taking an example from the ancient peoples and making purposeful, conscious journeys. Historical buildings, ruins and religious sites created by humans are also subject to intense human activity today. Especially the Kaaba, Masjid Al-Aqsa, historical mosques, churches, pyramids, Petra ruins and places such as Göbeklitepe continue to be the center of attention and attract millions of people. What is required of us is to visit and see these places consciously and purposefully. The tourism movement consists of visiting and seeing the geography and the religious and historical sites on it, meeting and meeting people of different faiths and cultures. Tourism is also a non-formal education movement.

We all know how the historical Silk Road contributes to culture, education, trade, civilizations and intercultural interaction. Scientific studies have revealed that geography and the environment in which it is grown significantly affect the character of people. All behaviors, thoughts, and relationships of people ultimately take place in one place. Space-human relations have been one of the main topics of all branches of science. Understanding and knowing a person makes it necessary to consider this relationship. When the Qur'an is examined from a holistic point of view, we encounter many verses focused on space and environment. It is even possible to say that understanding the Qur'an correctly is possible by taking this issue into account. The people affected by the environment have influenced the culture and civilization and the environment. Interpreting the word “geography is fate” attributed to Ibn Khaldun as the environment affects the morality and even the faith, as well as the character of man, is not considered a forced interpretation. In our study, document analysis method from qualitative screening models was used. Document analysis is defined as ”a qualitative data collection method that covers the analysis of written materials containing information about facts or facts that are intended to be investigated". We tried to examine this issue in detail and to raise awareness by reminding us that conscious travel and trips are in fact the orders of the Qur'an and our Prophet.

Keywords: Quran, Sunnah, Education, Travel, Geography.

Ortaokul Öğrencilerinin Doğal Afet Kavramına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Belirlenmesi

Turhan Çetin [1] & Ümit Yel [1,*]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
umtyel@gmail.com

Özet

Bu çalışma kelime ilişkilendirme testi (KİT) aracılığıyla ortaokul öğrencilerinin doğal afet kavramına yönelik bilişsel yapılarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Çalışma öğrencilerin zihnindeki kavramlar arasındaki bağın anlamlı olup olmadığını tespit etmesi açısından önem arz etmektedir. Çalışma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak çalışma için hazırlanan kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Katılımcılardan kendilerine verilen süre içerisinde doğal afet anahtar kavramı hakkında akıllarına gelen ilk kelimeleri kelime ilişkilendirme testine yazmaları istenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu maksimum çeşitlilik örneklemesi ile seçilmiş, 2019- 2020 eğitim öğretim yılında Düzce ve Şanlıurfa illerinde öğrenim gören 248 ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Bu öğrencilerin 129'u Düzce, 119'u Şanlıurfa ilinden olup 84'ü 6.sınıf, 81'i 7. sınıf ve 83'ü 8. sınıftır. Çalışma sonucunda doğal afet kavramına ilişkin elde edilen sözcükler tablolaştırılarak ayrıntılı olarak incelenmiş, tekrarlanan sözcükler dikkate alınarak belirlenen kesme noktaları doğrultusunda kavram ağları oluşturulmuştur. Çalışmada ortaokul öğrencileri tarafından doğal afet kavramına yönelik 124 farklı sözcük üretilmiştir. Öğrencilerden tarafından üretilen kelimelere bakıldığında doğal afet kavramının genellikle doğal afet olarak tanımlanan olaylarla ilişkilendirildiği görülmektedir. Nitekim deprem, sel, çığ, heyelan vb bunun kanıtıdır. Bunun yanında bazen doğal afetin neden ve sonuçlarına yönelik insan faaliyetleri, ölüm, yaralanma vb. kelimelerin varlığı da dikkat çekmektedir. Üretilen sözcükler içinde en çok tekrar edilen sözcük *"deprem"* (f=184) olmuştur. Bu sözcüğü takip eden ve çokça tekrarlanan diğer sözcükler *"sel"* (f=177) ve *"çığ"* (f=129) olmuştur. Araştırmanın bulgularına bakıldığı zaman doğal afeti tanımlama noktasında sınıflar arası belirgin bir fark gözlenmemiştir. 6. sınıflarda en çok tekrar edilen sözcük *"deprem"* (f=65), 7. sınıflarda yine en çok tekrar edilen sözcük *"deprem"* (f=60) olurken 8. sınıfta *"sel"* (f=62) olmuştur. 8. sınıflarda da *"deprem"* kelimesi ikinci sırada en çok (f=59) tercih edilen olarak kendine yer bulmuştur. 6. ve 7. sınıflarda ise en çok tercih edilme sırasında ikinci sırayı *"sel"* kelimesi almıştır (6. sınıf (f=59), 7. sınıf (f=56)). Sınıflara göre farklılık göstermeyen verilerin uygulama yapılan şehirlere göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Düzce'den elde edilen verilerde *"fırtına, sis, tipi, aşırı yağış, tsunami, hortum"* gibi doğal afetler ön plana çıkarken Şanlıurfa'dan elde edilen verilerde *"toz fırtınası, kuraklık, erozyon, kıtlık, yangın, sıcaklık"* gibi doğal afetler ön plana çıktığı görülmektedir. Bu farklılık öğrencilerin kavramları tanımlarken yaşama yakınlık ilkesini temel aldıklarını göstermektedir. Bilişsel yapılarının bölgesel olarak oluşması bir yanılgı veya kargaşa olarak düşünülebileceği gibi bunun önüne geçilmesi için doğal afet kavramının öğrencilere geniş bir çerçeveden aktarılması gerekmektedir. Doğal afet kavramının öğrenciler tarafından daha net anlaşılması için okullarda doğal afet kavramıyla ilişkili çalışmalar yapılıp bilgi verici konferanslar düzenlenebilir. Bu sayede öğrencilerin doğal afet kavramını küresel anlamda anlamaları ve değerlendirmeleri sağlanabilir

Anahtar Kelimeler: Doğal Afet, Kelime İlişkilendirme Testi, Bilişsel Yapı.

Determination of Secondary School Students' Cognitive Structures for the Concept of Natural Disaster by Using the Word Association Test

Turhan Çetin [1] & Ümit Yel [1,*]

Abstract

This study was carried out to reveal the cognitive structures of secondary school students regarding the concept of natural disaster through the word association test (KIT). The study is important in terms of determining whether the connection between the concepts in students' mind is meaningful or not. The study was carried out in the scanning model. The word association test prepared for the study was used as a data collection tool. Participants were asked to write the first words that come to mind about the natural disaster key concept in the word association test within the given time. The study group of the research consisted of 248 secondary school students studying in Düzce and Şanlıurfa provinces in the 2019-2020 academic year, selected by maximum diversity sampling. 129 of these students are from Düzce, 119 of them are from Şanlıurfa, 84 of them are from 6th grade, 81 from 7th grade and 83 from 8th grade. As a result of the study, the words obtained regarding the concept of natural disaster were tabulated and examined in detail, and conceptual networks were formed in line with the determined cut-off points by considering the repetitive words. In the study, 124 different words for the concept of natural disaster were produced by secondary school students. Looking at the words produced by the students, it is seen that the concept of natural disaster is generally associated with events defined as natural disasters. As a matter of fact, earthquakes, floods, avalanches, landslides, etc. are proof of this. In addition, sometimes human activities for the causes and consequences of natural disasters, death, injury, etc. The presence of words is also noteworthy. The most repeated word among the words produced was "earthquake" (f=184). Other words that followed this word and were repeated a lot were "flood" (f=177) and "avalanche" (f=129). Considering the findings of the study, no significant difference was observed between the classes in terms of defining natural disasters. The most repeated word in the 6th grade was 'earthquake' (f = 65), while the most repeated word in the 7th grade was 'earthquake' (f = 60), while in the 8th grade " flood " (f = 62). In the 8th grades, the word "earthquake" took its place as the second most preferred (f=59). In the 6th and 7th grades, the word "flood" was the second most preferred word (6th grade (f=59), 7th grade (f=56)). It was seen that the data that did not differ according to the classes differed according to the cities where the application was made. While natural disasters such as "storm, fog, blizzard, heavy rainfall, tsunami, tornado" stand out in the data obtained from Düzce, "dust storm, drought, erosion, famine, fire, temperature" in the data obtained from Şanlıurfa natural disasters such as. This difference shows that students take the principle of proximity to life as a basis while defining concepts. The regional formation of cognitive structures can be considered as a misconception or confusion, and the concept of natural disaster should be conveyed to students from a broad framework in order to prevent this. In order for the concept of natural disaster to be understood more clearly by students, studies related to the concept of natural disaster can be conducted at schools and informative conferences can be organized. In this way, it can be ensured that students understand and evaluate the concept of natural disaster in a global sense.

Keywords: Natural Disaster, Word Association Test, Cognitive Structure.

Karikatürlerin Siyasi Coğrafya ve Jeopolitikte Kullanımı Üzerine Bir Değerlendirme

Hamza Akengin

Coğrafya Marmara Üniversitesi
hakengin@marmara.edu.tr

Özet

Bir taraftan bilim ve teknolojinin gelişmesi diğer taraftan toplumsal ilişkilerin girift ve karmaşık hale gelmesi dünya genelinde gerek toplumsal, gerek devletler arası ilişkilerin çeşitlemesine yol açmaktadır. Özellikle toplumlar ve devletler arası ilişkilerin bir takım menfaat ilişkilerine dayanması dünyanın bazı bölgelerini, çatışma alanı veya çekim merkezi haline getirebilmektedir. Çatışma veya çekim merkezi haline gelen bölgelerin hâkimiyeti veya savunulması üzerinde geliştirilen politikalar siyasi coğrafya veya onun bir alt disiplini olan jeopolitiğin ilgi alanına girmektedir. Topluma verilen mesajlar bakımından jeopolitik kültür içerisinde gelişen alanlardan biri popüler jeopolitiktir. Popüler jeopolitik bireyler farkına varmadan, onların düşünce biçimlerini etkileyecek şekilde günlük hayatlarına girmesi ve verilen mesajın toplumun büyük bir kesimine ulaşması bakımından önelidir. Jeopolitik mizahlar ve şakalar, popüler jeopolitik kategorisine girmektedir. Bilim insanları sinema, dergiler, mizah kitapları, gazeteler, siyasi içerikli karikatürler gibi elit kültürel yayınlara geleneksel şekilde odaklanan popüler jeopolitik üzerine araştırma yapmaktadır. Popüler Jeopolitikte mesaj iletme yolarından biri karikatürlerdir. Karikatür "… gündemde olan tartışma konusunu hicvetmek veya alay etmek amacıyla yapılan, mizahi zeminde çarpıtılmış çizim veya benzerliktir. Karikatürler günümüzde öncelikle gazetelerde siyasi yorum ve editoryal görüş aktarımı, dergilerde ise sosyal komedi ve güncel olaylara görsellik kazandırmak için kullanılmaktadır. "Sorunların ve konuların sembolik temsili olan karikatürler, bir olayın gerçek hikâyesi değildir, hatta gerçek bir yorum bile değildir. Buna karşın dikkatle kullanılan karikatürler, olayları ve durumları anlama, neyi sembolize etmeyi amaçladıklarını ve çağdaş gerçekleri doğru bir şekilde karakterize edip etmediklerini sorgulama ve diğer kaynaklar aracılığıyla gözlemlenemeyen toplumun özelliklerinin görülmesini sağlama konusunda etkin olarak kullanılabilmektedir. Siyasi coğrafya veya jeopolitiğin ilgi alanına giren konuların kamuoyuna aktarım sürecinde yazılı ve görsel medya yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bilimsel kitap ve makaleler, gazete haberleri, belgeseller, haber programları, sinema filmleri ve karikatürler siyasi coğrafya ve jeopolitiğin ilgi alanına giren konuların topluma aktarılma sürecinde kullanılan araçlar arasındadır. Bu çalışmanın amacı siyasi coğrafya ve jeopolitik konularının kamuoyuna aktarımında karikatürlerin kullanımına örnekler vererek, kullanılan karikatürleri verdikleri mesaj/mesajlar bakımından analiz etmektir. Araştırma nitel araştırma tekniğine göre tasarlanmıştır. Çalışmada kullanılan karikatürlerin birinci el kaynak olduğu kabul edilmektedir. Bu çalışmada siyasi coğrafya ve jeopolitikle ilgili mesajlar içeren 6 adet karikatür kullanılmıştır. Çalışmanın ana malzemesini oluşturan karikatürler içerik olarak İngiltere'nin sömürgeleştirme süreci, Fransa'nın Afrika kıtasını sömürmesi, Yugoslavyanın dağılma sürecinde Sırpların Bosna Hersek'te Boşnaklara yönelik soykırım süreci, Osmanlı Devletinin Balkanlardaki durumu, ABD'nin Guantanamo'daki uygulamaları ve Karabağ savaşı sırasında Ermeni diasporasının Karabağ ve Azerbaycan'a bakışını yansıtmaktadır. Farklı zaman dilimlerindeki siyasi ve jeopolitik anlayışları açıklamak amacıyla birbirinden farklı zaman dilimlerine ait karikatürler seçilmiştir. Karikatürlerin konu edindiği olaylar analiz edilirken kronolojik bir sıra izlenmiştir. Yapılan literatür analizi sonunda karikatürlerin verdikleri mesajlar bakımından siyasi coğrafya ve jeopolitiğin konusu olan olayları çok kısa ve net bir bakış açısı ile okuyucuya aktardığı, verilmek istenen mesajların etkili bir şekilde hedef kitleye aktarıldığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karikatür, Siyasi Coğrafya, Jeopolitik, Popüler Jeopolitik, İkonografi

An Evaluation of the Use of Cartoons in Political Geography and Geopolitics

Hamza Akengin

Abstract

On the one hand, the development of science and technology, on the other hand, the intricacy and complexity of social relations lead to the diversification of both social and interstate relations throughout the world. In particular, the fact that the relations between societies and states are based on some interest relations can make some parts of the world a conflict area or center of attraction. Policies developed on the domination or defense of regions that have become centers of conflict or attraction are in the field of political geography or geopolitics, which is a sub-discipline of it. In terms of the messages given to the society, one of the developing areas within the geopolitical culture is popular geopolitics. It is important that popular geopolitical individuals enter their daily lives without realizing it, influencing their way of thinking, and that the message given reaches a large part of the society. Geopolitical humor and jokes fall under the category of popular geopolitics. Scholars conduct research on popular geopolitics with a traditional focus on elite cultural publications such as movies, magazines, humor books, newspapers, political cartoons. One of the ways to convey a message in popular geopolitics is through cartoons. Cartoon "… is a distorted drawing or likeness on a humorous basis, intended to satirize or ridicule the current discussion topic. Today, cartoons are primarily used in newspapers to convey political comments and editorial views, and in magazines to give visuality to social comedy and current events. "Cartoons, which are symbolic representations of problems and issues, are not the true story of an event, not even a true interpretation. On the other hand, carefully used cartoons can be used effectively to understand events and situations, to question what they aim to symbolize and whether they characterize contemporary realities correctly, and to enable the characteristics of society that cannot be observed through other sources to be seen. Written and visual media are used extensively in the process of conveying the subjects of political geography or geopolitics to the public. Scientific books and articles, newspaper news, documentaries, news programs, movies and cartoons are among the tools used in the process of transferring the subjects of political geography and geopolitics to the society. The aim of this study is to analyze the cartoons in terms of the message/messages they give by giving examples of the use of cartoons in the transfer of political geography and geopolitical issues to the public. The research was designed according to the qualitative research technique. It is accepted that the cartoons used in the study are primary sources. In this study, 6 cartoons containing messages about political geography and geopolitics were used. The cartoons that make up the main material of the study, the colonization process of England, the exploitation of the African continent by France, the genocide process of the Serbs against the Bosnians in Bosnia and Herzegovina during the disintegration of Yugoslavia, the situation of the Ottoman Empire in the Balkans, the practices of the USA in Guantanamo and the Armenians during the Karabakh war. It reflects the diaspora's view of Karabakh and Azerbaijan. In order to explain the political and geopolitical understandings in different time periods, cartoons belonging to different time periods were selected. At the end of the literature analysis, it is understood that the cartoons convey the events that are the subject of political geography and geopolitics to the reader with a very short and clear perspective in terms of the messages they give, and the messages to be conveyed are effectively transferred to the target audience.

Keywords: Cartoon, Political Geography, Geopolitics, Popular Geopolitics, İconography

Küresel İklim Değişikliği ve Çölleşmeyle Mücadelede Sürdürülebilir ve Ekolojik Bir adım: Afrika Yeşil Duvar Projesi

Yusuf Yılmaz

Coğrafya Öğretmenliği Fatih Anadolu Lisesi
uzmancografya25@hotmail.com

Özet

Günümüzde dünya ülkelerinin birçoğu küresel iklim değişikliğinin neden olduğu olumsuzluklarla karşı karşıyadır. Bu olumsuzluklar günden güne etkisini artırırken, dolaylı olarak yeni problemler ortaya çıkmaktadır. Özellikle artan dünya nüfusu doğal kaynaklara olan baskının ve tahribatın artmasına neden olmaktadır. Beşeri etmenler dışında, yaşanan kuraklıklar, olumsuz klimatolojik etmenler de doğal kaynakların zarar görmesine neden olabilmektedir. Her iki etmeninde yol açtığı problemlerin başında; kuraklık, çölleşme, sulak alanların kuruması, yağış azlığı, sıcaklık artışı vs. gelmektedir.

İnsanoğlunun tarih boyunca her dönem etkin bir şekilde yararlandığı kaynaklardan biri de topraklardır. Artan dünya nüfusunun topraklar üzerinde yarattığı baskı, toprakların hızla bozulmasına, verimsizleşmesine ve tahrip olmasına neden olmaktadır. Bu tahribat, kuraklık ve aşırı ısınma gibi doğal etmenler nedeniyle de etkisini iyice artırmaktadır. Buna benzer problemlerin yaşandığı yerlerden biri de Afrika Kıtası'dır. Özellikle Büyük Sahra'yı çevreleyen alanlar büyük bir risk altındadır. Bu soruna çözüm bulabilmek için zaman zaman çeşitli fikirler ortaya atılmıştır. Bu konudaki en somut adım 2007 yılında başlatılan 'Afrika Yeşil Duvar Projesi'dir. Bu projeyle, Sahel adı verilen Sahra altı Afrika'sında yanlış arazi uygulamaları, kuraklık ve orman tahribatı nedeniyle, temelde Sahra Çölü'nün güneye doğru genişlemesi ve verimli toprakları işgal etmesinin önüne geçmeyi amaçlanmaktadır. Çölün güneyinde, doğu-batı doğrultusunda yaklaşık 15 km derinliğinde ve 8000 km uzunluğundaki bir alanda ağaçlandırma yapılarak, kıta genelindeki yoksulluğun, açlığın, yanlış arazi uygulamalarının ve göçün azaltılması hedeflenmektedir. Proje, batıda Senegal'in başkenti Dakar'ın Atlantik kıyısından başlayarak, doğuda Cibuti'ye, yani Hint Okyanusu kıyılarına kadar uzanmaktadır. Projeye başlangıçta 11 Afrika ülkesi katılmışken, ilerleyen süreçte 9 ülkenin daha katılmasıyla bu sayı 20'ye yükselmiştir. Ancak proje kapsamının geniş bir alan kapsaması, ülkeler arasında işbirliğinin zayıf olması ve maliyetinin çok büyük olması, projenin yavaş ilerlemesine neden olmaktadır. Proje alanının denetlenmesini zor oluşu, tehditlere ve tahribata açık olması gibi risklerin mevcudu da projenin ilerlemesini yavaşlatan unsurlar arasında sayılabilir. 2020 yılı itibariyle projenin yalnızca % 20'lik bir kısmı tamamlanmıştır. Projenin 2030 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Projeye hem kıta genelinde hem de küresel çapta faaliyet gösteren birçok örgüt ve kurum destek olmaktadır. Ayrıca artan maliyet nedeniyle BM ve Dünya Bankası gibi küresel örgütler fon sağlayarak zaman zaman maddi açıdan desteklemektedirler.

Çalışmanın temel amacı, günümüzde etkisini giderek artıran küresel iklim değişikliği ve çölleşme riskine karşı, dünyanın en önemli projelerinden biri olan Afrika Yeşil Duvar Projesi'ni tüm detaylarıyla ele almaktır. Bunun için önce geniş bir literatür taraması yapılarak projeyle ilgili yayın, haber kaynağı ve raporlar incelenmiştir. Elde edilen veriler nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde analiz edilip, yorumlanarak bilimsel ve özgün bir çalışma ortaya konulmuştur. Çalışmanın gelecekte benzer çalışmalara ilham kaynağı olacağı beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Küresel İklim Değişikliği, Kuraklık, Çölleşme, Göç, Afrika

A Sustainable and Ecological Step in Combating Global Climate Change and Desertification: Afrika Green Wall Project

Yusuf Yılmaz

Abstract

Today, many of the world's countries are faced with the negativities caused by global climate change. While these negativities increase their impact day by day, new problems arise indirectly. In particular, the increasing world population causes the pressure and destruction on natural resources to increase. Apart from human factors, droughts and negative climatological factors can also cause damage to natural resources. At the beginning of these; drought, desertification, drying of wetlands, lack of precipitation, increase in temperature, etc. is coming.

One of the resources that mankind has benefited effectively throughout history is the soil. The pressure created by the increasing world population on the lands causes the rapid deterioration, inefficiency and destruction of the lands. This destruction is intensifying due to natural factors such as drought and overheating. One of the places where similar problems are experienced is the African Continent. Especially the areas surrounding the Great Sahara are at great risk. Various ideas have been put forward from time to time to find a solution to this problem. The most concrete step in this regard is the 'African Green Wall Project' launched in 2007. With this project, it is aimed to prevent the Sahara Desert from expanding to the south and occupying fertile lands due to improper land applications, drought and deforestation in sub-Saharan Africa, which is called the Sahel. It is aimed to reduce poverty, hunger, wrong land practices and migration across the continent by afforestation in an area of approximately 15 km deep and 8000 km long in the east-west direction in the south of the desert. The project starts from the Atlantic coast of Dakar, the capital of Senegal, in the west, and extends to Djibouti, the Indian Ocean coast, in the east. While 11 African countries participated in the project at the beginning, this number increased to 20 with the participation of 9 more countries in the following period. However, the fact that the scope of the project covers a wide area, the cooperation between the countries is weak and the cost is very high cause the project to progress slowly. The existence of risks such as the difficulty of controlling the project area and its vulnerability to threats and destruction can be counted among the factors that slow down the progress of the project. As of 2020, only 20% of the project has been completed. The project is targeted to be completed in 2030. Many organizations, institutions and organizations operating both in the continent and globally are supporting the project. In addition, due to the increasing cost, global organizations such as the UN and the World Bank provide financial support from time to time by providing funds.

The main purpose of the study is to deal with the African Green Wall Project, which is one of the most important projects in the world, in all details, against the risk of global climate change and desertification, which is increasing its impact. For this, a wide literature review was made and the publications, news sources and reports related to the project were examined. The data obtained were analyzed and interpreted within the framework of qualitative research methods, and a scientific and original study was put forward. It is expected that the study will inspire similar studies in the future.

Keywords: Global Climate Change, Drought, Desertification, Migration, Africa

Covid-19 Pandemisi'nin Tetiklediği Küresel Bir Kriz: Çip Krizi, Nedenleri ve Küresel Ekonomiye Etkileri

Yusuf Yılmaz

Coğrafya Öğretmenliği Fatih Anadolu Lisesi
uzmancografya25@hotmail.com

Özet

Dünya yeni bir döneme girmektedir. Bu dönüşümde şüphesiz 1,5 yıla yakın bir süreden beri dünya genelinde devam eden ve milyonlarca kişinin ölümüne neden olan, çeşitli sosyo-ekonomik ve kültürel sonuçlara yol açan Covid-19 pandemisi birinci etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

İlkin 1958 yılında üretilmeye başlanan çipler, günümüzde 350'den fazla sektörü doğrudan ilgilendirmektedir. Çipler günümüzde özellikle elektronik ve otomotiv sanayinin en çok ihtiyaç duyduğu malzeme haline gelmiştir. Dünya çip üretiminde önde gelen ülkeler ABD, Çin, Tayvan ve Güney Kore'dir. Çip üretimi için gerekli en önemli hammadde silisyumdur. Son dönemde ortaya çıkan Covid-19 salgını, ilk ortaya çıktığı günden bu yana insan yaşamını altüst etmiş ve birçok alanda krizleri beraberinde getirmiştir. Bu dönemde eğitim ve iş hayatının genellikle evlerde uzaktan gerçekleştirilmesi teknolojik aletlere olan talebi artırmıştır. Bu aletlerin en önemli parçalarını oluşturan ve 'çip' adı verilen yarı iletkenlere duyulan ihtiyaç ve firmaların bu duruma hazırlıksız yakalanmaları giderek büyüyen küresel bir ekonomik krizin doğmasına neden olmuştur. Ayrıca çip üretiminde en önemli üreticilerden olan Tayvan ve ABD'de yaşanan iklim problemleri (kuraklık ve dondurucu soğuk) çip krizinin altında yatan diğer bir etmendir. Bu durum, günümüzde bünyesinde çok sayıda çip bulunan kredi kartlarından otomobillere, bilgisayarlardan akıllı telefonlara kadar pek çok teknolojik ürünün üretimini yapan firmaların olumsuz etkilenmesine ve bu sektörde giderek büyüyen bir krizin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu kriz giderek büyümekte olup, birçok küresel şirketi doğrudan etkilemiş, bununla beraber bu şirketlerde çalışan binlerce kişi işsiz kalmış, önemli üretim daralmaları yaşanmış ve firmaların birçoğu üretimlerine ara vermek durumunda kalmışlardır. Çip üretimi yapan firmaların özellikle tüketici elektroniği imal eden firmalara tedarikte öncelik sağlaması, otomotiv sanayinde büyük bir daralmaya ve krize neden olmuştur. Krizin maliyetinin 2021 yılı Haziran ayı itibariyle 110 milyar doları bulduğu ve en az bir yıl daha süreceği tahmin edilmektedir. Çip krizinden etkilenen ülkelerden biri de Türkiye'dir. Her ne kadar geçmişte çip üretim denemeleri yapılsa da, henüz seri üretim yapan bir tesis bulunmamaktadır. Ülkede krizden en çok etkilenen sektör otomotiv sektörü olup, birçok üretici firma üretimlerine ara vermiş ve ciddi bir ekonomik kayıp yaşanmıştır.

Çalışma kapsamında, geniş bir literatür taraması yapılarak, gazeteler, dergiler ve diğer haber kaynaklarıyla, ilgili internet siteleri ve yayınlanmış raporlar incelenmiştir. Krizin ekonomik boyutları ve üretici ülkelerdeki durum gözlenmiştir. Elde edilen veriler bilimsel bir yaklaşımla değerlendirilmiş ve özgün bir çalışma ortaya koymak hedeflenmiştir. Çalışmada temel amaç, küresel ekonomide önemli bir paya sahip olan, birçok sektörü doğrudan ilgilendiren çip (yarı iletken) üretiminde son bir yıldır yaşanan kriz ile bu krizi ortaya çıkaran nedenleri ve krizin küresel ekonomiye etkilerini ayrıntılı bir şekilde ele almaktır.

Anahtar Kelimeler: Silisyum, Covid-19, Çin, Küresel Ekonomi.

A Global Crisis Triggered by the Covid-19 Pandemic: The Chip Crisis, Causes and Effects on the Global Economy

Yusuf Yılmaz

Abstract

The world is entering a new era. Undoubtedly, the first factor in this transformation is the Covid-19 pandemic, which has been going on for almost 1.5 years around the world, causing the death of millions of people and causing various socio-economic and cultural consequences.

Chips, which were first started to be produced in 1958, are now directly related to more than 350 sectors. It has become the most needed material especially in the electronics and automotive industries. The leading countries in world chip production are the USA, China, Taiwan and South Korea. The most important raw material required for chip production is silicon. The Covid-19 epidemic has turned human life upside down since its first appearance and brought crises in many areas. In this period, the remote realization of education and business life, generally at home, increased the demand for technological devices. The need for semiconductors, which are the most important parts of these devices and called 'chips', and the unpreparedness of companies for this situation have caused a growing global economic crisis. In addition, the climate problems (drought and freezing cold) experienced in Taiwan and the USA, which are among the most important manufacturers in chip production, are another factor underlying the chip crisis. This situation has caused the companies that produce many technological products from credit cards to automobiles, from computers to smart phones, which have many chips in their body, and has led to a growing crisis in this sector. This crisis has been growing steadily and many global companies have been directly affected, however, thousands of people working in these companies have been unemployed, significant production contractions have been experienced and many of the companies had to pause their production. The fact that the companies that produce chips give priority to the companies that manufacture consumer electronics, caused a great contraction and crisis in the automotive industry. It is estimated that the cost of the crisis will reach 110 billion dollars as of June 2021 and will last at least one more year. One of the countries affected by the chip crisis is Turkey. Although chip production trials have been carried out in the past, there is no facility that performs mass production yet. The sector that was most affected by the crisis in the country was the automotive sector, and many manufacturers stopped their production and there was a serious economic loss.

Within the scope of the study, newspapers, magazines and other news sources, related websites and published reports were examined by making a wide literature review. The economic dimensions of the crisis and the situation in the producing countries were observed. The data obtained were evaluated with a scientific approach and it was aimed to present an original study. The main purpose of the study is to examine in detail the crisis experienced in the last year in chip (semiconductor) production, which has an important share in the global economy and directly concerns many sectors, and the reasons that led to this crisis and the effects of the crisis on the global economy.

Keywords: Silicon, Covid-19, China, Global Economy.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Erozyon ve Heyelan Kavramlarına İlişkin Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Yoluyla Analizi

Hilmi Demirkaya [1] & Saim Turan [2,*]

[1] Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Akdeniz Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Akdeniz Üniversitesi
turansaim@gmail.com

Özet

Bütün dersler gibi 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında da sosyal bilgiler ile ilgili kavramların önemi vurgulanmıştır. Sarmal bir yapıda olan sosyal bilgiler dersi öğretim programında kavramlar 4. sınıftan itibaren öğrenme ilkeleri çerçevesinde aşamalı bir yapı ile 7. sınıfa kadar öğrencilere sunulmaktadır. Kelime ilişkilendirme testi yönteminde genel olarak katılımcılar belirli bir zaman çerçevesinde kendisine verilen anahtar kavramın, zihninde çağrıştırdığı kavramları cevap olarak sunar. Katılımcının herhangi bir kavrama yönelik uzun süreli belleğinden çağırarak verdiği cevabın kişinin bilişsel yapısındaki kavramları arasında ilişkileri ortaya koyduğu ve anlamsal yakınlığı gösterdiği varsayılmaktadır. Bireylerin ilgilendikleri konuyla ilgili kavramsal yapıları zihinlerinde bütüncül bir şekilde ilişkilendirememeleri nedeniyle bilişsel yapıları güçlü olarak oluşturmaları zor olmaktadır. Bu bağlamda bireylerin herhangi bir konuya ilişkin bilişsel yapılarını anlamak ve açıklamada bulunmak da kolay değildir. Bunu ancak ilgili konuya ilişkin kavramları algılama biçimlerini analiz ederek tespit etmek mümkün olabilmektedir.Coğrafya kavramlarından olan erozyon ve heyelan kavramları sosyal bilgiler öğretmen adayları tarafından nasıl algılandığının ortaya çıkarılmasının son derece önemli olduğu öngörülmektedir. Bu kavramların algılanmasının yanında kavram hatalarının da tespiti son derece önemlidir. Çünkü kısa bir süre sonra ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin zihinsel yapılarının şekillenmesinde başat rol oynayacağı varsayılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin doğru, anlamlı ve istendik bir coğrafya bilgisiyle donanmış olmaları pedagojik bağlamda elzemdir. Bahsedilen bu tür nedenlerden dolayı sosyal bilgiler öğretmen adaylarını 'Heyelan ve Erozyon kavramları hakkındaki düşüncelerini tespit edebilmek amacıyla kelime ilişkilendirme testi (KİT) uygulanması planlanmaktadırr. Bu bağlamda anlamsal yakınlık ya da anlamsal uzaklık etkisine göre anlamsal hafızada iki kavram birbirine uzaklık bakımından ne kadar yakınsa o kadar sıkı ilişkide olduğu ve hatırlama sırasında da zihinsel araştırma daha çabuk gerçekleşeceğinden her iki kavramla ilgili cevabın daha hızlı verileceği öngörülmektedir. Bu araştırmanın amacı, kelime ilişkilendirme testi (KİT) yoluyla sosyal bilgiler öğretmen adaylarının erozyon ve heyelan kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarını ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Akdeniz üniversitesi eğitim fakültesinde öğrenim gören 120 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Kelime İlişkilendirme Testi kullanılacaktır. Araştırma kapsamında kullanılması planlanan kelime ilişkilendirme testini oluşturmak amacıyla erozyon ve heyelan kavramları seçilmiştir. Bu kavramların birbirlerine karıştırılması ve genel olarak birbirlerinin yerine kullanılmaları da bu seçimde etkili olmuştur. Hazırlanan Kelime ilişkilendirme testinin uygulanması işleminde, öğretmen adaylarına verilen anahtar kavramların zihinlerinde çağrıştırdığı kelimeleri belirli bir süre içinde boş bırakılan yerlere yazmaları istenecektir. Çalışmada araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine göre kurgulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilecek verilerin analizinde içerik analizi kullanılacak olup araştırma izin sürecindedir. Çalışmada uygulanacak kelime ilişkilendirme testi sonucunda anahtar kavramlar ve cevap kelimelerden oluşan bir frekans tablosu hazırlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Öğretmen Adayı, Kelime İlişkilendirme Testi, Bilişsel Yapı, Erozyon, Heyelan

Analysis of Social Studies Teacher Candidates' Cognitive Structures Regarding the Concepts of Erosion and Landslide by Using the Word Association Test

Hilmi Demirkaya [1] & Saim Turan [2,*]

Abstract

Like all courses, the importance of concepts related to social studies was emphasized in the 2018 Social Studies Curriculum. In the social studies curriculum, which has a spiral structure, the concepts are presented to the students from the 4th grade to the 7th grade with a gradual structure within the framework of learning principles. In the word association test method, in general, the participants present the concepts that the key concept given to them in a certain time frame evokes in their minds as an answer. It is assumed that the participant's response to a concept by calling it from his/her long-term memory reveals the relationships between the concepts in the person's cognitive structure and shows semantic closeness. It is difficult for individuals to form strong cognitive structures because they cannot associate the conceptual structures related to the subject they are interested in in a holistic way. In this context, it is not easy to understand and explain the cognitive structures of individuals on any subject. It is possible to determine this only by analyzing the way they perceive the concepts related to the subject. It is predicted that it is extremely important to reveal how the concepts of erosion and landslide, which are among the concepts of geography, are perceived by social studies pre-service teachers. In addition to the perception of these concepts, it is extremely important to detect conceptual errors. Because it is essential in the pedagogical context that social studies teachers, who are assumed to play a leading role in shaping the mental structures of primary and secondary school students in a short time, are equipped with an accurate, meaningful and desirable geography knowledge. Due to such reasons mentioned, it is planned to apply the word association test (WAT) in order to determine the thoughts of social studies teacher candidates about the concepts of 'Landslide and Erosion'. In this context, according to the semantic proximity or semantic distance effect, it is predicted that the closer the two concepts are to each other in terms of distance in semantic memory, the more closely they are related, and the faster the mental research will be realized during recall, the faster the answer for both concepts will be given. The aim of this research is to reveal the cognitive structures of social studies teacher candidates regarding the concepts of erosion and landslide through word association test (WAT). The study group of the research consists of 120 social studies teachers studying at the education faculty of Akdeniz university. The Word Association Test will be used as a data collection tool in the study. Erosion and landslide concepts were chosen in order to create the word association test planned to be used within the scope of the research. The mixing of these concepts and the general use of them interchangeably were also influential in this election. In the application process, the pre-service teachers will be asked to write the words evoked in their minds by the key concepts given to them in the blank spaces. As a research method in the study, it was designed according to the case study pattern, which is one of the qualitative research methods. Content analysis will be used in the analysis of the data to be obtained as a result of the research, and the research is in the process of permission. As a result of the word association test to be applied in the study, a frequency table consisting of key concepts and answer words will be prepared.

Keywords: Social Studies, Pre-Service Teachers, Word Association Test, Cognitive Structure, Erosion, Landslide

Toplumsal ve Coğrafi İmgeler Açısından Sinema: Dondurmam Gaymak, Entelköy Efeköy'e Karşı, İftarlık Gazoz

İsmail Çolak [1,*] & Recep Ercan [2]
[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
[2] Cumhuriyet Üniversitesi
ismailbarkan@gmail.com

Özet

Eleştirel bir anlatım aracı olarak sinema, toplumsal etkileyen görsel bir sanattır. İnsanı anlatır; yaşadığı bölgenin coğrafi özelliklerini, kültürel değerlerini, tarihini, iktisadi yaşam şekillerini, diğer insanlarla kurduğu siyasal etkileşimleri sinema tekniğiyle yorumlar. Sinemanın sunduğu olanaklar coğrafya eğitimi açısından zengin bir malzeme niteliğindedir. Çalışmamıza konu olan "Dondurmam Gaymak", "Entelköy Efeköy'e Karşı" ve "İftarlık Gazoz" filmleri bu özelliğe sahiptir. Muğla bölgesinin insanını, doğasını, kültürünü, düşünce dünyasını başarılı biçimde işlenmiştir. Yönetmen toplumdaki farklılıkları ayrışma nedeni olarak değil, aksine kültürel çoğulculuk içinde bir zenginlik olarak görmüştür. Geleneksel-modern, kırsal-kentsel, sağcı-solcu, işçi-patron, yerli-yabancı gibi imgeleri çok iyi harmanlayıp yeniden üretmeyi başarmıştır. Özellikle bölgede kullanılan şive öne çıkarılmış, bazı kültürel farklılıklar ve coğrafi imgeler ustalıkla sentezlenmiştir. Bir yandan çevreci mesajlar verilirken diğer yandan da ülke gerçekliğine, insanımızın iş kaygısına temas edilmiştir. İnceleme konusu yapılan filmlerde beşeri hayat bir bütün olarak sunulmuştur. Ekonomi, siyaset, sosyoloji ve coğrafyanın konusuna giren konular disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınmıştır. Bildirinin amacı, "Dondurmam Gaymak", "Entelköy Efeköy'e Karşı" ve "İftarlık Gazoz" filmlerinde işlenen imgeleri betimlemektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır;
Dondurmam Gaymak, Entelköy Efeköy'e Karşı ve İftarlık Gazoz filmlerinde;
1. Coğrafi imgeler (kır-kent vb.) nasıl kullanılmıştır?
2. Toplumsal imgeler (aile, akraba, sendika vb.) nasıl ele alınmıştır?
3. Ekonomik imgeler (patron, işçi, tarım vb.) nasıl ele alınmıştır?
4. Siyasal imgeler (parti, lider, demokrasi vb.) nasıl ele alınmıştır?
5. Pedagojik imgeler (okul, öğretmen vb.) nasıl ele alınmıştır?

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden kültür analizi yaklaşımı kullanılmıştır. Antropoloji geleneğini yansıtan kültür analizi bireysel algı ve davranışın olduğu kadar toplumsal davranış, yapı, işleyiş, değerler, normlar gibi kültürel ögelerin tanımı ve analizi üzerine odaklanmaktadır. Kültür ortak bir anlayış ve kurallar bütünü olarak bireylerin ve grupların davranışlarını etkiler ve şekillendirir. Kültür analizine yönelik çalışmalarda amaç belirli bir grubun kültürünü tanımlama ve yorumlamadır. Bu tanımlama genellikle o kültüre ait kavramlar, süreçler ve algılar çerçevesinde yapılır. Bu nedenle araştırmaya dahil edilen katılımcıların kullandıkları yazılı ve sözlü dil, davranış kalıpları, algılan ve paylaştıkları deneyimler bir araştırmanın odaklanabileceği alanlar olarak ortaya çıkar

Veriler doküman analizi ile toplanmıştır. Doküman analizi, matbu ya da dijital materyaller olmak üzere görsel, işitsel tüm kayıtları incelemek ve değerlendirmek amacıyla tercih edilen bir yöntemdir. Nitel araştırmalarda kullanılan başka teknikler gibi doküman analizinde de kaynakların anlaşılması ve yorumlanması gerekmektedir. Bu kapsamda çalışmada; incelemeye konu olan filmler (Dondurmam Gaymak, Entelköy Efeköy'e Karşı, İftarlık Gazoz), bu filmlerin yönetmeni ve senaristi Yüksel Aksu'nun sanat anlayışı, bu filmler üzerine yazılmış eleştiriler, röportajlar ve filme ilişkin izlenimler, veri kaynağı olarak alınmıştır.

Bu çalışmada; araştırmaya konu olan filmlerin toplumsal ve coğrafi imgeler açısından neler barındırdıklarının net olarak anlaşılması ve yorumlanması amaçlandığı için betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analiz, araştırma sonuçlarının ortaya koyduğu çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlamalarını kapsayan bir analiz türüdür. Bunu yaparken de verilerin özgün formuna bağlı kalmak gerekmektedir. Çünkü betimsel analizde temel amaç; araştırmaya konu olan kültürün tanımlanması ve bu kültürü oluşturanların algılarının, deneyimlerinin ve tutumlarının kendi bakış açılarıyla aktarılmasıdır.

Dondurmam Gaymak filminde kendi halinde yaşayan bir emekçinin ekmeğinin peşinde koşarken yaşadığı basit olaylar ve bu basit olayların ardında görünen siyasi ve sosyal meseleler bağlamında "küçük esnaf"ın hayatta kalma mücadelesine değinilmiştir. Entelköy Efeköy'e Karşı filminde köylü-şehirli, okumuş-cahil kıyası üzerinden coğrafya, kültürel miras ve kapitalizme dikkat

çekilmiştir. İftarlık Gazoz filminde bir çocuğun duygu dünyası üzerinden toplumun zıt kutupları arasındaki git-gelleri, uyuşmazlıklar ve benzerlikler işlenmiştir.

Yönetmen ve senarist Yüksel Aksu, toplumun tüm kesimlerinden insanları sinemasında göstermeyi ve onları ortak bir noktada buluşturmayı amaçlamıştır. Bunu da Ege bölgesinin coğrafi zenginliğini kullanarak yapmayı tercih etmiştir. Üç filmde Ege'de geçmektedir ve Ege'nin sıcak iklimi, çok kültürlü toplumu, tarihi zenginliği filmin yapı taşlarını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sinema sosyolojisi, Dondurmam Gaymak, Entelköy Efeköy'e Karşı, İftarlık Gazoz, imge, toplum

Cinema in Terms of Social and Geographical Images: Dondurmam Gaymak, Entelköy Efeköy'e Karşı, İftarlık Gazoz

İsmail Çolak [1,*] & Recep Ercan [2]

Abstract

Cinema as a critical expression tool is a visual art that affects the society. The possibilities offered by the cinema are a rich material in terms of geography education. The films "I Dondurmam Gaymak", "Entelköy Against Efeköy" and "Iftarlik Gazoz", which are the subject of our study, have this feature. The people, nature, culture and world of thought of the Muğla region have been successfully processed. The director did not see the differences in society as a reason for separation, but rather as a richness in cultural pluralism. He succeeded in blending and reproducing images such as traditional-modern, rural-urban, right-wing, worker-boss, local-foreigner. In particular, the dialect used in the region was highlighted, and some cultural differences and geographical images were masterfully synthesized. On the one hand, environmentalist messages were given, on the other hand, the reality of the country was mentioned. Human life was presented as a whole in the films that were examined. The subjects that fall under the subject of economy, politics, sociology and geography are handled with an interdisciplinary approach. The aim of the paper is to describe the images processed in the films "I Dondurmam Gaymak", "Entelköy Efeköy Against" and "İftarlık Gazoz". For this purpose, answers to the following questions will be sought;

In movies;

1. Geographical images; 2. Social images; 3. Economic images;
4. How are political images; 5. Pedagogical images

How has it been handled?

In this study, the cultural analysis approach, one of the qualitative research designs, was used. The purpose of cultural analysis studies is to define and interpret the culture of a particular group. This definition is usually made within the framework of the concepts, processes and perceptions of that culture.

Data were collected by document analysis. Document analysis is a preferred method for examining and evaluating all audio-visual records, whether printed or digital materials.

In this study; Descriptive analysis was used because it is aimed to clearly understand and interpret what the films that are the subject of the research contain in terms of social and geographical images. Descriptive analysis is a type of analysis that includes processing data, defining and interpreting findings according to the framework of research results.

In the movie "My Ice Cream Gaymak", the struggle of "small shopkeepers" to survive is mentioned in the context of the simple events that a worker who lives by himself while chasing his bread and the political and social issues that appear behind these simple events. In the movie Entelköy Against Efeköy, attention was drawn to geography, cultural heritage and capitalism through the comparison of peasant-urban, educated-ignorant. In the movie "İftarlık Gazoz", a child's oscillations, conflicts and similarities between the opposite poles of the society are handled through the emotional world of a child.

Director and screenwriter Yüksel Aksu aimed to show people from all segments of society in his cinema and to bring them together at a common point. He preferred to do this by using the geographical richness of the Aegean region. Three films take place in the Aegean, and the climate, multicultural society and historical richness of the Aegean constitute the building blocks of the film.

Keywords: Cinema Sociology, Dondurmam Gaymak, Entelköy Efeköy'e Karşı, İftarlık Gazoz, İmage, Society

Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Kuraklığa İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Tuğba Cevriye Özkaral [1,*] & Recep Bozyiğit [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
[2] Coğrafya Öğretmenliği Necmettin Erbakan Üniversitesi
ozkaraltugba@gmail.com

Özet

Kuraklık, yaratacağı olumsuz sonuçlar ve meydana getirebileceği riskli durumlar açısından halen yeterince anlaşılamamıştır. İnsanların gelecekte yaşanabilecek zorluklar açısından farkındalıklarının yeterli olmadığı görülmektedir. Kuraklık, hem meydana getireceği zararlar bakımından hem de bu konuda farkındalığın yeterli seviyede olmaması açısından doğal afetler arasında en tehlikelilerin başında gelmektedir. İnsanlığın var olduğu günden bu zamana kadar meydana gelen tüm afet türleri incelendiğinde, bu türler arasında en önemlisi ve meteorolojik afetler sıralamasında en tehlikelisi olarak bilinmektedir. Kuraklık ve çölleşme, sonuçları açısından günümüzde insanoğlunun karşı karşıya olduğu ve mutlaka ciddiye alması gereken en önemli küresel ve bölgesel çevre konularından biri olmaktadır Dünya nüfusunun artması, şehirleşme, iklim değişmeleri, orman tahribatları sonucunda kuraklık ülkeleri tehdit eden boyutlara ulaşmaktadır. Kuraklıkların ekonomik ve toplumsal boyutları bulunmaktadır. Toplumun ekonomisi, sağlığı, psikolojisi ve ticareti ile yakından ilgilidir. Kuraklığın etkilerinin azaltılması için; ilkokuldan başlayarak tasarruf eğitimi ile bilinçli su kullanımının öğrencilere verilmesi gerekmektedir. Kuraklık konusunda öğretmenlerin bilinçli olmaları ve görüşleri büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin kuraklığa ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Fenomenolojik yaklaşımlar, insanların bazı fenomenleri nasıl tecrübe ettiklerini metodolojik, özenli ve derinlemesine bir şekilde resmedilmesini ve betimlenmesini gerektirir. Bu araştırmada da; sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin kuraklık fenomenini nasıl algıladıkları ve betimlediklerine odaklanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında MEB'e bağlı ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 57 öğretmen katılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin görüşlerini almak amacıyla, araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Açık uçlu sorulardan yorumlama türünde olanlar tercih edilmiştir. Koronavirüs salgını nedeniyle araştırmada yüz yüze görüşerek bilgiler, veriler elde etmek yerine online olarak - Google form üzerinden- veriler elde etmenin daha uygun olacağına karar verilmiştir. Verilerin analizine başlamadan önce her öğretmenin anket formu incelenmiş ve formlar kodlanmıştır. Formlar branş ve cinsiyetlerine göre kodlanarak bir sıraya konulmuştur. Açık uçlu sorulardan oluşan anket formu ile toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz dört aşamada gerçekleştirilmiştir: Verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi ile bulguların tanımlanması ve yorumlanması. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; öğretmenler kuraklığı yağış miktarının az olması, susuzluk, su kıtlığı, afet ve son şeklinde tanımlamışlardır. Öğretmenlere göre; kuraklık nedeniyle gelecekte yaşanması muhtemel durumlar arasında savaşlar, kıtlık, salgın hastalıklar, göçler, türlerin yok olması, açlık, toplu ölümler ve çölleşme yer almaktadır. Kuraklık konusunda öğrencilerde farkındalık oluşturmak adına eğitim öğretim sürecinde yapılması gerekenler ise şunlardır: Görsellerin kullanılması, etkinliklere ve gezilere yer verilmesi, bazı müfredat çalışmalarının yapılması. Araştırma bulgularından hareketle; öğrencilerde kuraklık konusunda bilincin artması adına derslerde yaparak ve yaşayarak öğrenmeye daha çok yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kuraklık, Öğretmen Görüşü, Sosyal Bilgiler, Coğrafya.

Examination of Social Studies and Geography Teachers' Opinions on Drought

Tuğba Cevriye Özkaral [1,*] & Recep Bozyiğit [2]

Abstract

In terms of the negative consequences and risky conditions it could create, drought has not been understood enough. It is seen that people are not aware of the hardships they could endure in the future. Drought is one of the most dangerous natural disasters in terms of both the damage it will cause and the lack of awareness on this issue. When all types of natural disasters happened since the existence of humanity is examined, it is seen that drought, known as the most important among these types and the most dangerous among the meteorological disasters. Drought and desertification are two of the most important global and regional environmental issues that human beings face today and should be taken seriously in terms of their consequences. As a result of the increase in the world population, urbanization, climate change and deforestation, drought reaches threatening dimensions. Drought has economical and social dimensions. It is closely related to the economy, health, psychology and trade of the society. To diminish the effects of drought, students should be educated on saving water and using water consciously starting from the elementary level. Teachers' awareness and opinions about drought are of great importance. The aim of this study is to examine Social Studies and Geography Teachers' Opinions on Drought In the study, qualitative research method was adopted. Phenomenology, one of the qualitative research designs, was used in the study. "Phenomenology," which is a methodological and in-depth depiction of how people experience phenomena, is frequently used in qualitative research that is based on human experiences. In this research, the focus is on how social studies and geography teachers perceive and describe the phenomenon of drought. The study group consisted of Social Studies and Geography teachers who work in secondary schools affiliated with MEB in the 2020-2021 academic year. A total of 57 teachers participated in the study. A survey form consisting of open-ended questions developed by the researchers was used in the study to collect teachers' opinions. Among the open-ended questions, the ones open to comment were selected. Due to the coronavirus, it was decided that it would be more appropriate to obtain data online -via Google form- instead of meeting face to face.. Before starting the analysis of the data, every teacher's form was examined and forms were coded. Forms were coded and listed according to branches and genders. The data collected via open-ended forms were analysed by the content analysis method. The content analysis includes the processes of coding data, finding themes, organizing codes and themes, defining and interpreting the findings. According to the findings obtained from the research; teachers defined drought as a low amount of precipitation, lack of water, water scarcity, disaster and end. According to the teachers; possible future situations due to drought include wars, famine, epidemics, migrations, extinction, starvation, mass deaths and desertification. They emphasized that visuals should be used in the education process, activities and excursions should be included, and some curriculum studies should be done to raise awareness about drought among students. Based on the research findings; to increase the awareness of students about drought, it is thought that more place should be given to learning by doing and living in the lessons.

Keywords: Drought, Teachers' Opinions, Social Studies, Geography.

Hatila Vadisi Bazalt Sütunları ve Yakın Çevresinin Jeopark Potansiyelinin Belirlenmesi

Cemil İrdem [1] & İmren Alkan [1,*]
[1] Coğrafya Karabük Üniversitesi
imrenalkan11@gmail.com

Özet

Türkiye'nin birçok bölgesinde, farklı jeolojik zamanlarda oluşmuş, keşfedilmeyi bekleyen ve korunmaya değer çok sayıda jeolojik miras öğesi bulunmaktadır. Doğada var olan bu tür oluşumların korunması ve tanıtılması için bir anlamda jeolojik müze haline getirilmeleri önemlidir.

Bu çalışmanın amacı, Karadeniz Bölgesinin Doğu Karadeniz bölümünde, Artvin ili sınırları içerisinde yer alan Hatila Vadisi ve yakın çevresinin sahip olduğu jeolojik, jeomorfolojik, hidrolojik, floristik, faunistik, kültürel, tarihi, arkeolojik, mitolojik ve sosyo-ekonomik değerlerini göz önüne alarak, UNESCO kriterleri çerçevesinde jeopark potansiyelini ortaya koymaktır.

Araştırma kapsamında önce ilgili kurumlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş, ihtiyaç duyulan veriler elde edildikten sonra arazi çalışmaları yapılmış, jeosit alanı olarak değerlendirilen yerler belirlenerek haritalanmış ve potansiyel jeopark alanının sınırları çizilmiştir. Daha sonra araştırma sahası için SWOT analizi yapılarak bölgenin jeopark olma yönünden güçlü ve zayıf yönleri ortaya çıkarılmış, riskler ve fırsatlar belirlenerek UNESCO Küresel Jeopark Aday Bakış Formunda yer alan kriterlere göre söz konusu alanın jeopark potansiyeli değerlendirilmiştir.

Çalışma sonucunda önerilen jeopark alanı bünyesinde, potansiyel jeosit alanı olarak belirlenen noktalar şunlardır: Artvin İl Merkezi'nin kuzeybatısında, Çoruh Nehri'nin ana kollarından biri olan Hatila Vadisi içerisinde bulunan bazalt sütunları; yine bu alanda doğal yayılış alanı olan Fıstık Çamı Gen Koruma Ormanı, Anıt Ladin Ağacı; Çoruh Nehri'nin kollarından olan Ardanuç Suyu'nun oluşturduğu karstik topografya üzerinde gelişen Cehennem Deresi Kanyonu ve kanyonda bulunan mağara, dolin ve düden gibi karst morfolojisi örnekleri; Maralköy'de bulunan Maral Şelalesi; heyelan set gölü olma özelliği gösteren Borçka Karagöl; Şavşat Maden Köy (Bazgiret) mevkiinde deniz seviyesinden 3000 metre yükseltide bulunan ters lale ve zambak doğal yaşam alanı, Arsiyan Yaylası yüzen adalar, Meşeli Köyü'nde bulunan peri bacaları; Pleistosen buzullaşmasını yansıtan buzul vadileri, farklı glasyal şekiller ve buzul gölleri ile dikkati çeken, aynı zamanda Dünya Doğayı Koruma Vakfı tarafından belirlenen Sıcak Noktalar arasında bulunan Karçal Dağları; Murgul Kokolet Vadisi'nde bulunan 401 yıllık Anıt Porsuk Ağacı; yine Murgul'da bulunan endemik-relikt dağ gülleri (dünyadaki tek yaşam alanları); Arhavi Kamilet Vadisi'nde bulunan Mençuna Şelalesi.

Araştırma alnındaki Artvin Kalesi, Maradit Camii, Ebrika Şapeli, Macahel Camii, Çıhala Camii, Yeni Rabat Kilisesi, Gevernik Kalesi, Ferhatlı Kalesi gibi kültürel değerler de jeopark potansiyelini destekleyici kültürel unsurlar olarak sunulabilir.

Yapılan SWOT analizleri sonucunda, alanda farklı jeolojik zamanlarda oluşmuş farklı jeomorfolojik ünitelerin bulunması, zengin fauna ve flora özellikleri, irili ufaklı kaplıcaları bölgeyi güçlü kılan özellikler olarak belirlenirken, yörenin engebeli yapısı ulaşımla ilgili zorluklar zayıf yönler arasında yer alır. Diğer taraftan sarp ve geçit vermeyen coğrafyasının sakladığı kendine has doğal güzellikleri ve birçok yaylası ekoturizm açısından iyi bir fırsattır.

Belirlenen alanlarda yaban hayatına yönelik gözlem istasyonları kurularak araştırmalar yapılıp bilim dünyasına kazandırılabilir. Doğaya zarar vermeden, doğanın bütünlüğü bozulmadan yürüyüş, bisiklet güzergahları belirlenerek ekoturizme kazandırılabilir. Aynı zamanda araştırma sahasında bu doğal varlıklara eşlik edecek kilise, cami, kale gibi unutulmaya yüz tutmuş, korunmayan bazı tarihi mekânlar aktif olarak turizme kazandırılıp bölgenin kalkınmasına katkı sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Hatila Vadisi, Karçal Dağları, Jeosit, Jeopark.

Determination of Geopark Potential of Hatila Valley Basalt Columns and Its Immediate Surroundings

Cemil İrdem [1] & İmren Alkan [1,*]

Abstract

In many regions of Turkey, many geological heritage elements have been formed at different geological times, waiting to be discovered and worth preserving. To protect and introduce such formations that exist in nature, they must be turned into a geological museum in a sense.

The objective of this study in the eastern part of the Black Sea region, Artvin Hatila Valley and its surroundings are located within the boundaries of the province of geological, geomorphological, hydrological, floristic, faunistic, cultural, historical, archaeological, mythological, and socio-economic values, considering the criteria within the framework of UNESCO Geopark is to reveal the potential.

As part of the research, interviews were first conducted with the relevant institutions, field studies were conducted after obtaining the necessary data, locations that were evaluated as a geospatial area were determined and mapped, and the boundaries of the potential Geopark area were drawn. Then, SWOT analysis for the research area revealed the strengths and weaknesses of the region in terms of being a geopark, identified risks, and opportunities, and evaluated the geopark potential of the area in question according to the criteria contained in the UNESCO Global Geopark candidate View Form.

As a result of the study, the points identified as potential geosite areas within the proposed Geopark area are as follows: Basalt columns located in the Hatila Valley, one of the main tributaries of the Choruh River, northwest of Artvin provincial center; again, The Peanut Pine Gene Protection Forest, which is a natural area of distribution in this area, the Memorial spruce tree; Examples of karst morphology such as Hell Creek Canyon, which develops on the karst topography formed by Ardanuç water, which is one of the tributaries of the Çoruh River, and the cave, dolin and düden found in the canyon; Maral waterfall in maralköy; Borçka Karagöl, which is a landslide set Lake; reverse Tulip and Lily natural habitat located at 3000 m in şavşat mining village (Bazgiret), arsiyan Plateau floating islands, fairy chimneys located in Meşeli Village; The Karçal Mountains, which are notable for their glacial valleys, different glacial shapes and glacial lakes reflecting the Pleistocene glaciation, are also among the hot spots designated by the World Nature Conservation Foundation; 401-year-old Memorial Yew Tree found in Murgul Kokolet Valley; endemic-relikt mountain roses (the only habitat in the world) found again in Murgul; Mençuna waterfall located in Arhavi Kamilet Valley.

Cultural values such as Artvin Castle, Maradit Mosque, Ebrika Chapel, Macahel Mosque, Çihala Mosque, New Rabat Church, Gevernik Castle, Ferhatli Castle in the research forehead can also be presented as cultural elements supporting the geopark potential.

As a result of SWOT analyses, the presence of different geomorphological units formed at different geological times in the area, rich fauna and flora characteristics, large and small spas are determined as the characteristics that make the region strong, while the rugged nature of the region, transportation difficulties are among the weaknesses. On the other hand, its unique natural beauty and many plateaus, hidden by its steep and pass-free geography, are a good opportunity for ecotourism.

Observation stations for wildlife can be established in the designated areas and research can be carried out and brought to the scientific world. Hiking, cycling routes can be introduced to ecotourism without damaging nature, without disturbing the integrity of nature. At the same time, some historical sites that have been forgotten, such as churches, mosques, castles, which will accompany these natural assets in the research area, can be actively brought into tourism and contribute to the development of the region.

Keywords: Hatila Valley, Karçal Mountains, Geosite, Geopark.

21. Yüzyıl Becerileri İle 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Yer Alan Becerilerin Karşılaştırılması

Büşra Atasoy [1,*] & Bülent Aksoy [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
atasoybusra17@gmail.com

Özet

İçinde yaşadığımız yüzyıl olan 21.yüzyılda öğrencilerden geçen yıllara göre daha farklı becerilere sahip olmaları beklenmektedir. Bu beceriler, öğrencilerin gerek eğitim hayatında gerekse iş hayatında onlara yardımcı olacak becerilerdir. Değişen eğitim, iş ve hatta dünya koşulları dikkate alındığında 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılan bu beceriler geçtiğimiz yıllara göre daha karmaşık becerilerdir. Eğitimin temel amaçlarından biri de bireyi hayatı hazırlamak olduğu için ortaya konulan 21.yüzyıl beceriler çerçevesi eğitim dünyası için önemlidir. 21. yüzyıl becerileri gelecekte öğrencilerin, hayatlarını başarılı bir şekilde sürdürmesi için gerekli beceriler olarak tasarlanmıştır. Dünyada gelişmiş ülkeler başta olmak üzere birçok ülke öğretim programlarını bu beceriler çerçevesine göre revize etmektedir. Türkiye de 2023 Eğitim Vizyon Belgesi' nde 21. yüzyıl ve gelecek becerilerini önemsediğini, bu yönde adımlar atılması gerektiğini ve atılacağını duyurmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı ve çeşitli kuruluşların da 21. yüzyıl becerilerine önem vermesi ve gelecekte bu yönde adımlar atmayı planlaması sebebi ile bu çalışmada 21. yüzyıl becerileri ele alınmış ve yaşadığımız yüzyıl olan 21. yüzyılın beraberinde getirdiği bazı değişiklik ve gerekliliklerden, bu gerekliliklerin eğitim dünyasına yansımalarından bahsedilmiştir. Sosyal bilgiler bireyi hayata hazırlamayı temel amaç kabul eden bir derstir ve bu nedenle çeşitli kurum, kuruluş ve araştırmacılar tarafından belirlenmiş olan 21. yüzyıl becerilerinin 2018 sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan beceriler ile karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada incelenen doküman ise 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programıdır. Araştırmada karşılaştırma yaparken 21. yüzyıl beceriler çerçevesi olarak uluslararası alanda en fazla kabul gören kuruluş olan P21 (Partnership for 21st century skills) 'in 21. yüzyıl beceriler sınıflandırmasına ve ISTE, NCREL, NRC, ATSC, OECD, IOWA Core gibi birçok kuruluşun 21. yüzyıl beceriler sınıflandırmalarına da yer verilmiştir. Detaylı incelendiği zaman bu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan 21. yüzyıl becerileri sınıflandırmalarının da büyük oranda birbirine benzediği de görülmektedir. Araştırmada, 2018 sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan becerilerin 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılan beceriler ile büyük oranda benzer olduğu sonucuna ulaşılmış fakat 21. yüzyıl için gerekli olan bazı becerilerin programda eksik olduğu belirlenmiştir. Ayrıca programda aynı isimde olan ya da farklı isimde olup 21. yüzyıl becerileri ile aynı amaca hizmet eden becerilere yer verildiği ve 2018 sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan beceriler listesinin, genel standartlarda belirlenmiş olan becerilerden daha ayrıntılı beceriler listesine sahip olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, 2018 sosyal bilgiler öğretim programında yer alan becerilerin 21. yüzyıl becerileri ile ilişkisini ortaya koyan çalışmaların az olduğu sebebi ile 2018 sosyal bilgiler öğretim programı ve 21. yüzyıl becerilerinin ilişkisini inceleyen araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beceri, 21. Yüzyıl becerileri, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Becerileri

A Comparison of 21ST Century Skills With Skills In 2018 Social Studies Curriculum

Büşra Atasoy [1,*] & Bülent Aksoy [1]

Abstract

The century in which we live 21st century expects students to have different skills when compared to previous years. These skills are that students will need both in business and in educational life. These skills, called 21st century skills, when changing education, work and even world conditions are taken into account, are more challenging than in recent years. Since one of the main goals of education is to prepare the individual for life, the framework of 21st century skills that has been put forward is significant for education. The 21st century skills foster the skills that are required for students to maintaining their lives successfully in the future. Many countries in the world, especially developed ones, have revised their curricula based on 21st century skills. Turkey also announced in the document of the 2023 education vision that the 21st century skills and future skills will be taken as a basis and required steps should and will be taken in that regard. In this study, 21st century skills were discussed because the Ministry of Education and various organizations also pay attention to 21st century skills and plan to take steps in this direction in the future and some of the changes and requirements brought about by the 21st century, the century in which we live, the reflections of these requirements on the world of education were mentioned. The social studies is a lesson that main goals preparing the individual for life and thus, this study then, attempted to compare the 21st century skills detected by various institutions, organizations, and researchers and emerged from certain changes and requirements brought by the 21st century, which is the century we live in, with the skills included in the 2018 social studies curriculum. This study implemented the document analysis method, one of the qualitative research methods, in that this study analyzed the 2018 social studies curriculum as a document. In comparing the skills, the 21st century skills classification of P21 (Partnership for 21st century skills), which provides the most accepted framework of the 21st century skills, and the 21st century skills classifications of many organizations such as ISTE, NCREL, NRC, ATSC, OECD, IOWA Core were also utilized in the research. This study revealed similarities between the 2018 social studies curriculum and the 21sth century skills to a large extent; still, certain skills required for the 21st century skills were found to be disregarded in the curriculum. In addition, the curriculum was observed to include certain skills with the same or different names that served the same purpose as 21st century skills and provide a more detailed list of skills than the skills specified in the general standards. Regarding the results of the study, due to studies are not enough further studies can be suggested to explore the relationship between the skills in the 2018 social studies curriculum and 21st century skills.

Keywords: Skills, 21st Century Skills, Skills İn The Social Studies Curriculum

Covid-19: Pandemi Sürecinde Sosyal Bilgiler Eğitiminin Uzaktan Eğitim Faaliyetleri ile Verilmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Emine Yalman [1,*] & Abdulkadir Uzunöz [2]
[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
emnylmn66@gmail.com

Özet

Covid-19 Pandemi döneminde Dünya Sağlık Örgütünün 08.02.2021 verilerine göre dünya üzerinde 105 milyondan fazla kişiye virüs bulaşmış ve iki milyondan fazla insanın ölümüne sebep olmuştur. Pandemi eğitim öğretimin okulda yürütülmesini engel olmuş ve dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim, uzaktan eğitim faaliyetleri şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte eğitimin kalitesini arttırmak, uygulanan uzaktan eğitim faaliyetlerinin verimliğini arttırmak için uzaktan eğitimin olumlu yönleri ve sınırlılıklarını gerçekçi bir biçimde ortaya koymak gerekmektedir. Bunu yapabilmek içi öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik görüşleri önem taşımaktadır. Buradan hareketle çalışmanın amacı uzaktan eğitim sürecinde Sosyal bilgiler dersine yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesidir.Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılında Kırşehir merkezde bir devlet okulunda eğitim gören 37 öğrencinin pandemi döneminde uzaktan eğitimle Sosyal Bilgiler dersinin verilmesine ilişkin öğrenci görüşleri ile sınırlandırılıştır.

Çalışma nitel araştırma yöntemi ile yürütülmüştür. Nitel araştırma desenlerinden görüngübilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Çalışma grubu Kırşehir ilinde bir devlet okulunda okuyan 37 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubu ölçüt örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışma grubu belirlenirken başlıca iki ölçüt dikkate alınmış ve bu ölçütlere uygun çalışma grubu belirlenmiştir. Birinci ölçüt çalışma grubunda yer alacak öğrencilerin çalışamaya katılmakta gönüllü olmalarıdır. İkinci ölçüt öğrencilerin pandemi sürecinde uzaktan eğitim Sosyal Bilgiler dersine katılım deneyimine sahip olmasıdır.Çalışma grubunda 5. Sınıftan 12, 6. Sınıftan 11, 7. Sınıftan 14 öğrenci olmak üzere toplam 37 öğrenci bulunmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu 5 sorudan oluşmaktadır. Bu sorular; 1- Pandemi sürecinde sosyal bilgiler dersini uzaktan eğitimle alma konusundaki duygularınız nelerdir?, 2- Pandemi sürecinde uzaktan eğitimle Sosyal Bilgiler Dersinde öğretmeninizle etkili iletişim kurma konusunda neler söyleyebilirsiniz?, 3-Pandemi sürecinde uzaktan eğitimle Sosyal Bilgiler dersindeki başarınız hakkında düşünceleriniz nelerdir?, 4- Pandemi sürecinde Uzaktan Eğitimle Sosyal Bilgiler Dersi işlenmenin ortaya çıkardığı durumlar hakkında neler söyleyebilirsiniz?, 5-"Pandemi sürecinde Uzaktan eğitimle Sosyal Bilgiler derslerinin verimli olması için yapılması gerenler hakkında neler söylersiniz? Şeklindedir. Ayrıca yarı yapılandırılmış form ile öğrencilerin demografik özellikleri hakkında bilgi toplanmıştır. Veriler araştırmacı tarafından öğrencilerden on-line görüşme programları kullanarak toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizinden faydalanılmıştır.

Çalışma sonucunda Pandemide Sosyal Bilgiler dersinde uzaktan eğitimle başarılı olamayacağını düşünenlerin sayısının başarılı olacağını düşünenlerden daha fazla olduğu ortaya konulmuştur. Başarılı olamayacağını düşünme sebeplerinin yoğunlukla uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim kadar faydalı olmadığını düşünmeleri ve uzaktan eğitimle sosyal bilgiler dersini anlamakta zorlanmaları olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin uzaktan eğitimle sosyal bilgiler dersini anlamakta zorlandıklarında dersin içeriği ve uzaktan eğitimde yaşanan teknik sorunlar ve sınıf ortamının olmayışının etkili olduğu buna rağmen öğretmenlerinin etkisi ile uzaktan eğitimle sosyal bilgiler dersini sevdikleri belirlenmiştir. Uzaktan eğitimle sosyal bilgiler dersinin verimli geçmesi için öğrencilerin çoğunluğunun tavsiyelerinin; Derslerde farklı bölümlerin olması (oyun, sohbet, ödev kontrol vb.), derslerdeki etkinliklerin çeşitlendirilmesi (oyun, yarışma vb.), içerisinde dersle ilgili etkinlik, oyun, yarışmaların bulunduğu elektronik kitap oluşturulması, ders saatinin artması, bağlantıda yaşanan teknik sorunların çözülmesi şeklinde olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Eğitimi, Uzaktan Eğitim, Öğrenci Görüşleri, Pandemi.

Covid-19: Student Opinions on Giving Social Studies Education with Distance Education Activities in the Pandemic Process

Emine Yalman [1,*] & Abdulkadir Uzunöz [2]

Abstract

During the Covid-19 Pandemic period, according to the data of the World Health Organization on 08.02.2021, more than 105 million people worldwide were infected with the virus and caused the death of more than two million people. The pandemic has prevented education from being carried out at school, and education has been carried out in the form of distance education activities in our country as well as in the world. In this process, it is necessary to reveal the positive aspects and limitations of distance education in a realistic way in order to increase the quality of education and to increase the efficiency of the distance education activities. In order to do this, students' views on distance education are important. From this point of view, the aim of the study is to determine the opinions of the students about the Social Studies lesson in the distance education process. The research is limited to the student opinions about the teaching of Social Studies lesson by distance education during the pandemic period of 37 students studying in a public school in the center of Kırşehir in the 2020-2021 academic year.

The study was carried out with the qualitative research method. Phenomenology design, one of the qualitative research designs, was used. The study group consists of 37 students studying at a public school in Kırşehir. The study group was determined by the criterion sampling method. While determining the working group, two main criteria were taken into consideration and the working group suitable for these criteria was determined. The first criterion is that the students in the study group are willing to participate in the study. The second criterion is that the students have the experience of participating in the distance education Social Studies course during the pandemic process. There are 37 students in the study group, 12 of which are from the 5th grade, 11 from the 6th grade, and 14 from the 7th grade. In the study, a semi-structured interview form prepared by the researcher was used as a data collection tool. The interview form consists of 5 questions. These questions are; The data were collected by the researcher from the students using on-line interview programs. Content analysis was used in the analysis of the data.

As a result of the study, it was revealed that the number of those who think that they cannot be successful with distance education in the Social Studies course in Pandemic is higher than those who think that they will be successful. It has been found that the reasons for thinking that they will not be successful are that they think that distance education is not as beneficial as face-to-face education and that they have difficulties in understanding distance education and social studies course. It was determined that when the students had difficulty in understanding the social studies lesson with distance education, the content of the lesson, the technical problems in distance education and the lack of classroom environment were effective, however, with the influence of their teachers, they liked the social studies lesson with distance education. The recommendations of the majority of the students in order for the social studies course to be effective with distance education; There are different sections in the lessons (game, chat, homework control, etc.), diversification of the activities in the lessons (games, competitions, etc.), creating an electronic book with activities, games and competitions related to the lesson, increasing the lesson hours, solving the technical problems in connection has emerged.

Keywords: Social Studies Education, Distance Education, Student Opinions, Pandemic.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sürdürülebilir Çevreye İlişkin Bilişsel Yapıları: Kelime İlişkilendirme Örneği

Nurbanu Şeren [1,*] & Seyfullah Gül [2]

[1] Temel Eğitim Bölümü Ondokuz Mayıs Üniversitesi
[2] Kültürel Miras ve Turizm Omü
nurbanuseren@gmail.com

Özet

Kalkınma stratejilerinin önemli bir unsuru olarak görülen sürdürülebilirlik; çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarıyla ortak geleceğimize yön verecek bir yaklaşım olarak görülmektedir. Bu kavram ilk olarak 1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nda ortaya atılmış ve "Ortak Geleceğimiz**"** adlı raporda "İnsanlık; doğanın gelecek kuşakların gereksinimlerine cevap verme yeteneğini tehlikeye atmadan, günlük ihtiyaçları temin ederek, kalkınmayı sürdürülebilir kılma yeteneğine sahiptir" şeklinde tanımlamıştır. Sürdürülebilirlik, çevresel bakış açısının yanı sıra Binyıl Kalkınma Hedefleri (2000) ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (2015) içerisinde de iklim değişikliği, sürdürülebilir tüketim, barış ve adalet gibi yeni alanlarla ön plana çıkmıştır. Sürdürülebilirliğinin bir yaklaşım olarak ele alındığı ve sistematik bir şekilde kullanıldığı alanlardan biri de çevre eğitimidir. Özellikle yükseköğretim kurumlarında sınıf eğitimi anabilim dalında okutulan çevre eğitimi derslerinin içerik ve genel amaçları içerisinde sürdürülebilir kalkınma, sürdürülebilir tüketim ve sürdürülebilir çevre önemli kavramlar olarak yer almaktadır. Bu nedenle ilkokulda da çevre eğitimi verecek olan sınıf öğretmenlerinden çevre, sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir çevre kavramlarını doğru bir şekilde algılamaları beklenmektedir. Bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının çevre, sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir çevre kavramlarını açıklamada zihinlerindeki hangi kavramları kullandıklarını ve bunlar arasında kavram yanılgısı olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemi ile yapılmıştır. Araştırma deseni, durum çalışması olarak belirlenmiştir. Çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir devlet üniversitesinde Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan 30 kişilik birinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yoluyla seçilmiştir. Ölçüt olarak "sınıf eğitimi anabilim dalında öğrenim görüyor olmak ve dönem itibari ile çevre eğitimi dersi alıyor olmak" belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak bağımsız kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Kelime ilişkilendirme testi çevre, sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir çevre olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Her bölüm için öğretmen adaylarından zihinlerinde çağrışım yapan 10 kavramı yazmaları istenmiş ve toplamda üç dakika süre verilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiş; ana kavramlara ilişkin verilen yanıtlar yüzde ve frekans olarak tablolaştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adayları çevre kavramı için 56 farklı kelime üretmişlerdir. Bu kelimeler yazılma sıklığına göre sırasıyla doğa (26), kirlilik (25), insan (17), ağaç (15) ve hava (14) şeklindedir. Öğretmen adayları sürdürülebilirlik kavramı için 52 farklı kelime üretmişlerdir. Bu kelimeler yazılma sıklığına göre sırasıyla çevre (29), doğal kaynak (18), enerji (18), devamlı (17), geri dönüşüm (16) ve kalkınma (16) şeklindedir. Öğretmen adayları sürdürülebilir çevre kavramı için 64 farklı kelime üretmişlerdir. Bu kelimeler yazılma sıklığına göre sırasıyla geri dönüşüm (21), bilinç (17), doğal kaynak (17), temizlik (15) ve gelecek nesil (13) şeklindedir. Öğretmen adaylarının verilen kavramlarla ilgili ilişkilendirmelerine yönelik bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmış ve birtakım önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Çevre, Kelime İlişkilendirme, Sınıf Öğretmeni Adayları.

Cognitive Structures Of Pre-Service Classroom Teachers Regarding The Sustainable Environment: Example Of Word Association

Nurbanu Şeren [1,*] & Seyfullah Gül [2]

Abstract

Sustainability, which is seen as an important element of development strategies; It is seen as an approach that will guide our common future with its environmental, economic and social dimensions. This concept was first introduced in 1987 at the World Commission on Environment and Development. This concept is defined in the report titled “Our Common Future” as “Humanity; It has the ability to make development sustainable by meeting daily needs without compromising the ability of nature to respond to the needs of future generations”. Sustainability has come to the fore with new areas such as climate change, sustainable consumption, peace and justice in the Millennium Development Goals (2000) and the United Nations Sustainable Development Goals (2015) as well as the environmental perspective. One of the areas where sustainability is considered as an approach and used systematically is environmental education. Sustainable development, sustainable consumption and sustainable environment are important concepts within the content and general objectives of the environmental education course, which is taught especially in the classroom education department. For this reason, primary school teachers who will give environmental education are expected to correctly perceive the concepts of environment, sustainability and sustainable environment. In this study, it is aimed to determine which concepts in their minds are used by primary school teacher candidates in explaining the concepts of environment, sustainability and sustainable environment and whether there is a misconception among them. The research was conducted with the qualitative research method. The research design was determined as a case study. The study group consists of 30 first-year students studying at the Department of Classroom Education at a state university in the Black Sea Region in the 2020-2021 academic year. The study group was selected through criterion sampling, which is one of the purposeful sampling methods. As a criterion, "to be studying in the department of classroom education and to be taking environmental education courses as of the semester" was determined. Independent word association test was used as a data collection tool. The word association test consists of three parts: environment, sustainability and sustainable environment. For each section, pre-service teachers were asked to write down 10 concepts that evoked in their minds, and a total of three minutes was given. The obtained data were analyzed by content analysis; responses related to main concepts are tabulated as percentage and frequency. According to the research findings, pre-service teachers produced 56 different words for the concept of environment. These words are nature (26), pollution (25), human (17), tree (15) and air (14), respectively, according to the frequency of their writing. Pre-service teachers produced 52 different words for the concept of sustainability. These words are environment (29), natural resource (18), energy (18), continuous (17), recycling (16) and development (16), respectively, according to the frequency of their writing. Pre-service teachers produced 64 different words for the concept of sustainable environment. These words are recycling (21), consciousness (17), natural resource (17), cleaning (15) and next generation (13), respectively, according to the frequency of writing. Findings regarding the associations of teacher candidates with the given concepts were discussed using the literature and some suggestions were given.

Keywords: Environment, Sustainability, Sustainable Environment, Word Association, Pre-Service Classroom Teachers.

Ortaokul Öğrencilerinin Küresel Isınmaya Yönelik Görüşleri

Gökçe Kılıçoğlu [1,*] & Mavi Akkaya Yılmaz [2]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Gazı Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
gokcekilicoglu@gmail.com

Özet

Küresel ısınma en bilinen tanımıyla; atmosfere salınan gazların neden olduğu sera etkisinin sonucunda, Dünya üzerinde yıl boyu kara, deniz ve havada ölçülen ortalama sıcaklıklarda meydana gelen artıştır. Küresel ısınma kuraklık, çölleşme, yağışlardaki dengesizlik ve sapmalar, su baskınları, tayfun, fırtına, hortum vb. meteorolojik olaylarda artışlar gibi belirtilerle kendini gösterir.Bu araştırmanın amacı, geçmişte ve bugün olduğu gibi tüm dünyayı tehdit eden önemli çevre sorunlarından biri olan küresel ısınmaya yönelik ortaokul öğrencilerinin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde Trabzon ilinde bulunan bir devlet okulunda öğrenim görmekte olan farklı sınıf seviyelerindeki doksan ortaokul öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. Ortaokul öğrencileri çalışmaya gönüllülük esasına göre dahil olmuşlardır. Öncelikle okulda öğrencilere çalışma hakkında detaylı bilgiler verilmiştir. Çalışmanın bilimsel amaçla kullanılacağı, bundan herhangi bir not almayacakları, isimlerinin çalışmada geçmeyeceği gibi bilgiler verilmiştir. Bu sayede öğrencilerin bilimsel çalışma sürecinin yürütülmesi hakkında bilgilenmeleri sağlanmıştır. Akabinde çalışmaya katılmak isteyen öğrenciler belirlenmiştir. Bu araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiştir ve çalışma deseni olarak da fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Bu sayede çalışmaya katılan ortaokul öğrencilerinden küresel ısınmaya ilişkin görüşleri hakkında bilgiler edinilmiştir. Araştırmanın verileri öğrencilerle yapılan görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Bu amaçla yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken öncelikle araştırmacılar literatürden yararlanmışlardır ve buna göre bir soru listesi oluşturmuşlardır. Daha sonra oluşturulan sorular sosyal bilgiler ve coğrafya eğitimi alanında uzman olan dört akademisyene iletilmiştir. Uzman görüşleri neticesinde bazı sorular elenirken bazı sorular üzerinde de düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca formda yer alan sorular bir dil uzmanı tarafından da kontrol edilmiştir. Bir sonraki aşamada beş ortaokul öğrencisiyle pilot uygulama yapılmıştır. Öğrencilerin soruları net bir şekilde anladıklarını belirtmeleri üzerine görüşme formuna araştırmacılar tarafından son hali verilmiştir ve asıl uygulamaya gerçekleştirilmiştir. Katılımcılardan yapılan görüşmeler ortalama yirmi ile otuz beş dakika arasında sürmüştür. Ortaokul öğrencilerinin cevapları içerik analizi kullanılarak değerlendirilmiştir. Çalışmanın güvenirliğini sağlamak için Miles ve Huberman tarafından geliştirilen güvenirlik formülünden yararlanılmıştır. Bunun neticesinde veriler iki araştırmacı tarafından da değerlendirilmiştir ve iki araştırmacı arasındaki tutarlık oranı % 87 olarak belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, ortaokul öğrencilerin küresel ısınmayla ilgili bilgilerini internet, televizyon, aileleri ve derslerden öğrendikleri tespit edilmiştir. Yine öğrencilerin önemli bir kısmının küresel ısınma kavramını dünyadaki sıcaklıkların ve karbondioksitin artması, buzulların erimesi olarak ifade ettikleri, küresel ısınmanın en önemli nedeni olarak fabrikalardan çıkan dumanları ve atıkları, kullanılan deodorantları, insanlarıgördükleri belirlenmiştir. Ayrıca çalışamaya katıla ortaokul öğrencileri küresel ısınmanın yol açtığı problemlerin özellikle buzulları erimesi, çölleşme, su seviyelerinde yükselme olduğunu, alınabilecek en önemli önlemin ise özellikle insanları bu konuda eğitilmesi olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Çalışmada elde edilen sonuçlar ışığında çeşitli önerilerde bunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çevre Sorunu, Küresel Isınma, Ortaokul Öğrencisi, Sosyal Bilgiler

Opinions Of Secondary School Students On Global Warming

Gökçe Kılıçoğlu [1,*] & Mavi Akkaya Yılmaz [2]

Abstract

Global warming, with its most well-known definition; it is the increase in the average temperatures measured in land, sea and air on Earth throughout the year as a result of the greenhouse effect caused by the gases released into the atmosphere. Global warming, drought, desertification, imbalances and deviations in precipitation, floods, typhoons, storms, tornadoes, etc. It manifests itself with symptoms such as increases in meteorological events.The aim of this research is to reveal the views of secondary school students on global warming which is one of the important environmental problems that threatens the whole world as it is in the past and today. The research was carried out with ninety secondary school students at different grade levels studying at a public school in Trabzon in the 2018-2019 academic year. Secondary school students participated in the study on a voluntary basis. First of all, at school detailed information about the study was given to the students. Information was given such as that the study will be used for scientific purposes, that they will not take any notes from it and that their names will not be mentioned in the study. In this way, students were informed about the conduct of the scientific study process. Accordingly students who wanted to participate in the study were determined. In this research, a qualitative approach was adopted and phenomenology (phenomenology) design was used as the study design. In this way, information was obtained from the secondary school students participating in the study about their views on global warming. The data of the study were collected through interviews with students. For this purpose, a semi-structured interview form was prepared. While preparing the interview form, the researchers first benefited from the literature and created a list of questions accordingly. Afterwards, the questions were sent to four academicians who are experts in the field of social studies and geography education. As a result of expert opinions, some questions were eliminated and some were corrected. In addition, the questions in the form were checked by a language expert. In the next stage, a pilot study was conducted with five secondary school students. After the students stated that they understood the questions clearly, the interview form was finalized by the researchers and the actual application was carried out. The interviews with the participants lasted between twenty and thirty-five minutes on average. The answers of secondary school students were evaluated using content analysis. The reliability formula developed by Miles and Huberman was used to ensure the reliability of the study. As a result, the data were evaluated by both researchers and the consistency rate between the two researchers was determined as 87%. According to the results of the research, it was determined that secondary school students learned about global warming from the internet, television, their families and lessons. Again, it was determined that a significant part of the students expressed the concept of global warming as the increase in temperatures and carbon dioxide in the world, the melting of glaciers, and they saw the smoke and waste from the factories, the deodorants and people as the most important cause of global warming. In addition, secondary school students participating in the study stated that the problems caused by global warming are the melting of glaciers, desertification and rise in water levels and that the most important measure which can be taken is to educate people on this issue. Various suggestions were made in the light of the results obtained in the study.

Keywords: Environmental Problem, Global Warming, Secondary School Student, Social Studies

Interdisipliner (Disiplinler Arası) Bir Paradigmayla Coğrafyanın Sosyal Bilgiler Eğitimi İçerisindeki Rolü

İbrahim Ethem Gürbüz

Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Atatürk Üniversitesi
ibrahimethemgurbuz@hotmail.com

Özet

Bilimin ve alt parametrelerinin hızla yayılan yeni bir küresel boyut kazandığı günümüz teknolojik atılım sürecinde, disiplenler arasındaki ilişkiler ve yaklaşımlar, yeni ihtiyaçlar çerçevesinde rasyonel ve radikal bir revizyon gereksinimini de beraberinde getirmektedir. Şüphesiz ki bu hızlı gelişim sürecinde sosyal bilimlere ve sosyal bilimler içerisinde de son derece elzem bir öneme sahip olan sosyal bilgilere düşen görev ve sorumluluklar kritik bir durum arz etmektedir. Nitekim, metaforik açıdan birey ve toplum arasında çok güçlü ve sağlam bir köprü görevi üstlenen sosyal bilgiler, bu gücünü coğrafya ve tarih gibi paydaş disiplinlerden ve vatandaşlık bilgisinden beslenerek elde etmektedir. Sosyal bilgiler, sahip olduğu bu interdisipliner (disiplinler arasılık) özellik sayesinde sıkı bir bağ kurduğu vatandaşlık bilgisiyle; vatanını ve milletini seven, hak ve sorumluluklarını bilen, etkili ve verimli vatandaşlar yetiştirmeyi, coğrafya disipliniyle; insanın, çevresiyle (yer küreyle, su küreyle, hava küreyle vs.) arasındaki derin bağ kurma sürecinde insana gerekli olan tüm coğrafi donanımı kazandırmayı, tarih disipliniyle ise; geçmişiyle bütünleşen ve devlet olma bilincine erişebilen bir nesle ulaşmayı hedeflemektedir. Ayrıca, küresel evrilmenin yeni bir uzantısı haline gelen bilişim teknolojilerinin odağında, doğru bilgi ile yanlış bilgi arasındaki ayrımı görebilen, yapılandırmacı ve ilerlemeci yaklaşımlar çerçevesinde; bilgiye kendi çabasıyla ulaşabilen, karşılaştığı bir problemi tanıma/keşfetme ve problemi analiz etme becerisine sahip olabilen, aktif, girişimci, aritmetik zekâsı gelişmiş bireyler (öğrenciler) yetiştirme sürecinde sosyal bilgilerin başta coğrafya olmak üzere paydaş disiplinlerden edindiği ve edineceği kazanımlar yadsınamaz bir gerçektir. Öyle ki, kısa bir durulma görünümünde seyrederken, arka planda uluslararası güçlerin taşeronluk yaptığı ve gölgelerini hiçbir zaman eksik etmedikleri Asya ve Orta Doğu ülkeleri üzerinde yeniden alevlenen siyasi açmaz, ülkemizi de son derece yakından ilgilendirmekte ve bu konu doğrudan doğruya coğrafya disipliniyle sosyal bilgileri aynı çatı altında, ortak bir akılda birleştirmektedir. 21. yüzyılın ilk çeyreğini geride bırakmaya çok yakın olduğumuz bu evrede, jeolopolitik kavramının her geçen gün daha da değer kazandığına siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel ve daha pek çok alanda tanıklık etmekteyiz. Dolayısıyla biz eğitimcilerin birincil vazifesi, geleceğimizin yegâne temsilcileri olan gençlerimize, sosyal bilgiler eğitimi ve paydaş disiplinler bütününde çağın gereklerini karşılayabilecek yeterlikte bir eğitim ve öğretim hayatı sunabilmektir. Bu araştırmada, sosyal bilgilerin özellikle coğrafya disiplini ile olan yol kesişimi; geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında ve sosyal bilgiler öğretim programları muhtevasıyla karşılaştırılarak incelenmiştir. Bu kapsamda araştırmanın amacı; disiplinler arasılık anlayış bağlamında coğrafya disiplininin, sosyal bilgiler eğitimi içerisindeki rolünü, sosyal bilgiler öğretim programları ile karşılaştırarak ortaya koymaktır. Nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülen bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmış ve bu doğrultuda çalışmanın verileri ilgili alan yazına dayalı dokümanlar aracılığıyla temin edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda; … (Araştırma tam metin bildirisi şeklinde sunulmak üzere devam etmektedir)

Anahtar Kelimeler: Coğrafyanın Rolü, Disiplinler Arasılık, Öğretim Programları, Sosyal Bilgiler Eğitimi.

The Role of Geography in Social Studies Education with an Interdisciplinary Paradigm

İbrahim Ethem Gürbüz

Abstract

In today's technological evolution process, in which science and its sub-parameters gain a rapidly spreading new universal dimension, the relations and approaches between disciplines bring along the need for a rational and radical revision within the framework of new needs. Undoubtedly, in this rapid development process, the duties and responsibilities of social studies, which have extremely important in social sciences, become critical. As a matter of fact, social studies, which metaphorically serves as a very strong bridge between the individual and the society, obtains this power by feeding from common disciplines such as geography and history, and civic knowledge. Through the geography discipline; it aims to provide people with the necessary geographical equipment in the process of establishing a deep connection between people and their environment. Also, with the discipline of history; it aims to reach a generation that is integrated with its past and has the consciousness of being a state. In addition, in the focus of information technologies, which have become a new extension of global evolution, the acquisitions of social studies from common disciplines, especially geography, are undeniable. So much so that, while it seems like a brief recession, the political deterioration that flares up again in the Asian and Middle Eastern countries, where international powers are subcontracted, is of great interest to our country. In addition, this subject directly unites the discipline of geography and social studies under the same roof, in a common mind. In this phase, where we are very close to leaving the first quarter of the 21st century behind, we are witnessing that the concept of geopolitics is gaining more and more value day by day in political, social, economic, cultural, and many other fields. Therefore, the primary duty of us as educators is to provide our young people, who are the only representatives of our future, with an education and training life sufficient to meet the requirements of the age in terms of social studies education and stakeholder disciplines. In this study, the relationship between social studies and geography discipline was examined in the context of past, present, and future. Also, the place of geography in social studies curricula was discussed comparatively. The aim of the research is to reveal the role of geography discipline in social studies education in the context of the interdisciplinary approach. In this study, which was carried out with a qualitative research approach, the document analysis method was used and in this direction, the data of the study were obtained through documents based on the relevant literature. As a result of the findings obtained from the research; … (Research continues to be presented as a full-text paper)

Keywords: The Role of Geography, Interdisciplinary, Curriculum, Social Studies Education.

Sosyal Bilgiler Proje Ödevlerinde Çizgi Roman Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri

Bülent Aksoy [1] & Başak Koçak [1,*]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
basakkocak1@hotmail.com

Özet

Eğitici çizgi romanlar, okuyucuyu bilgilendirmek, bireyi eğitmek amacıyla kullanılmasının yanında bireyin okuryazarlık becerilerinin gelişmesine de katkı sağlamaktadır. Literatürde aynı zamanda "okuyucusuna zevk veren bir sanat" olarak görülen çizgi romanı, okumak kadar oluşturmak da birey için eğlenceli olacaktır. Dijital yerliler olarak adlandırılan 21.yy gençlerinin dijital unsurlarla her an iç içe olduğu bilinmektedir. Bu nedenle araştırmada, ortaokul öğrencilerinden, sosyal bilgiler proje ödevlerini sıkıcılıktan kurtararak zevkli hale getirmek amacıyla, çizgi roman şeklinde dijital ortamda gerçekleştirmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda araştırmada, sosyal bilgiler proje ödevi kapsamında çizgi roman kullanımına yönelik öğrenci görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında nitel araştırma desenlerinden temel nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örneklem yoluyla tercih edilen Antalya'nın Kepez ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim gören toplam 12 kişiden oluşan 7.sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu örneklem türünün seçilmesinin nedeni ise araştırmacının söz konusu okulda görev yapıyor olmasıdır. Araştırmada öncelikli olarak öğrencilerden sosyal bilgiler proje ödevlerini çizgi roman olarak Pixton dijital platformu üzerinden oluşturmaları istenmiştir. Diğer çizgi roman uygulamalarını kullanmak yerine Pixton'un tercih edilme nedeni grafiksel ve görsel açıdan daha gerçekçi olması, karmaşık olmaması ve aynı zamanda birçok dalda tescillenmesidir. Öğrenciler çizgi roman şeklinde proje ödevlerini oluşturduktan sonra araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan ve 6 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla sosyal bilgiler proje ödevlerinde çizgi roman kullanımına yönelik görüşleri alınmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki soruların katılımcılar tarafından doğru anlaşılabilmesi için açık ve net olacak şekilde yazılmasına dikkat edilmiştir. Katılımcı öğrencilere araştırma ile ilgili bilgilendirme yapılıp ardından katılım izinleri alınarak çevrimiçi olarak veriler toplanmıştır. Çevrimiçi olarak toplanan veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Toplanan bu veriler kodlanarak kategorilere ayrılmış, oluşturulan kategoriler çerçevesinde veriler sınıflandırılarak anlamlı hale getirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki ifadeleri hiç bir değişiklik yapılmadan olduğu gibi yansıtılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin tamamının daha önce hiç çizgi roman şeklinde ödev oluşturmadığı, önceki proje ödevlerini ise büyük çoğunluğu fiziksel olarak dergi, broşür, mukavva olarak diğer kısmı ise PowerPoint ve Word gibi dijital olarak hazırladıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin sosyal bilgiler proje ödevlerini çizgi roman şeklinde oluştururken çoğunluğunun zorlanmadığı, daha sonraki proje ödevlerinde ise tamamının çizgi roman platformunu kullanmak istediği belirlenmiştir. Öğrencilerin çizgi roman kullanımına yönelik hislerinin ise olumlu olduğu ve ödevlerini çizgi roman şeklinde oluşturmanın kendilerine katkı sağladığı tespit edilmiştir. Bireylerin kendi çizgi romanlarını oluşturması Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde göz önüne alındığında düşünce, görüş ve duygularını sözlü ve yazılı olarak ifade etmesi açısından "Anadilde İletişim" yetkinliğinin kazandırılmasında da etkili olması muhtemeldir. Araştırma sonuçlarına bağlı olarak öğrencilere proje ödevinden hariç olarak, dönem içi araştırma ödevi istenirken de çizgi roman dijital platformu üzerinden verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Pixton, Çizgi Roman, Proje Ödevi, Sosyal Bilgiler

Student Opinions on the Use of Comics in Social Studies Project Assignments

Bülent Aksoy [1] & Başak Koçak [1,*]

Abstract

Educational comics are used to inform the reader and educate the individual, as well as contribute to the development of the individual's literacy skills. It will be fun for the individual to create the comic, which is also seen as an "art that gives pleasure to the reader" in the literature, as well as reading it. It is known that the youth of the 21st century, called digital natives, are always intertwined with digital elements. For this reason, in the research, secondary school students were asked to perform their social studies project assignments in a digital environment in the form of comics to save them from boringness and make them enjoyable. In this direction, it is intended to reveal the students' views on the use of comics within the scope of the social studies project homework. Within the scope of the research, the basic qualitative research model, one of the qualitative research designs, was used. The study group of the research consists of 7th-grade students, a total of 12 students, studying in a secondary school in Antalya's Kepez country, which is preferred through easily accessible sampling from sampling methods. The reason for choosing this sample type is that the researcher works at the school in question. In the research, first of all, students were asked to create their social studies project assignments as comics on the Pixton digital platform. The reason why Pixton is preferred instead of using other comic book applications is that it is more realistic in terms of graphics and visuals, it is not complicated and at the same time it is registered in many branches. After the students created their project assignments in the form of comics, their opinions on the use of comics in social studies project assignments were obtained through a semi-structured interview form consisting of 6 questions developed by the researchers. Care was taken to write the questions in the semi-structured interview form in a clear manner so that they could be understood correctly by the participants. The participant students were informed about the research and then their participation permissions were obtained and data were collected online. Data collected online were resolved by content analysis. These collected data were coded and divided into categories, and the data were classified and made meaningful within the framework of the categories created. In addition, the statements of the students in the semi-structured interview form were reflected as they were without any changes. As a result of the research, it was determined that all of the students had never created homework in the form of a comic book before, and the majority of their previous project assignments were physically prepared as magazines, brochures, cardboard, and the other part was digitally prepared such as PowerPoint and Word. In addition, it was determined that most of the students did not have difficulty in creating their social studies project assignments in the form of comics, and all of them wanted to use the comic book platform in their later project assignments. It has been determined that the student's feelings about the use of comics are positive and that creating their homework in the form of comics contributes to them. Considering the Turkish Qualifications Framework for individuals to create their comics, it is likely to be effective in gaining the "Mother Tongue Communication" competency in terms of expressing their thoughts, opinions, and feelings verbally and in writing. Depending on the results of the research, it may be suggested that students be given a midterm research paper, excluding the project assignment, through the comic book digital platform.

Keywords: Pixton, Comic Book, Project Assignment, Social Studies

İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Katılım Beceri Düzeylerinin İncelenmesi*

Ülkühan Şahin [1,*] & Kadir Karatekin [2]

[1] Engelli Bakımı ve Rehabilitasyon Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Kastamonu Üniversitesi
usahin@ybu.edu.tr

Özet

Sosyal katılım becerisi öğrencilerin yaşamlarının her alanında ihtiyaç duydukları, kazanılması ve geliştirilmesi sürecinde birçok faktörün etkili olduğu ve kazanılamaması durumunda öğrencilerin okul hayatlarını ve günlük yaşamlarını olumsuz yönde etkileyen bir beceridir. Bireylerin sosyal duyarlılıkların arttırılması, toplumsal problemlerle ilgilenmeleri, problemlere çözüm yolları geliştirmeleri, bu süreçte işbirliği yaparak ve bireysel olarak çalışmaları, sorumluluk alabilmeleri ve projeler gerçekleştirip yürütebilmeleri için birtakım sosyal çalışmalara katılım gerçekleştirmeleri sosyal katılım becerisinin amaçları arasında yer almaktadır. Sosyal katılım becerisi, bir öğrenme faaliyetine katılmak gibi formal süreçlerin yanı sıra; aile içi iş bölümüne, akran ilişkilerine, akrabalık ve komşuluk ilişkilerine katılım gibi toplumsal çevreyle ilgili informal süreçleri de içermektedir. Bu nedenle bu becerinin küçük yaşlarda öğrenciye kazandırılması büyük önem arz etmektedir. Sosyal katılım becerisi çevremizle aktif bir etkileşime girmemizi sağlayan, böylece toplumsal gelişmeye katkıda bulunan temel bir yaşam becerisidir. Dolayısıyla çocuklar okulda bu beceriyi kazanıp geliştirebilirler. Her çocuğun arkadaşlık ilişkileri ve akranları tarafından kabul görme durumu birbirinden farklıdır. Bazı çocuklar yüksek sosyal katılım becerisine sahiptir. Bu çocuklar popülerdir, akranları tarafından sevilir, özgüvenleri yüksektir, iletişim becerileri gelişmiştir, liderdir, akranları üzerinde etkilidir. Sosyal katılım becerisine sahip olmayan ve sosyal katılım becerisi yeterince gelişmemiş olan çocuklar, akranlarının yanında pasif, çekingen, utangaç konumunda olan, akranları tarafından dışlanan, görmezden gelinen, zorbalığa uğrayan, alay edilen çocuklar olarak karşımıza çıkmaktadır. Okulda en çok zorluk yaşayan çocukların akranları tarafından reddedilen çocuklar olduğu görülmektedir. Sosyal katılım becerisi yüksek olan öğrenciler bazen bu durumu akranlarına karşı lehine bir şekilde kullanabilmektedir. Okulda popüler olarak adlandırılan öğrenciler, sosyal katılım becerisi düşük olan öğrencilere yönelik saldırılara öncülük ederek sosyal statülerini geliştirebileceklerini düşünebilirler. Popüler öğrencilerin beğenisini kazanmak isteyen diğer öğrenciler reddedilen sınıf arkadaşlarına karşı isteyerek iş birliği yapabilirler ve bu durum reddedilen öğrencinin çaresizliğini artırır. Akranları tarafından dışlanan çocuklar, sevilmek kabul görmek ve bir gruba ait hissetmek için her şeyi yapabilir. Bu durum uzun vadede olumsuz sonuçlar doğurabilir. Çocuk bir gruba ait hissetmek için çetelere katılabilir, kötü alışkanlıklar kazanabilir ve hatta suç bile işleyebilir. Bu araştırmada öğrencilerin hayatlarının her alanında bu kadar etkili olan sosyal katılım becerisine, öğrencilerin hangi düzeyde sahip olduklarını tespit etmek için ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sosyal katılım beceri düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Ankara ili merkez ilçelerinde bulunan devlet ilkokullarında ve özel ilkokullarda öğrenim görmekte olan 1103 ilkokul dördüncü sınıf öğrencisine "Sosyal Katılım Becerilerini Belirleme Ölçeği" uygulanarak çalışma nicel olarak yürütülmüştür. Araştırmada ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yüksek düzeyde sosyal katılım becerisine sahip oldukları görülmüştür. Araştırmanın diğer en önemli sonuçlarına göre öğrencilerin sosyal katılım beceri düzeyleri okul türü, cinsiyet, anne-baba eğitim durumu, anne çalışma durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken; okul öncesi eğitimi, kitap okuma sıklığı, TV seyretme, dijital teknolojileri kullanma değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermiştir. Öğrencileri sosyal çevrelerinden koparan dijital teknolojiler hakkında öğrencilerde bir bilinç oluşturulması ve sosyal katılım becerilerine destek olan kitap okuma alışkanlığının öğrencilerde bir yaşam biçimine dönüştürülmesi önerilebilir.

*Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beceri, Sosyal Katılım, Sosyal Katılım Becerisi, Sosyal Bilgiler

Investigation of Social Participation Skill Levels of Primary School Fourth Grade Students*

Ülkühan Şahin [1,*] & Kadir Karatekin [2]

Abstract

Social participation is a skill that students need in every aspect of their lives, that many factors are effective in the process of their acquisition and development, and if they cannot be acquired, they negatively affect their school life and daily life. Increasing social sensitivity of individuals, dealing with social problems, developing solutions to problems, working collaboratively and individually in this process, participating in some social activities so that they can take responsibility and carry out projects are among the aims of social participation skills. Social participation skills, as well as formal processes such as participating in a learning activity; It also includes informal processes related to the social environment such as participation in family division of labor, peer relations, kinship and neighborly relations. Social participation skill is a basic life skill that enables us to interact actively with our environment, thus contributing to social development. Therefore, children can acquire and develop this skill at school Each child's friendships and peer acceptance are different. Some children have high social participation skills. These children are popular, loved by their peers, have high self-confidence, developed communication skills, are leaders, are influential on their peers. Children who do not have social participation skills and whose social participation skills are not sufficiently developed appear as children who are passive, shy, shy, excluded, ignored, bullied and mocked by their peers. It is seen that the children who have the most difficulties at school are those who are rejected by their peers. Students with high social participation skills can sometimes use this situation in favor of their peers. Students who are called popular in school may think that they can improve their social status by leading attacks on students with low social participation skills. Other students who want to win the favor of popular students may willingly cooperate against their rejected classmates, which increases the despair of the rejected student. Children who are ostracized by their peers will do anything to feel loved, accepted, and belonging to a group. This can have negative consequences in the long run. The child may join gangs, develop bad habits, and even commit crimes to feel belonging to a group. For this reason, it is of great importance to gain social participation skills to students at an early age. In this study, it was aimed to examine the social participation skill levels of primary school fourth grade students in terms of various variables in order to determine at what level the students have social participation skills, which are so effective in all areas of their lives. For this purpose, the study was carried out quantitatively by applying the "Social Participation Skills Scale" to 1103 primary school fourth grade students studying in public primary schools and private primary schools in the central districts of Ankara. In the study, it was seen that primary school fourth grade students had high level of social participation skills. According to the other most important results of the study, while the social participation skill levels of the students do not show a significant difference according to the school type, gender, education level of the parents, and the working status of the mother; Preschool education, frequency of reading books, watching TV and using digital technologies differed significantly. It can be suggested to create an awareness in students about digital technologies that detach students from their social environment and to transform the habit of reading books, which supports social participation skills, into a lifestyle for students.

* This study was produced from the master's thesis of the first author.

Keywords: Skill, Social Participation, Social Participation Skill, Social Studies(Sciences)

Pandemide Öğretmen Olmak: Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Deneyimleri

Selda Uzun
Sınıf Öğretmenliği Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü
seldauzunn@gmail.com

Özet

Pandemi süreciyle birlikte eğitim-öğretim sistemimizin gündemi haline gelen uzaktan eğitimin önemi ve uygulanması tüm dünyada artarak devam etmektedir. Salgın, uzaktan eğitimin sunduğu bazı fırsatları da görme şansı vermiştir. Kısıtlamaların zorunlu olduğu benzer durumlarda, eğitim-öğretimin aksamasının önüne geçecek bir alternatif olarak görülmesi dışında önümüzdeki yıllarda yüz yüze eğitimle birlikte uygulanarak kalıcı olması beklenmektedir. Bu nedenle pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitimin değerlendirilmesi, kalitesi ve verimliliğin ortaya konulması, eksikliklerin giderilmesi açısından öğretmen deneyimleri önem arz etmektedir. Alanyazında ulaşılabilen araştırmalar genel olarak değerlendirildiğinde, uzaktan eğitim ile ilgili olarak daha çok üniversite öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesine odaklanıldığı öğretmen deneyimlerine geniş anlamda yer verilmediği görülmektedir. Özellikle yapılan çalışmaların büyük bölümü pandemi sürecinde uzak eğitimin aktif kullanılmaya başlandığı ilk döneme rastlamaktadır. Bu dönemdeki sistemsel ve teknolojik aksaklıklar nedeniyle öğretmenlerin uzaktan eğitim deneyimlerinin tam olarak yansıtılamadığı düşünülmektedir. Öğretmen deneyimlerinin ve öğrenciler üzerindeki etkilerinin bir yılı aşan sürede daha netleşmiş olması ve sonuçların daha sağlıklı olması beklenmelidir. Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim deneyimlerini ortaya koyarak temel eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarının verimliliğinin tespit edilmesi ve süreçte yaşanan problemlerin saptanması açısından önemlidir. Buradan yola çıkarak çalışmanın amacı Covid 19 pandemisi sürecinde sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim deneyimlerini ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüngübilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Çalışma grubu olarak Konya ili Meram ilçesindeki bir devlet okulunda çalışan 15 sınıf öğretmeni belirlenmiştir. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada ölçüt pandemi sürecinde uzaktan eğitim sürecine katılmış olmak olarak belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler online platformda görüntülü olarak yapılmıştır. Öğretmenlerin isteği üzerine sadece ses kaydı yapılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Toplanan veriler Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen (Güvenirlik=Görüş Birliği/ (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)) formülü ile analiz edilmiştir. Araştırmacılar arasında uyum güvenirliği .86 olarak bulunmuştur. Çalışma sonuçlarına göre Sınıf öğretmenlerinin pandemi sürecinde deneyimledikleri uzaktan eğitime genel anlamda olumlu baktıkları görülmüştür. Öğretim ortamlarına yönelik olarak teknolojik fırsatlar, içeriğin zenginliği, esneklik, devamlılık, sorumluluk alma, uygulanabilirlik, veli desteği, verim ve konfor gibi olumlu deneyimler dışında teknik sorunlar, ulaşılabilirlik, sınıf yönetimi zorluğu, akran eğitiminin eksik kalması, uygulamalı derslerin zorluğu, öğrenci sağlığını olumsuz etkilemesi, sosyalliği azaltması şeklinde problemler belirlenmiştir. Ölçme değerlendirme uygulamalarını yetersiz buldukları, daha çok bireysel değerlendirmeleri tercih ettikleri tespit edilmiştir. Kullanılan yöntemler, soru-cevap, performans ödevleri, projeler, portfolyo, uygulama yaptırma, gözlem, öz değerlendirme, ders takibi ve oyunlar şeklinde belirlenmiştir. Öğretmenler sınıflarındaki öğrencileri yakından tanıdıkları ve gözlemledikleri için yaşanılan şartlar içinde ölçme değerlendirmeyi yeterli görürken; olumsuz fikir beyan edenler yüz yüze yapılan değerlendirmeler kadar yeterli olmadığını, kontrolün zor olduğunu, eksik kaldığını, kesin sonuçlar alamadıklarını ve yanıltıcı olabildiğini belirtmişlerdir. İletişim ve etkileşime yönelik olarak görüntülü sınıf ortamı, sosyal medya, ulaşılabilirlik olumlu deneyimler olarak yer alırken, teknik sorunlar, ortamdan kaynaklı sıkıntılar, derslere giremeyen öğrenciler iletişim ve etkileşim problemleri olarak tespit edilmiştir. Mesleki yeterliliğe yönelik sonuçlar ise teknolojiye uyum, özgüven artışı, yenilikçi bakış, kendini başarılı bulma şeklinde belirlenmiştir. Uzaktan eğitim uygulamalarında, internet ve altyapı sorunlarının giderilmesi, imkanı olmayan öğrenciler için okul ortamlarında oluşturulan Eba noktalarının sayılarının artırılması, öğretmenlere web2 araçları kullanımına yönelik eğitimlerin verilmesi, yapılabilecek uygulamaların, içeriklerin araştırmacılar tarafından çalışılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deneyim, Sınıf Öğretmeni, Uzaktan Eğitim, Pandemi

Being A Teacher During The Pandemic: Remote Education Experiences Of Classroom Teachers

Selda Uzun

Abstract

The importance and implementation of remote education, which has become the agenda of our education system with the pandemic process, continues to increase all over the world. In similar situations where restrictions are mandatory, it is expected to be permanent by being applied together with face-to-face education in the coming years, except it is seen as an alternative to prevent the disruption of education. For this reason, teacher experiences are important in terms of evaluating the remote education applied during the pandemic process, revealing its quality and efficiency, and eliminating the deficiencies.

When the researches available in the literature are evaluated in general, it is seen that the focus is on examining the opinions of university students regarding remote education, and the experiences of teachers are not included in a broad sense. Most of the studies were carried out during the first months when remote education started to be used actively during the pandemic. It is thought that remote education experiences of the teachers could not be fully reflected due to the systemic and technological disruptions in this periodThis study is important in terms of determining the efficiency of distance education applications in basic education and determining the problems experienced in the process by revealing the remote education experiences of classroom teachers.

In this study, it is aimed to collect data on remote education applications, based on the remote education experiences of teachers, particularly of classroom teachers as practitioners of remote education. For this purpose, qualitative research method was used. The study was carried out with the phenomenology pattern, as it was based on teacher experiences. The participants of the research were 15 classroom teachers working in a public school in Meram district of Konya province. Criterion sampling method, one of the purposive sampling methods, was used to determine the participants. The data in the research were obtained from semi-structured interviews. Due to the pandemic, the data were collected via video calls made online. Only audio recordings were made upon the request of the teachers.

As a result of the experiences of the classroom teachers in the research, it was seen that they generally approached remote education positively. Positive experiences of the classroom teachers regarding the teaching environments in remote education during the pandemic were compiled under the categories of technological opportunities, rich content, flexibility, continuity, taking responsibility, applicability, parent support, efficiency and comfort. Negative experiences of classroom teachers regarding the teaching environments in remote education during the pandemic were compiled under the categories of Technical Problems, Accessibility, Classroom Management, Peer Education, Practical Lessons, Health and Sociability. It has been determined that they find the assessment and evaluation practices inadequate, and they prefer individual assessments. The methods used were determined as question-answer, performance assignments, projects, portfolio, practice, observation, self-evaluation, course follow-up and games. Visual classroom environment, social media, and accessibility were found to be positive experiences for communication and interaction, while technical problems, problems arising from the environment, and students who could not attend classes were identified as communication and interaction problems. The results for professional competence were determined as adaptation to technology, increased self-confidence, innovative perspective, and finding oneself successful.

In distance education applications, it is recommended to eliminate internet and infrastructure problems, to increase the number of EBA points created in school environments for students who do not have the opportunity, to train teachers on the use of web2 tools, and to study the applications and contents that can be made by researchers.

Keywords: Experience, ClassroomTeacher, Remote Education, Pandemic

Sosyal Bilgiler Eğitiminde Coğrafya: UCEK Örneği

Özge Metin [1,*] & Mustafa Cin [2]
[1] Sosyal Bilgiler Eğitimi Giresun Üniversitesi
[2] Temel Eğitim Giresun Üniversitesi
ozge.metin@giresun.edu.tr

Özet

Sosyal bilgiler doğası gereği sosyal bilim dallarını bünyesinde barındıran disiplinler arası bir eğitim alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sahip olduğu bu özellik onu pek çok bilim dalı ile etkileşim halinde olmaya itmiştir. Bu bilim dallarından biri olarak özellikle insanın yaşadığı çevreyi ve dünyayı anlamlandırmasında önemli bir yer tutan coğrafya ise bu yönü ile sosyal bilgiler için önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle araştırmada coğrafya eğitimi alanında düzenlenen Uluslararası Coğrafya Eğitimi Kongresinde (UCEK) sunulan ve tam metin olarak basılan çalışmaların sosyal bilgiler eğitimi alanındaki eğilimleri incelenmek istenmiştir. Nitel araştırma yaklaşımında doküman inceleme temel alınarak gerçekleştirilen araştırma kapsamında, araştırmacıların daha önce makale değerlendirmek için geliştirdiği "Makale İnceleme Formu"nda bir takım değişiklikler yapılarak bildiri formatına uyarlanarak yararlanılmıştır. Formda yıl, yazar sayısı, konu/tema, araştırma yöntem ve deseni, veri toplama aracı ve alt boyutu, örneklem düzeyi/sayısı/seçim şekli, veri analiz tekniği ve alt boyutu dâhil olmak üzere 12 inceleme başlığına yer verilmiştir. Bu kapsamda Uluslararası Coğrafya Eğitimi Kongresi'nin resmi web sayfasından ulaşılan 2018 ve 2019 yıllarına ait tam metin bildiri kitapçılarına ulaşılmış, toplam 261 tam metin bildiri incelenmiştir. Sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılmış çalışmaların incelenmesi amaçlandığından amaca uygun örnekleme yoluna gidilmiş, incelenen 261 tam metin bildiriden 43'ü sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılmış olması nedeniyle 43 çalışma araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Dâhil edilen çalışmalar betimsel analiz tekniğine uygun şekilde kodlaştırılarak frekans ve yüzdesi hesaplanmıştır. Araştırma kapsamında; 2018 yılında düzenlenen UCEK'te 15, 2019 yılında ise 28 çalışmanın sosyal bilgiler eğitimi alanında coğrafya ile ilişkilendirilerek sunulduğu; çalışmaların 17'sinin tek yazarlı, 21'inin çift yazarlı, 4'ünün üç yazarlı ve 1'nin 4 yazarlı hazırlandığı; konu/tema özelinde çoğunlukla çalışmaların 9'unun program ve 9'unun öğretim, 7'sinin çevre eğitimi, 5'inin ise beceri ile ilgili olduğu, bu temaların yanı sıra bilgi düzeyi, algı, kavram, edebi ürün, değer ve etkinlik temelli çalışmaların varlığı da dikkat çekmektedir. Çalışmaların 10'u nicel, 28'i nitel yöntemde hazırlanırken 5'inin ise yöntemi belirsizdir. Yönteme bağlı olarak yürütülen desen incelendiğinde 13'ünün doküman inceleme, 9'unun tarama modelinde desenlendiği, 13 çalışmada ise hangi desenin kullanıldığının belirtilmediği görülmüştür. Veri toplama aracı olarak 18'nin doküman, 5'er çalışmada ise görüşme, anket ve başarı testi kullanıldığı, 6 çalışmada ise veri toplama aracına ilişkin bilgi verilmediği tespit edilmiştir. Kullanılan veri toplama aracının alt boyutuna ilişkin olarak form, açık uçlu, likert tipi ve yarı yapılandırılmış görüşme formunun kullanıldığı, ayrıca 26'sında ise kullanılan teknikle ilişkili olarak bilgi verilmediği görülmüştür. Çalışmaların örneklem düzeyi incelendiğinde ağırlıklı olarak 21'nin doküman, 8'nin ortaokul ve 8'nin öğretmen adayları ve öğretmen ile yürütüldüğü, bunların yanı sıra hangi örneklem grubunda çalışıldığının belirsiz olduğu çalışmalarında varlığı tespit edilmiştir. Çalışmaların örneklem sayısı irdelendiğinde 14'nün 1-10, 6'sının 11-30 ve 10'nun belirsiz bir sayıda çalışma yürüttükleri görülmüştür. Örneklem grubunun tercih edilme durumunu ise belirtmeyen 29 çalışma bulunurken, 9'u amaca uygun örnekleme yapmıştır. Araştırmaların önemli bir aşamasını oluşturan veri analiz yöntemini ise belirtmeyen 14 çalışma bulunurken, 6'sı nicel, 23'ü ise nitel veri analiz yöntemlerini tercih etmiştir. Veri analiz yöntemi alt boyutu kapsamında çalışmaların 11'i betimsel analiz, 11'i belirsiz, 9'u içerik analizi ve 3'ünde ise doküman analizinden yararlanıldığı ifade edilmiştir. Sonuç olarak incelenen 43 çalışmanın ağırlıklı olarak çift yazar olarak hazırlandığı, konu temelinde sıklıkla program ve öğretim temelli bir yaklaşımın izlendiği; nitel yöntem temelinde doküman inceleme ve nicel yöntem temelinde ise tarama modelinin ağırlıkta olduğunu; veri toplama aracı olarak sıklıkla doküman kullanıldığı ve buna bağlı olarak örneklem sayısının 1-10 arasında sınırlı bir sayı ile gerçekleştirildiği; örneklem veya çalışma grubunun neden tercih edildiğinin sıklıkla belirtilmediğini; veri analiz yöntemi olarak nitel analizin ağırlıkta olduğunu belirtmek mümkündür. Ancak incelenen 12 başlığın hepsinde belirsiz seçeneğinin oran olarak yüksek çıkması, hazırlanmış olan çalışmaların bir takım eksiklikler ile yayınlandığını veya kabul aldığını göstermektedir. İncelenen çalışmaların 3'ünde yöntemlerinde belirtilen teknik ile çalışmanın doğasının uyumlu olmaması, araştırmacıların yöntem konusunda daha fazla araştırma yapmaları gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Doküman İnceleme, UCEK, Coğrafya, Sosyal Bilgiler Eğitimi.

Geography in Social Studies Education: The Example of UCEK

Özge Metin [1,*] & Mustafa Cin [2]

Abstract

Due to its nature, social studies emerges as an interdisciplinary field of education that includes social sciences. This feature has pushed him to interact with many branches of science. As one of these branches of science, geography, which has an important place in the meaning of the environment and the world in which people live, has an important place for social studies with this aspect. For this reason, it was aimed to examine the trends in the field of social studies education of the studies presented in the International Geography Education Congress (UCEK) in the field of geography education and published in full text. Within the scope of the research, which was carried out on the basis of document review in the qualitative research approach, the "Article Review Form", which was previously developed by the researchers to evaluate the article, was used by adapting it to the paper format by making some changes. The form included 12 review titles, including year, number of authors, subject/theme, research method and design, data collection tool and sub-dimension, sample level/number/selection method, data analysis technique and sub-dimension. In this context, full-text proceedings bookstores for 2018 and 2019, which were accessed from the official website of the International Congress of Geography Education, were reached, and a total of 261 full-text papers were examined. Since it was aimed to examine the studies done in the field of social studies education, appropriate sampling was used, and 43 studies were included in the scope of the research since 43 of the 261 full-text papers were examined in the field of social studies education. The included studies were coded in accordance with the descriptive analysis technique and their frequency and percentage were calculated. As a result, the 43 studies examined were mostly prepared as double authors, and a curriculum and teaching-based approach was often followed on the basis of the subject; document review on the basis of qualitative method and scanning model on the basis of quantitative method; Documents are frequently used as data collection tools and accordingly, the sample size is limited to 1-10; it is not often stated why the sample or study group was preferred; It is possible to state that qualitative analysis is dominant as a data analysis method. However, the fact that the indefinite option was found to be high in all of the 12 titles examined shows that the prepared studies were published with some deficiencies or were accepted. This situation is seen as worth examining. The existence of 3 studies in which the nature of the study was not compatible with the technique specified in the methods of the studies examined shows that researchers should do more research on the method.

Keywords: Document Review, UCEK, Geography, Social Studies Education.

Küresel Jeopolitikte Çin'in Artan Etkisi

Muhammed Oral
Coğrafya Karabük Üniversitesi
muhammedoral@karabuk.edu.tr

Özet

Çin, 1,4 milyarlık nüfusu ile dünyanın en kalabalık ülkesi konumunda olup, alansal olarak 9,597 milyon km2'lik yüzölçümüne sahiptir. Bu yüzölçümü ile de Rusya, Kanada ve ABD'den sonra dördüncü sırada gelmektedir. Çin, kuruluşu itibariyle (1949) her ne kadar genç olarak nitelendirilebilecek bir ülke olsa da uygarlık tarihi açısından incelendiğinde en eski medeniyetlerden biridir. Ancak modern dünyada bu ülkeyi önemli kılan faktör, 1980'li yıllardan beri sahip olduğu pozitif ekonomik ivmedir. Mao Zedung'un 1976'da ölümünden sonra iktidara gelen reformist Deng Şiaoping, restorasyon hareketi başlatmış ve bu sayede ülke ekonomisi büyük bir toparlanma sürecine girmiştir. Reformlar sayesinde kollektif tarımsal üretim uygulaması sona erdirilmiş ve Çin köylüleri kendi arazilerinde tarım yapma imkânına kavuşmuştur. Bu durum hem kırsalda yaşam standartlarının yükselmesini hem de ülke genelinde tarımsal yetersizliklerin azalmasını sağlamıştır. Deng Şiaoping'in 1978'de reform politikasını açıklaması sonrasında Çin, 1980'lerle birlikte piyasa ekonomisine geçmiştir. Bu dönem sonrasında Çin'in ekonomik olarak sürekli büyümesi ve bunun yanında imalat ile ihracat hacmini genişletmesi tüm dünyada yeni dengeler ortaya çıkarmıştır.

Çin'in bu denli ekonomik büyümesinde özellikle tersine mühendislik / taklitçilik adı verilen yöntemin etkisi büyüktür. Bu ülke, teknololojik ürünleri inceleme ve kopyalama yoluyla üretmiştir. Öyle ki bu yöntem, oyuncak üretiminden savaş uçakları üretimine kadar tatbik edilmiştir. Tersine mühendislik uygulamaları kısa zamanda Çin'in teknoloji ve imalat altyapısını geliştirmiştir. Böylece Çin, kendi markalarını oluşturmuş, dış ticaret hacmini artırmış ve küresel pazarda rekabet gücü elde etmiştir.

Ekonomik güç, jeopolitik üzerinde dinamik ve stratejik bir belirleyicidir. Bu anlamda, Çin'in ekonomik olarak büyümesi ve 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyeliği, diğer stratejik sahalarda da söz sahibi olmasının önünü açmıştır. Bu ülke, bir anlamda bölgesel güç olarak nitelendirilirken daha sonra küresel bir aktör haline gelmiştir. Bugün Çin, sahip olduğu uluslararası şirketlerle dünyanın her bölgesinde yatırımlar gerçekleştirmektedir. Uluslararası yatırımlarında başta Afrika olmak üzere istikrar arayışında olan coğrafyalara odaklanan Çin, büyük çaplı limanlar, madenler, enerji sektörü, demiryolları gibi hayati alanlarda "yumuşak güç" yaklaşımıyla etkisini artırmaktadır. Aynı zamanda ülke, bölgedeki askeri varlığını da güçlendirmektedir. Ayrıca Çin, küresel ekonomideki gücünü artırmak için 2013 yılında bir kuşak bir yol (One Belt One Road-OBOR) projesini başlatmıştır. Asya'nın doğusu ile Atlas Okyanusu'nun Avrupa kıyılarını "kuşak" adı verilen çeşitli ulaşım sistemleriyle (karayolu, demiryolu, petrol ve doğal gaz boru hatları) birbirine bağlayacaktır. "Yol" kavramıyla ise projenin deniz yolları ifade edilmekte, Güney ve Güney Doğu Asya'dan Doğu Afrika ve Akdeniz'in kuzeyine kadar uzanan denizel sahadaki limanlar ve kıyı yapılarının inşası hedeflenmektedir. Aynı zamanda Çin, sahip olduğu güç potansiyeli doğrultusunda hegemonya alanlarını genişletmekte ve günümüzde gelişmenin anahtar kavramı olan yapay zekâ ve robotik sistemlerle bütünleştirilen Sanayi 4.0'ın tüm teknolojik bileşenlerine büyük yatırımlar yapmaktadır. Nitekim ABD ve Çin yazılım / yapay zekâ sektörüne en fazla yatırım gerçekleştiren ülkelerdir. Söz konusu olgular; siyasi, ekonomik, askeri, teknolojik ve kültürel alanlarda süren Çin-ABD rekabetinin "yeni Soğuk Savaş" şeklinde nitelendirilmesine neden olmaktadır.

Dünyanın hali hazırda en güçlü ekonomik ve askeri gücüne sahip ABD için ise Çin'in sürekli büyümesi ve yakın zamanda dünyanın en büyük ekonomisi haline gelme olasılığı, endişe yaratmaktadır. Dolayısıyla ABD için bu ülke, son yıllarda siyasi ve askeri bir tehdit olarak algılanmaktadır. Bu durum küresel aktörler arasındaki güç mücadelelerinin yeni jeopolitik gelişmeler ortaya koyacağını göstermektedir. Bu kapsamda çalışma, Çin'in yükselen bir aktör olarak küresel boyutta jeopolitik üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğunu / olacağını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel bir yönteme sahiptir. Veri toplama tekniği olarak ise doküman analizi metodu kullanılmıştır. Elde edilen bulgular çerçevesinde Çin, dünyada yeni hegemon bir güç olarak yükselmektedir.

Anahtar Kelimeler: Jeopolitik, Çin, Ekonomi, Sanayi 4.0

China's Growing Influence in Global Geopolitics

Muhammed Oral

Abstract

China is a country that can be described as young as of its foundation (1949), it is one of the oldest civilizations studied in terms of the history of civilization. But what makes this country important in the modern world is the positive economic momentum it has had since the 1980s. Deng Xiaoping, a reformist who came to power after Mao Zedung's death in 1976, started a restoration movement and thus the country's economy entered a major recovery process. Thanks to the reforms, the practice of collective agricultural production was terminated, and Chinese peasants were able to farm on their land. This has led to both an increase in living standards in the countryside and a decrease in agricultural inadequacies throughout the country. After Deng Xiaoping announced his reform policy in 1978, China switched to a market economy with the 1980s. After this period, China's continued economic growth and expansion of manufacturing and export volumes have revealed new balances around the world.

In China's economic growth, in particular, the effect of a method called reverse engineering / imitation is great. So much so that this method has been applied from the production of toys to the production of warplanes. Reverse engineering applications have developed China's technology and manufacturing infrastructure in a short time. Thus, China has created its own brands, increased its foreign trade volume and achieved competitiveness in the global market.

Economic power is a dynamic and strategic determinant on geopolitics. In this sense, China's economic growth and its membership in the World Trade Organization (WTO) in 2001 have paved the way for it to have a say in other strategic areas. This country, in a sense, qualifies as a regional power, and then becomes a global actor. Today, China makes investments in every region of the world with its international companies. China is focusing its international investments on geographies that seek stability, especially in Africa. In this way, large-scale ports, mines, energy sector, railways, such as vital areas of “soft power” approach increases its influence. At the same time, the country is strengthening its military presence in the region. In addition, China launched the One Belt One Road (OBOR) project in 2013 to increase its strength in the global economy. It will connect the European coasts of Asia's East and the Atlantic Ocean with various transport systems (road, rail, oil and gas pipelines) called “belts”. The concept of “road” refers to the sea routes of the project. In this way, it is aimed to build ports and coastal structures in the sea area, which extends from South and South East Asia to the north of East Africa and the Mediterranean Sea. At the same time, China is expanding the areas of hegemony in line with its power potential and investing heavily in all technological components of Industry 4.0, which are integrated with artificial intelligence and robotic systems, which are the key concept of development today. As a matter of fact, the United States and China are the countries that invest the most in the software / artificial intelligence sector. These facts lead to the characterization of China-US competition in the political, economic, military, technological and cultural spheres as a “new Cold War”.

In this context, the study aims to analyze how China, as a rising actor, has / will have an impact on geopolitics in the global dimension. Research has a qualitative method. As a data collection technique, the document analysis method was used. As part of the results obtained, China is rising as a new hegemon power in the world.

Keywords: Geopolitics, China, Economy, Industry 4.0

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Dijital Öğretim Materyali Geliştirme Öz-Yeterlilik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Bülent Aksoy [1] & Melike Söğüt [1,*]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
sogutmelike224@gmail.com

Özet

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT), eğitime entegre edilmesiyle birlikte öğrenme-öğretme ortamları değişmiş ve buna bağlı olarak eğitim ve öğretimde farklı yaklaşımlar ve yöntemler kullanılmaya başlanmıştır. Öğrenmeyi daha etkili ve kalıcı hale getirmek için kullanılan bu yöntemlerden biri de dijital öğretim materyalleridir. Dijital öğretim materyalleri; içeriği daha iyi yapılandırarak, öğrencinin ilgisini çekebilecek şekilde sunması açısından önemlidir. Bu yüzden dijital öğretim materyallerini etkili bir şekilde kullanarak öğrenciye bilgiyi en iyi şekilde aktaran nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi gerekir. Bu problemden hareketle araştırmada; Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının dijital öğretim materyali geliştirme, öz-yeterlilik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemek amaçlanmıştır. Literatür dikkate alındığında, web 2.0 araçlarının Sosyal Bilgiler alanında bütünleştirme çalışmaları sürecinde öğretmen adaylarının öz yeterliliklerine ilişkin yapılan bu çalışmanın alana önemli katkı sunacağı düşünülmektedir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken COVID-19 pandemi koşullarından dolayı kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, Türkiye'de 2020-2021 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 73 Sosyal Bilgiler öğretmen adayına çevrimiçi ortamlardan Google formlar aracılığıyla ulaşılmıştır. Araştırma verileri Öğretmenlerin Dijital Öğretim Materyali Geliştirme Öz-Yeterlik Ölçeği uygulanarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Ölçekten elde edilen verilerin çözümlenmesinde, iki grup ortalamaları karşılaştırılırken normal dağılım göstermeyen değişkenlerde Mann Whitney U- testi, ikiden fazla grubun olduğu normal dağılım göstermediği değişkenlerde ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde; katılımcıların, dijital öğretim materyali geliştirme özyeterlik tutum puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılığı incelendiğinde; dijital öğretim materyali geliştirme özyeterlik tutum puanları kadın katılımcıların lehine anlamlı farklılık göstermiştir. Katılımcıların, dijital öğretim materyali geliştirme özyeterlik tutum puanlarının, sınıf değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir. Katılımcıların, dijital öğretim materyali geliştirme özyeterlik tutum puanları, üniversite değişkenine göre benzer bulunmuştur. Katılımcıların, dijital öğretim materyali geliştirme özyeterlik tutum puanları, dijital okuryazarlık değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. :oklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre dijital okuryazarlık düzeyi zayıf olan katılımcılar ile orta, iyi, çok iyi katılımcılar arasında dijital okuryazarlık düzeyi daha yüksek olan katılımcılar (orta, iyi, çok iyi) lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Katılımcıların dijital öğretim materyali geliştirme özyeterlik tutum puanları enformatik (bilişim) dersi alma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Sıra ortalamaları incelendiğinde söz konusu farklılığın enformatik dersi alan katılımcıların lehine olduğu belirlenmiştir. Başka bir anlatımla enformatik dersi alan katılımcıların bu dersi almayan katılımcılara göre dijital öğretim materyali geliştirme özyeterlik tutum puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın sonuçları dikkate alındığında; enformatik (bilişim) dersinin zorunlu ders olarak okutulması önerilmektedir. Böylece öğretmen adaylarının dijital materyalleri kullanabilme konusundaki eksiklikleri giderilebilir. Ayrıca alana katkı sağlayacağı düşünülen, dijital öğretim materyalleri ile ilgili çalışmaların sayısının arttırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Öğretim Materyali, Web 2.0 Araçları, Sosyal Bilgiler

Investigation of Social Studies Teacher Candidates Self-Efficacy Attitudes in Dijital Teaching Material Development in Terms of Various Variables

Bülent Aksoy [1] & Melike Söğüt [1,*]

Abstract

With the integration of information and communication technologies (ICT) into education, educational environments have changed and accordingly, different approaches and methods have been started to be used in education. One of these methods used to make learning more effective and permanent is digital teaching materials. Digital teaching materials are important in terms of structuring the content better and presenting it in a way that can attract the attention of students. Therefore, it is necessary to train qualified teachers who use digital teaching materials effectively and transfer information to students in the best way. Based on this problem, in the research; It was aimed to examine the social studies teacher candidates' self-efficacy attitudes towards digital teaching material development in terms of various variables. Considering the literature, it is thought that this study conducted on the self-efficacy of teacher candidates during the process of integrating web 2.0 tools into social studies will contribute significantly to the field. Survey model was used in the study. While determining the study group of the research, convenience sampling method was used due to the COVID-19 pandemic conditions. In the research, 73 Social Studies teacher candidates studying in Turkey in the 2020-2021 academic year were reached through Google forms from online platforms. The research data were obtained by applying the Digital Teaching Material Development Self-Efficacy of Teachers Scale. The data obtained were analyzed with the SPSS software. In the analysis of the data obtained from the scale, when comparing the means of the two groups, the Mann Whitney U-test was used in the variables without normal distribution, and the Kruskal-Wallis H test was used in the variables that had more than two groups and without normal distribution. When the findings obtained from the research were examined; when the difference of the participants' digital teaching material development self-efficacy attitude scores according to the gender variable were examined; digital teaching material development self-efficacy attitude scores had a significant difference in favor of female participants. It was observed that the self-efficacy attitude scores of the participants in developing digital teaching materials did not differ significantly according to the grade variable. The self-efficacy attitude scores of the participants in developing digital teaching materials were found to be similar according to the university variable. The self-efficacy attitude scores of the participants in developing digital teaching materials were significantly different according to the digital literacy variable. According to the results of the multiple comparison test, significant differences were found between the participants with low digital literacy level and the participants with moderate, good and very good digital literacy level in favor of participants with higher digital literacy levels (moderate, good, very good). The participants' digital teaching material development self-efficacy attitude scores demonstrated a significant difference according to the variable of having an informatics course. When the mean rank was examined, it was determined that the said difference was in favor of the participants who took the informatics course. In other words, it was determined that the participants who took the informatics course had higher self-efficacy attitude scores in developing digital teaching materials than the participants who did not take this course. Considering the results of the research; It is recommended that informatics course should be taught as a compulsory course. Thus, the deficiencies of teacher candidates in using digital materials can be eliminated. In addition, it is recommended to increase the number of studies on digital teaching materials, which are thought to contribute to the field.

Keywords: Digital Teaching Material, Web 2.0 Tools, Social Studies

Gine Körfezi'nde Deniz Haydutluğu ve Coğrafyanın Etkisi

Murat Çınar

Coğrafya Bölümü Karabük Üniversitesi
muratcinar7633@gmail.com

Özet

Deniz suçları, uyuşturucu ve insan kaçakçılığından deniz haydutluğuna uzanan geniş bir suç yelpazesine sahip dünya çapında önemli bir sorundur. Günümüzde deniz haydutluğu sonuçları itibariyle özellikle dünyanın üç bölgesinde (Afrika, Güneydoğu Asya ve Latin Amerika) etkili olmaktadır. Denizlerin güvenliği küresel ticaretin sürdürülebilir olması için önem arz etmektedir. Gine Körfezi, Afrika'dan mal taşımacılığı için jeopolitik ve jeoekonomik öneme sahiptir. Gine Körfezi, Nijer Deltası'ndaki yoğun petrol çıkarımı ile Afrika enerji ticareti için önemli bir tıkanıklık noktasıdır. Gine Körfezi deniz haydutluğundan en çok etkilenen coğrafyadır. Afrika'da deniz haydutluğunun kaynağı karalarda yaşanan sorunlarla ortaya çıkmıştır. Balıkçılık, çiftçilik ve hayvancılık ile geçinen halkın çeşitli nedenlerle bu alanlardan elde ettikleri gelirin azalması ile yoksulluğa yol açan ekonomik zorluklar; yolsuzluk, siyasi, ekonomik, sosyal, etnik ve dini nedenlerle ortaya çıkan anarşi ve iç savaşlar; hızlı nüfus artışı, deniz kuvvetlerinin zayıflığı deniz haydutluğunun ortaya çıkmasına izin veren kritik faktör ve itici güçlerdir. Araştırmalar, korsanlığın marjinal gruplar tarafından yürütülme veya desteklenme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Batı Afrika'da deniz haydutluğunun geçmişi incelendiğinde, petrol gelirinden daha fazla pay almak isteyen grupların gerçekleştirdikleri eylemler başlangıç olarak kabul edilmektedir. Gine Körfezinde Nijerya, Togo ve Benin en tehlikeli kıyılardır. Ancak 2000'li yılların sonlarında Nijerya, Gine Körfezi korsanlığının merkez üssü olarak öne çıkmıştır. Bu dönemde Nijerya, Gine Körfezi'ndeki haydutluk olaylarının %80'ini oluşturmaktaydı. ICC Uluslararası Denizcilik Bürosu'na (IMB) göre, 2021'in ilk üç ayında bildirilen tüm korsanlık eylemlerinin yaklaşık yarısını Gine Körfezi (%43) oluşturdu. IMB'nin en son küresel korsanlık raporu, geçen yılın aynı dönemindeki 47 olayla karşılaştırıldığında, 2021'in başından bu yana 38 olay kaydetti. 2021'in ilk çeyreğinde korsanlık olaylarının sayısındaki düşüşe rağmen, önceki yıllara kıyaslandığında mürettebata yönelik şiddet artmaktadır. Günümüzde Afrika ülke donanmalarının nicelik ve nitelik olarak dünya standartlarının çok altında olması haydutluğa karşı caydırıcılığı azaltmaktadır. Batı Afrika'da yaşanan ekonomik, siyasi, sosyal, askeri, etnik ve dini sorunlar çatışmalara ortam hazırlamıştır. Körfezde devletlerin hâkimiyetlerinin zayıfladığı dönemlerde haydutluk eylemleri artmıştır. Günümüzde Gine Körfezinde deniz haydutluğu küresel ticareti için önemli tehdittir. Bu durumun ortadan kaldırılması için şunlar önerilmektedir; Gine Körfezinde gemiler arasında koordinasyonu sağlayacak ortak bir platform oluşturulması, kıyı devletleri arasında ortak bilgi paylaşımının sağlanması, sahil güvenlik birimlerinin nitelik ve niceliklerinin artırılması, ortak müdahale birimlerinin oluşturulması, deniz suçları ile ilgili yasal mevzuatın oluşturularak ağır cezai yaptırımların uygulanması, ortak tatbikatlar düzenlenmesi, kıyı devletlerinin kıyı güvenlik kapasitesinin artırılması için ortak bir fon oluşturması, deniz güvenliği alanında çalışan özel şirketlerle işbirliğinin geliştirilmesi, ticaret gemilerinin güvenlik sistemleri bakımından yeni ve caydırıcı teknolojilerle donatılması, kıyı devletlerinde deniz haydutluğunu besleyen ekonomik, sosyal ve siyasi etkenlerin ortadan kaldırılmasını sağlayacak yatırımların yapılmasıdır. Bu çalışmanın amacı; Gine Körfezinde gerçekleşen haydutluk eylemlerinin nedenleri, günümüzdeki durumu ile sonuçlarını tespit etmek ve çeşitli öneriler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Deniz Haydutluğu, Korsanlık, Gine Körfezi, Afrika, Coğrafya

Piracy in the Gulf of Guinea and the Impact of Geography

Murat Çınar

Abstract

Maritime crime is a major worldwide problem with a wide spectrum of crimes ranging from drug and human trafficking to piracy. Today, piracy is especially effective in three regions of the world (Africa, Southeast Asia and Latin America) in terms of its results. The security of the seas is important for the sustainability of global trade. The Gulf of Guinea is of geopolitical and geoeconomic importance for the transport of goods from Africa. The Gulf of Guinea is a major bottleneck for African energy trade, with intense oil extraction in the Niger Delta. The Gulf of Guinea is the geography most affected by piracy. The source of piracy in Africa emerged with the problems experienced on the land. The economic difficulties that lead to poverty with the decrease in the income of the people who live on fishing, farming and animal husbandry from these areas for various reasons; corruption, anarchy and civil wars caused by political, economic, social, ethnic and religious reasons; Rapid population growth, weakness of the navy are critical factors and driving forces that allow piracy to emerge. Research shows that piracy tends to be run or supported by marginalized groups. When the history of piracy in West Africa is examined, the actions taken by the groups that want to get a larger share of the oil revenue are considered to be the beginning. In the Gulf of Guinea, Nigeria, Togo and Benin are the most dangerous coasts. However, in the late 2000s, Nigeria emerged as the epicenter of Gulf of Guinea piracy. During this period, Nigeria accounted for 80% of the banditry incidents in the Gulf of Guinea. According to the ICC International Maritime Bureau (IMB), the Gulf of Guinea (43%) accounted for about half of all reported piracy actions in the first three months of 2021. The IMB's latest global hacking report has recorded 38 incidents since the start of 2021, compared to 47 in the same period last year. Despite the decrease in the number of piracy incidents in the first quarter of 2021, violence against crews is increasing compared to previous years. Today, the fact that the navies of African countries are far below world standards in terms of quantity and quality reduces the deterrence against banditry. The economic, political, social, military, ethnic and religious problems in West Africa have created an environment for conflicts. During the periods when the dominance of the states in the Gulf weakened, acts of banditry increased. Today, piracy in the Gulf of Guinea is a major threat to global trade. To eliminate this situation, the following are recommended; Establishing a common platform to ensure coordination between ships in the Gulf of Guinea, ensuring joint information sharing between coastal states, increasing the quality and quantity of coast guard units, establishing joint response units, establishing legal legislation on maritime crimes, imposing heavy penal sanctions, organizing joint exercises, establishing a joint fund to increase the coastal security capacity, developing cooperation with private companies working in the field of maritime security, equipping merchant ships with new and deterrent technologies in terms of security systems, and making investments to eliminate the economic, social and political factors that feed piracy in coastal states. The aim of this study; The purpose of this study is to determine the causes, current situation and results of the piracy actions in the Gulf of Guinea and to offer various suggestions.

Keywords: Piracy, Piracy, Gulf of Guinea, Africa, Geography

Doğal Afetler ve Afet Eğitiminin İlk ve Ortaokul Düzeyinde Öğretim Programlarında Yer Alma Durumunun İncelenmesi: Sosyal Bilgiler Dersi Örneği

Ayten Karaca
Sosyal Bilgiler Eğitimi (Dr) Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
aytenkaraca51@gmail.com

Özet

Afetlerin ülkemizde sık yaşanması, içinde bulunduğumuz yılın Afet Eğitim Yılı olması, afet yönetiminde henüz istenilen seviyede olmayışımız ve afetlerde çok fazla kayıplarımızın olması, doğal afetler ve afet eğitimi konusunu gün geçtikçe daha da önemli kılmaktadır. Bu önem doğrultusunda, araştırmada ilk ve ortaokul düzeyinde doğal afetler ve afet eğitimi konusunun Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alma durumu incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, 2018'de güncellenen Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile şekillenen ve 5 farklı yayıncılıktan çıkan 9 adet Sosyal Bilgiler ders kitabının incelenmesiyle sonuçlanmıştır. İncelemeye dair elde edilen bulgular üzerinden şunlar söylenebilir: Mevcut Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda ifade edilen toplam 131 kazanım içinde sadece 3 (%2,29) kazanımın doğrudan afetler ile ilişkili olduğu ve bu kazanımların da 4 ve 5. sınıf programında bulunduğu görülmektedir. 7. sınıf düzeyinde ifade edilen 1 (bir) kazanımda da doğal afetler konusu, kazanımın açıklaması içinde geçmektedir. Öğretim programında doğal afetler ile ilgili konuların yer aldığı öğrenme alanları İnsanlar, Yerler ve Çevreler ile Küresel Bağlantılar olmuştur. İncelenen ders kitaplarında doğal afetler ve afet eğitimi ile ilgili konulara, 4. ve 5. sınıflarda İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanı içinde; 7. sınıfta da Küresel Bağlantılar öğrenme alanı içinde yer verilmiştir. Doğal afetler konusuna ayrıca 7. sınıfta İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanında göçlerin sebeplerinden biri olarak yer verildiğine rastlanılmıştır. Bu açılardan bakıldığında, doğal afetler konusunun öğrenme alanlarının temel özellikleri, kazanımları, beceri ve değerleri doğrultusunda ele alındığı görülmektedir. İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanı içinde doğal afetler, daha çok tanıma, tanımlama ve farkındalık kazanımı çerçevesi içinde aktarılırken, küresel bağlantılar öğrenme alanı içinde küresel ve çözüme kavuşturulacak bir sorun olarak aktarılmıştır. 4., 5 ve 7. sınıf programında yer alan doğal afetler konusunun, sıklıkla ilgili görseller, gazete ve internet haberleri ile bunlara ilişkin sorularla yansıtıldığı görülmüştür. Doğal afetler konusu, ilgili kademelerde aynı zamanda farklı adlarla ifade edilen etkinlik köşelerinde de öğrenci çalışması olarak ele alınmıştır. Ünite veya öğrenme alanı sonunda yer alan değerlendirme bölümlerinde doğal afetlerin, farklı teknikler aracılığıyla ölçmeye dönük verildiği gözlenmiştir. İnceleme sonunda farklı öğrenme alanları içinde adı geçen ve haritalarla da desteklenerek kitaplarda en fazla yer verilen doğal afetin deprem olduğu dikkati çekmiştir. 5. sınıf düzeyinde deprem üzerinden işbirliği ve dayanışma gibi beceri ve değerlerin vurgulanması da dikkati çeken bir diğer durum olmuştur. Doğal afetlerde afetin etkisini artıran insan uygulamalarının neler olabileceği ve afetin fiziksel sonuçları yanında toplumsal ve bireysel olarak nasıl izler bırakabileceği durumu araştırma kapsamında oldukça önemli olarak değerlendirilmiştir. Afete hazırlıklı olma, afetten korunma, müdahalede bulunma ve afeti önleme gibi durumları içeren afet eğitimi konusuna özellikle deprem konusu üzerinden dikkat çekildiği görülmüştür. 4. sınıf sosyal bilgiler ders kitabında bu konu, diğer kademelere göre daha ayrıntılı işlenerek öğrencilerden deprem çantası ve aile afet planı (acil toplanma yerleri, acil durum telefon numaraları ve kişisel bilgilerin yer aldığı bilgilendirme kartı) hazırlamaları istenmiştir. Afet eğitiminin, bilgilendirme, afete ilişkin farkındalık kazanma ve uygulamalar ile kazandırılmaya çalışıldığı, kitaplarda görülen bir durum olmuştur. Nitekim bu duruma, 4 ve 5. sınıf düzeyinde afetlerden korunma, afetlerin zararını azaltma ve müdahale yöntemlerine yer verilmiş olmasıyla rastlanılmaktadır. Ders kitaplarında tanım, oluşum ve gelişim gibi açıklayıcı ifadelerle doğal afetlerin, afet eğitimi ile kıyaslandığında daha çok yer aldığı söylenebilir. Bu noktada, yaşam boyu önem arz eden afet eğitimine konular içinde ağırlık verilmesi bir öneri olarak sunulabilir. Afet eğitimi, sıkça yer verilen depremin dışında, farklı afet türleri üzerinden de aktarılarak kazandırılabilir. Aynı zamanda öğretim programında konuya ilişkin kazanım sayısı da artırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Doğal Afetler, Afet Eğitimi, Öğretim Programları, Sosyal Bilgiler

Investigation of Natural Disasters and Disaster Education in Primary and Secandary School Curriculums: A Social Studies Course Case

Ayten Karaca

Abstract

The frequent occurrence of disasters in our country, that the current year is the Disaster Education Year, that we are not yet at the desired level in disaster management and that we have too many losses in disasters make the subject of natural disasters and disaster education more and more important day by day. In line with this importance, in the research has been examined the status of natural disasters and disaster education at primary and secondary school level in the Social Studies Course Curriculum. In the research, the document analysis method, which is one of the qualitative research methods, was used. The research resulted in the examination of 9 Social Studies textbooks, which were shaped by the Social Studies Course Curriculum updated in 2018 and published by 5 different publications. The following can be said based on the findings of the study: It is seen that only 3 (2.29%) of the 131 acquisitions expressed in the current Social Studies Course Curriculum are directly related to disasters and these acquisitions are found in the 4th and 5th grade curriculum. In 1 (one) acquisitions expressed at the 7th grade level, the subject of natural disasters is included in the description of the acquisitions. The learning areas where natural disasters related topics are included in the curriculum have been Global Connections with People, Places and Environments. In the textbooks examined, the subjects related to natural disasters and disaster education are included in the learning area of People, Places and Environments in the 4th and 5th grades; In the 7th grade it is included in the Global Connections learning area. It was also found that the subject of natural disasters was included as one of the reasons for migration in the learning area of People, Places and Environments in the 7th grade. From these perspectives, it is seen that the subject of natural disasters is handled in line with the basic characteristics, acquisitions, skills and values of learning areas. In the learning area of People, Places and Environments, natural disasters were conveyed more within the framework of recognition, identification and awareness raising, while in the Global Connections learning area, the subject was conveyed as a global and a problem to be solved. It has been observed that the subject of natural disasters in the 4th, 5th and 7th grade curriculum is often reflected with related visuals, newspaper and internet news and questions about them. It has been observed that the subject of disaster education, which includes disaster preparedness, disaster protection, intervention and disaster prevention, is particularly emphasized through the earthquake issue. In the 4th grade social studies textbook, this subject was covered in more detail than other levels, and the students were asked to prepare an earthquake kit and a family disaster plan. It has been a situation seen in the books that disaster education is tried to be gained through information, awareness about disaster and practices. As a matter of fact, this situation is encountered at the level of 4th and 5th grades when disaster protection, mitigation and intervention methods are included. It can be said that natural disasters, with explanatory expressions such as definition, formation and development, take place more in textbooks when compared to disaster education. At this point, it can be suggested as a suggestion to focus on disaster education, which is important for life, among the subjects. Disaster education can be gained by transferring it over different types of disasters, apart from the earthquake that is frequently mentioned. At the same time, the number of acquisitions related to the subject in the curriculum can be increased.

Keywords: Natural Disasters, Disaster Education, Curriculum, Social Studies

İşitme Engelli Öğrencilere Sosyal Bilgiler Kavramlarının Öğretimi

Mehmet Kadir Coşkun

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Atatürk Üniversitesi
mkadircoskun@gmail.com

Özet

Sosyal bilgiler eğitiminin genel amacı, içinde bulunduğumuz bilgi çağının gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışlara sahip bir toplum oluşturmaktır. Bu amaçlar göz önüne alındığında sosyal bilgiler dersine ve bu dersin eğitimine gereken önemin verilmesi bireylerin üzerine milli ve manevi bir borç niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla insanı toplumsal hayata hazırlayan bu dersi bireyler iyi okumalı, iyi anlamalı ve iyi analiz etmelidir. Eğitimde her bireyin fırsat eşitliğine sahip olduğu düşünüldüğünde öğrenciler arasında var olan bireysel farklılıklar eğitim süreci boyunca mutlaka göz önünde bulundurulmalı ve eğitim yenilenme ve gelişmelere açık olmalıdır. Ayrıca öğrencilerin gereksinimleri doğrultusunda eğitim programları hazırlanmalı ve gerekli öğretim yöntem, teknik ve stratejiler belirlenmelidir. Ülkemizde yapılan çalışmalara incelendiğinde işitme engelli öğrencilerin eğitimine yönelik çalışmalar sınırlı özelde ise işitme engelli öğrencilere sosyal bilgiler öğretime yönelik çalışmaların yok denecek kadar az olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle bu çalışmanın alandaki boşluğu doldurmaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışma, işitme engelli 5. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi "İnsanlar, Yerler ve Çevreler" ünitesine yönelik ihtiyaçlarını tespit etmek, ihtiyaçlar doğrultusunda öğretim materyalleri hazırlamak geliştirilen öğretim materyallerinin kullanışlılığını ve kavram öğrenimine etkisini araştırmak bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu araştırmanın çalışma örneklemini 2020-2021 eğitim - öğretim döneminde öğrenim gören herhangi bir zihinsel problemi olmayan 5. sınıf işitme engelli öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmada, Tasarım Tabanlı Araştırma (TTA) modeli kullanılmıştır. Tasarım tabanlı çalışmalar da birçok araştırma yöntemi bulunabilir. Örneğin durum tespiti aşamasında ve tasarımın uygulamaya yansımalarının tespitinde nitel araştırma yaklaşımı kullanılabilir veya sahadaki eksikliklerin tespit edilmesinde nitel araştırma yaklaşımı değil de elde edilecek veriler ışığında tasarımın içeriğini oluşturmak veya bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki etkilerini ölçmek amacıyla nicel yaklaşım kullanılabilir. Bu çalışmada sahadaki eksikliklerin tespiti ve teorinin sahada uygulama aşamalarında nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler ise içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda işitme engelli öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde soyut ve görsellik gerektiren konularda oldukça zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğrencilerin derse yönelik isteksiz ve oldukça pasif olmalarına, yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı yakalayamamalarına neden olmaktadır. Bu nedenle kavramların öğretilme sürecinde öğrencilerin durumları göz önünde bulundurarak geliştirilen öğretim materyallerinin öğrencilerin hem akademik hem de derse yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği soncuna ulaşılmıştır.

Yapılan incelemeler ve sürecin işleyişi göz önünde bulundurulduğunda önerilebilecek bazı hususlar aşağıdaki gibidir:

- Sosyal bilgiler dersinde soyut kavramların ve görsel öğelerin yoğunlukta olması nedeni ile kavrama yönelik tasarlanan ya da uyarlanan materyaller mümkün olduğunca birden çok beceriyi içermesine ve ilgili kavramlar arasındaki neden sonuç ilişkisi kurmasına özen gösterilmelidir.
- Alan yazında işitme öğrencilerin kavram yanılgılarını tespit etmeye yönelik çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bu nedenle öğrencilerin kavram yanılgılarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İşitme Engelli Öğrenciler, Sosyal Bilgiler Eğitimi

Teaching Social Studies Concepts To Hearing Impaired Students

Mehmet Kadir Coşkun

Abstract

The general aim of social studies education is to create a society with the knowledge, skills, attitudes and behaviors required by the information age we live in.Given these goals, giving the necessary importance to the social studies course and the education of this course is a national and spiritual debt on individuals.Therefore, individuals who prepare a person for social life should read this course well, understand it well and analyze it well.Considering that every individual has equal opportunity in education, individual differences between students must be taken into account throughout the education process and education should be open to innovation and development.In addition educational programs should be prepared in accordance with the requirements of students and the necessary teaching methods, techniques and strategies should be determined.When the studies conducted in our country were examined, it was determined that the studies aimed at the education of hearing impaired students were limited, and in particular, the studies aimed at teaching social studies to hearing impaired students were almost minimal. For this reason, it is thought that this study will contribute to filling the gap in the field. In this direction, the aim of this study is to determine the needs of the hearing impaired 5th grade students for the "People, Places and Environments" unit of the social studies lesson, to prepare teaching materials in line with the needs, to investigate the usefulness of the developed teaching materials and their effects on concept learning.The study sample of this research consists of 5th grade hearing impaired students without any mental problems who are studying in the 2020-2021 academic year. In the research, the Design Based Research (TTA) model was used. Many research methods can be found in design-based studies. For example, a qualitative research approach can be used in the due diligence phase and in determining the reflections of the design on practice, or a quantitative approach can be used to determine the deficiencies in the field, but to create the content of the design in the light of the data to be obtained, or to measure the effects of independent variables on the dependent variables. In this study, the case study method, one of the qualitative research approaches, was used in the determination of the deficiencies in the field and the application of the theory in the field. The obtained data were analyzed by content analysis method. In line with the findings, it was concluded that the hearing impaired students had difficulties in abstract and visual subjects in the social studies course. This situation causes the students to be reluctant and quite passive towards the lesson and not to have the opportunity to learn by doing and experiencing. For this reason, it was concluded that the teaching materials developed by considering the situations of the students in the teaching process of the concepts affected the students' attitudes towards both academic and course positively. Considering the examinations made and the functioning of the process, some of the points that can be suggested are as follows:

• Due to the high concentration of abstract concepts and visual elements in the social studies course, care should be taken to include multiple skills as much as possible and to establish a cause-effect relationship between related concepts.

• There are limited number of studies in the literature to identify the misconceptions of hearing students. For this reason, studies should be conducted to determine students' misconceptions.

Keywords: Hearing Impaired Students, Social Studies Education

Gölhisar İlçesi'nin Turizm Coğrafyası Bağlamında İncelenmesi

Abdurrahman Dinç

Turizm Rehberliği Necmettin Erbakan Üniversitesi
dincabdurrahman@gmail.com

Özet

Turizm sektörü geliştikçe ve turizmden elde edilen gelir arttıkça daha küçük alanlarda turizm faaliyetleri yaygınlaşmakta, pek çok bölge veya ilçe bu pastadan pay alabilmek amacıyla farklı çalışmalar yapmaktadır. Çalışma konumuzu oluşturan Gölhisar ilçesi de son yıllarda yaptığı yatırımlar ve çalışmalarla turizm alanında tutunmaya çalışmaktadır.

Gölhisar İlçesi; Akdeniz Bölgesi'nin Göller Yöresi'nde yer almaktadır. Burdur ilinin güneybatısında ve Burdur il merkezine 107 km uzaklıkta bulunmaktadır. İlçe Batı Torosların eteklerinde Dalaman Çayı'nın kaynak kısımlarında ve 935 metre yüksekliktedir. Yüzölçümü 576 km2 olan ilçe; kuzeydoğuda Tefenni, doğuda Çavdır, güneyde Altınyayla, güneybatıda Fethiye, batıda Çameli ve kuzeybatıda Acıpayam ilçeleri ile çevrilidir.

Gölhisar ilçesi ismini ilçe merkezine 6 km uzaklıktaki gölün ortasındaki adada inşa edilmiş olan kaleden (hisar) almıştır. İlçenin tarihi çok eski çağlara dayanmakta olup pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış ve pek çok tarihi eseri bünyesinde barındırmaktadır. Gölhisar İlçe Merkezi'nin batısındaki yamaçlar üzerinde bulunan Kibyra antik kentinin M.Ö. 3. yüzyılda Pisidyalı kolonistlerce kurulduğu tahmin edilmektedir. Tarihi çağlarda Gölhisar'da Hititler, Frigler, Lidyalılar, Lykialar, Balbaura, Boubon, Oinonda, Helenistik, Romalılar, Hamitoğulları ve Osmanlı dönemi izlerine rastlamak mümkündür.

İlçede Akdeniz iklimi ile karasal iklim geçiş sahasında yer aldığı için geçiş iklimi özellikleri görülmektedir. Bitki örtüsü olarak özellikle dağlık alanlarda ormanlık sahalar görülmekte buralarda daha çok karaçam, kızılçam, sedir, ardıç, Akçaağaç ve meşelere rastlanmaktadır.

İlçenin temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. İlçede ekonominin çok gelişmemiş olması göçü de beraberinde getirmiştir. İlçe, Türkiye'nin önemli turizm merkezleri olan Antalya, Muğla, Denizli ve Isparta illerinin ortasında bulunmasına rağmen turizm alanında gelişememiştir. Oysa ilçe turizm potansiyeli bakımından yüksektir. İlçede Kibyra Antik Kenti ve Baubon Antik Kentinin bulunması burayı kültür turizmi bakımında önemli kılmaktadır. İnanç turizmi olarak Yusufça Kilisesi öne çıkmaktadır. Turizm coğrafyası bakımından ilçede Gölhisar ve Kocayayla göllerinin olması, yaylalarının ve barajların bulunması, ilçenin etrafının ikibin metreden yüksek dağlarla çevrilmiş olması pek çok ekoturizm faaliyetine uygun alanlar oluşturmuştur. Yörede yapılan ve yapılma potansiyeli olan belli başlı turizm türleri; trekking, bisiklet turizmi, kamp karavan turizmi, doğa fotoğrafçılığı, yaban hayatı gözlemciliği, kültür turizmi, inanç turizmi, yaylacılık, botanik turizmi (anıt ağaçlar), göl turizmi, su sporları, sportif olta balıkçılığıdır.

Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmanın amacı, Akdeniz Bölgesinde yer alan, mevcut turizm potansiyelini kullanamayan Burdur ilinin Gölhisar İlçesi'nin turizm kapsamında ele almak ve turizm potansiyelini ortaya koymaktır.

İlçede gerek altyapı gerekse üst yapı ile ilgili ciddi çalışmalar yapılmalı bu konuda yerel yöneticilerin önderliğinde tüm turizm paydaşlarının katkı sağladığı çalışmalar yapılmalıdr. Özellikle ulaşım, reklam ve tanıtım faaliyetleri geliştirildiği taktirde ilçenin bilinirliği artacak ve turizm bakımından daha gelişmiş olan komşu il ve ilçelerden daha fazla turist çekebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Gölhisar, Burdur, Turizm Coğrafyası, Turizm Potansiyeli,

Investigation of Gölhisar District in the Context of Tourism Geography

Abdurrahman Dinç

Abstract

As the tourism sector develops and the income obtained from tourism increases, tourism activities become widespread in smaller areas, and many regions or districts are doing different studies in order to get a share of this cake. The district of Gölhisar, which constitutes our study subject, is trying to hold on in the field of tourism with the investments and studies it has made in recent years.

Golhisar District; It is located in the Lakes Region of the Mediterranean Region. It is located in the southwest of Burdur province and 107 km away from Burdur city center. The district is at the foot of the Western Taurus Mountains, at the source of the Dalaman Stream and at an altitude of 935 meters. The district with a surface area of 576 km2; It is surrounded by Tefenni in the northeast, Çavdır in the east, Altınyayla in the south, Fethiye in the southwest, Çameli in the west and Acıpayam in the northwest.

Gölhisar district got its name from the castle (hisar) built on the island in the middle of the lake, 6 km away from the district center. The history of the district dates back to ancient times, has hosted many civilizations and contains many historical artifacts. The ancient city of Kibyra, located on the slopes to the west of Gölhisar Town Center, dates back to BC. It is estimated that it was founded by Pisidian colonists in the 3rd century. It is possible to encounter traces of Hittites, Phrygians, Lydians, Lycians, Balbaura, Boubon, Oinonda, Hellenistic, Romans, Hamitoğulları and Ottoman periods in Gölhisar in historical times.

Since the district is located in the transition zone between Mediterranean climate and continental climate, transitional climate characteristics are observed. As vegetation, forested areas are seen especially in mountainous areas, and mostly black pine, red pine, cedar, juniper, maple and oak are seen here.

The main livelihood of the district is agriculture and animal husbandry. The fact that the economy is not very developed in the district has brought about immigration. Although the district is located in the middle of Antalya, Muğla, Denizli and Isparta provinces, which are the important tourism centers of Turkey, it has not developed in the field of tourism. However, the district is high in terms of tourism potential. The presence of Kibyra Ancient City and Baubon Ancient City in the district makes this place important in terms of cultural tourism. The Yusufca Church stands out as faith tourism. In terms of tourism geography, the presence of Gölhisar and Kocayayla lakes in the district, the presence of plateaus and dams, and the fact that the district is surrounded by mountains higher than two thousand meters have created areas suitable for many ecotourism activities. The main types of tourism that are made and have the potential to be made in the region; trekking, bicycle tourism, camping and caravan tourism, nature photography, wildlife watching, cultural tourism, faith tourism, transhumance, botanical tourism (monumental trees), lake tourism, water sports, sport angling.

The aim of this study, in which qualitative research methods are used, is to deal with the tourism potential of Gölhisar District of Burdur province, which is located in the Mediterranean Region and cannot use its current tourism potential.

Serious studies should be carried out in the district regarding both the infrastructure and the superstructure. Especially if transportation, advertising and promotion activities are developed, the awareness of the district will increase and it will be able to attract more tourists from neighboring provinces and districts that are more developed in terms of tourism.Keywords; Gölhisar, Burdur, Tourism Geography, Tourism Potential,

Keywords: Gölhisar, Burdur, Tourism Geography, Tourism Potential,

Turizmde Coğrafi Görünüm ve Deneyimsel Öğrenme Modeli: Z Kuşağının Modele İlişkin Görüşleri

Semra Günay Aktaş [1], Öznur Akgiş İlhan [2] & Tuğçe Özoğul Balyalı [3,*]

[1] Turizm İşletmeciliği Anadolu Üniversitesi
[2] Coğrafya Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
[3] Turizm Rehberliği Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
tugceozogulbalyali@yyu.edu.tr

Özet

Turizm coğrafyası eğitimi bağlamında ele alındığında coğrafi görünüm konusuna yönelik ilgi gün geçtikçe artmaktadır. Coğrafi görünüm, turizm coğrafyası eğitiminin önemli bir bileşenidir. Turizmde coğrafi görünüm bir destinasyonun fiziksel, beşerî ve algısal olan tüm unsurlarını içermektedir. Bu bağlamda bu unsurlar aynı zamanda destinasyondaki tüm turizm çekiciliklerini de ifade etmektedir. Bu çekiciliklere bakmak ve görmek farklı şeylerdir. Dolayısıyla bir destinasyonun turizm coğrafi görünümüne nasıl bakılacağını ve anlamlandırılacağını bilmek konusunda anlayışa sahip olmak gerekmektedir. Eğitim müfredatları incelendiğinde, turizm bölümlerinde coğrafi görünümle ilgili verilen bilgilerin teorik olarak aktarıldığı anlaşılmaktadır. Ancak derslerde teorik bilgilerle aktarılan turizmde coğrafi görünüm kavramına ilişkin olarak bu kavramın öğrencilerde nasıl ve ne ölçüde farkındalık oluşturduğu bilinmemektedir. Turizmde coğrafi görünüm kavramı konusundaki bilgilerin derinliği ve genişliği ile ilgili derslere faydalı olabilecek az sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu da beraberinde coğrafi görünüm konusunun nasıl öğretileceği sorusunu getirmektedir. Coğrafi görünümü anlamanın başlangıç noktasının seyahat etmek, dokunmak, koklamak, duymak ve hissetmek olduğu açıktır. Başka bir deyişle, deneyimlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin turizmde coğrafi görünümü öğrenmelerini sağlamak için teori ve pratiği bir arada sununa bir modele ihtiyaç duyulmaktadır. Turizmde coğrafi görünümü öğrenmede deneyimsel öğrenme en uygun yöntem olarak görünmektedir. Deneyimsel öğrenme yöntem ve teknikleri öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlamaktadır. Söz konusu yöntem ve tekniklerle bilgilerin kalıcılığını arttırmak mümkün olmaktadır. Bu bağlamda bu araştırmada Kolb'un deneyimsel öğrenme teorisi temelinde turizmde coğrafi görünümü analiz etmek ve öğretmek için bir model geliştirilmiştir. Bu model coğrafi görünümle ilgili somut deneyim, yansıtıcı gözlem, soyut kavramsallaştırma ve aktif deney yoluyla bilgiye ulaşmaya olanak sağlamaktadır. Önerilen model, üç bölümde tasarlanmıştır: deneyimsel öğrenmeye ön hazırlık olarak coğrafi okuryazarlık çalıştayı, saha çalışması, nitel analiz ve tematik haritalama eğitimi. Örneklem grubu 14-18 yaş arası lise öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmanın coğrafi okuryazarlık çalıştayı, saha çalışması ve analiz aşamalarının her biri tamamlandıktan sonra öğrencilere anket uygulanmıştır. Anketler çevrimiçi anket araçları kullanılarak ulaştırılmıştır. Analiz aracı, beşli likert tipi bir ölçek kullanılarak yapılandırılmıştır. İfadelere katılma oranı 1 (hiç katılmıyorum) ile 5 (tamamen katılıyorum) arasında değişmektedir. İlk anketteki sorularla, somut deneyim ve yansıtıcı gözlem geliştirme; analiz eğitimi sonrasında uygulanan anketle ise soyut kavramsallaştırma ve aktif deney yapma becerisi kazanımları analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular şunlardır: Üç aşamadan oluşan bu model ile öğrencilerin turizm destinasyonlarının coğrafi görünümünü bütünsel olarak incelemeleri sağlanabilir. Ayrıca, turizmde coğrafi görünüm hakkında teorik bilgi edinmeleri, coğrafi görünüm algılarını ve coğrafi görünüm ile ilgili konuları yorumlayarak veri toplayabilmeleri ve toplanan verileri analiz ederek kavramların önemini anlamaları mümkündür. Sonuç olarak deneyimsel öğrenme yöntemi turizmde coğrafi görünümün öğretiminde etkilidir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Coğrafyası, Turizm Coğrafyası Eğitimi, Turizmde Coğrafi Görünüm, Deneyimsel Öğrenme.

Tourism Landscape and Experiential Learning Model: Views of Generation Z on the Model

Semra Günay Aktaş [1], Öznur Akgiş İlhan [2] & Tuğçe Özoğul Balyalı [3,*]

Abstract

When considered in the context of tourism geography education, the interest in landscape is increasing day by day. The landscape is an important component of tourism geography education. The tourism landscape includes all the physical, human, and perceptual elements of a destination. In this context, these elements also express all tourism attractions in the destination. Looking at and seeing these charms are two different things. Therefore, it is necessary to have an understanding of how to look at and make sense of the tourism landscape of a destination. When the education curricula are examined, it is understood that the information given about the landscape in the tourism departments is transferred theoretically. However, it is not known how and to what extent this concept creates awareness in students regarding the concept of the tourism landscape, which is conveyed with theoretical knowledge in the lessons. Few studies can be beneficial to the courses related to the depth and breadth of knowledge on the concept of the tourism landscape. This brings with it the question of how to teach the subject of landscape. The starting point for understanding the landscape is to travel, to touch, to smell, to hear, and to feel. In other words, it has to be experienced. In this context, there is a need for a model that combines theory and practice to enable students to learn the tourism landscape. Experiential learning seems to be the most appropriate method in learning the tourism landscape. Experiential learning methods and techniques enable students to learn by doing and experiencing. With these methods and techniques, it is possible to increase the permanence of the information. In this context, in this research, a model has been developed to analyze and teach the tourism landscape based on Kolb's experiential learning theory. This model provides access to information about landscape through concrete experience, reflective observation, abstract conceptualization, and active experimentation. The proposed model is designed in three parts: geographic literacy workshop as a preliminary to experiential learning, fieldwork, and qualitative analysis and thematic mapping training. The sample group consists of high school students between the ages of 14-18. The quantitative research method was used in the research. After completing each of the geographical literacy workshop, fieldwork, and analysis stages of the research, a questionnaire was applied to the students. Surveys were delivered using online survey tools. The analysis tool was structured using a five-point Likert-type scale. The rate of agreement with the statements ranged from 1 (strongly disagree) to 5 (strongly agree). Developing concrete experience and reflective observation with the questions in the first questionnaire; With the questionnaire applied after the analysis training, the acquisitions of abstract conceptualization and active experimentation were analyzed. The findings obtained from the research are as follows: With this model, which consists of three stages, students can examine the tourism landscape destinations holistically. In addition, it is possible to obtain theoretical information about the tourism landscape, to collect data by interpreting their perceptions of landscape and issues related to the landscape, and to understand the importance of the concepts by analyzing the collected data. As a result, the experiential learning method is effective in teaching tourism landscape.

Keywords: Tourism Geography, Tourism Geography Education, Tourism Landscape, Experiential Learning.

Erbaa Depremlerinin Otantik Öğrenmeler Açısından İncelenmesi (1939-1942-1943 Depremleri)

Kenan Çetin [1,*] & Eren Yürüdür [2]
[1] Coğrafya Tokat Erbaa Coşkun Önder Anadolu Lisesi
[2] Coğrafya Öğretmenliği Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
kcetincografya@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, Tokat ili Erbaa ilçesinde 1939-1942-1943 yıllarındaki depremleri yaşayan kişilerin, deprem ve yer değiştirmeye ilişkin bilgilerinin aile ve yakın çevreye aktarılma durumunun otantik öğrenmeler açısından incelenmesidir. Depremi yaşamış bireylerin geçmişten günümüze ailesi ve yakın çevresinde nasıl bir bilgi aktarımı ve mekansal değişim gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırma, görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. 85 yaş üzeri 15 kişilik çalışma grubu için yapılandırılmamış görüşme formu kullanılmıştır. Katılımcı kişilere 22 soru yöneltilerek depremin otantik öğrenme açısından etkileri ortaya konulmuştur. Gerçek öğrenme ortamlarının oluşmasında gerçek kişilerin bilgi ve tecrübelerinin diğer bireylere aktarılması da önemlidir. Ayrı zamanda çalışma grubunu oluşturan bireylerin yakın çevrelerine de soru yöneltilerek otantik öğrenme açısından yakın çevreleri de incelenmiştir.

Görüşmeler gerçekleştirilirken, katılımcı izinleri ile fotoğraf çekimi, video ve ses kayıtları da yapılmıştır. Çalışma grubundaki 85 yaş üzeri kişilerin bilgi ve tecrübeleri video, ses kayıt cihazı vb. ile kayıt altına alınmıştır. Doğrudan alıntılarla katılımcı görüşlerine yer verilmiştir. Depremlerden sonra meydana gelen yerleşme ve yapılaşma durumları ile yaşanan afetlerden nasıl bir ders çıkarıldığı ortaya konulmuştur.

Yapılan görüşmelerle elde edilen bulgular özetlendiğinde; O yıllarda halk deprem hakkında hiç bilgi sahibi değildir. 1939-1942-1943 yıllarında yaşanan depremler ile ilçe merkezi tamamen yıkılmıştır. Mevsimin kış olması ahşap meskenlerde sobaların devrilmesine ve söndürülemeyen büyük yangınlara yol açmıştır. İlçe merkezi nüfusu afetlerden sonra yaklaşık 7000 kişiden 6000 kişiye gerilemiştir. 1943'ten sonra3-4 yıl içinde yerleşim yeri 2 km güneye ve nispeten daha sağlam bir zemine yeniden inşaa edilmiştir. Günümüzde ise yerleşim birimlerinin terk edilen eski ilçe merkezine doğru kayması yaşananlardan ders çıkarılmadığını-unutulduğunu göstermiştir. Gazilerimizin özel günlerde yapmış olduğu bilgi-tecrübe paylaşımlarına benzer aktarımların görüşme yaptığımız kişilerle yapılmadığını bu nedenle kişilerin yakın çevresi dışında otantik öğrenmelerin gerçekleşmediği tespit edilmiştir. Okullarda ya da diğer resmi-özel kurumlarda sivil savunma tatbikatı, afet bilinci-eğitimi vb. gibi çalışmalara görüşme yaptığımız kişilerin hiç davet edilmemiş olması gerçek öğrenme ortamlarının oluşturulmadığını göstermiştir.

Sonuç olarak çalışma; otantik öğrenme uygulamalarında yararlanmak üzere bir bakış açısı getirdiği gibi depreme bağlı yaşanan pek çok sonucu ortaya koymasıyla da Afet Bilinci-eğitimi gibi farklı faydalar sağlayacaktır.

Bu araştırmanın sonuçlarından hareketle şu öneriler getirilmiştir; yaşanan sahanın birinci derece deprem bölgesi olduğu unutulmamalıdır, görüşme yapılan kişilerin yaşları(85 yaş ve üzeri) nedeniyle bilgi-tecrübe aktarımı için acele edilmeli ve otantik öğrenme ortamları planlanmalıdır, deprem günlerinden kalan mekanlar bakım yapılarak otantik(gerçek) öğrenme ortamlarının planlanmasında kullanılmalıdır, ilçede depreme bağlı yer değiştirmenin neden-nasıl olduğuyla ilgili çalışmalar yapılarak bilinçli bir yerleşme ve yapılaşmanın devamlılığı sağlanmalıdır. Araştırma neticesinde hazırlanan belgeler ve özellilkle kısa film kullanılarak geçmişten geleceğe yaşananların unutulmaması ve hafızalarda kalıcılığı sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Erbaa Depremi, Otantik Öğrenme, Mekansal Değişim

Investigate of Erbaa Earthquakes In Terms Of Authentic Learning (1939-1942-1943 Earthquakes)

Kenan Çetin [1,*] & Eren Yürüdür [2]

Abstract

The aim of this research is to investigate the transfer of information about earthquake and displacement to family and close environment of people who experienced the earthquakes in 1939-1942-1943 in Erbaa district of Tokat province, in terms of authentic learning. It reveals what kind of information transfer and spatial differentiation occurred in their family and close environment of individuals who experienced the earthquake from past to present.

The research, in which the qualitative research method was employed, was carried out with the interview method. An unstructured interview form was used for the study group of 15 people over the age of 85. The effects of the earthquake in terms of authentic learning were revealed by asking 22 questions to the participants. It is also important to transfer the knowledge and experience of real people to other individuals for the formation of real learning environments. At the same time, close circles of the individuals who formed the study group were also examined in terms of authentic learning by getting questioned as well.

During the interviews, photographing, video and sound recordings were also carried out by permission of the participants. The knowledge and experience of the people over the age of 85 in the study group were recorded by video, sound recording device etc. Opinions of the participants are included with direct quotations. It was revealed what kind of lessons were learned from the settlement and construction situations that occurred after the earthquakes and from the disasters experienced.

When the findings obtained by the interviews are summarized; In those years, the people had no information about the earthquake. The district center was completely destroyed by the earthquakes in 1939-1942-1943. Because of the fact that it was the winter season, it caused the stoves to tumble down in wooden settlements and large fires that could not be extinguished. The population of the district center decreased approximately from 7000 people to 6000 people after the disasters. After 1943, in 3-4 years, the residential area was rebuilt 2 km to the south and on a relatively more solid ground. But today, the shifting of residential areas towards the abandoned old district center has shown that, the lessons have not been learned or they are forgotten. It has been determined that there were no transfers, which is similar to the knowledge-experience sharing made by our veterans on special days, made with the people we interviewed, therefore, the authentic learning does not take place outside the close circle of the people. The fact that the people we interviewed were never invited to activities such as civil defense exercises, disaster awareness-education etc. in schools or other public-private institutions showed that the real learning environments are not created.

As a result, the study will provide different benefits such as Disaster Awareness-education by revealing many results related to earthquakes, as it brings a perspective to practice on authentic learning applications.

Based on the results of this research, the following suggestions were made; It should not be forgotten that the area experienced is a first degree earthquake zone, due to the age of the interviewees (85 years and above), knowledge-experience transfer should be made in a hurry and the authentic learning environments should be planned, the places left from the days of earthquake should be maintained and used in the planning of authentic(real) learning environments, the continuity of a conscious settlement and construction should be ensured by doing studies on the question of why and how the displacement in the district due to the earthquake happens. Especially the short film should be watched in order not to forget the past.

Keywords: Erbaa Earthquake, Authentic Learning, Spatial Differentiation

Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Dersi Öğretim Programlarının Afet Eğitimi Açısından İncelenmesi

Adem Başıbüyük [1] & Şenol Mail Pala [2,*]

[1] Coğrafya Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
[2] Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
senolmailpala@gmail.com

Özet

Tarih boyunca doğanın insan yaşamını etkilemesi veya insanların doğayı etkilemesi sebebiyle insan doğa etkileşimi her zaman oldukça önemli olmuştur. İnsanlar bir yandan çevreye uyum çabası içerisindeyken bir yandan da çevreyi değiştirmektedir. Birçok ihtiyacını doğal çevreden elde etmek isteyen insan sürekli olarak doğaya hükmedebilme çabası içerisine olmuştur. İlkçağda doğanın etkisi insan üzerinde önemli bir rol oynarken özellikle Sanayi İnkılabı ile başlayan makineleşmeyle birlikte insanlar doğa üzerinde oldukça etkili hale gelmeye başlamıştır. Sanayileşmeyle birlikte çevre hızlı ve olumsuz değişmelere uğramıştır. Ancak her ne kadar insan doğaya hâkim olmaya çalışsa da doğal olaylar ve unsurlar; insanların sosyal, ekonomik ve beşerî faaliyetlerini büyük oranda etkilemeye devam etmektedir. Sıkça karşılaştığımız doğal afetler de bu etkileşimdeki önemli unsurlardan birisidir. Doğal afetler maddi ve manevi birçok zarara sebep olmaktadır. Ancak doğal afetler sadece kader olarak görülmemelidir. Afetler ile birlikte yaşamayı öğrenmemiz gerekmektedir. Afetlerin oluşmasını engellemek veya zararlarını en aza indirebilmek açısından insanları afet konusunda bilinçlendirilmelidir. Doğal afetler hakkında farkındalık oluşturulmalı; afet öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılacak doğru davranışlar bireylere kazandırılmalıdır. Ülkemizde yıllar boyunca doğal afetlerin etkisinin oldukça yoğun olmasıyla birlikte son zamanlarda özellikle artan orman yangıları ve sel felaketleri nedeniyle ülkemizde 2021 yılı "2021 Türkiye Afet Eğitim Yılı" olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla afet eğitimi daha da önemli bir hale gelmiştir. Ülkemizde afet eğitimine yönelik birçok çalışma yapılmakla birlikte eğitimin her kademesinde çeşitli derslerin öğretim programlarında da afet eğitimine yer verilmiştir. Birçok afetin etkili olduğu ülkemizde derslerin öğretim programlarında afet eğitimine ne kadar yer verildiğini incelemek ve bu konudaki problem tespiti yapabilmek önemli görülmektedir. Bu nedenle çalışmada, insan çevre etkileşimin yoğun olarak yer aldığı Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Coğrafya dersi öğretim programlarında afet eğitimine ne kadar yer verildiğini incelemek amaçlanmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerden olan doküman incelemesi kullanılacaktır. Bu çalışmada, araştırılması amaçlanan konularla ilgili bilgiler içeren yazılı materyallerin analizinin yapılması ve çalışmanın amacına uygunluğu sebebiyle doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma için ihtiyaç duyulan içeriğe sahip dokümanlar çalışma konusunun odağındaki öğretim programlarıdır. Bu nedenle çalışmada amaçlı örneklemlerden olan ölçüt örneklem kullanılacaktır. Bu doğrultuda dokuman olarak Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Coğrafya dersi öğretim programları belirlenmiştir. Çalışma sonuçlarında belirlenen öğretim programlarında afet eğitimine yönelik kazanımlar incelenerek çeşitli sonuçlara ulaşılacaktır. Derslerin öğretim programlarının kazanımlarında hangi afet eğitimine ne kadar yer ayrıldığı tespit edilecektir. Hangi öğretim programı, hangi sınıf düzeyi ve hangi öğrenme alanlarında/ünitelerde afet eğitimine ne kadar yer verildiğine yönelik sonuçlara yer verilecektir. Ayrıca bu öğretim programlarında afet eğitimi konusunda programların birbirleriyle ilişkisine yönelik tespitler yapılacaktır. Çalışmada afet eğitimi konusunda bu derslerin öğretim programların sarmallık ve aşamalılık ilişkisine yönelik çeşitli sonuçlara yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hayat bilgisi, Sosyal Bilgiler, Coğrafya, Öğretim Programı, Afet Eğitimi.

Investigation of Life Studies, Social Studies and Geography Curriculum in Terms of Disaster Education

Adem Başıbüyük [1] & Şenol Mail Pala [2,*]

Abstract

Throughout history, human-nature interaction has always been very important because nature has affected human life or humans have affected nature. While people are trying to adapt to the environment, they also change the environment. People who want to obtain many of their needs from the natural environment have always been in an effort to dominate nature. While the effect of nature played an important role on people in the antiquity, people started to become quite influential on nature, especially with the mechanization that started with the Industrial Revolution. With industrialization, the environment has undergone rapid and negative changes. However, although man tries to dominate nature, natural events and elements; Continues to greatly affect people's social, economic and human activities. Natural disasters, which we frequently encounter, are also one of the important elements in this interaction. Natural disasters cause many material and moral damages. However, natural disasters should not be seen as just destiny. We must learn to live with disasters. In order to prevent the occurrence of disasters or to minimize their damage, it is necessary to raise awareness of people about disasters. Awareness should be raised about natural disasters; The right behaviors to be done before, during and after the disaster should be taught to individuals. As the effects of natural disasters have been quite intense in our country over the years, the year 2021 has been accepted as the '2021 Turkey Disaster Education Year' in our country, especially due to the increasing forest fires and flood disasters recently. Therefore, disaster education has become even more important. Although there are many studies on disaster education in our country, disaster education is also included in the curriculum of various courses at all levels of education. In our country, where many disasters are effective, it is important to examine how much disaster education is included in the curriculum of the courses and to be able to identify problems on this subject. For this reason, in this study, it is aimed to examine how much disaster education is included in the curriculum of Life Science, Social Studies and Geography courses, where human-environment interaction is intense. In the study, document analysis, which is one of the qualitative research methods, will be used. In this study, document analysis method was used due to the analysis of written materials containing information about the subjects aimed to be researched and its suitability for the purpose of the study. The documents with the content needed for the study are the teaching programs in the focus of the study. For this reason, the criterion sample, which is one of the purposeful samples, will be used in the study. In this direction, the curriculum of Life Science, Social Studies and Geography course has been determined as a document. Various results will be reached by examining the achievements for disaster education in the curriculum determined in the results of the study. It will be determined how much space is allocated for disaster education in the achievements of the curricula of the courses. The results of which curriculum, which grade level, and how much disaster education is included in which learning areas/units will be included. In addition, in these curricula, determinations will be made regarding the relationship between the programs on disaster education In the study, various results regarding the relationship between the spirality and gradualness of the curriculum of these courses on disaster education will be included.

Keywords: Life studies, Social Studies, Geography, Curriculum, Disaster Education.

7. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabının Tablo, Grafik ve Diyagram Çizme ve Yorumlama Becerisi Açısından İncelenmesi

Adem Başıbüyük [1] & Şenol Mail Pala [2,*]

[1] Coğrafya Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
[2] Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
senolmailpala@gmail.com

Özet

Günümüzde bilgiye bakış açısı değişmiş; bilgiyi kullanma, bilgiyi kazanmadan daha önemli bir hale gelmiştir. Bu bağlamda da özellikle beceri kazanma konusu ön plana çıkmakta ve 21. yüzyıl bireylerinin birçok yaşam becerisine sahip olması beklenmektedir. Bu nedenle dünyada ve ülkemizde öğretim programları vasıtasıyla bireylere birçok becerinin kazandırılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda bilgi ve performans içeren; öğrencilerin, öğrenme sürecinde kazanması, geliştirmesi ve yaşama aktarılması beklenen birçok beceri öğretim programlarında yer almıştır. Öğrencilere kazandırılması hedeflenen bu becerilerden birisi de tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama becerisidir. Tablo, grafik ve diyagramlar grafik günlük hayatımızdan bilimsel çalışmalara kadar, pek çok alanda sıkça başvurduğumuz bir araçtır. Tablolar; çeşitli konudaki sayısal verileri ve sözel bilgileri sistemli bir şekilde sunan, konuların özetlenmesini ve akılda kalıcılığını sağlayan görsel araçlardır. Tabloya göre daha seyret ve özet bilgilerin verildiği diyagramlar; istatistiki verilerin çeşitli şekillerle görselleştirilmesi ve rakamları, bir olay ya da olguyu ifade etmesine yardımcı olmaktadır. Grafikler ise; göze hitap etmesi, bilgiyi öz bir şekilde ve somut olarak ortaya koyabilmesi, sayılar arasındaki bağıntıyı görebilmeyi sağlayabilmesi, şekilleri ve üç boyutlu ifadelerin algılayabilmesini sağlayabilmesi ve konuyu somutlaştırması gibi avantajları nedeniyle eğitim öğretim faaliyetlerinde tercih edilmektedir. Tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama becerisi; veri seçimi ve sınıflandırılması; verilere uygun tablo, grafik ve diyagram hazırlama; tablo, grafik ve diyagramları uygun yerlerde kullanma; tablo, grafik ve diyagramları yorumlama; tablo, grafik ve diyagramları karşılaştırarak sentezleme becerilerini kapsamaktadır. Bu beceri hem coğrafya dersi öğretim programında coğrafi becerilerden birisi olarak hem de sosyal bilgiler dersi öğretim programında öğrencilere kazandırılması hedeflenen bir beceri olarak yer almıştır. Tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama becerisi sosyal bilgiler dersi öğretim programının genelinde yer almasıyla birlikte doğrudan 7. sınıfta öğrencilere kazandırılması gereken beceriler içerisinde yer almıştır. Öğretim programlarına uygun bir şekilde hazırlanan ders kitaplarının da bu becerileri ne kadar yansıttığı önemlidir. Bu nedenle çalışmada 7. sınıf sosyal bilgiler dersi kitabının; tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama becerisi açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerden olan doküman incelemesi kullanılacaktır. Bu çalışmada, araştırılması hedeflenen konularla ilgili bilgiler içeren yazılı materyallerin analizinin yapılması ve çalışmanın amacına uygunluğu nedeniyle doküman analizi yöntemi kullanılacaktır. Çalışmada amaçlı örneklemlerden olan ölçüt örneklem kullanılacaktır. Bu doğrultuda dokuman olarak 7. sınıf sosyal bilgiler ders kitabı belirlenmiştir. Çalışmada tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama becerisine 7. sınıf sosyal bilgiler ders kitabında ve hangi öğrenme alanında ne kadar ve ne düzeyde yer verildiğine yönelik sonuçlar ortaya konulacaktır. Tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama becerilerinden hangisine daha çok yer verildiğine yönelik tespitler yapılacaktır. Ayrıca çalışmada 7. sınıf sosyal bilgiler ders kitabındaki tablo, grafik ve diyagramlarla ilgili aktivitelerin niceliksel analizine ait sonuçlara yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tablo, Grafik, Diyagram, Sosyal Bilgiler.

Examining the 7th Grade Social Studies Textbook in Terms of Drawing Tables, Graphics and Diagrams and Interpretation Skills

Adem Başıbüyük [1] & Şenol Mail Pala [2,*]

Abstract

Today, the perspective on information has changed; Using knowledge has become more important than acquiring knowledge. In this context, especially the issue of gaining skills comes to the fore and 21st century individuals are expected to have many life skills. For this reason, it is aimed to provide individuals with many skills through curricula in the world and in our country. Containing knowledge and performance; Many skills that students are expected to acquire, develop and transfer to life in the learning process are included in the curriculum. One of these skills aimed at gaining students is the ability to draw and interpret tables, graphs and diagrams. Tables, graphs and diagrams are a tool that we use frequently in many fields, from our daily life to scientific studies. Tables; They are visual tools that present numerical data and verbal information on various subjects in a systematic way and ensure that the subjects are summarized and remembered. Diagrams in which more visual and summary information is given compared to the table; Visualization of statistical data with various shapes and figures helps to express an event or phenomenon. The graphics are; It is preferred in educational activities because of its advantages such as appealing to the eye, presenting information concisely and concretely, enabling to see the relationship between numbers, perceiving shapes and three-dimensional expressions, and concretizing the subject. Ability to draw and interpret tables, graphs and diagrams; Data selection and classification; Preparing tables, graphs and diagrams in accordance with the data; Using tables, graphs and diagrams where appropriate; Interpreting tables, graphs and diagrams; It covers the skills of synthesizing by comparing tables, graphs and diagrams. This skill is included both as one of the geographical skills in the geography curriculum and as a skill that is aimed to be acquired by the students in the social studies curriculum. The skill of drawing and interpreting tables, graphs and diagrams is included in the social studies course curriculum, and is among the skills that should be acquired directly by the students in the 7th grade. It is important how well the textbooks prepared in accordance with the curriculum reflect these skills. For this reason, in the study, the 7th grade social studies textbook; It is aimed to examine in terms of drawing and interpreting tables, graphics and diagrams. In the study, document analysis, which is one of the qualitative research methods, will be used. In this study, document analysis method will be used due to the analysis of written materials containing information about the subjects targeted to be researched and its suitability for the purpose of the study. In the study, the criterion sample, which is one of the purposeful samples, will be used. In this direction, the 7th grade social studies textbook was determined as a document. In the study, the results of the 7th grade social studies textbook and in which learning area, how much and to what extent the skill of drawing and interpreting tables, graphs and diagrams are included will be presented. Determination will be made about which of the skills of drawing and interpreting tables, graphics and diagrams is given more place. In addition, the results of the quantitative analysis of the activities related to the tables, graphics and diagrams in the 7th grade social studies textbook will be included in the study.

Keywords: Table, Graph, Diagram, Social Studies.

Bilsem Öğrencilerinden 10-13 Yaş Aralığındaki Bireylerin Ekolojik Ayak İzi İle Aile Gelir Düzeyleri Ve Eğitim Seviyeleri Arasındaki İlişkinin Araştırılması

İhsan Obalı [1,*], Aynur Onan [2], İbrahim Ahmet Koçak [3], Elif Özgül [3] & Azra Reyyan Kavalcı [3]
[1] Biyoteknoloji ve Moleküler Biyoloji Selçuk Üniversitesi/ Tıp Fakültesi
[2] Fen Bilgisi Öğretmenliği Y.b.a. Selçuklu Bilim Sanat Merkezi
[3] Fen Y.b.a. Selçuklu Bilim Sanat Merkezi
ihsan.obali@lisansustu.selcuk.edu.tr

Özet

Günümüzde, ortaokul çağındaki çocukların doğa farkındalıklarının geliştirilmesi, en önemli konulardandır. Çevre bilinci kazanmaları, küresel ısınma ve Karbondioksitin sera etkisi hakkında bilgi sahibi olmaları sadece ülkemiz için değil tüm dünya gençleri için elzemdir. Bu konuda gençlerde farkındalık geliştirmek için; dersler işlenirken disiplinler arası iş birliği çok önemlidir. Kutuplarda buzulların erimesi küresel ısınmaya, o da sera gazlarının artışına bağlıdır. Sadece bu konuda bile ortaokul çağında çocukların duyarlılık sağlanabilirse çok yol kat edilmiş olunacaktır. Bu da disiplinler arası iş birliği ile fen bilimleri, görsel sanatlar ve matematik gibi derslerde ortak hedef ile gerçekleşecektir.

Karbon ayak izinin oluşumunda, bizim kontrol edebileceğimiz kısmı olan İnsan faaliyetleri büyük bir paya sahiptir. Bu faaliyetler: İnsanların günlük hayatlarında birçok işi verimli ve hızlı bir şekilde yapmak için kazandıkları alışkanlıklardır. Bireylerin toplu taşıt kullanmak yerine yaptıkları her türlü bireysel yakıt tüketimi de CO2 salınımının artmasına ve Karbon ayak izinde büyümeye yol açacaktır. Bu ölçümleri öğrenen ortaokul çağındaki çocuklar küresel ısınma karşısında daha bilinçli olacaklardır.

Bu çalışma da Pandemi öncesi ve sonrası 60 Yüksel Bahadır Alaylı Bilsem Öğrencisi (30 kız, 30 erkek) karbondioksit ayak izleri karşılaştırılmıştır. Karbon ayak izi farkı "http://www.karbonayakizi.com/calculator/calculator.aspx" adresindeki veri işleme sistemi (kendimize göre düzenlenerek) kullanılıp hesaplanmıştır. Yaparak, yaşayarak öğrenme ilkesi ile daha kalıcı bir öğrenme sağlanması amaçlanmıştır. Bu çalışma tüm Dünya'da ki iklim şartlarının sürdürülebilirliği ve ekosistemdeki dengenin korunması buzulların erimesinin önüne geçilmesi gibi pek çok açıdan önem taşıyan konuların Yüksel Bahadır Alaylı Bilsem öğrencileri tarafından kavranması sağlanmıştır. Çalışmamızın sonucuna göre 3 ve 3 üstü dünyaya zarar verme oranları 5000 TL'nin altında aile geliri olanlarda tespit edilmezken, 5.000 TL ve üzeri 10.000 TL'ye kadar aile geliri olanlarda 26 (% 42,3) öğrencinin 11 tanesinin ekosisteme zarar verdiği, 10.000 TL ve üstü aile geliri olan öğrencilerin anket sonuçlarına göre 31 öğrenciden 15'inin (% 57,6) zarar verdiği belirlenmiştir.

Ekosisteme vermiş oldukları zarara göre aile eğitim seviyeleri değerlendirildiğinde, lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamlayan ailelerin, eğitim seviyesi ilkokul, ortaokul ve lise seviyesine kadar olanlara ailere kıyasla çok daha fazla ekosisteme zarar vermiş oldukları belirlenmiştir. Bu sonuçlar bize eğitim seviyesinin artmasının çevreye olan duyarlılığın da paralelelinde artmadığını göstermektedir. Ekonomik olarak gelir seviyesi arttıkça insanların daha fazla tükettiği ve bunun sonucu olarak çevrenin daha fazla zarar gördüğü düşünülmektedir.

Çalışma sonuçlarına göre, doğa farkındalığının geliştirilmesi, öğrencilere doğa sevgisinin kazandırılması, İklim değişikliğinden kaynaklı, küresel ısınmanın zararlı sonuçlarına karşı duyarlı, doğasever, doğanın gönüllü koruyucularını yetiştirmek, karbon ayak izinin etkilerinin farkında olan nesiller yetiştirebilmek temel amaçlardandır. Sonuç olarak kutuplarda ki erimeyi, kişinin sadece ekstra CO2 üreterek bile arttırdığını bilmesi çok önemelidir. Bu ve benzeri konularda doğanın korunması yarının büyüklerinin bilinçlenmesi sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilsem Öğrencileri, Ekolojik Ayak İzi, Aile Gelir Düzeyi.

Investigation Of The Relationship Between Ecological Footprint And Family Income Levels And Educational Levels Of Individuals Aged 10-13 Of Bilsem Students

İhsan Obalı [1,*], Aynur Onan [2], İbrahim Ahmet Koçak [3], Elif Özgül [3] & Azra Reyyan Kavalcı [3]

Abstract

Today, the development of nature awareness of secondary school children is one of the most important issues. It is essential not only for our country, but also for all the youth of the world, that they gain environmental awareness, have knowledge about global warming and the greenhouse effect of carbon dioxide. To raise awareness among young people on this issue; Interdisciplinary cooperation is very important while teaching the lessons. The melting of glaciers at the poles is due to global warming, which in turn is due to the increase in greenhouse gases. Even in this regard, if the sensitivity of children in secondary school age can be raised, a long way will be achieved. This will be achieved through interdisciplinary cooperation with a common goal in courses such as science, visual arts and mathematics.

Human activities, the part that we can control, have a large share in the formation of the carbon footprint. These activities are the habits that people acquire in order to do many things efficiently and quickly in their daily lives. All kinds of individual fuel consumption by individuals instead of using public transport will also lead to an increase in CO2 emissions and an increase in carbon footprint. Middle school age children who learn these measurements will be more conscious of global warming.

In this study, carbon dioxide footprints of 60 Yüksel Bahadır Alaylı Bilsem Students (30 girls, 30 boys) before and after the pandemic were compared. The carbon footprint difference was calculated using the data processing system (organized according to ourselves) at the address "http://www.carbonayakizi.com/calculator/calculator.aspx". It is aimed to provide a more permanent learning with the principle of learning by doing and experiencing. This study enabled Yüksel Bahadır Alaylı Bilsem students to understand the issues that are important in many respects, such as the sustainability of climate conditions all over the world and the preservation of the balance in the ecosystem, preventing the melting of glaciers. According to the results of our study, while the rates of harming the world 3 and above were not determined in those with a family income of less than 5000 TL, it was found that 11 of 26 (42.3%) students harmed the ecosystem in those with a family income of 5,000 TL and above, up to 10,000 TL. According to the survey results of students with a family income of and above, it was determined that 15 (57.6%) of 31 students caused harm.

When the family education levels are evaluated according to the damage they have caused to the ecosystem, it has been determined that the families who have completed their undergraduate, graduate and doctoral education have damaged the ecosystem much more than the families whose education level is up to primary, secondary and high school. These results show us that the increase in education level does not increase in parallel with environmental awareness. It is thought that as the income level increases, people consume more and as a result, the environment suffers more.

According to the results of the study, the main objectives are to raise awareness of nature, to bring a love of nature to students, to raise generations who are sensitive to the harmful effects of global warming caused by climate change, to raise nature-loving and voluntary protectors of nature, to be aware of the effects of carbon footprints. As a result, it is very important to know that one increases the melting in the poles, even by producing extra CO2. It has been ensured that the elders of tomorrow are conscious of the protection of nature on these and similar issues.

Keywords: Bilsem Students, Ecological Footprint, Family Income Level.

2018 Sosyal Bilgiler Deri Öğretim Programı Doğrultusunda Hazırlanan 4 ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Çevre Okuryazarlığı Becerisinin Değerlendirilmesi

Sevde Sağlam

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Erciyes Üniversitesi
svdsglm38@gmail.com

Özet

20. yüzyıl ile beraber sanayi ve teknoloji alanında gerçekleşen yenilikler, yaşanan hızlı nüfus artışı, kontrolün tam manası ile sağlanamadığı ekonomik büyüme ve yaşanan yoğun kentleşme insanların tüketim alışkanlıklarını arttırmış, doğal kaynaklar tahrip edilmeye başlanmış ve evrensel çevre sorunlarının artışına neden olmuştur. Yaşanmakta olan evrensel çevre sorunlarının tüm canlıların yaşamı için tehdit oluşturmaya başlaması, çevresini tanıyan, doğal çevre duyarlılığı yüksek olan ve çevre eğitimine sahip bireylerin yetiştirilmesini zorunlu hale getirmiştir. Çevre eğitimi, bireylerin bilgilerini, duyarlılıklarını, tutumlarını ve davranışlarını olumlu manada değiştirmeyi ve geliştirmeyi hedeflemektedir. Türkiye'de çevre eğitimi uygulamaları okullarda farklı kademeler için hazırlanmakta olan öğretim programları ve ders kitapları ile gerçekleştirilmektedir. Doğal çevreye duyarlılığın edindirilmesini sağlayan derslerden bir tanesi de disiplinlerarası yaklaşımı temel alan, sosyal bilimlere ait disiplinlerden beslenen bir çalışma alanı olarak Sosyal Bilgiler dersi, sahip olduğu çok disiplinli yapısı, vizyonu, misyonu, özel amaçları ve kazanımları ile ilkokul ve ortaokullarda çevre okuryazarlığı becerisinin ve doğal çevreye duyarlılığın kazandırılmasında önemli bir kilit taşıdır. Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 4 ve 5. sınıflarda okutulmakta olan 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı doğrultusunda hazırlanmış olan Sosyal Bilgiler ders kitaplarında çevre okuryazarlığı becerisine ve doğal çevreye duyarlılık değerine ne kadar yer verildiğini, kitaplarda nasıl işlendiğini ve hangi etkinlikler ile öğrencilere edindirilmeye çalışıldığını değerlendirmektir. Araştırmada Sami Tüysüz tarafından kaleme alınan ve 2019 yılında TUNA yayıncılık tarafından basımı gerçekleşen 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı ile Erhan Şahin tarafından kaleme alınan ve 2018 yılında ANADOL yayıncılık tarafından yayınlanan 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı incelenmiştir. 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve ders kitaplarının incelenmesi için bu çalışmada, nitel araştırmalarda veri toplama yöntemlerinden birisi olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre: 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda 4. sınıfta çevre okuryazarlığı ve doğal çevreye duyarlılık ile doğrudan ilişkili 4 adet, 5. sınıfta ise 3 adet kazanımın yer aldığı belirlenmiştir. Kazanımlardan iki tanesi İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanında, iki tanesi Kültür ve Miras öğrenme alanında ve üç tanesi de Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanında yer almaktadır. İnceleme sonunda öğrencilere aktarılan bilgilerin konuya uygun resimler ve haritalar ile desteklenmeye çalışıldığı görülmektedir. Konu hakkında öğrencilere sunulan bilgiler okuma parçaları şeklinde sunulmuş ve ardından bunlara ilişkin sorular yöneltilmiştir. Öğrencilerin çevre okuryazarlığı becerisini, ilgili kademelerde "Yapınız, Araştıralım paylaşalım, Sıra Sizde" gibi farklı isimler ile ifade edilen etkinlikler aracılığıyla edinmeleri ölçülmek istendiği görülmüştür. Konu sonlarında yer alan etkinliklerin daha ziyade okuma ve yazmaya dayalı oldukları, üst düzey becerileri gerektiren etkinliklere yer verilmediği görülmüştür. Ders Kitaplarında öğrencilerin çevre sorunlarını analiz etmelerini ve uygun çözüm önerileri ile projeler geliştirmelerini destekleyen ve imkân sunan etkinliklere yeteri kadar yer verilmediği dikkat çekmektedir. Ders kitaplarında tanılayıcı dallanmış ağaç, kavram haritası şeklinde etkinliklerin yer verilmesi bir öneri olarak sunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Çevre Okuryazarlığı, Ders Kitabı, Sosyal Bilgiler

Evaluation of Environmental LiteracySkills in 4th and 5th Grade Social Studies Textbooks Prepared in Accordance With 2018 Social Studies Curriculum

Sevde Sağlam

Abstract

With the 20th century, innovations in the field of industry and technology, rapid population growth, economic growth that could not be fully controlled and intense urbanization increased the consumption habits of people, natural resources began to be destroyed and caused an increase in universal environmental problems. The fact that the global environmental problems that are being experienced have begun to threaten the life of all living things has made it necessary to raise individuals who are aware of their environment, have high natural environmental awareness and have environmental education. Environmental education aims to change and improve the knowledge, sensitivities, attitudes and behaviors of individuals in a positive way. Environmental education practices in Turkey are carried out in schools with curricula and textbooks prepared for different levels. Social Studies course, as a field of study that is based on an interdisciplinary approach and fed from disciplines belonging to social sciences, is one of the courses that enables the acquisition of sensitivity to the natural environment, with its multi-disciplinary structure, vision, mission, special goals and achievements, environmental literacy skills and natural learning skills in primary and secondary schools. It is an important keystone in gaining environmental awareness. The aim of this research is to evaluate how much environmental literacy skills and sensitivity to the natural environment are included in the Social Studies textbooks prepared in line with the 2018 Social Studies Curriculum, which is taught in the 4th and 5th grades of primary education, how they are processed in the books and with which activities they are tried to be acquired by the students. In the research, the 4th Grade Social Studies Textbook written by Sami Tüysüz and published by TUNA Publishing in 2019 and the 5th Grade Social Studies Textbook written by Erhan Şahin and published by ANADOL Publishing in 2018 were examined. In this study, the document analysis method, which is one of the data collection methods in qualitative research, was used to examine the 2018 Social Studies Curriculum and textbooks. According to the findings obtained from the research: In the 2018 Social Studies Curriculum, it was determined that there were 4 learning outcomes directly related to environmental literacy and sensitivity to the natural environment in the 4th grade, and 3 outcomes in the 5th grade. Two of the outcomes are in the learning area of People, Places and Environments, two of them are in the learning area of Culture and Heritage, and three of them are in the learning area of Production, Distribution and Consumption. At the end of the examination, it is seen that the information transferred to the students is tried to be supported with pictures and maps suitable for the subject. The information presented to the students about the subject was presented in the form of reading passages and then questions were asked about them. It has been seen that it is aimed to measure the students' acquisition of environmental literacy skills through activities expressed with different names such as "Build, Research, Let's Share, It's Your Turn" at the relevant levels. It has been observed that the activities at the end of the subject are mostly based on reading and writing, and activities that require high-level skills are not included. It is noteworthy that the textbooks do not include enough activities that support and enable students to analyze environmental problems and develop projects with appropriate solutions. Including activities in the form of diagnostic branched tree and concept maps in textbooks can be presented as a suggestion.

Keywords: Environmental Literacy, Textbook, Social Studies

TÜBİTAK Destekli Çevrimiçi Bilimsel Bir Etkinliğe Yönelik Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Yılmaz Geçit

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr

Özet

TÜBİTAK, bireylerde bilimsel düşünce becerilerinin gelişmesi ve proje temelli çalışma kültürünün yaygınlaşması amacıyla çok çeşitli etkinliklere destek vermektedir. Bu destelerden biri de 2237-A Bilimsel Eğitim Etkinlikleri Desteği Programı'dır. Bu program kapsamında yurt içinde düzenlenecek olan teorik/uygulamalı bilimsel eğitim etkinliklerinin (kurs ve seminer) düzenlenmesine (çevrimiçi yapılacaklar dahil) destek verilir. Ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrenciler ile araştırmacıları alanlarında çalışma yapmaya teşvik etmek, çalışmalarını yönlendirmek ve bilimsel gelişmelerine katkıda bulunmak amacıyla düzenlenecek olan bilimsel eğitim etkinlikleri (kurs ve seminer) olarak özetlenebilecek bu programla ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarıyla yapılacak protokoller kapsamında, ortaokul veya lise öğrencilerine yönelik proje yarışması ve olimpiyat programlarına katkı sağlayacak öğretmenlerin eğitimine yönelik etkinlikler de desteklenir. Yukarıda özetlenen amaç ve kapsam dahilinde farklı üniversitelerden öğretmen adaylarının katıldığı ve 4 gün süreç çevrimiçi etkinliğe yönelik öğretmen adaylarının görüşleri alınmıştır. *Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerine 2209-A Üniversite Öğrencileri Yurt İçi Araştırma Projeleri Eğitimi* başlıklı etkinliğe yönelik katılımcı öğretmen adaylarının görüşlerini almak ve bundan sonra yapılabilecek çevrimiçi etkinliklere yönelik daha sağlıklı planlamalar yapmak amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma nitel yaklaşıma dayalı özel durum çalışması olarak desenlemiştir. 2209-A Etkinliğin katılımcıları, toplam 4 günlük faaliyet boyunca hem bilimsel araştırma yapma ve yönetme süreciyle ilgili kuramsal bir eğitim almış, hem de bilim kurulu üyesi / danışman olarak etkinlikte görevli alanında uzman öğretim üyeleri rehberliğinde sosyal bilgilerin konu alanları ile ilgili proje önerisi hazırlama çalışması yaparak ve hazırlanan bu önerilerin bir sonraki ilk TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Yurt İçi Araştırma Projeleri Destek Programına proje başvurusu olarak sunulması hedeflenmiştir. Öte yandan genel amaçlar şöyle özetlenebilir: Öğretmen adaylarını, bilimsel kariyer yapmaya yönelik teşvik etmek, bilimsel sorgulama ve araştırma yapmaya yönlendirmek, bilimsel çalışmalarda etik sorunlar hakkında bilgilendirmek, bilimsel bir çalışmayı planlama, uygulama ve yürütmelerini sağlamak. Ayrıca kendilerine sağlanan danışmanlık hizmetini içselleştirerek, ilerleyen yıllarda kendi öğrencileriyle yapacakları çalışmalara yansıtabilmekle ilgili bilgi ve tecrübe kazanmalarını sağlamaktır. Etkinliğin genel içeriği ise şu ana başlıklardır: Bilim ve Araştırma (Bilimin Doğası ve Felsefesi), Proje Yönetimi Bilgiye Erişim, Sosyal Bilgilerde Proje Yaklaşımı, Bilimde Etik, İletişim ve Etkinlikler, Bilimsel Verilerin Değerlendirilmesi (İstatistik), Sunum Teknikleri ve Poster Hazırlama, Araştırmaların Raporlanması. Başarı düzeyi, farklı üniversitelerde yer alma, cinsiyet gibi değişkenlere de dikkat edilerek seçilen katılımcıların bağlı oldukları üniversiteler şunlardır: Adıyaman Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Gazi Üniversitesi Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış ve 6 sorundan oluşan bir form kullanılmıştır. Elde edilen veriler analiz aşamasında olup, bulgular ve öneriler daha sonra sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tübitak, Bilimsel Etkinlik, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları, Görüş

Opinions Of Social Studies Teachers On An Online Scientific Event Supported By TÜBİTAK

Yılmaz Geçit

Abstract

TÜBİTAK supports a wide variety of activities in order to develop scientific thinking skills in individuals and to spread the project-based working culture. One of these supports is the 2237-A Scientific Education Activities Support Program. Within the scope of this program, support is given to the organization of theoretical/applied scientific training activities (courses and seminars) to be held in the country (including those to be held online). With this program, which can be summarized as scientific education activities (courses and seminars) to be organized in order to encourage associate, undergraduate and graduate students and researchers to work in their fields, to direct their studies and to contribute to their scientific development, within the scope of protocols to be made with public institutions and organizations, secondary or high school students Activities for the training of teachers who will contribute to the project competition and Olympic programs are also supported. Within the scope of the purpose and scope summarized above, the opinions of the prospective teachers about the 4-day process online activity attended by prospective teachers from different universities were received. This study, which was carried out in order to get the opinions of the participant teacher candidates about the activity titled 2209-A University Students Domestic Research Projects Training for Undergraduate Program Students in Social Studies, and to make healthier plans for online activities that can be done from now on, was designed as a case study based on a qualitative approach. 2209-A The participants of the event both received theoretical training on the process of conducting and managing scientific research during a total of 4 days, and prepared a project proposal on the subject areas of social studies under the guidance of expert faculty members working as a scientific board member / consultant. and it is aimed to present these prepared proposals as a project application to the next first TÜBİTAK 2209-A University Students Domestic Research Projects Support Program. On the other hand, the general objectives can be summarized as follows: To encourage prospective teachers to pursue a scientific career, to direct them to scientific inquiry and research, to inform them about ethical issues in scientific studies, to plan, implement and conduct a scientific study. In addition, it is to internalize the consultancy service provided to them and to enable them to gain knowledge and experience to reflect on the work they will do with their own students in the coming years. The general content of the event is as follows: Science and Research (Nature and Philosophy of Science), Project Management, Access to Information, Project Approach in Social Studies, Ethics in Science, Communication and Activities, Evaluation of Scientific Data (Statistics), Presentation Techniques and Poster Preparation, Reporting of Research. . The universities that the participants selected by paying attention to variables such as success level, being in different universities, and gender are as follows: Adıyaman University, Akdeniz University, Ankara University, Artvin Çoruh University, Balıkesir University, Bolu Abant İzzet Baysal University, Dokuz Eylül University, Eskişehir Osmangazi University. , Gazi University Mehmet Akif Ersoy University, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Recep Tayyip Erdoğan University, Trabzon University, Yıldız Technical University. A semi-structured form consisting of 6 questions was used as a data collection tool. The data obtained are in the analysis phase, and the findings and recommendations will be presented later.

Keywords: Tübitak, Scientific Activity, Social Studies, Social Studies Teacher Candidates, Opinion

Google Earth Engine ile İstanbul İli Yıllık Yağış ve Ortalama Yağış Haritalarını Üretimi

Mustafa Aksoy [1,*] & Melek Yıldırım [1]

[1] Coğrafi Bilgi Sistemleri Anadolu Üniversitesi
mustafa.aksoyy@outlook.com.tr

Özet

Küresel anlamda iklim değişiklikleri toplum üzerinde büyük etkilere sahiptir. Bu değişikliklerin olumsuz sonuçları günden güne etkisini hissettirmektedir. İklim değişikliğinin ulusal ve uluslararası düzeyde izlenmesi, uyum ve önleme çalışmalarının paydaşlar ve hükümetler tarafından yapılması gerekmektedir. Coğrafi Bilgi Sistemleri ile bu olumsuz sonuçları izlemekte ve çeşitli analizler yapılmaktadır. Coğrafi Bilgi Sistemleri, meteorolojik veriler ile konumsal verileri entegre etmektedir. Bu entegrasyon sonucunda çeşitli iklim değişikliği analizleri ve görselleştirmeler yapılmaktadır. Çalışmada epidemiyoloji ile ilişkili olduğu düşünülen iki konu üzerinde haritalar üretilmiştir. Bu haritalar İstanbul ili yıllık yağış, İstanbul ili yılların ortalama yağış miktarı haritalarıdır. Çalışma içeriğinde ortalama yağış miktarı ve yıllık yağış miktarı verileri elde edilmiştir. Haritaların üretiminde CHIRPS: Rainfall Estimates from Rain Gauge and Satellite Observations platformundan elde edilen veriler kullanılmıştır. Ortalama yağış miktarı verisi 1982-2020 yılları yağış miktarı ortalamasını temsil etmektedir. Yıllık yağış verisi 1 Ocak 2020–31 Aralık 2020 yılı içerisinde gerçekleşen yağışın ortalamasını temsil etmektedir. Çalışma kapsamında ortalama yağış miktarı ve yıllık yağış miktarı haritaları, bulut teknolojisinin önemli temsilcisi olarak nitelendirilen Google Earth Engine platformu kullanılarak üretilmiştir. Google Earth Engine, web tabanlı uzaktan algılama görüntülerin değerlendirildiği bir ara yüzdür. Özellikle gereksiz veri depolaması önüne geçilmesi ve veri işlem hızının bilgisayardan bağımsız olmasını sağlayan bu sistem hızlı analiz ve karar alma imkanı sağlamaktadır. Javascript platformunda kodlar yazılarak ortalama yağış miktarı ve yıllık yağış miktarı haritaları elde edilmiştir. Elde edilen haritalara göre; İstanbul ili için ortalama yağış miktarının en yüksek değeri 14.9648 mm, en düşük değeri ise 7.7838 mm'dir. Yıllık yağış miktarının en yüksek değeri 11.7246 mm, en düşük değeri 6.26987 mm olarak veri değerleri elde edilmiştir. Zaman serisi; istatistik, mühendislik, matematik vb. alanlarda veri noktalarının sıklığını ifade etmektedir. Zaman serisi analizinde, ortalama yağış miktarı haritasına göre en yüksek değerin 2010 yılında olduğu görülmektedir. Yıllık yağış miktarı haritasında en yüksek değerlerin ise mayıs ve aralık aylarında olduğu görülmektedir. En düşük yağış miktarının olduğu ay ise ağustos ayıdır. Yağışların özellikle İstanbul Boğazı'nın merkez bölgesi ve kuzeyi, İstanbul ilinin kuzeyi, Karadeniz'e olan kıyı şeridi fazla yağış alan bölgeler olarak gözlemlenmiştir. Daha az yağış alan bölgeler ise İstanbul ilinin Marmara Denizi'ne olan kıyı şeridi ve iç bölgeleri doğu ve batı bölgesi olarak görülmektedir. Sonuç olarak Coğrafi Bilgi Sistemleri, meteorolojik veriler ile konumsal verileri entegre ederek analiz ve görselleştirme için uygun bir çalışma ortamı sunmaktadır. Farklı disiplinlerde kullanılan zaman serisi analizleri ortalama yağış ve yıllık yağış haritalarının üretiminde de başarılı bir şekilde kullanılmaktadır. Bu çalışmada İstanbul ili için yıllık yağış ve ortalama yağış haritaları üretilmiştir ve sonuçlar zaman serisi analizi ile incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Bilgi Sistemleri, Google Earth Engine, Zaman Serisi Analizi, İstanbul.

Production Of Istanbul Province Time-Series Average And Annual Premium Maps With Google Earth Engine

Mustafa Aksoy [1,*] & Melek Yıldırım [1]

Abstract

Globally, climate changes have great effects on society. The negative consequences of these changes are felt day by day. Monitoring of climate change at national and international level, adaptation and prevention studies should be carried out by stakeholders and governments. These negative results are monitored and various analyzes are made with Geographical Information Systems. Geographic Information Systems integrate meteorological data with spatial data. As a result of this integration, various climate change analyzes and visualizations are made. In the study, maps were produced on two topics that are thought to be related to epidemiology. These maps are the annual precipitation in Istanbul and the average precipitation in Istanbul for years. Average precipitation and annual precipitation data were obtained in the content of the study. Data obtained from the CHIRPS: Rainfall Estimates from Rain Gauge and Satellite Observations platform were used in the production of the maps. The average precipitation data represents the average precipitation amount for the years 1982-2020. Annual precipitation data represents the average of precipitation that occurred between January 1, 2020 and December 31, 2020. Within the scope of the study, average precipitation and annual precipitation maps were produced using the Google Earth Engine platform, which is considered as an important representative of cloud technology. Google Earth Engine is an interface for evaluating web-based remote sensing images. In particular, this system, which prevents unnecessary data storage and ensures that the data processing speed is independent from the computer, provides fast analysis and decision making. Average precipitation and annual precipitation maps were obtained by writing codes on the Javascript platform. According to the maps obtained; The highest value of the average precipitation amount for the province of Istanbul is 14.9648 mm and the lowest value is 7.7838 mm. The highest value of the annual precipitation amount was 11.7246 mm and the lowest value was 6.26987 mm. Time series; statistics, engineering, mathematics, etc. refers to the frequency of data points in fields. In the time series analysis, it is seen that the highest value was in 2010 according to the average precipitation amount map. In the annual precipitation amount map, it is seen that the highest values are in May and December. The month with the lowest precipitation is August. Especially the central region and north of the Bosphorus, the north of Istanbul, the coastline to the Black Sea were observed as regions that received heavy rainfall. The regions that receive less precipitation are the coastline and inner regions of Istanbul to the Sea of Marmara as the east and west regions. As a result, Geographic Information Systems offer a suitable working environment for analysis and visualization by integrating meteorological data and spatial data. Time series analyzes used in different disciplines are also used successfully in the production of average precipitation and annual precipitation maps. In this study, annual precipitation and average precipitation maps for the province of Istanbul were produced and the results were analyzed by time series analysis.

Keywords: Geographic Information Systems, Google Earth Engine, Time Series Analysis, Istanbul.

Sosyal Bilgiler Dersinde Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrencilerin Çevresel Duyarlılığına Etkisi

Özlem Özarpalı [1, *] & Ebru Gençtürk Güven [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Trabzon Üniversitesi
ozlemkarabulut_2009@hotmail.com

Özet

Çevre eğitimi insanlar için gerekli ve üzerinde durulması gereken bir eğitimdir. Çevre eğitimi ile toplumdaki tüm bireylerde çevre bilinci geliştirmek ve çevreye duyarlı davranışsal olarak da çevreye karşı sorumlu bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır. Teknolojin bu kadar hızlı gelişmesi ise beraberinde çevre kirliliğini de getirmektedir. Son yıllarda görülen çevresel sorunlar(çevre kirliliği, kuraklık vs.) bireylerin çevreye daha duyarlı olması gerektiğini göstermektedir. Çevreye duyarlı olmak ise; çevreyi koruma, var olan doğal güzellikleri bozmama, çevresel kirliliği önleme gibi insanların sahip olması gereken nitelikleri kapsamaktadır. Formal eğitimde birçok ders içeriğinde bu amaç yer almasına rağmen, sosyal bilgiler öğretim programı, kavram, beceri ve değer boyutlarıyla çevresel konulara daha fazla yer vermesiyle öne çıkmaktadır.

Sosyal bilgiler öğretim programının en temel amacı olan etkili vatandaşlar yetiştirme ilkesi kapsamında çevreye duyarlı vatandaş yetiştirmek önemle üzerinde durulması gereken bir husustur. Buradan hareketle yürütülen bu çalışma ile öğrencilerin çevreye karşı daha duyarlı bireyler haline gelmelerini destekleyen drama uygulamalarının bu anlamdaki etkililiğini değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Sosyal bilgiler dersi ve çevre konularına yönelik yeni bir bakış açısı getirmesi ve sunulan uygulama örnekleri ile de öğretmenlere yol gösterecek nitelikte olacağı için önemli görülmektedir. Çalışmayı önemli hale getiren bir diğer unsur da çalışmanın çevre eğitimine yönelik olmasıdır. Sosyal bilgiler dersi çevre eğitimi konusuna yönelik yaratıcı drama etkinliklerinin yapıldığı çalışmaların oldukça sınırlı olması da bu çalışmayı önemli hale getirmiştir.

Araştırmada esas olarak nicel yaklaşıma dayalı olarak eşitlenmemiş kontrol gruplu yarı-deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın nicel verileri "Çevresel Duyarlılık" ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Bununla birlikte nicel verileri desteklemek amacıyla uygulama sırasında ve sonrasında açık-uçlu sorular, öğrenci günlükleri, resim, afiş ve şiir gibi öğrencilerin çevre kirliliğine yönelik düşünce ve duygularını yansıtan ürünlerden elde dilen nitel veriler de toplanmıştır.

Araştırmaya 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde Trabzon ilinde bulunan bir ilköğretim okulunda 6.sınıfda öğrenim gören 56 öğrenci (deney grubu 28, kontrol grubu 28) katılmıştır. Dersler deney grubunda "çevre kirliliği" konusuna yönelik hazırlanan yaratıcı drama etkinlikleriyle (15 ders saati), kontrol grubunda ise programa dayalı öğretim etkinlikleriyle yürütülmüştür. Araştırma sonucunda yaratıcı drama yönteminin tercih edildiği sosyal bilgiler derslerinin, programa dayalı öğretim etkinliklerine kıyasla, öğrencilerin çevresel duyarlılıklarına anlamlı seviyede katkı sağladığı belirlenmiştir. Bunula birlikte araştırmanın nitel verilerinden elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin yaratıcı drama yöntemiyle yürütülen "Çevremizdeki Kirlilik" konusu işlenirken daha çok eğlendikleri, ders sürecindeki etkinlik ve oyunlara katıldıkları için konuyu daha iyi öğrendikleri, her bir etkinlik sonrasında nasıl bir etkinliğin geleceğini heyecanla bekledikleri, etkinlikler içinde oyunlar ve canlandırmalar olduğu için daha keyifli bir ders akışı olduğu, ders sonunda grup şeklinde resim, afiş yaparken çok güldükleri öğrenci cevaplarından belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Yaratıcı Drama, Çevresel Duyarlılık

The Effect Of Creative Drama Method On Students' Environmental Sensitivity In Social Studies Lesson

Özlem Özarpalı [1,*] & Ebru Gençtürk Güven [1]

Abstract

Environmental education is a necessary and important education for people. With environmental education, it is aimed to develop environmental awareness in all individuals in the society and to raise individuals who are sensitive to the environment and responsible for the environment in behavioral terms. In the era we live in, there is a great explosion of information and technology. The rapid development of technology brings with it environmental pollution. Environmental problems in recent years (environmental pollution, drought, etc.) show that individuals should be more sensitive to the environment. To be sensitive to the environment; It covers the qualities that people should have, such as protecting the environment, not spoiling the existing natural beauties, and preventing environmental pollution. Although this purpose is included in many course contents in formal education, the social studies curriculum stands out by giving more space to environmental issues with its concept, skill and value dimensions. Within the scope of the principle of raising effective citizens, which is the main purpose of the social studies curriculum, raising environmentally conscious citizens is an issue that should be emphasized. Based on this, this study aimed to evaluate the effectiveness of drama practices in this sense, which support students to become more sensitive individuals towards the environment. For this purpose, it is considered important because it brings a new perspective to the Social Studies course and environmental issues and will guide teachers with the application examples presented. Another factor that makes the study important is that the study is aimed at environmental education. The fact that the studies on the subject of environmental education in the social studies course were very limited in which creative drama activities were carried out made this study important.

In the study, a quasi-experimental design with unequalized control group was used, mainly based on the quantitative approach. The quantitative data of the study were obtained by using the "Environmental Sensitivity" scale. However, in order to support the quantitative data, qualitative data obtained from products that reflect the thoughts and feelings of students about environmental pollution such as open-ended questions, student diaries, pictures, posters and poems were also collected during and after the application. In the 2017-2018 academic year, 56 students (28 in the experimental group, 28 in the control group) studying in the 6th grade of a primary school in the province of Trabzon participated in the research.

The lessons were carried out with creative drama activities (15 lesson hours) prepared for the subject of "environmental pollution" in the experimental group, and with program-based teaching activities in the control group. As a result of the research, it was determined that the social studies lessons in which the creative drama method is preferred contribute significantly to the environmental sensitivity of the students compared to the curriculum-based teaching activities. However, according to the findings obtained from the qualitative data of the research, the students had more fun while the subject of "Pollution in Our Environment", which was carried out with the method of creative drama, was taught, they learned the subject better because they participated in the activities and games during the course process, they eagerly awaited what kind of activity would come after each activity, and they participated in the activities. It was determined from the answers of the students that there was a more enjoyable course flow because there were games and animations, and that they laughed a lot while making group pictures and posters at the end of the lesson.

Keywords: Social Studies, Creative Drama, Environmental Awareness

Sürdürülebilir Turizmle Korumak: Mümkün mü, Çelişki mi?

Bekir Derinöz

Coğrafya Balıkesir Üniversitesi
bekirderinoz@balikesir.edu.tr

Özet

Turizm temelde sürdürdüğü faaliyetleri için gerekli olan kaynakları doğa ve kültürel çevre olan, dünya çapında hızla gelişen bir endüstridir. Turizm bu kaynaklar üzerinde varlığını devam ettirirken aynı zamanda kullandığı kaynakları da az ya da çok tahrip eder. Kullanılan kaynaklar sınırlı, turizm endüstrisinin talepleri ise sınırsızdır. Bu nedenle kaynakların önlem alınmadığı takdirde tükeneceği, sürekliliğinin sağlanamayacağı ve nihayetinde turizm endüstrisinin çökeceği açıktır. Dolayısıyla kaynaklar üzerindeki olumsuz etkileri en aza indiren, yapılan faaliyetlerin daha sürdürülebilir olmasına katkı sağlayacak olan yeni turizm yaklaşımları benimsenmek durumundadır. Bu yaklaşımlar özelde ekoturizm, yeşil turizm, kırsal turizm, sorumlu turizm, yumuşak turizm ve agroturizm gibi çeşitli biçimlerde bulunsa da genel anlamda bunlar sürdürülebilir turizm olarak ifade edilmektedir. Bu turizm türlerinin en önemli ortak paydaları geleneksel olarak sürdürülegelen kitle turizmine karşı olmalarıdır. Bu çalışmanın amacı doğa koruma faaliyetlerinde sürdürülebilir turizmin bir koruma aracı olarak kullanılıp kullanılamayacağını, etkili olup olamayacağını sorgulamaktır. Çalışma kapsamında cevapları aranan sorular: Sürdürülebilir turizm ile doğa koruma birbiriyle çelişmekte midir? Sürdürülebilir turizm etkili bir doğa koruma aracı olarak kullanılabilir mi? Türkiye'de uygulanan doğa koruma stratejileri ile sürdürülebilir turizm barışık mıdır? Çalışma kapsamında ilgili alan yazın üzerinden taramalar ve incelemeler yapılmış, doğa koruma ile sürdürülebilir turizmin karşılaştırmalı bir analizi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlar koruma kararlarının tepeden inme şekilde alındığı ülkelerde etkili ve sürdürülebilir bir koruma-kullanma dengesi oluşturulamadığını, bu dengenin zamanla doğadan yana bozulmaya yüz tuttuğunu ve alanda uygulanan koruma politikasının başarısızlıkla sonuçlandığını göstermektedir. Türkiye de bu tür ülkeler arasındadır. Katı katıya koruma olarak tabir edilen Yellowstone tipi koruma modelleri batı ülkelerinde uzun yıllar önce terkedilmiştir. Bu katı koruma modelleri sürdürülebilir turizmle de barışık değildir. İnsanın korunan alandan tamamen çıkarılması ve alanla olan tüm organik bağının kesilmesi üzerine dayalı olan katı koruma modelleri dünyanın birçok ülkesinde terkedilmesine rağmen bu modellerin hala birçok ülkede varlığını devam ettirdiği gözlemlenmektedir. Yerel halkın koruma faaliyetlerine ve sürecine dahil edilmediği, korunan alandan en azından yılın belirli dönemlerinde kısıtlı da olsa ihtiyaçları ve istekleri doğrultusunda faydalanamadığı, korunan alanla arasında yer duygusu geliştiremediği, koruma-kullanma dengesi kurulamamış koruma modelleri başarısız olmaya mahkumdur. Sürdürülebilir turizm bu noktada koruma-kullanma dengesini sağlayacak, alandaki kullanım pratiklerini ve zararlarını en aza indirecek, alanla geliştirilecek yer duygusu kapsamında alanın içselleştirilmesini sağlayacak, kırsal yerel kalkınmayı teşvik edecek hem turizm geliştirme hem de etkili bir koruma ve çevre yönetim aracı haline dönüştürülebilir. Böylece özellikle yerel halkın da dahil edilmesiyle geliştirilecek olan katılımcı doğal kaynak yönetimi ve turizm modelleri ile "korurken kullanma ve gelecek nesillere aktarma" işlevi sürdürülebilir turizm aracı ile mümkün hale getirilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Koruma, Turizm, Sürdürülebilirlik

Conserving with Sustainable Tourism: Possible or Contradiction?

Bekir Derinöz

Abstract

Tourism is a rapidly developing industry around the world, the resources of which are basically the nature and cultural environment for its activities. While tourism maintains its existence on these resources, it also destroys the resources it uses more or less. The resources used are limited and the demands of the tourism industry are unlimited. For this reason, it is clear that the resources will be depleted if precautions are not taken, their continuity cannot be ensured and eventually the tourism industry will collapse. Therefore, new tourism approaches that minimize the negative effects on resources and contribute to the sustainability of the activities should be adopted. Although these approaches exist in various forms such as ecotourism, green tourism, rural tourism, responsible tourism, soft tourism and agrotourism in particular, they are generally expressed as sustainable tourism. The most important common denominator of these types of tourism is their opposition to traditional mass tourism. The aim of this study is to question whether sustainable tourism can be used as a conservation tool in nature conservation activities and whether it can be effective. Questions to be answered within the scope of the study: Do sustainable tourism and nature conservation contradict each other? Can sustainable tourism be used as an effective nature conservation tool? Is sustainable tourism in harmony with the nature conservation strategies implemented in Turkey? Within the scope of the study, scans and examinations were made on the relevant literature, and a comparative analysis of nature conservation and sustainable tourism was tried to be put forward. The results show that in countries where conservation decisions are taken from the top down, an effective and sustainable conservation-utilization balance cannot be established, this balance tends to deteriorate over time, and the conservation policy implemented in the area has resulted in failure. Turkey is among such countries. Yellowstone-type protection models, which are called solid-solid protection, have been abandoned in western countries many years ago. These strict conservation models are also not at peace with sustainable tourism. Although the solid protection models based on the complete removal of the human from the protected area and the cutting of all organic bonds with the area have been abandoned in many countries of the world, it is observed that these models still exist in many countries. Conservation models where local people are not included in the conservation activities and process, cannot benefit from the protected area at least in certain periods of the year in line with their needs and wishes, cannot develop a sense of place between the protected area and the protection-use balance cannot be established, are doomed to fail. At this point, sustainable tourism can be transformed into both tourism development and an effective protection and environmental management tool, which will provide the protection-use balance, minimize the usage practices and damages in the area, ensure the internalization of the area within the scope of the sense of place to be developed with the area, encourage rural local development. Thus, with the participatory natural resource management and tourism models that will be developed especially with the inclusion of the local people, the function of "using while protecting and transferring it to future generations" will be made possible with the sustainable tourism tool.

Keywords: Conservation, Tourism, Sustainability

Web 2.0 Araçları İle Harita Okuryazarlığı: İnteraktif Uygulamalardan MapHub Örneği

Ayşegül Şeyihoğlu [1,*] & Ali Faik Aydın [2]

[1] Türkçe Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Trabzon Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Eğitimi Trabzon Üniversitesi
aysegulseyihoglu@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı Web 2.0 araçları ile harita okuryazarlığını geliştirmeye yönelik bir ders planı şeklinde bir uygulama örneği sunmaktır. Plan kapsamında İnteraktif uygulamalardan MapHub kullanılmıştır. Web 2.0 teknolojisi, Web kullanıcıları arasında çevrim içi işbirliğinin ve paylaşımının yapılmasına imkan sağlayan bir Web teknolojisi servisidir. Bu servis dağınık haldeki kullanıcıların Web 2.0 uygulamaları yardımıyla paylaşım alanları oluşturmalarına imkan sağlamaktadır. Bu çalışmada Web 2.0 teknolojisinin sunduğu yenilikler arasında bulunan interaktif harita uygulamalarından MapHub tanıtılmakta ve coğrafya konularının öğretimine ilişkin örnek sunulmaktadır. İçeriği geliştirmek için Trabzon Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Lisansüstü Programı kapsamında yürütülen "Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bilgi-İletişim Teknolojilerinin Kullanımı" adlı yüksek lisans dersi seçilmiştir. Ders kapsamında Sosyal Bilgiler 4. Sınıf "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanında olan ''SB.4.7.2. Türkiye'nin komşuları ve diğer Türk Cumhuriyetleri ile olan ilişkilerini kavrar" kazanımı seçilmiştir. Ardahan ili merkez ilçeye bağlı bir köyde bulunan ilkokulun 4. sınıfında öğrenim gören 11 öğrenciyle uygulanmıştır. Yapısalcılık Yaklaşımı 5E Modeline göre planlanan dersin açıklama ve değerlendirme basamaklarında Web 2.0 araçlarından MapHub Uygulamasına yer verilmiştir. MapHub; internet üzerinden üyelik oluşturularak harita geliştirilen ve bu haritalar üzerinde düzenlemeler yapılmasına imkân tanıyan bir uygulamadır. Bu araç sayesin de haritalar üzerinde çizim yapma, konum ekleme, alan belirleme ve tarama, metin, video, resim ve link ekleme ayrıca farklı ortamlarda paylaşım gibi birçok seçenek ile haritaların zenginleştirilmesi mümkündür. Maphub aracının ara yüzün de bulunan birçok farklı harita çeşitleri sayesinde idari ve siyasi, fiziki başta olmak üzere birçok farklı tür haritaların kullanıldığı ortamlar oluşturulabilmektedir. Araştırma kapsamında faydalanılan bu özelliklerin yanında ayrıca harita kullanma, geliştirme, okuma ve yorumlama gerektiren işlem basamaklarına (Olson, 1976; Weeden, 1997:169) da yer verilmiştir. Bunlara ek olarak geliştirilen ders planında örnek olay, grup çalışması, soru cevap, hikayeleştirme, gösterip yaptırma, zihin haritası gibi öğrenci merkezli yöntemlerle desteklenmiştir. Literatür, değişen yaşam şartları ile kendini güncelleyen ilgi ve ihtiyaçların haritalara bakan yüzünde; üretim, kullanım, zenginleştirme, paylaşım ve öğretimi hususları yeniden gözden geçirilme ihtiyacına dikkat çekmektedir. "Harita okuryazarlığı; haritaları anlama yeteneği" olarak tanımlanırken; bilgi, anlama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme basamakları ile gerçekleşir (Clarke, 2003:717). Bu basamaklarda da farklı ortamlarda öğrenen merkezli uygulamalara yer verilmesi gerekmektedir. Web 2.0 araçları bu bağlamda değerlendirilebilir. Ayrıca uygulama yapılan öğrenciler tarafından MapHub uygulamasının ara yüzünün kolay kavranması, android kullanıma uygun olması, grup ya da bireysel olarak kullanıma uyumlu olması çalışma kapsamında söz edilebilecek avantajlar olarak ön plana çıkmaktadır. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak öğrenciler tarafından yapılan çalışmalar ile bir MapHub etkinlik havuz oluşturulması ve bu tüm sınıf ile paylaşılması önerilebilir. Kullanımının başka kazanım ve dersler kapsamında yaygınlaştırılması sağlanabilir. Geliştirilen etkinlikler ile uyumlu yöntem-teknikler, çalışma yaprakları ya da farklı bir değerlendirme aracı ile zenginleştirilmiş öğretim ortamları oluşturulabilir. Kısa mesafeler için okul dışı ortamlarda android tabanlı MapHub uygulamasından faydalanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Harita Okuryazarlığı, Web 2.0 Uygulamaları, MapHub Uygulaması

Map Literacy with Web 2.0 Tools: An Example of An İnteractive Application Maphub

Ayşegül Şeyihoğlu [1,*] & Ali Faik Aydın [2]

Abstract

The aim of this study is to present an application example in the form of a lesson plan to improve map literacy with Web 2.0 tools. MapHub, one of the interactive applications, was used within the scope of the plan. Web 2.0 technology is a Web technology service that enables online collaboration and sharing among Web users. This service allows scattered users to create sharing areas with the help of Web 2.0 applications. In this study, MapHub, one of the interactive map applications and among the innovations offered by Web 2.0 technology, is introduced and an example of teaching geography subjects is presented. In order to develop the content, a post-graduate course named "Use of Information-Communication Technologies in Social Studies Education", which is carried out within the scope of Trabzon University Turkish and Social Sciences Education Department Social Studies Education Post-Graduate Program, was chosen. Within the scope of the course, the achievement "SB.4.7.2. Understands Turkey's relations with its neighbors and other Turkic Republics" was chosen from the 4th Grade Social Studies "Global Connections" learning area. It was applied with 11 students studying in the 4th grade of a primary school in a village in the central district of Ardahan province. MapHub Application which is one of the Web 2.0 tools is included in the explanation and evaluation steps of the course, which is planned according to the Constructivist Approach 5E Model. MapHub; It is an application that develops maps by creating a membership over the internet and allows editing on these maps. Thanks to this tool, it is possible to enrich the maps with many options such as drawing on maps, adding locations, determining areas and scanning, adding text, videos, images, and links, and sharing in different environments. Also, thanks to the many different map types in the interface of the Maphub tool, environments where many different types of maps are used, especially administrative, political and physical, can be created. In addition to these features used within the scope of the research, the process steps that require map use, development, reading and interpretation (Olson, 1976; Weeden, 1997:169) are also included. Furthermore, the developed lesson plan was supported by student-centered methods such as case study, group work, question-answer, storytelling, demonstration, and mind mapping. About the interests and needs that update themselves with the changing living conditions related to maps, the literature draws attention to the need to reconsider production, use, enrichment, sharing and teaching. While map literacy is defined as the ability to understand maps; it occurs through the steps of knowledge, understanding, application, analysis, synthesis and evaluation (Clarke, 2003:717). In these steps, learner-centered practices in different environments should be included. Web 2.0 tools can be evaluated in this context. Moreover, the easy-to-understand interface of the MapHub application by the students, being suitable for android use, and being compatible with group or individual use stand out as the advantages that can be mentioned within the scope of the study. Based on the results of the research, it can be suggested to create a MapHub activity pool with the work done by the students and share this with the whole class. It can be ensured that its use is expanded within the scope of other acquisitions and courses. Enriched teaching environments can be created with methods-techniques, worksheets or a different assessment tool compatible with the developed activities. Android-based MapHub application can be used for short distances in out-of-school environments.

Keywords: Map Literacy, Web 2.0 Applications, MapHub Application

Afet Öğretimine Disiplinler Arası Bakış

Ayça Kartal [1] & Ayşegül Şeyihoğlu [2,*]

[1] Temel Eğitim Muş Alparslan Üniversitesi
[2] Türkçe Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Trabzon Üniversitesi
aysegulseyihoglu@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı disiplinlerarası öğretimin yapısı ve amacından hareketle afet eğitiminde ihtiyaç duyulan disiplinlerarası bakışa vurgu yapmak ve disiplinlerarası öğretim yaklaşımına dayalı örnek bir uygulama ortaya koymaktır. Disiplinleri birleştiren çalışmalar, her alanda çağın gerekliliklerinden biri haline gelmiştir. Bir durum, olgu ya da olayın en az iki disiplin ya da konu alanının bir araya getirilerek incelenmesi (Jacobs, 1989) olarak tanımlanan disiplinlerarası yaklaşım, kişiliği beslemek ve insanları toplumda ve doğal çevrelerinde daha bilinçli bir şekilde yaşamalarını sağlamak olarak da ifade edilir (Miller, 2005). Sonuçlarının canlılar için oldukça vahim olabilen; insanın yaşam şartlarını sekteye uğratabilen, toplumlar için can ve mal kayıplarının yanında psikolojik, sosyolojik anlamda büyük sorunlar doğuran felaketler olarak afetler (Sözcü, 2019); birden fazla konu, çalışma ve disiplin alanını içinde barındırmaktadır. Nitekim küresel toplumun doğal tehlikelere karşı tutumu, kurtarma merkezli bir yaklaşımdan olayların önlenmesi, azaltılması ve hazırlıklı olmaya vurgu yapan bütünsel ve bütünleşik bir yaklaşıma doğru bir paradigma değişimine sebep olmuştur (Das, 2011). Öncesinde risk yönetimi sonrasında kriz yönetimi yönleri ile Pozitif bilimler ve sosyal bilimlerin keşişim noktasında yer alan afet ve afet eğitimi konusu da de disiplinleri birleştirmeye ihtiyaç duyulan bir alandır (Faber, Giuliani, Revez, Jayasena, Sparf ve Mendez, 2014). Bu temanın bütünsel bir yaklaşımla anlaşılıp öğretilebilmesi için dünyayı anlayan ve yorumlayan, olaylara bütüncül bakabilen eğitimcilere ihtiyaç vardır. Ancak bütüncül bakış açısına sahip eğitimciler insan ve doğa bilimleri arasında ilişkiler kurabilir ve yeni nesilleri de bu bağlamda yetiştirebilir. Doğal çevresini adeta bir laboratuvar gibi gören, olayların dağılışını, bağlantılarını, sebep ve sonuçlarını incelemek, anlamak ve öğretmek için ilgili disiplinlerden faydalanabilen, eksik kaldığı noktada işbirliğine açık olan öğretmenler ile afet eğitimi anlam ve işlerlik kazanacaktır. Örneğin doğal afetlerin oluşumunda hidrometeorolojik, klimatolojik, jeofizik ve biyolojik etkenler söz konusudur. Doğal afetler toplumların sosyo ekonomik gelişimi, demografik ve endüstriyel durumuyla yakından ilişkili etkilere ve nedenlere sahiptir (Mata-Lima vd., 2013, s.47). Depreme dayanıklı olmayan alanlara yapıların inşa edilmesi deprem risk boyutunu arttırdığı gibi, sel ve su baskın riski büyük olan yerlere yapı yapılması oluşabilecek tehlikeleri arttırmakta, ormanların kesilmesi ve yok edilmesi; heyelan vb. doğal afetlere yol açmakta, su kaynaklarının gereksiz tüketilmesi canlıları kuraklıkla karşı karşıya bırakmaktadır (Ünal, 2019). Burada bahsi geçen durumlarda doğal afetlerin mimarlık, mühendislik, geometri, jeofizik, jeoloji, antropoloji, sosyoloji vb. disiplinlerle bağlantısı söz konusudur. Dolayısıyla bu araştırmada da "afet öğretiminde" disiplinler arası bakış incelenecek; özellikle Coğrafya'nın disiplinler arası yapısının neden önemli olduğu, afet öğretiminde bu yapının nasıl kullanılabileceği, disiplinler arasılık-beyin-yaşam arasındaki bağlantı ortaya koyulacaktır. Ayrıca afet öğretimi konu başlığında geliştirilen örnek bir disiplinler arası modülün de incelenmesi sağlancaktır.

Anahtar Kelimeler: Afetler, Disiplinler Arası Yaklaşım, Afet Eğitimi

Interdisciplinary Perspective to Disaster Education

Ayça Kartal [1] & Ayşegül Şeyihoğlu [2,*]

Abstract

The aim of this study is to emphasize the interdisciplinary perspective needed in disaster education based on the structure and purpose of interdisciplinary teaching and to present an exemplary practice based on the interdisciplinary teaching approach. Studies that combine disciplines have become one of the necessities of the age in every field. The interdisciplinary approach, which is defined as the study of a situation, phenomenon or event by bringing together at least two disciplines or subject areas (Jacobs, 1989), is also expressed as nurturing the personality and enabling people to live more consciously in society and their natural environment (Miller, 1989). 2005). The consequences can be quite dire for living things; Disasters as disasters that can disrupt people's living conditions and cause great psychological and sociological problems as well as loss of life and property for societies (Sözcü, 2019); it includes more than one subject, study and discipline area. As a matter of fact, the attitude of the global community towards natural hazards has led to a paradigm shift from a rescue-centered approach to a holistic and integrated approach that emphasizes the prevention, reduction and preparedness of incidents (Das, 2011). Disaster and disaster education, which is at the intersection of risk management and then crisis management, and positive sciences and social sciences, is also an area that needs to combine disciplines (Faber, Giuliani, Revez, Jayasena, Sparf, & Mendez, 2014). In order to understand and teach this theme with a holistic approach, educators who understand and interpret the world and who can look at events holistically are needed. However, educators with a holistic perspective can establish relationships between human and natural sciences and raise new generations in this context. Disaster education will gain meaning and functionality with teachers who see their natural environment as a laboratory, who can benefit from related disciplines to examine, understand and teach the distribution, connections, causes and consequences of events, and who are open to cooperation when they are lacking. For example, there are hydrometeorological, climatological, geophysical and biological factors in the formation of natural disasters. Natural disasters have effects and causes that are closely related to the socio-economic development, demographic and industrial situation of societies (Mata-Lima et al., 2013, p.47). Constructing buildings in areas that are not resistant to earthquakes increases the risk of earthquakes, while constructing buildings in areas with a high risk of flooding and flooding increases the dangers that may occur, cutting and destruction of forests; landslide etc. causes natural disasters, unnecessary consumption of water resources exposes living things to drought (Ünal, 2019). In the cases mentioned here, natural disasters can be considered in architecture, engineering, geometry, geophysics, geology, anthropology, sociology, etc. is related to disciplines. Therefore, in this study, the interdisciplinary perspective in "disaster teaching" will be examined; In particular, why the interdisciplinary structure of Geography is important, how this structure can be used in disaster education and the connection between interdisciplinarity-brain-life will be revealed. In addition, an exemplary interdisciplinary module developed under the topic of disaster education will be examined.

Keywords: Disasters, Interdisciplinary Approach, Disaster Education

Aday Makalelerde Yer Alan Haritaların Niteliğinin Değerlendirilmesi

Salih Yıldırım

Coğrafya Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
salih.yildirim@marmara.edu.tr

Özet

Coğrafya disiplini, başta mekân olmak üzere ilgi alanına giren konuları gereği haritalarla olan münasebetini güçlendirmeye devam etmektedir. En başta gündelik yaşamımızda sıklıkla kullandığımız haritalar, bazen dağılış, bazen mekân üzerinde analizler yapılarak hayatın hemen her alanında gücünü göstermektedir. Haritaların çizim teknikleri, içinde bulunulan çağın teknolojik gelişmelerinden de etkilenerek farklılaşmaktadır. İlk çağlarda elle çizilen haritalar, günümüzde yerini coğrafi bilgi sistemleri (CBS) teknolojisine bırakmıştır. CBS sayesinde haritalar, geçmişe kıyasla daha kolay, kısa sürede ve çok sayıda kullanıcı tarafından üretilebilmektedir. Haritaların çizimi, profesyonel tasarım ilkeleri ve bireylerin bakış açısına göre bireyden bireye değişiklik göstermektedir. Ancak çok sayıda bireyin amatör bir ruhla hareket ederek nitelikten yoksun bir biçimde harita üretme çabası, farklı sorunları da beraberinde getirmektedir. Sorunun çözümlenmesi adına harita üreten bireylerin dikkat etmesi gereken ölçütler bulunmaktadır. Amacına uygunluk, hedef kullanıcılara uygunluk, doğruluk, eksiksiz olma, açıklık/anlaşılabilirlik, okunabilirlik ve estetiklik, özellikle iyi bir haritada olması gereken ölçütlerdendir. Örneğin, okunabilirliği problemli ya da estetiklikten uzak olan bir haritanın hedef kullanıcılara hitap edebilmesi de sorunlu olacaktır. İyi bir haritanın tasarımında, tüm bu ölçütler dikkate alınmalıdır. Bu minvalde, mekâna ait objelerin gösteriminde ve analizinde sıklıkla başvurulan haritaların niteliği önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, bilhassa coğrafya camiasını yakından ilgilendiren bir dergiye gönderilen aday makalelerde yer alan haritaların yukarıdaki ölçütlere göre niteliğinin değerlendirilmesidir. Bunun yanı sıra lejant, ölçek, başlık gibi haritada olması gereken bilgilerin hedef kullanıcılara doğru, hatasız, kolay ve anlaşılır biçimde aktarılmasını sağlayan tüm ögeler de ilgili ölçütler dikkate alınarak değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Çalışmanın verileri nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniğiyle elde edilmiştir. Nitel araştırmalar, gerçeğin tek ve mutlak olmadığı düşüncesinden hareket ederek yorumlayıcı paradigmalara dayanır. Nitel araştırmaların doğası gereği sonuçların evrene genellenmesi amacı yoktur. Buna karşın nitel araştırmalarda örneklem ya da çalışma grubuna sıklıkla başvurulmaktadır. 2016-2020 yılları arasında eski adıyla Marmara Coğrafya Dergisi, yeni adıyla Uluslararası Coğrafya ve Coğrafya Eğitimi Dergisi'ne (IGGE) gönderilen aday makaleler, çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Doküman incelemesi tekniğine binaen, resmi ve özel hususiyet arz eden her türlü belge örneklem teşkil edebilir. Doküman incelemesi, zengin bir içerik ihtiva etmekte, bu bakımdan ilgili çalışmaya çeşitli katkılar sunmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ölçütler doğrultusunda yayın amacıyla dergiye ulaşan tüm aday makaleler, analiz edilerek değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, aday makalelerde yer alan haritaların önemli eksiklikleri olduğu tespit edilmiştir. Özellikle okunabilirlik, açıklık/anlaşılabilirlik, eksiksiz olma ve estetiklik ölçütlerinin göz ardı edildiği, çok sayıda haritanın niteliğinin beklenilen düzeyde olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede yazarlara haritaların üretimi ve tasarımı sürecinde niteliğin artırılması adına daha fazla emek vermeleri gerektiği ya da profesyonel destek almaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aday Makaleler, Haritaların Niteliği, Harita, Coğrafya

Evaluation of the Maps' Quality in the Candidate Articles

Salih Yıldırım

Abstract

The geography discipline continues to strengthen its relationship with maps due to its subjects of interest, especially space. The visual power of the maps appears in almost every part of the world. Map making techniques vary from individual to individual, based on technological developments of the current era and professional design principles. Hand-drawn maps in the early ages have been replaced by geographic information systems (GIS) technology today. Thanks to GIS, maps can be produced more easily, in a short time and by a large number of users compared to the past. However, the effort of many individuals to produce maps without quality by acting with an amateur spirit brings along different problems. In order to solve the problems, individuals should pay attention mapping criteria. Expediency, suitability for target users, accuracy, completeness, clarity/intelligibility, readability and aesthetics are the criteria that should be especially in a quality map. For example, unaesthetic or unreadable maps cannot be expected to appeal to everyone. All these criteria must be taken into account for the design of a good map. The aim of this study is to evaluate the quality of the maps in the candidate articles sent to a journal that is particularly relevant to the geography community, according to the above criteria. The data of the study were obtained by the document analysis technique, one of the qualitative research methods. Starting from the idea that reality is not unique, qualitative research is based on interpretative paradigms. Due to the nature of qualitative research, it is not intended to generalize the results to the population. On the other hand, sample or study group is frequently used in qualitative research. The sample of the study consists of candidate articles sent to International Journal of Geography and Geography Education (IGGE), formerly known as Marmara Geographical Review between 2016-2020. Based on the document analysis technique, any official or private document can be a sample. The document review contains a rich content, and in this respect, it provides various contributions to the related study. According to the results of the study, it has been determined that the maps in the candidate articles have important deficiencies. It has been revealed that the quality of many maps is not at the expected level, especially where the criteria of readability, clarity/intelligibility, completeness and aesthetics are ignored. In this context, it is suggested that the authors should work harder in the making maps and design process or get professional support.

Keywords: Candidate Articles, Maps' Quality, Maps, Geography

Zenginleştirilmiş Eğitim Etkinliklerinin Üstün Zekalı Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersindeki Başarı Tutumlarına Etkisi

Mehmet Eroğlu
Coğrafya Öğretmenliği Etimesgut Bilim ve Sanat Merkezi
ergmehmet571@gmail.com

Özet

Bu çalışmada zenginleştirilmiş eğitim etkinliklerinin, üstün zekalı ve özel yetenekli öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki başarı tutumlarına olan etkisi incelenmiştir. Araştırma Ankara-Etimesgut Bilim ve Sanat Merkezinde 2020-2021 eğitim- öğretim yılında, 11 üstün yetenekli öğrenci ile yapılmıştır. Araştırmada aynı gruba, ön test son test uygulamalı nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. 6. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Yeryüzünde Yaşam Ünitesine ait coğrafya içerikli konularla ilgili hazırlanmış olan öntest; öğrenilen bilgilerin uygulamalı olarak güncel hayatta kullanılabilmesine yönelik zorlaştırılmış ve üst düzey düşünme becerilerine göre hazırlanmış olup sontest olarak da aynı sorular öğrencilere yazılı bir şekilde sorulmuştur. Hazırlanan sorularla ilgili uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman olarak bu çalışmada danışmanlık yapan Prof. Dr. Bülent AKSOY tarafından öntest soruları incelenmiş ve gerekli düzeltmeler yapılarak onayı alınmıştır.

Bu araştırmada yer alan öğrencilerin, Sosyal Bilgiler dersinde Yeryüzünde Yaşam Ünitesi konularını işledikleri ve örgün eğitim süresince sosyal bilgiler öğretmenlerinin genel öğretim metotlarını kullandığı varsayılmıştır.

Bu araştırma, Ankara Etimesgut Bilim ve Sanat Merkezi'ne devam eden 6. Sınıf öğrencilerinden oluşan 11 kişilik çalışma grubu ile sınırlı tutulmuştur.

Özel yetenekli ve üstün zekalı öğrenciler, ilgili özel eğitim kurumları tarafından belirlenen esnek programlar çerçevesinde okul dersleri dışındaki zamanlarda bu konularda uzmanlaşmış bir danışman eğitimci ya da öğretmen gözetiminde zenginleştirilmiş olan etkinliklere katılarak destek eğitimi alırlar (Ataman, 1996: 30). Bu grupta yer alan bireylere normal eğitim öğretim süreçleri dışında kalan dönemlerde farklı programlar uygulanarak yeteneklerini üst düzeye çıkarmaları beklenilebilir. Bu becerilerinin geliştirilmesi için danışman öğretmenlerle çalışmak gereklidir. Danışman öğretmen, üstün zekalı ve özel yetenekli bireyler için bir model, mentor, özel arkadaş ve yetenekli olduğu alanda deneyimli bir rehberdir (Meyen ve Skrtic, 1988: 283). Bu şekilde öğrenciler, mentorlar vesilesiyle, müfredatta yer almayan, çalışma alanlarındaki diğer farklı bilgilere de ulaşma imkânı bulabilmektedirler (George, 1993: 421).

Sosyal Bilgiler öğretiminde üst düzey becerilerin ortaya çıkması akademik başarıyı olumlu etkileyeceğinden ezberden kurtulup kalıcılığı sağlayabilmek adına kullanılacak yöntem ve doğru yaklaşımların tercih edilmesi ve uygulanmasının bireylerin geleceğe dönük başarı seviyelerini artırdığı aşikardır. Öğrencilerin zekâ türüne ve seviyesine uygun farklı yöntemlerin uygulanması etkili öğrenmeyi gerçekleştirmek için gereklidir. Örneğin coğrafi yönleri öğretirken, oyunlaştırma metoduyla okul dışı öğretime geçerek ve uygulamalı olarak gerçek hayatta bilgilerini kullanmalarını sağlamak, öğrendiklerini anlamlandırma ve kalıcılığı sağlamak adına kullanılabilecek bir yöntemdir.

Bu çalışma alanına giren üstün zekalı ve özel yetenekli öğrencilerle ilgili zenginleştirilmiş etkinlik bazlı çalışmaları konu alan akademik çalışmalar ülkemizde henüz yeterince yoktur. Bu bağlamda yaptığımız çalışmanın bu alanda yapılacak akademik çalışmalara destek olabileceği kanaatinden dolayı gerekli görülmüştür.

Bu araştırmaya göre, zenginleştirilmiş etkinliklerle yapılan eğitimin uygulandığı son test yapılan öğrenci grubuna ait akademik başarı ortalamasının, aynı gruba zenginleştirilmiş eğitim verilmeden yapılan öntest sonuçlarına göre daha yüksek olduğu görülerek aynı gruba ait öntest ve sontest arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zenginleştirilmiş Eğitim Etkinlikleri, Özel Yetenek ve Üstün Zekâ, Bilim ve Sanat Merkezi, Coğrafi Beceri.

The Effect of Enriched Educational Activities on the Achievement Attitudes of Gifted Students in Social Studies Course

Mehmet Eroğlu

Abstract

In this study, the effect of enriched education activities on the achievement attitudes of gifted and talented students in the Social Studies course was examined. The research was conducted in Ankara- Etimesgut Science and Art Center in the 2020-2021 academic year with 11 gifted students. Quantitative research method with pre-test and post-test applied to the same group was used in the study. The pre-test prepared for the geography-related topics of the 6th grade Social Studies Course Life on Earth Unit; The students were asked the same questions in written form as a post-test, which was made difficult and prepared according to high-level thinking skills in order to use the learned information practically in daily life. Expert opinion was sought regarding the prepared questions. As a consultant in this study, Prof. Dr. The pretest questions were examined by Bülent AKSOY and necessary corrections were made and his approval was obtained.

It was assumed that the students included in this study covered the Unit of Life on Earth in the Social Studies course and that the social studies teachers used the general teaching methods during their formal education.

This research has been limited to a study group of 11 students who are 6th grade students attending Ankara Etimesgut Science and Art Center. Talented and gifted students receive support education by participating in enriched activities under the supervision of a consultant educator or teacher specialized in these subjects outside of school lessons, within the framework of flexible programs determined by the relevant special education institutions (Ataman, 1996: 30). Individuals in this group can be expected to increase their abilities to the highest level by applying different programs in periods other than normal education and training processes. It is necessary to work with mentor teachers to develop these skills. A mentor teacher is a model, mentor, special friend and an experienced guide for gifted and talented individuals (Meyen and Skrtic, 1988: 283). In this way, students can find the opportunity to access other different information in their fields of study, which are not included in the curriculum, through mentors (George, 1993: 421).

Since the emergence of high-level skills in Social Studies teaching will positively affect academic success, it is obvious that choosing and applying the methods and correct approaches to be used in order to get rid of memorization and ensure permanence increases the success levels of individuals for the future. The application of different methods suitable for the intelligence type and level of the students is necessary to achieve effective learning. For example, while teaching geographical aspects, it is a method that can be used to make sense of what they have learned and to ensure their permanence, by switching to out-of-school teaching with the gamification method and enabling them to use their knowledge practically in real life.

There are not enough academic studies on enriched activity-based studies related to gifted and talented students in this field of study in our country yet. In this context, it was deemed necessary because of the belief that our study could support academic studies in this field.

According to this research, it was observed that the average of academic achievement of the post-test group of students in which the education with enriched activities was applied was higher than the results of the pre-test without the enriched education given to the same group, and it was determined that there was a significant difference between the pretest and posttest belonging to the same group.

Keywords: Enriched Educational Activities, Special Talent and Giftedness, Science and Art Center, Geographical Skills.

Küresel İklim Değişikliği Konusunun Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Ders Kitaplarına Yansımaları

Ümmühan Özcan Tan

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Akdeniz Üniversitesi
ummuhan_ozcan_07@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın temel amacı; 2020-2021 eğitim-öğretim yılında ders materyali olarak kullanılan Sosyal Bilgiler ders kitapları ile Sosyal Bilgiler öğretim programının incelenerek Küresel iklim değişikliği konusuna yer verilme durumunu tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda, Sosyal Bilgiler dersinin temel kaynaklarından ve önemli öğretim materyallerinden olan ders kitaplarında küresel iklim değişikliği gibi güncel sorunlar hangi ölçüde öğrencilere kazandırılacaktır bilgisine ulaşılmıştır.

Nitel araştırma yöntemleriyle gerçekleştirilen bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Alanda yapılan ilgili çalışmalar da taranarak bulgular elde edilecek ve bu doğrultuda ders kitapları ve öğretim programı ayrıntılı olarak incelenmiştir. Verilerin kaynağını, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'ndan onay almış, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında okullarda ders kitabı olarak okutulan 3 adet 7. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı, 2 adet 6. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı, 2 adet de 5. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı ile 2018 sosyal bilgiler öğretim programı incelenmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden faydalanılmıştır.

Küresel İklim Değişikliği (KİD), konusunda dünya genelinde ortak çalışma yürütebilmek, konuya dikkat çekmek, fikir alışverişi yapmak, yardımlaşmak gibi amaçlarla birçok kurum ve kuruluş oluşturulmuştur. Çünkü bilindiği üzere küresel iklim değişikliğinin tarımdan, insan yaşamını etkileyecek birçok alana etkisi olacaktır. Türkiye'de bundan büyük oranda etkilenecektir. Bu amaçla küresel iklim eğişikliğinin etkilerini en aza indirgemek için insanlar bilinçlendirilmelidir. Bilinçli ve sorumluluk sahibi vatandaşların yetiştirilmesinin yolu da eğitimden geçmektedir. Güncel konuların öğretiminde önemli bir yere sahip sosyal bilgiler dersinin ve öğretim programının bilinçli ve sorumluluk duygusu kazanmış, çevresine karşı duyarlı vatandaşlar yetiştirmek için küresel ısınma ve iklim değişikliği konularına ayrı bir önem vermesi gerekmektedir. Sosyal Bilgiler dersinde güncel konuların öğretimi önemlidir. Bu konuda Sosyal Bilgiler ders kitaplarına büyük görevler düşmektedir. Ders kitaplarında güncel konulara yer verme durumu ile ilgili çalışmalar vardır. Küresel Isınma ve iklim değişikliği konusundaa gereken önemin daha da artması için bu çalışmanın yapılmasına gerek duyulmuştur.

Araştırma sonunda elde edilen bulgular; 5. Sınıf, 6. Sınıf ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında hangi kazanımların yer aldığı verilmiştir. Sonuç olarak; Küresel iklim değişikliği gibi güncel sorunların öğretimine Ortaöğretim Coğrafya Ders kitaplarında ve öğretim programlarında daha fazla yer almasına rağmen, Sosyal Bilgiler müfredatında az yer verildiği görülmüştür. 2018 Sosyal Bilgiler öğretim programında küresel ısınma ve iklim değişikliği konusu yüzeysel olarak işlenmiştir. Her sınıf düzeyinde küresel iklim değişikliği konusuna doğrudan ya da dolaylı da olsa yer verilmiştir ancak kazanım olarak sadece 7. Sınıflarda vardır. Bu kazanım Küresel Bağlantılar öğrenme alanı içerisindeki 7.7.4. *"Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir önerileri geliştirir (Küresel iklim değişimi, doğal afetler, açlık, terör ve göç konuları ele alınacaktır)"* kazanımıdır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Isınma, İklim Değişikliği, Sosyal Bilgiler, Ders Kitabı, Öğretim Programı.

Reflections of Global Clımate Change on Socıal Studıes Curruculum and Lesson Books

Ümmühan Özcan Tan

Abstract

The main purpose of this study; The aim of this study is to examine the Social Studies textbooks used as course materials in the 2020-2021 academic year and the Social Studies curriculum and to determine the status of the issue of global climate change. In line with this purpose, it has been reached to what extent the current problems such as global climate change will be gained by the students in the textbooks, which are one of the main sources and important teaching materials of the Social Studies course.

In this study, which was carried out with qualitative research methods, the document analysis method was used. Findings will be obtained by related studies in the field, and accordingly, textbooks and curriculum have been examined in detail. The source of the data is 3 7th grade Social Studies textbooks, 2 6th grade Social Studies textbooks, 2 5th grade Social Studies textbooks, which have been approved by the Board of Education and Discipline, and are used as textbooks in schools in the 2020-2021 academic year. Class Social Studies textbook and 2018 social studies curriculum were examined. The descriptive analysis method was used in the analysis of the data.

Many institutions and organizations have been established with the aim of carrying out joint work around the world, drawing attention to the issue, exchanging ideas and helping each other on Global Climate Change (CDI). Because, as it is known, global climate change will have an impact on many areas from agriculture to human life. Turkey will be affected by this. For this purpose, people should be made conscious in order to minimize the effects of global climate change. The way to raise conscious and responsible citizens is through education. Social studies course and curriculum, which have an important place in the teaching of current issues, should pay special attention to the issues of global warming and climate change in order to raise conscious and responsible citizens who are sensitive to their environment. Teaching current issues is important in Social Studies course. Social Studies textbooks have great responsibilities in this regard. There are studies on the situation of including current issues in textbooks. This study was needed to increase the importance of Global Warming and climate change.

Findings obtained at the end of the research; It is given which acguisitions are included in the 5th Grade, 6th Grade and 7th Grade Social Studies textbooks. As a result; Although the teaching of current problems such as global climate change is included more in secondary education Geography textbooks and curricula, it has been observed that little place is given in the Social Studies curriculum. The subject of global warming and climate change was covered superficially in the 2018 Social Studies curriculum. The subject of global climate change is included in every grade level, albeit directly or indirectly, but it is only available in 7th grades as an outcome. This achievement is 7.7.4. within the Global Connections learning area. “Develops ideas and suggestions for the solution of global problems with his friends (Global climate change, natural disasters, hunger, terrorism and migration will be discussed)” is the gain.

Keywords: Global Warming, Climate Change, Social Studies, Textbook, Curriculum.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Pandemi Döneminde Çevrim İçi Eğitime Yönelik Düşünceleri

Rümeysa Bilginer

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
bilginerrumeysa@gmail.com

Özet

Dünya üzerinde ilk olarak Çin'de görülen Covid-19 salgını hızla yayılmış ve 2020 yılının başlarında birçok ülke ile beraber ülkemizi de etkisi altına almıştır. Küresel salgının hayatımızda en çok etkilediği alanlardan birisi de odak noktamız olan eğitim olmuştur. Pandemi döneminin ilan edilmesiyle yüz yüze eğitim, uzaktan eğitim ortamına taşınmıştır. Uzaktan eğitim, asenkron ve senkron olarak iki şekilde gerçekleşmektedir. Asenkron olarak uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler, öğretmenden bağımsız olarak içeriklere ulaşabilir. Senkron olarak uzaktan eğitim sürecinde ise öğretmen ve öğrenciler eş zamanlı olarak eğitim sürecinin içindedir. Böylece eğitim, çevrim içi şekilde gerçekleşmektedir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin pandemi döneminde gerçekleştirilen çevrim içi eğitime yönelik düşüncelerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma, öğretmenlerin düşünceleri doğrultusunda çevrim içi eğitimden alınan verimi en üst düzeye çıkarabilmek açısından önemlidir. Araştırmanın çalışma grubunu pandemi döneminde çevrim içi eğitim ile ders veren 10 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma nitel araştırma yöntemine uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan anket ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular; öğretmenlerin pandemi döneminde çevrim içi eğitimi verimli bulmadıkları, çevrim içi eğitimde öğrenci merkezli materyaller kullandıkları, öğrencilerin derse devam durumlarını yetersiz buldukları yönündedir. Ayrıca öğretmenler, çevrim içi eğitimi zamandan ve mekândan bağımsız olması yönüyle yüz yüze eğitime göre olumlu; maddi imkânsızlık ve okul ortamının sağladığı sosyal çevreyi sağlayamaması yönüyle de yüz yüze eğitime göre olumsuz bulmaktadırlar. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin çevrim içi eğitimin yüz yüze eğitimin yerini alabilme ihtimaline karşı düşünceleri okul ortamında kazandırılabilecek beceri ve değerlerin çevrim içi eğitimde kazandırılamayacağı yönündedir. Çalışma sonucunda öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu çevrim içi eğitimi verimli bulmadığını ifade etmiş, öğrenci merkezli materyaller kullanarak öğrencileri derste aktif kılmayı amaçlamıştır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu çevrim içi eğitimde öğrencilerin derse devam durumlarını yeterli bulmamaktadır. Sosyal bilgiler öğretmenleri yüz yüze eğitime göre çevrim içi eğitimin olumlu yönlerini zaman ve mekândan bağımsız olması, teknoloji kullanımını ve veliler ile iletişimi artırması olarak sıralamışlardır. Olumsuz yönlerini ise maddi imkânsızlıktan kaynaklı eğitime ulaşamama, okuldaki sosyal ortamın çevrim içi eğitimde sağlanamaması ve öğrencilerin sürece uyum sağlayamaması olarak ifade etmişlerdir. Ayrıca çevrim içi eğitimin yüz yüze eğitimin yerini alabilme ihtimaline yönelik olarak öğretmenler bazı beceri ve değerlerin çevrim içi eğitimde kazandırılamayacağına dikkat çekmiş, bu nedenle çevrim içi eğitimin yüz yüze eğitimin yerini alamayacağını belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle; öğrencilere sorumluluk değerinin ve öz denetim becerisinin kazandırılması konusunda çalışmalar yapılması, çevrim içi eğitimin verimliliğini artırmak için öğretmenlerin bilişim teknolojisi kullanımına yönelik hizmet içi eğitim alması, her bir öğrencinin uzaktan eğitime ulaşabilmesi için gerekli olan teknolojik araçların temini ve fırsat eşitliğinin sağlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Eğitimi, Çevrim İçi Eğitim, Uzaktan Eğitim

Social Studies Teachers' Thoughts On Online Education İn The Pandemic Period

Rümeysa Bilginer

Abstract

The Covid-19 epidemic, first seen in China, spread rapidly and affected our country and many countries from the beginning of 2020. One of the areas that the global epidemic has affected the most in our lives has been education, which is our focus. With the declaration of the pandemic period, face-to-face education has been replaced by distance education. Distance education takes place in two ways as asynchronous and synchronous. In the asynchronous distance education process, students can access the educational content independently from their teachers. In the synchronous distance education process, teachers and students are in the education process simultaneously. Thence, education can take place online. This research, which was conducted to determine the opinions of social studies teachers about online education during the pandemic period, is essential in terms of maximizing the efficiency of online education in line with teachers' thoughts. The research study group consists of 10 social studies teachers who teach online during the pandemic period. The study was carried out following the qualitative research method. The data were collected with a questionnaire prepared by the researcher. The content analysis method was used in the analysis of the obtained data. Findings from the research: teachers do not find online education productive during the pandemic period, use student-centred materials in online education, and find the attendance of students to be insufficient. Teachers think online education is more favourable than face-to-face education because it is independent of time and place. However, on the other hand, they find it negative compared to face-to-face education in terms of financial impossibility and inability to provide the social environment provided by the school environment. Social studies teachers' thoughts on the possibility that online education can replace face-to-face education are that the skills and values gained in the school cannot be gained in online education. As a result of the study, most teachers stated that they did not find online education productive and aimed to make students active in the lectures by using student-centred materials. The vast majority of teachers do not find the attendance of students sufficient in online education. Social studies teachers listed the positive aspects of online education compared to face-to-face education as being independent of time and place, increasing the use of technology and communication with parents. They stated that their negative aspects are the inability to access education due to financial impossibility, the inability to provide the social environment of school with online education, and the inability of students to adapt to the process. Furthermore, regarding the possibility of online education to replace face-to-face education, teachers pointed out that some skills and values cannot be gained in online education. Therefore online education cannot replace face-to-face education. Based on the results obtained from the research; it is recommended to carry out studies on gaining students the value of responsibility and self-control skills, to receive in-service training for teachers on the use of information technology in order to increase the efficiency of online education, to provide the technological tools necessary for each student to reach distance education and to ensure equality of opportunity.

Keywords: Social Studies Education, Online Education, Distance Education

Ortaöğretim Coğrafya Öğretiminde Uzaktan Algılama Yöntemlerinin Kullanılması

Feride Cesur
Coğrafya Öğretmenliği Prof.dr.necmettin Erbakan Aihl
feridecesur1@gmail.com

Özet

Günümüzde karar-destek mekanizmaları için hızlı, kapsamlı ve düşük maliyetli veri ve bilgi üretmede kullanılan Uzaktan Algılama (UA) yöntemleri, yüksek spektral ve mekânsal çözünürlüğe sahip görüntüler ile geniş sahaları kapsayan aralıksız veri imkânı sağlamaktadır. Bu yönüyle Uzaktan Algılama yöntemleri Coğrafya eğitimde büyük bir yardımcı eleman olma potansiyeline sahiptir. Ayrıca Coğrafya eğitiminde mekânsal düşünme standartlarının gerçekleştirilebilmesi için etkin şekilde Uzaktan Algılama yöntemlerinin kullanılması gerekmektedir. Çünkü mekânsal analizler, doğal ve beşeri olay ve olguların sadece haritalanmalarıyla sınırlandırılamaz. Mekânın mevcut kullanılmasına ve gelecekte ne olacağına yönelik tahmin ve çıkarımlarda bulunmayı zorunlu kılmaktadır. Mekâna ait değişim ve sürekliliği görebilmek, mekânı bir bütün olarak değerlendirebilmek, mekân içerisinde gerçekleşen değişimin ekonomik, sosyal ve kültürel yapıya olan etkisini belirleyebilmek bir tek haritayla ulaşılabilecek analizler değildir. Bu nedenle Coğrafya eğitiminde yeni teknolojilerin kullanılması ve farklı uygulamaların geliştirilmesi gerekmektedir (Wakabayashia ve Ishikawa, 2011, s. 305). Yapılan çalışmada, Uzaktan Algılama (UA) yöntemlerinin Coğrafya öğretimindeki yeri, öğrencilerin coğrafi kazanımları ne ölçüde edindikleri, coğrafi becerileri (özellikle mekânsal düşünme becerisi) kazanma düzeyleri ve ders başarısı üzerindeki etkisi araştırılmış, 2018 yılında yenilenen 9, 10, 11 ve 12. sınıf seviyesinde uygulanan Coğrafya müfredatı incelenerek Uzaktan Algılama yöntemlerinin kullanılabileceği kazanımlar ve ilişkili olduğu beceriler tespit edilmiştir.

Uzaktan Algılamanın Coğrafya öğretiminde yeterli düzeyde kullanılmaması problem durum olarak belirlen çalışmada; UA yöntemlerinin kullanılması planlanmış ve çalışılabilecek kazanımlar belirlenmiştir. Bu kazanımlar içinden; 9. sınıf seviyesinde 9.4.Çevre ve Toplum Ünitesi, 9.4.2. Doğal ortamda insan etkisiyle meydana gelen değişimleri sonuçları açısından değerlendirir, 10. sınıf seviyesinde 10.2. Beşeri Sistemler Ünitesi, 10.2.10. Göçün mekânsal etkilerini Türkiye'den örneklerle açıklar, 11. sınıf seviyesinde 11.4. Çevre ve Toplum Ünitesi, 11.4. 1.Çevre sorunlarını oluşum sebeplerine göre sınıflandırır, kazanımlarına ve bu kazanımlara yönelik uygulamalara yer verilmiştir.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan AİHL'de yapılan çalışmada, Düz Anlatım ve Gösterip Yaptırma yöntemleri kullanılmıştır. 9 ve 10. sınıf düzeyinde uygulama ve kontrol sınıfları belirlenmiş, uygulama sınıflarında UA yöntemleri kullanılırken, kontrol sınıflarında klasik öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. 11. sınıf düzeyinde ise belirlenen bir grup öğrenci ile Gösterip Yaptırma yöntemi yanısıra Proje Yöntemi de kullanılarak, belirledikleri problemlerin çözümüne yönelik projeler geliştirmeleri istenmiştir.

Çalışmada her sınıf seviyesinde farklı UA yöntemleri anlatılmıştır. Konulara ait örnek çalışmalar yapılarak öğrencilere nasıl çalışmaları gerektiği gösterilmiştir. LANDSAT-7 ve LANDSAT-8 uydu görüntüleri indirilmiş, farklı indexler kullanılarak görüntüler üzerinde analizler yapılmıştır. Uydu görüntüleri ve analiz sonuçları CBS sistemleriyle entegre edilerek, sonuç haritaları hazırlanmıştır . Çalışmanın son bölümünde her sınıf seviyesinde, uydu görüntüleri kullanılarak hazırlanmış etkinliklere yer verilmiştir. Etkinlikler 5 E yöntemine göre düzenlenmiş, etkinlik kartlarında öğrenciden beklenen beceri, yetkinlik ve kazanımların neler olacağı detaylandırılmıştır.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre; 9. ve 10. sınıf düzeylerinde kontrol ve uygulama sınıfları arasında kavrama, yorumlama ve benzer çalışmaları yapabilme becerileri arasında farklar bulunduğu, UA yöntemleri kullanılan uygulama sınıflarında başarının daha yüksek olduğu, 11. sınıf seviyesinde ise öğrencilerin doğru yönlendirmelerle istenilen uygulamaları yapabildikleri ve UA yöntemlerini kullanarak, seçtikleri problem durumların çözümüne yönelik projeler geliştirebildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Algılama (UA), Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), Müfredat, Mekânsal Düşünme Becerisi

Using Remote Sensing Methods In Secondary School Geography Teaching

Feride Cesur

Abstract

Today, Remote Sensing methods which are used to produce fast, comprehensive, low-cost data and information for decision-support mechanisms, provide images with high spectral and spatial resolution and uninterrupted data covering wide areas. In this respect, Remote Sensing have the potential to be a great assistant in geography education. In addition, Remote Sensing should be used effectively in order to realize spatial thinking standards in geography education. Because spatial analysis cannot be limited to just mapping natural and human events and phenomena. It makes it necessary to make predictions and inferences about the current use of the space and what will happen in the future. The economic, social and cultural structure are not analyzes that can be reached with a single map. For this reason, it is necessary to use new technologies and develop different applications in geography education (Wakabayashia and Ishikawa, 2011). In the study the place of Remote Sensing in geography teaching, the extent to which students acquire geographical achievements, the level of gaining geographical skills (especially spatial thinking skills) and the effect on course success were investigated. By examining the Geography curriculum applied at the 9th, 10th, 11th and 12th grade levels, which was renewed in 2018, the acquisitions that Remote Sensing methods can be used and the skills associated with it were determined.

In the study, which was determined as a problem situation, the insufficient use of Remote Sensing in geography teaching; It was planned to use different methods at different levels and the gains that could be studied were determined. Among these achievements; at the 9th grade level 9.4. Environment and Society Unit, 9.4.2. Evaluates the changes in the natural environment caused by human influence in terms of their results, 10th grade level 10.2. Human Systems Unit, 10.2.10. Explain the spatial effects of migration with examples from Turkey, at the 11th grade level 11.4. Environment and Society Unit, 11.4. 1. Classify environmental problems according to their causes, achievements were determined and application examples for these gains were given.

In the study conducted at the Prof. Dr. Necmettin Erbakan AİHL, Lecture and Demonstration methods were used. Practice and control classes were determined at the 9th and 10th grade levels while UA methods were used in practice classes, classical teaching methods and techniques were used in control classes. At the 11th grade level a group of students were asked to develop projects for the solution of the problems they identified by using the Project Method as well as the Demonstration Method.

In the study different UA methods are explained at each grade level. Sample studies on different subjects were made and students were shown how they should work. LANDSAT 7 and LANDSAT 8 satellite images were downloaded and analyzes were made on the images using different indexes. Satellite images and analysis results were integrated with GIS systems and result maps were prepared. In the last part of the study, activities prepared using satellite images were included at each grade level. The activities were arranged according to the 5 E method, and the expected skills, competencies and achievements of the students were detailed on the activity cards.

According to the findings; At the 9th and 10th grades, there are differences in comprehension, interpretation and ability to perform similar studies between the control and practice classes, the success is higher in the practice classes where Remote Sensing are used, and at the 11th grade level, students can make the desired applications with the right guidance and by using Remote Sensing, It was concluded that they were able to develop projects for the solution of the problem situations they chose.

Keywords: Remote Sensing (RS), Geographic Information Systems (GIS), Curriculum, Spatial Thinking Skill, Spatial Literacy.

Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrencilerin Instagram Kullanımının Değerlendirilmesi

Elif Aksoy [1,*] & Mustafa Sağdıç [1]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi
elif.aksoy3461@gmail.com

Özet

İletişim teknolojileriyle dünyanın küçük bir köy haline geldiği çağımızda internet bu iletişim araçlarının başını çekmektedir; zira interneti bu denli önemli kılan şey kullanıcının aktif bir şekilde iletişime dâhil olması ve klasik haber alışverişi dışında televizyon yayıncılığı, video paylaşımı, görsel paylaşımlar yaparak yaşamsal gerçekliğini ortaya koymasından ileri gelir. Hayatımızın merkezinde olan teknolojik cihazlar ve genel ağ ile eğitim-öğretim ortamının değişip dönüştüğü görülmektedir. Tablet bilgisayarlar, akıllı tahtalar, bilgisayarlar ve içinde hepsini barındıran akıllı cep telefonları eğitim-öğretim faaliyetlerinde de sıklıkla kullanılmaktadır. Öğretmenler, eğitmenler ve pek çok profesyonel bilgi ve deneyimlerini formal ya da informal bir şekilde sosyal medya araçlarını kullanarak takipçileriyle paylaşmaktadırlar. Bu da bilginin herkes için hızlı ve ücretsiz bir şekilde hızla yayılması anlamına gelmektedir. Öğretmenler, kendi branşlarıyla ilgili ders notu, ders anlatımı ve der aktivitesi paylaşarak hem kendi öğrencilerine hem de kendileri dışında çok geniş bir coğrafyada yer alan öğrenciye ulaşma imkânına sahip olmuşlardır. Özellikle akıllı cep telefonlarında yer alan sosyal medya uygulaması bu kapsamda önemlidir. Akıllı cep telefonlarında yer alan sosyal medya uygulamalarından biri olan Instagram Türkiye'de We Are Social ve Hootsuite'in düzenlediği 2021 Dijital Global Raporu'na göre 13 yaş olan Instagram resmî kullanım yaşında 1. sırada yer almaktadır. Sosyal Bilgiler dersinin genel ve özel amaçları göz önüne alındığında sosyal medya kullanımının diğer derslere nazaran Sosyal Bilgiler derslerini daha fazla etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu araştırmada; Instagram'ın Sosyal Bilgiler dersinde kullanımının ortaokul öğrencilerinin öğrenme süreçlerine etkisi irdelenmiştir. Yaş ortalamasının ortaokul çağlarında yoğunlaşması ve Türkiye'de İnstagram kullanımının bu yaş ortalamasından itibaren 1. sırada yer alması yine Türkiye'de İnstagram'ın Youtube'tan sonra kullanılan 2. sosyal medya uygulaması olarak yer alması İnstagram'ı eğitim-öğretimde önemli hale getirmektedir. Araştırmanın çalışma grubu ortaokul 7. sınıf öğrencilerinden Instagram uygulamasını kullananlar arasından gönüllülük esasına göre belirlenen 12 öğrenciden oluşmuştur. Çalışmada 7. sınıf öğrencilerinin tercih edilme sebebi; Türkiye'nin 13 yaş ile Global Dijital Raporu 2021 verilerine göre dünyada Instagram kullanımında 1. olmasıdır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması ile yapılmıştır. Araştırma verileri katılımcılarla yüz yüze görüşme (mülakat) yapılarak toplanmıştır. Ayrıca katılımcıların izni alınarak ses kaydıyla veri toplanması desteklenmiştir. Toplanan veriler içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersiyle ilgili Instagram hesaplarını özellikle sınav öncesinde ve okulda kaçırdıkları dersleri telafi etmek için kullandıkları tespit edilmiştir. Ayrıca 7. sınıf öğrencileri Liselere Giriş Sınavı'na hazırlık amacıyla da Instagram'ı sıklıkla kullanmaktadırlar. Öğrencilerin bir kısmı karikatürize edilmiş eğlenceli bilgiler bütününe dikkat çekerek hesapları takip ettiklerini ifade etmektedirler. Tüm bu sonuçlar Instagram kullanımının artmasıyla birlikte bu platformun eğitim-öğretim için kullanılabileceği konusunda fikir vermektedir. Özellikle Sosyal Bilgiler derslerinde sosyal medya kullanımının öğrenci, öğretmen ve öğretim programları kapsamında akademik çalışmalarında arttırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Instagram, Sosyal Medya, 7. sınıf öğrencileri, Sosyal Bilgiler

Evaluation of Students' Instagram Use in Social Studies Lessons

Elif Aksoy [1,*] & Mustafa Sağdıç [1]

Abstract

In our age, where the world has become a small village with communication technologies, the internet is leading these communication tools; Because what makes the internet so important is that the user is actively involved in communication and reveals his vital reality by making television broadcasting, video sharing and visual sharing, apart from classical news exchange. It is seen that the educational environment has changed and transformed with the technological devices and the general network, which are at the center of our lives. Tablet computers, smart boards, computers and smart mobile phones, which contain all of them, are also frequently used in educational activities. Teachers, trainers and many professionals share their knowledge and experience with their followers, either formally or informally, using social media tools. This means the rapid dissemination of information for everyone, quickly and free of charge. By sharing lecture notes, lectures and lecture activities related to their branches, teachers had the opportunity to reach both their own students and students located in a very wide geography outside of them. Especially the social media application on smart mobile phones is important in this context. Instagram, which is one of the social media applications on smart mobile phones, is in the 1st place in Turkey at the age of 13, according to the 2021 Digital Global Report organized by We Are Social and Hootsuite. Considering the general and specific objectives of the Social Studies course, it is thought that the use of social media may affect Social Studies courses more than other courses. In this study; The effect of the use of Instagram in the Social Studies course on the learning processes of secondary school students was examined. The fact that the average age is concentrated in the middle school age and the use of Instagram in Turkey is in the 1st place from this average age, and the fact that Instagram is the second social media application used after Youtube in Turkey makes Instagram important in education. The study group of the research consisted of 12 secondary school 7th grade students who were determined on a voluntary basis among those who used the Instagram application. The reason why 7th grade students were preferred in the study; According to the data of the Global Digital Report 2021, Turkey is the 1st in the world in the use of Instagram with the age of 13. The research was conducted with a case study, which is one of the qualitative research methods. The research data were collected through face-to-face interviews (interviews) with the participants. In addition, data collection with audio recording was supported by obtaining the permission of the participants. The collected data were evaluated through content analysis. As a result of the study, it was determined that the students used their Instagram accounts related to the Social Studies course especially before the exam and to make up for the lessons they missed at school. In addition, 7th grade students frequently use Instagram to prepare for the High School Entrance Exam. Some of the students state that they follow the accounts by drawing attention to the whole caricatured funny information. All these results give an idea that this platform can be used for education with the increase in the use of Instagram. It is recommended to increase the use of social media in academic studies, especially in Social Studies courses, within the scope of students, teachers and teaching programs.

Keywords: Instagram, Social Media, 7th Grade Students, Social Studies

Konya İli Bölgesinde Çumra İlçesi Merkezinde Yetişen Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Ağır Metal İçeriklerinin Araştırılması

İhsan Obalı [1,*], Fadime Ovalı [2] & Bilge Naz Güner [3]
[1] Biyoteknoloji ve Moleküler Biyoloji Selçuk Üniversitesi/ Tıp Fakültesi
[2] Tıbbi Biyokimya Selçuk Üniversitesi
[3] Tıbbi Biyokimya Y.b.a. Selçuklu Bilim Sanat Merkezi
ihsan.obali@lisansustu.selcuk.edu.tr

Özet

Ülkemizde tıbbi olarak tedavi amaçlı kullanılan tıbbi bitkiler çok miktarlarda tüketilmektedir. Bu çalışmada, Konya ilinde halk arasında tedavi ve beslenme amacıyla yaygın olarak kullanılan tıbbi bitkilerin ağır metal ve metal içerikleri araştırılmıştır. Doğadan toplanan ve bahçelerde organik yetiştirilen biberiye (*Salvia rosmarinus),* adaçayı (*Salvia officinalis),* lavanta (*Lavandula stoechas),* kekik (*thymus vulgaris)* bitkilerinden yaprak örnekleri alındı. Bu bitkilerde bulunan ağır metal (Nikel (Ni), Kadmiyum (Cd), Kurşun (Pb), Çinko (Zn), Krom (Cr), Bakır (Cu), Mangan (Mn), Demir (Fe), Silisyum (Si), Fosfor (P), Kükürt (S), Klor (Cl), Stronsiyum (Sr), Titanyum (Ti), Molibden (Mo), Kadmiyum (Cd), Skandiyum (Sc), Vanadyum (V), Kobalt (Co), Galyum (Ga), Arsenik (As), Rubidyum (Rb) ve İtriyum (Y) ve metal (Magnezyum (Mg), Alüminyum (Al), Kalsiyum (Ca), Sodyum (Na), Potasyum (K) miktarları Dalga Boyu Dağılımlı X Işını Floresanı Spektrometresi (WD - XRF) cihazı ile yapılan analizler sonucu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre bu tıbbi bitkilerin tüketiminin güvenilirliği belirlenmiştir. Molibden, Skandiyum, Rubidyum, Stronsiyum, İtriyum ağır metalleri hiçbir bitki örneğinde tespit edilememiş olmasına rağmen Titanyum sadece biberiye bitkisinde tespit edilmiştir. Bu çalışmada kullanılan bitkiler, Eylül-Kasım 2020'de Konya'nın Çumra ilçesinin merkezinde yer alan mezarlık ve çevresindeki bahçelerde doğal olarak kendiliğinden yetişmiş ve bu bitkileri gübre ilaç kullanmadan organik olarak yetiştirenlerden temin edilmiştir. Toplumda fazlaca tüketilen dört farklı tıbbi bitkilerden (biberiye, adaçayı, lavanta ve kekik) elde edilen örnekler WD –XRF cihazı kullanılarak 21 adet ağır metal (Ni, Cd, Pb, Zn, Cr, Cu, Mn, Fe, Si, P, S, Cl, Sr, Ti, Mo, Cd, Sc, V, Co, Ga, As, Rb ve Y) ve beş adet elementin (Mg, Al, Ca, Na, K) miktarları ppb olarak tespit edilmiştir. Bu bitkilerin sakinleştirici etkilerinin yanı sıra, halk arasında başka hastalıkların tedavisinde de kullanılmaktadır. Bahçede yetiştirilen örneklerin tür teşhisleri, Türkiye Florası'ndan yararlanılarak yapılmış ve herbaryumda bulunan türlere ait örneklerle karşılaştırılarak taksonların teşhisi doğrulanmıştır. Ağır metal ve metal analizleri Aksaray Üniversitesi Bilimsel ve Teknolojik Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde yapılmıştır (ASÜBTAM). Yaptığımız bu çalışmada, Cd miktarı ev ortamında doğal yetiştirilen adaçayı bitkisinde 2,01 ppb olarak belirlenmişken Leblebici ve ark. (2012) tarafından yapılan çalışmada Cd miktarı 0,04 ppm olarak bildirmişlerdir. Çalışmamız sonucunda lavanta bitkisinde Cd miktarı 2,003 ppb, kekik bitkisinde 1,885 ppb bulunurken Leblebici ve ark. yaptığı çalışmada Cd miktarını 0,06 ppm olarak tespit etmişlerdir. Zn miktarı bizim çalışmamızda, ev ortamında doğal yetiştirilen biberiye bitkisinde 6,12 ppb olarak bulunmuştur. Saltan ve ark. (2015) tarafından yapılan çalışmada ev ortamında doğal yetiştirilen biberiye bitkisinde 17,48 +/- 0,50 ppb olarak belirlemişlerdir. Faklı bölgelerdeki ekolojik şartların insanlar tarafından bozulmasından kaynaklı farklı sonuçlar elde edilmiştir. Bitkilerdeki ağır metal değerleri; biberiyede 0,036-6,12 ppb, adaçayında 0,031-10,3 ppb, lavantada 0,053-7,02 ppb ve kekikte 0,053-20,08 ppb olarak belirlenmiştir. Bitki besin elementlerine ait değerler ise biberiye için 0,016-7,395 ppb, adaçayı için 0,017-8,486 ppb, lavanta için 0,013-11,059 ppb ve kekik için 0,143-12,285 ppb olarak tespit edilmiştir. Buna göre, çalışmadaki tıbbi bitkilerin zengin besin elementi içeriğine sahip olmasına karşın bazı ağır metallerin bitkilerde önerilen kritik düzeylerin üzerinde olması dikkat çekmektedir. Bu tıbbi bitkileri kullanan bireylerde kanser başta olmak üzere pek çok hastalığa neden olabilmektedir. Bu bitkilerin yol kenarından ve sanayi bölgesinden uzakta toplanması, satış yerlerinin Sağlık Bakanlığınca denetlenmesi ve gereken cezai işlemlerin uygulanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağır Metal, Lavanta, Kekik, Biberiye, Adaçayı.

Investigation of Heavy Metal Contents of Some Medicinal and Aromatic Plants Grown in Çumra District Center in Konya Province

İhsan Obalı [1,*], Fadime Ovalı [2] & Bilge Naz Güner [3]

Abstract

In our country, medicinal plants used for medical treatment are consumed in large quantities. In this study, heavy metal and metal contents of medicinal plants that are widely used for treatment and nutrition in Konya province were investigated. Leaf samples were taken from rosemary (Salvia rosmarinus), sage (Salvia officinalis), lavender (Lavandula stoechas), thyme (thymus vulgaris) plants collected from nature and grown organically in gardens. Heavy metal (Nickel(Ni), Cadmium(Cd), Lead(Pb), Zinc(Zn), Chromium(Cr), Copper(Cu), Manganese(Mn), Iron(Fe), Silicon(Si)) found in these plants , Phosphorus(P), Sulfur(S), Chlorine(Cl), Strontium(Sr), Titanium(Ti), Molybdenum(Mo), Cadmium (Cd), Scandium (Sc), Vanadium(V), Cobalt(Co) , Gallium(Ga), Arsenic(As), Rubidium(Rb) and Yttrium(Y) and metal (Magnesium(Mg), Aluminum(Al), Calcium(Ca), Sodium(Na), Potassium(K) quantities, it was determined as a result of the analyzes made with the Scattered X-Ray Fluorescence Spectrometer (WD -XRF) device. According to these results, the safety of consumption of these medicinal plants was determined. Although Molybdenum, Scandium, Rubidium, Strontium, Yttrium heavy metals could not be detected in any plant samples, Titanium was detected only in rosemary plant. The plants used in this study were naturally grown in the cemetery and surrounding gardens in the center of Çumra district of Konya in September-November 2020 and were obtained from those who grew these plants organically without using fertilizers. Samples obtained from four different medicinal plants (rosemary, sage, lavender and thyme) that are widely consumed in the community, using the WD –XRF device, 21 heavy metals (Ni, Cd, Pb, Zn, Cr, Cu, Mn, Fe, Si, P, S) , Cl, Sr, Ti, Mo, Cd, Sc, V, Co, Ga, As, Rb and Y) and the amounts of five elements (Mg, Al, Ca, Na, K) were determined in ppb. In addition to the calming effects of these plants, it is also used in the treatment of other diseases among the people. Species identifications of the specimens grown in the garden were made using the Flora of Turkey and the identification of taxa was confirmed by comparing them with the specimens of the species found in the herbarium. Heavy metal and metal analyzes were carried out at Aksaray University Scientific and Technological Application and Research Center (ASÜBTAM). In this study, the amount of Cd was determined as 2.01 ppb in the sage plant grown naturally in the home environment, while Leblebici et al. (2012) reported the amount of Cd as 0.04 ppm. As a result of our study, the amount of Cd was found to be 2,003 ppb in the lavender plant and 1,885 ppb in the thyme plant, while Leblebici et al. In their study, they determined the amount of Cd as 0.06 ppm. In our study, the amount of Zn was found to be 6.12 ppb in the naturally grown rosemary plant in the home environment. Saltan et al. (2015) determined it as 17.48 +/- 0.50 ppb in rosemary plant grown naturally in the home environment. Different results have been obtained due to the deterioration of ecological conditions in different regions by humans. Heavy metal values in plants; 0.036-6.12 ppb in rosemary, 0.031-10.3 ppb in sage, 0.053-7.02 ppb in lavender and 0.053-20.08 ppb in thyme. Values of plant nutrients were determined as 0.016-7.395 ppb for rosemary, 0.017-8.486 ppb for sage, 0.013-11.059 ppb for lavender and 0.143-12.285 ppb for thyme. Accordingly, although the medicinal plants in the study have rich nutrient content, it is noteworthy that some heavy metals are above the recommended critical levels in plants. It can cause many diseases, especially cancer, in individuals using these medicinal plants. It is necessary to collect these plants away from the roadside and industrial area, to inspect the sales places by the Ministry of Health and to apply the necessary penal actions.

Keywords: Heavy Metal, Lavender, Thyme, Rosemary, Sage.

Ortaokul Sosyal Bilgiler Derslerinde Doğal Afetlerin Hareketli İnfografikler İle Öğretiminin Öğrenci Başarısına ve Dersin Tutumuna Etkisi

Fuat Karaçayır [1,*] & Hakan Koç [2]
[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
[2] Coğrafya Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
fkaracayir58@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı İlköğretim 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde " İnsanlar, Yerler Ve Çevreler" ünitesindeki "Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular." ve "Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar." Kazanımlarının öğretiminde hareketli infografik kullanımının akademik başarıya ve derse olan tutumuna bir etkisinin olup olamadığını araştırmaktır. Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden geçerlilik güvenilirliği yüksek olması nedeni ile deneysel desen ile hazırlanmıştır. Uygulamaya öncesinde ölçme araçları belirlenmiştir. Ölçme aracı olarak sosyal bilgiler dersi amaç, hedef ve davranışlarına uygun olarak Uzunyol (2013) tarafından geliştirilen ölçme aracından istifade edilmiştir. Bu doğrultuda çalışmanın kapsamı gereği uzman görüşleri alınarak kapsamı ve içeriği genişletilmiştir. Ölçme aracı bilgi düzeyini ölçmeye yönelik 40 adet doğru yanlış testinden oluşmaktadır. Ayrıca yine araştırma öncesinde belirlenen deney ve kontrol grubu öğrencilerine sosyal bilgiler dersine karşı tutumlarını ölçmek amacı ile Demir ve Akengin (2013) tarafından geliştirilen "Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği" uygulanmıştır. Deneysel temelli bu çalışmada 5. sınıf seviyesinde ki öğrencilerin bilgi düzeylerini ölçmek için ön test uygulanmıştır. Araştırmanın uygulama safhasında doğal afetler ile ilgili kazanımlar, deney grubuna Hareketli İnfografikler ile yapılan ders etkinlikleri ile anlatılmıştır. Kontrol grubuna ise Hareketli İnfografikler kullanılmadan geleneksel yöntem ile dersler anlatılmıştır. Yapılan derslerin sonucunda deney ve kontrol gruplarına son test uygulanarak aralarında anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim öğretim yılında Sivas ilinde ilköğretim seviyesinde öğrenim gören öğrenciler oluştururken, araştırmanın örneklemini, Sivas ili içerisinde rahatlıkla uygulama yapabileceğimiz devlet okullarından seçilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda Hareketli İnfografiklerin kullanıldığı deney grubunun akademik başarıları ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubun akademik başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğrenciler projeye dahil olduktan sonra doğal afetler hakkında oldukça fazla bilgi edinmişlerdir. Hareketli İnfografikler ile eğitimin yapıldığı sınıflardaki öğrencilerin, klasik öğretim yöntemlerinin kullanıldığı sınıflardaki öğrencilere göre Ön test ve son test sonuçlarının karşılaştırması yapıldığında deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre daha başarılı oldukları gözlenmiştir. Günümüzde Eğitimde Hareketli infografik tekniğinin az kullanılmasından yola çıkılarak, Hareketli İnfografikler tekniği ile öğretiminin eğitim ve öğretimde kullanılmasını yaygınlaştırmanın bilgilerin aktarımı konusunda kolaylık sağlayacağı sonucuna varılmıştır. Sosyal Bilgiler öğretmenlerine , Hareketli İnfografiklerin nasıl hazırlanacağı, hazırlanırken nelere dikkat edilmesi gerektiği, Hareketli İnfografikler ile etkili ve verimli nasıl ders işleneceği konusunda hizmet içi eğitimler kapsamında eğitimler verildiğinde yöntemin eğitim öğretim ortamlarında daha sağlıklı ve daha verimli kullanılabileceği önerisi bulunulmaktadır. Hareketli İnfografikler kullanılarak Sosyal Bilgiler dersi işlenmesinin başarıya, öğrencinin Sosyal Bilgiler dersine olan tutumuna olumlu etkisini tespit eden çalışmalardan faydalanılarak ülkemiz eğitim sisteminde Hareketli infografiklerin yaygın olarak kullanılması eğitimde kalıcılığı arttıracağı önerisinde bulunulmaktadır. Bu çalışma 2. araştırmacının danışmanlığında, 1. yazarın tez çalışmasından üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Hareketli İnfografik, İnfografik, Doğal Afetler, Eğitim, Öğretim, Teknoloji, Bilgi Teknolojileri, Ön Test, Son Test.

The Effect Of Teaching Natural Disasters With Moving Infographics On Student Success And Attitude Of The Course In Secondary School Social Studies Courses

Fuat Karaçayır [1,*] & Hakan Koç [2]

Abstract

The purpose of this study was to determine the Primary education 5. the class questions the causes of the occurrence of disasters and environmental problems in the surrounding area in the " People, Places and Environments" unit in the Social Studies course." and " Explains the effects of natural disasters on public life with examples."To investigate whether the use of animated infographics in the teaching of their achievements may have an effect on academic success and attitude to the course. In this study, the validity and reliability of quantitative research methods were prepared with an experimental pattern due to the high reliability. The measurement tools have been determined before the application. As a measurement tool, the social studies course used the measurement tool developed by Uzunyol (2013) in accordance with its goals, objectives and behaviors. In this regard, the scope and content of the study have been expanded by taking expert opinions as required by the scope of the study. The measuring instrument consists of 40 accurate error tests for measuring the level of knowledge. In addition, the "Social Studies Course Attitude Scale" developed by Demir and Akengin (2013) was applied to the experimental and control group students determined before the study in order to measure their attitudes towards the social studies course. In this experimental study, 5. a preliminary test was applied to measure the knowledge levels of students at the classroom level. The achievements related to natural disasters at the implementation stage of the research were explained to the experimental group by the course activities with Moving Infographics. On the other hand, the control group was taught courses using the traditional method without using Moving infographics. As a result of the courses conducted, the final test was applied to the experimental and control groups and it was dec whether there was a significant difference between them. The universe of the research was created by students studying at the primary school level in Sivas province in the 2020-2021 academic year, while the sample of the research was selected from public schools that we can easily apply in Sivas province. As a result of the research, DEC significant difference was found between the academic achievements of the experimental group using Moving infographics and the academic achievements of the control group using traditional teaching in favor of the experimental group. After the students were involved in the project, they learned a lot about natural disasters. Infografik was training with moving classrooms where students in classes that use classical teaching methods for students in pre-test and post-test in the experimental group made a comparison of the results when it has been observed that students are more successful than students in the control group. Based on the fact that the Moving infographic technique is little used in education today, it has been concluded that it will be easier to transfer information by spreading the use of Moving infographics technique and teaching it in education and training. Social studies teachers , infografik preparation of Moving, preparing what should be considered when Moving about the course infografik how to handle effectively and efficiently with in-service training is given as part of the method of education in educational environments more healthy and more efficiently when there are suggestions that can be used. Moving processing to the success of using infografik social studies, social studies studies that found a positive effect on the attitudes of the students by making use of the widely use of education in the education system of our country will continue to increase persistence in moving infografik in the proposal is made.

Keywords: Social Studies, Mobile Infographic, Infographic, Natural Disasters, Education, Education, Technology, Information Technologies, Pre-test, Final test.

Coğrafi Keşifler Konusunun Öğretilmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Meryem Cengiz [1,*] & Çağrı Öztürk Demirbaş [2]

[1] Sosyal Bilgiler Eğitimi Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
meryemcengiz.1905@gmail.com

Özet

Merak ve keşfetme arzusu tarihin her döneminde toplumu farklı alanlarda etkileyen olayları ortaya çıkarmıştır. İnsanların macera tutkusu, yeni yerlere olan merak, ekonomik beklentiler keşfedilmemiş bölgelere ilgiyi artırmış 15. ve 16. yüzyıllarda dünyanın bilinmeyen yerlerinin keşfedilmesi coğrafi keşiflerin temelini oluşturmuştur. Ülkemizde coğrafi keşifler konusu farklı öğrenim kademelerinde yer almaktadır. Ortaokul sosyal bilgiler 7. sınıf ders programında yer alan coğrafi keşifler çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu çalışmada 7. sınıf dersine yürüten sosyal bilgiler öğretmenlerinin konunun öğretilmesine yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma nitel bir çalışmadır. Buna uygun olarak sosyal bilgiler öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmış, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim kullanılmıştır. Literatürde fenomenoloji olarak da adlandırılan olgubilim deseni; ayrıntılı ve derinlemesine bilgiye hâkim olmadığımız bir konu ya da olgunun ayrıntılı olarak incelenmesidir. Öğretmenlerin görüşleri nitel veri analizinden içerik analizine göre analiz edilmiştir. Bu bağlamda sosyal bilgiler öğretmenlerinin coğrafi keşifler konusunun öğretilmesine yönelik konunun gerekliliği, önemi ve dersin amacına katkısına yönelik genel görüşleri ile öğrenme öğretme süreci, karşılaşılan sorunlar ve konunun ders kitabındaki aktarıma ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin tamamı coğrafi keşifler konusunun öğretilmesinin gerekli olduğu görüşünü benimsemiştir. Konunun öğretilmesinin gerekliliğine dair ağırlıklı olarak öğretmenler günümüz dünyasını anlamak, lise düzeyindeki konulara ön hazırlık olması ve konunun öğrenci seviyesine uygun olmasından dolayı gerekli olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin tamamı konunun öğretilmesinin önemli olduğunu düşünmektedir. Ayrıca öğretmenlerin tamamı bu konunun öğretilmesinin dersin amaçlarına katkı sağladığını belirtmiştir. Bu konunun öğrencilere dünyadaki gelişmeleri bilmesi, keşiflerin onlarda merak ve heyecan uyandırması, ekonomiyi anlamak açısından katkı sunduğunu ifade etmişlerdir. Öğrenme öğretme süreci ile ilgili sonuçlara gelecek olursak öğretmenler konuya giriş yaparken %55'i birden fazla gerekçe sunarak, %45'i ise tek gerekçe sunarak etkinlik yaptıklarını belirtmiştir. Öğretmenler tek bir etkinlik ile giriş yaparken en fazla kullandıkları yöntem soru cevaptır. Öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarda giriş etkinliklerinden sonra konuyu nasıl anlattıkları tespit edilmiştir. Sonuç olarak öğretmenler konu anlatırken en fazla düz anlatım kullanmışlardır. Öğretmenlerin tamamına yakını coğrafi keşifler konusunu anlatırken materyal kullanmışlardır. En fazla materyal olarak harita ve videonun tercih edildiği ifade edilmiştir. Araştırmamızda öğretmenlerin coğrafi keşifler konusunu anlatırken yaşadıkları sorunlarla ilgili sonuçlar kavram yanılgıları, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri olarak ele alınmıştır. Öğretmenlerin %50'si bu konuyla ilgili öğrencilerde kavram yanılgısı oluştuğunu söylemiştir. Yanılgı oluşan konu ve kavramlar; harita bilgisi, keşif, icat, buluş, çağlar ve keşiflerle ilgili yol haritalarıdır. Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre öğrencilerde önceden öğrenilen bilgilerin yanlış veya eksik olmasından kaynaklı yanılgılar oluştuğunu söylemek mümkündür. Ölçme değerlendirme sorularını sınıf seviyesine uygun, sınava yönelik, bilgi soruları, yorum soruları, metin ve harita üzerinden sorularla hazırlayacaklarını bildirmişlerdir. Ders saati olarak %16'sı ders saatini artıracaklarını belirtirken, %8'i programda verilen ders saatini yeterli bulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Keşifler, Görüş, Sosyal Bilgiler Öğretmenleri.

Teachers Views on Teaching the Subject of Geographical Discoveries

Meryem Cengiz [1,*] & Çağrı Öztürk Demirbaş [2]

Abstract

Curiosity and the desire to explore have revealed events that affect society in different areas in every period of history. People's passion for adventure, curiosity for new places, economic expectations increased the interest in unexplored regions. Discovering unknown places of the world in the 15th and 16th centuries formed the basis of geographical discoveries. In our country, the subject of geographical discoveries takes place in different education levels. Geographical discoveries in the secondary school social studies 7th grade curriculum are the subject of the study. In this study, it is aimed to determine the views of the social studies teachers who teach the 7th grade class on teaching the subject. The research is a qualitative study. Accordingly, a semi-structured interview form was applied to social studies teachers, and phenomenology, one of the qualitative research methods, was used. Phenomenology, also called phenomenology in the literature; It is a detailed examination of a subject or phenomenon that we do not have detailed and in-depth knowledge of. Teachers' opinions were analyzed according to content analysis from qualitative data analysis. In this context, social studies teachers' general views on the necessity and importance of the subject in teaching the subject of geographical discoveries and its contribution to the purpose of the lesson, as well as the learning-teaching process, the problems encountered and the views on the transfer of the subject in the textbook were examined.All of the social studies teachers participating in the research adopted the view that it is necessary to teach the subject of geographical discoveries. Regarding the necessity of teaching the subject, the teachers stated that it is necessary to understand today's world, because it is a preliminary preparation for the subjects at the high school level and because the subject is suitable for the student's level. All of the teachers think that teaching the subject is important. In addition, all of the teachers stated that teaching this subject contributed to the objectives of the course. They stated that this subject contributed to the students in terms of knowing the developments in the world, making them curious and excited about the discoveries, and understanding the economy.As for the results related to the learning and teaching process, 55% of the teachers stated that they carried out activities by presenting more than one reason and 45% by presenting a single reason when introducing the subject. The most common method teachers use when logging in with a single activity is question and answer. It was determined how the teachers explained the subject after the introductory activities in the classroom practices. As a result, the teachers mostly used direct expression while explaining the subject. Almost all of the teachers used materials while explaining the subject of geographical discoveries. It has been stated that maps and videos are the most preferred materials. In our research, the results of the problems experienced by the teachers while explaining the subject of geographical discoveries were discussed as misconceptions, problems experienced and solution suggestions.50% of the teachers said that students have misconceptions about this subject. Misconceptions and concepts; map information is road maps about discovery, invention, invention, ages and discoveries. According to social studies teachers, it is possible to say that students have misconceptions due to the inaccuracy or incompleteness of previously learned information.. They stated that they would prepare assessment and evaluation questions appropriate for the grade level, for the exam, with knowledge questions, comments questions, and questions based on the text and the map. While 16% stated that they would increase the course hours, 8% found the course hours given in the program sufficient.

Keywords: Geographical Discoveries, Opinions, Social Studies Teachers

1968'den Günümüze Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Coğrafi Keşifler Konusunun Anlatımı

Meryem Cengiz [1,*] & Çağrı Öztürk Demirbaş [2]

[1] Sosyal Bilgiler Eğitimi Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
meryemcengiz.1905@gmail.com

Özet

Tarihin ilk dönemlerinden bu zamana insanlar daima yeni bilgiler üretmektedirler. Üretilen bilgileri saklamanın yolu ise kitaplardan geçer. Kitaplar insanların fikir, kültür, sanat ve çalışmalarını kuşaktan kuşağa iletilmesini sağlayan yazılı metinlerdir. Ayrıca insanların herhangi bir konu hakkında başvurduğu en önemli kaynaklardan biri de kitaplardır. Okullarda kullanılan başlıca öğretim materyali ise ders kitaplarıdır. Bu araştırma sosyal bilgiler ders kitaplarında 1968'den günümüze coğrafi keşifler konusunun nasıl anlatıldığını belirlemek amacıyla yapılan nitel bir çalışmadır. Bu doğrultuda değişen sosyal bilgiler öğretim programına uygun olarak 1968, 1971-1972, 1985, 1998, 2005 ve 2017- 2018 programlarına göre hazırlanan sosyal bilgiler 7. sınıf ders kitapları doküman analizine tabi tutulmuş ve sosyal bilgiler ders kitaplarında coğrafi keşifler konusunu anlatılırken görseller adı geçen kâşifler, yer alan kavramlar, ilişkilendirilen konular ve ölçme değerlendirme soruları incelenmiştir. Sonuç olarak ders kitaplarında coğrafi keşifler konusu anlatılırken en fazla kullanılan görsel %53 oranla şahıs fotoğraflarıdır. Şahıs fotoğraflarının dışında sırası ile haritalar, temsili resimler ve nesne fotoğrafları görsel kanıt olarak kitaplarda yer almıştır. Coğrafi keşifler anlatılırken en çok öne çıkan kâşif Kolomb'tur. İncelenen tüm yıllara ait kitaplarda Kristof Kolomb öne çıkmış olup toplamda on farklı özel ismin coğrafi keşifler konusunun sunumunda kullanıldığı belirlenmiştir. Bunlardan Kolomb, Macellan ve Vaskö Dö Gama değişen her öğretim programında yer alan ortak isimlerdir. Araştırmada coğrafi keşiflerle ilgili yer alan kavramlar belirlenmiş ve en fazla öne çıkan kavramların keşif ve kıta kavramları olduğu tespit edilmiştir. Diğer öne çıkan kavramlar gemi, dünya ve pusula kavramlarıdır. Bu kavramları mal, ticaret, liman, sömürge, harita kavramları takip etmektedir. En az yer alan kavramlar kâşif, karavel, buluş ve reform kavramlarıdır. Coğrafi keşiflerin ilişkilendirildiği konular ve içerikleriyle ilgili olarak en fazla ilişkilendirilen konu Rönesans konusudur. 1968 ve 1973 yılında coğrafi keşifler konusu ağırlıklı olarak coğrafya disiplini içeren konularla ilişkili olarak verilmiştir. 1968 ve 1973 yılı hariç diğer tüm yıllarda coğrafi keşiflerden sonraki gelen konu Rönesans'tır. 1968, 1973, 1983, 1987, 1989, 1999, 2002, 2013 ve 2015 yılındaki kitaplarda coğrafi keşiflerden önce gelen konu içerikleri buluşlar, bilginler, bilim sanat konularıdır. 2018 programında coğrafi keşiflerden önce gelen konu Osmanlı Devleti ile ilgili konulardır. Ders kitaplarında coğrafi keşifler konusuna ilişkin kullanılan ölçme değerlendirme soruları amacına, düzeyine ve yanıtına göre olmak üzere üç kategoride incelenmiştir. Araştırma sonuçları gösteriyor ki en fazla ölçme değerlendirme soruları konuya giriş yaparken kullanılmıştır. Kitaplarda daha çok hazırlık çalışmaları adı altında verilmiştir. Düzeyine göre sorular alt düzey ve üst düzey sorular olarak ele alınmıştır. Kitaplarda yer alan 45 sorunun 42'si alt düzey seviyede sorulardan oluşmaktadır. Sorular açık uçlu ve kapalı uçlu sorular olarak ele alındığında ise en fazla açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Çalışma geçmişten günümüze sosyal bilgiler ders kitaplarındaki coğrafi keşiflerin anlatımının nasıl olduğunu belirlemek açısından önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Keşifler, Doküman Analizi, Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler Ders Kitapları.

Explaınıng Geographıcal Dıscoverıes In Socıal Studıes Textbooks From 1968 To Present

Meryem Cengiz [1,*] & Çağrı Öztürk Demirbaş [2]

Abstract

From the first periods of history to this time, people have always produced new information. The way to store the information produced is through books. Books are written texts that enable people to transmit their ideas, culture, art and works from generation to generation. In addition, one of the most important resources that people refer to about any subject is books. The main teaching material used in schools is textbooks. This research is a qualitative study conducted to determine how the subject of geographical discoveries has been explained in social studies textbooks since 1968. In this direction, in accordance with the changing social studies curriculum, the social studies 7th grade textbooks prepared according to the 1968, 1971-1972, 1985, 1998, 2005 and 2017-2018 programs were subjected to document analysis and while the subject of geographical discoveries was explained in the social studies textbooks, the visuals were displayed. explorers, the concepts involved, related topics and assessment and evaluation questions were examined. As a result, while the subject of geographical discoveries is explained in the textbooks, the most used visuals are the photographs of people with a rate of 53%. Apart from personal photographs, maps, representative pictures and object photographs were included in the books as visual evidence, respectively. The most prominent explorer when describing geographical discoveries is Columbus. Christopher Columbus came to the fore in the books of all the years examined, and it was determined that ten different special names were used in the presentation of the subject of geographical discoveries. Columbus, Magellan and Vaskö Dö Gama are the common names in every changing curriculum. In the research, the concepts related to geographical discoveries were determined and it was determined that the most prominent concepts were exploration and continent concepts. Other prominent concepts are ship, earth and compass. These concepts are followed by the concepts of goods, trade, port, colony and map. The least common concepts are explorer, caravel, invention and reform. The subject that is most associated with geographical discoveries and their contents is the subject of the Renaissance. In 1968 and 1973, the subject of geographical discoveries was given mainly in relation to subjects involving the discipline of geography. In all years except 1968 and 1973, the next issue after geographical discoveries was the Renaissance. In the books in 1968, 1973, 1983, 1987, 1989, 1999, 2002, 2013 and 2015, the subject contents that precede geographical discoveries are inventions, scholars, science and art. The subject that precedes the geographical discoveries in the 2018 program is the subjects related to the Ottoman State.The measurement and evaluation questions used in the textbooks on the subject of geographical discoveries were examined in three categories according to their purpose, level and answer. The results of the research show that the most assessment and evaluation questions were used when introducing the subject. In the books, they are mostly given under the name of preparatory studies. The questions according to their level were handled as low-level and high-level questions. 42 of the 45 questions in the books consist of low-level questions. When the questions are considered as open-ended and closed-ended questions, they mostly consist of open-ended questions. The study is considered important in terms of determining how the geographical discoveries in social studies textbooks are explained from past to present.

Keywords: Geographical Discoveries, Document Analysis, Curriculum, Social Studies Textbooks.

Coğrafya Konularında Değerlerin Kazandırılmasında Örnek Olay Yönteminin İşlevi

Esra Kılıç [1,*] & Ahmet Katılmış [2]
[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Artvin Çoruh Üniversitesi
[2] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
esrakilic442@gmail.com

Özet

Türkiye'de ilköğretimde coğrafya müstakil bir ders olarak verilmektedir. Coğrafya disipliniyle ilişkili bilgi, tutum ve değerler, ilköğretim okullarının 4.-7. Sınıflarında verilen Sosyal Bilgiler dersi şemsiyesi altında verilmektedir. Sosyal Bilgiler dersinin içeriği sosyal bilimlerin farklı disiplinlerine ait bilgilerin harmanlanmasıyla oluşturulmakta ve içeriğin oluşturulmasında istifade edilen disiplinlerden biri de coğrafyadır. Sosyal Bilgiler Dersinin coğrafya disipliniyle ilişkili olan kazanımlarında, söz konusu disipline ait temel bilgi ve becerilerin kazandırılmasının yanında bazı değerler de öğrencilere kazandırılmaya çalışılmaktadır. Başka bir ifadeyle Sosyal bilgiler dersinin coğrafya ile ilgili konularında öğrencilere hem coğrafya disiplinine yönelik temel yeterlikler hem de özellikle çevre konularına ilişkin bazı tutum ve davranışları içeren değerler kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu nedenle söz konusu bu değerlerin öğrencilere nasıl kazandırılacağına ilişkin uygulamaların yapılmasının oldukça önemli olduğunu ifade edebiliriz. Çünkü yapılacak olan çalışmalarla değerlerin öğrencilere etkili bir biçimde kazandırılmasını sağlayabilecek örneklerin çoğalması sağlanarak alanda konu ile ilgili oluşacak bilimsel birikime katkı sağlanabilir. Bu kapsamda bu çalışmada, coğrafya konularıyla ilişkilendirilen değerlerin kazandırılmasında örnek olay yönteminin nasıl kullanılabileceğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaca uygun olarak çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olan eylem araştırmasına göre desenlenmiştir. Eylem araştırmaları okul ve sınıf içi uygulamalarda öğretimin daha etkin ve verimliğinin nasıl sağlanabileceğinin ortaya konulmaya çalışıldığı araştırmalarda tercih edilmektedir. Bu çalışmada coğrafya konularıyla ilişkilendirilen değerlerin kazandırılmasında örnek olay yönteminin nasıl kullanılabileceğini ortaya koymak amaçlandığı için eylem araştırması tercih edilmiştir. Bu tercihe uygun olarak önce çalışmada uygulanacak örnek olay yazılmıştır. Bu çerçevede araştırmacılar tarafından odağını çevresel duyarlılık ve yardımseverlik değerleri oluşturan örnek olay yazılmıştır. Daha sonra öğrencilerin örnek olayı düşünsel, empatik ve ahlâkî boyutlarda çözümlemelerini sağlayacak sorular yazılmıştır. Araştırmanın uygulaması 2020-2021 eğitim öğretim yılında Ankara İli Sincan ilçesinde bulunan bir ortaokula devam eden 8. sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Pandemi koşullarından dolayı uygulama çevrim içi (online) derste gerçekleştirilmiştir. Uygulamanın çevrim içi derste gerçekleştirilmesinden dolayı uygulamanın bütün aşamaları sözlü/karşılıklı konuşma olarak yapılmıştır. Öğrencilerin büyük bir kısmı sınıf içi etkinliğe aktif olarak katılım sağlamış ve örnek olayın düşünsel, ahlâkî ve empatik çözümlemesini sağlamak amacıyla yöneltilen sorulara nitelikli bir şekilde cevap vererek düşüncelerini paylaşmışlardır. Bu kapsamda örnek olay etkinlik süreci öğretmen- öğrenci ve öğrenci- öğrenci arasında paylaşımcı ve çok yönlü bir bakış açısıyla gerçekleşmiştir. Farklı görüş ve düşünceler konuya farklı boyut ve bakış açısı kazandırırken aynı zamanda sınıf içi iletişimi geliştirmiştir. Tüm bu örnek olay etkinliklerinin sonucunda öğrencilerin metinden ve sorulan sorulardan yola çıkarak örnek olayın ana teması olan çevreye karşı duyarlılık ve yardımseverlik değerlerine ilişkin başarılı yorumlar getirmişlerdir. Öğrencilerin, örnek olayda geçen ve gerçek hayatta da yaşanabilecek durumlara ilişkin nitelikli çözüm önerileri üretebildikleri tespit edilmiştir. Uygulama sonucunda, örnek olay incelemesi yönteminin değerlerin kazandırılmasında olumlu bir işlevinin olduğu görülmüştür. Bu çerçevede örnek olay incelemesi yöntemi temelli gerçekleştirilen değerler eğitimi uygulamasının, öğrencilerin değerleri akıl yürütme, çıkarımda bulunma, bağlantı kurma, sorgulama, değerlendirme, empati kurma ve eleştirel düşünme gibi becerileri kullanarak edinmelerine fırsat verdiği saptanmıştır. Örnek olayların analiz sürecinde, öğrencilerin örnek olayı gündelik yaşamdan örnekler vererek irdeledikleri de görülmüştür. Bu sonuçlara dayanarak araştırmada örnek olay yönteminin öğrencilerin değerleri kazanmalarında olumlu bir işlevinin olduğunu ifade edebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Değerler Eğitimi, Örnek Olay Yöntemi

The Function of Case Study Method in Gaining Values in Geography Subjects

Esra Kılıç [1,*] & Ahmet Katılmış [2]

Abstract

Geography is taught as a separate subject in primary education in Turkey. Knowledge, attitudes and values related to the discipline of geography, 4th-7th grades of primary schools. It is given under the umbrella of the Social Studies course given in their classrooms. The content of the Social Studies course is formed by the blending of information from different disciplines of social sciences, and one of the disciplines utilized in the creation of the content is geography. In the acquisitions of the Social Studies Course related to the geography discipline, some values are tried to be gained to the students as well as the basic knowledge and skills of the discipline in question. In other words, in the geography-related subjects of the Social Studies course, it is tried to gain students both basic competencies for the discipline of geography and values that include some attitudes and behaviors especially related to environmental issues. For this reason, we can say that it is very important to make applications on how to gain these values to students. Because, with the studies to be done, it is possible to contribute to the scientific knowledge that will be formed in the field by increasing the examples that can enable the students to gain the values effectively. In this context, in this study, it is aimed to reveal how the case study method can be used in gaining the values associated with geography subjects. In accordance with this purpose, the study was designed according to action research, which is one of the qualitative research methods. Action research is preferred in studies that try to reveal how teaching can be more effective and efficient in school and classroom practices. In this study, action research was preferred because it was aimed to reveal how the case study method could be used in gaining the values associated with geography subjects. In accordance with this preference, the case study to be applied in the study was written first. In this context, a case study was written by the researchers, whose focus is on environmental sensitivity and benevolence values. Then, questions were written to enable students to analyze the case in intellectual, empathetic and moral dimensions. The application of the research was carried out with 8th grade students attending a secondary school in the Sincan district of Ankara in the 2020-2021 academic year. Due to the pandemic conditions, the application was carried out in the online course. Since the application was carried out in the online course, all stages of the application were made verbally/conversationally. Most of the students actively participated in the classroom activity and shared their thoughts by giving qualified answers to the questions posed in order to provide an intellectual, moral and empathetic analysis of the case study. In this context, the case study activity process was carried out between teacher-student and student-student with a sharing and versatile perspective. While different views and thoughts brought a different dimension and perspective to the subject, it also improved in-class communication. As a result of all these case studies, the students made successful comments on the values of environmental sensitivity and helpfulness, which are the main themes of the case, based on the text and the questions asked. It has been determined that the students are able to produce qualified solution suggestions for situations that can be experienced in real life as well as in the case study. As a result of the application, it has been seen that the case study method has a positive function in gaining values.

Keywords: Geography, Values Education, Case Study Method

Lisansüstü Eğitimde Dokuz Eylül Üniversitesi'nin Tercih Edilmesinde Öğrenci Yönelimlerinin Belirlenmesi

Nadide Akyol [1,*] & Raziye Çakıcıoğlu Oban [2]

[1] Coğrafya Öğretmenliği Dokuz Eylül Üniversitesi
[2] Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi
nws_54@hotmail.com

Özet

Kariyer yapmak isteyen bireyler için lisansüstü eğitim önemli bir adımdır. Bu süreçte eğitimin yapılacağı üniversiteye karar vermek üzerinde düşünülmesi gereken en önemli konulardan biridir. Çünkü üniversiteler mevcut özellikleri ve sunduğu imkânlar açısından farklılık göstermekte, bu durum da öğrencilerin alacağı eğitimi ve kariyerlerini önemli ölçüde etkilemektedir.

Literatürde lisans sonrası eğitim de üniversite seçimi yapılırken öğrencilerin hangi faktörleri göz önünde bulundurduklarına dair çalışmalar oldukça kısıtlıdır. Bu çalışmada literatürden yararlanılarak, lisansüstü eğitimde Dokuz Eylül Üniversitesi'nin tercih edilmesine neden olan yönelimler cinsiyet, memleket, mezun olunan üniversite ve anabilim dalı değişkenleri açısından ele alınmıştır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evrenini 2020-2021 akademik yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde "Temel Eğitim", "Eğitim Bilimleri", "Güzel Sanatlar Eğitimi", "Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi", "Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi", "Yabancı Diller Eğitimi", "Özel Eğitim", "Aile Eğitimi ve Danışmanlığı", "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi", "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi" ve "Çevre Eğitimi" anabilim dallarında öğrenim gören Lisansüstü öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini evren içinden tesadüfi örneklem yoluyla seçilen 47'si kadın, 22'si erkek olmak üzere 69 lisansüstü öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, lisansüstü eğitime ilişkin tutum ölçeklerinden faydalanılarak araştırmacılar tarafından geliştirilen 'Lisansüstü Eğitimde Dokuz Eylül Üniversitesi'nin tercih edilmesinde Öğrenci Yönelimlerinin Belirlenmesi' isimli 45 maddelik, 5'li (Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum ve Kesinlikle Katılmıyorum) likert ölçek ile elde edilmiştir. Ölçekte yer alan maddeler 1'den (Kesinlikle Katılmıyorum) 5'e (Kesinlikle Katılıyorum) kadar derecelenmiştir. Elde edilen veriler SPSS 26.0 programına aktarılarak analiz edilmiştir.

Yapılan anketler sonucu elde edilen veriler Cronbach Alpha, faktör analizi, frekans analizi, t testi ve tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Yapılan Cronbach Alpha analizi ile güvenirlik .939 olarak belirlenmiştir. Normal dağılım gösterdiği belirlenen veriler cinsiyet değişkeni için t testine tabi tutulurken, memleket, mezun olunan üniversite ve anabilim dalı değişkenleri için tek yönlü varyans analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analizler sonucunda lisans eğitiminde Dokuz Eylül Üniversitesinden mezun olan öğrencilerin, lisansüstü eğitim almak için Dokuz Eylül üniversitesini tercih ettikleri görülmüştür. Erkek öğrencilere göre kız öğrencilerin üniversite tercihinde üniversitenin bilişim alt yapısı, mutidisipliner bakış açısı, vizyon ve misyon özelliklerini dikkate aldıkları görülmüştür. Erkek öğrencilerin tercihlerinde ise arkadaş çevrelerinin İzmir'de olmasının ve üniversitenin peyzaj özelliklerinin kız öğrencilere göre daha etkili olduğu görülmüştür. Öğrencilerin memleketleri ve öğrenim gördükleri anabilim dalı ile değişkenler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Araştırma bulguları, Dokuz Eylül Üniversitesi'nin lisansüstü eğitimde tercih edilirlik kriterlerinin ortaya koyulması ve üniversitenin iyileştirilmesi gereken alanlarının belirlenmesi açısından önem kazanmaktadır. Üniversitenin tercih sebebi olmasında farklılaşan yönlerini geliştirmesi için bir araştırma niteliğinde olan çalışmanın, diğer fakülteler genelinde de yapılmasının üniversite planlanması adına büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lisansüstü Eğitim, Üniversite Seçimi.

Determination Of Student Options In Preference Of Dokuz Eylül University For Postgraduate Education

Nadide Akyol [1,*] & Raziye Çakıcıoğlu Oban [2]

Abstract

Postgraduate education is an important step for individuals who want to pursue a career. In this process, deciding on the university where the education will take place is one of the most important issues to be considered. Because universities differ in terms of their current features and opportunities, which significantly affects the education and careers of students.

In the literature, studies on which factors students consider when choosing a university in postgraduate education are very limited. In this study, using the literature, the orientations that cause Dokuz Eylül University to be preferred in graduate education are discussed in terms of gender, hometown, university of graduation and department. The research was carried out in the scanning model, which is one of the quantitative research methods. The universe of the study is "Basic Education", "Educational Sciences", "Fine Arts Education", "Turkish and Social Sciences Education", "Mathematics and Science Education", "Foreign Languages Education" in Dokuz Eylul University Institute of Educational Sciences in the 2020-2021 academic year, "Special Education", "Family Education and Counseling", "Teaching Turkish as a Foreign Language", "Computer and Instructional Technologies Education" and "Environmental Education". The sample of the study consists of 69 graduate students, 47 female and 22 male, selected by random sampling from the universe. The data of the study were obtained with a 45-item, 5-point likert scale (Strongly Agree, Agree, Undecided, Disagree and Strongly Disagree) named 'Determination of Student Orientations in Choosing Dokuz Eylul University in Graduate Education', which was developed by the researchers using attitude scales towards graduate education. has been done. The items in the scale were graded from 1 (Strongly Disagree) to 5 (Strongly Agree). The obtained data were transferred to SPSS 26.0 program and analyzed.

The data obtained as a result of the questionnaires were analyzed by Cronbach Alpha, factor analysis, frequency analysis, t test and one-way analysis of variance. With the Cronbach Alpha analysis, the reliability was determined as .939. While the data determined to be normally distributed were subjected to the t test for the gender variable, it was subjected to one-way analysis of variance for the variables of hometown, university, and department. As a result of the analyzes made, it was seen that the students who graduated from Dokuz Eylül University in their undergraduate education preferred Dokuz Eylül University to get postgraduate education. Compared to male students, it has been observed that female students consider the informatics infrastructure, multidisciplinary perspective, vision and mission characteristics of the university when choosing a university. In the preferences of male students, it was seen that the friend circles in İzmir and the landscape characteristics of the university were more effective than the female students. There was no significant difference between the students' hometown and the department they studied, and the variables.

The research findings gain importance in terms of revealing the preferability criteria of Dokuz Eylül University in graduate education and determining the areas that the university needs to be improved. It is thought that the study, which is research in order to develop the differentiating aspects of the university as a reason for preference, will make a great contribution to the planning of the university if it is carried out across other faculties.

Keywords: Dokuz Eylül University, Institute of Educational Sciences, Postgraduate Education, University Selection.

Bir Coğrafya Popüler Bilim Yayıncılığı Örneği: geoCED

Çağdaş Yüksel [1,*] & Uğur Elmacı [2]

[1] Coğrafya Coğrafya Eğitimi Derneği / İzmir Özel Tevfik Fikret Fen Lisesi
[2] Coğrafya Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
yukselcagdas@gmail.com

Özet

Başta İngiltere olmak üzere 19. yüzyılda dünyanın birçok ülkesinde ekonomik, politik ve toplumsal alanları derinden etkileyen önemli bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yaşanması, bilimin popülerleşmesi ile birlikte bilim alanına ilişkin yazıların da popülerleşmesinin önünü açmıştır. Popüler bilim, genel tanımıyla akademik düzeyli bilimsel çalışmaların geniş toplum kesimleri için anlaşılabilir hale getirilmesidir. Günümüzde bilimle ilgilenen halk kitlelerinin başvuracağı temel kaynakların başında ise popüler bilim yayınları gelmektedir. 21. yüzyılın gereksinimleri ile birlikte basılı medyanın dijital medya karşısında rekabet gücünün azalmasına ek olarak sosyal medyanın gün geçtikçe artan popülaritesi ile popüler bilim yayıncılığı da dijitalleşme sürecine girmiştir. Ülkemizde popüler bilim yayıncılığı alanında Bilim ve Teknik ile National Geographic dergileri en çok bilinen dergiler olarak ön plana çıkmaktadır. Ancak dijital çağ ile birlikte Evrim Ağacı benzeri girişimler bilinirlik ve erişilebilirlik noktasında hızlı bir yükselişe sahiptir. Popüler bilim yayıncılığının dijitalleşme sürecinin hızla devam etmesi ve toplumsal ihtiyaçların bu doğrultudaki artışı dikkat çekicidir. Coğrafi bilgi ve anlayışın toplum geneline yayılmasına destek olmanın yanı sıra coğrafya eğitiminin değerine dikkat çekmeyi kendisine temel amaç olarak belirleyen Coğrafya Eğitimi Derneği (CED), doğa ve insan etkileşimli sorunların bilimsel ve toplumsal gündemde gün geçtikçe daha fazla yer tuttuğu günümüzde geoCED coğrafya popüler bilim yazıları dergisi ile ülkemizdeki popüler bilim yayıncılığına katkı sunmaktadır. "Herkes İçin Coğrafya" sloganıyla coğrafya bilimi ve eğitimi alanında söyleyecek sözü olan herkese kapılarını açan ve Uluslararası Standart Süreli Yayın Numarasına sahip geoCED, Mart 2019'da yayın hayatına başlamıştır. www.geoced.org adresi üzerinden dijital ortamda süreli yayın (üç ayda bir) olarak herkesin erişimine açık olarak yayınlanan geoCED'in Eylül 2021'de 11. sayısı okuyucusuyla buluşmuştur. Her sayısında farklı akademik yayın danışmanları tarafından bilimsel içeriği denetlenen derginin kazanç gözetmeksizin toplumsal fayda gözetilerek yayınlanıyor olmasının dergi yazarları ve okuyucuları için ayrı bir önem taşıdığı görülmektedir. Bu çalışmada geoCED dergisinin 11 sayısının içeriğinde akademisyenler, alan uzmanları, öğretmenler ile yükseköğretim ve ortaöğretim düzeyinde öğrenciler tarafından kaleme alınan toplam 70 yazı içerik, bilimsellik, kaynaklar ve kalite, yazım ve dil, görsellik olmak üzere 5 başlık altında inceleme yapılmıştır. Bu doğrultuda geoCED dergisinin ülkemizdeki popüler bilim yayıncılığına katkısının belirlenmesi hedeflenmektedir. Çalışmanın diğer bir hedefi ise geoCED dergisinin ortaöğretim ve yükseköğretim düzeylerinde gerek eğitimciler gerek öğrenciler tarafından popüler bilim yazıları üretilmesi noktasında tanıdığı fırsat ile üretilen yazıların birer eğitim materyali olarak değerlendirme olasılığı üzerinden derginin coğrafya eğitimi süreçlerine sunduğu katkının değerlendirilmesidir. geoCED dergisi içeriklerinin bilim dilinden uzaklaşılarak halk diline yaklaşma çabası taşıdığı; güncel konulara güncel veriler ışığında yaklaşıldığı ve ilgi çekici görsellerin kullanımı ile genel hatlarıyla toplum genelinde coğrafi okuryazarlığı artırmayı destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Coğrafya Eğitimi, Popüler Bilim Yayıncılığı, Popüler Bilim Dergisi

An Example Of Geography Popular Science Publishing: geoCED

Çağdaş Yüksel [1,*] & Uğur Elmacı [2]

Abstract

The important scientific and technological developments that deeply affected the economic, political and social fields in many countries of the world in the 19th century, especially in England, paved the way for the popularization of the articles on the field of science along with the popularization of science. Popular science, with its general definition, is making scientific studies at the academic level understandable for large segments of society. Nowadays, popular science publications are at the forefront of the main sources that public masses interested in science will refer to.

Along with the requirements of the 21st century, in addition to the decrease in the competitiveness of print media against digital media, popular science publishing has also entered the digitalization process with the increasing popularity of social media. In the field of popular science publishing in our country, Bilim ve Teknik and National Geographic magazines stand out as the most well-known magazines. However, with the digital age, initiatives like the Evrim Ağacı have a rapid rise in awareness level and accessibility. It is remarkable that the digitalization process of popular science publishing continues rapidly and the social needs increase in this direction.

Geography Education Association (CED), which aims to draw attention to the value of geography education as well as to support the spread of geographical knowledge and understanding throughout the society, contributes to popular science publishing in our country with geoCED - geography popular science articles journal- while nature and human interaction problems are taking more and more place on the scientific and social agenda in recent years.

GeoCED, which has an International Standard Periodical Number, opens its doors to anyone who has something to say in the field of geography science and education with the slogan "Geography for All" and started its publication life in March 2019. geoCED, which is published as a periodical (quarterly) and publicly in digital environment at www.geoced.org has met with its readers in September 2021 with the 11th issue. It is seen that the journal's scientific content is audited by different academic publication consultants in each issue, and it is of particular importance for the authors and readers of the journal that it is published with a view to social benefit, regardless of profit.

In this study, a total of 70 articles written by academicians, field experts, teachers and students at higher and secondary education levels in the content of 11 issues of the geoCED journal were examined under 5 headings: “Content”, “Scientificity”, “Resources and Quality”, “Spelling and Language” and “Visuality”. In this direction, it is aimed to determine the contribution of geoCED journal to popular science publishing in our country.

Another aim of the study is to evaluate the contribution of the journal to the geography education processes through the opportunity of the geoCED journal to produce popular science articles by both educators and students at secondary and higher education levels, and the possibility of evaluating the articles produced as educational materials.

It is seen that the contents of the geoCED journal attempt to approach the public language by moving away from the language of science. In addition, the use of updated datas about daily topics in the content and the use of interesting visuals brings the magazine closer to the category of popular science publication. In general terms, geoCED supports increasing geographical literacy in the society.

Keywords: Geography, Geography Education, Popular Science Publishing, Popular Science Magazine

Eyyübiye İlçesinde Mevsimlik Gezici Tarim İşçisi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma

Diyar Karademir

Coğrafya Öğretmenliği Şanlıurfa Spor Lisesi
karademir.diyar@gmail.com

Özet

İnsanlık tarihi boyunca ucuz işgücünden yararlanmak her zaman cazip olmuştur. Yeterli toprağa sahip olmayan veya yaşadığı yerde iş imkânı bulamayan kişi veya ailelerin geçimlerini sağlamak üzere tarımsal yönden iş imkânlarının fazla olduğu yerlere mevsimlik olarak göç etmeleri sonucu mevsimlik gezici tarım işçiliği kavramı ortaya çıkmıştır. Çalışma alanımızı Şanlıurfa Büyükşehir sınırları içerisinde yer alan Eyyübiye ilçesi oluşturmaktadır. Sosyo-ekonomik olarak düşük gelirli ailelerin yaşadığı Eyyübiye, en fazla mevsimlik gezici tarım işçisi bulunan ilçe olması nedeniyle araştırma alanı olarak seçilmiştir. 01 Ocak 2019-14 Haziran 2019 tarihleri arasında yapılan araştırmada, e-postayla anket yöntemi kullanılarak amaçsal örneklem tekniği uygulanmıştır. Eyyübiye ilçesinde yer alan mevsimlik gezici tarım işçisi aileler araştırmanın evrenini oluşturup, örneklemi ise, ilkokul ile ortaokullarda okuyan ve ailesi mevsimlik gezici tarım işçisi olan öğrenciler oluşturmaktadır.Çalışmanın amacı; mevsimlik gezici tarım işçisi öğrencilerin aile özellikleri, göç süreçleri, göçün il ve ilçelere göre dağılışı, öğrencilerin okul türü ve sınıf seviyelerine göre oransal dağılımı, çalışma süreleri ve ücretleri, okuldan ayrılma zamanları ve gidilen yerde eğitime devam eden öğrenci sayısı gibi konularda ulaşılan veriler sonucunda çözüm önerileri sunmaktır. Ayrıca çalışmamızda, mevsimlik gezici tarım işçisi öğrencilerin en fazla gittikleri illerin belirlenmesi anayasal bir hak olan eğitim hakkının devamlılığı açısından iller arasında işbirliği yapmayı kolaylaştıracaktır.

6.282 aileye uygulanan anket sonuçlarına göre; aile birey sayısı 51.261, aile birey sayısı ortalaması 8.16'dır. Çalışma amacıyla yapılan yolculuğa katılanların toplam sayısı 49.879, yolculuğa katılanların ortalaması aile başına 7.94'tür. Göç edilen yerde çalışanların toplam sayısı 29.525, çalışanların ortalaması 4.70'tir.Mevsimlik gezici tarım işçisi öğrencilerin çalışmak amacıyla en fazla göç ettiği 10 il sırasıyla: Konya, Eskişehir, Adana, Ankara, Kayseri, Yozgat, Manisa, Aksaray, Bursa ve Hatay'dır. İç Anadolu en fazla göç edilen bölgedir. Çumra, Polatlı, Ereğli, Altınekin, Reyhanlı, Ceyhan, Boğazlıyan, Karacabey, Alpu ve Cihanbeyli en fazla gidilen ilçelerdir. İlkokul seviyelerinde mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan öğrenci sayısı 2.625, ortaokul seviyelerinde 3.657'dir. Oransal dağılımda ortaokul öğrencilerinin %58,21 olması yaşın ilerlemesiyle beraber tarım işçiliğinde çalışma oranının arttığını gösterir. Öğrencilerin %58,9'u haftada 7 gün, %14'ü haftada 6 gün ve %12'si haftada 5 gün çalışmaktadır. Öğrencilerin %28,4'ü günlük 8 saat, % 22,2'si günlük 10 saat ve %18,4'ü ise günlük 12 saat çalışmaktadırlar. Mevsimlik gezici tarım işçisi öğrencilerin %47,95'i mayısta, %44,84'ü ise nisanda okullarından ayrılarak çalışmaya gitmektedir.

Sonuç olarak; Şanlıurfa ili önemli bir tarım şehri olmasına karşın toprakların miras yoluyla parçalanmış olması, tarım ve sanayi sektörlerinin paralel gelişmemeleri, doğurganlık hızının yüksek olması gibi faktörlerin etkisiyle iş alanları kısıtlanmış ve bunun sonucunda insanlar geçimini sağlamak üzere başka illere çalışmak amacıyla mevsimlik gezici işçi olarak göç etmektedir. Bu durum birçok öğrencinin okulundan erken ayrılmasına neden olarak eğitim süreçlerinin eksik olmasına yol açar.

Anahtar Kelimeler: Gezici Tarım İşçisi Öğrenciler, Mevsimlik Göç, Eyyübiye.

A Research On Seasonal Mobile Agricultural Worker Students In Eyyubiye District

Diyar Karademir

Abstract

It has always been attractive to benefit from cheap labor throughout human history. The concept of seasonal migrant agricultural labor is emerged as a result of the seasonal migration of people or families who do not have enough land or cannot find employment opportunities in their living place to places where agricultural employment opportunities are high in order to earn their livelihood. Eyyübiye district, which is located within the boundaries of Şanlıurfa metropolitan, constitutes our working area. Eyyübiye, where socio-economically low-income families live, was chosen as the research area because it is the district with the highest number of seasonal migrant agricultural workers. Purposive sampling technique was applied by using e-mail survey method in the research conducted between January 01, 2019 and June 14, 2019. Seasonal migrant agricultural worker families in Eyyübiye district constitute the universe of the research, and the sample is consists of students studying in primary and secondary schools and whose families are seasonal migrant agricultural workers.The aim of the study is to offer solutions as a result of obtained data such as the family characteristics of the seasonal migrant agricultural worker students, the migration processes, the distribution of the migration according to the provinces and districts, the proportional distribution of the students according to the school type and grade levels, the working hours and wages, the time of leaving the school and the number of students continuing their education at the destination. In addition, in our study, determining the provinces where the seasonal migrant agricultural worker students go most will facilitate cooperation between provinces in terms of the continuity of the right to education, which is a constitutional right.

According to the survey results applied to 6282 families; the number of family members is 51,261, and the average number of family members is 8.16. The total number of participants in the journey made for the purpose of study is 49,879, and the average of the participants in the journey is 7.94 per family. The total number of employees working in the place of migration is 29,525, and the average of the employees is 4.70. The 10 provinces where seasonal migrant agricultural workers migrate the most to work are: Konya, Eskişehir, Adana, Ankara, Kayseri, Yozgat, Manisa, Aksaray, Bursa and Hatay. . Central Anatolia is the most migrated region. Çumra, Polatlı, Ereğli, Altınekin, Reyhanlı, Ceyhan, Boğazlıyan, Karacabey, Alpu and Cihanbeyli are the most visited districts. The number of students working as seasonal migrant agricultural workers at primary school levels is 2,625, and 3,657 at secondary school levels. The fact that the secondary school students are 58.21% in the proportional distribution indicates that the rate of working in agricultural labor increases with the advancement of age. 58.9% of the students work 7 days a week, 14% work 6 days a week and 12% work 5 days a week. 28.4% of the students work 8 hours a day, 22.2% work 10 hours a day and 18.4% work 12 hours a day. 47.95% of seasonal migrant agricultural worker students leave their schools in May and 44.84% in April to go to work.

As a result; Although the province of Şanlıurfa is an important agricultural city, due to factors such as the fragmentation of the lands by inheritance, the lack of parallel development of the agriculture and industry sectors and the high fertility rate, business areas have been limited and consequently, people migrate as seasonal migrant workers to work in other provinces to earn their livelihood. This situation causes many students to leave school early, leading to incomplete educational processes.

Keywords: Mobile Agriculturel Worker Students, Seasonal Migration, Eyyubiye.

ABD ve Türkiye'de Sosyal Bilgiler Programlarının İklim Değişikliği Açısından Karşılaştırılması

Seda Önger

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Uşak Üniversitesi
seda.onger@usak.edu.tr

Özet

Günümüzde hızla artan kirlilik, orman yangınlarının artması, kuraklık, sel felaketleri ve bitki-hayvan türlerinin yok olması gibi iklim değişikliğinden kaynaklanan birçok sorun çevreyi, insanları olumsuz yönde etkilemeye başlamıştır. Dolayısıyla bu sorunların çözümü ancak erken yaşta çevre bilinci kazandırmakla mümkün olabilir. İklim değişikliğinin daha fazla hissedildiği günümüzde, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltmada eğitimin katkı sağlayacağı kuşkusuzdur. Çevre konularında bazı temel bilgiler veren; çevre eğitiminin kazandırdığı niteliklerle öğrencilerin çevrelerine katılmasını teşvik eden derslerden biri de sosyal bilgiler dersidir. Öğrenciler sosyal bilgiler dersinde öğrendikleri çevresel bilgilerle arkadaşlarını, ailelerini ve toplumu çevre konularında bilinçlenmektedir. Bu bilinçlendirmede yer alması gereken temel çevre konularından biri de iklim değişikliğidir. Son sosyal bilgiler öğretim programıyla birlikte, çevre ile ilgili konular programda yer almaya başlamış, ayrıca çeşitli çevre eğitimi programları ve projeleri de uygulamaya koyulmuştur. Çevre eğitiminde, iklim değişikliği konusuna her dersin programında ve ders kitabında daha fazla yer verilmelidir. Bu yüzden, iklim değişikliği, iklim okuryazarlığı gibi konularda daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır. Türkiye'de ve dünyada çeşitli kurumlar, raporlar iklim değişikliği konusuna vurgu yapmaktadır. UNESCO 2030, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden biri olan iklim eylemi ile konuya dikkat çekmeye çalışmıştır. Yine, Horizon Report 2021'de çevresel eğilimler ana başlığı altında iklim değişikliği konusu ele alınmıştır. Ülkemizde de Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve şehircilik Bakanlığı'nın yürütmüş olduğu bir proje sonucunda iklim değişikliği ile ilgili eğitim modülleri yayınlanmıştır. Ayrıca, bazı Milli Eğitim Müdürlükleri iklim değişikliği ile ilgili eğitimler düzenlemektedir. Çeşitli raporlarda ve çalışmalarda belirtildiği gibi, iklim değişikliği üzerinde fazla durulan ve oldukça öneme sahip olan bir konudur. Bu yüzden eğitimin her seviyesinde iklim değişikliğini içeren çeşitli eğitimler, planlar, çalışmalar, projeler gerçekleştirilmelidir. Bundan hareketle, bu araştırmada, Amerika ve Türkiye'deki sosyal bilgiler öğretim programlarının iklim değişikliğinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılmış ve nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan doküman incelemesi yöntemi benimsenmiştir. Çalışmada kullanılan dokümanlar, ABD ve Türkiye'deki sosyal bilgiler öğretim programlarıdır. Bu dokümanlar, UNESCO 2030 sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden biri olan iklim eylemi başlığı dikkate alınarak incelenmiştir. İklim eylemi detaylı incelenerek bazı kavramlar oluşturulmuştur. Verilerin incelenmesinde, nitel veri analiz yöntemlerinden biri olan betimsel analiz kullanılmıştır. Analiz sonucunda, iki ülke karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve yorumlar yapılmıştır. Türkiye'deki sosyal bilgiler programında az da olsa iklim değişikliği konularına yer verilmiştir. İklim değişikliği ile ilgili çeşitli kavramlara 5, 6 ve 7. Sınıf sosyal bilgiler ders programının kazanımlarında ulaşılmıştır. ABD'de ise iklim değişikliği ile ilgili konulara programda rastlanılmıştır. Bu bulgular doğrultusunda, iklim değişikliğine Türkiye'deki ve ABD'deki sosyal bilgiler programlarına daha fazla yer verilmesi ve bu konuyla ilgili farklı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim, İklim Değişikliği, Sosyal Bilgiler, Nitel Araştırma.

A Comparative Analysis of the US and Turkish Social Studies Curricula Regarding their Focus on Climate Change

Seda Önger

Abstract

Today, many problems arising from climate change such as rapidly increasing pollution, increase in forest fires, droughts, floods and extinction of plant-animal species have begun to negatively affect the environment and people. Therefore, solutions to these problems can only be possible by raising people's environmental awareness at an early age. Doubtlessly, education can help reduce the negative effects of climate change. One of the courses that provides students with basic information about environmental issues and encourages them to actively protect their environment with its course outcomes is the social studies course. Students use their knowledge on the environment they have learned in the social studies course to raise awareness of their friends, families and society on environmental issues. One key issue that needs to be included in this awareness is the climate change. With the current social studies curriculum, environmental issues have begun to be included in the curriculum, and various environmental education projects have also been put into practice. In environmental education, more attention should be given to the issue of climate change in the curriculum and textbook of each course. Therefore, there is a need for further study on issues such as climate change and climate literacy. Various institutions and reports in Turkey and around the world emphasize the issue of climate change. UNESCO 2030 draws attention to the issue with climate action, which is one of the sustainable development goals. Climate change is discussed under the main heading of environmental trends in Horizon Report 2021 as well. As part of a project carried out by the Ministry of Environment and Urbanization of the Republic of Turkey, training modules on climate change have been published. In addition, some departments of the Ministry of National Education organize trainings on climate change. As stated in various reports and studies, climate change is of great importance and has been given a lot of attention. Therefore, various trainings, plans, studies and projects involving climate change should be carried out at all levels of education. Thus, this study aims to comparatively examine the climate change content of the social studies curricula in the US and Turkey. Qualitative analysis and document analysis methods, as the qualitative research approaches, were adopted in the research. The documents used in the study are the social studies curricula taught in the USA and Turkey. These documents were examined by considering climate action, one of the UNESCO 2030 sustainable development goals. Some concepts were revealed in the data by examining the climate action. In the analysis of the data, descriptive analysis, one of the qualitative data analysis methods, was used; the two countries were examined comparatively and the findings were interpreted. Few climate change issues are included in the social studies curriculum in Turkey. Various concepts related to climate change were identified in the targeted outcomes of the 5th, 6th and 7th grade social studies curriculum. Issues related to climate change were covered more extensively in the US curriculum. Based on these findings, it is suggested that the issue of climate change should be covered more extensively in the social studies curricula in Turkey and the USA, and further research should be conducted on this subject.

Keywords: Climate, Climate Change, Social Studies, Qualitative Research.

1968'den Günümüze Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarinda Doğal Afetler ve Afet Eğitimi

Selman Ablak [1] & Arzu Cantürk [1,*]

[1] Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
cntrk.arzu@gmail.com

Özet

Çeşitli doğa olayları nedeniyle, maddi ve manevi yıkımlara yol açan doğal afetler, insanoğlunun var olduğu andan itibaren karşılaştığı önemli sorunlardan biri olmuştur. Dünyada ve ülkemizde geçmişten günümüze her yıl farklı doğal afetlerin yaşandığı ve bu afetlerin sadece insanlar açısından değil, tüm canlılar açısından oldukça ağır sonuçları olduğu bilinen bir gerçektir. Doğal afetler, genellikle çeşitli doğa olayları neticesinde gerçekleşmektedir. Ancak bu türden afetlerin yol açtığı felaketlerde, insan kaynaklı birtakım etkilerde olabilmektedir. Özellikle son yıllarda ülkemizde yaşanan bir dizi doğal afet sonucunda yaşanan can ve mal kayıplarında, insanların afetler konusundaki bilgi eksikliği ile afetlerden korunma konusundaki bilinçsiz tutum ve davranışlarının etkili olduğu görülmüştür. Kuşkusuz ki, insanların doğal afetlerden korunma konusunda alabilecekleri önlemler sınırlıdır. Ancak erken yaşlarda bireylerin doğal afetlere yönelik bilgi ve farkındalıklarının artırılması bu türden afetlerin olumsuz etkilerinin en aza indirgenmesine katkı sağlayacaktır. Bireylerin afet bilincinin geliştirilmesinde özellikle öğretim programlarına önemli bir sorumluluk yüklenmektedir. Ülkemizde bilhassa sosyal bilgiler dersi öğretim programları, konu içeriği bakımından afet bilincinin geliştirilmesinde önemli bir potansiyele sahip olduğu söylenebilir. Bu çalışmada, sosyal bilgiler dersinin Türkiye'de ilk defa okutulmaya başlandığı 1968'den günümüze kadar hazırlanan ve uygulanan sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında doğal afet ve afet eğitimi konularına ünite, konu ve kazanım boyutunda ne düzeyde yer verildiği incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve nitel araştırma tekniklerinden biri olan doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan dokümanlar 1968, 1969, 1990, 1998, 2005 ve 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (SBDÖP)'dır. Verilerin incelenmesinde, nitel veri analiz tekniklerinden biri olan betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda bahsi geçen öğretim programları içerisinde doğal afetler ve afet eğitimine yönelik en yoğun içeriğin 1998 İlköğretim SBDÖP ve 2005 İlköğretim SBDÖP'nde yer verildiği belirlenmiştir. 1998 İlköğretim SBDÖP incelendiğinde, 5. Sınıf programının "Güzel Yurdum Türkiye" ünitesi içinde doğal afetler ve afet eğitimine yönelik 6 konu; 6. Sınıf "Türkiye'miz" ünitesi içinde ise 1 konuya yer verildiği görülmüştür. 2005 yılı 4. Sınıf SBDÖP'nde "İnsanlar, Yerler ve Çevreler" öğrenme alanında "Yaşadığımız Yer" ünitesi içinde 1 kazanım; 2005 yılı 5. Sınıf SBDÖP'nde "İnsanlar, Yerler ve Çevreler" öğrenme alanında "Bölgemizi Tanıyalım" ünitesi içinde 3 kazanım; 2005 yılı 6. Sınıf SBDÖP'nde "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanında "Ülkemiz ve Dünya" ünitesi içinde ise 1 kazanımda doğal afetler ve afet eğitimine yer verildiği belirlenmiştir. 2018 SBDÖP incelendiğinde ise, doğal afetler ve afet eğitimine yönelik 3 kazanıma yer verildiği tespit edilmiştir. Doğal afetler ve afet eğitimine yönelik en az içeriğin ise 1968 İlkokul SBDÖP ve 1990 4-5. Sınıf SBDÖP yer aldığı görülmüştür. Bu bulgular doğrultusunda, Türkiye'de SBDÖP'nde doğal afetler ve afet eğitimine yönelik içeriğe daha fazla yer verilmesi ve bu konuyla ilgili farklı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet Eğitimi, Doğal Afetler, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

Natural Disasters And Disaster Education In Social Studies Course Curriculum From 1968 To The Present

Selman Ablak [1] & Arzu Cantürk [1,*]

Abstract

Natural disasters, which cause financial and emotional destruction due to various natural events, have been one of the important problems faced by human beings since their existence in the world. It is a well-known fact that different natural disasters occur every year in the world and in our country from past to present, and these disasters have serious consequences not only for humans but also for all living things. Natural disasters usually occur as a result of various natural events. However, there may be some human-sourced effects in destructions caused by such disasters. Especially in the loss of life and property as a result of a series of natural disasters in our country in recent years, it has been observed that people's lack of knowledge about disasters and their unconscious attitudes and behaviors about protection from disasters are drastic. Undoubtedly, the measures that people can take to protect themselves from natural disasters are limited. However, increasing the knowledge and awareness of individuals about natural disasters at an early age will contribute to minimizing the negative effects of such disasters. In the development of disaster awareness of individuals, an important responsibility is attributed to curriculum. In our country, it can be said that especially the social studies course curriculum have an important potential in the development of disaster awareness in terms of course content. In present study, it was examined to what extent natural disaster and disaster education subjects were included in the unit, subject and achievement dimensions in the social studies course curriculum prepared and applied since 1968, when the social studies course was first taught in Turkey. Qualitative research approach was adopted in the research and document analysis technique was used, which is one of the qualitative research techniques. The documents used in the research are 1968, 1969, 1990, 1998, 2005 and 2018 Social Studies Course Curriculum (SSCC). Descriptive analysis technique, which is one of the qualitative data analysis techniques, was used in the analysis of the data. As a result of the research, it was determined that the most intense content on natural disasters and disaster education among the mentioned curriculum was included in 1998 Primary Education SSCC and 2005 Primary Education SSCC. When the 1998 Primary School SSCC was examined, it was observed that 6 subjects related to natural disasters and disaster education was included in the “My Beautiful Homeland Turkey” unit of the 5th Grade program; 1 subject was included in the 6th grade unit “Our Turkey”. It was defined that direct achievement expressions for natural disasters and disaster education were included in the "People, Places and Environments" learning area of the 2005 year 4th Grade SSCC; 1 achievement in the unit "The Place We Live In"; 3 achievements in the "Let's Get to Know Our Region" unit in the "People, Places and Environments" learning field in the 2005 year 5th Grade SSCC; 1 achievement in the "Global Connections" learning area of the 2005 year 6th Grade SSCC in the “Our Country and the World” unit. When the 2018 year SSCC was examined, it was determined that there were 3 achievement for natural disasters and disaster education. The minimum content for natural disasters and disaster education were included in 1968 Primary School SSCC and 1990 year 4-5th Classes SSCC. In line with these findings, it is recommended to include more content on natural disasters and disaster education in SSCC in Turkey and to conduct different studies on this subject.

Keywords: Disaster Education, Natural Disastrs, Social Studies Course Curriculum

Coğrafya Lisans Öğrencilerinin Covid-19 Padendemi Döneminde Uzaktan Eğitime İlişkin Deneyim ve Görüşleri

Yunus Ergün [1,*] & Hüseyin Mertol [1]
[1] Coğrafya Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
yunus.ergun_12@hotmail.com

Özet

Dünya tarihinin en önemli konularından birisi salgın hastalıklardır. Tarihsel süreçte yaşanmış olan salgın hastalıklar göz önünde bulundurulduğunda bu gibi olaylar insanlık tarihinin göz ardı edilemeyen gerçekleri olduğu anlaşılmaktadır. Tarihsel süreç içerisinde birçok salgın hastalıklar ve pandemi dönemleri görülmüştür. Bu hastalıkların başında veba, kolera, sıtma, çiçek hastalığı gibi hastalıklar gelmektedir. Günümüzde ise Covıd-19 olarak tanımlanan salgın hastalık yaşanmaktadır. Covid-19, insanlarda soğuk algınlığına neden olan, özellikle hayvanlar arasında yaygın olan Ağır Akut Solunum Sendromu (SARS-COV) ve Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS-COV gibi hastalıklara sebep olan bir virüs grubudur.

Küresel boyutta yaşanan bu salgın nedeniyle toplumların alışılagelmiş hayat akışlarında değişimler meydana gelmiş ve ülkeler salgını önlemek amacıyla çeşitli önlemler almışlardır. Covid-19 salgın hastalığının yaratmış olduğu etkileri değerlendirildiğinde tüm dünyayı etkisi altına almasının yanında eğitim öğretim sürecine büyük bir engel yarattığı görülmektedir.

Dünya'yı etkisi altına alan Covid-19 salgınından etkilenen ülkelerden biriside Türkiye olmuştur. Türkiye'de ilk vaka 2020 yılının Mart ayında görülmüştür. İlk vakanın görülmesiyle beraber günlük yaşam rutini kesintiye uğramış ve bu kesintiden eğitim-öğretimde de görülmüştür. Bu bağlamda Türkiye'de 11 Mart 2020 tarihinde eğitim-öğretimin tüm kademelerinde eğitime kısa bir süreliğine ara verilmiştir. İlerleyen süreçte YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığının ortak kararıyla uzaktan eğitime geçilmiştir. Bu anlamda uzaktan eğitimin, eğitim-öğretimin bir parçası haline gelmesi çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

Bu çalışma Coğrafya lisans öğrencilerinin Covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitime ilişkin deneyim ve görüşlerini ortaya koyabilmeyi amaçlamaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek için Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya bölümü öğrencilerinden 15 kişi ile Nitel araştırma yöntemlerinden derinlemesine görüşme gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır.

Yapılan derinlemesine görüşmeler neticesinde elde edilen verilere göre Coğrafya lisans öğrencilerinin bir kısmının uzaktan eğitim sistemi hakkında pandemi öncesinden bilgilerinin az olduğu ancak pandemi ile beraber uzaktan eğitim sistemi hakkında bilgilerinin arttığı görülmüştür. Bu anlamda Katılımcı 3 "*Uzaktan eğitim sistemi Covid-19 öncesinde üniversitemizde sınırlı derslerde kullanılıyordu. Bizde uzaktan eğitimi çok bilmiyorduk ama Covid-19 ile beraber bütün derslerimiz uzaktan eğitim sistemi üzerinde yapılmasıyla bu sistemi öğrendik*." ifadelerini kullanmıştır. Bazı katılımcılar ise uzaktan eğitim sisteminin daha önceleri aldığı eğitimler aracılığıyla öğrendiklerini ifade etmiştir. Katılımcı 1 "*Üniversiteye başladıktan sonra uzaktan eğitim ile eğitim, sertifika veren kurumlar vardı, oralardan eğitimler alıyordum onun için uzaktan eğitim sistemini biliyordum.*" ifadelerini kullanmıştır.

Çalışmaya katılan görüşmecilere Uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajları sorulduğunda ise Katılım 5 "*Uzaktan eğitimin avantajlı olduğu yanları da var dezavantajlı olduğu yanları da, Uzaktan eğitim ile beraber günün büyük bir kısmı bize kalıyordu ve kişisel gelişimimiz için güzel fırsatlar sunuyordu. Dezavantajı ise bazı derslerin yüz yüze olması öğrenmemizi sağlıyor ve daha kalıcı oluyordu, uzaktan eğitim ile bundan mahrum kalıyorduk*." ifadelerini kullanmıştır. Katılımcı 3 ise "*Uzaktan eğitimin en güzel avantajı zaman ve mekan kavramının ortadan kalkmasıdır. Gün içerisinde istediğimiz ortamda derslere katılım sağlayabiliyorduk. Dezavantajı ise sosyal faaliyetlere katılım sağlayamıyorduk, bazı derslerini anlamakta zorlanıyorduk.*" şeklinde ifade etmiştir.

Coğrafya lisans öğrencilerine uzaktan eğitim sürecinde ne gibi zorluklar ile karşılaştınız sorulduğunda Katılımcı 3 "*Uzaktan eğitim ile yapılan derslerden bazen internetimin çekmemesinden dolayı katılamadım, bazen de dersi veren hocamızın internet altyapısında sorunlar çıkıyordu, derslerimiz bazen yarı da kalıyordu*." şeklinde ifade etmiştir. Katılımcı 6 "*Derslerimizin uzaktan yapılmasından dolayı derse kendimi çok fazla veremiyor, odaklanamıyordum*." ifadelerini

kullanmıştır. Görüldüğü üzere öğrencilerin bir kısmı uzaktan eğitim sürecinde gerek kişisel sorunlar gerekse teknolojik sorunlara bağlı olarak zorluklar yaşadıkları görülmüştür.

Sonuç itibariyle uzaktan eğitim sürecine katılan öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili bilgilerinin, uzaktan eğitimin yaygınlaşmasıyla beraber arttığı görülmüştür. Bununla birlikte uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajlarının bireysel bakış açılarına göre değiştiği görülmüştür. Yaşadıkları zorlukların genellik internet altyapısı ile alakalı olduğu görülmüştür.

Günümüzde yaygın olarak kullanılan uzaktan eğitim sisteminin eğitimin parçası haline getirilmesi, verilen derslerin bir kısmının uzaktan eğitim ile verilerek öğrencilerin kişisel gelişimlerine zaman ayırmalarına olanak sağlanması bu anlamda önemli görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Uzaktan Eğitim, Pandemi, Covid-19

focus on the lesson very The Experience And Opinions Of Geography Undergraduate Students About Distance Education During The Covid-19 Pandemic

Yunus Ergün [1,*] & Hüseyin Mertol [1]

Abstract

One of the most important issues in world history is epidemic diseases. Considering the epidemics that have occurred in the historical process, it is understood that such events are the facts of human history that cannot be ignored. In the historical process, many epidemic diseases and pandemic periods have been seen. At the beginning of these diseases are diseases such as plague, cholera, malaria, smallpox. Today, an epidemic disease known as Covid-19 is experienced. One of the countries affected by the Covid-19 epidemic, which has taken the world under its influence, has been Turkey. The first case in Turkey was seen in March 2020. With the first case, the daily life routine was interrupted and this interruption was also seen in education. In this context, education was suspended for a short time at all levels of education in Turkey on March 11, 2020.In the following process, distance education was started with the joint decision of YÖK and the Ministry of National Education. This study aims to reveal the experience and views of geography undergraduate students regarding distance education during the Covid-19 pandemic period. In order to achieve this aim, in-depth interviews were conducted with 15 students from Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Geography, using qualitative research methods. The data obtained were interpreted with the descriptive analysis method. According to the data obtained as a result of the in-depth interviews, it was seen that some of the geography undergraduate students had little knowledge about the distance education system before the pandemic, but their knowledge about the distance education system increased with the pandemic. In this sense, Participant 3 said, “Before Covid-19, the distance education system was used in limited courses at our university.We did not know much about distance education, but with Covid-19, we learned this system as all our lessons were conducted on the distance education system.” used expressions. Some participants stated that they learned about the distance education system through the trainings they received before. Participant 1 “After I started university, there were distance education and certification institutions, I was getting training from there, so I knew the distance education system.” used expressions. When the interviewees who participated in the study were asked about the advantages and disadvantages of distance education, Participation 5 said, “There are advantages and disadvantages of distance education. The disadvantage was that some of the lessons were face-to-face, allowing us to learn and making it more permanent, we were deprived of this with distance education.” used expressions.Participant 3 said, “The best advantage of distance education is the disappearance of the concept of time and space. During the day, we were able to attend classes in any environment we wanted. The disadvantage was that we could not participate in social activities, we had difficulty in understanding some of their lessons.” expressed as. When the geography undergraduate students were asked what kind of difficulties they encountered during the distance education process, Participant 3 said, “Sometimes, I could not attend the distance education courses because my internet was not available, and sometimes there were problems with the internet infrastructure of our instructor, our lessons were sometimes interrupted.” expressed as. Participant 6 “I couldn'tmuch due to the fact that our lessons were held remotely.” she used the expressions. As can be seen, some of the students experienced difficulties in the distance education process due to both personal and technological problems.

Keywords: Student, Distance Education, Pandemic, Covid-19

Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Ve Ders Kitaplarında Yer Alan Doğal Afetlere İlişkin Konu ve Kazanımların Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi (4,5,6 ve 7.Sınıf Düzeyi)

Muhammed Özden
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
mhmmdzdn@gmail.com

Özet

Afetler insanlar üzerinde sosyal, fiziksel, ekonomik yıkımlara neden olan gündelik yaşamın durmasına ya da sekteye uğratıp toplumu etkileyen doğal ya da beşeri kökenli durumlardır. Afetlerin oluş zamanını tam olarak kestirebilmek mümkün değildir, afetler can ve mal kayıplarına sebep olduğu gibi bunların yanında özellikle de afet'e maruz kalan bireylerde psikolojik, sosyal ve kültürel yıkımlara da sebep olmaktadır. Afetlerden sonra oluşan yıkımı hafifletmek adına toplumlarda birlik, beraberlik, yardımlaşma, dayanışma, sorumluluk, merhamet, misafirperverlik gibi değerler ön plana çıkmaktadır. Değer kavramının tanımına bakıldığında bir durumun ya da kavramın niteliğini belirten özelliktir. 2018 yılında yayımlanan sosyal bilgiler öğretim programında adalet, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, barış, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, estetik, eşitlik, özgürlük, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, vatanseverlik, yardımseverlik gibi değerler bulunmaktadır ve sosyal bilgiler dersinin hedeflerinden biri de bu değerleri öğrencilere aktarmaktır. Bu araştırmanın amacı; 2018 sosyal bilgiler öğretim programında ve sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan doğal afetlere ilişkin konu ve kazanımların değerler eğitimi açısından incelenmesidir. Araştırma kapsamında 2018 yılında yayımlanan Sosyal bilgiler öğretim programında kazanımlar (4,5,6 ve 7.sınıf) ve bunun yanı sıra sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan (4,5,6 ve 7.sınıf) afetler ile ilgili kavramlar değerler eğitimi açısından incelenmiştir Araştırmanın yapısına uygun olarak nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi seçilmiştir. Araştırma bulgularına göre Sosyal bilgiler ders kitapları (4 ve 5. Sınıf) afetler konusu insanlar yerler çevreler öğrenme alanı içerisinde yer almaktadır. 4.sınıf "İnsanlar yerler çevreler" öğrenme alanında "Doğal afetlere hazır olalım" ünitesinde ve , 5. Sınıf "Afetler ve çevre sorunları ve afetlerin insan üzerindeki etkileri" şeklinde yer aldığı bulunmuş, 6.ve 7. Sınıf ders kitaplarında afetlere ilişkin konuların bulunmadığı araştırmanın bulguları arasındadır. Sosyal bilgiler öğretim programında 4.Sınıf "İnsanlar yerler çevreler" öğrenme alanında "SB.4.3.6. Doğal afetlere yönelik gerekli hazırlıkları yapar." Şeklinde kazanıma yer verildiği bulunmuş, 5.Sınıf (SBÖP) "İnsanlar yerler çevreler" öğrenme alanında SB.5.3.4. "Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular. "ve "SB.5.3.5. Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar" Şeklinde afetler ile ilgili kazanımların yer aldığı araştırmanın bulguları arasındadır. Araştırma sonuçlarına göre. Sosyal bilgiler 4.Sınıf ders kitabında doğal afetler öncesi ve sonrası yapılması gerekenler ele alınmış değerler eğitimi ile ilgili herhangi bir ilişkiye rastlanılmamıştır, Sosyal bilgiler dersi 5.Sınıf ders kitabı "Yaşadığımız yer" ünitesinde afetlerin açıklamalarına yer verilmiş ,afetlerden sonra yardımlaşma ve dayanışma gibi kavramların önemine dikkat çekilmiş ve değer eğitimi içerisine giren yardımlaşma ve dayanışma değerler ile afet konularının ilişkilendirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal bilgiler öğretim programı 5. Sınıf kazanımlarında yer alan " Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar" kazanımıyla afetlerden sonra toplum hayatında meydana gelen değişimler ile değer eğitimi ilişkilendirilmiştir. Bu sonuçlar göstermektedir ki 4 ve 5 sınıf sosyal bilgiler dersinde doğal afetler ile değerler eğitiminin önemine dikkat çekilmektedir fakat ders kitaplarında ve öğretim programındaki kavram ve kazanımların yetersiz olduğu görülmektedir. İncelenen 6 ve 7. Sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında ve sosyal bilgiler öğretim programında doğal afetlere ilişkin konu ve kazanımlara yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal bilgiler ders kitaplarında afetlere ilişkin konuların ve kazanımların sayısının arttırılması buna ek olarak afetler ve değer eğitimi ile ilgili derslerde öğrencilerin bu konuları daha iyi kavrayabilmeleri için sınıf etkinliklerin yapılması, araştırmanın önerileri arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Doğal Afetler, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Değer Eğitimi

Social Studies Is Included In The Curriculum and Textbooks Values of Issues and Achievements Related to Natural Disasters in the Field In Terms of Education, it should be examined (4,5,6 and 7. Class Level)

Muhammed Özden

Abstract

Disasters are situations of natural or human origin that cause social, physical, economic destruction on people, stop or disrupt everyday life, and affect society. It is not possible to accurately predict the time of occurrence of disasters, disasters cause loss of life and property, as well as psychological, social and cultural destruction, especially in individuals exposed to disasters. In order to mitigate the destruction caused after disasters, values such as unity, solidarity, solidarity, responsibility, compassion, hospitality come to the fore in societies. When looking at the definition of the concept of value, it is a property that indicates the nature of a situation or concept. Released in 2018 Justice in the social studies curriculum, giving importance to family unity, independence, peace, science, hard work, solidarity, sensitivity, honesty, beauty, equality, freedom, respect, love, responsibility, savings, patriotism, there are values such as benevolence, and social studies aims to introduce students to one of the aims of these values. The aim of this research; it is a study of the issues and achievements related to natural disasters in the 2018 social studies curriculum and social studies textbooks from the point of view of values education. Gains in the social studies curriculum published in 2018 within the scope of the research (4,5,6 and 7.class), as well as social studies textbooks (4,5,6 and 7.class) concepts related to disasters have been studied in terms of values education In accordance with the structure of the research, a document review method has been selected from qualitative research methods. According to the research findings, Social studies textbooks (4 and 5. Class) The subject of disasters is located in the learning area of people, places, circles. 4.in the classroom ”People surround places“, in the learning area ”Let's be ready for natural disasters" and in the unit , 5. It has been found that the class includes “Disasters and environmental problems and the effects of disasters on humans", 6.ve 7th. It is among the findings of the dec that there are no topics related to disasters in classroom textbooks. 4. In the social studies curriculum.In the classroom ”People surround places“ in the learning area "SB.4.3.6. Makes the necessary preparations for natural disasters." It was found that the acquisition was included in the form of ", 5.The class (SÖP) “People surround places” is located in the learning area of SB.5.3.4. "He questions the causes of the occurrence of disasters and environmental problems in the environment in which he lives. “ and “SB.5.3.5. It deciphers the effects of natural disasters on public life with examples” is among the findings of the research, which includes the achievements related to disasters. According to the results of the research. Social studies 4.In the classroom textbook, what needs to be done before and after natural disasters were discussed there were no relationships related to values education, Social studies course 5.In the classroom textbook “Where we live”, explanations of disasters were given, the importance of concepts such as assistance and solidarity after disasters was emphasized, and it was concluded that the values of assistance and solidarity included in value education and disaster issues were related. Social studies curriculum 5. Value education was associated with the changes that occurred in public life after disasters with the acquisition of “Explaining the effects of natural disasters on public life with examples” that took place in class gains. These results show that the importance of natural disasters and values education is emphasized in the 4th and 5th grade social studies course, but it seems that the concepts and achievements in textbooks and the curriculum are insufficient.

Keywords: Natural Disasters, Social Studies Education, Value Education

Irak'ta Ortaokulda Okutulan Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Coğrafya Konularının İncelenmesi: Bir İçerik Analizi

Selçuk BACALAN

Özet

Sosyal bilgiler eğitimi 18. yüzyılda Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkmış ve yaklaşık üç yüzyıldır farklı coğrafyalarda hayat bulmuştur. Başlangıçta Batı ülkeleri olmak üzere pek çok ülke sosyal bilgilerin ders şeklinde ideal bir vatandaş yetiştirme gayesi ile hizmet etmesine fırsat tanımıştır. Bu ülkelerin arasında Irak ta bulunmaktadır. Irak'ta sosyal bilgiler dersi tek ders olarak değil tarih, coğrafya ve vatandaşlık olmak üzere üç ayrı ders altında verilmekteydi. 1958 yılında ülkenin yönetim sistemi krallıktan cumhuriyete geçmesinden sonra ders müfredatları içerisinde yer alan sosyal bilgiler dersi olarak yer almış ve günümüze kadar devam etmektedir. Sosyal bilgiler dersi, Tarih, Coğrafya, Sosyoloji, Siyaset Bilimi, Psikoloji gibi sosyal disiplinlerden elde edilmiş bilgilerin disiplinler arası bir yaklaşımla seçilip yoğrularak ilköğretim düzeyindeki çocukların algılama düzeylerine uygun duruma getirildiği bir derstir. Toplum içinde yaşayan bireylerin, hayatlarını ideal bir şekilde sürdürebilmesi için tarihi, coğrafi, sosyolojik, psikolojik, ekonomik, siyasi ve hukuksal birtakım bilgilere sahip olmaları gerekmektedir. Irak Eğitim Bakanlığındaki Sosyal Bilgiler Dersi tanımına göre: "Etkin ve üretken bireyler yetiştirmek, öğrencilerin insani ilişkilerini ve vatandaşlık yeterliklerini geliştirmek amacıyla sosyal bilimleri kaynaştıran bir ilköğretim dersidir. Ancak Irak'ın bugünkü istikrarsızlık durumundan dolayı, müteakip hükümetler ve Irak Eğitim Bakanlığı tarafından sosyal bilgiler ders müfredatına bilimsel yaklaşılmadığı ve müdahaleler sonucu amacından saptırıldığı tespit edilmiştir. Coğrafya konuları Irak ilkokul müfredatında sosyal bilgiler dersi içerisinde yer almaktadır. Öğrencilerin küçük yaşlarda coğrafya konuları ile tanışmaları onlara coğrafi bakış açısı kazandırmanın yanında yakın çevreye, yakın çevresindeki insan ilişkilerine, yaşanılan hava olayları ve iklim değişikliklerine ilgisinin artmasını sağlamakla birlikte; çevre bilincinin oluşmasında da etkili görülmüştür. Bu çalışma, Irak'ta okutulan sosyal bilgiler ders kitaplarındaki coğrafya konularının içerik analizinin yapılmasını içermektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Veriler Irak Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okutulan sosyal bilgiler ders kitaplarından elde edilmiştir. İçerik analizinin adlandırma ve kategori oluşturma aşamasında; ders kitaplarının üniteleri incelenmiş ve coğrafya konularının kitaplarda anlatımı, yeterli olup olmadığı ve bu bilgilere dayalı olarak yorumlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, ortaokul 1. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabında coğrafya konularına yer verilmediği, ortaokul 2. Sınıfta ise, coğrafya konuları olarak Irak ve Arap Dünyasının coğrafi konumu, nüfusu ve doğal özellikleri, yeraltı zenginlikleri gibi konulara yer verildiği tespit edilmiştir. Irak Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okutulan sosyal bilgiler ders kitaplarında coğrafya konularının ele alınması içerik, görsel ve etkinlikler açısından yetersiz görülmüştür. Irak'ta okutulan sosyal bilgiler ders kitaplarında yoğun olarak yer verilen tarih ve vatandaşlık konularının yanı sıra coğrafya konularına da yer verilmesi ve öğrencileri coğrafya disiplini ile tanıştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Irak, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Coğrafya Konuları

Examining Geography Subjects in Social Studies Textbooks Used in Secondary Schools in Iraq: A Content Analysis

Selçuk BACALAN

Abstract

Social studies education emerged in the United States of America in the 18th century and has been alive in different geographies for about three centuries. Many countries, especially Western countries, have given the opportunity to serve social studies in the form of a lesson with the aim of raising an ideal citizen. Among these countries is Iraq. In Iraq, the social studies course was not given as a single course, but under three separate courses: history, geography and citizenship. After the country's administrative system passed from a kingdom to a republic in 1958, it took place as a social studies course in the curriculum and continues until today. Social studies course is a course in which information obtained from social disciplines such as History, Geography, Sociology, Political Science and Psychology is selected and kneaded with an interdisciplinary approach and adapted to the perception levels of primary school children. Individuals living in society should have historical, geographical, sociological, psychological, economic, political and legal knowledge in order to maintain their lives in an ideal way. According to the definition of Social Studies Course in the Iraqi Ministry of Education: "It is a primary education course that integrates social sciences with the aim of raising effective and productive individuals, improving students' human relations and civic competences. However, due to the current instability of Iraq, it has been determined that the social studies curriculum was not approached scientifically by the subsequent governments and the Iraqi Ministry of Education and it was deviated from its purpose as a result of interventions. Geography subjects are included in the social studies course in the Iraqi primary school curriculum. Students' acquaintance with geography subjects at a young age not only provides them with a geographical perspective, but also increases their interest in the immediate environment, human relations in their immediate surroundings, weather events and climate changes; It has also been found to be effective in the formation of environmental awareness. This study includes the content analysis of the geography topics in the social studies textbooks taught in Iraq. Content analysis technique, one of the qualitative research methods, was used in the study. The data were obtained from the social studies textbooks taught in schools affiliated to the Iraqi Ministry of Education. In the naming and category creation phase of content analysis; The units of the textbooks were examined and the explanation of geography subjects in the books, whether they were sufficient or not, was interpreted based on this information. According to the findings obtained in the research, it was determined that geography subjects were not included in the secondary school 1st grade social studies textbook, while in the secondary school 2nd grade, subjects such as the geographical location, population and natural features of Iraq and the Arab World, and underground riches were included as geography subjects. The handling of geography subjects in the social studies textbooks taught in schools affiliated to the Iraqi Ministry of Education was deemed insufficient in terms of content, visuals and activities. It is recommended to include geography subjects as well as history and citizenship subjects, which are heavily included in the social studies textbooks taught in Iraq, and to introduce students to the discipline of geography.

Keywords: Iraq, Social Studies Textbook, Geography Topics

Nüfus İle İlgili Yapılan Araştırmalara Yönelik Bibliyometrik Bir İnceleme

Abdülkerim Demir

Özet

Bu araştırma ile Web of Science (WoS) veri tabanında kayıtlı nüfus ile ilgili yayımlanan coğrafya araştırmalarına yönelik bibliyometrik bir değerlendirme yapılarak bu alandaki eğilimin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada nicel yaklaşımlardan bibliyometri kullanılmıştır. Bibliyometri elde edilen istatistiki veriler eserlerin ulusal ve uluslararası alandaki kullanım durumlarının tespit edilmesine, konu alanına ilişkin bölge ve zamana dayalı çalışma yoğunluklarının ortaya konulmasına, etkin rollerdeki yazar, dergi ve kurumların belirlenmesine imkân sağlamaktadır. Araştırmada kullanılan veri seti Clarivate Analytics tarafından üretilen WoS veri tabanından alınmıştır. Bu veriler 1975-2020 yılları arasını kapsamaktadır. WoS veri tabanında yapılan çevrimiçi tarama sonrası nüfus ile ilgili coğrafya kategorisinde toplam 2052 kayıt olduğu görülmüştür. Bu kayıtların 1268'i makale türünde olup analizler bu kayıtlar üzerinden gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde bibliyometrik analiz teknikleri kullanılmıştır. Bibliyometrik analiz, içerik analizi ya da doküman analizinden farklı olarak bir alanın araştırma dinamiklerini, değişimlerini, yeniliklerini ve eğilimlerini ortaya koyması yönüyle işlevsel olup incelenen konunun nesnel bir şekilde ortaya konmasına imkân sağlamaktadır. Bu kapsamda nüfus ile ilgili WoS veri tabanından alınan kayıtlar içerisinde makalelerin yıllara göre sayısal dağılımları ve atıf sayıları, yayın dilleri, yayımlandıkları dergiler, en çok atıf alan makaleler, etkin ülkeler, araştırmacılar ver dergilere ilişkin sayısal veriler incelenmiştir. Analizler sonucunda 1980 yılından 2020 yılına kadar her yıl nüfus ile ilgili makale kaydının olduğu ve en çok makalenin 2018 ve 2019 yıllarında yayımlandığı görülmüştür. Nüfus konusuyla ilgili makalelerin birbirinden farklı 11 dilde yayımlandığı İngilizcenin 1124 kayıt sayısı ile diğer dillerden açık ara önde olduğu tespit edilmiştir. Bununla beraber konu alanına ilişkin 87 farklı ülkeden araştırmacının literatüre katkı sunduğu en etkin ülkelerin Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve İspanya olduğu gözlenmiştir. Nüfus konusu ile ilgili makalelere yapılan atıflarda 1980 yılından 2020 yılına doğru kümülatif bir artış olduğu ve en çok atfın 2342 atıf ile 2020 yılında olduğu görülmüştür. İncelenen makaleler içerisinde en fazla atfı Jeremy Mennis'e ait "Generating surface models of population using dasymetric mapping" başlıklı makalenin aldığı ve yine bu makalenin incelenen makaleler tarafından en fazla atıf yapılan yayın olduğu tespit edilmiştir. Konu alanına ilişkin makalelerin 221 farklı dergide yayımlandığı ve toplamda 500 araştırmacının literatüre katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen makalelerde 2665 anahtar kelime kullanıldığı en fazla kullanılan anahtar kelimelerin ise nüfus ve göç kavramları olduğu gözlenmiştir. Makalelerde toplamda 43.027 farklı yayına, 22.774 kaynağa ve 27.245 yazara atıf yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan bu araştırma kapsamında nüfus konusuna ilişkin WoS veri tabanında kayıtlı makaleler incelenmiş olup benzer çalışmaların farklı yayın türleri ve veri tabanlarında da gerçekleştirilmesi konu alanındaki eğilimi ortaya koyması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nüfus, Coğrafya, Bibliyometri

A Bibliometric Analysis of Research about Population

Abstract

With this research, it is aimed to reveal the trend in this field by making a bibliometric evaluation of the geography researches published on the registered population in the Web of Science (WoS) database. Bibliometrics, one of the quantitative approaches, was used in the research. Statistical data obtained from bibliometrics enable the determination of the national and international use cases of the works, the determination of the study intensities based on the region and time related to the subject area, and the determination of the authors, journals and institutions in active roles. The data set used in the research was taken from the WoS database produced by Clarivate Analytics. These data cover the years 1975-2020. After the online search in the WoS database, it was seen that there were a total of 2052 records in the geography category related to the population. 1268 of these records are in the type of articles and analyzes were carried out on these records. Bibliometric analysis techniques were used in the analysis of the data. Bibliometric analysis, unlike content analysis or document analysis, is functional in terms of revealing the research dynamics, changes, innovations and trends of a field and allows the subject to be revealed in an objective way. In this context, the numerical distribution of the articles by years and the number of citations, the languages of publication, the journals in which they were published, the most cited articles, the active countries, the researchers and the numerical data on the journals were examined within the records taken from the WoS database related to the population. As a result of the analyzes, it was seen that from 1980 to 2020, there were articles about the population every year, and the most articles were published in 2018 and 2019. It has been determined that English, in which articles on the subject of population are published in 11 different languages, is far ahead of other languages with 1124 records. However, it has been observed that the most active countries in which researchers from 87 different countries contribute to the literature on the subject area are the United States of America, England and Spain. It was seen that there was a cumulative increase in the citations made to the articles on the population issue from 1980 to 2020, and the most citations were in 2020 with 2342 citations. Among the reviewed articles, it was determined that the article titled "Generating surface models of population using dasymetric mapping" by Jeremy Mennis was the most cited, and that this article was the most cited publication by the reviewed articles. It was concluded that articles on the subject area were published in 221 different journals and a total of 500 researchers contributed to the literature. It was observed that 2665 keywords were used in the articles examined, and the most frequently used keywords were the concepts of population and migration. It was concluded that a total of 43,027 different publications, 22,774 sources and 27,245 authors were cited in the articles. Within the scope of this research, the articles registered in the WoS database on the subject of population were examined, and it is important to carry out similar studies in different publication types and databases in terms of revealing the trend in the subject area.

Keywords: Population, Geography, Bibliometrics.